Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sensati sermones - Cod. Aug. pap. 64

Johannes <Wenck>

[Reichenau], 1444-1445

Sensati sermones

urn:nbn:de:bsz:31-87071

Visual Library

Monasterii Augie ... Aug. 64

Si videris sensati eu
vigila sepilli Eccl. 6°. Cer
ta processu illius status ad intelle-
gi. Sic se extendit ut sit in ma-
gis ad unus nota se extendat. Sic
per sequens invisibilia dei per ea que
facta intellecta conspiciuntur. A dicto ano
rum denotetur. Iste processus potest
dici status in quo quidem vos illius
processus insinuatur maria sibi ta
cum promittit. Si videris status in
quo ... sibi. Eccli. 24. In labiis
status in veritate. ... Sic in hoc pro
cessu studere valentibus expetitur in-
telligentia ... cum adiungitur. Vi-
gila scilicet per quod sapiens qui
vigilat ad fores meas cotidie
et observat ad postes hostii mei.
Natura eterna pervenerat quod ex hoc
labore illius processus ...
... cum epistola. Nunc propior est nostra salus.

Dominica prima adventus domini. Epistola.

Nunc propior est nostra salus.
Ro. 13. Videmus adventum quod
isti nobiles et potentes qui ... pa-
tria sua nobile ... ad adversa-
rios fallaciter nequiter occupatam
solent mittere ... milites
ut sua hereditate viriliter labo-
randa. Nunc autem ita est quod deus
a principio mundi ... tam excepten-
tie quod corpus cum sit inestabili po-
tentia cum sit inenarrabili sapientia et
... bonitate et clementia quitum ad
corpus dolumus ... et animam
... tendo ymagine et similitudine
sua excellentissime insignivit. Sed
dyabolus per maliciam ordinavit quod ...
... a deo suo ...
fuit et fraude dyaboli ...
qua per ... civitas ...
compositione eo quod dyabolus reti-
nebat ... iniuste ...
... iniuste detinetur. Nam ...
... facere ... qui ... liberum

arbitrium dederat quo malum vi-
tare et dyabolo resistere poterat.
Ideo pugilem mittere strenuum
de suo regno celesti per premium
antiquorum flagrantissimum desiderium
scilicet filium suum carissimum destinavit.
A quo destinato ad adventum illius
pugilis promissi nobile nuncium
gabriele ad illa celestia ...
mariam ei nunciando adventum illius
pugilis quo audito ipsa dicere po-
terit. Nunc propior est nostra salus.
Dicta quod ... ad maiorem doctrinam
dicere possumus quod ... est nobis ipse
per ... vocis. Primo vos ...
... Secundo vos ... dilectos.
Tertio vos ... Quarto
per vos ... Primo dico
quod ... est nobis ipse vos ...
... videmus quod ...
attineant ... dicitur quod
sunt ipse ...
... gratuitate. Ita est
de deo et de nobis ...
... et quo ... dicit
... ut ... attinebat deo
... et nos ...
... poterat dici ...
Sed ut ... fecit nos ...
quos accepit ...
... in una ...
... vitro vos ... Ve dicit
illud Gen. 44. quod dixit ioseph
fratribus suis. Ergo ...
... apud ...
...
quorum ...
...
na ... apud ... Nemo ...
... vos ... Gaude ...
...
dei filius ...
vabilem ...
bet ... adhuc movere
possum. Solent in ... vi-
... gerunt ...

G. H. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

Nota ... distinctio ...

No.

primum nobilitas quantitas dotis et excellentia
speciositas. Primo scilicet eos movere
quia nobilitas quam habet ipse non invenit
in sponsa sua scilicet humana natura. nobilis
quidem creatura quantum est creatura nobiles
ex altata est quia omnia subiecisti sub pedi-
bus eius. Et habet ~~[illegible]~~ nobilitatem animi
sed ipse pauper in peccatis et sua est que
infima creatura. Sed ut dicit item magister
eam quod altaret sibi eam sponsam ~~[illegible]~~
copulavit. et sic dimidium quod [illegible]
vel sibi eam [illegible] nobilissimas quod
altaret super angelos et [illegible] ligaret
naturam ad dexteram patris celestis col-
locavit // 2m est dotis quantitas. hoc
non movit sed quia ipse dives a quo
omnis dicit ~~domo eius~~ gloria et di-
vitie in domo eius. Sed humana natura
pauper quia tamen unum agrum sterilem
et spinis [illegible] plenum in sua sponsa
accepit. ager iste mundus est qui
plenus est miseriis et doloribus. [illegible]
agrum recepit cum sponsa sua scilicet humana
natura [illegible] illud dulce vinum Can. 1. [illegible]
dulce vinum in agrum in mundum. Unde
de se ipso dicit per prophetam Zachariam
homo agricola ego sum quia tot labo-
ribus agrum excoluit nulla lingua
explicari potest ut sciret. Sed tamen
audi quid de se ipso [illegible] angelorum
dicit prophetam, pauper ego sum et in la-
boribus a iuventute mea quia ut pauper
pannis involutus erat in cunabulis et positus
in presepio octava die secundum legem circum-
cisus est et postea cum timore in egyptum
deductus est et sic inductus in pauper-
tate et per modum in paupertate et
pro nimia lassitudine super puteum
sedens aquam petiit ut se [illegible]
[illegible] [illegible] decima in civitate
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sanguine suo [illegible] et per
labores et lacrimas non potuit
habere hospitium ut requiesceret. Sed
in homo in paupertate et finivit etiam
in fine suo mortem turpissimam
sustinuit. Certe si illud [illegible]
cogitare possumus quid pro sponsa nostra
sustinuimus ut a nobis [illegible]
Unde dicit [illegible]. Ideo fateor et in-

[illegible] si in me erit [illegible]
omnium filiorum Adam omnes [illegible]
[illegible] labores omnium hominum qui fuerunt
fuerunt et erunt [illegible] erunt [illegible]
[illegible] illius quod pro me [illegible] pro [illegible]
sustinuit quia pro peccatis meis ~~[illegible]~~ filius
[illegible] tollerauit. Sed in ei dando
quod si [illegible] non est in stella
a sole [illegible] stella [illegible] pulchris
[illegible]. 3m est excellentia speciositatis. Sed hoc non movit sed ad sua
sponsam quia ipse speciosus forma pre
filiis hominum pulchrior est sol et luna
mirantur ipsius et in quem angeli de-
siderant prospicere. Sed humana natura
erat deformis et squalida [illegible]
[illegible] Ier. Tren. 1o. Egressa est a filia
Syon omnis decor eius quia per peccatum
primum [illegible] fuit maculata facies
eius [illegible] principium est in [illegible]
tur [illegible] fuit et erit ~~[illegible]~~
corporis [illegible] [illegible] et in
[illegible] est corrupta et [illegible]
procedit erit corrupti. Et si cor
est in [illegible] omnia [illegible]
forma quia cor est [illegible]
[illegible] est a filia quia [illegible] quod
fuit per peccatum maculatus [illegible] omnes
posteriores suos peccato maculavit.
Sed in hoc tamen ipsum non [illegible]
[illegible] cum sponsa sua humana natura
quod [illegible] cum [illegible] [illegible]
sua in [illegible] bonitas et cle-
mentia. Sed [illegible] sicut fluvius [illegible]
in arbore arborem [illegible]
et [illegible] [illegible] habundantia fon-
te effluere facit. Sic eius [illegible]
clementia ipsum movit ut naturam
humanam ipsam in sponsa copulavit
ut perpetuo vivificaret illud Ps. 19
Ubi vidit deus [illegible] Iuda adu-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Iuda [illegible] est [illegible] [illegible] copu-
la accepit et non vi[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] videns deum quia non
angelos [illegible]. Sed semen Abra-
he apprehendit natura deus factus est
ideo non angelus. Et ideo [illegible] est
nobis [illegible] [illegible] [illegible]

25
20

Aug 64

Tertium themo experiencibus videmus
quod quidam duo connexe sunt in vice
diligunt libenter sunt in vice et ipse
se et unus timet alterum ne themo
dissolvatur. Hoc modo christus est [illegible]
et timidus [illegible] compar amore
timentibus et Leo de voluntate quod ipse
est dulcis timentibus se. Secundum est videmus
multi timent quod non timet eum
comparatione [illegible] magis propter pena
[illegible] in perpetuum et [illegible]
aliqui non [illegible] auctoritate [illegible]
[illegible] est corruptum [illegible]
dinarie amore caritatis sed ipse ti
more non puerili compar [illegible] sunt
est in [illegible] ut dicit illa multi non
amore diligit maritum qui non
propter eius amorem sed in [illegible] et mo
lestia tum presente [illegible] adulterium
committet. Tertium est de illis qui pec
catum actuale non committunt sed [illegible]
committit [illegible] Revera [illegible]
non diligunt [illegible] non amore quo
dignus amor non [illegible] ferendo
alieno amore. Vita de Augustino
Ita deserto caritate amatae caritas
adultera est. Illius non amore ut
castus ut delectabilis. Et [illegible]
[illegible] dicit. Evelle cor tuum ab amo
re carnis ut in [illegible] caritati. Et
[illegible] qui vult deum ipse se
[illegible] dei cum timore [illegible] amo
re et [illegible] cor purum et mu
ndum [illegible] alieno amore quod
in [illegible] est [illegible] et [illegible]
tur [illegible] in manu et odoratur.
Secundum qui est purgatum [illegible] pec
catum. [illegible] quia dei
cor non [illegible] mala [illegible]
in [illegible] malo [illegible]
tur dum tenens [illegible] ipse cor
Vnde sapientie. Incorruptio proxi
facit deo. [illegible] videmus
in [illegible] climata sunt
[illegible] ut patet in [illegible] tanto sunt
celo viciniora quia in [illegible] cli
matis est [illegible] celo [illegible]
est vicinius et propinquius. Et quo
[illegible] tanto celo [illegible]
altera que est climatum [illegible]

et [illegible] in [illegible] emotione
celo. Secundum est [illegible] quanto ma
gis sunt corde puriores et in amore
dei ferventiores tanto magis sunt
deo propinquiores. Vnde beata virgo
Maria que fuit perfecta [illegible] magis
in corde suo [illegible] et [illegible]
[illegible] magis [illegible] magis
aliqua [illegible] [illegible] et
[illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] filii sui benedicti collocata.
Tertio est [illegible] ipse [illegible] propinque 7° 4
[illegible] videmus in [illegible]
quod qui aqui [illegible] in aqua domo
[illegible] ipse [illegible] qui sunt
de una [illegible] et de uno pane.
Hoc modo [illegible] est [illegible] ipse non solum
[illegible] sed etiam ad mensam
quia ita [illegible] quod [illegible] nos
[illegible] in [illegible] altaris.
Vnde [illegible] dicit quod [illegible] panis sic
[illegible] aliter [illegible] quod illud [illegible]
corpus quod [illegible] de benedictissima virgine
Maria [illegible] sua et quod pependit in
[illegible] venio benedicti. Sed
[illegible] est in [illegible] altaris et non solum
sacerdos sumit illud sed etiam omnes
fideles qui in bono statu sunt per
[illegible]. O quam felix [illegible] iste [illegible]
qui se sic [illegible] ut digne pos
sit sumere corpus [illegible] ipse
[illegible] quod illud digne sumitur [illegible]
[illegible] vitam eternam. [illegible] indigne eternam
dampnationem [illegible] quia
[illegible] in [illegible] quia [illegible]
flore qui in se dulcis et delectabilis
est [illegible] dulcis et amarum apis
[illegible] aranea [illegible] in
venenum. [illegible] est [illegible]
quia [illegible] vita eterna et
dampnatio [illegible] sed
omnia maneat dulce et delecta
bile. Vnde in hoc [illegible] duo
fercula [illegible] [illegible] et
[illegible]. Vnde [illegible] nutrit
et pascit filium lacte [illegible] sa
[illegible] suo ita deus nutrit [illegible]
carne et sanguine suo. [illegible]
est [illegible] ipse [illegible] quia ipse
dicit. Qui manducat meam carnem

et bibit meu sanguinem in me manet
et ego in eo. Nescio quo posset
nobis propinquius esse quam in corde et ore
quod dicit Hugo. in libro de sacramentis Sibi
ille nec est non corporis set cordis ore
ad cor transit. In ewangelio Johannis ... Et
ipse est verbum in ore et corde tuo
quod dicitur. Istud est verbum quod ante sermo
est non solum est in ore tuo per veram
unionem set etiam in corde per veram
habitationem. Unde nota ... Sibi tamquam
sermo est et habitabit in nobis. Sed vi
de secundo quod istud sacramentum ipse nobis
dedit propter maiorem virtutem quam nos di
lexit ut sui omni tempore memores
essemus. Videmus in seculo hominibus ...
cibus quod quis vult recedere ab aliquo
quem summe diligit dat sibi aliquod iocale
vel clenodium ut sui memoriam in
corde retineat. Hoc modo filius
dei filius fecit quando suerexit cum
aliquantulo cum discipulis suis in
diebus ut legitur Actis 10 capitulo quod ex
plevisset negocium suum pro quo
venerat scilicet redemptionem humani
generis et apertionem paradisi in signum
amicicie pulcherrimum iocale scilicet corpus
suum proprium in sacramento altaris nobis
dedit ut memores sui essemus.
Et ideo hoc sacramentum institutum est specialiter
in memoriam sue passionis et dolorum
suorum sponse sue dicit Canticorum Pone
me sicut signaculum super cor tuum
per veram dilectionem et super brachium
tuum per operis exhibitionem quod exhi
bitio operis est dilectionis probatio quia
fortis est ut mors dilectio te
quam tam fuit mortis mee quam
pro te sustinui ut ipse ... sit deus
... donavit omnibus in
unitate ... ¶ Quarto
est notandum ipse ... Quemadmodum
... exterioribus
videmus enim quod quando aliquis homo
dives invenit peregrinari ad sanctum
Jacobum vel ad alium sanctum locum et
tempus sue reversionis appropinquat fa
milia eius solet dicere ... tempus est
ut veniat dominus meus. Ita hoc modo

dicit nunc dominus ... quia
adventus est ad iudicium non diu e
rit ... abiit in regionem lo
ginquam accipere sibi regnum et non erit
longa mora revertendi et tene
bit iudicium generale atque omnes in
tabunt tam nobiles quam ignobiles
tam divites quam pauperes ut discutiatur
de cogitationibus verbis et factis omnibus.
Nemo erit causidicus vel advocatus
alterius quia quilibet habebit facere de se
ipso ... Ideo ne ... nos
capiat nos illud iudicium admo
net nos dominus ... Audite
me duro corde quia ita est prope
iudicium quod ut ... potest
mollire ad penitentiam qui lon
ge est a iustitia ... a paradiso
qui debetur facientibus opera iusticie
quia tam longe sunt a paradiso sicut in
fernus. Et sequitur ipse ... iusti
tia mea et iudicium meum quod te
iudicabit secundum veram iusticiam. Unde
Vere unde quid de te erit in die
iudicii quando contra te legi ... accu
sabunt contra te elementa ... peca
bis ... alleg
abunt clam ... creature ... que
Dicitur ... valde ... O in
iste index ... pro culpa qui ...
... debebat et volebat ...
... Dominica 2a adventus
Christus suscepit nos in honorem
dei Rom. 15. Nos videmus ...
quod quando aliquis homo pauper sit ...
manu et dominio alicuius principis
qui eos ... magnum sibi
honorem et graciam reputarent si ab
aliquo potentissimo ab eius servitute
missi ... et ad honorem
excellentissimum ... Nunc
autem ita est quod ...
pro sua culpa se ... dominio
... quod ... mundo
... erat ... ad ...
... Et ... servitute ...
... desperabat ...
Et ... magnus honor et ...
a ... quod ... servitute

misa ro exceptu q sitq e i adue
tu xpi et i incarnatoe eius Et io
bn dit apls xps suscept nos q.d.
agultu gaude deo et cu habetus
duq cdelissi vitt aut mitissi
distinctio seda. Dicta q verbu ad nraz doct na
e sciendu q xps accept ad se qor
gra hoiq qor occaus Po tribu
latoe opntes ut eoz hedicas
possit restaurari 2o mudicie i
sptes ut cu eis valeat cmo
rari 3o ppnaz ad se viutetes
ut i te veos et eos eticia possit
restitui 4to pamore adherentes
ut etna vita valeat pcu sub
limari Et Pmo n suscept tribu
Pcs. latoe opntes ut p eu reoz he
dicas possit restaurari Videmq n
adoctu q ille comitelle qui hue
magl pat mo l a mults i ua
dunt et a mults eoz hedicas
calupniat et maxie qu ad ipaz
poteit puervi Sz qu aquis po
tes et dives o patr eis et acci
pit eas i upores Et hedicas
eoz defendit et deppdita r
staurat Sic vnica apit mudi
na huia fuit nobilis et adyma
gies di cata et etia ad gliaq
celesti padisi q dyals pdidt
ordinata Et io qu fuit inuenis
sz ipa die q fuit cata dyals i
uasit ipaz i padiso et puauit ea
no hedicate etna sz etia he
dicate supna Vn tuc poteit
dice huana na illud lugibile
vbu Job Expoliauit me glia
mea no solu etna hedicate
padisi i ueste i nocte ac et ce
terarz vtutu sz etia abstulit
corona d capite meo i formu
litrum etne despxit me
glia vndiqz pco q eat oblitura
Job Sz celesti pr hus vnicu
filiu sz eqlem spora i dei te nac
illata suo dolori i paceo i tq
q id filiq de sma patie d scedt
in virginalem mare vteru
vbi suscepit i se huana naz et i
tm sz ea 3 splduit q nuqs fuit
ab ea sepats licz n mort sepauit
aias p a corpe nuqs tn sepauit
di nitate n ab aia n a corpe qu
xps iacebat i sepulchro Vn aug
ayces ad xps aiaz et corpus sepuit
sz nexit i a sitit q e deb vite
Et io xps qu huana naz suscept
et sz i disibilit copulauit et eis
hedicate ad q fuit copulat ordiata
restaurauit et eis aduersarium dui
cit et debellauit Et q regratiado
dt pphota ps Exaltabo te due
i magtuus clositas laudabo qui
suscepisti me i mea naz n dela
tasti inimicos meos sr me i no
pmisisti eos delectari et ioca
dari supe me sz magls confudisti qu
eis spolia iniuste ablata abstulisti
Sz hedicate celesti patris adq ordi
nata fui restituisti Et Scdo xps
suscept ad se pcti et mudicie
i sptes ut cu eis valeat cmorari
Videmq n i exterioribz q isti pri
cipes accipiut istos nobiles ad
curias ul aduestes suas i sotiete
sua Et iste sactimoniales acci
piut illas nobiles puellas ad ceno
bia sua ut deo cu eis fuiat Sic
mo xps suscept paz et muda vita
hnts Videq n q duo gria non
possut ee sit sz mutuo se oppel
lunt et patz i aquis q no possut
ee calide et frigide et pices non
pt sit ee i eod loco albs et nigr
Sed ego xps et eius sca et pctq sunt
gtria ostat q xps eleos no susci
pit ad gmorand cu eis Nullus q
sapies i fundit vinu optimu
et pciosu i uas sordidu Sic n
xps se et sua gfaz i cor pcto no
tali coignatu i fundt Vn sapie
In maliuola aias no i tribit sapia
hor e xps qui e sapia pris ne
habitabit i corpe subdito pctis Si
vis ergo q xps te suscipiat et graz
sua t i fundat tuc e e ut pu
ra et i nocete vita habeas vt
dt pphota ps Qe ut i in noce

tia suscepisti et te ipsum et sua
gratia induisti. Nam signum magne fa
miliaritatis est quando aliquis est de veste
regia scilicet quando est cum rege vestitus. Sic
magis familiaritatis est stola qui fuit atri
te in nocentia quia fuit de familia vel
et quod vos scilicet est cum eis. Unde dicit pa
pas: Qui superfluas scilicet in statu in statu sunt
se suffert in illos qui vite inno
centie sunt. Unde Augustinus: Vera inno
centia est integritas sine peccato. Est in
innocentia vestis de qua tunc primi
parentes induti fuerunt et post peccatum
exuti. Secundo baptismus qui est
sacramentum restitutionis et signum decoram
tia vel alba vestis quam tollo tradit et di
cit sacerdos: Accipe ipsum baptizate: Accipe
vestem candidam stolam et immaculatam
quam perferes ante tribunal domini nostri Ihesu Christi
ut vitam eternam habeas et cetera. O quam
multi istam vestem candidam et stolam
maculant et coinquinant quanto in
vero est magis pura tanto citius ma
culatur ut patet in speculo novo et
veste nova candida. Speculum in
novum admodicum flatu obfuscatur
et vestis nova et candida citius ma
culatur et facilius. Sic innocentia que ve
stis in nocentie spiritualis sola cogita
tione obfuscatur. Solo etiam peccato mor
tali tollitur et nigratur et maculatur.
Signum est ergo quod qui habet vestem
non serat innuens quod non fuit de familia
Christi. Et deus non suscepit eos ad gremium
suum cum eis et in futuro non susci
pietur ab eo in eternam vitam. Et
Tertio suscipit nos peccatores ad se
revertentes ut inter ipsum et eos
amicitia possit reformari. Unde
in perteritis quod quando duo homines
diu fuerint in controversia quando pacifi
cantur recipiunt se ad osculum scilicet pacis
et nexum brachiorum in signum amicitie
reformate. Ideo Christus suscipit peccatores
ad se revertentes cum primo et hoc
in peccati remissionem. Nil in universum
scilicet caritatem sicut deus odit scilicet peccatum
hoc patet quia per totum tempus peccati dissipata
sunt omnia opera sua perditum. Est
quod peccatum recedit unigenitum filium
suum innocentem. Ita filius dei venit

propter peccatores in mundum ut peccatum fugaret et
tolleret destrueret. Tradit se ipsum in morte
ut peccata tolleret peccatum destrueret et effu
sione demum sanguinis sui peccatorem eum in ex
tremo iudicio in presentia scilicet primi. Et quando
peccatores peccatum offendunt preterea peccatores
ad ipsum revertuntur non solum benigne
suscepit ymmo etiam revocat. Unde dicit
Zacharias: Revertere et suscipiam te. Quasi diceret:
O homo qui me offendisti et maculasti
si per tuum peccatum maculam revertere et
age penitentiam et ego te recipiam pro eterna
amicitia. Unde in cruce stat capite in
clinato ut nos recipiat ad osculum
pacis. Stat brachiis extensis ut nos
recipiat ad amicitie amplexum. O
homo attende ad hoc in infinita misericordia
dei et revertere ad penitentiam ad Christum quia est
fons misericordie qui te non solum expectat
sed etiam sicut clemens revocat ut te in
dulgeat etsi in vicio et omnium peccatorum
te misericorditer diligat. Revertere pro peccatore
et eius misericordiam non despiciat nec de
speres quia dicit Augustinus: Revertere a delicto
peccator et cum omni fiducia non in videat
magnitudo dei omnia peccata tua quamvis
fuit in vitio vel in mensura dei in
vina est sine mensura et vitio. Non in
videt quod tum mensura est illud bonum
quod sine mensura. Et Quarto suscepit nos
per amorem sicut diligentes ut in eterna
vita valeat per eum sublimari. Unde
in exemplo quod isti etiam suscipiunt
ipsos clericos ut faciant eos ar
chidyaconos cardinalis. Et isti prin
cipes stantes istos volens ut faciant
eos dapiferos. Sic nos suscepit nos
se diligentes et per amorem sibi adhe
rentes in vita nostra collocationem. O quam
suavis est ubi dei adherere.
Ita qui adheret deo per unum
amorem numquam ab eo separabitur in futuro.
Ita hic vivunt vita gratie et in futuro
vita glorie. Quamdiu in Christo adheret
per amorem et quando diu non adheret mor
tuus est per gratiam. Ergo Christus homo in nam
quamdiu spiritum adheret primus vite
tamdiu vivit in ea vita. Ita etiam
est de gratia et corruptione. Unde dicit
quod distrae a primo eorum corrupit primum
quoque ita deo apti quamdiu homo

F. .1.
F. 1o.

adhe(re)t deo qui e(st) vita a(n)i(m)e ea di(vi)
vivit vita p(er)fecta. Ysa(ia)s: dicit: Deus q(ui)
qui adherent vivetis vita p(ri)
ueri(s) vos. Et h(oc) est d(icitu)r Aug(ustinus)
Sicut corp(us) meum vivit d(e) a(n)i(m)a mea
ita a(n)i(m)a mea vivit a te d(e)us meus.
Qui n(on) ex(is)te(n)te vita mea vniq(ue)
est labor m(eu)s et dolor. Et vita
mea plena est i(n) te. Qui p(er) i(n)ta
vita adhe(re)t deo i(n) quo est vita a(n)i(m)e
sue suscipiet(ur) p(er) ip(s)a vita cu(m)
tota eterna vita. Et d(icitu)r p(ro)pheta
p(salmo): Adhesit a(n)i(m)a mea p(ost) te i(n) vita
adhesit a(n)i(m)a mea et ut te p(er)fect(ius)
ca(ri)t(a)tis diligere(t) et i(n) tuo amore
tot(aliter) infigere(tur). Sed q(uia) co(n)hibitio
o(per)is e(st) co(m)p(ro)batio dilec(tio)nis q(uia) h(oc) n(on)
co(n)ced(it) p(ro)p(ter) te ut te seq(ua)t(ur) et
n(on) p(re)cedat ut multi faciu(n)t. Qui
n(on) p(er)fecte diligu(n)t ip(su)m et g(ra)la
cis seq(ua)nt(ur). Multi n(on) d(icu)nt q(uod) p(ro)
diligunt s(ed) facti(s) n(on) o(sten)dunt. No
lu(n)t p(re)cedi(t) eu(m) i(n) d(e)licijs et h(o)nori(bu)s
s(ed) volu(n)t seq(ui) eu(m) i(n) ca(s)t(ita)te et pau
p(er)tate et h(umi)l(ita)te. Io(hannes) eu(m) n(on) dili
gu(n)t. Ysido(rus) d(icit) O bone Ih(es)u q(uam)
pauci sunt qui volu(n)t ire p(ost) te
cu(m) tu nemo sit qui ad te ve(n)ire
nolit. Sciu(n)t eni(m) q(uod) d(e)lect(ati)o(n)es s(un)t
i(n) dextera tua vsq(ue) i(n) finem. Et p(ro)pt(er)
hoc volu(n)t te frui s(ed) nolu(n)t i(m)i
tari et volu(n)t regnare s(ed) nolu(n)t pati.
Nolu(n)t q(ue)re(re) s(ed) eu(m) desideru(n)t i(n)ue
ne(re) et certe tales n(on) suscipie(n)t(ur).
Sed illi qui deu(m) p(er) amore adhe
re(n)t et ip(su)m seq(uu)nt(ur) ut amore(m)
fact(is) o(ste)ndu(n)t. Et h(oc) b(ea)tu(s) d(icit) p(ro)pheta
Adhesit a(n)i(m)a mea p(ost) te. Et seq(ui)t(ur)
me suscepit dextera tua. Et p(er)
p(ro)p(ri)o tua dextera i(n) qua(m) suscepit
de ista transitoria vita ad eterna(m)
vita(m) tua(m) n(on) ideo p(otes)t dicere cu(m)
p(ro)pheta. Dextera d(omi)ni fecit v(irtu)te(m)
dext(er)a d(omi)ni suscep(i)t me. Ideo e(st)
q(ui)a q(ui) e(st) dextera p(er) q(uam) p(ro) o(mn)ia
facta sunt o(mn)ia i(n) me v(ir)tute(m)
q(uia) magna e(st) v(ir)tus exaltare h(omi)nem
de(m)u(m) s(ed) tota vita ad eterna(m) s(cilicet)
mo(rtu)os i(n) mortalit(a)t(is) et ip(su)m et l(ae)ta(ri) glo
rificare et edificare Xpo.

Gaudere i(n) d(omi)no p(ro)p(ter) p(ro)tect(ion)e(m) q(uoniam)
p(ro)vide(n)t adq(ue) h(uius) q(uando) h(omi)nes eiq(ue)
pater h(ab)ent h(er)edes famellam

q(uae) h(ab)ent magna h(er)editate(m) q(uam) nullu(m)
eu(m) i(n)git et defe(n)dit q(uam) ab aliquo al(io)
q(u)i(bus)q(ue) i(m)petat(ur) n(on) de h(er)editate p(ro) nimi(s)
gaude(n)t qu(an)do aliq(ui)s nobilis et potens
eas accipit i(n) uxore(m) qui eos i(n) a(n)i(m)a
et de suffert ac(c)ipit nullu(m) solent
gaudere et magis ei q(uando) talis d(omi)n(u)s
h(omi)n(e)m te(m)p(or)a et i(n) eo sponse sue
Qui li(ber) est sollicit(us) de edvcendo eo
gaudio de lib(er)at(us) p(ro) p(ro)ue(n)ta(n)do et de
expe(n)ndo ob ira(m) Ita p(er)ut ex h(abe)at
n(on) erat q(uod) famella sit sponsa cui ma
gna h(er)editas potest a(c)quirere s(ed)
p(ar)adisi. Et q(ui)a nullu(m) h(abe)t s(ed) d(omi)n(u)s Bona
n(on) potest gaude(re) q(uae) adulato(r) i(n) p(er)
dicebat(ur) et osculabat(ur). Sed q(uando) accidit
d(omi)n(u)s diues et potens n(on) n(on) et nobilis
s(ed) pl(us) ip(s)e ex co(m)m(unitate) accepit eu(m) i(n) uxo
re(m) i(n) incarnatio(n)e s(ed) i(n) t(em)p(o)r(i)b(us) ip(s)io(rum) ip(s)a
venit i(n) terra(m) sponse sue pon(er)e se i(n)
mu(n)do s(ed) i(n) regno q(ui)a d(omi)n(u)s e(st) reg(um)
et ip(s)e d(omi)nabit(ur) o(mn)iu(m) ge(n)tiu(m) d(icitu)r p(ro)ph(eta).
Et h(oc) gaude(n)t d(omi)n(u)s q(ui) se ip(su)m co(n)sola
bi(tu)r et ad gaudiu(m) reducem ut h(oc)
o(mn)ib(us) affluat Ysa(ias) li. Co(n)solabit(ur)
d(omi)n(u)s Syon co(n)solabit(ur) o(mn)es ruina(s)
ei(us) et s(ed) gaudiu(m) et leticia i(n)venie(tur)
i(n) ea et gr(ati)a(rum) actio et vox laudis.
Et h(oc) m(odo) ap(osto)l(u)s ut i(n) adiutoriu(m) d(omi)nu(m)
gaudete d(icitu)r Gaudete i(n) d(omi)no s(em)p(er).
Circa q(uod) v(er)bum ad v(er)a(m) doctrina(m) e(st)
sciendu(m) q(uod) fidelis h(om)o i(n) d(omi)no d(e)b(e)t
gaudere p(ro)pt(er) sex. P(ri)mo q(uia) h(abe)t ip(su)m
ta(m)q(uam) fortissi(mum) adiutore(m) p(er) q(ue)m defe(n)
dat(ur). 2° q(uia) h(abe)t ip(su)m p(o)t(enti)ssimu(m) p(re)cia
tore(m) cui p(er) p(ri)ma(m) reconciliat(ur). 3° q(uia)
p(er) ip(su)m h(abe)t ta(m)q(uam) dulcissimu(m) s(er)ui
cij i(n) h(ab)itatore(m) s(ed) virtutib(us) rumi
nat(ur). 4° q(uia) h(abe)t ip(su)m ta(m)q(uam) largiss(imu)m
remuneratore(m) p(er) q(ue)m d(e)b(e)t n(on) solli
mat(ur). Et p(ri)mo d(ict)o q(uia) h(abe)t ip(su)m
ta(m)q(uam) fortissimu(m) adiutore(m) p(er) q(ue)m
defe(n)dat(ur). Videm(us) ei(m) ip(su)m
q(uando) aliq(ui)s vadit ad bellu(m) q(uod) aliq(ui)s
p(ro) nullo gaud(et) si p(otes)t se defe(n)de(re)
et h(abe)t bonu(m) adiutore(m). Erit i(n) te
q(ui) i(n)i(mi)cu(s) e(st) bellu(m) cu(m) h(omi)nib(us) et ta(m)
i(n)imicos q(uod) p(ro)ximos qui seq(uu)nt(ur) i(n)
vadu(n)t ip(su)m s(ed) al(iu)m temptat(ur). Et h(oc)
nulla d(e)b(e)t gaudi(um) q(uia) p(ro) eo i(n) adiuto
rio p(ro) eo s(ed) noluerit eis viriliter

esse vnaberis xo Et aut in
dno gaudebo in quo est verum gau
dium in quo sunt omnia que desiderari possunt
in quo sunt recollecte perfectiones omnium
creaturarum que diuersimode disperse sunt
in creaturis quibus tamen vir verus non
quietum perfectionis quiescit Et ideo
in xpo gaudebo in deo ihesu meo non
autem in aliquibus oblectamentis mundi non
in delicijs nec in diuicijs non in ho
noribus non in iuuentute nec in forti
tudine nec in pulcritudine non in ijs vnde nobilitate
quia omnia talia exspectato pessima
sunt consultabo in deo ihesu meo
quo est verum gaudium Et statim subdit
verba dicens deus dominus aquo est
fortitudo mea aquo in est meo
fortitudo in temptationibus contra peccata
Et in bonum vincit demum esse
peccatis quia ipso sit nobiscum contra tanta
fortis adiutore Ipse vero sicut modo
probatur militis qui diu scutum est
arma et tandem licentiat arma et
dimittit ea filio suo qui cum dominus non
est miles vadit cum eo ad torna
mentum et dat ei audaciam et cla
moribus excitat et quod videt ipse
se bene defendit et sustinet ictus
multum gaudet Et quod videt quod vult ca
dere sustinet eum ne permittat
se cadere uoluntarie Sic in vera
sunt in celesti ihesus xpus diu fuit
scutus arma sua 33 annis quibus
fuit in hoc mundo tribulationibus
frigore et fame et siti atque pe
nuria et maxime fuit vulneratus
in bello proculdubio fuit acceptus lanceis
et armis in die parasceue qui consu
mata fuit victoria Quamuis quibus
Et tunc dimisit ea filijs suis fra
tribus suis et fortibus viris ut sic
ipse fortis dimicauit pro eis ita
nos fideliter pugnemus contra peccata
Vnde multum gaudet quod hic fortiter
resistit peccato et quod libenter sustinet
omnes tribulationes Iuxta illud hoc
Gaudium est coram deo in celo Item
Vnde legitur de beato anthonio viro
beatissimo et perfectissimo qui cum semel
tota nocte tribularetur et vexatus

tribulationibus et in fortitudinibus hominis
quod viuit deum et eius hospitatores et non
in ueit ut sibi videbatur mane facto
vidit ihesum stare et ipse anthonius
dixit domine vbi eras in nocte respondens
dominus tecum eram gaudens in tuo cer
tamine Et ideo dicit hic gaude in
domino qui scilicet semper tamen passionis possit
creatore suum pariter reconciliabitur
Videntes ad eum quod sit pauperes
ad adiutorium alicuius magni in conuiuio de
quo eis multa bona peterunt que
libere nihil gaudet quia eis reconci l
liatur et ad pristina gratiam assumitur 12o
Ego non dicit hic gaude qui deum ago
eis omnia bona prouenit peccatum non
tale offendit et eius gratiam amisit
quod ei per veram penitentiam reconciliatur Nil
nec in vniuersitate creaturarum cum deo
offendit sic peccatum nec ea deus in eternum
vel horribilis per superbiam mentis statim ca
dent in profundum inferni quod patuit
in angelis per eorum Et quo dicit eos
per superbiam mentis non obtinuit sta
tim ceciderunt de celo sicut fulgur in pro
fundum inferni Item hoc dicit con
corda et statim cum peruenit amari
tate diuinit sunt et penitent de peccatis
et statim dicit in dulcedine sit Vnde
Lucam vnigeniti fac tibi planctum
amarum Amaritudo vero causat ex
omni genere diuersorum amarorum Sic
prima ex diuersis peccatis ut tunc fo
ciuntur amara que prius videbantur
dulcia vnde ps 21 Ita factum
sit diuicijs delicijs et honoribus
et peccatis calcabat statim in dulcedine
celesti patrie alia vero exercicia per
iustitiam amara per dulcedine sustinet
in amaritudines penitentiam tamen sit dulce
sic sustinet Et hoc est quia sic expa
quis maris quod in se sit amara vel
de venitur ex dulcedine Sic exprima
quod in se est amara prouenit dulcedo
celesti patrie Et est sicut hoc facto
tamen in exilijs contentis demum dolere
et penitere sic ut modum vite neces
gerendat cum principio et fine videamus

Deinde non in hac vita mundi cum dolore
et vivimus in medio cum dolore. paulus:
tristitia vestra in dolore convertetur. habet homo in ista
vita gaudium bone conscientie et post istam
vitam dulce nec celestis patrie. unde dicit
propheta: Convertisti planctum meum
in gaudium mihi. in persona peccatoris. quando ego pro
peccatis meis dedisti in gaudium bone
conscientie quod non est gaudium in hac vita quam
sit gaudium bone conscientie quod iste est
bonus et sine peccato. Sextus dicitur istos
habere gaudium et gaudere in domo quia per
ipsum habere tamquam dulcissimum auditorem sine predi-
catorem qui virtutibus bonis munia[ntur]. Vi-
demus enim ad oculum quod isti hospites
multum gaudent quando valentes homines
in domo sua manere. Cum de ipso potest
magis tamen et cum bonis sunt moniti
Ita dico quod deus quanto est in se sic
vult hospitari in domo in domo mea
et in ipsa. Et per istum patet nobis accedere
et gaudent deinde eum recipere
et magis deinde munire virtutibus
et aliis bonis operibus. Unde luce
19° de zacheo quod deus voluit eum
eo hospitium quod accepit eum gaudens
in domum suam. Unde apostolus philippus
2° Accepit itaque illum gaudens. post-
ea non solum per animam in civitate spiritualis
ta nobis est data nam non ulla res
creata ut omnia bona creata in universo
animam replere possunt ut ei in ce-
lum spirantur. Et sic per psalmos probantur
spiritus dicit in tentationes ut aurum
et argentum et lapides preciosi et nata
creata bona non sunt in anima per essentia
Et ipse creator omnium dei spiritus et
eam anima illabitur ut dicit sententiarum 4°
2° illa bonum ut illi possibile est qui
creavit eam qui non est corpus in corpore
capitulis est sine nature. Et sic dicit
salomon et verbo loquitur sibi una voce to-
tius trinitatis. Ad eum veniemus et mansio-
nem apud eum faciemus quia ut dicit
propheta de via regis alia sanctitatibus
virtutibus plena civitas est kathe-
dra. Unde non quod tota est nitens anima
qua inhabitat civitas de bonis suis
per cui appropriatur potentia dat potentia

qua mediante potest resistere peccatis.
Filius cui appropriatur sapientia dat ei sapientiam
qua mediante potest resistere peccatis et di-
scernere inter bonum et malum ut orbis
gratiis bonis et malis sibi adeo colla-
tis sapienter utatur. Spiritus sanctus cui ap-
propriatur bonitas dat ei bonitatem ut
in omnibus quod videt loquitur et audit cogitat
vel agit propter ipsum, precipitat ut valet bonum
eligit et malum despiciat. Gaudeat
ergo quilibet fidelis anima quod cottidie corpus suum
mundat ut in trinitate digne suscipiat
eos hospites quos ipsius quia auctore omnium
bonorum in se habet. Et anima nimis est
amara si non sentit et tali hospitio
presentia quia sanctus spiritus liberalis est quod gra-
tuitas est debitis suis. Nam ullus decens
ipsum si permittet hospitem suum indigne
Adorna igitur thalamum tuum et susci-
pe regem salvatorem tuum in eius presentia leta-
bitur tota familia tua quod dicitur omnes in-
teriores tue letentur quia eas largiter dota-
bit domus sue. Quarto anima debet
gaudere in domo quia habet ipsum tamquam largi-
ssimum remuneratorem per quod adest ita gau-
dium sublimatur. Nos videmus ad oculum
quod isti pauperes clerici multum gaudent
quando ipsis committitur pro dignitate vacan-
te. Hoc modo gaudeat et possit gaudere bonis
quia anima de misso corpore egrediens regnum
dei incredibile intrabit quod nunquam reci-
piet finem quod est hoc mundi gaudium
Et sic est hodie non est omnis spiritualia
etiam quia corruptibilia et vanitati ple-
na subiecta sunt. Et ideo vere est ut
gaudium eorum sit corruptibile et mom-
entaneum. Exemplum. Hodie gaudes hodie de
filio nato nobilem ditatum cras morietur
et captivabitur. gaudes hodie de filio
desponsato cras viduabitur gaudes de
amici tui iocunditate cras contristabis vel
de pompabis gaudes hodie de sanitate
cras contristabis de animi infirmitate et
de eius morte. Sic gaudebunt apostoli de
iocundo eius hospiti lazaro qui eos fre-
quenter et dulciter reficiebat. Et post modum
de eius morte in hoc contristabantur ut dicunt
sepius et maria in eundem. hodie
gaudes de amici tui societate cras con-
tristabis de eius separatione. Sic apostoli
contristabantur quando post abeis voluit re-

cede et i celum ascendere ut dicit
eis i scriptura mundi i plenum cor vestrum
Vnde i hoc mundo non est tam carum
quin i fine qui eos vel deserere et
ab eis recedere et semper fuit amarum
Vnde ille exemplis repletus quod orbis
diuitiis affluebat q sit post celo
locus i duo mundi sit [illegible] huius
dixit extrema gaudii luctus occupat
Veniet tamen gaudium cui quod ubi eo
domino possident Unde dicit ysaya
Letitia sempiterna super capita eorum
gaudium et exultationem obtinebunt
Et statim fugiet et fugiet dolor ab
eis quando ad molestiam [illegible]
Vnde augustinus [illegible] et omnis [illegible]
i regno tuo domine locum non habet
Et dicebat dominus apostolis sed gaudete
i illa die et exultate quia merces
vestra multa est i celis Vnde glo
Merces vestra magna est et speciosa
et diuturna tam magna et tam multa quod
non potest estimari tam preciosa quod non
potest comparari tam diuturna quod non potest
terminari [illegible] in gaudio [illegible]
[illegible] est affluentia diuiciarum [illegible]
tia omnium bonorum ad quod gaudium nos per
ducat [illegible] Dominica i aduentu

Veniat dominus qui et illuminabit
abscondita tenebrarum [illegible] corporis
doctoris videmus quod quis ambulat
in nocte et i tenebris et i distorta
uia longe acta ut potest recta adea
venire ut plurimum et ductorem [illegible]
multum plus desiderat quod dies eluce
scat ut aliquis superueniat qui eum adre
ctam uiam dirigere valeat Sic [illegible]
an aduentum domini nostri ihesu christi i mundo
totum genus humanum i tenebris ambula
bat et omnes ad inferos descendebant
nec ad uiam celi redire poterant nec
aqua deus quod sibi videlicet et aliquis qui
uiam [illegible] et eos ad uiam rectam
reduceret Sed solus deus qui uiam noue
rat eos ad uiam rectam reducere poterat
et eis lumen sue gratie ministrare Unde
propter aduentum gemitus clamabant [illegible]
[illegible] dicens ut dicere poterant ve
niat dominus [illegible] ad materiam
doctrine est sciendum quod quatuor est
modus ueniendi domini [illegible]
mus est per aduentum in mundum naturam hu
manam assumendo propter humanum genus

liberatione [illegible] quod rex [illegible] exploratoribus
[illegible] hostes aliquis principes villanos
[illegible] [illegible] si est uolens deus et
sua [illegible] excipiat et [illegible] suos d[illegible]
te si capti sunt libere et reducat
Sed non ita est quod [illegible] alteris [illegible]
[illegible] vallauit quod uoluit [illegible]
suis [illegible] domini [illegible]
[illegible] ut quid dicit [illegible] angelos [illegible]
[illegible] Vnde [illegible] i terra domi
[illegible] i humanum genus [illegible]
[illegible] Vnde [illegible] solo [illegible] re
cludebat i [illegible] plus [illegible]
[illegible] et i mundum et [illegible]
[illegible] humanam naturam ut illos de [illegible]
[illegible] liberaret quos [illegible] adest
[illegible] odiuit Vnde [illegible]
[illegible] filius [illegible] et [illegible] facere
[illegible] Via autem [illegible]
fuit [illegible] ipsa est
uia [illegible] reges angelorum
et homini i hunc mundum et [illegible] quod a
[illegible] mundi [illegible] sua
[illegible] Et tam diligens eam
quod [illegible] ascendit alta arbore [illegible]
[illegible] descendit alte
ut ab omnibus amaretur clamat ualde
ut ab omnibus audiretur lacrimas addidit
ut ab omnibus [illegible] Et [illegible]
i [illegible] quod [illegible]
[illegible] uides eam [illegible] et non
posse liberari [illegible] sanguine suo
[illegible] sponsus verus et [illegible]
[illegible] super preciosum sangui
ne voluit effundere et eam in
liberatam [illegible] Vnde [illegible] amo
re [illegible] ad sponsam et [illegible]
[illegible] perditissimum
[illegible] amore [illegible]
[illegible] languente eum tamen [illegible]
[illegible] sua morte [illegible]
morte [illegible] Vnde [illegible]
[illegible] amorosum [illegible] male
filius tot [illegible] membra quod sunt
stelle i firmamento celi et quolibet
[illegible] huius [illegible] corporis
[illegible] morte [illegible] sola
[illegible] diabolo non [illegible]
reliquit Et [illegible] modus ueniendi
est [illegible] i [illegible]
ut ea [illegible] dicit [illegible]

benedictiones. Nos videmus ad oculum quod
quando aliqua civitas est destructa et de-
paupe(r)ata solus rex quando vult efficit ad
eam reedificare eam. Unde rex venit ad
eam quae fuit pauper fit dives quia omnia
bona facit reverti. Ita est de spiritu-
ali homo tollit peccatum et fit paupe-
rima in virtutibus et operibus spiritualibus.
Peccatum non est aliud quam destructio
et privatio virtutis et bone et boni spi-
ritualis in anima. Sed quando Christus venit
ad animam omnia bona spiritualia
restituit et etiam plus non tantum sed
addidit. Unde Ambrosius: Non solum ablata
sed in [illegible] restituit. Unde Beda:
Et potest esse verbum ad omnes homines
qui in peccato iacuit: quondam habuisti
[illegible] venire ad te nunc autem dives
effectus es ex bonis dixit: Sed adveniet tibi
quia Christus venit ad animas et pauperes
valde modicum est quia potius replet
animas omnibus bonis virtutum et gratie
quam solus animas divites facit. Sed quando
Christus venit ad animas bonis spiritualibus ditat
et benedictiones eius omnia bona spiritualia
in ea augentur. Unde Proverbiorum dicitur: Benedictio
domini divites facit quae non dividit pos-
sessiones benedicit non solum ditat virtuti-
bus spiritualibus sed etiam ornat bonis
operibus exterius. Unde dicitur: Iste divi-
tie sunt vere. Et ideo dicitur: Qui nescit di-
vitias esse cupidus veras divitias a-
mata, vere autem divitie sunt quae divitiis
virtutibus efficiunt. Sed terrene divitie
non sunt divitie hoc potest exemplo: Primo
quia sunt quantitate modica, sicut videtur
magis quam non appropinquat celo. Celo
autem exponite in celo puncta esse vi-
detur sed de celo contemplativi. Sic
videntur modica omnia bona temporalia.
Unde de sancto Paulo dicitur: Apertis
oculis nichil videbat. Unde Jeronimus: Aspici-
ebam terram et ecce vacua erat et nichil
in ea. Sed quamvis bona temporalia et di-
vitie videantur mundanis homini-
bus magna, sed tamen ipse sunt parva,
multa non sunt quae apparent magna quae
non sunt. Sic litera scripta sicut pallo vi-
detur magna cum in se sit parva.
Et hoc ideo est quia divitie sunt cor-
pora corrupta. Et sicut ubi oritur et
accidit visu maior quam in medio celi
propter vapores qui visum impediunt.
Sed terrene divitie corrupte sunt
delectationibus, divitiis et honoribus

huius mundi. Et ideo nimis extimat eas
qui nimis diligit eas. Sic dicit: Prudentes
eas magis cum tamen omnino contemnere sint
parva. Ideo potest quia primo sunt vilia quanto
non res est altior tanto nobilior et quanto
res inferior tanto vilior. Sed genus
in naturalibus quia ignis est elementa et elementum
altius et ideo nobilius et terra est elementa
est elementum infimum et ideo vilius. Cum
ergo aurum et argentum in istis terris
inveniant, ita ideo non sunt nobilia cum esti-
matur cum terra sit infra elementorum. Tertio
patet quia sunt primo inutilia quia dicit Sapiens
Proverbiorum: Non proderunt divitie in die ul-
tionis et in extremo iudicio et tunc magis
nocebunt et tunc spirituales divitie plus
valebunt et bona opera et virtutes
sicut tempus secundum proderit regnum ingenti
possidebunt. Et ideo sancti in char-
itate qui acquisierunt sibi has divitias
temporales non contempserunt et struxerunt quia
non fuerunt quod permittunt permittunt
non sunt possessores facere scilicet et
sicut fuerunt contra deum aufertur sibi
regnum et vita et ducunt eum ad infernale
le incendium supplicium. Non dico tamen
quod in se sunt mala quia valde bona
sed mala sunt illis qui ea male utuntur
et qui tangit deum diligunt hoc est cum pau-
peribus non dispensant et contra deum lucrantur
et nimium eis cor apponunt. Et

Tertio magis venire ubi est que fuit etiam
sanctis bonis operibus refecta ut in ea | R. P.
dulcis in quam delectatur. Non videmus
in extremis quod isti magni principes
et domini veniunt ad istas civitates nobiles
et pompas et solacio adelectando et so-
latiando. Hoc modo Christus rex angelorum et
hominum qui delicias suas cepit quere
cum filiis hominum venit tantum nobilem
et sanctis bonis virtutibus et operibus in ista
[illegible] dulcis delectatur et reficit.
Non infelix anima quae non habet locum
in quo deus honeste possit recipi.
Sed felix est quae ita quod ita munda et
ornata et bonis operibus instructa est quae
audeat ipsum invitare et dicere illud Canticorum
2o: Veniat dilectus meus in ortum suum
ut comedat fructus pomorum suorum. Nota
quod in istis verbis tangitur tria. Primo dicit | a. no
quomodo invenit amicitiam ut homini dulcius
allicitat hoc tangitur in Veniat dilectus meus

ps. n. ipse stat ad ostium cordis nostri si
cuius dispositi et humiliter attenti su-
desiderium eius suscipiendi. unde apocalipsis
Ecce sto ad ostium sed cordis tui et
pulso peccatorum et secreta inspiratio-
nes. Sed quis aperiat nisi preparatio di-
spositiones cordis et affectiones in eius
adventum dando devotiones et venerabi-
lia cum eo preparatio dilectiones et ipse incan-
tiones fruitiones. Sic ergo sancta anima
desiderio anexa et dicat illud Can.
Pessulum meum aperui dilecto meo.
Cum vero ego aperio pessulum hospitii
quod non solum peccata mortalia sed etiam per-
versas cogitationes quae adeo separat
tollit a deo corde removet. Et tunc ipse
cum ardenti desiderio in hospicium
sui cordis eum mittit et cum amica-
biliter recipit. Sed heu multi peccatores
nostri temporis non recipiunt
quos cum suis [illegible] vide-
runt. Sed quod peius est adversarium suum
diabolum recipiunt [illegible] vita
dei [illegible] recipiunt [illegible] plus
a peccatore amicum recipiunt diabolum
quam Christum de quo conqueritur Io-
hannes v° Ego veni in nomine meo et
non recepistis me si alius venerit
in nomine suo illum recepistis. Sed fide-
lis anima sic invitat eum dicens Veniat
dilectus meus quia per me nil erit quod
eum molestabit. Et non quod volueris
dicit dilectus meus quia gloriando dicit Sic
sponsa tota pulchra sponsum tuum glo-
rificat. De eo Sic etiam anima sancta de pul-
chritudine et nobilitate sponsi sui. Cuius
pulchritudinem sol et luna mirantur ut
dicebat beata agnes vel sponsa quae
recogitatur in Can. Qualis est sponsus
respondit Dilectus meus candidus per ve-
ram puritatem quia candor est lucis eterne
et speculum sine macula ut dicitur Sapientie
rubicundus preparata caritate quia ut dicitur
Iohannes Deus caritas est. Electus ex mili-
bus [illegible] quia speciosus
sed forma pre filiis hominum. Vir etiam
pre omnes creaturas. unde augustinus. Si magni-
tudinem queras maior est si pulchritudinem
pulchrior est si dulcedinem dulcior
si iustitiam iustior si splendorem splen-
didior si fortitudinem fortior si pietatem
clementia nulla ratio patitur ut sa-

tori suo cuncta creatura comparetur opifici
equetur. Cuius etiam sponsi non di-
ligit qui totus est desiderabilis
et in quo nulla est defectus. Sed heu
quam multi sunt qui eum non diligunt
quos decipit species et decor creaturarum
quia dicit sapientia Creature facte sunt in mu-
scipulam insipientium. Et addit augustinus
Heu cur tarde nimis [illegible] erigo sed
exurbesco confitens species et decor crea-
turarum decepit oculum meum et non
adverti quod omnibus creaturis tu speciosior
es. Cuius [illegible] vera [illegible]
tue ineffabilis pulchritudinis [illegible]
terra plantis et floribus diversis co-
loribus. Ratione clementissime pro te agmi-
na celestium maioris domus sunt
ornata. Et sicut [illegible] vincit sic
hoc omnia in tue pulchritudinis modica
scintilla. Cum vero anima sancta tantam pul-
chritudinem sui sponsi contemplando me-
ditatur quomodo possibile est quod in amore eius
non estuaret et eum cum amplexibus cordis
sui in hospicium suum non reciperet. 120 ·C·
Deus habet locum loci amicitie ut eum
intellectum firmiter retineat [illegible] cum
dicitur in orto suo. Unde notandum est quod
est inter ortos et campos. Campi vero non
bene clausi sed expositi sunt bestiis que
conculcant et herbe eorum non sunt ita
virides et fructuose. Per campos enim
signantur peccatores qui non sunt
bene clausi per dignitatem custodiam sensuum
et ideo expositi sunt [illegible] vere
sic conculcant quia peccata mortalia faciunt
Et ideo [illegible] bonum in eis [illegible] hoc est
[illegible] bonum in faciunt [illegible] recipiunt
[illegible] inutile est [illegible] fructuo-
sum quia non a [illegible] meritorium
ad vitam eternam. Sed orti bene sunt clau-
si et solent mundi teneri. Per hos
signatur fidelis anima quae debet esse clausa
[illegible] custodia sensuum ut per eos
nichil intret per quod maculari possit
Et debet in esse flores diverse [illegible]
tutum ut ibi stat eorum voluntas
propria [illegible] illud Cant. 2°
[illegible] in culta [illegible] anima [illegible]
da et indisposita [illegible] est [illegible]
voluptas propria [illegible] ortum
[illegible] delectatur. Sed est [illegible]
[illegible] flores dum [illegible]
in illo ortu primus flos debet esse

·D· R9
C ·D·

viola humilitas. Dicitur non humilis viola
comparatur. Viola inter flores vernales
primus oritur et manifestatur. Sic humili
tas inter omnes alias virtutes primus
oritur et ipse manifestatur. Et iterum
quis diverbium originis humilitas est
Flos viole quanto est virtuosior tan
to plus capit de primo declinatis
terram. Sic humilis magis se hoc humilitate
deprimit tanto amplius meriti apud
deum est. Sic flos iste nostri deducte ante
dedecuit hunc florem iste deduxit
et vere multum gabriel in orto
hoc est in beatissime virginis marie utero
quando recta sponsa celesti sponso quo
spiritu sancto ut petiuit sed suo dice
bat se humilem ancillam domini et ipsa
cristus de ea nasci voluit et in eius
virgineum uterum venit et novem
mensibus in maxima pagina de eius
utero processit sic sponsus de thala
mo suo sic odor floris de vaso
sic nobis margarita de thesauro ecce
quanta est virtus huius floris traxit
non filium dei de sinu patris in uterum
matris. Propter quod virgo benedicta sic
adeo decuit ipsit quam aliis omni
virtutibus claruisset. Set vos viola humi
litatis in orto anime sue floruisset
per non placere humilitatis qui virginitate
deplorat amisisse sua humilitate au
deo dice ut virginitate marie placuit
v. 29 Secundus flos est lilium castitatis
Non vero quod castitas comparatur flori
lilii quod lilium est aureum colore in se
foliorum candore et intus odore
Sic castitas est quasi aureum colo
re hoc est mentis puritate quia sicut
aurum inter puris et splendor in hora
metallis sic vere est huius pondus actio
cordis anime Set est habitum candore
corporis castitatis et est mentis
virtutis odore bone quasi ratori
illud ergo lilium tam nobilis flos est
quod ex eo nostri dulcis efficitur et pa
scitur. Unde canticorum. Unde illud can
dilectus meus pascitur inter lilia Et
florida patria flos de radice yesse
Et albus pascitur inter lilia flos ca
pi et lilium quantum sibi flore
castitatis nostri summi dilexit et diligit
quod iesus in hoc mundo colligit et in celo

paradiso plantatur. Unde canticorum
Dilectus meus descendit in ortum suum in
areolam aromatum ut pascatur in ortis
et lilia colligat. Dicitur non nostri lilia colli
git qui castos homines puritate mentis et corpo
ris sumptos in hac vita dimisit ad celeste pa
triam ut eos eternam collocat et plantat
Set est notandum quod triplex est castitas virginalis
coniugalis et vidualis. Et istas triplices
castitatibus nostri efficitur si bene et legaliter
ea servatur. Set tamen different et nobiliori
modo nostri pascitur et efficitur a castitate
virginali quam a castitate coniugali et vidu
ali quare vidua et coniugata talis | Ge sicut si castitate H
posset virginem excedere in bona vita
quod eius magis efficitur et delectaret in
spirabit vita quam in virgine tamen quod vita
excellunt. Unde bernardus Melior est quidem
virginalis castitas vel sanctitas quam prudentia
coniugalis. Quis dubitet? Set tamen si illa si
tenuerit superbia et mater humilitate
eius est melior quam illa. Non dubito
superbo non humilem ultimore superbe vir
gini. Ceteris paribus virgo excellit
Tercius flos in orto anime esse est | 59 3
compassionis et pietatis. Vel sequitur
de a sequendo quod sicut solus quo bene est
quando nunc virtutum est pietas quam solem
iustitie in nostri scilicet nostri passionem tu quia
nostri ex virtute nunc est et pius. Sic flos
nostri tamen delectat quod ipsum cogit adorari
ante venire. Sic scivit nostri labi in orto
ante zachee. Unde dicebat Zachee fe
stinans descende quia hodie in domo tua opor
tet me manere. Et ille festinans descendit et
accepit illum gaudens in domum suam. Et
ipse primo invenit illum florem pietatis cum
quando dicebat zacheus Ecce dimidium bono
rum meorum domine do pauperibus et si quid ali
quem defraudavi reddo quadruplum. Ecce quod ob
sequium illud pie et nunc fuit in so
lo collegit ipsum nostri in orto anime eius
mane quia dicebat In domo tua oportet
me manere. Tolis est iste flos quia
cito profert fructum eterne vite. Quartus
flos dicitur est rosa caritatis comparatur. Nam
caritas rose quia sicut dicitur est rosa pul
cherrima flos. Sic pulcherrima virtus
est caritas est non ordo ornatus omnium virtutum
Sancte non virtutes sunt sine caritate
suum quod sibi informes et ideo est dicitur est
forma virtutum. Sic flos tante efficacie | 29 H.

est vel efficit in opere quod non solum
sibi proximum reficit et cogit sed etiam in
ad proximum quod ipsum dicit scilicet visibiliter di-
ligibiliter unit et in eodem bona unit
quod in caritate quia secundum Hugonem est virtus
unita copulans amantem cum amato
Unde Johannes 4° Deus caritas est et qui
manet in caritate in Deo manet et Deus in eo Qua
efficitur esse virtutum flos scilicet rose
caritas quia separat animam ab omni creato
et unit eam sola soli Deo et creatori
Felix illa anima in orto cuius flos fecerit
florem cum nullus melior quia ma-
ior florum est caritas Tertio quia anima que
vult proximis ad bonum officium sui cordis in virtute
dei habet sibi quiditatem ut proximum delecta-
biliter reficiat hoc fugitur et ut come-
dat fructus pomorum ut proximus se delecta-
tur in bonis operibus eius in bonis
fructibus delectetur et reficiatur Quorum
requiritur primo requiritur quod opera nostra
bona sint utilia ne in parte mortalia
fiant Petrus in omnia bona opera red-
dit in utilia quando admixtum est peccatum
sicut ramo abscisso ab arbore nullum
possit fructum ferre Et ideo et proximus in
talibus non delectatur ut reficiatur et est
ideo quia opera que non sunt posita in caritate ornata
2° requiritur quod sunt sincera in corpore suo
non sit alienum sed immaculata Et hec
bonis in nullis fructibus arborum qui a-
pparent delectabiliter exterius sed intus sunt
tota vermiculosa et ideo non sunt apta
ad bonum ad comedendum Sic est nullis
sic hominibus qui opera bona faciunt exterius
ut videantur boni et boni vocentur
et laudentur sicut ypocrite Et in proximus
in eorum bonis operibus non delectatur ut
reficiatur quia sunt in tibi contra corrupti
totaliter mala intentione Et ideo ut
proximus in nostris bonis operibus delectetur
et reficiatur requiritur quod sint sapida
ita quod sapiant et placeant Deo Cur
in bona opera nostra sint placida Deo
et sapida que sunt voluntaria Quorum
homines in vita qui fructus vilent ex-
cellentes de arbore arbor ledit et
fructus eius efficitur insipidus et minus
valens Sed qui cadit per se sapidior est
et in nullo ledit arborem Sic homo
qui coactus per fervens et alias mi-
serias facit elemosinam vel alia bona
opera non tamen sunt placida Deo sicut qui
facit non coactus Unde dicit glossa
Non placent Deo coacta servicia
Legitur de Martino de Cartusia
qui erat infirmus et Deum orabat
a quo minas non est consolatus Et ideo ut
in suis bonis operibus reficiatur proximus
quod facit non faciat quasi coactus in
fervente vel miseria Quarto requiritur
ut sint sana ne aliis inficiant in te
generat ut sunt dissoluti quorum
dicta et facta sunt nociva aliis
Lege de psalmista quod arborem quam tangit
ipsum et eius fructum inficiat Sic
est de illis quorum opera mala aliis sunt
nociva et in hoc quod aliis nocent se
ipsos et bona opera eorum in fructum Et
ideo quamvis talis bona opera faciunt
cum ipsis non delectatur ut reficiatur
Et ideo ut proximus in nostris bonis operibus
delectetur et reficiatur et videamus
ne simus aliis nocivi verbis vel
factis vel aliis malis exemplis sed magis
edificatores in omnibus verbis et factis
Unde dicebat Dominus discipulis suis
Sic luceat lux vestra coram hominibus
ut videant bona opera vestra et glo-
rificent patrem vestrum qui in celis est
Et si quis ista eorum habuit servare
poterit proximus secum ad fructus bonorum
suorum operum invitare et dicere Veniat
dilectus meus in ortum suum Cantica 5 Et sic
modus veniendi est sicut videtur in
extremo iudicio hora in extrema ad
audiendum vite nostre computationem Sic
Deus in adventu quo ille reges so-
lent venire ad suas civitates ad audi-
endum quomodo cives se habeant et ut
officiales eorum rationes reddant ad corri-
gendum malos et ad remunerandum bo-
nos Sic proximus venit in extremo iudi-
cio ad audiendum computationem civium suorum et
remuneret bonos in gloria et puni-
at malos in miseria de hoc dicit Salvator
Mathei 23° Apparebit signum filii hominis in celo
et plangent se omnes tribus terre
et videbunt filium hominis venientem
in nubibus cum potestate magna et
maiestate Sic nota quod secundum
Bernardum et secundum doctores apparebit in
morte ipsius ut puta clavi lancea
et spinea corona apparebunt in extre-
mo iudicio ut mortem passus
audeat damnatos ut per non sit

nitatis potestatis et cruciatoris cum viderint illa instrumenta Unde etiam dicitur quod in ipso erunt cicatrices vulnerum et causa mirabilibus scilicet ad ostentandum virtutis et decoris sicut milites gloriantur in plagis in bonis mentis acceptis Unde Zacharias Que sunt plage iste in medio manuum tuarum Et dicet His plagatus sum in domo eorum qui me diligebant Et ipsa elevabit dominus signum nationes Ideo non quod plangent se illis tribus in mali decoribus tribus Quemadmodum quos mediatores vident quod amicus moriatur tunc plangent quod tarde ita isti qui plus dilexerunt peccatum quam deum Unde apocalypsis primo plangent super se omnes tribus terre Et dicit Glossa quod non tunc dolebunt de ipso cum te quando quod repellet de tali consortio quod vult possit eius Unde si tot guttas sanguinis fleverit quot ceciderunt ab initio mundi in pluviis ipsos non curaret Et si totus mundus per eis fleret tunc sanguine quam est de aqua deus eos non liberaret de penis infinitis

38 Ideo non quod ipsos in forma qua iudicabit sit et in forma qua iudicatus est et ad consolationem bonorum quia secundum suam iudicem videbunt in forma humana Et ad confusionem malorum ut appareret quod propter ipsos sit quia propter ipsos factus est homo passus et mortuus Et iob deus Sicut est scriptum homo Felix qui erit qui poterit ora ipsa videre et stare stare coram eo tam iudice magnifico Unde lucas xx orate ut digni habeamini ipsa ora que futura sunt et stare cum filiis hominis Et est notandum quod mali tunc videbunt cum informe cum humilitas humanitas et non deitas In ea non plus nisi visuri sunt cum eorum gaudium sit plenum deitatis In fine gaudio videri non potest Unde bonus hal. in cui non videbunt Unde dicitur ysaias 26 Tollatur impius ne videat gloriam dei Unde bonis apparebit blandus et mitis malis vero terribilis Unde dicit quod ipsi duo

stabunt coram iudice ille qui loquitur ex ista reputat iudicem stabilem Ille qui nichil ex ista reputat cum benignum Secundo quod iudex erit super quem doctores suspilicat non te bis ascendit in celum et super illum lo tum veniet cum omni celesti exercitu nubibus propter multiplicem affectum nubium Primo quod terris scalit occulta cordium manifestando Unde librum conscientie hominis apperiet in quibus omnia opera mala eorum revelabuntur et confusibiles Et stabunt coram toto mundo Ideo veniet in nubibus et sonabit super eos eterne dampnationis sive dampnatos de quo dicitur Job Quis poterit in tonitruum magis tuerentur Unde augustinus In ipsa illa voce clamorosa qua misit in cruce morientis petre scisse sunt et multa corpora mortuorum surrexerunt cum eo Et in hoc erat in spatio civitate et sol obscuratus est Et scilicet quis stet qui dabit sententiam eterne dampnationis sive dampnatos credo quod iste horror dampnatos indicibilis est Ideo veniet in nubibus et solum et eterna supplicia in affligendo tantus in illis furor erit in ipso ille qui offensus est quod ullo terra sustinebit eos amplius quod scindet se remedium et precipitet eos in infernum et ignis infernalis trahat eos sursum in Inferni

Oritas exit nobis sol usque in caput sol ipso suo et ignis dum ad omni adventus videmus quod de quo sunt in uno in marsia constituti ut patet illi qui in castris ab adversariis obsidentur taliter quod opere vigent et ab aliis succursu nec apportant et auxilium illi sunt in tedio quousque audiant ut moreret in succursu Ita quod patres veteris testamenti ab adam usque ad passionem Christi in malis et carceribus dampnatis tenebatur ut erat possibile eis ingredi et erat oculos a gaudio paradisi Et quia succursu a deo expectabant ultimo eos tenebat quod tam diu moraretur Unde de isto adventu diversos nuncios habuerunt si ipsos in ipsis de annatis Unde unus eorum dicebat ysaias 26 Dabo in syon salutem aliquid adveniens celerit nunciabatur quia ysaias 40 iuxta est salus mea ut veniret Et in promissis

Distinctio 2ª

Vo.

certe adventum domini vocatur dies et
hunc certissime declaravit. Unde dicitur
Erat enim vobis gaudium etc. Hora diei
assignata est in qua oritur sol nascitur sol
iustitie certe hora diei media. Circa quod
verbum ad maiorem doctrinam est sciendum quod propter
causas nascitur comparatur soli. Propter quatuor
in quibus sicut sol excedit alia corpora
superiora. Ita propter excedit alios
homines et superponit et in sexdecim quod
primo. Nam quia sol est luminare maius
ex eo quod splendet lucidius. Unde
vocatur abysidrus flos candoris cuius
radiatione inferiora et etiam superiora illu
strantur. Alie vero stelle et alie planete
cottidie in suis eclipsibus non apparent
sed non est corpori in aliqua regione
ubi sol cottidie videatur. Unde in propter
fuit plus gratie lucis et splendoris
et honestatis vite quam in aliis sanctis
unde dicitur sol quasi solus lucens. Et ille
sol fuit absque peccato. Iste sol secundum
dyonisium illuminat alias omnes
stellas. Sic gratia que est in alta creatura
fuit ad hoc [illegible] quod patet in tali [illegible]
quia ita obligatur [illegible] creatori
[illegible] creatori. Ergo pura
creatura [illegible] homines [illegible]
[illegible] ei obligati [illegible]
[illegible] creatori ergo non [illegible] deus [illegible]
[illegible] creaturam quam creatorem [illegible] est
fieri ydolatria. Ergo impossibile est
quod creatura pura potest redimere
mundum. Sed plus ipse sol iustitie propter
plus potuit [illegible] et fecit de isto sole
iustitie dicitur [illegible] Sol illuminans
per omnia respexit in gratiam suam propter
omnibus hominibus communicavit quia totum mundum
gratia sua illustravit. Unde non quod necesse
fuit quod sol iste luceret [illegible] in totum
mundum [illegible] in peccatis quia ante propter
nasceretur nesciverunt homines gaudium
celestis paradisi supplicia inferni vili
tatem peccati. Sed quando ille sol venit fecit
nos videre illa. Unde signum in [illegible]
[illegible] pastores in signum quod propter
universum mundum illustraret. Qui ergo
vult illuminari ab isto sole non debet ab
eo elongari. Sed prius nos debemus a
peccatis mundari si volumus perfecte illu
minari. Videmus si speculum est in mundum
et pulvere et luto involutum nunquam

perfecte recipit irradiationem solis. Ita
qui vult illuminari per lumine gratie de
bet ipsum mundari et evolvi ab omni
in mundicia peccati et in tendere plene in
[illegible] qui [illegible] non faciunt [illegible] di
cere illud sapientie Erravimus a via ve
ritatis et lumen iustitie non illuxit
nobis et sol intelligentie non est
ortus nobis quia solummodo illuminat homines
sic adhuc disponente per mundiciam et
[illegible] ad ipsum convertente. Secundo

[illegible]

sol non illuminat [illegible] sed calefacere ca
lidius quam [illegible] [illegible]
[illegible] efficatiue et vinculatio [illegible]
abysidero [illegible] fornax ardoris
Ita certe propter qui est verus sol iustitie
est [illegible] incensum quia corpus quod
tangit accendit in amore ardenti
[illegible] est verum quia [illegible] in frigo
tota quia aufert calorem divini amo
ris venenum in peccati nobis a deo
frigidum est quod quam cito tangit animam
aufert ei morte [illegible] vitale scilicet
amorem qui continebat eam vitam spiritua
lem quia illud quod facit calor in corpore
hoc facit amor divinus in anima.
Unde Augustinus Deus vita mea quia
amor est vita tua et [illegible] [illegible]
anime non potest [illegible] defectus
caloris [illegible] et in frigiditate corporis
est signum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Sed quando propter eam tangit sol iustitie
in suo calore. Ita accendit [illegible]
more ardentissime. Unde [illegible] [illegible]
Sol exurens montes radios igneos
exsufflans in sufflans. Sol iste est
propter sol iustitie qui [illegible] exurit mon
tes quando corda dura et frigida et
superba eorum accendit ad amorem scilicet
[illegible] et [illegible] ad a
morem sui dei et proximi. Sed [illegible]
[illegible] igneos exsufflat [illegible] divina
dona et virtutes in animam infundit
Unde Augustinus Domine da radium sapie
ntie qui [illegible] expellat tenebras
et fulgeat [illegible] tua in nobis. Unde
[illegible] Tanto in mittit in nos ardore
caritatis. Unde [illegible] Nunquid potest
homo abscondere ignem in sinu suo
ut vestimenta sua non ardeant.
Quid igitur male affectis qui ardet
vestimenta [illegible] virtutes quibus [illegible]

armat vel ornat sicut ipsum ardore
refrigerat vos caritas christi Augustinus
dicit Bone ardore refrigerabit vos
ipse mundo inmittit in nos ardore
cupiditas Unde dicitur ignem mittere ignis
ardebit Secundum est contra ignis
avaricia que inops est ignis extin-
guitur paupertate Unde dicitur contra
ignem ardentem extinguit aqua
elemosina resistit peccatis ipse
dixit ignem ambiciosum Unde dicitur
mente vidistis superbum
ambiciosorum quam admodum
dux est ignis Unde dicitur alia
cum calida que ignis ardens non
extinguntur Dicitur aliquid plu-
ciat sicut extinguit humilitas
fides et humilis Unde dicitur
omnibus sumentes scutum fidei
quo possitis omnia tela inimici
extinguere Sed sol iusticie ipse
Christus inmittat in nos ardorem
caritatis ut sic ardeat amore
sui creatoris et salvatoris iuxta
illud Luce Bone cor nostrum ardens
erat in nobis sicut amore deus
non voluit extingui Unde dicitur
ignis in altari meo semper ardebit
De tertio sol est luminare maius
tum et plus utilis quam non ad
emissionem. nam est luminare maius
utile nam non aliis sideribus princi-
pium omnis planetis facit non germi-
nare terre nascentia et arbores
Cum non sole ut arbores ut semina
sunt germinare Et sic sole rece-
dente herbe et arbores arescunt
Sed cum appropinquante sole virescunt
quia eius accensa terra scindatur ad
germinandas radices Unde et semina
recipiunt amorem et germen et flo-
res emittunt et tandem fructum
faciunt Sic revera anima
sol iusticie adeat venerit tota est
lucida in peccatis non plenum quam fru-
ctum bonum operis que non potest facere
meritorium vite eterne Sed revera isto
sole appropinquante anima incipit florere
per et iustificacionem et postea emi-
ttit florem bone operacionis et ultimo
proficit fructum eterne retribucionis
et illud Canticum prophetia

Secunda est sol iusticie in nos sol ex quo in
pre se sua germinat Et sicut sol facit eternis
sic adeo fiunt quia ut sic potest operare ne
vita que sol pre est in anima Unde ua-
lit videmus quod quibus tamen faciunt opus
sibi adeo in virtutem sui in emissione
Sic sol et luna et cetera creature ista
faciunt deus flores ad operandum bona et hec
est sua operatio Unde dicitur fecit deus flores
et posuit eum in paradiso ut operaretur
et hic recipiet mercedem eternam Sed
nota quod deus est in deum ex flores in
deinde non multos operatores qui nichil
faciunt vel operantur et plus in celo re-
cipiunt quam alii qui plus laboraverunt
sed parum in maiori opus Sic non fat
deus nullus non in remunerabitur
non qui operatus fuit prius prius Matheo
Unde illi qui plus laboraverunt plus
recipiunt Unde dicitur ps labores manuum
tuarum manducabis et Unde est dicitur
dicit Vocate operarios et reddite illis
mercedem suam Tales non manducant
fructum manuum suarum ubi alii
moriuntur fame iuxta illud Proverbiorum
ultimo date ei de fructu manuum suarum
Et Proverbiorum Qui operatur terram suam satura-
bitur pane qui autem sectatur ocium stul-
tissimus est Quarto sol luminare
est sol est luminare maius delectabilius
et iocundius Unde videmus in vere
quando sol incipit appropinquare quod alia
in silvis letificant aves adulant
cantando excitant terra corda alle-
luiant inveniens in quibus calor naturalis
magis est letificat Sic revera qua
vero sol iusticie sua iocunda facia in suis
delectat et alleviat et letificat an-
gelos suos in patria quod ipsos ad devocionem
in suis sua intermissione excitat Unde
cantat ecclesia in vanitate domini resonat
angelis organa sanctorum Cynamamo et
balsamo aromatizans odorem sapi-
dissimum sed angeli et archangeli ymnum
deo decantant ante thronum dei sicut
exprimit ipsa ubi dicit Duo seraphim
clamabant alter ad alterum Sanctus sanctus
sanctus et Quid delectabilius iocundius
isto sole iusticie scilicet christo Sed non delecta-
bile et dulce est videre istum solem
corporalem unde dicitur Ecclesiastes

Dulce bonum est delectabile est actus vi
dere ipsum Quam delectabile et dulce
et iocundum est videre ipsum qui est fons
universe iocunditatis et delectationis quod
ipsum in se videre est omnia novisse
tam iocunda est facies domini nostri ihesu christi
visibus sanctorum vnde augustinus Quod si mali pos
sent mallent esse in inferno et vi
dere deum quam esse in inferno extra
penas esse et non videre deum Et est
ideo quia ista iocunda facies sine gaudio
videri non potest Et ideo si viderent
eum omnes suas penas obliviscerentur
Et in illis tamen iocundarentur
Quam iocundissima et dulcissima
est illa facies quam non solum homines sed
etiam angeli super illo materiali clari
tas tam letificat vnde possunt dicere
illud hester valde mirabilis es domine
et facies tua plena gratiarum Et ideo
mirabilis est quia sine videat sibi vi
deatur in celo sic ubi omnis contentis vi
sibiliter letificat Vnde augustinus Est tam
dulcis est facies dei et tam pulchra
ut ea semel visa nunquam amplius de
lectari possit Dominica infra octavas natalis domini

n

Natus est puer masculus apocalypsis 12
Natum adventum videmus in aqua
dina nobilis et famosa est pater moriens
relinquens solum thesauri quem ex suo genere non
habet heredem vel filium qui possit patrimo
nium gubernare Et quando videt quod ad
alienos devoluatur et ex quo nimis tristitiam
gaudium quando ex suo genere homo nascitur
cui debet attinere hereditas Sicut ita
est quod a principio mundi non quam magna
domina fuit quia super omnes civitates plantata
sicut mater regis sponsa ipsius regina
magnifica cui debet accedere hereditas paradisi
Sed ipsa paradiso et ipsius familia ne
quiter est spoliata et ab hereditate de
lata merito non cognoscebat Sed hoc
tristicia sua in gaudium est conversa quando
sibi natus est puer masculus de proge
nie sua Et hoc gaudium Iohannis 16 Et ad
memoriam reducitur cum natus est puer
masculus Ad maiorem doctrinam dicere
possumus quod salvator noster habere natus
est quod dicitur puer propter tria eo quod ab eo dicitur

Distinctio 6ta

quia sunt ut solent esse in puero quod
est eminentes fuit in nostro salvatore
recepta Primo magnitudo est quod puer vult
mundus et curis et occupari et ideo

videmus quod pueri in quibus debet cubari
nitorum et sequitur mundantur et
mitigantur aliis quia non dormiunt
Ita iste puer nostri ihesu christus cum voluit
habere mundum locum qui debet stare pa
rum mundus sed mundans cogitationum
ita quod redderet bonum odorem in tine
deuotionis Ubi in gloria est domino nostro
ihesu christo qui hic in conscientias accepit
preamula Hec conscientias puris cogita
tionibus sanctis affectibus et bonis operi
bus ornata accipit ihesus in plerto
De tali in gloria puer hic potest dicere
illud ecclesiastici Intrans in domum meam
et requiescam in illa Et in sexta pueri

nõ

esse in servus et puritas spa
ciaz bona Decor in ut in domo
conscientie tue ille puer ihesus requie
scat tua specie et pulchritudine dicit
est pulchritudo mundi Ita ipse
solus pulcher mundus est quia candor
est lucis eterne et speculum sine
macula ut dicitur sapientia 7 Ideo vult habere
mundam conscientiam pro domo ut dicitur psalmus
Decet domum tuam domine deus sanctitudo
in metem et corpe Quia sanctitudo
mentis et corporis est pulchritudo pro
ornatur tua ut in ea possit re
quiescere deus Tunc videtur quod non solum
homines sed etiam aves et bestie quorum
loca munda quanto magis deus qui
super omnia mundus est Unde gregorius Nec
habet Christus est quod dilectus meus in domo

27

mea scelera multa facit sed pro
me depellit me de domo sua
quia debet esse mea Tertio est bonorum
operum plenitudo per magnitudinem pie
tatis et vite dicitur quod docemur
ex hoc nam videmus in quod fonte
et rivuli aqua recepta refundunt
in mare unde exeunt unde
Ecclesiastes Omnia flumina intrant
mare et mare non redundat
Sic luna et stella lumine a
sole recepto reddunt universo
rebus creatis in modo quod ad laudem
et gloriam solis Sic etiam tenetur
homo recepta gratia a deo refun
dere in usus et necessitates paupe
rum Quia dicit propheta homo

z ditato a deo Elia et Ysaac i doma
cis et iustia eis manz i. Tercium sciti
Sic fecit ille zacheus cum quo i
domo sua voluit mane dixit
n'. Ecce dimidium bonorum meorum domine
do pauperibus et si quid aliquem defrau
dam reddo quadruplum. Ideo requiritur
3o quies et delectatio tocius familie
i omnibus bonis aie. Tertium non quies et
delectatio i aia e qu ceris et
sensualitas subicitur spui et omnes in
feriores vires aie subiciuntur
et requiritur amore. Sicut videmus
i exemplo nam q sit quies et
compositio ut aliud e quia con
cordia et confortatio omnium bonorum aie.
Ad hanc autem quietem cor requiritur
primum e abiectio omnium peccatorum quia
impius quiescere non potest
vnde deam peccatore qui dixit Ysa
Item. Item peccatum ipsa i stabi
lis facta e. Item nubes peccatum ui
so pacis i quia deret bona arma
sed peccatum impeditur vnde dicit ysa
propheta ysay et porta via di
usquam non me e vnus Et io
dicit homo abiecte peccata ut i illa
quiete contemplacionis possit ... Io
20 requiritur contemptus bonorum ... vel
de mundo e ut dicit ... Unde i hoc
mundo aliqui videri volunt quis
modo reputantur tumultibus
fatigantur Et io vita e humilis
cordis vnde honores omnes sancti
dicit doceat nos discipulos
dicens Discite a me quia mitis
sum et humilis corde et inue
3o nietis requiem animabus vestris. Ideo
requiritur fuga negociorum exteriorum
quod dicit Ieronimus igitur iudeas ipse appli
cetur bonorum nec gentes ne
... requie Vt dicit propheta
Quis dabit pennas capiti meo
sicut columbe volabo et requie
scam quia non quiescit fugiat honores et
exteriores occupationes nunquam i
ueniet illa requie quia i quo e
magis inquietudo et sollicitudo
mentis et cordis Ideo dicit gregorius
columba i ara sua non inueniens
ubi requiesceret pes inuersa est

marchia i quietatum et questionem Ideo
requiritur ... bonorum divinorum quia
boni patientiam i pendit ... i ratione
qui te super omnis creatas nobilitat
et i nulla requiescere possis nisi i Ideo
vnde dicit augustinus Fecisti nos domine ad te
i quietum e cor nostrum donec veniat
te. Illud ergo bonum re colit domine
et in illa re alia creata respice que
i deo vnde dicit propheta Convertere
aia mea i requiem tuam quia i deus
i quo te nobilitauit quia nulla re
alia quesiuit pre quam ipso dicit ergo hoc
requiritur ad perfectam quietem omnium
bonorum aie que dicit e deus ut in
ipsa requiescat iste puer nos et
possit dicere quia ... sicut ...
i domino tua ut ut quiescat i illa
O felix anima illa que etiam ... in
... i se requiescente suscepit in quo e summa delectatio. Ita
si visus delectatur i aspectu obiecte
venustatis et auditus i sono magne
suauitatis et olfactus i dulcedine vel
odoriferi et gustus i sapore dulci
ssimo Multo magis anima delectatur qua
suscepit summo deum i quo sunt ... col
lecte omnes suauitates et nobilitates
que diuisimode sunt i rebus i creaturis
Quarto Certa gloria e que percepit sanc
tus pacificans Videmus non quod spiui
de facili irascitur et facile pa
cificatur Item puer non pro minimo panno
pacificatur Ita puer in ...
... facilis e ad i dulgendum
e ... facili pacificatur et quia
ullo quod pro ... corde ... tu Unde
videmus ... a ... magis ...
... et modico retinetur Item puer
non ... diligit modicum vel ...
... quia castrum opulentissimum
Ita pro modica pecunia ab isto
puero celestis gloria primitur Et non
nunquam factus fuisset iste puer ...
nos ita cara et celestis gloria ...
quantumcumque dedissent ut daret ei
ea potuit possidere ... pacem ... Iohanne
baptista et ... alios sanctos ...
que ea ... in ... non obtinebant

Sed propterea quia ipse factus est puer filius
est nobis bonum fuit bonum est in rem
emere quod diu lecti in manu pueri quia
aut non possumus nos de furtis pe-
cuniis comparare et eas in bonas mo-
netas commutare Et quia est pro morte non
valet pura et ut vacillis negotiari
valeamus Ideo petivit David ut re-
gnum celorum in manu pueri poneretur dicens
Da imperium tuum puero tuo et salvum
fac filium ancille tue Bonum est puerum
pacificare quia diu puer est parvulus pu-
er non est tantum naturalis quam qui ab aliquo irri-
tatus offenditur qui est in etate
virili de certo potest oblivisci Ita
etiam quod nos peccatores offendimus deum
eum pacificemus antequam sit in etate
virili antequam moriamur vel antequam ad iudicium
veniamus non poterimus de certo ab ipso
veniam obtinere Unde poterimus et
dicere illud pauli ad corinthios 13 Cum
essem parvulus loquebar ut parvulus
quando autem factus sum vir evacua-
vi ea que erant parvuli Item Tercia
conditio est quod puer vult delicatis
educari videmus enim quod isti pueri
non comedunt grossa cibaria sed
oportet eos nutriri lacte et cum farina
delicatissima Ita iste puer nos-
ter christus vult nutriri delicate et
et lactari Unde puer celestis potest
dicere cuilibet fideli anime illud Exodi
2 Accipe puerum et nutri eum michi
et reddam mercedem tuam Lac autem
Aliud quod nutrit et delectat illud
puerum est devotio ita quod quis habeat
devotionem in corde adeo quod sunt
dei et admirandam. Unde videmus
quod in istis magnis festis solent
homines esse devotiores sicut et nos
specialiter in istis diebus quibus fuit
inchoata chorea que prius fuit dis-
sipata a principio mundi Unde nota
quod deus a principio mundi fecit choream
angelorum in celo empireo Sed unus
musicorum vel cantor discordando
ab aliis incepit alte dicere
Ascendam in celum et similis ero al-
tissimo Ideo oportuit eum descendere
et mutavit eum deus de celo in
infernum de angelo in dyabolum Et similiter
in paradiso terrestri fecit deus choream
de viro et muliere Sed dyabolus

4a condicio

fecit eos incepte alte incipere quando
dixit Eritis sicut dii scientes bonum et ma-
lum Descenderunt enim quia nisi sunt
eos delectare voluptate et immorta-
les sunt quia non poterunt mori et
facti sunt mortales Sed diebus
istis fuit chorea innovata quia
deus posuit se nobiscum Et
incepit valde humiliter et humili-
avit suam divinitatem non tamen eam
mutavit sed exaltavit naturam
humanam humilitate Unde istam
choream in nativitate sua angeli
et cantaverunt Gloria in excelsis
deo Et nos in istis diebus debent
esse homines devotiores Et cum
lactabimus christum Sed posset a-
liquis dicere non habeo lac ubi acci-
piam dico tibi sicut christus lac generatur
ex sanguine et ascendit in mami-
llas et ibi decoquitur et sic non
erit sanguis sed lac candidum Et sic
ego volo habere lac devotionis oportet ut
currat ad sanguinem christi et tangat
eius sanctissima vulnera et sacra [illegible]
et sacra [illegible] et ponat ea in corde
suo Et tunc habebit cor lapideum
habebit devotionis in corde Quarta
conditio est quod puer vult frequenter
deportari Unde lacrimatur et dolet
quando ponitur ad terram Ita puer
noster christus vult semper a nobis de-
portari Unde si possibile esset debe-
ret utique quando eum deponemus
Sed est notandum quod istum puerum triplici-
ter debemus portare triplici modo
quo fuit portatus a tribus personis
Primo enim portavit illum puerum vir-
ginea mater maria in suo utero
benedicto luce 2 Beatus venter
qui te portavit Sic et nos debemus
christum portare in pectore alias qui
non sumunt corpus christi [illegible] ita
portat christum in se quam diu durat
species panis sic eum maria novem
mensibus portavit in utero Et tamen quod
amodo excellentius quam maria
quia eum maria sic portavit quod mor-
talis erat nunc autem in celo ascen-
dit Sed emptus eum qui sumpsimus
eum in pectore in mortalem Et sic in
pace accepterunt [illegible] 2o portat

4a condicio
10
pro
20

cum ille bonus homo ioseph cui de
sponsata fuit virgo benedicta in
quereris filius quem dictum est fuit
Surge et accipe puerum Mt 20
Sic est denique cum puerum quere
re primas [illegible] ezechielis 20 In
querens puerorum cum perturbatur O
quam dulce cum placet homo qui
cum se placet [illegible] quod ipse met
dicit iugum meum suave est et
onus meum leve [illegible] est vnum
quod placere se non desponit falleum
abit Sic stabat cum quis qui ma
gna facit primas et membra sua a
viciis et vanitatibus [illegible] Vn
cum semel [illegible] fuisse [illegible] hoc
faceret vnde non amo quem me
deus [illegible] die cum cum [illegible]
3o [illegible] portauit cum ille venera
bilis senex symeon in brachiis
suis [illegible] accepit cum
in vlnas suas Sic est denique
cum portare in intimo cordis amore
[illegible] amor dei et proximi sunt duo
brachia quibus iste puer [illegible]
dulcis [illegible] cordis portatur
Et illa duo brachia in vltimum
desiderat [illegible] a sponsa
sua [illegible] in canticis pone
me vt signaculum super cor tuum
et super brachium tuum quia fortis
est vt mors dilectio tua ipso amo
re [illegible] retinetur [illegible] raro
separatur [illegible] fides [illegible] spes
[illegible] caritas [illegible] Sic portauit
cum [illegible] nota [illegible] de qua [illegible]
quod [illegible] desiderauit [illegible] diuina con
solatione [illegible] aduocauit omnes vir
tutes theologicas fides mea
vade ad eum [illegible] eum ponit
[illegible] articulos fidei qui deus est
dicuntur ut veniat Spes mea
[illegible] dilecto sponso meo ut
veniens digne recipiatur Caritas
mea tene eum ut [illegible] veniat [illegible]
[illegible] magna consolatione a
[illegible] recipiebat [illegible]
Misit deus filium suum
factum [illegible] Gal 4
nos [illegible] adeo [illegible] quod [illegible]
[illegible] alios magnis principes fuit [illegible]
quos [illegible] facilis [illegible]
et columinata [illegible] et hominis
[illegible] manu [illegible]
[illegible] qui [illegible]

cum [illegible] obtinere et [illegible]
[illegible] pene [illegible] videtur quod [illegible]
[illegible] familias et [illegible]
[illegible] declaranda [illegible]
[illegible] quem [illegible]
[illegible] tempus [illegible] et [illegible]
[illegible] iuste [illegible]
[illegible] qui [illegible]
amplius [illegible] noluit
[illegible] ei [illegible]
[illegible] noluit se in
[illegible] pene [illegible] noluit [illegible]
[illegible] sed [illegible] ut [illegible]
faceret [illegible] et [illegible]
[illegible] misit apostolus [illegible]
misit deus filium suum [illegible]
[illegible] ad [illegible] doctrina [illegible]
[illegible] quod filius fuit missus [illegible] — Distinctio prima
[illegible] Sermo et — Sermo
vos [illegible] Considerimus
[illegible] qui [illegible]
[illegible] et [illegible] et malo [illegible]
[illegible] indigeret [illegible] Et
[illegible]
[illegible] erant [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vnde
deus misit [illegible] filium
[illegible] eius [illegible]
et saluatorem qui liberet eos O quam
magna [illegible] fecerat filius [illegible]
pro vno vili homine [illegible]
[illegible] se [illegible]
[illegible] descenderet in carcerem [illegible]
et ipse met solueret eum et educeret eum
de carcere Sic fecit filius dei non
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
solueret [illegible] in die [illegible] descendit
in carcerem in infernum non [illegible]
[illegible] quod illum [illegible] descendit
[illegible] illa parte [illegible] quod [illegible]
[illegible] originalis
et descendit [illegible]
[illegible] voluntate [illegible] potuit [illegible]
liberare [illegible] victor [illegible] ad victor
consolationem quia magna fuit eius consola
tio [illegible]
[illegible] descendit ad [illegible]
ut quemadmodum [illegible] qui [illegible]
est sol iustitie [illegible] qui in regione
vmbre mortis [illegible] De
scendit [illegible] ad [illegible]
[illegible] demones [illegible]
[illegible] Et [illegible] in [illegible]
[illegible] eius [illegible]
inde [illegible] apud [illegible] [illegible]

Non tamen vniuersaliter est quia liberauit
eos qui erant in inferno, scilicet
quia dampnati propter peccata actualia
non erant liberati, sed soli illi qui
detinebantur propter peccatum primorum parentum
et fuerant in gratia. Unde Zach. ix: Tu
[illegible] vos qui obseruabant
a doloribus liberauit. Et ideo psalmista dicit:
Misit de celo et liberauit me, de-
dit in opprobrium conculcantes me. Et

1 Xpus le. c.

ideo fuit missus ut nos debiles
non solum defenderet. Nos enim vi-
demus quod homines obsessi et in vasis
ab aduersariis vilibus et fortibus
indigent adiutorio ampliatore et
defensatore et maxime qui sunt
debiles et loco in quo sunt obsessi
non est locus conclusus. Sic homo in hac
vita expositus est debilis et continue
et non est bene clausus quia ex omni parte
intrat peccatum et incadit ab hostibus
diuersis et maxime a diabolo, ut ipsum
hominem in peccatum precipitet et animam
eius concludat tamquam peccatorem ad [illegible].
Ideo filius dei missus est tamquam fide-
lissimus ampliator et defensor.
Unde dicit psalmista: dicitur tu ampliator deus
[illegible]. Unde nota quod ante incarnationem fi-
lii dei diabolus habebat duplicem
manum, unam tenendi, aliam impellendi.
Manus ad tenendum erat peccatum tenendi
ad limbum iustos et sanctos. Ista manus
erat tanto potens quod nullus poterat
resistere. Unde Treni: Cum caderet populus
in manus hostis et non esset auxilia-
tor. Sed hec manus per passionem Christi
est totaliter amputata, iam non ullum
iustum potest ad limbum trahere. Alia manus
impellens ad peccatum precipitandi
in mala. Ista hec adhuc sed est valde
debilitata per potentiam filii. Unde
hodie nullum hominem vincere potest, nisi
in terris perdita in peccatores et [illegible]
per humana peccatores. Iam enim quod omnibus
[illegible] est per abel [illegible] et [illegible] non
datur [illegible] et [illegible] ex [illegible]
[illegible]. Et ideo in [illegible] dicitur: Pro nobis Christo
dei filius amore peruenerit ad [illegible]
te [illegible] domino [illegible] [illegible] amoris
vel [illegible] per [illegible] diabolus et [illegible]
tamen eius [illegible] dominus deus saluator [illegible]
et ideo non [illegible] confessi. Tertio filius
dei fuit missus ut nos peccatores ce-

1 Xpus le. d.

lesti patri reconciliaret. Unde quanto quis
plus peccans offendit aliquem magnum

dum nobis indiget reconciliatore.
Sic est quod quilibet peccator offendit
deum et incurrit odium magnum eius.
Quia dicit Eccl.: Altissimus odio habet
peccatores. Et ideo filius dei est missus
tamquam conciliator, ut nos a peccato re-
trahens iustificaret et nos patri ce-
lesti reconciliet. Unde Iohannis quarto dicit:
Misit deus filium suum in mundum propicia-
torem pro peccatis nostris. Et ideo celestis
pater fecit eum affinem humanam
naturam ut esset caro et frater [illegible] et
ut eo conciliatore esset nobis.
Et ideo nullus debet desperare de peccatis
suis, quantumcumque omnia peccata mundi per-
petrasset, dummodo ex corde penitens
petat veniam, quia maior est
eius pietas quam mea iniquitas.
Unde dicit Augustinus: Certus sum
domine quod peccata mea meruerunt
eternam dampnationem, certior quia
penitencia mea non valet ad satisfa-
ctionem, sed certissimus sum, o domine, quia
tua via superponet offensionem.
Ergo nemo decedat peccator a deo
qui non penitus est et veniam pe-
tat, verbi gratia liberatus [illegible]
quando vere peccatores veniam pe-
tunt. Unde potest dicere quilibet peccator
illud Cant.: Bona verba tua [illegible]
[illegible] meis vero in tua dul-
cedine, ut legitur de publicano quod cum diceret:
Deus propitius esto mihi peccatori, ipse-
met testatur de eo Christus quod de-
scendit in domum suam iustificatus.
Sic potest deus vel deus iustificator qui[2]
quantum quis exposcit in [illegible] quod
sit quia nulla [illegible] [illegible]
dispositione. Hoc patet tamen in naturalibus
quod est in artificialibus. In naturalibus
videmus de corpore humano quod
prius disponitur et organizatur
et postea anima infunditur. Hoc etiam
videmus in artificialibus quod lapides
et ligna prius poliuntur et dolantur
et postea componuntur. Sic in deo non
gratia iustificans non infunditur, quia
anima disponatur. Quia si omnia vir
tuosa opera preter vnum de malo [illegible]
non esset iustificatio in [illegible]. Hoc
patet quia dicit Augustinus: Qui te [illegible] iusti-
ficare [illegible] quod [illegible]
[illegible]. Illa autem [illegible] per duplicem [illegible]

Primo quia in creatione celi et terre fit
res ex nichilo ex non esse quod est non esse est
maius esse quam esse cuius datur. In iusti
ficatione impii qui iustificatur a peccato
mutatur ad bonum eternum divine perfect
partes quod est maius bonum quam cum
celo et terra quod mutatur ad bonum
nature quod est mutabile et corruptibile.
Secundo verbis augustini. Est maius opus
ipso facere iustum quam creare celum et
terram. Sic iungit celum et terra trans
ibunt predestinatorum autem salus et
iustificatio permanebunt. Tertio patet
quod opus iustificationis est unum de ma
ioribus operibus divinis quia in creatione
non restitit creatori sed in iustificatione
invenit adversitatem voluntatis. Et sic per diffi
cultatem fuit in paulo qui dixit ei deus
Saule saule quid me persequeris. Dum
quod creata obedit suo creatori sed peccator
ut patet in principio mundi in produ
ctione celi et terrae quia ipse dixit et
facta sunt. Sed nunc clamat in per
Clamavi rauce facte sunt fauces
mee et tunc peccator non convertitur sed
magis avertitur. Unde augustinus. Domine
cum creata dixit ut amem te ne
cessum amare ut incorruptibilis
fierem. Clamore non est pulchri
tudo eorum. Et sic patet quod magis est fa
cere subito quam successive deus
in septem diebus mundum perfecit sed
iustificationem impii subito perficit.
Unde dicit ambrosius. Nescit tarda mo
limina gratia spiritus sancti. Pro quo tamen ma
gnum opus est iustificare peccatorem ta
men requiritur quod adhuc quod aliquis
sit dispositus ut patet. Unde eius aut
dispositiones et preparationes tria requiruntur.
Primo requiritur ad dei appropinquatio quo
sit secundum affectum quia secundum augustinum deo
affectu non loco appropinquamus. Iacobi
quarto capitulo. Appropinquate deo et ipse
appropinquabit vobis. Secundo requiritur impedi
menti remotio hoc autem impedimentum
est peccatum quod quidem per displicentiam remo
vemus a nobis quia in hac displicentia
consistit actualis devotio per quam pec
catum relaxatur quia satisfacit deo
spiritus contribulatus ut dicitur. Tertio requiritur
cordis separatio sive preparatio quia sicut ipse
qui clausit sibi oculum non potest lumen
materiale solis recipere sic ille qui modo
separat se fatendo quod ipse est et appropinquando

1o

2o

3o

spirituales oculum quod clausit lumen gratie non
recipit. Unde iohannes in apocalipsi dicit. Ego
sto ad hostium sive cordis et pulso si quis
interna inspirationes si quis aperuerit in
per veram dispositiones et preparationes. Et hoc
adeo considerando secundum gratiam et inspira
tiones. Secundo missus est filius dei in mundum. Et
ut nos laboratores dulcius invita
ret ad patriam. Nos enim videmus ad
oculum quod isti qui diu laboraverunt in
servitio alicuius magni principis solent
honorari et tunc ad terram revocari.
Ita missus est dei filius ut suos di
lectos qui pro eius amore in hoc seculo
in primo et in aliis bonis operibus labora
verunt ad patriam et ad celestem quietem
cum dulcedine invitaret. Ubi est domus
dulcior et delectabilior recreabit
eos quod est bene figuratum est Apocalipsis
ubi dicitur. Vidi angelum in ustum qui
dicitur angelus a nuntiando quia nuntiat
nobis eterna gaudia. Stantem quia magis
sunt preparata ad patriam ut stantem
per vitam in temporalibus in sole. Sol vero
habet lumen et calorem. Sic ipse habuit
lumen cognitionis et calorem dilectionis.
Et clamavit voce magna dicens omnibus
avibus id est aliis fidelibus qui sunt agi
les et leves in bono operando qui
volabant per medium celi meditationis
et devotiones quia orando et discurrendo
adversus hostes vestre et congregamini
ad cenam magni dei ut comedatis car
nes dei id est delectamini in cibo regni
patris et filii et spiritus sancti. Et huic figure
alludit ipse salvator cum dicit luce xiiii.
Homo quidam fecit cenam magnam. Que
autem cena dicitur magna quia vel ipse ut
videtur cenantium vel magnitudinem ad
seculorum plenitudinem. Talis erit illa
cena quia tot erunt ibi cenatores quod
innumerabiles erunt tamen magis quam omnes
reges et nobiles erunt tot recreati
la et delicie quod homines omnes qui
sunt fuerunt et erunt non possunt ex
primere in nullo seculo. Et sequitur
et vocavit multos. Sed accidit in illa
cena sicut in curia alicuius magnorum atque
contigit quod multi invitantur et pauci
veniunt. Sic ad istam cenam omnes sunt
vocati sed non omnes veniunt quia
quidam detinentur per mundi vanitate
quidam magis delectantur in honoribus

1 epistola Jo. 4.

et dissonantiis qua i(n) deo Ysa. xxv
Venient eos superbia Alii n(on) deti
nentur p(ro) cupidis i(n) mundo sic lu
ciferi q(ui) n(on) spirituale eis sapit
Alii n(on) detinentur p(er) cupiditatem
sic avari q(ui) plus solliciti sunt de
acquirenda pecunia q(uam) de dei gr(ati)a
Alii detinentur deliciis corporalibus
sic gulosi Et no(n) veniunt ad ista(m)
cenam q(uia) dulcedo [illegible] sunt delit(iis)
q(uia) nichil sapit eis de divine
delicie quia i(n) uno scutello [illegible]
et i(n) eis sapore q(uod) i(n) cena sermo
nibus ut [illegible] quorum [illegible] e
ve dicit p(ropheta) Aliud q(uod) sit p(re) ce
lestis qui ad istam cenam [illegible] ven
nit Secure sic [illegible] sunt i(n) filio
suo [illegible] i(n) istis sunt mundi
i(n) mundo [illegible] vocati ut [illegible]
ret [illegible] sunt q(uia) [illegible] aut
i(n) sunt vocati pauci no(n) electi Et
isti dilecti tunc veniunt ad cenam i(n)
[illegible] dulcissimam et excellentissimam
Nota q(uod) consuetudo e(st) i(n) istis regio
nibus q(uod) illos qui laboraverunt [illegible]
aquis [illegible] ut [illegible] illis
qui [illegible] vocare ad ad domum co
[illegible] ut i(n) [illegible] p(re)ciatio
Sic e(st) i(n) novissimo die q(uod) illi qui
laboraverunt i(n) servitio dei et p(or)ta
verunt onus [illegible] et tribulationes et [illegible]
[illegible] dei [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] eis voca
buntur ad domum celestis paradisi [illegible]
illud [illegible] q(uod) [illegible] dicit Venite
ad me omnes qui laboratis et onerati
estis et ego reficiam vos [illegible] i(n) [illegible]
[illegible] [illegible] adquia nos [illegible] ducat
[illegible] filius et [illegible] [illegible] Dominica infra
Et [illegible] habeatis [illegible] [illegible] octava epiphanie
[illegible] venientes deo placete
Ro. xii. Videmus i(n) istis i(n) [illegible] quod
corpore [illegible] et moribus ornati
placent principibus Sic Danielis [illegible]
[illegible] q(uia) [illegible] erat et [illegible] [illegible]
placuerunt regi Nabuchodonosor
ut coram eo [illegible] exemplum ut
deo placeamus [illegible] [illegible] nos
[illegible] ut [illegible] sumus casti et [illegible]
[illegible] [illegible] Exhibeatis corpora vestra
Circa q(uod) [illegible] ad maiorem doctrinam
[illegible] q(uod) [illegible] sunt [illegible] deo pla
cere [illegible] [illegible] [illegible] penas
peccatorum Et [illegible] videmus ad oculum

[illegible] [illegible] magnus [illegible] [illegible]
[illegible] q(uia) offensus [illegible] offensor
de offensa doleat et [illegible] [illegible]
[illegible] offensus placatur [illegible] Et [illegible]
nos [illegible] offendimus [illegible]
[illegible] no(n) e(st) [illegible] [illegible]
offensus fuit [illegible] [illegible] [illegible]
q(uia) operibus manuum suarum maledixit
et quia illud ad(a)m v(e)l [illegible] mille
annos post [illegible] [illegible] fuit
nomine [illegible] quos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et [illegible] offensus
fuit q(uia) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
posuit [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] filios ad(a)m a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adhuc [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] i(n) [illegible]
[illegible] i(n) [illegible] Et offensus fuit
[illegible] [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] mala cogitatione
locutione et opere [illegible] [illegible]
dampnavit pena [illegible] et no(n)
pena [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quibus
no(n) dat gr(ati)am iustificationis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] delicti [illegible] [illegible]
fuit Et i(n) [illegible] offensus fuit [illegible]
q(uia) [illegible] filio suo no(n) pepercit [illegible]
carissimo [illegible] et tot [illegible]
[illegible] [illegible] ut i(n) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quisti [illegible] [illegible] adhuc i(n) [illegible] of
fendit [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
q(uia) no(n) e(st) aliquis [illegible] i(n) celo [illegible]
[illegible] q(uia) [illegible] [illegible] amicitia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i(n) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corrigit et em
dat [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] placat [illegible] [illegible]
offensam [illegible] i(n) [illegible] [illegible] [illegible]
displicebat [illegible] [illegible] placeat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i(n) [illegible]
[illegible] placere [illegible] [illegible] [illegible] corrigat
et puniat q(uod) displicet deo Et q(ui)
displicet deo i(n) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] verecundia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bona [illegible] [illegible] qua [illegible]

es apud omnipotentem vincis
invincibilem et quam cito timendi
iudicis mortis iram mutas in propiciacionem
precum. Ut ergo peccator placeat deo nil
aliud requiritur nisi venia qualiter
petat quod dicitur iudicum x° humilia-
te maiestatem deprecatio quod placuit
et ablatio eius sicut super hominem ergo vx° xi°.
Ubi deus intulit mala quomodo a-
17 chab propheta iii regum xxi. Et cum audisset rex
quod stabit vestimenta sua et operuit ci-
licio carnem suam et ieiunavit et
dormivit in sacco et ambulavit de-
misso capite. Et sequitur quod deus dixit
ad prophetam iii regum. Nonne vidisti achab
humiliatum coram me quia humiliatus
est non inducam malum super eum in
diebus eius maledicat. Ergo homo deum
offensum placare cupientes illud
dicit ecclesiastes. Cum humili corde in spiritu
humilitatis in ratione contritionis suscipiatur
deus meus a te et fiat sacrificium
nostrum tuo ut placeat. Et dicit
quod dicitur regum propheta. Sacrificium deo
spiritus contribulatus et humiliatum. Ut ideo
deo placere possimus perveneram
viam et egenorum. Videns enim in istis
exterioribus quod si esset princeps ali-
cuius filius vel pater eorum intra
aliena de paupertate et captivitate
quos si aliquis pateret eorum inopiam
sublevando et eos de paupertate liberan-
do vel alio eius miseriam impendendo
talis utique principi placeret et eius
gratiam acquireret. Sic autem ita est
quod rex princeps et rex regum
in terra illa aliena est pauperes et
alienos egenos quos suos filios
filios et fratres reputat qui iacent
paupertate et miserie detinentur qui
ergo talibus succurrit premia utique pla-
cet deo. Ad hebreos dicit apostolus. Caritas fra-
ternitatis maneat in vobis et hospi-
talitatem nolite oblivisci. Per
hanc enim placuerunt quidam angelis hospicio
receptis. Sic in placet deo misericordia im-
pensa egenis quod de ipsa peccatoribus
veniam expectabit in die iudicii di-
centi super examinis ut ait math. xxv. Esurivi
et non dedistis michi manducare. Et
iudicium sine misericordia fiat illi qui non
facit misericordiam. Et dicitur hoc in cronicis de re-
missione peccatorum suorum et pro quibus in
districto iudicio gaudebit. Sexto modo
sunt per sua bona in sanctis via iusticie
quando hoc per nullam peccata sic omnia
sunt et ut dicit hec. Deus in medio de
cum ipse misericordia assequitur. Et quia est
ecclesiastico. Qui dimiserit alteri peccata eorum
et pater celestis dimittet vobis peccata
vestra. Et ideo est luce vi° unde dicit dimi-
tte et dimittetur vobis. Primo non
solum a debito liberatur deus si est ad
solvendum obligatur deum homini. Ita dicitur
proverbiorum xix. Feneratur domino qui miseretur
pauperis. Et sic in tuo opere me esse tu
pauperum et indigentium placare deo
quod quicquid fit alicui eorum sibi reputat
factum unde illud math. xxv. Quod
uni ex minimis meis fecistis
michi fecistis. Et ideo sexto deo placere
pateriam fortissimam pugnam
contra adversariorum sed ut homo se
viriliter defendat contra diabolum.
Nos videmus enim quod isti milites
multum placent regibus et principibus
qui sunt audaces et qui sunt fortes
ad agendum ardua et ad sustinendum
in pugna. Sic revera multum
placet deo homo iste qui se fortiter
defendit a temptationibus et impugnationibus
peccatorum et tribulationibus
et adversitatibus huius seculi quod dicit glossa
in moralibus. Beatorum fortitudo est
carnem vincere propriis voluntatibus
contraire delectationem presentis vite extin-
guere huius mundi aspera pro eternis
premiis pati pro amore prosperitatis blan-
dimenta contempnere ad adversitatis me-
tum superare. Talis in mundo non
invenitur. Ideo talis est fortitudo
dei sicut patet in illis tenellis virgi-
nibus katherina fide barbara et in
multis aliis quae tyrannos et omnia
genera tormentorum superabat. Ad hoc augustinus
Fortitudo et amor facile omnia to-
lerat. Propter illud quod amatur et ideo
fortes homines multum placuerunt deo.
Videmus enim quod quando aliquis potens
et valens est bellator contra aliquem
et ille pugillis ipse quando videt
quod fortiter se defendit et se fortiter
habet multum sibi placet et non solum
sed et omnibus qui sunt ex parte sua.
Sic deus non est in mundo bellum
contra peccatum et diabolum et per suos facit ...

ii 3ᵃ p(ar)te
·4·

et sicut pusilles [illegible] sunt devotos
et [illegible] homines qui aut videt quod illo
vilet se sicut et defendit se ab isto
nichil placet sibi et non solum sibi
sed eciam omnibus angelis eius unde legi-
tur David qui interpretatur manu fortis
quod [illegible] est eciam ipse [illegible] qui
solet [illegible] contra peccatores [illegible]
[illegible] sequaces suos peccatores Item
places ipsi suis celestibus et ordinibus
[illegible] eius qui sunt [illegible] celestes
[illegible] et domestici et ministri di-
ligunt te sicut et [illegible] Item
[illegible] deo placere pateris multis
penitentia et dolores [illegible]
[illegible] et tu [illegible] totum
cor tuum dedit deus per [illegible] amo-
re Nos videmus in [illegible]
dileccione quod nichil placet alicui illa
quod diligit quam [illegible] est quod diligit ipsum
pro omnibus aliis et non amore dedit
sibi cor suum Ideo vincens nichilum
placet deo [illegible] ita amat
quod ut perfecte amore eius sit totum
cor suum ita perfecte ei offert quod
[illegible] amat in [illegible] ipsum
et in ipso amat Unde [illegible]
Ideo quod [illegible] pulchrum et
[illegible] quod nichil diligere
desiderare [illegible] quod sibi
[illegible] providet quod bene [illegible]
Ideo vincens pulchris quod [illegible]
est cor quod nichil diligit ipsum sed
deum et divinis. Unde [illegible]
[illegible] fuisse quod plus ama-
ret Unde [illegible] amari
[illegible] et [illegible]
[illegible] cor [illegible]
quod [illegible] deo nichil
[illegible] Prima [illegible] est [illegible] quod est
[illegible] Secunda [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible] Tercia [illegible] est [illegible]
quod [illegible] est [illegible] Et [illegible]
nichil aliud magis amat [illegible] quam
cor Unde [illegible] fili mi prebe [illegible]
cor tuum in primis amore Vi-
deat ergo quilibet cui det Ergo vincens
ipse cor suum [illegible] dat et [illegible]
qui dat [illegible] amore
diligit qui omnem alienum de corde
suo excludit Quia nichil amor
[illegible] delicatus est quod ut patitur

alienum socium quia sicut eadem anima non
potest duo corpora sic [illegible] amor mun-
di non potest stare sicut in corpore hominis
cum amore dei Ideo ergo perfecte so-
lum diligamus deum et ei perfecte pla-
cere [illegible] ut excludamus a corde
nostro omnem amorem mundi Et hoc
merito debemus facere [illegible]
omnia amavit quia [illegible] omnia nos ama-
vit [illegible] Qui non dilexisset
nos plus quam se non se dedisset pro
Ecce ipse [illegible] dic [illegible]
iore dileccionem nemo habet ut animam
suam ponat quis pro amicis suis
[illegible] omnia [illegible] diligi quia [illegible] dili-
git quod non diligat [illegible] qui
[illegible] diligit Unde dicit Hugo de
[illegible] anime [illegible] mea sponsus tuus
[illegible] te diligit [illegible] te quia
[illegible] diligit sicut te Item [illegible]
[illegible] amore est [illegible] omnia
diligendus Et [illegible] sponsa in canticis 2o
Dilectus meus michi et ego illi quasi dicat
Dilectus [illegible] qui totus est meus
et ego tota sua [illegible]
homo cum cor suum [illegible] est in ipsum
[illegible] qui omnem alienum amorem
excludit a corde suo et solum ipsum
diligit sicut omnia [illegible] placet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deo [illegible] dilectus quasi dicat [illegible]
placet deo qui pro [illegible] amore et eciam
dileccione [illegible] est [illegible] Et [illegible]
[illegible] delectatur quia [illegible]
[illegible] dilectus dei Et
[illegible] secundum vita pre-
[illegible] peccatores et amatores mundi
[illegible] est sed de vita [illegible] ad vita
gracie [illegible] 3o Primo
[illegible] ad vita
[illegible] sicut [illegible]
dileccione de [illegible] ad
nos perducat [illegible] Dominica prima post epiphanie

Tempus [illegible] non alta
[illegible] quilibet [illegible]
[illegible] quod [illegible]
videt quod alicui male [illegible]
[illegible] amicus vel filius
[illegible] nepote nichil [illegible]
[illegible] amore ne talia [illegible] ne sicut
illa accidat Unde [illegible] videmus

Augustinus

filium deliquisse humiliter castigat
ne confusionem incurrat. Et in huius-
modi sanctus paulus videtur quod postquam an-
gelo et homine hec fuerunt confusionem
magis ne superbiant et quia vidit male
accidisse quod divisi fuerant. Ita in
superno angelis malo in presenti homo
ad tempus longum. Ideo in hiis ... ...
nos in servit ne essent in interitum.
Distinctio gratie. Et ne superbia amoveret in dispo-
sicionibus. Circa quod verbum ad-
notandum dictum est et sciendum quod homo
humiliare se debet propter quod secundo
ut divina gratia valeat in recipere.
quare Videmus quod isti pauperes
quod videt divites ... ... al-
legat sua inopia et indigentia
et humiliant se coram eo ut etiam
valeant in recipere. Ita etiam qui
vult divinam gratiam in recipere debet sua
indigentia et inopia humiliter recogno-
scere non superbe. Unde dicit augustinus
Ipsa humilitas est in cuius compre-
hensionis et sui conditoris voluntatem
mittit in elevacione. Unde et quod nunquam
gratiam superbio ... deus veneratur.
cura Talibus qui sunt deo se humiliat ...
posito et conferre sua gratia. Unde Jacobus primo
Et deus superbis resistit humilibus
autem gratiam dat. Sicut videmus in valli-
bus quod solares radii valliter congregantur
in vallibus et vero non possunt disper-
gi ventis. In montibus autem altis
solares radii non congregantur quia ante
disperguntur. Et ideo valles valliter
sunt calidiores montibus. Sic radii
divini in humilibus congregantur cordibus,
in superbis autem non quia disperguntur
et impediuntur ventis superbie et
vanitatis. Et ideo humiles in divino amore
sunt fulgentiores stellis. Unde ieroni-
mus. Sicut aqua fluit ad loca humi-
lia sic gratia humilia corda replet.
Unde augustinus. Confluit ad humilitatem val-
lis aqua dilata de tumoribus collis.
Item videmus quod ille gemme nobiles
et preciose in locis humilibus reperiuntur.
Unde quod earum ad instar stelle
in firmamento refulgent sic etiam
preciosissima dona divine gratie
sunt in humilibus reperiuntur.

que mentes eorum ad instar radii
solaris mirabiliter illuminant illustrant sic-
ut omnes aque fluunt ad valles
quas irrigant. Unde ut sequitur
florent diversi flores de valle et
odoriferi. Sic vero dona divine
gratie fluunt ad humilia corda.
Unde augustinus. Confluit aqua delata de
tumoribus collis. Unde in eo sunt quia
floret dives pars ... flosculis
... ... Et ... ...
ut dicitur ... abhoret ita va-
cuum ... ...
... ... ad ... ...
... ... et ...
... ...
... qui ... ad ... amore
... ...
... quia ... ...
... ...
remansit ... ...
... quod totaliter fuit evacuata ...
... ...
... ...
dit plenitudine sue gratie plenus
quia in ... pax ... ...
... ...
quod ... ...
in eius ... ...
quod qui divina gratia ... ...
... se coram ... ... humiliet
et eam postulet ... et absque dubio
... ... quod ... ...
immortalibus. In ... ...
ut ita efficacius ... ... gratiam
... ... promerendam
qua ut omni tempore ... humiliat
et ... tanto ... dat deus
gratiam quanto magis ... humilis.
... ... debet se homo humiliare
si deum offendit ut valeat eum pa-
cificare. Nos videmus ... quod
... offendit ... magnum et liberum
eum placare humiliat se et ...
... ... et flectit genua sua
et fletibus et ... supplicat eum
ut ... Ita peccator debet se hu-
miliare deo quem gravissime offendit.
Nil ... ...
... offendit deum ... ...
... quod deum offendit et ... displicet
... ... quod ... ...

Impossibile
.II.

arag omnia in q sit i mundo capa
et clarita dei sunt Sz ipsum peccatum solum
e de operibus diaboli ipsum est peccatum et
ea oris insipie q i mundo sustinemus
ut famis sitis frigus infirmitates
et huiusmodi Et est multa diversitates
i frequentatis quas sustinemus q ex peccatis
nostris eveniunt nobis Item i tantum
peccatum offendit deum q non solum no-
cuit nobis qz propter peccatum primi patris
omnes eramus filii mortis si est nocuit
etiam creaturis Terra in q prius sz opti
mos et dulces fructus faciebat et
absque labore ita peccatum e deturpata
et contaminata q semper o peccat dei p
laboribus actu spinas et tribulos g
minit Sol et luna et alie stelle et
planete q an maxima habebant
claritatem nunc peccatum ppt sui claritatis
amiserunt Tercio quantum offendit deus
peccatum Quid ergo restat peccatori facere
eum qui deum grauissime et sepissime
offendit Tunc ut ad ipsum si nisi
ut penas agat et humiliet se deo et
flectat genua sui cordis et humilibus
lacrimis veniam petat et deo pla-
cat et dimittet offensam ut dt
Gregorius Cor contritum et humiliatum deus non despi
ciet Sic faciebat ista beatissima mulier
Maria magdalena q humiliter procidit ad
pedes ihesu et amarissimis lacrimis
cepit rigare pedes eius Unde le(gitur)
q cum dixit ad eam dixit Dimissa sunt ei
peccata multa Ita magnus fuit effectus
tue lacrime hominis humiles Unde glosa
super ezechielem Oro deum lenit lacrima
cogit Item vigit ista fluxit Unde
quid beatissimus abbas dt quam dulcissimis
dictis peccatoribus consolationem O amator
benignissime deus legio(?) peccatori
absque lacrimis ante postulauit ea
q dedisti Ego vero cum fletu et ge
mitu supplico tue bonitati libera
me ab omnibus iniquitatibus meis et
fac me participem illius lacrimis qui
peruenta vba feci(?) e hoc ad istum
desertum aut humilium lacrimas dt unus
quidam vbum amorosum O humilis lac
rima tua e regnum tua e potentia
an gentes iudicis non uerentur i tua
sola sunt i tuum quia peccatores obti
nebis adiuuantibus plurimum i posse
et quis fuimus ab ore iudicis recipies

Et q sola vinces inuicibile celi
gaudium potente 15
.C.
Et etio dz se ho
humiliare ut finaliter districti iudicis possit
euadere Nos videmus ad sensum qui aliquis
est cum coram iudice iste solus se hu
miliare neget tendere sentencia et ne
sunt puniatur Sic nos deus nostra
humiliare qui tunc homo coram domino
ihesu neget nos dare sentenciam districti
iudicis et et ualet dampnacionem Sic
dicit Ecci 29o Quanto te magnus es
magis eius sz per sic magis e di
stricti iudicis sentencia q dabit omnes
peccatores extremum iudicium Cum igitur
vt appareat manu sua i facto
humiliet se et credet fore sinistrum
suum qui inuit e tempus credendi Et si
nos hoc non facit sustinebit eciam
illius magis Videmus in signum q magis
magis e potentia magis omnibus
percussit stragem q peccato e magis
peccat deus magis extendit manum
i puniendo et sic minimo de
iiis e ille iustus Ista manus e de
qua legitur dani 5to Cum balthasar
sar rex celebraret conuiuium
tunc digiti manus hominis scribentis
contra candelabrum in superficie parietis aule
regis et rex aspiciebat articulos
manus et facies regis commutata e
et cogitationes eius conturbabant eum
scriptura prepara hic e mane techel
phares Balthasar i expectatur ab
prelatus dictas hic fecit grande
conuiuium scilicet peccatores qui vano
marcello peccata absorbet et deuorat
diceras spirituales sz virtutes et alia
bona opera gt hunc appent digiti
et q i manus hominis scribentis i peccata
eius puniens visibilit i conscio
scrinium scriptura i superficie parietis
sicut candelabrum i aula regis et
rex aspiciebat articulos manus scribentis
significat q i die iudicii aperientur li
bri conscienciarum et liber vite i quibus
scripta erunt omnia peccata eorum Tunc
et peccatores non videbunt solum i libris
illis sua peccata scripta sed eciam videbunt
ad se cum consciencias ab omnibus scriptis et an
gelis dei Et si q facies regis
commutata fuit qz scitur sunt q
sua peccata ad eo non e mala iudicium

i munita Et in cogitationes eius
pertransivit eum qz et non solum nisi
peccator contrahitur, sicut sor non solum
offic si est competens et permanet ha
bitate Festa aut erat secundum q
mane in ut p(re)stat unus propter
s(un)t q(uia) deus manet deus vite
sue vij iob Numquid me sum eius
apud te et vij nemo faciet
s(ibi) longam spem de longa vita ut
in certis morte sed nichil incertis
hora mortis Et numquam dicit hoc in
peccatis mortalibus esse propterea Et ideo dicit
aug(ustinus) Audacior est qui in peccato mor
tali dormit quam qui ... perpetuo
stabis in mente colligatur confligit
Et audi quod tribulet et mirabile
peccatore debere trahere nisi qui
credit se deus vivere Nam di na
prudentia constituit alium peccator aliis
ut annos adimveniat qui nunquam
ad 28 annos pervenit Vnde ps
viri sanguinum et dolosi non dimi
diabunt dies suos Et dicit ber Certum
est quod moriemur incertum est quando
aut ubi quia ubique expectat te
mors tu ergo si sapiens fueris ubique
eam expectabis Ezechiel ut praesit
ponderis pondus quod scriptum est quod deus in extremo
iudicio appendit in statera iustie
omnia peccata hominum et ponderat
qualia sint bona an mala an
quanta sint multa vel pauca et se
cundum hoc pensabit penam vel gloriam
et tunc diabolus clamabit valde et
dicit ber O iuste iudex da michi
peculium qui tuus noluit esse per
formam tota et erit in flexibilis
iusta districti iudicis sententia ubi terra
mare et omnes sancti et angeli dei
perplexi tremebunt formidantes
tu Ecclesia nostra qui esset in peccato
mortali iudex non exaudiet eum
quia dicit prov 6 Zelus et furor viri
non parcet in die iudicii ut
acquiescat cuiusquam precibus nec
accipiet pro redemptione dona pluri
ma Johannes in epistola dicitur
quia et peccator dividit a deo et ab
consortio sanctorum sed deducit ad tenebras
Et sicut dicitur nam simus quod dabit eos
per illud horribile verbum Ite maledicti

Et ex hoc fuit talis separatio quod nunquam fit
coniunctio et illa pena erit maior
omni pena vnde dicit Crisostomus Ergo quod
novi quod solum gehenna pertimescunt
plurimi Ego autem si mille gehennas
deponet nihil tale docet quale
est ab illis beatis et illis beate glorie
expelli et exosum esse salvatori Ubi
ergo omnia illa vult evadere humiliet se
coram deo et tamen sciat pro esse de omnibus
supradictis vnde dicitur in glossa 20 Psalmi quod
de rege sanctis et eius pro quo qui humiliati
sunt et causa ab eis ira dei nec con
teri sunt penitus quia Elias non delebit
sed conplacebit super illud iudicium dei Nos
tamen humiles conplacet eius Ideo
dicit se hoc humiliate ut ipsum deus
possit eternaliter exaltare Nos vi
demus ad oculum quod isti electi obediunt
suis expositis et iudicibus quibus fuerit dominus
ut mereantur promoveri ad altiorem
gradum dignitatis Ita et si volumus
exaltari a deo in eterna vita oportet nos
preceptis divinis obedire et nos humi
liari ad istam humilitatem Hec docet
nos ista vegetabilia Videmus
enim quod arbores in terra prius dilatantur
antequam in alta eleventur arbor enim
arbore inymum figit ut sursum
tendere possit Et qui in latitudinem
radice altitudinem quam non perficit
sed deficit Videmus in quo modo
tu granum fecimus se aspergit et tra
hit bona species ita amenat quod
hec patris in bonis operibus humiliter se ex
erceat in bonis operibus prosperatur deus
operi et preceptorum angelus elevet ad
tum ad preceptorum gratiam Sic etenim
videmus tamen artes in natura quod
nulla res nisi mutu attripit que
formitate prius non accepit Hec pro
videns inde quia omnes domificens prius
fundamentum soliora ponunt Edificant
domum suam beata distincte quod fuit
et preca ea exponunt Sic hoc vi
demus in natura, unde quamvis exponunt
a medico medico, recipit sanitatem con
stantiam in spiritualibus quod qui vult eterna
liter exaltari oportet est ipsum humi
liari vnde dicitur iob 22 Qui humiliatus
fuerit erit in gloria et non dicit humi
liatus fuit apparent Sed quod humiliatus

sunt vere tales quia multi sunt qui quasi
humiles apparent in habitu et in gestu et
tamen non sunt humiles. Isti enim sunt pessi-
mi ypocrite qui simplices decipiunt
quia alii simplices sunt et innocentes et tamen
dolosi sunt totaliter de talibus dicitur Ecclesiastici
19 Est qui se nequiter humiliat et
interiora sua plena dolo. Tales non
sunt vere humiles quia licet humiles
sint humiles tamen. Ideo est notandum quia
vera humilitas debet procedere ex amo-
re non timore contra eos. Sunt
enim multi qui libenter peccarent
si timerent penam et confusionem sed
illi non sunt ita accepti ad deum sicut
illi qui propter eius amorem ne eum
offendant nolunt peccare. Sic hu-
militas que procedit quia procedit ex vero
amore est deo acceptior quam humilitas
que procedit ex timore. Sicut
una gutta que sponte exit sua spontanea
dulcior est et fortius quam illa
que cadit per violentiam expressionis
et compressionis. Sic humilitas
que procedit ex amore et dilectione
est maioris acceptabilitatis in divina
beatitudine. Unde illud proverbiorum 19 Hu-
milem spiritu suscipiet gloria. Ecclesiastici
11 humilia valde spiritum tuum. Valde
humiliat spiritum suum qui non ex ti-
more sed ex amore spiritum humiliat.
Unde nota quod ad hoc quod humilitas sit
perfecta et meritoria adhuc quinque re-
quiruntur. Primo requiritur ut sit ornata
in discretione ut quis homo
tunc quando alta sapientia sit dimissa
in spiritualia sit et frequenter vilescit
quod sapiens de se humilia sentit quamvis
tamen aliquibus excessus alios precellit
Secundo quod magne discretionis est et sa-
pientie sicut dicitur Ecclesiastici 11 Sapientia hu-
miliantis exaltabit caput eius. In vita pro-
pria de se sentientis exal-
tabit caput eius sicut in eterna vita. Secundo
debet esse vera in cordis intentione hoc autem
est ut sit qui sit sine simulatione et sine fictione
quia multi sunt qui foris se exhibent et ap-
parere videntur humiles sed intus sunt pleni
omni dolo ut sunt ypocrite de quibus
dicitur Ecclesiastici 19 Est qui se nequiter humi-
liat et interiora eius plena sunt
dolo. Sed tales non exaltabuntur in regno
dei sed illi tantum qui corde sunt et spiritu
humiles in vera intentione humiliantur quod
sine simulatione humiles sunt. Unde dicitur Psalmo
Corde humilium spiritu suscipient
gloriam. Tertio debet esse ordinata in sermone 3o
et autem ordinata est in sermone quando homo
verbis utitur sine humilitatis omnibus debet
ut ea verba quae sunt perfect et ve-
rum ad superbia avulsi et sunt quo-
que personis quod non offendunt in
gravitate. Ideo contra eos tamen
proponit in illa gravitas qui est
homo humilitatis non est ordinata humilis
sed tamen illa quae in contumeliis et ob-
probriis et offensis paciens est. Et 1 ad Corinthios
13 Caritas qualis non querit apud semetipsum
lateat hoc contumeliis probat. Unde
dicitur ibidem Nulla capit passione ut
ira habeat molestiam sunt. Quarto debet 9o
esse vera in operatione vero sit
et quando homo in actibus actis exterioribus
humilitate ostendit ut tamen de homo laude
petit testimonium in humilitatis
et quando homo est maiori aliorum sit
se ipsum vilescit quod in aliis operibus
semper se ipsum sit humilis sed pro aliis
ut tamen ypocritae ut humilis reputetur
Unde dicitur Iob Parce de humilitate
laude non sed beatus sit qui posito
corde humilis voluit. Ut reputari
non humilis predicari. Sic
est humilis iste sicut ypocrita cum
de quo legitur Ysaias. Quinto debet esse perseverans 11o
ita et autem est perseverans in congruitate
quando homo perseverans est in nocte et
in ieiunio qua amantudine
vel pietate vel superbia vel rancore
et se innocentes est perseverans. Unde dicitur
Salvatore ait 18 Quicumque humi-
liaverit se sicut parvulus iste sic
quod nolens ypocrita hic maior erit
in regno celorum. In quo notatur quod
omnis humilitas est humilitatem pietate
innocentie admodum parvuli. Ideo
ad Corinthios. Non precipit apostolus ut
etate habeant parvulorum sed in pueri no-
centia et quod illi possident parvuli
illi sunt iustitia et simplicitate
sine arrogantia humilitate pietate invidia

10o
20

devotione sua verecundia confunderet
hostes suos. Dominica 2a post epiphaniam

Noli vinci a malo sed vince
malum in bono. Ro. 12. Karissimi
ad ortum videmus quod in aliquo homine
... quod summe diligit qui bellum
ardenter et periculosum est aggressurus
solet enim nichil amovere ut ne
faciat fugam. Unde est dictum: in
ante bello actu erat ... ad vi
ctoriam. Hic facit beatus paulus vir
perfectus zelator populi ... quos v...
volo trahebat in ... hoc nasci
et ... ad campum ... diaboli
dyabolo et contra peccatum ... ardenter
bello ... dicitur. Unde dicitur: milicia est
vita hominis super terram. Ideo nos amo
net ut ... boni et firmi pugi
les efficiamur dicit: Noli vinci a malo.
Circa quod notandum ad maiorem doctrinam
sciendum quod maxime nos ...
vltare malum quia ... mala
que ... facientes. Quod ... quod
amissa libertate hoc ... demo
num ... Nos videmus ad ortum
quod homo qui ... aliquis cui se
obligavit et subiecit ille non potest
se vertere ad suam voluntatem. Sic similiter
hic est quod quando aliquis facit malicias
peccati statim fit servus dyaboli et amittit
liberam voluntatem quia ... ...
soli creatori ... subiectus. Unde ...
creata quod ... ... subiectus
... ... in ...
... subiecit homini ... quod dicitur in psalmo:
Omnia subiecisti sub pedibus eius. Super
... ... dedit hominibus ... ad custo
diam. Exemplum ... dicitur in psalmo: angelis
suis deus mandavit de te ut custodiant te
Unde dicitur ... ... et ... ... cus
... ... habeat ... ... na
... in custodia sua angelum
deputatum vel delegatum. Sed ...
libera voluntas ... ... nobilitata
... quod nulli ... subiacet ...
hoc privilegium liberatis. Sed faciendo
peccati malicia cadit in statum servitutis
... aliud Iohannis 8. Qui facit peccatum
servus est peccati. Unde sicut servus non facit
quod vult sed quod dominus vult sic peccator non
facit quod vult sed quod dyabolus vult qui

est dominus peccati. Secundum dicit 2 Petri 2. Aquo
quis superatus est huius servus est. Unde dicit
Valerius quod ... ...
illi ... ...
suum ... ... et caput ...
... ... ab ipso ...
... ... peccatis
adyabolo et cum difficultate exit a
peccato quia ... ...
... captivus ... ... Unde
dicit ambrosius: Tempore est in laqueis ...
et in vinculis ... ... pedibus
libere quia ... ... libere ... ...
Qua ... ... peccato.
Unde ... quod peccatum facit tria mala homini.
Primum ... quia ... ... mala ad
... ... qui nobis
advenerunt ... ... ut
sunt calor frigus esuries et ...
... ... Unde dicit Gregorius:
Cuiusque ... ...
... ... odire
peccatum maxime ... quia si odimus
illum qui ... ... magis
debemus odire peccatum quod ... ...
... et ... ...
... ...
... facit ... ...
... facit super aliud peccatum. Cui
peccati ... in corpore suo ... ...
... malum est quod ... ...
attendit ... ...
... ... et ... ita attendat sic
peccator quia ... si ... ...
ita caveat ... ... qui ... ...
... ...
... ...
quia dicit Ecclesiastico 10. Altissimus odio
habet peccatores. Unde quilibet ... ...
debet eligere ... ... visione
et ... ... quod in aliquo tempore
... ... peccatum
... ... Unde ut homo
debet recipere totum mundum ... ...
quod faciet ... in uno peccato ... quod si
non ... ... et quod omne
bonum ... ...
... ...
et omnium ... ... ita magna
sunt quod si homo ... ...
et omnes labores ... ... nichil
... ... Extinguit
etiam ... ... et ...

fidelium opera et fructum eorum opera
sunt. ecclesia dicitur fidelibus. Et est
horribile cogitare quod iste proximum
peccatum mortale tam proximus perdit per-
dit fructus laborum suorum et certe quod magis
est quod omnia bona vestra unde per-
de. Hoc valde lamentabile est quod
ecclesia sua perdit fructus suos per quo quasi
possibile est quod deus preces
sue ecclesie exaudiat postquam in sta-
tu mortali peccato. Et nemo posset
q° aliquis dicere. Ecce peccatum est adeo despe-
rabile quod ignoratur post illum qui in peccato
mortali est quod reviviat vel exerceat
electionem dei quia in peccato mortali quando
sine vera contritione quod non doleat quod
non potest habere contritionem nullo per do-
vigiliam vel per gratiam promereri
p[2] Certe video deus est iustus et
potissimus iudex quod quando quis in
peccato est sine contritione tunc est quod
eternaliter mortale adhuc punit
eternaliter. Ideo est dico quod sit opportunus
ei et utilius quam qui peccaverit
et emendam proponit. Et dominus in sua
veritate vocat quod sit parabola pa-
tris validi in corde suo movetur
qui audit vocem filii sui clamantis
in veritate et pietate sua celestis
per me quod movetur ad misericordiam quando
ad eum clamamus in veritate peccatorum
nostrorum cum vera contritione et penitentia
Et posset quis dicere si sum in mor-
tali non possum peccare quod neque vel
bona possum facere. Certe quando homo
est in habitu vite eterne est prodigus
sed non est homo in habitu divine vite
quod bonum opus disponit ad gratiam
[2] pto. 2 Et Secundum malum est quod amittit
specialium bonorum possessiones. Tunc
videmus ad oculum quod ita accidit quod illi
malefactores qui capiunt aliquos
spoliant eos et auferunt eis omnia
bona. Ita iste qui moratur in mal-
o peccato a capitalibus bonis spiritualibus
denudatur et arma sua ei aufe-
runtur scilicet virtutes et gratia et dona
dei in quibus valebat resistere et bo-
na opera que facit mortua sunt quia inuti-
lia quantum ad meritum vite eterne

Tertium quod sit ysa. 40 opera eorum opera
inutilia et opus iniquitatis in ma-
nibus eorum. Secundo in mortale
peccatum amittit omnia bona opera
quantum ad meritum. Secundo reddit
inutilia. Nos videmus ad oculum
quod qui iste bene colit vineam suam
et putando quando accidit quod po-
stea venit modicum gelu flores le-
dit et fructus perit et vinea sua
Et totum iste perdit in quo diu la-
borat. Ita omne quod est in bo-
no statu et in vinea dei et habet
multa bona opera iste in eterna flore
quod diu est in mundo. Sed quando venit
ventus aquilonis in temptatio diabo-
li et facit gelu in peccatum tunc mortale
quod vinea perdit florem suum
Et totum dimittit in quo
diu laboravit. Judicum 9
Quia non sperant in eis vana
sunt opera eorum et risu digna
in tempore visitationis sue perdunt in
tempore temptationis sicut quando aqui-
lonis eos infestat in diebus te-
peratores tunc sunt frigida eorum
bona opera quia in eis spiritus sanctus
bene non est et ut temptationi
resistat. Videns non quod terra non
est germinat ut proficiat suum ca-
lorem aquo ut mitte eas frigi-
de sunt et instabiles et nullum
fructum faciunt. Sed igitur spiritus sanctus
per calorare et peccatum anima sit
frigida non potest facere spiritualem
fructum in mediate calore
Nam videmus quod arbor que est ra-
dice mala et tunc est amarum
facit fructum secundum naturam suam
Ita est iste qui habet cor amarum
peccati amaritudine et in mundicia ma-
larum cogitationum spiritualium non potest
facere fructum bonorum operum super
dictum salvari. Non potest arbor
mala fructus bonos facere. Ut patet
saepe 8. Capitulum et dicit
plurima. Et mittunt et quia a
bicit propterea Augustinus ... et va-
cua sunt illorum quantum ad premium
et sunt fructu laborum eorum et
inutilia opera quantum ad meritum

No L.

Et nona su[illegible] et osti
ens eius confessores et oro[illegible] et
alia bona opera que sunt per eos
vel penitentes si in peccato mortali
decedentes non valeat aduita
eterna obtinenda tamen valent ad
quatuor. Primo ad eorum minus indican
supplicium tollerabilius sbleuand[um]
secundo ad temporalem prosperitatem obtinend[am]
tercio ut eciam eorum corda illustrant
ad primam, quarto ut ad consuetudinem
bonorum operum acquirenda, quinto ad eorum
potestatem diminuendam quia demonia
per quod [illegible] in talibus non potest habere
tanta potestate quantum habet [illegible]
[illegible] opera bona non faceret. Sextum
[illegible] quod in die iudicii horribi-
lem sustinebunt demonum confusio-
nem. Videns apte adoctus
quod ipsi nepharia et malefactores
qui [illegible] adiudicium in pleno
foro coram omnibus scelera eorum [illegible]
tant et publicabunt ad eorum confu-
sionem. Sit unus peccator qui
adducat [illegible] super [illegible]
mo iudicio [illegible] an [illegible]
nal horrendi iudicii [illegible]
sustinebunt confusionem. Super illud
Je 22 Erunt confundentur exube-
stes ab omni malitia tua quia
[illegible] eorum scelera quod non perhi-
bere [illegible] abscondunt et notum
ea cunctis coram toto mundo
citabunt et ita apte sicut ea
gesserant in mundo abortis uide-
bunt. Vnde dicit Jo[hannes] Chrisostomus uida-
bunt cuncta peccatorum eorum [illegible]
nisi dicerent montibus cadite
super nos. Istud considerans districti iu-
dicii [illegible] audiens [illegible]
cogitare quomodo possumus coram illo
districto iudice [illegible] stare et
[illegible]
[illegible] Vnde [illegible] Bernardus dicit Quid [illegible]
[illegible] sicut [illegible] fama [illegible]
he vide illa horribilis vox
[illegible] in illa tuba [illegible]
site mortui et venite ad iudi-
cium [illegible] vero [illegible] ferre
[illegible] absque malla et [illegible]

an [illegible] Septimum ne [illegible]
[illegible] qui ita in mundo [illegible]
[illegible] et dolor et [illegible]
[illegible] et in [illegible]
confundent. Vnde Je. Confundentur
confusione uehementi quia non intelle-
xerunt obprobrium sempiternum
quia nulla obliuione delebitur quia
[illegible] confusionem [illegible]
[illegible] omnes [illegible] eos in
[illegible] Vt dicit Cris[ostomus] super [illegible] pugnabit
[illegible] illos orbis terrarum [illegible]
lucres [illegible] et pisces maris
et omnes bestie terre [illegible] de eis
quod eis [illegible] Et male
[illegible] eos motores [illegible]
[illegible] in medium aqua [illegible]
aliud se colliget [illegible] gutta
[illegible] posset ad [illegible] Rex
[illegible] et grandines mittet [illegible]
eos. Quintus eis non ad palatia ta-
lia [illegible] ut [illegible]
[illegible] Sol et luna et stelle
[illegible] radios
[illegible] eis lucebunt et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Octauum est nona
quod quadruplex est pena peccatorum
Prima pena sunt tenebre [illegible]
[illegible] quia [illegible] deum uidebunt
[illegible] maxima. Vnde dicunt
quidam [illegible] ad diem iudicii
uidebunt dampnati gloriam beatorum
[illegible] Super illud
Sapientie [illegible] turba-
[illegible] horribili dicentes in se peni-
tentiam agentes et [illegible]
[illegible] Et [illegible] iudicii clau-
dentur pena [illegible] ita [illegible]
non [illegible] Et [illegible]
[illegible] augmentabitur eorum pena
[illegible] non [illegible]
[illegible] super illud
Collat [illegible]
[illegible] pena [illegible] quia
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] remedio [illegible] ut
dicit [illegible] quia [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] et mors [illegible]
[illegible] et tenebre [illegible]

[illegible] mala que in [illegible] pena obligatos [illegible] ad [illegible] malefac-
[illegible] tollerabile et [illegible]
[illegible] pena. [illegible] tollerabilior est peccatori si sola [illegible]
[illegible] pena obliga[illegible]
[illegible] satisfactio. [illegible]
[illegible]
[illegible] culpa que infinita quia tanta est offensa peccati sicut ille qui offenditur [illegible]
[illegible]

Margin notes (left): primo; 2o; 3o; 4to; 5to; [illegible]; [illegible]. Right margin: [illegible]

sunt in aere sicut videmus. Una
pars in oriente est luminosa et in me-
dio tenebrosa. Ita etiam videmus in corpo-
re christiano quod in quibusdam sunt boni homi-
nes cum malis. Item videmus quod in quibus-
dam bone consuetudines sunt cum
malis. Item videmus in conventibus (?) et boni
quidam sunt cum malis. Sed in die
iudicii separabuntur boni a malis sicut
tenebre a lumine. Et tunc fiet perditio
malorum quibus dicetur: Ite maledicti in
ignem. Et sic fiet illis separa-
3a tio quod numquam sit coniunctio. Tertia pena est
invidia, quia voluntas dampna-
torum est corrupta et dampnata.
Unde sicut bonorum voluntas gaudebit
de omni bono, ita voluntas dampna-
torum dolebit de omni malo, quia vo-
luntas deliberata est in eis in huius cor-
rupta quod numquam possit velle bo-
num. Videmus enim in universo quod triplex
est diversitas locorum, scilicet supremus, medius
et infimus. Sed nos videmus quod ea que
sunt in loco supremo sicut stelle in fir-
mamento semper sunt lucide,
quod non possunt esse tenebrose. Et ea
que sunt in loco infimo ita sunt tene-
brosa quod non possunt esse lucida sicut
terra. Sed ea que sunt in medio sicut
aer illuminatur et obnubilatur. Et
similiter hoc modo sancti qui sunt in celo
tamquam in supremo ita sunt confirmati
in bono quod numquam possunt velle
malum. Et econtra dampnati qui sunt
in inferno tamquam in infimo loco
ita sunt obstinati in malo quod nullo
modo possunt esse vel velle bonum.
Sed homines qui sunt in mundo tamquam
in medio usque ad mortem esse possunt
cum bonis et velle bonum et malum
et cadere in peccatum et ab isto resurge-
4ta re quamdiu sunt in mundo. Quarta pena
est sulphureus ardor (?) et infernalis
ignis qui tante est efficacie quod
numquam extinguetur. Unde dicit Ysa.:
Ignis eorum non extinguetur.
Hic quidem ignis non indiget lig-
nis in temptore (?), quia ipsi dampnati
erunt tamquam arida ligna comburenda.
Ardentia non indiget aliqua insuf-
flatione, quia ira dei tamquam ventus
torrens insufflabit illum. De quo igne
dicit Augustinus: Quantum distat ignis
materialis ab igne depicto, tantum distat
ignis infernalis ab igne materiali.
Et est tanta violentia quod si in
ipsum influeret mare universum,
tamen non admodicum refrigera-
ret. Rogemus ergo. Dominica iiij post epiphaniam

Plenitudo legis est dilectio. Ro.
13o. Videmus quod quando aliquis
vult aliquem alium familiarem fa-
cere et eius amorem conquirere pro in-
primis solet erga eum ipsum quem
diligit et eius gratiam et benivolentiam
conquirere. Sicut si pater vult filium
suum ad aliquod artificium ponere, solet
ei artificium commendare et bona
que possunt ex illo evenire enar-
rare, ut ad illud magis afficiatur.
Similiter modo facit doctor egregius
et optimus scilicet Paulus. Similiter vo-
lens nos in dilectione dei et proximi in-
ducere et ponere, ut et nos tamquam
fideles pater dilectos filios suos
ad dilectionis artificium ponere, quod est
valde pulcherrimum, ut dicit Augustinus. Et re-
vera amor cuius magi-
sterium ipsa retinuit, unde et deus
quia est nobilissimum artificium sic
artis quod hoc prae se Paulus
commendat et commendat dilectionem et declarat
et nobis bona eius
manifestat dicens: Plenitudo legis
est dilectio. Circa quod sciendum (?) Distinctio
materia doctrina est sciendum quod sicut 1ma
in rebus corporalibus corpora (?) ... 2o
quattuor modis videmus. Sic in spi-
ritualibus in eternis corpora quedam
corpora modo esse plena. Et primo
in in eternis in illis corporibus 3o
quod aer aliquando plenus est vento,
quia videmus quod aer quando agitatur a
vento et commovetur et expelli-
tur ventorum solet turbatus
aere gravari et in altum elevari.
Sic homo in eternis spiritualiter quosdam
populos plenos vento vanitatis
[illegible] gloriae contra illud. Ad
Galatas (?): Non efficiamur inanis glorie cupidi. Decem (?) quorum corda sunt plena
dolo et vana gloria humana

q[uia] bene dicit solius q[uia] sc[un]d[u]m p-
phos sua varietate. Ipsi s[unt] dulces
aliis co[n]ferunt gracias suas tam placen-
tia i[n] veniunt in se ipsis q[uod] alios
de gracia sua nolunt et volunt
p[ro] omnibus se p[re]ferri sunt i[n] illa
gracia sibi collata q[uod] ab aliis no-
lunt loqui n[ec] aliquos loqui p[er]-
mittunt. Et gracias sibi a deo collatas
abutuntur ut videtur q[uia] superbia
que e[st] mater omnium viciorum no[n] sinit
eos ut gracia bene utantur. Unde
dicit valerius Caius non sunt
cornua c[ui] ostendit humilitate[m] unde et
audit se aliis despicere. Sic superbi
humiles aliqua[m] gracia[m] corporis
sicut fortitudine[m] et pulchritudine[m]
et habent eam p[ro]p[ter] superbiam et i[n]
despectu utuntur ea ut ubique
ex ea gloriantur et cum aliis i[n]
pugnant q[uia] celsiores q[uam] alii gracias
habent non humiles e[st] contra superbos
eis non fugiat. Ad hoc habemus
figuram exodi 29[o]. Cum viderent
aaron et filii israel cornuta[m]
faciem moysi timuerunt prope
accedere ut oportuit ut velaret
faciem. Et Josephus dicit q[uod] p[ro]-
pter claritatem faciei moysi non erat
cornuta sed erat quasi radii
ex facie p[ro]cedentes tamquam
cornua p[er] (?) radiata orbes in
circuitu. Et legitur illud q[uod] ipse co[r]-
nutam ignorabat sic nunc
sic facimus nos q[uia] gracias quas
habemus ignoraremus et velare-
mus eas ultro contra eorum in-
certi (?) velut ibidem q[uod] qui se videt
cornutum velabat faciem sua[m].
Sic nos facere debemus qui aliqu[as]
gracias i[n] nobis i[n]venimus q[uod] sta-
tim faciem velaremus velo humilitatis.
Humilitas n[on] sinit nimia i[n] hom[ine]
sunt aliqua gracia q[uia] quanto magis
homo habet gracias tanto magis i[n] se
fit adinvalo (?) p[ro] superbia ut eo am-
plius se extollat. Et ergo humi-
litas e[st] humilitas q[uia] ut cum fugiet de-
mones i[n] virtutibus suis humiles

Ipsa n[on] e[st] dulcissima cithara
que est q[ue] h[ec] expulit a[b] homine su-
perbiam. Hoc signat homini regum. Cum
malignus spiritus divexabat Saul
tollebat David cytharam et per-
cutiebat recuperabat Saul et melius
habebat. In cithara homo et vides
q[uod] nisi sit corde et nescit habet
melodiam in tangat. Sic homo
nullas habet gracias et virtutes in
tangat corda humilitatis non sic
melodia deo accepta nulla gracia
vel virtus placeat sine humilitate. Er-
go homo habens nullas gracias vel vir-
tutes in se sperat adinvalo p[ro] superbia
vel gratiis sibi collatis se extollat
p[ro] vanitate (?) gloriam accipiat cytharam
virtutis et tangat corda humilitatis
et absque dubio fugiet ab eo spiritus
malignus ut e[st] ubi i[n] separabit.
Unde legitur de sancto anthonio: Cum omnes
laqueos i[n]imici sibi vidit p[er] terram
extensos et cum suspirans dixit ipse
Quis hos poterit effugere. Audivit
vocem dicentem humilitas sola p[er]transit
anthonius. Et videmus in rebus
exterioribus corporis quantum plenum
malis humoribus a quibus debilitatur
ex nimia familiaritate et plenitu-
dine malorum humorum et ex nimia r[e]-
plecione humorum et elementorum complexio
eius debilitatur. Et ex nimia
debilitate eius moritur quia mors
nihil aliud e[st] q[uam] separatio anime a
corpore. Sic et i[n] anima in qua anima
peccatoris plenum pessimis cogitatio-
nibus et concupiscentiis et affectibus que
sunt causa mali quorum anima propter
illud dicitur: Cor tuum plenum est
dolo et fallacia quibus ipsa anima debi-
litatur et moritur spiritualiter. Quia mors
nihil aliud e[st] q[uam] separatio anime a deo quia
in ipso consistit vita anime. Unde augustinus:
Qui habet non timet separationem anime
a deo qui e[st] vita et vera vita anime e[st].
Cum ergo anima separatur a deo spiritualiter moritur
et hanc separationem causant perverse cogi-
tationes sicut q[uod] dicitur sapiencie primo: perverse
cogitationes separant a deo. Sic anima ... in
qua e[st] vita sua. Unde nota q[uod]
triplices sunt cogitationes p[er]verse

¶ Sapie
Sap[iencie] 1

sunt que sollicitant cor et aīaꝫ
s; nō sordidant ut aīaꝫ adeo sep-
tant ut ille cogitatiōes q̄ sunt cōd
violent̄ ꝑ portus ꝑ niclo se absꝗ
omī ꝯsensu delectatiōs animo cont-
rōeꝫ et uolūtate totalit̄ sunt
Cuiꝫ similitudiē q̄ accidit h̄oi in-
uite p̄cēs et abhominabiles cogita-
tiōes de deo de fide ⁊ de s̄c̄o ŝto
altaris de s̄c̄is celestibꝫ q̄ omneꝫ
uolūtate sue cogitatiōes ut cor
ut aīaꝫ sordidant ut adō separat
Vn̄ dr̄ glo. sup̄ nunq̄ s; inmunda
cogitatio nō polluit mētē cui
2o rō nō ꝯsentit Secūde cogitatiōes
sunt q̄ cor et aīaꝫ sollicitāt et
aliquātulū sordidant s; adeo non
separat ut ille cogitatiōes q̄ sunt
cū delectatiōe nō morosa ꝯsensu
Cuiꝫ similitudiē q̄ ꝗs cogitat cū
delectatiōe de uanitate mundi et
carnis uolūt̄e ⁊ p̄cti delectabile
antꝫ aduertat q̄ cogitet ut maḋ
cogitet Ideo glo. sit quādo hōīo
nō ꝯcogitaūe p̄ctō sua in amare-
⁊ dolore ⁊ antequā aduertat amisit se
aqua cogitatiōe que offert nō tū
ꝯsentit ei Vn̄ dr̄ vbi s; Bona
ꝯsc̄ia q̄ p̄ctā leuia sentit sentiendo
nō ꝯmittit quia s; p̄ctum sentit
p̄ctō tū nō ꝯsentit q̄ s; cogitatio
maculat rō lauat Et talis cogita-
tio aliquātulū cor sordidat s; tū
nō ꝯsensu rōīs et uoluntatis sit a-
3o deo nō separat Tertie sunt cogitatiōes
q̄ cor et aīaꝫ sordidant et a deo
separant s; qn̄ ꝗs cogitat d' litte-
ratē de p̄ctō et illa d'lectabilī
cogitatiōe [illegible] adq̄ꝑ actus ⁊
op̄is si h̄ret locū ⁊ opportunitate
Tales cogitatiōes separāt adō s;
aīaꝫ ꝗque ꝯsentit eis uita delecta-
bilis cogitatiōibꝫ dr̄ glo. Secūdo
alīs q̄ uno ē p̄uare p̄meditā-
tiōeꝫ ꝑ ordē quā p̄sp̄tatiōe
ꝑ ope q; Tertio Uelut ꝑ agnt
optioribus agru plenū floribꝫ
Vn̄ dulcis odor p̄mat̄ Videmꝰ
in q̄ p̄ ager ē plenꝰ floribus
dulciꝰ redolꝫ dr̄ q̄ ꝗ a iustis
tibus ipse ager ē q̄ p̄ diuersis
est ꝑ uelut sp̄ual̄ qui ager aīe
et deuote ꝯsc̄ie ē plenꝰ d'lectio

floribꝫ v'tutū sup̄ oīa redolet
Vn̄ de tali h̄oī p̄ dicē celestī p̄
illud gen̄. Ecce odor filii mei sic̄
odor agri pleni cui b̄ndixit dn̄s
Aīa ꝗ̄ deuota uolens facē d' sua
ꝯsc̄ia agrū odorifeꝫ d; ip̄ꝫ
s; uelt ꝑ ⁊ oīe floribꝫ adornare
Primo flore vinee scilicet h̄ūilitatis
ē hu̇ flore vinee s; h̄ūilis
q̄ sicut flos vinee excipit flo-
re aīalia ut se ꝯiūctes ut
sut s̄p̄entes fugiunt nō ualen-
tes suffere eiꝰ odorē Sic qn̄
flos p̄fecte h̄ūilitatis excipit flo-
rē mag' ꝯsc̄ie d'uote aīe
fugit ab eo s̄p̄ens antiquꝰ s;
dyabolꝰ qui rō sit radix et origo
sup̄bie h̄ūilitate s; ei nō neq̄
ꝯsc̄iā sust̄ie Vn̄ d' h̄ūilitate
exponit illud cāticoꝝ Vinee flo-
rentes odorē dederūt Et quia
magni odoris ē ille flos sic̄ ꝑ
illa uita v'tus d'o redolꝫ q̄ dr̄
bn̄ꝫ Quamuꝫ d'o redolꝫ h̄ūilitas
i' fimita q̄ virtꝫ clara Est ꝯs
maxime ꝯsūmarie q; p̄ dulcē-
sui odoris excepit celeste flore
dei filiū ut eū flore s; ueꝫ
h̄ūilitate uestis marie Scdo vero ꝑ
ꝑ maria ē spā' dn̄s respexit
h̄ūilitatē ancille sue Tertio ornare
debet agrū rosa verecundie Na
rosa ē rubea ⁊ plena coloris
⁊ maximi odoris et locū ꝑ quo
flores uiliꝫ adornet Sic ip̄a
uerecundia redolꝫ ꝑ agrū ꝯsc̄ie aīaꝫ
deuota deuota dulcis adornat
et nō soliū aīaꝫ vbi est optio-
re facie adornat roseo colōe
Ipsa n' ē doct̄ix ⁊ d'cor oīm
h̄oīm marie tū nobilē ⁊ dueꝝ
Vn̄ ecc'. Circa sup̄ꝑiaꝫ uite sua
pudorata [illegible] in laus ⁊ honor
interiꝫ ut ꝑ plenius depēdet
i' uultū verecūdia eaꝝ mulier
n' sit verecūdia modice laudis
⁊ honoris sit ꝯtinue uideꝫ
adornare h̄ūi flore uerecūdie
Vn̄ d' sup̄ cāt. de Verecundia est
sp̄ualis ꝯsc̄ie ꝯsc̄ie et ē fame
custos v'tutū sedes p̄mīꝫ me-
ritūꝫ nāe laus et p̄mū totiꝰ
honestatis Dr̄ ipse ꝑ flore verecūdie

p illud cāpoui Can ij flos
hospes i dulcis nerum rosa v
flos suauissi effudit vl' odo
re Sic secundū v flos i gfa
bona suauit redoles nō solu
coram deo s; et coram aliis homib;
H' o florem lilij mundicie &
castitatis Et hu p flore lilij sig
mundicia & castitas q' ta i tig
q' extig d' i iemnipt; calore
ln vn⁹ hēt candore Sic p
fēta mundicia castitas non
solu dēt eē exterig absq' ma
cla corruptiōs vnus est i tig
absqz macula male affecois Sic
dicit' n' malū eē corpis ipi⁹
nāe p'cipitatiōs peti Sic a
deo malū ē i quinat inte
p mala & diuersa affecois
Suauis ē est iste flos mū
dicie & castitas q' solū hē
adeo vt paul' Non possu
alit' eē ɔtinens n' deus det
Huic flori suauisso assilat
xps qui ē candor lucis eterne
& speculū sn macula vn⁹ Sap
Ihc est flos orti virgo devote
natus De suauitate huius floris dt
Eccl i florete flores et q' liliu
date odore delectabiles est o ador
mundicie et castitatis q' familiares
ē deo et angelis suis Tertio flore
campi diui amor est optie per
florē campi designat' diuinus amor
q' ēstit in solitudine Sic ipē diui⁹
amor q' ēstit & vbiqz floret v'ra
et in bona ɔscīa p' tanta dulcedine
ipm̄ replet & accendit et ta solita
riam eam efficit q' nil aliud pe
tat q' eē in solitudine d'nō i q'd
d' sponsa Nicam vem dilce in
egrediam' for' v' agrū sz solitudis
Bn vn O aīa mea sola esto vt
Illi solam te exhibeat quē solū ac
quisisti et elegisti Cuius n' est
eē solū cū ipo in solitudie q' alim
Amorem videre q' penitus renuit
Valde delicatus est n' diuinus amor
vult n' eē solus cū ea sola &
is nullo patitur alienū amore
Iste 2o designat' p flore campi
passio xpi q' flos campi rubei color
est et mis' hēt quodamō ɔclusa signa
diuine passionis corpūa volnā clauos
et spinea corona Sz quos diligent
consideret Sic flos diui amoris estes
In agro bone ɔsc̄ie facit aiaz dilig't
gere sūi dilecti passionem et eius memoriā
semp ipsi hēre vñ dicitur aīa p' dicte
illud Cant pone te sic signaculū q' diligi
te et h' etiā sponsus a sponsa dt Cant
Pone me sic signaculum sup cor tuū
q' fortis est ut mors dilectio tua
Nobilis est est ille flos castitatis
& meritis Est n' tantū nobilitatis
sup omēs flores odiferos q' propter no
bilitatē eius xpē seipm̄ appellat flore
campi vñ Nomini Ego flos campi
et lilium ɔualliu unde n' precellit odor
eius odore omnū florum & herbarū vt d'ro
veraciter dici possit illud Canticorum Odor
tuus sup omnia aromata Et homi
nes flores spūales qui adornat agrū
bone ɔscie et faciunt ipm̄ agrū deo sua
uiter redole vt' virtutes q' isti flores
naturales ad calore solarium radiorum a terra
erumpunt & pullulant et vbiqz odore
suauitatis sue odore diffundit Sic est qu
calor diuini radiorum refulget v' agrū
bone ɔscie ornatur diuinis floribus odiferis
facit ipm̄ agrū p'fectissime flore reos
flores odiferos sup omia creata redole
Heu q' nō florent v' peto mōr' morbidos
flos videmus vbi v' agro bone ɔscie p'
diuinis flores odiferos Si ibi tm̄ vnus
flos vitiorum morbidus peti est ipi cor
rumpit totū bonū tales nat pnt
dicere illud Ysa q Nota facti sumus
odorem et is homo nō dz sustinere vt
In agro ɔscie sue pullulet aliquis vitiosus
flos peti morbidus vel malae aff
ectionis vel cogitationis Sz cū sentit
hos pullulare statim dz p confessionem
& satisfactionem eradicare Sup q' dicit
Sap 3 Diligent' exerce agrū tuū sz
ɔscie Et is est p'pter quod Iudex
Ezechiel agros nō serere diuersa semine
sz bono q' & malo ne malū opus

Exemplum

bonum omne corporat quarto invenimus in
rebus ostendentibus diem plenum clari-
tatis aquo illustratur quando non aer ex toto
et plenus lune solis diurnus valde
clarus dicitur est Ita et diurnus spiritualiter
qui anima perfecte illustratur a sole iustitie
et plene erit claritate divine cognitionis
et dilectionis Et quia dum durat vita
presens perfecta claritate illuminari non
potest ita ut deum perfecte cognoscat
est eciam cognoscat Et secundum quod
ex ipsis creaturis quibus reluxit sua
sapientia sua et etiam bonitas Unde dicit
Sapiens A magnitudine creature et pulchritudine
cognoscibiliter poterit creator videri
Unde dicit Gregorius Ad creatore
sunt nimia opera creature visibiliter
Ideo non tam magna potest esse creatura
non potest esse creator tam pulchra
non sapientem tam suaviter disposita in
bono Congruit divine bonitati cuncta
suaviter disponere Unde dicit Augustinus
Deus qui natura invisibilis est ut a
visibilibus possit sciri opus fecit
quod visibilitate sui opificis mani-
festaret ut per incertum certum esse
sciri posset et ille deus omnibus esse
debet qui hoc fecit quod ab hominibus
impossibile est fieri potest quoniam considerata
videlicet omnes creaturas esse qui ea fecit
quia nulla creatura facere ut de nichilo
esse potest Sed per creaturas quas quilibet
considerimus creatorem sed tum in patria
Et et quando anima repleta est a corpore
intrat in gaudium domini sui Et cum
mortale induit immortalitatem Tunc
plenius non videmus sic secundum quod
cernimus in creaturis sed facie ad faciem
Et tunc erit in sua claritas et plenius im-
plebitur divina claritate divina ut dicit
apostolus Civitas ipsa non eget sole
neque luna nam claritas illu-
minabit eam et lucerna est agnus
tunc erit plena dies summo semper
claritate plena Unde dicit Iob Dies
pleni et vacuum in eis Et ideo
conversatio nostra non erit tenebrosa
sicut ut iam est in creaturis sed perfecta divina
claritate Unde dicit ipsa Tenebre non
erunt sic in nocte Et per perfecta
obscura quam semper in ea debetur
vera consolatio salvatoris et creatoris

et implebit splendoribus animam
tuam scilicet claritatis que deus fecit contem-
platoris et implebit omnes vi-
res anime sua claritate Unde hic
Implebit deus vobis omnes luce
sapiencie ut nichil nobis penitus
desit in ulla sapiencia Implebit
concupiscentie omnium fonte iusticie
in omnia desideria ea et penitus
saciari repleti replebimur est
pace divina quia in nobis tunc erit
perfecta tranquillitas et leticia sua
iocunditate replebimur pace
divina etc. Dominica xx

Induite vos sicut dei electi Coll
3o Videmus in adventu quod qui
homo aliquis valoris vel magni no-
minis nullus confundetur si nudus
vel spoliatus a ribaldis ueni-
ret vel quia vestes suas per-
illas amisisset Ita nullus de-
bet confundi si ille cuius sit in
dubio vel vitiis in uenit
amisisset munus de moribus spoliatus
Unde turpe est ei quod ad modicam
delectationem per mortis admitt-
ere vestes Ita ne nudi
veniamus et erubescamus in sp̄eta
Unde hortatur nos apostolus ut induamus
nunc non solum veste corporali sed
etiam spirituali ne erubescamus eque
nudi meditate Primi parentes
nostri sigura ex primi parentes po-
erubuerunt cum fuerunt nudati veste
innocentie Erubuerunt ex quo non ha-
buerunt veste corporali quanto pro non
erubuerunt licet non erant nudi tolle-
rabilius non sufficienda est hoc ignis que
dividens tota toto modo est potanda
quam qui non habuerit exterius tenebras
accipiet Unde apostolus cum scriptum albis
induant ... ipse apostolus dicit Induite
vos sicut dei electi Circa quod notandum
est Induamus ut dei electi Cum eni
quod apostolus quarto quod homo elegit in
mundo primo elegit et pulchriorem
sponsam i. animam cum intrinsecus pulchra
Nos videmus ad oculum quod isti no-
biles et divites sponsas pulchriores
desiderant et eligunt Sicut modo
filius principis elegit in sponsam omnes

thesauri dicam et perfectam absque
dici desiderat sponsam pulchram
virtutibus Cuius ratio ipse sit spe
ciosus forma pre filiis hominum cuius
pulchritudinem sol et luna mirantur
eo quod non depulchrum possunt
nec ipsius pulchritudinem conprehendere
vere incidit Ecclesiasticus in pulchre
est sol pulchra est luna pulchre
sunt stelle pulchrum est celum
et pulchri sunt angeli pulchri
sunt homines quanto magis ille qui
fecit hec omnia nulli dubium quin
sit maioris pulchritudinis quia euauel
lit quod sit inflatus quia omne quod
dat alteri habundancius habet illud quod
quod recipit Et ideo qui est summa
pater dedit pulchritudinem omnibus creaturis
ideo ipse pulchrior non pulchri
tudine creata Non sponsa que
in Canticis Qualis est dilectus tuus
Et respondit Dilectus meus candidus
et rubicundus electus ex milibus
perfectissima pulchritudine super omnes
quia eius pulchritudinem intendunt omnem
creaturam tam angelicam quam esse huma
nam cum igitur ipse sit tante pulchri
tudinis non mirum quod non elegit
sed aliam speciosam virtutibus pul
chram in sponsa Quia quam casta
pulchritudo dum diffusa in tanta
arte virtutum ut vittorum qualitate
pingitur Vnde dicitur Ecclesiastici Et sponsa
que nichil debet esse ornatius
tanto non maiori studio pla
cendi opus est quanto maior
est cui placere debet Vnde Gregorius super
Iudicum .y. pulcherrima fe
minarum elegitur ei id est anima vir
tutibus pulchra qui dicitur femina
propter fecunditatem bonorum operum
Vnde eciam dicitur .xiiij. 6o Quecumque
elegerit dominus erit sancta qui eis
aut pulchritudo illorum quos
elegerit dominus erat et de sanctis
Ecclesiastici Et Trenorum 4. Candidiores na
zarei eius id est sancti quos ipse dili
git niue nitidiores et la
cte et rubicundiores ebure
antiquo et saphiro pulchio
res Inquo quid ipse tales
sanctos quos ipse elegit de sanctis

apte quod dicat hic quadrupliciter
pulchritudinem Primo non dicuntur esse
candidiores niue propter virginalis ca
stitatis obseruanciam Prima non virginalis 1o
castitas nullum reddit animam pulchram
vt illud posset dicere possit illud Canticorum
de ipsa Tota pulchra es amica mea
et macula non est in te Lampat
aut virginalis castitas niue Ps. 28.
Primo quia id est niue est tanta puritas
quod omne illud videtur esse sordidum
Vnde dicit Crisostomus Sit est dina castitas
quod tanto est puritas quod splendore eius
non potest aliquid comparari Vnde sancta
dignitas comparatur puritati angelorum
quorum hec puritate quod omnis excellit
Vnde dicit Ambrosius Cuius quidem dicitur virginitas
humana uere per quam homines assimilantur
angelis Maior est hec virginitas id est vita
quam angelorum Angeli non caste viuunt
homines hic cum castitate triumphant
Vnde ergo pulchra castitas que facit omnes
homines vnum angelis comparatur Vn
de eius commendationem dicit Ambrosius conspi
cua virginitas gemma virtutum decus
humana angelorum lux prouecta
lampas ecclesie caliciis prophetarum
et divulgatio apostolorum Ipsa calcat libi
dinem vincit diabolum contempnit
seculum deponit omne periculum Secundo 2o
comparatur virginalis castitas niue propter
eius dignitatem niue non origine est celica
Sic ipsa virginalis castitas est donum
perfectum et optimum desursum descen
dens a patre luminum in Sicut
Sic est emanatio distillans sincere
de isto fonte fontis castitatis sicut
per aquas fluit omnis bonitas ab ipso
non datur et mente ipsa conseruatur Vn
de dicit apostolus Non possum esse conti-
nens nisi deus det Tercio comparatur 3o
virginalis castitas niue propter eius
frigiditatem Sicut quamuis sit frigida
modico tamen igni dissoluitur et amittit
frigiditatem Sic ille qui hic casti
tate vite est frigidus sit nisi
quod caret ardore male concupiscencie
voluntate tamen amittit castitatem
virginalem et sit calidus quod inflamatur
igne male voluntatis non in ca
stitate corporis non solum efficit

virginitate non assit castitas mentis
Vnde multe sunt virgines in actiua que
sunt virgines corpore que numquam sedebunt
in celo cum illis virginibus primum
Vnde dicit ysiderus Virgo carne
non mente nullum habet premium in
futura repromissione Vnde forte ex
sunt que non habent castitatem corporis
sed tamen mentis quia pro certo habebunt premium
virginum ut patet ille qui in corde
suo voluerunt deo seruare castitatem
sed violenter contra eorum voluntatem
corrupte sunt. Vnde dicit beata agnes
et lucia Si invita me corrum-
pis mentis mea non violabis
castitas adiunctam et coronam Et
Secundo dico quod isti adeo electi debent
esse nitidiores lacte propter nimiam sa-
pientie clarificationem Dulcedine ...
dine sapientie nullum reddit [illegible]
pulchritudo. Vnde de ea dicitur sapiencie
vii° Est speciosior sole et super
omnem stellarum dispositionem luci
comparata inuenitur Ideo sapientia
bene autem lacti comparatur propter duo primo
propter lactis nitorem Dicit ipsa diuina
sapientia habet in se nitorem quia facit
animam mundam et lucidam Vnde dicit
augustinus Sapientia est margarita ce-
lestis splendens in speculo con-
scientie Est lux viua quam videntes purissima
tota mente irradiens ad con-
templandum deum diuina enim sapientia sua
irradiatione facit nos cognoscere
deum et gaudia celi et comprehendere
supplicia inferni ut timeamus ea et
ut contempnamus gaudia mundi
Secundo comparatur lacte propter lactis [illegible]
gorem lac enim est dulce et dat vitam
Vnde matres nutriunt pueros dul-
cedine lactis sue ut crescant et
viuant Sic ipsa diuina sapientia dat
dat vitam suis filiis spiritualibus
qui sunt christiani et propter peccata mala
[illegible] ut crescant in virtutibus et
bonis operibus Vnde dicitur sapientie 4to
Sapientia filiis suis inspirat vitam
et haec vita est duplex scilicet actiua
et contemplatiua Actiua est inferior
Contemplatiua est superior Et ideo
sapientia inspirat filiis suis vitam
actiuam ad crescendum vite contempla-
tiue necnon Vnde dicitur exodi 19°

Cum ad arcem contemplationis ascende-
re desiderat necesse est ut primus se
in campo actionis exerceat Et vita
quam sapientia filiis inspirat est superior
est enim perfectissima et est optima quia
que non auferetur ab ea scilicet vita
eterna quam habebit in spiritu et numquam finietur
Est eciam haec vita perfectissima et de-
lectissima quia maria in vita contempla-
tiua sedebat unguenta delectationis quibus
perpetuis dulcedine delectatur Est ergo
vita contemplatiua vite eterne similior
que est futura Vnde augustinus Vocabimus
videbimus laudabimus et ea super
opera vite eterne pergere [illegible] Et
est sciendum quod quamuis iste due vite
in actibus et effectibus sint tamen vna
in [illegible]
[illegible] vita contempla-
tiua est [illegible] marthe [illegible] qua acci-
pimus vitam actiuam Nam bona est
propter aliam actiuam propter contemplatiuam
Actiua tamen mereri contemplatiua tamen
premium Vnde optime dicit sapiencie Et
[illegible] filiis suis vita inspirat
[illegible] non dicit vitas sed vita
dicit ... rubicundiores ebore
antiquo quia sunt ebore antiquo
et rubedo ... albedine
Dicit pulchritudo autem capitis
... castitatis et caritatis Et
quia caritas conuenit est cum castitate
Ideo caritas non dignatur in [illegible]
non cum mundo corde Videmus
enim quod quando pictores volunt de-
pingere aliquam ymaginem de ligno
vel de lapide subtile et artifi-
ciale primo non depingunt
albo colore postea aliquo alio
pulchriori colore Sic est quando
vult depingere animam suam que
est artificiosa et subtilis ymago
per trinitatis pulcherrimo colore
caritatis quod dat animae roseum colo-
rem debet primo depingere [illegible]
roseo colore munditie castitatis
quod dat animae lilii colorem et tunc
exit pulcherrima ita ut eius
pulchritudinem eius rex desideret
Et dicit 10 sapiencie 4to O quam pul-
chra est casta generatio cum claritate

Castitas in eminentiore est capite. Unde dicit augustinus Scutum in te est sat amor tuus in te est sat pulchritudo. Et ibidem Amor in florum pulchritudine polluit animam. Et ... Sunt ea pulchriora saphiro in celesti gubernatione. Ita quod conversatio honesta reddit animam valde pulchram. Unde ipse celestis sponsus dicit in canticorum alloquens sponsam suam Quam pulchri sunt gressus tui in honeste gubernationis in calciamentis in bonis exemplis quibus honeste graderis filia principis. Comparatur autem honesta conversatio saphiro. Saphirus est ut in celo sereno celo et quando percutitur radijs solaribus ardentem emittit fulgorem. Sic homo qui est honeste gubernationis coram deo et hominibus quando diuine gratie radijs illustratur ardentem emittit fulgorem bonorum exemplorum. Unde dicitur Refulsit sol in clipeos aureos et resplenduerunt montes ab eis. Isti clipei aurei sunt homines sancti et honesti gubernationis qui in se sunt muniti scuto clipeis caritatis caritate quibus quasi repellunt ignita tela diaboli. Cum ergo in istos clipeos aureos refulget sol diuine gratie tunc fit in irradiatio bonorum exemplorum et animates et homines iusti quod tamen sunt montes per eminentiam bone uite resplendent et illustrantur ut illuminent ad ... bone uite quando ipse boni in ... speculantur ad laudem ... Unde saluator Sic luceat lux uestra coram hominibus ut videant opera uestra bona et glorificent patrem uestrum qui in celis est. Et ideo rex libenter elegit homines contra vicia strenuum. Nos videmus quod qui fortis est aduersarium libenter eligit pugillem fortem et bellicosum.

Cum ergo dyabolus sit aduersarius noster qui videns eum expugnat in suis membris. Ideo rex libenter eligit homines strenuum et fortem vicijs et ... resistere ut sit pugil contra vicia et dyabolum. Ideo quod rex non possit ipsum vincere quia vicit ... temptationes ... uolt ... quod ... a suis sicut ut ... confundatur. Unde legitur quod moyses dixit Josue ... filio Elige tibi viros et pugna id est homines fortes qui ... a ... pugna contra amalech id est contra dyabolum. Amalech interpretatur lambens populum. Sic ipse dyabolus ... quamuis quia ... desperat ... et ... per nos diuersis ... temptationibus ut nos vincat. Anima in regna mundi ... desperatur dyabolus. Ut si nos ... temptationes vincentes ut solum daremus ... Anima ut ... actu uel ... bono proposito uel bona ... nos possit impedire. Et ideo potest ... Sic legitur judicum 14o. Cum sampson descenderet in camnata cum venisset ad uineas oppidi apparuit ei catulus leonis seuus et rugiens et occurrit ei. Irruit autem spiritus domini in sampson et dilacerauit leonem quasi hedum in frusta discerperet. Sampson qui interpretatur sol ... fortis uel fortitudo significat homines qui fortiter resistit dyabolo. Hic descendit per humilitatem. Et descendere est ascendere ut dicit augustinus. Et ... Camnata interpretatur confirmatio eorum ... celeste ... confirmabitur. Et ... ad uineas oppidi quod ... operibus quam ... vinee florentes dant odorem ... quibus ... ad ... Et tunc apparuit ei ... catulus leonis seuus et rugiens et occurrit ei quando ... dyabolus ... sua malicia et ...

diuina temptationes nititur impedire
ne in bonis operibus suis proficiat et
ne ad patriam perueniat. Sed tunc
sicut dominus preuidit in sapiencie in-
teriorem qui fortiter resistit et de-
bellat leonem infernalem qui aliquando suis
temptationibus resistit et nulla a re
confusio fit ei sed qua suis tempta-
tionibus non consentiui. Dicit in ipso
sicut martirum [illegible] et
in superbia impetus diaboli et quod si
aliquis forti animo sustinuerit et cum eo
certat in memoria quia quanto magis
repulsus fuit tanto magis resi-
stit et defecit quia tandem confusus
recedit. Secundo libenter eligit terram
pro deuotione uberiore. Nos uide-
mus quod agricola libenter terram ste-
rilem et omnino infructuosam
dimittit et uberiorem meliorem terram
eligit que sit fertilis ad fructum
faciendum. Terra sterilis et infructuo-
sa est ipse peccator et in peccatis ob-
stinatus quem deus diu tenuit et
expectauit ut faceret dignos fruc-
tus penitentie. Sed tunc dimittit eum
quando uidet eum obstinatum quod non
uult ad eum conuerti ut curat penitentiam
facere de suis peccatis. Et ideo reprobus
eligitur aliam terram que est fructuosa.
Terra fructuosa est iste qui agnoscit
dictum penitentie et uoluntate gratia dei
et ut sit quidam pro deuotione qui
prius fuit sterilis pro obstinatione. Obstina-
tio in peccatis obstruit fontem diuine miseri-
cordie et facit animam sterilem siccitate et di-
uine gratie et eam deuotionis ari-
dam uoluntatis penitentie. Sed quando per ueram
confessionem remouetur obstaculum peccati quod
obstruxit fontem diuine misericordie tunc ipse
fons diuine misericordie rigatur animam suam
gratia quod sit quidam qui prius fuit sterilis
pro obstinatione peccati et se facere
dignos fructus penitentie. Unde dicitur
Genesis 2o Flumen scilicet diuine gratie
egrediebatur de loco uoluptatis
id est de Christo in quo habundat uoluptas
suauitatis ad irrigandum paradisum
unam et eius paradisum in anima peni-
tente et multitudinem peccatorum suorum
regressus scilicet quod ut dicitur paradisus

quia deus elegit eam ut in ea teneat
eam quia est ipsa in Roma et [illegible]
in paradiso. Unde postea Elegit
deus sicut ipse in anima speculante
suam defectum in amaritudine
penitentie elegit eam in habitationem sibi
Iusto non mirare apparuit arde-
tissimus amor diuine bonitatis erga
nos quia sumus cum fecimus quasi
ad eum et egimus penitentiam uult nos
in habitationem suam et ideo est quidam
angeli dulcedinem et bonitatem ui-
dent erga nos quod non sufficit sibi
quod dimittat nos per suos angelos
sed est ipse rex angelorum dignatur
ad nos uenire et habitationem
nobis facere pro ammiratione et
gaudio ardentissimo desiderio
desiderant penitentiam tanquam deo ca-
rissima. Et nos ideo manibus
portat ad eum custodiat leuat
et disserens inter nos et dicunt
offerimus deo mea uota et orationes
per nos in re portat sola gratia.
Et cum angelus peccator conuertitur gau-
dent super omne gaudium huius
mundi gaudentes diuine gloriam
et ipsam reparationem anime salutatam.
Post alia ille rex angelorum qui
sedet ad dexteram patris loquitur ad modum
regis Dauid filius suis Seruate
mihi et custodite puerum Salomonem
qui inter peccatores lucrati prius sed
seruate peccatorem seruate eum ne
recedat ne plus me offendat
et ne plus morte moriatur.
Et si audire angelus peccator conuertitur
et egerit penitentiam dicit ad angelos
suos Congratulamini mihi omnes quia
inueni ouem quam perdideram
laborem meum passionem meam
gratis non portaui crucem meam
qua non fudi gratis sanguinem
meum. Iam in illo hore quero
et penitentiam agere mercedem mei
laboris recepi et mortis mee.
Tertio libenter eligit deus hominem
uirtuosum et operibus diligentiorem.
Nos uidemus quod apte isti homines
libenter eligunt operarios

[illegible] [illegible]

[illegible]

qui cum diligentia laboraverunt et in
labore suo fructum fecerunt. Dicit
spiritualiter hos eligit bonos operarios
qui spiritualem fructum bonorum operum
faciunt. Unde ipse Christus dicit Johannis
15°: Elegi vos ut eatis et
fructum afferatis et fructus vester maneat.
Sunt autem 12 fructus quos ad electos
spiritualiter debet facere vel
afferre et dicuntur fructus spiritus,
de quibus dicit apostolus ad Galatas 5to:
Fructus autem spiritus est caritas,
gaudium pax patientia longanimitas bonitas
benignitas mansuetudo fides
modestia continentia castitas.
Primus ergo fructus est caritas, qua
anima inflammatur ad deum diligendum
et ad deum [illegible] propria celestia.
Unde glossa super illo verbo: Caritas est
qua desideria [illegible] amorem dei
[illegible] caritas quando inflammat
facit [illegible] contempnere
et celestia appetere et quanto
plus in mundo [illegible] tanto plus
terrena contempnit. Unde dicit Gregorius:
[illegible] quod plena est divino
amore flagrat [illegible] desiderio
[illegible] super omnia [illegible]
dolet [illegible] et [illegible]
celestium gaudiorum. Secundus fructus
est gaudium, quod vere potest dici
gaudium ut dicit Augustinus
in libro confessionum: Gaudeamus
de bonis que deus [illegible]
deus [illegible] benigna
[illegible] et vera [illegible]. Tale
gaudium non [illegible] qui ambulat
in tenebris. Unde [illegible]: Quale
mihi gaudium qui in tenebris sedeo
et lumen celi non video.
Ibi gaudium solum quod qui per
veram fidem [illegible] in
[illegible] Unde [illegible]
fide [illegible] corda eorum
[illegible] fide [illegible]
[illegible] apostolo.
Et [illegible] gaudium quod
vocatur gaudium [illegible]
Tertius fructus est pax cordis ut
homo habeat quietem cordis ut
homo nihil litiget cum [illegible]

[illegible] cum [illegible] Cum [illegible] litigare
et cum [illegible] [illegible] pacem
servat [illegible] in corde [illegible] Et
[illegible] apostolus [illegible] nobis illa pax
ad Philippenses: Pax dei que exsuperat omnem
sensum custodiat corda vestra et intelligentias
[illegible] Quid [illegible] nobis illa
fructus pacis [illegible] nobis [illegible] dicit:
Beati pacifici quoniam ipsi filii dei
vocabuntur. Quartus fructus est patientia
qui [illegible] patientia et alia
adversa [illegible] [illegible] fructu
[illegible] accepit apostolus [illegible]
legitur actuum: Ibant gaudentes [illegible]
[illegible] digni habiti sunt pro nomine
Jhesu contumeliam pati. Nobilis est
iste fructus patientie. Et [illegible]
ille [illegible] in corde ille fructus
[illegible] servatus est [illegible]
[illegible] in vita eterna. Unde [illegible] dicit:
[illegible] vestra possidebitis animas vestras.
[illegible] patientie [illegible] gaudet
[illegible] [illegible]
patientia [illegible] et [illegible]
credo Quintus fructus est longanimitas
[illegible] in [illegible] perseverantia
in bono opere et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] semper [illegible]
tedio. Unde dicit [illegible]: Labor meus
[illegible] est unius hore et si plus
est non sentio pro amore. Iste fructus
est nobis valde utilis. Quia
in labore [illegible] est [illegible] perseverantia
et longanimitate. Unde [illegible]
[illegible] est salus perseverantibus
promittitur ut dicitur. Non enim est fortis
qui bene facit sed qui [illegible]
facit. Unde dicit salvator: Qui
perseveraverit usque in finem hic salvus erit.
Si nos [illegible] [illegible]
[illegible] nos perseveranter operare
et sine tedio operari. Unde [illegible]
Ecce agricola expectat pretiosum
fructum terre patienter ferens donec
accipiat temporaneum et serotinum.
Sic et nos sine tedio patienter
expectemus [illegible] et [illegible]
recipiemus [illegible] et
[illegible] fructum idest vitam eternam.

per mortem et ultimum fructum
coelestis coronae incorruptionis percipies.
Septimus/ Septimus fructus est bonitas. Est autem
bonitas quaedam dulcedo ad homines et ad do-
mum non solum facere bonum sed in homine ut
habeant cor dulce ad homines ut non
facile moveatur adversus eos ut
ad amaritudines. Ipsum fructum perce-
pit ipse Ioseph qui praecepit sepel-
lire de quo Lucas dicit: Qui erat
vir bonus et iustus. Ita vir bo-
nus habet tam dulce cor ut nulla tem-
pestas aquae vel delictis ut mali-
tiam exerceat. Unde est ille
bonus dicitur qui omnibus diligere a
proximis exhibet et omnibus prodesse
studet. Unde ille. Bonitas est
ex virtute de qua oritur utilitas
vel virtus propter semetipsam ulla
solum qui est fons bonitatis. Octavus
8mus/ fructus est benignitas quae homines facit
largos et paratos ad subveniendum
egenis in quo nullus per se
meret ut benignus sit et propitius
pauperibus. Pretiosus est valde ille
fructus spiritus qui facit homines
similes deo qui largissimus est. Unde
Salomon maior mirabilius qui
indicavit pretiosus quem
mereri vita et homines ad bonum
producat videt. Rursus Nemini
me malum mortem qui liberaliter
a me discipit vitam. Ad hoc ut sis
largus alienis et egenis lar-
gissimus largi datorem exemplo naturae
videmus in quo fontes et rivuli
aquam receptam refundunt in
mare unde exeunt et luna
et stellae firmamenti lumen re-
ceptum a sole communicant omnibus
rebus creatis. Et tu ergo
bona a deo recepta refunde
in usus pauperum et indigentium corpo-
Octavus/ Nonus fructus est mansuetudo quae
facit homines tractabiles. Unde non
sit in contrarium rebellis sed ut disci-
plinate et ordinate incedat. Unde
Eccli. 14°/ Fili, in mansuetudine opera tua
perfice et super hominum gloriam diliges.
Nobilis est iste fructus mansuetudinis
quia primitus eius terra et pacis
initio ut fructus. Unde patet. Mans-
ueti autem hereditabunt terram et de-
lectabuntur in multitudine pacis. Unde
beatis pacificis datur terra quibus
caelum quod relinquitur in multitudine
non in temporalibus miseria. Nonus 9mus/
fructus est fides quae facit homines
certos de invisibilibus et de deo
et de gloria eius caelesti et de poena
inferni. Unde Augustinus fides est
credere quod tu non vides. Hunc autem
fructum acceperunt omnes de quibus
dicit apostolus: Sancti per fidem vicerunt
regna, operati sunt iustitiam, adepti
sunt repromissiones. Unde illo fru-
ctu illi sibi ducere spiritualem vitam.
Unde ibidem dicit: Sine fide impossibi-
le est deo placere. Omnia opera bona quae
omnes sancti in caelo fecerunt si non
habuissent fidem non placuisset deo.
Decimus fructus est modestia quae 10mus/
facit fidem modum in dictis et factis
quod virtutis indicium est. Unde quod
doctor Iulianus dicit: Optimus
in omni re modus et laudabilis
usque in mensura. Unde illi qui
nesciunt tenere modum in operibus suis
non habent fructum laudabilem
tamen non laudatur et ut illorum opus
adeo sit acceptum et placitum
absque eo. Unde Lucas. Offertio deo
modum acceptavit. Undecimus fructus 11mus/
est continentia quae facit homines absti-
nere ab illicitis ut illicito visu au-
ditu gustu odoratu et tactu. Unde
hortatur apostolus a bono re mala ab-
stinere dicens: Abstinete vos. Iste
non magnus fructus quo potest abstinere
ab illicitis sensibilibus. Ita hoc
cavet ulla seta ne cadet si
non habet illum fructum semper quod agit.
Que descendit mors per fenestras
eius. Qui non servat modum abilicita
apertas et fenestras per fene-
stras mors ne ingreditur. Unde
propterea multum commendat continentiae
fructum dicens: Non est digna
ponderatio continentis animae. Duo- 12mus/
decimus fructus est castitas quae

facit homines recte vivere in illo
portu et in aliis delectationibus sal
quaratum recte velut quo gio Di
cuius in ciuitate sorores in tam
facit quod anime excellencius ubi
pura est. Nobilis quidem est
ille fructus qui fuerat in hominem ad
modum balsami odoriferi qui cor
dita corpora fuerat conservatas carnes
quarum et constringit ita et ipse ipse
est vultus quod custodit dictus. O quam
pulchra est castitas cum clari
tate. Regum. Dominica infra octavam epiphanie

Sit cum ite ut apostolus dicit
prima Corinthios quinto. Nos videmus
quando aliquis exercuit opus malum de
quo si ultimum opus malum accidit
solet amicos et filios commonere
ne tale opus faciat. Sic videtur
apostolus quod pro Christo exercuit malum
opus peccati de quo sibi male accidit
Vnde ista vice etiam recolit nos
miserabilem et castum totius
huius humani. Ita reddit diaboli
angelorum ad patrem peccatorum et in ini
corum apostoli voluptas et opus
et tam de qua superius est dicit
de libertate spiritus ad servitutem
carnis in contrario cum libertate
erat filius ut apparet deus ante
et cum dea. Et postea cecidit
a statu gratie in statum culpe et
ad miseriam scilicet frigoris et tri
bulationis et infirmitatis et mortis.
Et ideo quod istud ipsum prius
casum recolens in principio
misse clamat. Circumdederunt
me gemitus mortis. Cantamus
etiam de mortuis scilicet de pro
fundis. Cantus est letitie fuerat
dicitur ut est alia et dum laudamus
gloria in excelsis. Et ideo volunt
apostolus nobis nos apostolo ne
tam tali modo et ne mitte
in nos peccatos peccando
Est per hoc ut nos invite in opus
ut vita eterna merea tamen
dicitur. Sit cum ite ut apostolus dicit
tum ad in vitam dare non est
sciendum quod tempus fuit quod de le
mone moriendum spiritualis
in bonis operibus et sicut est

Et spiritus dicitur. Nos videmus ad sensum
quod quicumque facit aliquod opus et videt
quod tempus breve est ultimum solet festinare
ut perficiat. Et viator dispalis at
tamen vultum solet incedere ut adversum re
cedat. Ita hic dicit homo est ad
mortem currendum in bonis operibus
spiritualibus quia tempus breve est. Et ideo sine
me operari non potest neque potest
Reddit Job. Dies mei velociores
fuerunt cursoribus velocitate quia quis
levis ita fuerit dicit sicut nos
Cum per diem dormit et nec currit sic nos
omni hora currimus ad mortem sine
interruptione vite in via vel
aliud circa corpus adnotate unde
ille propter hoc sed ad nos dicit
qui de hora ad horam cottidie tendit
ad occasum de prima ad tertiam de 3a ad
sextam ita et ita hic est dies. Prima
hora prime quando sol est ortus est in
fantia hora 3a quando plus ascendit
sol est adolescentia. Sed cum versus dies
hora incipit virtus. Ideo sexta
quando sol est in suo fervore est iuventus.
Sed ideo in sua fortitudine et hora
nona est quando sol incipit cadere
ad occasum senectus est. Hora
vespertina quando sol est in occasu est
senium quando homo incipit deficere.
Ideo est ipsa mors. Ecce decessit
iuvenis et ideo ut Job quarto. Ablatio cum
tribus faciens scilicet mortem per eum pe
tens tempus per tempus et
currimus ad mortem. Ubi supra. Ideo
ne finiat appetit quod sic augmentum
vite sed ad finem tendit ut apostolus
dicit Job. Dies mei velociores
fuerunt corpore sed ut videtur hic
scilicet quod spectabant in eternitate. Bene mi
rati qui cogitabant hic ero diu
ero si ita faciam. Et frequenter pre
veniunt morte et non videbunt
ita quod promiserant. Sic dicebat ille
de quo dicit salvator Luce 4to. Anima
mea habes multa bona reposita
in annos plurimos requiesce co
mede bibe et cetera. In nocte
vitam adlongas ulnas. Et statim
ille miser audivit. Stulte hac

notte demones repetunt alias tua
a te Et io det quo plus dns appe
te in quo sunt oia bona iusti pus
12o Desiderium iusticie omne bonum
Ideo det homines adquo mouere ad
tendum peccatum pericolosum Nos in
demus ad[illegible] quando aliquis homo
est in aliqua via periculosa valde
libenter cauerit ut posset euadere
periculum Sic reuera quo qui est
in peccatis est in via summe periculosa
Et io sibi quo det cauere et ca
in operibus bonis ne ita capiatur
a dyabolo et ad infernum deducatur
et sibi det esse ut dicit psalmista 20
Amen Per leuis explicat uias
suas in uo det esse de proximo omni
peti et si est de [illegible] et det ex
plicare uias suas in confessione peccata
sua Ille in sunt deserti onere
peti qui a dyabolo facile detinentur
in via peccati ne via bonorum operum
perficiant Ille in artifex uitas
ad uentores et aucupatus est quibus
homines peccatores capiuntur et in via
peccati detinet ne in via bonorum
operum currant Nunc aut sunt septem
peccata ad inuentores quibus homines
detinet Primo quod uo reputant
adeo peccatum graue ut est ymmo
grauissimum et in istatu est in
se quod uo sit in fine ut deus
kampratos ut dyabolus puniet
Nunc ii si peccatum adeo certe que
sit peccatores dicunt nunquam deus
saluaret ut isti qui sciunt li
bros ut tanta committunt sed
io dicunt ut omnes debent
ne in audita et abhominabilia co
mittunt Et illa est prima ad
inuentio et assecutio dyaboli qua
peccatores capiuntur et detinet in
peccato Sed scire isti quod uo est ta
parum peccatum mortale commissum quin
dampnat et valet ymmo scire
quod si tot penas sustinerent quot
ploriunt in mortali peccato vnoque
fuerunt gutte aquarum tempore noe
in diluuio quod tunc in voluerunt terram
quod quindecim cubitis transcendebant
altissimos montes adhuc uo appe
quaberet aliquis unum commissum Secundo
tales dicunt si ita est literati ali
insipientes qui hoc uidet in
scripturis et tanta mala committunt
vnde dicunt insipientes et etiam
tu peccare in [illegible] Contigit
aut uobis ambobus sit sy[illegible]
Rota quod simus capere in [illegible] 2a
peccatis quo peccato inueniuntur 2a ad
inuentio est quod facit homines cogitare
esse quod tu fecisti aliis plus fece
runt et tu sperant saluari quo et
tu saluaberis quia multa alia faciunt
quod tu in uite uolunt facere Deo etiam
clericus ut monachus in uita in
[illegible] tu hoc anima peccatum ipse
tu [illegible] plus in [illegible]
quod tu facere quo aliquo in uita et au
scitia dyabolus Si sit aliquis peiore
te nunquam tu melior es et si multus
fuit peior te ut pylatus ut dyabolus
nunquam tu es persuasiones Et dyabolus
eos capiatur et detinens in peccato et fre
quenter sic facit eos cogitare Et re si tu
no facis sic alii homines in peccato illas
de te curare quod deus aliquos hoc esse in
peccato et quod multi sit alii [illegible] ipse
mat esse peccato et mutare et time
[illegible] religiosus quo Sic
dicit dyabolus multis et diuitibus et
tu dum detinens eos quando adeuntur
et demum precipitat eos in profundum
inferni Tercia adinuentio qua capiatur 3a
peccatores et detinens in peccato est quod facit
eos cogitare Si deus tu in condit
perpetuo egit tecum et tu bona uis
quae fecit est nunquam te perire permittat
[illegible] nunquam tu
peccato [illegible] possis sufficienter [illegible]
dyabolus tanta peccata in [illegible]
[illegible] Respondet
[illegible] dicis [illegible] quae bene fecit et
[illegible] fecit in te [illegible]
uo bene ut [illegible] te ad
[illegible] te [illegible] suo
[illegible] que uo sunt [illegible]
[illegible] ut sit te [illegible]
ut [illegible]
Et reddidisti ei malum pro bono
[illegible] in peccato

Post hoc dicit tex t dicit de suis
ordinibus et i catenis in dicta
sempiterna qrit de te si diss
huius vinculis fortes ligaueris
q nunqm poteris moueri addens Cru
ta erunt ita vincla q ut hic d in
culis solue potis tot velles p
eo rotatores sustinere sicut qui fe
cit in firmamento ymo d aura erit
q velles q ds nunqm dedisset boni et
fecisset sicut terra uel aqua sicut pa
ssi fuissent Quarta ut gratitudo n gratitudine
a deo punietur i inferno .3a Quarta
adiuvatio qua peccatores consolat
et detinet i peccato e q facit eos
cogitare q nemo debet desperare sed
aliqui peccatores nimium sperant dicentes n
e iam opus esse quod hoc homini
si sperauit q i peccato possit saluari
et committit se deo et committit eos
diabolo et qui sperant sic i peccato moriendo
decesserunt dampnabuntur Sed non
q nullus debet desperare qui possit sal
uari et si committit deus recipit eum
adhuc Sed si i morti decessit
sine vlla spe dampnabitur Quarta adi
4ta uatio q consolatur peccatores detinet i
peccato e q facit aliquos cogitare
non timeas qui audis peccare au
det puniri Ita maria magdalena
fuit magna peccatrix et cessauit a
peccato vincit et fuit sancta Itaque et
de malis fuit nunc e i celis
Sicut paulus sic sanctus petrus qui ter
dominum negauit tu nunqm dominum ne-
gasti Respondeo te bn tu adhuc bn
cauedes adhuc esses magnus peccator
sed i celo Et ideo quod bn viuis e q
dicit Sed si gustores differet viu-
nus magnus eris i celis et deo
et si audet peccare qui bn audet
te dampnari Desperaueris n le-
gitur q sit magnus i celo sicut qui
multa peccata commiserunt i terra Sed
tales i infinitos dampnatos i ue
nimus Ve omnes qui ita fuit i in
ferno bn audebant peccare sed nullus
eorum audebat puniri et satisfacere
Et ideo d ellis in inferno dicitur
qui bn fuit ausus peccare et peccata
ergo credo e mille qui bn ausi
fuerunt peccare non tamen audebant
puniri Ideo ecce q ds diligat n

peccatores quamuis hic i peccatis fuit passus
q eis velit dare regnum suum si non pen
tenuerit ymo illam caritatem et odio
habet ut dyabolum et peccatores ymo hic ipsos
deus odit q non e ita vile i creatura bono
quicquid q velit eos conuertere et velit
ut cum deo eos consolare ut patrem diuinitate
et gratia aq Quinta aduentio q dyabolus .5a
consolatur peccatores et detinet eos i peccato
e q dat aliquibus cogitare esse beatos
te bn e videas quod deus vult hoc ipso
Sed si deus saluare quod male fecerunt
non dampnabuntur sic deus dampnare q
q in bonum fecerint non saluabuntur Va
dat totum sicut vadat dominus dabit
et gratiose cum ei tempus videbitur audi
ab voluntate dei Sed voluntas dei e
ut conuertaris et primas quas sic vis
opposite dedit uel liberum arbitrium
ut posses eligere bene et male vel
Sexta aduentio e aucteria dyaboli .6ta
qua consolatur et detinet peccatores
e mansura Ita peccata ne facere omne
genus quantum peccatum detinet et
voluit peccatoris emendationem et hoc
se speret longioris vite cum ista consola-
gaudio nimonet tam senes tam iuue
nes quia paucos facit n conuert
cogitare i cordibus suis tam senuerit
bonis Item nota i iuuentute tua ad
huc dum viues cum senuerit eris
monachus Non tutum curat d hoc
sicut non eris desummus i celis Et
hi vero iam via ulterius sicut tibi
Item multi sunt qui vellent hic re-
dere vero iam qui hic i vite
possibilitate vero aliquos iam iam
sederet tales n sedebunt vero
iam dyabolus Sed semper debet cogitare
Et ideo velle me conuertere sicut hoc tu
hoc peccatis fecissem si d ab me
vindicassem sic peccatis meos le
cassem et peruerse sicut hic deo
qui velint se conuertere sic et i ue
tiol et aucteria dyaboli decipit
tam religiosos quam seculares multos
n contigit q dicit i mote Sed cum
hoc in ca e velud ab expone ulta nua
Septima n pauper q de longe possit
se facere teptor ut 12 ulnas ut
22 ulnas Sed dum viuit peccator
qui et dimicis vivit i peccato qu
quis magis i nulla agit ver enim

[illegible] .N.

peti recedit. Tertio dicit hominem
moueri ad currendum bonis operibus
a [illegible] dissolutas. Nos uidemus
apte ad [illegible] quod peregrinus et
viator mora [illegible] in
via et [illegible] male expedit
dormiendo et alias [illegible] qui uidet
quod tempus suum amisit et non
[illegible] dietam suam in festi
[illegible] dolet et [illegible] fortius
currere ne [illegible] ueniat [illegible] ubi
[illegible] manere [illegible] hospitia
clausa [illegible] tarde [illegible] tanquam peregri
nus et viator. [illegible] quia tanquam
peregrini et viatores non habemus
hic manentem ciuitatem sed futuram in
quirimus ut ait apostolus et [illegible]
videt quod tempus suum male ami
sit expendit [illegible] peccata [illegible]
[illegible] quod longe est a patria debet
[illegible] dolere et eo magis festi
nare ut viam diuinorum preceptorum
et omnium virtutum operationis feruentius
et celerius currat et amissum
[illegible] remissiorum [illegible]
ut qui [illegible] ista vita ueniat ad ia
nuam eterne uite non inueniat
eam clausam. [illegible] dicebat propheta
[illegible] Viam mandatorum tuorum
cucurri cum dilatasti cor meum
[illegible] feruore tue deuotionis
[illegible] volumus [illegible] amissum
tempus [illegible] quod viam diuinorum man
datorum [illegible] preceptorum et virtutum
operationis feruentius et celerius
currat [illegible] via est salutis eterne
[illegible] quod [illegible] cum deuotione
et [illegible] feruore curramus donec ue
niamus ad [illegible] eternam patriam
ubi semper [illegible] in
eternam requiem [illegible]
[illegible] quod mandatum diuine di
lectionis [illegible] alia mandata cuius
[illegible] summe [illegible]
[illegible] via [illegible]
[illegible] ueniet ad eternam uitam. Cum nam
de duobus [illegible] quod [illegible] dicunt [illegible]
[illegible] est ut si non [illegible] pro dei di
lectione uelis contempnere et re
linquere quod [illegible] pro [illegible] uilissi
mum omnium scilicet peccatum relinquas

Vel uilissimum omnium quod sunt [illegible]
est peccatum mortale quo nihil uilius
est. [illegible] non uis relinquere mundum
pro dei dilectione si non [illegible] si non ue
nialia peccata dimitte pro dei dilectione
mortalia ut luxuriam auaritiam et
[illegible] et [illegible] si ullum peccatum
[illegible] si [illegible]
[illegible] ut si do
[illegible] peccatum mortale [illegible] salte
[illegible] aquo [illegible]
[illegible] magna
[illegible] ullo [illegible] mortali peccato
satisfacere [illegible] requirit [illegible]
[illegible] ipso [illegible] solo ut homines
satisfacere [illegible] iustitia [illegible] sit
ei graue [illegible] [illegible] et res
[illegible] iniuste acquisita ut ablata
[illegible] rebus uel [illegible]
satisfieri [illegible] iustitia si res
apposuit [illegible] iste cui restitui
[illegible] reclamat.
Quarto debet homines mouere ad
currendum [illegible] bonis operibus
[illegible] suauitas.
Nos [illegible] apte uidemus ad [illegible] quod si
aliquis [illegible] quod [illegible] in bo
num hospicium ubi [illegible]
[illegible] quod bene erit receptus et bene erit
[illegible] uoluntarie [illegible] festinare
[illegible] ut ad illud ueniat. Ita [illegible]
[illegible] desiderium et dulcedo celestium
[illegible] deus diligenti
bus [illegible] nos mouere ut [illegible]
[illegible] bonis operibus [illegible] donec ad
[illegible] vita [illegible]
[illegible] celesti
[illegible] trahe me post
te [illegible] tua [illegible]
et dulce [illegible]
[illegible] odore unguentorum tuorum [illegible]
[illegible] bonis operibus
[illegible] suauissima [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] bonis operibus ut [illegible] celesti
[illegible] ad celeste [illegible]
[illegible] dicit Ambrosius [illegible]
[illegible] non [illegible] uita [illegible]
sed ubi potius nisi ubi est
celestis et beata vita [illegible]
[illegible] passionibus [illegible] affectio
nibus [illegible] et desideriis

qz non solum exercitus angelorum sed pater et
filius et spiritus sanctus et totus celestis curia
nos expectat Secundo res nos sermonabit
celestibus domus et preciositas domus
qua promisit deus diligentibus se que
adeo preciosa fuit quod unum in sanctorum linguis
vendidit laborem mille annorum Nota hic
octo dona primum domus quo preciositas
imperii est adeo preciosum quod omnes istud
appetunt tam in iuventute quam in senectute
et hanc solum appetitum et senes omnes
appetunt qz ista etate fiunt omnes for-
tes pulcherrimi intellectu clari et ille status
optimus est inter omnes etates Unde est
in hac etate resurgent omnes in novis-
simo iudicio videlicet circa 30 annos et
sic deus dabit in iudicio suis dilectis
hanc etatem qua ibi anima et corpus ibidem erunt
veniunt et non impleverit Epistola
dixit Renovabitur ut aquile iuventus
tua Secundum donum quo nos premia-
bit adhuc preciosius est immo adeo
preciosum quod nullo homini est quod si mille
annos haberet potius omnia relinqueret
quam isto careret est sanitas in futuro
ut nullus fuisset Adam fuisset si non
fuisset lapsus adeo est preciosum ut
homo potius vellet non esse quam eo
carere Tertium donum est sanitas sine infir-
mitate nunquam in illo dilecto infir-
mabitur liberabitur in velletque homo non esse
quam se carere in tanta febre ut ma-
gis imo mortis Scilicet in adeo sani
erunt quod ut mors ut ignis purga-
torii immo ut infernus ut aliquid
eos ledere possit Quartum donum adhuc ma-
gnus sed quod dat nobis habundanciam om-
nium rerum quarum indigemus / hic nec in nullo
defectu patimur / sed in habundancia
omnia habemus / vir deus octo / ha-
bundantia omnium rerum perfecte hic
ut satiare possetis vir si pauper in-
se cogitat O si haberem modicum suf-
ficeret in mundo vir et adhuc ...
... non est qui non ipsum alterum molestaret
vellet stati esse eo patentior pax
ea res sed ea impator pax ad se
angelos potate haberet Et quare
vellet omnia ista esse ama que sunt
deus facta est non possit hic satiarum

tal impleri ni venerit ad exple-
cedum quod facta est Et tot est ipse tempe-
dens et requiescit sibi gratia Et certe
in primis aliud sigillo in formet et
Et si preda differt per totum mundum et
omnibus aliis sigillis adaptetur illi
perfecto videlicet adaptari nec ipsa et
in isto requiescit Et sic anima ad ima-
ginem dei facta quod in nullo potest quiescere
nisi in deo solo Quartum donum adhuc
magnus est quod sancti habebunt in commu-
nicatione omnia predicta ut erit hic .4a.
adeo magnus est quod omnes homines tam
boni quam mali homines sunt et angeli
intellectu istud appetunt et est propter
opera hoc est bonum appetunt
dialia animalia scilicet peccora volu-
cres celi et pisces maris Unde
nec aliquis tam malus fuit quin illud
diligeret [illegible] cogitans quo hoc illud
sentiunt mali Ecce dico quod vel
lent iudicari aliis et habere pacem
Omnia quod in homine sunt pacem querunt
oculi aures et alia membra tam
interiora quam exteriora Sed hanc pacem
nec possumus hic habere quod duo inimici
nos hic impugnant demon sed mundi di-
lectationibus Sed quando veniemus ad terram
promissionis ibi in eterna pace et sede
bitur in pulchritudine pacis et requie
opulenta Unde ysa 2 3 pos Qui
posuit fines tuos pacem Secundo omnia
quod in hoc sunt habebunt pacem Quintum .5a.
donum quod sancti habebunt et quo premiabit
suos dilectos hoc sunt innumerabilia
gaudia et magna et innarrabilia qz
apparuit ac quod in gaudebit de ipsius me-
rito et de ipsa de filio habebit infi-
nita gaudia cum in sancti fuerint an-
geli et sancti quorum quilibet specialem
gaudium habet Considerat quod homo
sanctorum gaudia cum in se infiniti
angeli et sancti Ita ipse per sanctos
gaudebit eis gaudium quod habet pro pas-
sione sua et ipse pro religione sua
Et ipsorum gaudium tanta est nullo do
quod non dominus valde nec adhuc gau-
debit homo quod videt deum habere
et non angelum sicut quod hunc nos videt

exaltata super omnes angelos et ar-
changelos et adorari super naturam
(A)ngelicam. Item dominus quia nos coronabit
gracia et gloria sempiterna quia quisque
habebit ab omnibus sanctis et angelis a
virgine maria et adeo per quod singula-
rum in mitum deuicit et confudit
et quod eorum gaudium augmentauit
et ruinam angelorum restaurauit
quod deus omnibus tradimus promouit
et eum sic uult. Honorauit
(C)apitulum mundum dominum est adeo magis
et magis quod perdita patria esset ma-
nentur. et est seruitas quod per di-
cta nunquam perderet. vnde zacharias vltimo
(S)edebit rex super sedem suam paruum in
reputat quod stati perdit. (E)t deus
fratres suas seruari facit. vnde apocalipsis
(I)am non erit amplius neque luctus
neque clamor neque dolor erit vltra
quia priora abierunt. (S)ummum donum omnium est
excellentissima quia solum facit ho-
minem solum desideratum omnis uoluntatis
inuenit. deus. vnde iob dicit nec
retinet et uerit. (E)t quit ho-
mo desiderat solum spectum respicit
sed et ueritatis (E)t quanti perfecto statu
respexit, ueniet et in ipso quia
perfecto inuenit summam sapientiam omnium
rerum verum et solum uoluntatem.
(E)t ibi pulcherimum uirtutem et ma-
iorem quam possit considerare et cogi-
tare. (E)t in superabundantia omnium rerum
quas desiderat anima uerit quam
possit cogitare. Ibi eris tam
pulcher fortis et sapiens quod nullus
homo omnino possit exprimere.

Dominica in septuagesima

(L)ibenter gloria-
bor in infirmitatibus meis ut in-
habitet in me virtus Christi. 2a Cor. 12o.
(N)os videmus in mundo
quando nos operum dictam quam aliquis
recipit perficere in quo tamen sustinet
solum cum ad amorem suum attrahere
quam per dictam completam fecit se
domum primus obtinere et domum
hospitium habere ut quiete ualeat
recreare quod sic dicit. (C)onsi-
deratio primum inuenit unum
flagelli. (E)t ideo apostolus facit hoc
per hoc in hoc mundo et tamen
operari indicta sua in fine uite
consumatur. (E)t in illa dicta quod longam
uitam in commoda sustinere neces-
se est. dicitur sicut hominis consolatur.
(E)t ideo in gaudio illa dicta est posi-
tiuam et labores duritia sustinenda.
(E)t ideo apostolus dicit ipse et debet etiam
quilibet pauper dicere libenter gloriabor.
(C)irca quod vbi ad magis deus ua-
rie sciendum quod tres requirunt adeo
quod homo habitet in hore. (P)rimo requiritur
quod habeat mundum et pulchrum hospi-
cium. (N)os videmus in corporibus
quod isti magni homines non libenter
habitent in loco fetido vbi est aer
corruptus sed in loco pulchro vbi
est aer mundus et purus. (I)ta etiam
filius dei qui est candor lucis
eterne et speculum sine macula re-
quirit in suo habitaculo munditiam et
puritatem. (V)nde dicit haymo sicut iohannes
dominum deum tuum suscepimus in habita-
culum cordis tui emunda consciam tuam
ab operibus mortuis et cogi-
tationibus superfluis et in mundis
quia mundus habitator munda requi-
rit habitationem. vnde sapiencia primo
(I)n maliuolam animam non introibit
sapiencia in Christo qui est sapiencia patris
non habitabit in corde subdito pec-
catis. vnde iohannis 24o. (M)ansionem habitabit
vita possessio me ignorante
vobiscum. vnde ysayas habitauit
iuuencus cum virgine. Christus cum
homine per mundo est perire quia
quando aer est nubilosus non
potest recipere lumen solis. (E)t sic
aqua turbida non potest representare
faciem in spiciente. (I)ta homo
in mundis et in puris dilectus peccato
non potest recipere Christum in habita-
culum cordis. (E)t ideo qui vult eum
recipere debet emundare cor suum
per confessionem et ipsum ornare
diuersis virtutibus. Nos videmus
quod iste capsule et sacraria ubi
reponuntur reliquie sanctorum solent
fieri de argento et ebore decoran-
tur mundissimo auro et inde
detinentur. (Q)uanto magis

dat hoc suavium factum mundi et
puerum qui est puerus susceperunt
ipsi qui est sponsus unde ezo
24º faciunt in hiis tantis suavitatibus
... caritatis in medio illorum ...
et ipso ... autem in isto ... in
corde mundo et ... caritas non
nisi aliud est ... pietas ...
Et dicit ... 289 ... quietis
ut ... esse ea mente quo deo
... caritas est ... qui non
amat templa fulgent ut gemmis
distincta delectat super aurum virtutibus
ornata. Et idem 289 ... tem
plum est ... illa vestiatur
et ita suscipe ... videns
quod ... colamus est nimis
... impingit ... et
sicut diu ... colorum et ornat et
decorat thalamum ... spa
tiosior ad ... dicit est est
... qui ... fuit ... sp
... est picta nobili colo
... delectabilis
... thalamus ... sp
... sequitur quod ... amo
... Notandum ...
... quod quibus hoc ... lib
... caritatis ... ardenter diligit
... ardenter diligit ut dicit 4º 1º Bonas
... caritate
diligendo et studia ... per a
morem ... caritatis nobiscum
vos ... consolando ...
epistola dicit ... caritas est et qui ma
net in caritate in deo manet et deus
in eo. ... quod ... caritatis
in hospitio cordis ... est quod cor
meum sit accensum divino amore
Dicitur ... divino amore ardet ...
in corde ... amoroso ...
... quia ... virtutem ...
... magnete
qui ... quiescit et ... ad se ...
... pomo
pulcherrimo et rubeo qui ... in se
quiescit et ... allicit ad se appe
titum ... divinus amor quem
... domicillas cordis ...
suavitatis ... attrahit ... ipse dicit
epistola ... Traxerunt me et no

sensi ... ita suavitatis at
traxit ... modo ut divinus
amor quod ... dulcius attraxit quod ...
... non ... sui ... toti
... motu. Et ideo ... dicit traxe
runt me et non sensi ... est
... Augustinus ut ... suavitatis
attraxit ad hospitium cordis ... pe
tebat adeo ... O amor quod
semper ardes et numquam extingueris
deus caritas accende me. Trahe
bat ... filium ... delectatum ...
quod numquam ... apud ignem
suavissimum amoris vel ardenter
diligit ... amore aliquo a
corde excluditur. Nota quod est
... ipse ... apud ignem
caritatis celesti paradiso ... est
ardentissima caritas quod numquam ar
dere cessat ... sic omnia suavitatis
ardet ... Augustinus ... cor
meum flamma tue caritatis accendat
... ut ...
ut accendatur ad me ipsum sed
totus te diligam totus in te estuem
totus in te ardeam ... inflammatus
Et idem Augustinus. Hospitium apud te
... illa locum ... ama
re te ... ipsum ... si te
amaverit ... ipsum claudit ho
spicium. Et Hugo dicit in familia
... caritas est ... ma
... nolit ... ipsa non
fuerit. Et ideo ... caritati
corde frigido ... igne amoris
quod sit ... calore ...
... est frigidus et mortuus
Dicit cor ... igne divini amo
ris ... est frigidum et ...
et in ... delectatio ... cor hu
manum ita est accensum divino amore quod
deum super omnia diligit et ...
... et in amore
illius ... delectatur ... dicit
... delectamenta bona
ut ... delectabile sit
... cor humanum amore divino
accensum ... dicit ... sapiens ...
... fili ... cor tuum ...
more. Et ... sequitur obedien
tiam ... deo placitum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

et gratu obsequiu Vos videtis
ad sensum q isti magni predites no
habent h. tamen v q sit peius
et v no hnt aurum impendi
s v pnt propter et voluntas
eorum implet aut eis faciat
obedit et cu deuotione finit
Ita ecce prs qui e verus proprietis
fiunt et i mortalis no habetur
h. tat i tali qui no wlt eius
madata obseruare ut ei obediat
ut ei gratu obsequiu facere sed
ecce prs habet i tali quia h. tat
v ei obedit et ei deuote fuit
Iste n ueraciter do obedit et
deuote ei fuit qui ipsius mu
data custodit Et io dicitur piss
Qui uere dn̄m diligit eius ma
data custodit et i eius corde uet
et magistrorum eius facit qui sic
cu diuino amore feruebat ut ab
hac amore sue contemplationis no
recedat Nam p hoc q dicit
Johes pallifex 20 Vos opat
contritio s deuo feruore n i ti
medilatis corde quanto adeo la
qsat et resoluit ut propterea ut
i dei uis constitutionibus q fenciat
et madata diuina i omi uertutu
operatione furniter teneat ut
i aquo mysterii diuina n ma
data adeo cathenata sit Vt
qui vnu madatu transgredit
oia transgrediat Et hec e ista
cathena aurea de qua habetur
figura Exo 28o facias i duas
cathenas de auro purissimo qui
si vnus eculus cathene confringit
totu q p eu ligat dissoluit
Sic eciam qui vnu mandatu transgre
dit oia h ac si omnia pta trans
gredet Iacob i pluribus omnibus p iacet
Vn Iob 20 Si quis tota lege
seruauit o offendit i vnu factus
e i ombus reus Et no p hac cathena
diuinorum preceptorum dr aurea propter
madatu dilecte quod q oia alia ma
data damat et decorat Sic n aurum
inter metalla ut preciosius Sic
est inter diuina precepta ut preciosius
dilecte i illo n madato omnia

omnia madata vnu sunt Unde ut
ut prs i hoc spiritu sui cordis i h. tet
habeat auream cathenam et no dissolueat
et mobiliter i hoc spiritu sui cordis habeat
Ipsa n ita fuerat ligat prs cu eode
vinculo q prs de eis dicit nequit
vmq separari vn potest de eo dicere
Si quis diligit me sermone meum et
madata mea seruabit et pr meus
diliget eu et ad eu veniemus et mansio
ne apud eu faciemus q quid non
erat mancanda ut historia
s et na dicit Quanto requirit q
specialiter habeat alie ut proprie sapientiam
ut contemplatiue vite fastigiu Vos
videtis q isti nobiles qui velitis
hnt propriates habitare morantur
in celsitudinis castris Sic prs habet
i h. tat i celsitudinis cordibus ad respicien
contemplationibus i potius et i altissimo et
erectis ad contemplationem superna Vn
dicitur 9o Ego i altissimis habito
Ibi n ueraciter sunt alti q habent
corda erecta ad superna inter oia animalia
homo hic corde erectu itaque prout aliam
que naturaliter tendunt sursu Vn aug
augs i prope 9o Cum animalium corpora
sunt q imagines sui q terram sunt
inclinata sunt ad terram et no sunt
erecta sic corpus hominis quod signatio est
anima meditatur i superna erecta esse
debet Non no q hoc ex illo
q e ymago dei a cte proportionem habet
q e i finite virtutis q quoniam corpus
Sic satis de cera q e i nuissa
aliquo sigillo est si prs suffuerat
potest mundum et omnibus sigillis aptare
nulli ita perfecte aptabit ut proportionabit
Sic perfecte Sic e de homine
qui e ad ymaginem dei factus Et ideo
q hoc ex illa q creata e ad ymaginem
dei anime proportionem hic addi q adque
cuius corpus ut ex creata Et io no
melius de est hoc de elevatus altissimi
sermonis ad superna et est vacans soli
contemplationi diuine Nunc n aliqua i illa
creata sit eleuata sicut sic humana
na per est proportionis ex ombus creatis debet
esse magis eleuata ad contemplationem
illius ad quem plene e creata Vn du
quod propius i togatus sursum que cu ex
creatus est vndique ex creatus sit
ut contemplator i ista qui sit eleuatur
sursum et vacat diuine contemplationi

A · 2 cel · [illegible]

q̄ [illegible] 22

q̄ meg letat̄ ꝯ̄tat cu isti̇ mulie
ī ꝯulat ꝯcsit q̄ no pt ī ꝑg
mai Vn ꝓs Elegit dilc̄s ī ꝓis ī diuī
contēplatāaz q̄ ꝑ non ꝑceṫ ī ꝑnte
Ro. 2. elegit eam. ꝯ. tertio ꝯ ꝑiʒ d
nota q̄ q̄ re requirunt ad hoc q̄ ꝑ
2o. danie contemplacōis ꝑueniat ꝑo
q̄ ꝑ sit abstractus ab oīb⁹ exterio
ribus ꝑ redeat ad quietā ꝑue ꝯsie
exclusis oībꝫ cūctis Vn dt augꝰ
Intra cubiculū mētis tue ex
clude oīa pt deum Unn̄ ī uit
ducē uita contemplatiā iste ꝑolo
dē ꝑ esse ī sola ꝯsia ꝑua. Item
d̄ ꝑ me q̄ ē duis munda et soli
taria q̄ iugi residet sup tē se
tida ꝑit dēt facē ꝑo contempla
tiuꝯ q̄ dēt ī corde ꝑuo p̄ē et ma
de sede ꝑolitaꝯ ꝑ ꝯcludē oīa
2o pt deum ꝑo q̄ hic abstrahit se ab
oībꝫ creatis ꝑ iā solꝯ manꝯ ī ꝯsia
ꝑ vlt requit̄ ut deum requirat
q̄ fit q̄ se hic ꝑup se eleuat et
totū desideriū ad d̄m dirigat ut
d̄m requirat Vn dt ie. ꝑedebit
solitarꝯ ꝑ tacebit et eleuabit
se sup se. Et io Rich dē vītate
ascendas ꝑ capud tuū ꝯ ꝑa
dox ascendit ī celo ut nos ꝑ
uocaret ꝑ ꝑ se eleuet desideriū
tuū adlex ꝑꝑ ꝑua ut ꝑmꝯ
eleuaret ꝑos ꝑꝑ Vn augꝰ ꝑoꝫ
Doce me dñe quere te no pos
sū q̄rē te ni doceas me quā
ꝑo te desiderand desideriū req̄ren
do. ꝑo qn hō cū tā desideranti d
3o ꝑiderio d̄m ī q̄rit et vlt ī qui
ꝑiderio d̄m ī quirit et vlt ꝑ ꝑ quādo
hō ut d̄m ī uideat hoc fit quādo
aīa ꝑ ī īntelligētia ī cā claritate
lucē ī corrupte ꝑ se tota ē ꝑ
fuerit. Vn dt dauid ꝑo ꝑꝑnte
lligentia opus ē ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
aug̃ Dne releua me ate et
emenda me emunda oculos mētis
4to mētis ut ī tuear te. ꝑ ꝑ ꝑo quia
d̄m ī uēit requirit q̄ ꝑ ꝑ ꝑ dul
ce mē q̄ aīus ꝑenciat hoc fit quā
appetitꝯ aīe ī deo totaliꝫ re
quiescit ꝑ delectat ut ī aliquid
q̄ q̄ uult ꝑ desiderio
petit ꝑ ꝑ affectu ꝑ dul
cedine ī ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ esset
felicitas nichil maiꝰ esset

Vn dt aug̃ ī libro ꝯfessionū Ve
ꝑꝑ me dñe quādā dulcedi
ne ineffabili ꝑ iocundissima iocundi
tate ī ꝑ ꝑ me ī affectū ī ꝑ
tatū qui si ꝑficeret ī huc nescio
q̄ sit uita eterna si nō ē alia ꝑ

Dominica in Lxx^ma

Vnus quisqꝫ ꝑ ꝑ ꝑ et aut
quisqꝫ sua sit ꝯtentꝯ ꝑ magistra
Cor. 13. Nos uidemꝰ ad ꝑꝑ q̄
isti ꝑuī ꝑ ꝑ ad quod acti fuē
sunt ī ꝑ ꝑ ꝑ q̄d nō videō
addiscendi Vn stati nō ꝑ
artes nō ꝑ ꝑ ꝑ eos pau
lati ad ꝑfectā ꝑ ꝑuenire Vn
ꝑ eos aliqꝫ ꝑ ꝑ ꝑitudib
uti et manu duci ꝑ opꝯ nō
ꝑ et artificiū ad ꝑ ī
tendē ē dei visio ē dei ꝯ tio
ꝑ nō ē tatū offerri ꝑ ī bea
uita delectari. ī ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
sui ꝑ q̄ quādā artificiū nō
possumꝯ stati scire sꝫ ꝑ nos pau
lati ad ꝑ ꝑ tendē ꝑo aut
ꝑuenis nō ad ꝑ uita ut ē
ī ꝑ fig̃ ꝑ ul ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ facie
ad faciē ꝑ ꝑ Vn Io. 17. hc
ē uita et na ut ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
vnū ꝑ q̄ misisti ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
q̄ dt aplꝯ ī ꝑꝑ ꝑ ꝑ nunc
quisqꝫ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ Distinctio ꝑa ij
ad ꝑ ꝑ ē ꝑ ꝑ ꝑ
hoc ut a nobꝯ ꝯ ꝑ qui est
uita eterna ꝑ ꝑ requirunt
et ꝑa alia ꝑ requirūt
q̄ ꝑ uita ꝑ ꝑ ꝑ requirit 3o.
ut lumē fidei ī nobꝯ diffundat
ꝑo ꝑ ꝑ uidemꝯ ī ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
q̄ aqua ꝑ ꝑ ꝑ totaliꝫ et
requirit aqua claritas ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ videt ꝑ lumine
ꝑ q̄ uideat cū lumē ui
det. Ita ē ī ꝑualibꝯ ē ꝑ ꝑ
q̄ intellectꝯ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ad diuina ꝑ ꝑ et nō requi
rit q̄ illuminet lumine fidei
q̄ hō ꝑ ꝑ ꝑ naturā
inclinatꝯ est ad nāli et se
ꝑ ꝑ sup nālia leuare nō pt
Et si intellectꝯ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ

super nubes vel conspiciendo [illegible] vel con
templando divina ex quo aliquis ele
vetur ad videndum illud divinum et con
sequitur perfectionem fidei, lumen enim fi
dei facit cognoscere deum quia facit
nos assentire illis que nec valemus
intellectu scire possumus et per
fectum permansit. Ergo etiam deus per
fectus est. Et quod subsequitur hoc sciat
tu magnum cetus sic perfecerunt
in veritate, in die navium tendenti
illud excedit omnes sensus. Item
in lumine fidei videmus eundem que
aliquando sit et perpetualiter reperi
entur. Sed iudei et paganorum
qui non habent veram fidem dicunt
non perfecte de ipso quod facit et
colligunt. Item ex dictis diebus et
conjunctionibus sic quilibet perhibent
fidelis de deo licet sit simplex
et grossus quam subtilissimus et peri
tissimus philosophus in fidelitate. Item
ex oriente sole, lucet dies
sic et oriente vera fide in anima
incipit cognitio divina. Unde Augustinus
super genesim. Post fidem lux vera
nascitur, in mente que ducit
fideles ad bona et intelligentiam
hoc potentis dei. Et quod fides
una sit bona et vera quia requi
ritur. Primo requiritur quod sit sancta quia
non pluralitatem et veritatem admisce
at, ut ille qui vanas et dubi
tantes assumit et docet et supersti
tiosa et romana, qui pro parte
fidei diversa sententias mactant
et observaciones fantasticas et
per omnia divinaciones et incantacio
nes. Item propter hoc deuteronomii 18
Non inveniatur in te qui ariolo
lis sacrificet et observat som
pnia ut augurias vel malefici
cognitione in veritate omnis hic [?] coram
deo et propterea delevit eos. Item secundo
requiritur quod fides sit integra
et indivisa sic ut omnia credenda
credamus et hic quod credit sic recta
vel apponendo vel diminuendo
vicia in fidei adiecit conclusione [?] anathema
est, ut qui articulum negat totam

fidem dissolvit. Sic est illa aurea
cathena de qua dicitur exodi 28 sancta
et armenos cathenatos scilicet fidei et
unitatis ecclesie ex dictis divinis per
fectione que sit unus circulus catthe
natus quod per unum lapsum dissolvitur. Item dicitur
est de fide quam omnium articulum nec
gat sic est hereticus ac si plures
articulos negaret. Item tercio est
quod eciam requiritur quod sit vera ita quod iure
nil errans omnis esse quod a quo sci
endus docet. Item sensus nec corpus
operaciones nostre sepe fallun-
tur; omnia variabilia faciunt. Sed so
la autem fides numquam fallit nu
quam autem eciam hec super fide que
credit. Quod longissime est a verbo. Item
hec parit quod certius est quod videt
in lumine fidei veritatis quod deus
est quod quo deus videtur in lumine ta
ce veritatis. Ita est mors est corruptio
que sit per peccatorum quam est per
separacionem et tercio. Item tercio
est quod fiat terrorem ipso sic quia
quod fiat terrorem. Item fides
et elementa est quia nulla alia facta
sunt eciam pars quod nullo modo vellet
pati penitentie alias cras sed multi
passi sunt et adhuc vellent pati
penitere ne in presente fidem. Unde Augustinus
fides nescit falli. Unde non conspicimus
sepe fallunt fides nostra ut de aliquo
tantas visus qui est potissimus sensuum
fallitur videns non unum quod putat ad
videre sole qui maior est terra pu
tat eum esse breviter tale. Item videt
stellas et putat minores eius
et videt ipsum in aere et putat
stellas volare et huiusmodi. Sed ipsa
fides melior est. Unde non licet nobis
de ipsa aliquid dubium habere dubius
enim in fide infidelis est. Item pro eo
quod demum quod fides nostra vera est
est quod sola vera est et nulla alia
vera est sed sunt omnes iste sive
iudeorum sive paganorum sive hereticorum.
Item quod nullus extra fidem christianam parere
potest salvari sicut nullus extra arcam
noe evasit tempore diluvii quia

.5. No.

.9a.

[+] ut iuxta complet ut a vetus

3o

qz no e n una veritas ex q
2to omnia alia sunt Secundo requirit opa
bona sz q fides nobilibz et p
ciosz opibus adornari debet
ut dignum e et decens Sicut q lo
ng et magis artifex e ut
valz sui instrumento ut faber su
ferramento et nauta sui naui
et domini sepe pauperum et unus
quis arcuito exterpeo in utili
e ut Jacob 2o Quid n pde
s fides dicat quis se here e
opa no hēat nunq pot salug
fz ite no qz fides sn opibz
mortua e Vn dr Aug Indi
ttos dei fides necia est Sine
fide i possi e deo placere
frust aut si de sola fide plan
tet qz bonis opibz no ornat
4to Quinto req q sit fortis z g stu
dedo ut no patz sz noti se
pisa opponere quia ipa dedesz
re t negare Ex qua de oibz stu
matuibz qui pilla fraudia exp
posuerant res t honores t copo
ralis supplicis no ut theki
qui statim ad primum impetum fide
negat ulios expensis ul coop
ut si quibz fidelis dedilanne
illuminabz dicit ysid po Iudio
sz lumine fidei g g ui quis uolui
sit me qz su tali lumine saluari
Responsio R. no potuit sz Sexto requirit q
deus a nobis g gsidat z ut ad
deu i terior oclz aie dirigat
et gutat qz q pl tu gemus i
na unde n q dot q res
tolit gg sidat requirit q potua
uis ad ea digat z queerat
Sicut n aer est bu clar
z oclz bn dissponz ~~[illegible]~~
lit Qui ueterem me adeam
et autere oclos uuy ttez
re bn gg scem Tale e spira
q ad hoc q oclus aie sit intel
lectz p e ligat aggitoez diuina
e q ipe intelltz qui uocat
oclus aie ad ea digat et gu
tat Ille n qui e in pecto

ut se gg sat ee pectore ipse
oclos claudt et auertit adeo ne
ipm possit g g sie Sz n semp
patz eet adintelltz meu illu
nare i lumine sue gre ut ipm
g g ssi possid ut patz i sole ulis
qui suoz radioz claritate oibz
se uisibilez ondit Sz qui oclos
suos claudt et se ab ipo sole a
uertit ipe n est sol claritate
sue inspios subtdit Sic eos e
dedeo qui ut se nobis g g ssibilis
ondit s qui ptoz oclz aie claudit
z ipm auertitz abeo et ipe lu
z ipm auertitz ab eo et ipe lu
me sue gitanois anot auertit
Et io si uolig ipm pfite g g ste
demg oclz aie mec z itellctz
meu adipm dirige z co uerto
pp uiaz et gg pti g gitoez diuina
et et pueram adigeas pfectas g g
tioez diuina Vn dr Aug Impa
stola pfreo quane g gtio e est
si spiritus pectore se quis itellige
g gtioez i tine claritat apptendit
Qui aut sit sue ul pepie sue obuie
a luce pupue g gtiois se exclude
Vnde n e qui adg gtioez diuine
clart attige wlt q ul pfectg
pbi astbat nichil suis ucett
attibuat s magis se pctore co
gnoscat Vn dr Orig sup
exech Quanig et ultimo co
teplat diuina maiestate qui
humilis e et g g sat i serenitate
sua Talis naq humilitas ig g stio
pectoz dirigit oclm aie mec i
intellctz adpfectaz g g ~~[illegible]~~ g g
tioez di Vn liu dr Quato magis
i g gtioe meis pfecto tato plz
adg gtioez di ascendit Et q pma
z q g g bo pctoz dicit adg gtioz
dei huius supaz homg etia in
ob Psalmo 33 Tres principes regi
expeditiua assyrioz i demonis
repment manasse qui inspetat
obliuiosz sz pctore qui oblitus
e dei cultori pui z uinctu
pctis i cathenis duxerunt eu
i babilonez i ~~[illegible]~~ g fusioez pcti
mortalis q pq quia se uidet

q angustiatus erat pro peccato ora
uit deum et egit penitentiam valde
non penituit et doluit de peccato
et exaudiuit orationem eius et duxit
eum ad regnum et regnauit in re
demptione post penitentiam acquisiuit
regnum celorum Et quantum ad deum
ipse erat deus qui tantum se fecit
Ysaie [illegible] Tercio considerans deum
requirentem ut nos et deum
sit certa distancia et proporcio ha
beat quod est quod sicut in
naturalibus quod ad hoc quod aqua recte in
dicat copulat natura et ubi
actum et re visa sit certa
distancia et proporcio Alias non est
actus et rem visam erat ma
gna claritas quamquam actum sen
tiret [illegible] exigeret necessarium
tus posse [illegible] ab oculo ubi
erat certa distancia quia quod nimis
distat ab oculo non potest cognosci
Item ut non actus [illegible] te
nebrosior attingit [illegible]
[illegible] ut [illegible] debeat
sit proporcionata distancia Hanc
autem proporcionatam distanciam faciunt
bona opera [illegible] non homines ne
se adeo [illegible] elongent Unde dicit
scriptura appropinquate deo per
bonis operibus et appropinquabit vobis
ut eum clarius cognoscatis Et quanto
non magis in bonis operibus perfectius
tanto magis deo appropinquamus
Unde dicit [illegible] [illegible] crescentes
meritis accedit quod bonis moribus
proficit Et e contrario quanto ma
gis in malis operibus proficis tanto
magis a diuina cognicione elongaris
Item non mala opera elongant ho
mines adeo ut ad [illegible] [illegible]
non possit attingere Unde nota
Nota e. [illegible] basilium quod sicut [illegible] creatio
facit elongare in rebus corpo
ralibus rebus [illegible] cum quali
tate et parte [illegible] sole [illegible]
[illegible] quantitate quia sol cum
sit aliquo maior quam terra tamen
propter nimiam elongacionem eius
uidetur paruus Et ideo est insule
maris cum sunt magne videntur

[illegible] parue Et eciam dicit quod quemadmodum nimia
elongatio facit creaturam et qualitatem
et parte [illegible] vel [illegible] [illegible]
cum stella propter nimiam elonga
cionem videtur esse minima Ita dicit
quod elongatio facit creaturam et figuram
et parte [illegible] in creaturis qui cum sint
quadrati tamen propter nimiam elongacionem vi
dentur esse rotundi Sic peccator per
opera mala sit elongatus a deo Creatorem
suum in [illegible] [illegible] in [illegible] quod non Nota xi
cognoscit quantus sit deus in qua potencia
et qua [illegible] quia si cognosceret utique
timeret eum et male agere cessa
ret Unde solum bonum sit [illegible] [illegible]
quod non cessat bene agere Unde [illegible]
[illegible] [illegible] quod magis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Unde non timebit te o
rex [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] a solo peccatore eum non timet
[illegible] [illegible] si deceret timere eum qui [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item non peccatores non 2o
cognoscit qualis sit deus in qua [illegible]
et claritate [illegible] si [illegible] cognosceret peccator
erubesceret [illegible] [illegible] [illegible]
dei [illegible] sunt clariores sole et
[illegible] [illegible] omnia [illegible] [illegible]
et profundum et omnia corda [illegible]
Et [illegible] bonum [illegible] quod [illegible] et
claritatem dei cognoscit peccare [illegible]
[illegible] dicit non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] omnia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] deus
[illegible] et omnia [illegible] et qui in
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] sit [illegible]
[illegible] nemo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] se abscondi [illegible] nimis
timide a [illegible] [illegible] Item non per 3o
catores non cognoscit qualis sit
deus in quia [illegible] et qua [illegible]
utique si [illegible] cognoscerent [illegible] se con
uerterent et agerent penitentiam Et quia si
[illegible] [illegible] cognoscunt [illegible] [illegible] bonitatem et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] Nota
[illegible] [illegible] et [illegible] Et quadrangulari
[illegible] [illegible] angulos [illegible] angulus
quod peccatorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] penitentes [illegible] [illegible] [illegible] quod
peccatorum [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] peccati

[In gl. pri.] descendit et clamato ad [illegible] dicens
requiritur quia inferior oculus ipsius est
sicut ideo teneat. Unde in
dies in vanitatibus. Tu qui vis oculis
corporalibus aliquid recte perfecte cognoscere
est quod fingat oculos. Ubi non tam
claudat oculos et nollet inspicere di
ligenter ut perfecte videre bene potest
cognoscere necesse quod a deo petat soli
dum videntibus. Ista dico quod qui vult
perfecte aspicere faciem dei cognoscere quod non
est impossibile. Hec vita est quod infin
gat et teneat interiore oculum ipsius
est ad deo hoc autem quod facit frequenter
tenere et fingere ad deum interiore oculum
et perseverata in bonis operibus et divinis
mandatis. Quia dicit Crisostomus Non
incepisse virtus est sed [illegible] dicit salvator
Dei magestatis in sermone [illegible] discipuli
culis [illegible] congregatis virtute [illegible]
[illegible] veritas et vita. Ubi [illegible] qui
[illegible] oculum ipsius ad hoc in vita presenti
[illegible] per securitatem bonorum operum
in deo fingat et teneat perfecte
[illegible] et perfecte et [illegible] deum non
videt [illegible] cognoscere. Hec est [illegible]
[illegible] a malo [illegible] quod ipsius
impedit et cogitat in dei contemplatione
[illegible] gaudium [illegible]
face ad faciem [illegible]
in gloria qua hic [illegible] perfecto po
test videre et [illegible]
[illegible] potest dicere illud Hester
Valde mirabilis es domine et fa
cies tua plena est gratiarum. Nam
plus [illegible] admirabitur oculus eius
Unde ut dicit [illegible] Videbis gloriam
eius decorem et florem eius splen
dorem et regni eius potestatem et
honorem cognoscet [illegible] sapientiam filii
potentiam [illegible] magnificentissimam
clementiam. Et [illegible]
ta multa mirabilia [illegible] videbitur
et perfecte admirari non [illegible] Unde ipsa
admirabilis [illegible] iii Regum x° [illegible] re
gina saba que venit a longinquis partibus
quod mirabatur domum [illegible] et habita
cula [illegible] ordines ministrantium et
vestes eorum et cibaria [illegible] abundan
tia [illegible] mirabatur regem et
[illegible] eius. Et [illegible] que [illegible]
[illegible] ad celestia mirabitur domum
vel salomonis [illegible] ut dicit

angelorum [illegible] ille pulchritudo [illegible]
[illegible] quod [illegible] illa regia domus [illegible]
est mirabitur [illegible] sedes [illegible]
choros [illegible] mirabitur est ordines
[illegible] et ministerium [illegible]
[illegible] que ita sunt circa regem eterna
[illegible] [illegible] quam
maiorem [illegible] ipsius [illegible]
mirabitur vestes [illegible] angelorum et
aliorum [illegible] quia [illegible]
[illegible] domus [illegible]
[illegible] dedit decorem [illegible]
[illegible] lucidiora. Et mirabitur
cibariorum abundantia [illegible] dulcia
et delicata [illegible] nullus angelus vel
[illegible] vel aliquis [illegible]
[illegible] dulciora [illegible] cogitare. Et
[illegible] aliquis devota mira
bitur [illegible] vere [illegible]
[illegible] dulcia [illegible] si angelus
audiret [illegible] anime
plus [illegible] letificaret [illegible]
dulcissimum cantum [illegible]
[illegible]
[illegible] si [illegible] audi
rent [illegible] letifica
ret. Quia letificaret [illegible] rege
angelorum audiret [illegible] voce et
verba incomparabilia dulciora [illegible]
[illegible] angelorum [illegible]
Unde dicit [illegible] [illegible] vite sue
alloquebatur [illegible] Vox tua
plena suavitate melliflua et
allocutio tua incomparabilis et eloqui
um angelorum [illegible]

In die cinerum sermo

Convertimini ad me in toto corde
vestro Ioelis 2°. Nos videmus
quod [illegible] videt [illegible] male [illegible]
[illegible] filii [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] obsequat [illegible]
et deus [illegible] videmus quod
ipsius [illegible]
[illegible] a toto [illegible] toto
corde [illegible] ipsius [illegible]
[illegible] Michelonius [illegible]
[illegible] sua. Nos qui [illegible]
filii [illegible] sua [illegible] filii [illegible]
[illegible] [illegible]

In die cinerum [illegible]

No
Distinctio
19a
§

ut de malis operibus et moribus
ad bona et adiuvit bona adimplendum
continuam et redeamus Conversionem
admone. Ubi sciendum est prima doctri
na quod ipse dominus dicit hic convertere
se a peccato addendo quod homo
propter peccati abhorminationem, unde videns
inspectionibus. Quod si quis accipiat
unam quod est munda et laborissima po
let se convertere propter eius abhormina
tionem. Ista est una peccati est munditia
quam aqua una tabulis munia in
corporali per hoc in cede quod non pollu
et in perdes. Et si pollutus est cor
pus non tamen intelligis. Sed per unam
peccati non per hoc ita cavete incede
quando polluatur tota anima sua et
nulli est abhorminabilis peccatum in a
deo in mundo est quod pulchris mas creata
animas adeo informes et immundas
facit quod quo audet libenter quam
ipsas ut sic videret ipsam etiam
animam quod est pulchra in ymagine creatoris
ut et quod est cum mundata sanguine pre
cioso adeo immundam deformem
et abhorminabile facit coram oculis
dei sicut dyabolus cum est. Anima quoque
prima peccato et in cedit polluit et
abhorminabile facit creatori suo
ymaginem suam precioso sanguine mun
datam peccatum primi hominis anima a
deo deformis et immunda erat
facta quod non poterat mundari a ma
cula peccati per aquam creaturam nisi per eum
qui eam sua ymagine insignivit et
multum decoravit. Unde cetera cele
stis sponsus animarum scilicet rex iacens
oculos in sua sponsa videns in eius
facie maculam peccati ipsam summe
difformitate attendens nullum pla
cuit ei in ea tamen sit abhorminacio
facta est sicut unum fonte de la
tere suo sancto ut eam a tali ma
cula mundaret et ipsius sanguine ore
naret ut colaret. Unde dicebat
beata agnes Sanguinis eius orna
vit genas meas. Unde ad illam
dicere potuit illud Cantici. Tota
pulchra es amica mea et ma
cula non est in te. Qui in peccatum
incedit et animam suam maculat
iterum per quam rex sanguinem suum
fudit ut eam lavaret, atque recuo
cavit passio ex unde dicit beatus Augustinus.
Recuo erat non servi per quos sanguinis
in quod Quicunque violat et maculat
mundata sanguine ex Et quotatur Jeronimus
Commutatur unusquisque animam suam ma
la pessima. Qui enim commutat hoc animam
suam pessimam quam nova peccato defeit
et nova bono operum gradiens aquam
suam mundam et impolluta custodit
quam eam ipse rex ut mundaret a
macula peccati pro suo sanguine fudit.
Unde Augustinus. Si collegisses stillas
de latere ex eo aduncas nunc cum
sollicitudine custodires quanto plus
animam tuam pro qua sanguinem suum fudit.
Et secundo dicit se hic a peccato conversione
addendo propter eius dampnacionem vita
tionem. Nos videmus ad sensum quod qui isti
homines mortales incipiunt passus pe
ricolosos et sciunt in nimis periculum
esse non faciunt moram in ipsa via
sed convertunt se ad aliam viam securam et bo
nam ubi se non timet. Ita est et hoc
qui est in peccatis mortalibus est in via
gravissima et periculosa quia si in ipsa
capit eternaliter dampnabitur. Et ideo
sine mora et dilatione debet hoc se con
vertere ad primas quod est via bona et se
cura. Dilatio enim sive per se de tue pe
nitencia cum sit multis dampnabilis
est enim quoddam ligamen sive laqueus
quo dyabolus ipse omnes includit et
capit quolibet hominibus diversi sta
tus tam literatos quam laycos tam
iuvenes quam senes tam firmos
quam infirmos quam multos per
dit quam multos involvit illa la
quea. Unde dicit Ecclesiastes 29. Repromissio
nequissima perdidit multos qui
mittit in eternum ad vindicte
in sit perpetuum moti Et demo
nes quam ante non in cessat
paucos homines in eterna dampna
verunt. Ita quod omnes qui vertunt bo
na voluntate vitam suam emenden
di et quod demones faciunt per
hos laqueos dilationis emendatur

l. 4 parte c. 21

i venirunt Benimt ix qi freq-
tissime fuit expti i horibus isti
ultis abritis mundi q dilatio
mortis e dilatio aui Et dilatio
aui e dilatio eternitatis sine fine
Et io pati cu lo cadit i pcto
mortale debet resurge et agere
penitentiam sicut dicit Ecc 5 Ne tar-
des quiri adduz ne differas
de die i die q cito veniet
ira eius et i tpe vindicte di-
sperdet te Ysidorus li 2 dilatio spo-
liat celum replet infernum mundu
Spoliat i celo omnes choros
anglorum omnes in frores hoc e
omnes impedit q multi illuc
no venerunt qui bu venerant
si dilatorem longiorem et maio-
rem vite crederent Illud quaerit
duo 1o abstulit 2o totu i hamo
sublevabit traxit istud i pa-
tena sua q q ho se intendit
se emendare hoc tunc spera-
bunt dedicer dic nullos de
cepit tam bonos quam malos
Nullus in ta bonus e qui faci-
le meliore proponat Et Certo deci-
mo se conuite adden q petis
post amissi recuperatores Vos
sedemus ad octum qui aliquis
male incessit et via devia-
uit licet via sit delectabilis tn
qui vidit q e deviatus a via
sit passus suos solet se conuerte-
re ad rectam viam Ditto hoc qui
e i peccato mortali licet sibi
videantur delectabilia tn e de-
viatus et q bonu opus facit
amisit q bona i mortali pec-
cato facta amittuntur q non
sunt vite eterne meritoria ut
culpe penitentiae satisfactio Si
ni homo in ista vita faceret
omnia bona q fuit ab e ortibus
usque ad finem mundi et haberet
unicum vinum peccatum mortale
Et si faceret omnia bona q fecit
beata virgo maria et omnes sancti
in celo omnia amitteret q peccatum
Sicut homo boni opus facit
i peccato mortali amittit sz no

merendo vitam eternam Non ac-
ceptior e pauper homo q sapiens
paupertate ut bonu opus potest
facere exterius si e virtuosus
sz qua ditissimus rex et princeps
ecclesias et claustra edificans et
elimosinas largissimas tribuens
et i aliis bonis se exercens si
sit qui mattat peti mortalis
plus u. ipse pauper virtuosus uno
die meret de premio celesti quam
divies rex aut princeps horiosus
mille annis quia opera bona /
multo u accepcior et melior e
pauperis quam bona opa di-
uitis sine virtute Opa u sine
virtute sue ista q fiunt ex gras
i mortali facto Et io dt ps 9
Omnes virtutes q fiunt i via
fiunt i fomes et caly. operat acty
sine gratia Et io quicunque e i via
peti mortalis quertat se addeus
p varia penas et tu potest omnia
bona amissa recuperare Ipse
Ipse pater celestis valde pius e
inica filios ad se convertos q-
no solu ut dit sps ambo. Ablata
restituit vivi et i peccata
bona reddet hoc figuratur homines
q ta reg 20o Quod egrotavit eze-
chias usque ad mortem et venit ysa-
ias amos dixit ad eu dispo-
ne domui tue ut morieris et
no vives et quaerit facie sua
ad parietem et flevit fletu mag-
no Et pati sequitur ut dicitur o ei a
duo propheta vidi lacrima tua
et sanavi te postea exoravit qui
egrotavit significat hoc qui e i pec-
catis mortalibus qui e dispositus ad
mortem eternam Aditu venit ysa-
ias amos propheta id est predicator
hoc missus adeo ut quia predica-
tori dictum in persona dixit qi ad eu
disponi domui tue i pvide de
sacie tue q n dispositus morte
morieris et no vives Ipse aut
pmidt gessit sue qui a eo pecti
mattat abiet et pluribus boni opa
e virtuti dirigit Et sz te peccator co-
uertit se ad pariete qu egrems

et nulla nisi peccatorum suorum contrit
quantum ipsos excludit ab am
catorem Chus et plet fletu ma
gno quam se a caritate exclusum
recogitat quod nullius operis de bonum deus
acceptat et penas agit et te dominum
ei Unde lacrimas tuas et sana
ui te quia non deus qui remittit
peccata et cum ad gratiam recipit et sua
opera acceptat in penas Et Ille
dicit se hoc gustare eadem spe ter
alne mercedis repromissionis Nos
videmus ad semper quod aliquis servus
est in debito et malo servicio et
aliquis dives potens et largus
vocavit eum et dixit Ecce in ma
lo servicio es gustavit ad me et
servias mihi et bonam mercedem re
cipias a me ecce cum magno gau
dio gustavit se adeo et serviret
sicut cum domino aliquo ut opus bene
remuneraret Ita est hoc qui
est in peccato est in malo et debili
servicio sine officio quod nullius dispo
nit si deus Chus si velit se convertere ad
deum per penas penas et si servire
fideliter in omni virtute sicut expectatos
et humilitate castitate paupertate et aliis
bonis virtutibus tota mercede deus
vult se dare per quam servitute ut
est tanta et omnia nihil mercaret
Unde Christus dicit omnis in ipsa se Conuerti
mini ad me et salui eritis Ecce
tu quanta sit quod pax et gloria servi
re deo et gratia tunc exaltus bo
ne Unde ipsa dicit Octus non vidit
deus absque te ymo tanta est gloria
nostra si quis fideliter servias quod deus
se ea permittit unde cogitare videtur
Quod nobis in ipso quam magis sepsi
et gaudium sentit Unde dicit sapientia
2° Cogitatione rebuste sit in gra
tia data ymo tanta dabit gloriam
quod omnia celestia luminaria gloria nova
decoravit splendore terra nova
et vesaret de corde Unde et ueri
stellis sicut aquas ut columbulus
spirata est Et quia ubi te pulchr
tali non tunc digna est ut de
cetero salute unius hore sit ca
pilli congregat Et si tanta sit deus
gloriam cum debeat apto ponderare sue
creatori absque servicio sine labore
et dolore Unde dabit deum sponta
diuerso labore et servicio qui

Fuerit si dicere a...... ut 29 ut
......

Sicut servivit si decem annis vel 29 ut
tribus diebus vite sue in magis humili
te castitate paupertate et plano labore
quod est super beatus Unde Ecce 19° Cap
quod enim vultus quaerit a tali hore se fe
cit ....

Expliciunt ... Incipit ...

[illegible]

Et tenuit tempus acceptabile Corpore
Item nos videmus quod cum aliquis a
...

Unde ...

inventi e. Sz medicina generalis tamen efficax e. qz omni i. fine ... spiritualis curat. Et hec e. medicina penitentie que hec necessitate et efficacia a passione x̄pi habet. medicinaz ipse e. summus medicus qui fecit non ex herbis herbe vel bis q. nutrita e̅ sicut sz fecit eam de magno labore et pena de precioso sanguine suo qui emanavit de carne sua in die veneris benedicti. Et quicunque hanc medicinaz penitentie recepit ab omni malo peccati quiescet et curabitur. Unde Ecci. 38º. Altissimus de terra et de carne sua creavit medicinam et vir prudens non abhorrebit eam. Et vere non e. abhorrenda ut honoranda quia cum magno labore et dolore e. acquisita. Quanto vero languor e. prolixior e. magis radicatus tanto plus habet facere medicus. Sic e. de languore peccati i. cepit ab initio mundi et durabit usque in finem. Unde gravius laborem habuit facere talem medicinam que curaret omnia peccata preterita presentia et futura sicut non fecit passio x̄pi. Et ideo dicitur Eccl. q. languor e. prolixior gravat medicum. Notat quod medicina sumenda duo requiruntur sz quietio et confessio. Unde Eccl. 2º. Ante languorem adhibe medicinam et morte humiliate vacare ... Et ideo in fine tue vite considerationes tua i. vita tua sz curdati ... confessionis. Et aliqui omnia peccata sua sic solent ... reliquie ... q. ... volunt in aliquo panno mundo ita q. in ... valde pulchra sz si detegerent non inveniret nisi ... os consumptum et nigrum. Sic aliqui ... velamina tot excusationes ponunt circa peccata sua et velant q. reliquias sz si detegerent ea tunc manifeste posset videri quia non e. totum aurum q. lucet sz non sic debemus ... peccata nostra sz nude et aperte. Et dico debet ho observare prius temporis quia e. tempus in quo peccator deo nullus potest reconciliari ... ... qui quando ... paucis offendit ... potentie divine patienter ... tempus in quo possit cum misericordia et ... venire.

Nota

rappli..

Ita tunc debet facere ipse homo qui peccatis suis deum graviter offendit. Unde medicus curat cuius ... tempus acceptabile ... tempus salutis ... facilius curatur placatur. Unde dicitur ... Ecce nunc tempus ... dicitur e. nunc ... ... quia ... Ysa. ... in tempore ... peccata dimittet ... qui ... tibi et venia ... in ... et ... Ipse e. nunc e. ... facilius ... homines i. vallibus ... illud ... alicui rei i. e. ... ab ipso ... dat ad tempus ... remanserit a frigiditate. Unde dicit ... in libro ... Ille alicui rei ... e. ... non a ... in ... qui ... est de deo que ... e. ... Unde dicit ... Deus cum ... e. ... Et salvator ... dicit ... ... in ... tu homo potest venia ... Et dicit ... ... verbo. Iheremie 3º. Cum iratus fueris ... recordaberis cum te ... iratu ... spero te ... qui tu iratus fueris ... recordaberis ... ... Hester 14º. Quod quando videret offensum regem Assuerum. Sic est peccator gravius deum offendat. Sic accidit quod regina Hester ... volens eum pacificare ... illud ... assumpsit duas ancillas sz unaz ... et super ... unaz ... Et ... sz ... sequebatur dnaz et stetit ... regem ... Cum ... elevasset rex faciem suam et ardentibus oculis ... ... regina ... in faciem suam ... pallidum colorem ... mutata ... ... eius ... sustinere ... Sed regine faciem ... pallorem mutatur quando ... et ... mutatur ... pallore penitentie et ... ancilla ... unaz ... clinat caput super

n' cor lassu petis et audit de
conspectu regis i mansuetudinez sz
qui vidit fimaz eius Et festinus
exiit de solio suo et sustentauit
ea vlnis suis i' brachys donec iu
dice acceperit donec rediret ad se
sz ad pristinum statum gre Et hys
vobis ea blandiebatur q' habebis
hester. Noli timere ego sum
frat tuus noli timere non mori
eris. ¶ Ideo debet obseruare hoc tempus
primo qz e tempus in quo bonum opus
conpetat. Nos videmus ad sensum q
qui in hyeme non e obscurum fri
gidum et pluuiosum non e conue
niens tempus ad operandum Sz qu incipit
hyems recedere tempus est
clarum non pluuiosum et e co
ueniens tempus operandi Sic in eadem
tempus pctis est obscurum qz ex
cecat corda et q' iudices vi bonum
e facit eos eligere prauitatem mundi
Est ecclesie tempus frigidum qz infrigidat
corda hominum et dilectorez dei Est
ecclesie tempus pluuiosum qz e lutosum
qz prendat corda hominum diuersis
malis operationibus Et ideo non e
tempus conueniens bene operandi qz
nichil perfectum possumus facere in isto
tempore quantum ad vitam eternam promerendam
Sz tempus gratie e clarum
et illuminat tota consortez mundi
et veri boni et facit displicere
prauitatem mundi et eligere vitatem
vite eterne Est ecclesie tempus calidum
qz inflamat dilectores summi boni
q ipse deus e Est ecclesie tempus non
pluuiosum sed non lutosum quia
reddit affectum ab operationibus mundi
et ornat corda diuersis bonis
et fructibus Et ideo dr Iam hyems
transiit et recessit in i
mundicia mala operationum flores
apparuerunt in terra nostra in flores
bonorum operationum et affectuum tempus
putationis aduenit in tempus bene operandi
Et ideo dr Eccl. 3o Tempus acquiren
di et tempus perdendi tempus in perdendi
e in hyeme peccati sz tempus acquirendi
e in estate gratie quia tempore in gratie
possumus omnia bona que perdidimus
ingeladio pctis qz tunc possumus
bona opera facere et ne vitam eternam
meritoria qz tunc merentur hoc i perpetuo
mercede operibus de gaudio celestium
qz vita nostra pertz durare de essentia
sua virtuti non proportionatur Sic
aqua non pt propria virtute saltare
facere Sic in proposito e hoc q facit
opera meritoria vite eterne proportio
nata in agit alacer virtute q vocatur
gratia gre vn apls ad Roma
Gracia dei sz id qd sequitur hoc est
nos operibus in gratia debet bonum facere
quam pt qz p tali cum deus replicat
remunerat homo qui in puncti cum
dilectione amore salutare vel
acceptione facit Ideo quilibet custodiet
cum aspectu tempus ne subitanie
moriat vel preueniatur Sed op p tal
e deus interim bonum faciens
ad ore p' dabit deus gras hoc quis tez
sz non e deus interim ingpu
met equaliter ¶ Secundo debet
hoc obseruare primo tempus quia e
tempus in quo perfecte fructus bonorum
operum operatur seminari Nos videmus
ad sensum q isti agricole volentes obs
eruant tempus quo seia arbores et
plate melius pnt fructificare
vn valde absurdum esset si seminare
qui alios fructus congregaret Ita etc
hoc debet obseruare primo tempus qz post
hanc vitam non erit tempus
conueniens seminandi et fructus colli
gendi Et ideo debet hoc fructum
bonorum operum in hac vita seminare
qz qui seminat in hac vita cum
gaudio in alia vita sz fructum
metet cum gaudio vn docet nos
apls Gal. 6o Tempore in suo me
temus non deficientes dum hoc
tempus habemus operemur bonum vn
origenes Si q bonum opus facis hoc
fac in futuro et tibi e Nos videmus
in e sua nae q qlibz creata facit
opus sz ad eo in ipsa suum ut
ministrat vn luna sol et stelle
que genuit claritates suas luminis
aduanet sua creatoris pullulat et
folia et fructus tempus nobis sua na
ture p ferent Cum g deus vocate
creatura sz hoz cauit ad hoc

ut suis nobilitate sue nature fa-
ciat fructum bonorum operum. Ista
operatio bonorum suorum est propria sua
operatio. Et ideo sequitur: Hoc dicit homo
operari et semina virtutum et bonorum
operum seminare et in suis actibus vita
recipiat mercedem a filio carnis
ut ibi dicitur de eo. Illud proverbiorum
ultimo: Date ei de fructu operum
suorum. Vos autem ad hunc eorum
sunt tempus seminandi et nos
metendi est. Ideo quod mercedem
quamvis recipere in hyeme
adhuc sepultos in mare discessi
sunt et in vitam qui in futu-
ro metamus. Et est ad hoc sit ca-
tus ut faciat fructum bonorum
operum. Per quod illud Johannis
15°: Ego elegi vos et posui vos
ut eatis et fructum afferatis et fruc-
tus vester maneat. Sunt per fruc-
tus de quibus dicitur per se vis et re-
quire in sermone dominica ij post
epiphaniam. Dominica quinta in xl

Non enim vocavit nos deus
ad immunditiam sed ad sanctificationem.
Ad Thessalonicenses 4°. Doctor est sapiens cum
in aliquis qui ad amicus suis de-
legit et videt quod est in magna et utili
statione vel dignitate ad quam magne
sapientis ... zelat
quod se honeste teneat ad quam est specia-
liter vocatus. Unde frequenter reducit sibi ad
memoriam sui officij dignitatem ut
ad quod frequenter honestius indu-
catur ne in errorem sancta sit
nota. Huius modi paulus apostolus
noster zelans perfectum et commodum
nos reducit ad memoriam nostrum
officium et magis dignitatem ad quam suis
rati sumus vocati ut hoc ad quod
vocati sumus devotius impleamus.
Non enim vocavit nos deus etc. quasi diceret
Deus nos vocavit ad vile sui cum
ad opus et honestum. Unde quod dicit
ad magis doctrinam est sciendum quod quere
inquirunt ad hoc quod aliquis vocatur
a deo ad sanctitatem ... Et primo
vite sanctitas. Nos videmus ad opus
et doctus quod isti honore in mundicia
vivatis non libent vocatis honores

Distinctio 18 .42.

150

ad societates suas in mundos vite et
infames sed mundos et famosos hono-
ris et quod sit mundissimus omnes abhor-
ret maculas. Ipse enim est ut dicit sapientia
Candor lucis eterne et speculum sine macula.
Ideo etiam nos vocat ad societatem suam in
mundos qui ad gratiam et vitam. Et ad
regna sanctos homines puritate vite quantum
juxta illud sapientie: Constituit illos
suos in sanctificationem voluit. Sanctitas enim
suis autem imperfecta et libero arbitrio est
perfectissima voluntas in sincerissima
puritas vite sine qua non
potest quis esse sanctus. Et ideo Bernardus
dicit: Sanctitas perfecta omnem puritatem
diligit et omnem impuritatem tamquam
mortem respuit. Et hanc puritatem perfectis-
sime habuit magis quam umquam
aliquis angelorum vel hominum. Ideo etiam
perfectissime sit summum gradum angelorum
sanctitatis. Et ideo vocatur sanctus sanctorum. Puri-
tate sua probat in mirabilibus sui
conceptus quod virgo ipsum concepit et
in mundo ipsum edidit et post partum virgo
permansit. Puritate sua probat mira-
bilis sanctitas sue vite quod sicut sine
macula alicuius peccati fuit conceptus. Sic
etiam numquam peccatum facit nec umquam
alicui peccato consensit. Puritatem etiam pro-
bat sua sanctissima doctrina quod sicut
summum gradum tenuit puritatis sic
etiam verbo et exemplo docuit. Cum igitur
ipse summe sit pura et sit spe-
culum et exemplum munditie et sancti-
tatis. Ideo summe est utile nostrum et sicut vo-
lumus ab ipso vocari ad sua dignitate
et societate ut ipsum tamquam spe-
culum et exemplar vita et moribus
sequamur. Ipsum enim vita nichil aliud
est nisi vera doctrina et exemplum cum de-
dit nobis ut sic ipse vixit sic
et nos etiam vivamus in quantum
est nobis possibile. Bonus enim disci-
pulus magna diligentia apponit
in faciendo tale opus quod facit
suus magister et ut bonos mo-
res sequatur sui magistri. Unde
videmus quod isti laici homines qui publicat
fabricam vident diligenter aspiciunt
et cogitant facere similem.

dnica ij i pl...

Similiter et pictores qui vident
pulchram ymaginem bene proporciona
tam depingunt in tabulis suis ut
possint similem facere. Et clerici scolares
et auctores colligunt ut possint
scribere. Ut respiciamus ma
gistrum nostrum et ipsum ut discipuli im
mitantes in sanctitate et puritate vite
vere tunc digni erimus ab ipso voca
ri in sua societate in qua est de
lectatio et suavitas quod ordo distinctio
nes et gradus in se habere debent
vos sanctificati requirere suis distin
ctionibus. Dominica post epiphaniam. Scan
didores etc. Secundo requiritur boni
operationis sedulitas. Nos videmus
enim quod illi artifices et magistri qui
sunt expediti et sedules in operibus
suis magis placent domino quam alii
homines. Ita etiam si volumus vocari
a deo necesse est nobis quod faciamus
opus quod nobis expedit secundum sta
tum nostrum. Opus autem nostrum in hoc
consistit ut bene operemur quia bene opera
ri est propria oratio hominis. Et ideo
cum sedulitate debemus bene operari
turpe est enim homines ociosi esse
a propria operatione quia in hoc consistit bo
num hominis in ista vita ut secundum ra
tionem operetur et vivat ut dicit
beatus Dionisius. Bonum est
hominem esse secundum rationem vivere et
operari quia quod fit sine ratione non fit
bene. Quibus vero operatur secundum naturam
suam et vocatur propria operatio hominis
esse secundum naturam rationalem. Ostenditur in propria
sed opus hominis quod est opus rationis. Ideo
dicit apostolus Timotheum. Ipse bonum fruc
tificantes. Unde isti pueri et fatui
qui non possunt uti ratione non possunt esse
bene operari. Et ideo non est meretur
sed illi qui habent usum illi solum
possunt bene operari et ideo merentur.
Cum ergo bonum hominis consistat ut
vivat secundum rationem ideo requiritur bene
deus operari cum est bene operari sit
propria operatio hominis. Unde videmus
quod omnis creatura facit opus suum sine
intermissione secundum ordinationem divina

sicut institutum sit sol luna et stelle
firmamenti que cottidie illuminant
ista inferiora. Arbores habent
etiam flosculi hore temporibus suis germi
nant et fructus et folia secundum mo
tum nature sue sicut a deo datum est. Preterea
videmus hoc in corpore humano quod quilibet
membrum habet suam propriam operationem quam cum
sedulitate operatur sicut oculus operatur
videndi quia videre est propria operatio
oculorum. Ita manus operatur palpandi
quia palpare est propria operatio manuum
pedes operantur ambulandi ambu
lare enim est propria operatio pedum et cetera.
Multo magis fortius homo debet operari secundum
potenciam suam meliorem hoc est secundum ipsum
quod est nobilius scilicet secundum rationem hoc (?) vi
rebitur vocari a deo. Unde dicit Za
cheus secundo. Satagite ut per bona
opera certam vestram vocationem et ele
ctionem faciatis quasi dicat. Satagite bona
opera facere bene est quod erit a deo
vocati bis in solo deo scat qui
sunt vocandi et salvandi tamen aliquo
modo possumus scire per quedam signa ex
teriora sicut cum videmus flores et
folia et bona opera habent de fructu
concepto in arbore non sicut bene
arbore interiore qui emittit flo
res et folia. Sic amor divinus
diffusus in corde capitur sed de non
sunt in bonorum operum actione. Unde
etc. Scilicet habitio operis est probatio a
moris. Et. Tertio requiritur emendacio
qualitas. Nos videmus ad oculum quod
aliquis peccavit deo magis vel
ut se humiliare et emendare non
liberter vocatur ab eo ad gratiam sua
sed qui se humiliat et emendat tunc
vocatur. Ita etiam si volumus a deo
vocari quod sepe peccavimus offendimus
propterea nunc omnes sed quod humiliter
emendemus quod ipsum peccavimus offen
dimus. Ista autem emenda nichil aliud
est quam iustitia prime quod nos iu
stificat apostolus per quam ad divina vo
cati. Et ideo dicit ambrosius. Sic gratia prove
nit a prima ergo qui fastidit primas

3 requisitum
.3.

fascedt & gras Vnde apostolus Ro 8°
Quos vocavit illos & iustificavit
Nota tamen quod hanc graciam qua iustifi-
camur a peccatis & gratis efficimur deo
grata nulla sunt meritoria nec
eciam eterne solucionis homines ad ea
quod ullus per hanc graciam mereri
possit suo merito condigno
Sed bona natura ipsius hominis
Vbi domus porte gratis fieri
eius ipse dicitur adiutorium da-
tur diuinitus ad merendum sine quo nullus
potest mereri nec in bono proficere nec
ad salutem eternam proficere vel pervenire
Ipsa non tamen valere merendi
ut dicit ipse beata merita nostra
precedit procedit voluntate ut velit
sequitur autem ne frustra velit
Vnde ipsam nullus potest mereri me-
rito condigno Ideo communiter dicunt
doctores licet quod peccator opere me-
ritorio vite eterne non possit fa-
cere sibi graciam gratum facientem ut
possit se illuminare per graciam per
hoc aliquid facere quo facto illuminatur
adeo per graciam Sicut homo non potest so-
lari lumine illuminari per hoc aliquid
facere quo facto domus illuminatur
ut aperire fenestram Sicut eciam
de gracia deus paratus est nobis
conferre suam graciam Vnde dicit apocalipsis
Ego sto ad ostium & pulso scilicet int-
ima & secreta inspiracione Si
quis aperuit mihi scilicet removendo
a corde suo obicem peccati intrabo
ad eum scilicet ei conferendo graciam
meam Sicut non cum fenestram aperit
solare lumen intrat Sicut aliter non
fit in corde peccatoris deponatur gracia
non ingreditur Vnde dicit augustinus Qui
te creauit sine te non te iustifica-
bit sine te Et Quarto requiritur
dileccio unionis Nos uidemus
ad oculum & experimento quod illi magni &
diuites libenter vocant illos quos
se sciunt diligere Ita certe sic uo-
lumus adeo vocari quod ipsum
super omnia diligamus & toto corde
nostro deus aliter non esset nexus
~~[illegible]~~ amor aliter non claresceret

domui

Christus [illegible]
C.

ere in salvatore eterne pulchri nos
in homine prius assit in affectu caritatis
Sicut videmus in natura quod humor
qui est in radice diversos ramos in
uno stipite querit & sic sit una
arbor Sic diuinus amor venit &
facit nos unum cum ipso non veritate
re nature sed unitate voluntatis Iuxta
illud apostoli Qui adheret deo unus
spiritus est cum eo Ideo in suaue est
vinculum diuini amoris quod ipse propter
veri amoris sibi [illegible] mente quo
nobis ipso copulari appetiit sicut quod
celesti suo patri rogauit nobis
dicens Rogo pater ut sint unum
sicut & nos unum sumus et ego
in eis & tu in me Ipse vero diuinus
amor est adeo dulcis efficacie quod
inter omnia bona summus ipso
quasi vincitur Sicut eciam quid
nexus in diuinis quod dicit virgilius
vincit in arte ipsius nexus Et
sicut dicit [illegible] Est quedam mutua vin-
cula O quam felix est iste nexus
sive vinculum veri amoris separat
non homines a carnis & vincit eos
suo creatori Quamquam vnitas hic
incipit & perfecte consumabitur in
futura patria ubi erit perfectissima
vnitas amoris Et si ibi cum ipso
perfecte volumus vniri necesse est
nobis prius hic separari a creaturis
& soli adherere creatori Et sic
notabimur absque [illegible] ista vitam
eternam vitam ubi erit istius
vnitatis perfecta consumacio Vnde
dicit Bernardus In die ista vocavit
vix [illegible] i. suprema perfecta
ubi erit perfecta dies absque nocte
que numquam terminabitur vocabit
nos talem honorem qui sibi quantus
sit nos amore Sequitur sublimis
scilicet amica sua et sicut in adventu
amica sua et sicut in adventu (?)
creatorem vite eterne ubi deus
sunt perfecta caritate Vnde vide
mus quod isti amici qui se sin-
gulariter diligunt solent se mu-
tuo in invitare tempore estivali quan-
do fructus sunt maturi ad spaciandum per
vineas & pomeria & ad singula
delectabilia Sic facit nos qui
invitat ad eas [illegible] hic per ortus

ptibus catuus diligentes
ad vineas et flores suas per quas
intelligimus bona vita quia sunt
odore virtutis et delectabilis per
illa beata vita. Et ibi fruemur per
fecto amore quia in eius amore est
maxima delectatio et eterna suavis
sima quia ibi gustabimus et vide
bimus quam suavis est dominus. Et hec
gustatio et visio continue et
omnis suavitatis dulcia totum cor
dis habundanter adimplebit
et satiabit amore divino. Ro
gemus deum etc. Dominica 3 in quadragesima

Ut filii lucis ambulate etc.
Ephesios 5. Videmus ad
sensum quod cum aliquis rex despo
saverit ... filios aliquos ma
ter ... vel filios aliquos ma
gni custodes et ... nutrices
et ... ut se habeant et
regant ... quod deceat eorum sta
tum et generis sui nobilitatem
aliter non ... filii regum
in moribus suis ignobilium. In
hunc modum Paulus apostolus et doctor
gentium ymo totius orbis terrarum
tamquam in scriptore ... totius
ecclesie et informator fidelibus
a domino deputatus qui sunt filii
regis eterni et ... quod nos regat sicut decet filios
tanti regis. Docet pater noster in
epistola hodierna et specialiter in
istis verbis: Ut filii lucis am
bulate. Circa quod verbum ad
maiorem doctrinam est sciendum quod
... demus ad hoc
ut simus filii dei. Et primo est
dictio et ... appellari
perfectius. Nos videmus in ...
na quod filii carnales appellantur
sequuntur patri in facie et ymagine
unde qui filius appellatur patri cum
deus ... et quod est eius filius
verus. Ita etiam si volumus esse veri
filii dei, debemus appellari in
stitu ... Unde nota quod
quamvis ... ad esse sine fomento
de nichilo produceret tamen in suam pro
ductione et ... ad ymaginem
et similitudinem ... Trinitatis ...

pulcherrime insignivit. Nam sicut
deus est unus in essentia et trinus
in personis. Sic anima est una
in substantia et trina in potentiis que
sunt memoria intelligentia et
voluntas. Et sicut pater in deitate
non est alia sicut ... item
prima persona ut pater in deitate cui
appropriatur potentia impressit anime
potentiam suam qua mediante potest
discernere inter bonum et malum
et ut ... domini et gratiis
... collatis sapientie utatur.
Spiritus sanctus in deitate cui appropriatur
bonitas impressit anime bonitatem
suam ut in omnibus que videt loquitur et
audit vel cogitat ... proficiat
in vita spirituali et naturali. Bonum
bonum diligat et malum reprobat.
Ecce quomodo quelibet persona in
deitate dedit aliquid anime de suo
sua appropriato. Nomen ergo est pul
cherrima creatura cum in venit
in ea corpore ymago et similitu
do beate et ... Ymo ... 4o
excellit omnem creaturam in ...
... pro ... persona ...
et ... quas cum gratia et virtute
potest excellere. Et ideo clamat
Augustinus. O anima pulcherrima creatura
Unde nota quod hec ymago et simili
tudo dei in anima gratia et virtute
decoratur. Solo autem peccato deturpatur.
Unde ergo vult esse verus
filius dei conservet animam suam que est
ymaginis et similitudinis dei creata
in puritate et ... peccatum
quod ymaginem suam ... facit dissimilem.
Dicit Augustinus. Nichil adeo
deo dissimilem ... anima deo facit sicut peccatum
mortale. Sed ... est ymago ... quam
... exigit in ... die
est pulchra in ... et post
in ... Et ...
tradetur ... ad ... Si
ergo volumus esse veri filii dei
necesse est ut animam nostram munde
servemus absque peccati macula ne
tam pulchra ymago et similitudo
dei qua anima est in ... deturpatur

Vnde dicit[ur] *Leu[itici] 6to* Jmmundu[m]
ne tetigeritis et ego sancti
fica[bo] vos q[uia] ego vocaui vos in fratres
et vos eritis m[ihi] in filios Jm-
mund[us] vocat[ur] peccatum q[uia] super animam
deturpat contra[riam] anime qua dei
facta dei e[st] pat[er] ana [?] Anima aut[em]
dei facta dei e[st] pat[er] ymago et
similitudo dei Vnde de talibus
qui sic maculant ymaginem dei
congruit *Je[remias] threnor[um] 4to* Quomodo
obscuratum e[st] aurum i[d est] anima in
munda p[er] peccatum mutatus e[st] color
optimus s[cilicet] caritas qua anima
optime colorat[ur] D[e]i dispersi sunt
lapides sanctuarij i[d est] virtutes anime
q[ue] e[st] templum dei in capite
omnium platearum i[d est] diuersis vicijs pe
ccatorum filij syon incliti qui
deberent esse speciosi sicut macula
amicto auro ipso i[d est] splendore diui
tatis q[ue] ipsam vestit et ornat sicut
orne aurum Quomodo reputati sunt
in vasa testea opus manuum figu
li q[uasi] d[icat] vilis quod sunt tam vi
les facti p[er] immundiciam peccati q[uod]
e[st] opus diaboli q[uia] ab ipso primo
originem habuit Qui tertia causa est
q[uia] denique ipsum diligere affectu
filij Nos videmus enim q[uod] natu[ralis]
e[st] dilectio inter patres et filium et
adeo magis se diligunt Jta est
denique virgis caritate ad deum tene[mur]
q[uia] si filius diligit patrem suum
carnalem a quo non habet nisi
partem sui corporis vilioris s[cilicet] carnem
a multo magis debet diligere creatorem
a quo habet partem meliorem et
nobiliorem s[cilicet] animam Vnde dicit aug[ustinus]
Quod diligendus e[st] genitor sed
preponendus e[st] creator Et eo dicit
ad ephes[ios] 4to Estote filij carissimi
ambulate in dilectione dei sicut christus
dilexit vos q[uia] nulle creature tan
ta dilectione ostendit sicut homini quia
creaturas s[cilicet] angelos superiores pec
cantes non redemit Jte inferi
ores creaturas non redemit nec
ordinauit ad gloriam suam participandam

Sed mediam creaturam s[cilicet] hominem qui
participat naturam utramque redemit sua
preciosa morte et ad gloriam eternam
ordinauit Sic igitur tam ardenter
nos amauit ipsum q[uod] magis est super
ipsum nos amauit Vnde bernardus dicit Si non
dilexisset me plus quam se non dedisset
se pro me Jdeo denique ipsum super
nos et omnes creaturas diligere tenemur
tantum q[uod] suo amore non preponamus
nec patrem nec matrem nec quidquam in
celo et in terra creatum Sed ipsum prepona
mus omnibus rebus creatis et etiam
eximus veri filij dei Et eo ipse dicit
Qui diligit patrem aut matrem plusquam
me non potest meus esse discipulus
Vnde ysidorus dicit Si vis me diligere
tu funde hos ad ire omnes crea
turas a tuo corde excludite Sed for
te dicere posses si omnes dilectionem ex
corde meo debeo excludere et solum
deum diligere quomodo implebo pre
ceptum diuinum quod deus precepit quod
debeo proximum diligere sicut ipsum me
et honorare patrem et matrem quomodo No[ta] ij
possem implere diuinum consilium
eius qui dicit Diligite inimicos vestros
Jnde est Ecce si vis perfecto amore
deum diligere tu primo debes ipsum super 1o
omnia diligere ita ut preponas ipsum
omni rei create et tibi ipsi Secundo diligere 2o
debes in ipso et propter ipsum diligere
ut amicum in deo et inimicum propter deum
Tertio omnia contempnenda propter ipsum contem 3o
pnere ut sunt ista que te in eius amore
impediunt ut honores diuicie deli
cie diuicie et aliquis amor Et sic
eris filij dei eximus Vnde dicit *aug[ustinus]*
Omnia contempsit christus ut contempnenda
doceret Et eo si te honores impe
diunt contempne eos propter christum quia
ipse contempsit christus propter te Quarto ut omnia 4o
sustinenda propter eius amorem nos per
secuciones famem sitim frigus pau
pertatem quia hec omnia christus propter te susti
nuit Vnde *aug[ustinus] dicit* Omnia sustinuit
christus ut sustinenda doceret Ergo quare No[ta] 5
sit omnia hominum que quadruplici dilectione

deum diligunt. Quidam sunt qui deum
diligunt dilectione frigida ut sunt illi
qui sunt nimis occupati circa
exteriora et nimis occupant se cum
illis. Ideo est quod nimium impediuntur
dilectionem vere quia quanto magis circa hu
mana et talibus occupationibus crescit
tanto magis divinus amor frigescit.
Unde Gregorius: Huius mundi occupationes
fugite nam quanto magis quis in eis
profecerit tanto magis in amore divino
decrescit. Alii sunt qui deum diligunt
dilectione tepida sicut sunt illi qui non
se cum exterioribus occupant sed tamen
tepide deo serviunt. Ita quod cum tedio
dicunt horas et cum tedio audiunt
missas et tamen faciunt et verbum dei
cum tedio audiunt et tamen faciunt. Isti
non servant deum diligunt. Quia qui
no/ vere deum diligit in servitio suo non
tepescit. Cui enim vere eum amat nichil
asperum reputat sed omnia videntur su
avia. Unde dicebat Bernardus: Labor meus
vix est unius hore et si plus est
non sentio pre amoris magnitudine.
Sicut ignis non potest retineri a
motu suo qui competit ei secundum exi
gentiam sue nature nisi per violentiam
Sic vere deum amans continue operatur.
Sunt aliqui qui in divino officio et opere
tepescunt et attediantur signum est
quod iam in amore dei tepescunt et de
ficiunt. Unde dicit Bernardus: O bone Ihesu
non est a motibus ociosus qui te
diligunt non tepescunt non nisi est
amor transitorius sed eternus. Tertii
sunt qui diligunt deum dilectione ca
lida sicut sunt illi qui amore
dei quicquid faciunt sine tedio faciunt
sicut orantes vigilantes deo se hu
miliantes in activa vita exercentes
et se exercentes dei mandata custo
dientes bona exteriora habentes sed
tamen ea deo non preponentes. Isti sic
calida deo serviunt dilectione non tamen
sunt perfecti gradu amoris. Alii sunt
qui deum diligunt dilectione perfectissima
et ardentissima et sunt illi qui
non solum dei precepta implent
verum etiam ad consilia dei se tenent
ut castitate et paupertate sustinentes

et laude humana non appetentes
sed sola laude dei contenti et
deum amantes propter se non propter ti
morem inferni. Immo si infer
nus non esset adhuc vellent
deum diligere nec etiam propter regnum
eius immo si mille regna celorum
haberent habent vellent dare pro dei
amore nichil aliud quam divinum
amorem cupientes habere. Et ideo
ut ipsum solum habeant sua propria
omnia contempserunt. Isti supremum
gradum tenent amoris. Item etiam q[uartus] gr[adus]
quod est proprie dilectionis eius contraria
libenter sustinere. Nos videmus
quod boni filii dulciter sustinent
dura verba parentum ut [illegible]
Ita si volumus esse boni filii dei de
bemus eius contraria libenter susti
nere ut non sentiant. Iste autem con
traria sunt tribulatio infirmitas
paupertas carnis incommoda. Quia dicit
Augustinus: Omnia que sustinuit ut pu
nienda omnia docet. Unde qui
ista noluerit sustinere signum est quod
non est verus filius dei. Quia dicit
Apostolus: Attende scripturam dicentem est
flagellat deus omnem filium quem
recipit. Tu forte dicis ego expertus
sum Iudeos et sic tibi expertus
eris a passione flagellorum. Eris
etiam expertus a numero filiorum.
Ideo hortatur nos Salomon Proverbiorum 3°. Ca
stigationes et correctiones dei ut cari
filii sustinere dicit sic: Disciplinam
domini fili mi ne abicias nec de
ficias cum ab eo corriperis quia quem
diligit corripit et quasi in filio com
placet sibi. Tu forte poteris dicere
quomodo potest esse quod deus me dili
gat cum me permittat in tot dolo
ribus esse et penuriis et angu
stiis. Si enim me diligeret non me
permitteret in tantis doloribus et adu
stationibus esse. Cui non [illegible] quod
vere diligit in doloribus esse non
sinit maxime quando in se est. Quia
dicit Sophia [illegible]. Verum audis

carnis de bonis et dolis et tribulationibus
suis. Accidendo vero est qui aliu
d diligit et doloribus eum non permittit
quod in se est in hoc forte permittat
propter maius bonum. Et hoc theme in
patre naturali quod quando dilectum filium
quem tenere diligit si infirmatur et
vulneratur tradidit eum medicis
medicus si est in flemone ipsum abscin
dere permittit et dat ei amaras
potationes. Item unguentis si est vulne
ratus ipse medicus vulnus aperit
magis quam vulnus est absintia par
tem eius si filius in tali dolore
clamat dulcis pater mi adiuva
me et eripe me de istis poenis
meis pater non exaudit filium quia
scit medicum parare salutem
et sanitatem filii. Sic celestis pater
in diversis nos permittit cruciari
in doloribus adversitatibus pau
pertatibus sed non exaudit nos ut
exaudiat cum clamamus ad ipsum. Et
hoc ideo facit quia scit quod quando
dolores et tristicie permanent nobis
pro minimis magnitudinem et pellis est
nobis datum quod tamen et quod omnes
passiones et tribulationes huius mundi
non sunt dignum premium de digno
mereri. Iuxta illud apostoli: Non
sunt condigne passiones huius temporis
ad futuram gloriam que tamen nobis dabit
pro una minima passione et tribu
latione quam sustinemus pro eius
amore. Quia oculus non vidit nec
in cor hominis ascendit quod ipse salus
deus novit. Et ideo propter eius
amorem debemus sustinere tribulationes
et correctiones et castigationes sicut
ne tamen perdamur negligentia nostra. Et
quod nos hortatur apostolus dicens:
Quis enim filius quem pater non cor
ripit. Ergo non deficias in tribula
tionibus. Et secundum est quod
debemus et possumus ad ipsum currere
in necessitate secure. Nam videmus
in patre ad oculum quod licet filius natu
ralem suum naturalem multum offenderit
tamen secure currit ad ipsum in necessitate

quia naturales inclinationes habet pater ad filium
suum ut vidit filium se humiliantem se
et recepit eum ad gratiam suam. Exemplum
thema in evangelio de filio prodigo qui dis
sipavit bona sua sed necessitate coactus
rediit ad patrem suum. Unde dicitur quod pater
nimia caritate coactus revertenti occurrit filio
et in collum eius cecidit et osculatus est eum.
Et non solum recepit eum ad suam
gratiam. Unde eciam ut dicit abbas quod tria
dona dedit ei scilicet stolam primam et anulum
in manu eius et calciamenta in pedibus
eius. Insuper et ei alia beneficia amo
ris ostendit quia fecit ei epulas et
cantare fecit per symphoniam in
choro. Sic ita est de celesti patre
nostro quod licet multum offendimus peccatis
nostris tamen adeo possumus secure in
currere in necessitate quia statim recipit
nos ad suam gratiam ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ misereri non magis quam
aliquis pater carnis filio suo naturali.
Unde qui peccator cum vera contricione
ad ipsum revertitur statim occurrit ei et am
plexatur eum ad suam gratiam. Unde in cruce
pependit brachiis extensis et ca
pite inclinato in signum quod ipse est paratus
recipere peccatores in suam gratiam. Et ideo dicit
bernardus: Aspice ipsum pendentem in cruce,
aspice capitis inclinationem ad oscu
lum, brachiorum extensionem ad amplexandum,
lateris apertionem ad affectum, tocius corporis
distensionem ad nostram redemptionem.
Unde non solum filium recipit ad se se
revertentem ad suam gratiam. Unde eciam
tria dona optima largitur. Primo sto
lam preciosissime caritatis que est vestis
nobilissima quia operit multitudinem
peccatorum. Ipsa est vestis deaurata ve
stis inter filias regum et filias ci
vis inter redemptoris. Unde dicit Augustinus:
ne redemptoris. Unde dicit augustinus
Induta erat regina ista veste in qua
stat in extremo iudicio iuxta illud
psalmi: Astitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato circumdata varietate virtutum. Ita qui habet
caritatem habet omnes alias virtutes
et ideo est nobilissima vestis. Secundo dat
ei anulum in manu id est fidei signa
culum in opere quia hostia fides sine

q2 propa fides decrescit Et hu
fides opat(ur) anulo Anulus n est
rotundus et nō ht̄ pn̄cipiū nec
fine Sic est illa suauissa et eterna
unitas ... et nam fide
tenemus caret pn̄cipio et fine
Et fides opat(ur) anulo q2 sicut
sponsa qn̄ subarrat(ur) a sponso anu
nulū ponit i manu eius ut ei fi
de fuet Sic etiā celestis sponsus
subarrat anulo fidei Vn̄ Osee
2o Sponsabo te i fide Isto anu
lo fidei erat sponsata virgo ima
agnes q̄ dixit Anulo suo subar
rauit me dn̄s m̄s ihūs xp̄us
ut pt̄ eū illum amatrice admi
tteret Pre dat ei calciamenta rectarum
i tentionum sp̄ipedibus suis i affe
ctibus et bonis opibus q2 sicut
calciamenta uestiunt et ornant pe
des nales in suis gressibus
Sic recte i tentioes ornant
et uestiunt affectus bonos i spua
les pedes aie quibus calcat
spinas uiciorum et pulchre gra
dit(ur) tollere ... donec ad sup
na perueniat Unde sponsa ...
dat sponsa sua i ... sp̄e ...
sponsi amoris Inquit dn̄s
Quā pulchri sunt gressus tui
i bone affectoes et opatoes tue
in calciamentis i rectis i tentionibus
tuis quibus ad celestia gradie
ris filia pn̄cipis sc3 i ... qui
est pn̄ceps regum terre Sicut
calciamenta fiunt de pellibus mor
tuorum aialium Sic n. sctorum priorum
exempla qui i mundo mor
tui sunt inducunt desiderium
aie et i ducunt ad bona facienda
opa ut gressus sc3 desideria deuo
ta aie pulchrificent(ur) i calcia
mentis i. in sctorum priorum exemplis
qui ... gradit(ur) Et non
solum celestis pr̄ dat filio rede
unti ... dona ... est
..de sibi ... sue
caritatis amore facit n. pace
epulas Hoc est facit eū dign.
altissimo conuiuio sui sacratissimi
... Ubi ponit ei celeste

panem angelorum qui q. i se sa
pore ... suauitatis hoc ecce
sum ... Fuit etiā dulcis ei
cantus symphonia in choro
celestium ... Sic n. quertit(ur)
aliquis peccator et gaudent illi al
beatissimi angeli sup̄ omne
gaudium ... mundi Nūq̄ eciā
fuit tale gaudium de quacumque
re inuentis quale exit gau
dium angelorum in celis sup̄ uno
peccatore penitenciam agente Dn̄ica ...
...

Xp̄istus libe
rauit nos etc. Galla 5o Nos
videmus ... qui ... filiu
qui det ... succedere i hereditate
libert(ur) ... cū de feodo
suo de quo tenet eū et quam
... teneat et quales
... reddit ... Vn̄ exigit
... et tributa et q̄ filius
... ad talia tenere et q̄
... mutatiões suas et marque
... putat ... uilios ...
... Sic egregius doctor et
apostolus paulus videns q̄ dyabolus
... ex ... et tributa a
nobis exigit quasi ...
... et q̄ ... nos liberos fecit
hortat(ur) nos ut liberos nos
... et i ... dyabolo n. ... te
tationibus eius obediamus dicit xp̄us libe
rauit nos etc. Unica q̄ ... ad
... doctrina ... q̄ ad hoc
q̄ ... liberta... co...
requirunt(ur) Et p̄mo requirit(ur)
recte ... iusta Nos ui
demus ... q̄ qui aliquod nephas
imponit(ur) alicui si i ueniat(ur) iustus
... inquisita bonorum et fidelium
... liberat(ur) a morte et ...
si culpabilis dampnabilis est da
pnat(ur) Ita est si ... i ueniat(ur)
iustus et bone uite liberat(ur) a mo
rte eterna Deus n. ... iustus
est et ... iudicat ... p̄m
iusticiam suam In quacumque n. statu
... i ueniet ... illum ...

In medio ...

iudicat eum. Qui iustus salvabitur
si inimicus deus damnabit. Unde qui
deum sperat iniquitates suas timet
erunt ibi magni assessores scilicet
pater et filius et spiritus sanctus. Angeli
qui homines custodierunt de malo,
qui homines accusabunt. Creature
quibus male usi sunt contra eum cla-
mabunt. Melior autem contra eum scilicet conscientia
deponet contra te testimonium.
Certe qui tunc iustus invenitur libe-
rabitur. Unde dicitur Proverbiorum 11° Iustitia
liberabit a morte. Huius figu-
ram habemus Genesis 18° ubi legitur.
Quod vero magnus clamor venit
coram deo scilicet clamor sodomorum
et gomorre qui multiplicatus est
et peccatum eorum gravatum. Sed nimis
descendam inquit et videbo utrum
clamorem qui venit adime opere
compleverint. Et qui omnia novit
in hoc nobis exemplum reliquit
q. d. mala hominum non credimus
antequam probabitur. Unde videns
quod est sibi soli notum statim pu-
nire voluit sed fecit sub inquisi-
tione. Ita misericordia quod si inve-
nisset in quinque civitatibus decem
homines pepercisset omnibus aliis. Sed
non invenit iustos nisi Loth
et suos quos eduxit. Eduxit eum extra
civitatem et tunc pluit dominus
super sodomam et gomorram sulphu-
rem et ignem de celo et subvertit
omnes istas civitates et omnes circa
positas regiones et omnes habitato-
res urbium. Inveniuntur autem in
ista regione arbores in quibus sunt
poma usque ad maturitatem viridi
coloris quasi in tuas manus et re-
centes favilla in eis invenies.
Unde regio illa dicitur mare mor-
tuum quia nec aves nec quicquam in vivit.
Quod est mare quod non est navigabile, non pa-
titur navem vel vincta nautarum.
Omne carens vita in profundum mer-
git si aliquid vivum in eo mergitur
non exibit nec pisces in eo
vivunt. Per istas quinque civitates intelli-
guntur quinque immundicias vite maxime

luxurie intendentes scilicet istas quinque
civitates et civitas duas sodoma et gomorra sul-
phure succenduntur quia luxuria fe-
tore et ardore generatur. Unde dicit
Ysidorus: Qualitate ultionis innotuit
mala criminis quia ibi sunt arbores
pulcherrimos fructus facientes usque
ad maturitatem qui quando sunt maturi
inducunt fumum et vetor exit.
Figura est quod delectationes que nobis
diabolus videntur dulces et delectabi-
les quando veniunt ad examinatio-
nem veritatis vertitur in fumum et fetorem.
Sed Loth qui interpretatur declinans
peccatum liberatus est. Unde Sapientie 10°
Iustum Loth auxilio liberavit de
descendente igne in pentapo-
lim et eos qui se obviat ado-
loribus liberavit. Et Gregorius de re-
quirit temptationum resistentia
Nos videmus adsidue quod frequenter
contingit quando quis est circumvallatus
a latronibus, si tunc viriliter se
defendit potest liberari a morte,
quia si credit silentio se defen-
dere, statim ita est quod ut adverse
faciunt diaboli videns nos in uni-
verse vite tendentes invadit nos
diversis temptationibus ut valeat a
nobis vestem innocentie et in no-
cente removere ipsius. Unde conse-
quenter temptationes adeo subtiles sunt
et fortes quod nulla artifex tam bonus
in bonitas dei nos decet nullo
posse eis resistere. Et tamen deus ei si
integre resistere si volumus a morte eterna
liberari. Quamvis non fortes sint
et subtiles possumus tamen eis resistere
cum dei adiutorio. Unde dicit apostolus
Omnia possum in eo qui me confortat.
Et Augustinus dicit: Cum me premit cas-
ro recordatione vulnerum christi dei
mei resurgo. Cum me pulsat
aqua mala castigatio carnis ad
vulnera christi. Cum diabolus parat in in-
sidias fugio ad viscera dei mei et
fugit a me. Cum ardor libidinis
movet membra mea recordor vulnerum
dei mei et extinguitur. In omnibus adver-
sitatibus meis non inveni tam effi-
cax remedium sicut vulnera christi in illis
dormio securus quiesco in ipsius et
deus fortis adiuvans meo resistere
cum dei adiutorio et possumus autem

Exemplum de Loth.

vitam a morte eterna liberavit. Sic
sicut legimus Reg. 1° c. 17. Goliath vir
spurius provocabat filios Israel ad
bellum sed David qui volebat
ei resistere dicebat liberabit me
deus de manu philistei huius. Unde
legitur quod accepit baculum et quinque lapi-
des de torrente et misit eos in
peram quam secum habebat secum et fun-
dam manu tulit. Tulitque unum
lapidem et iecit et percussit philis-
teum et cecidit in faciem suam. Preva-
luitque David adversus philisteum in fun-
da et lapide et liberavit Israel.
Spiritualiter Goliath qui interpretatur re-
velans et est vir spurius intelligitur
dyabolus qui non habet hereditatem in
celesti patria. Hic provocat Israel
qui interpretatur videns deum, hoc
est homines ordinatos ad iustitiam dei
ad pugnam. Hoc fit quando nos temptat
ad peccatum. Sed David qui respectat manu
fortis id est homo bonus liberavit me deus
de manu huius philistei huius id est de
temptatione dyaboli. Sed quid debet facere?
Certe debet accipere baculum id est considerare
passiones Christi et crucem. Hic est baculus
ipse quem horribiliter timet dyabolus.
Secundo accipere quinque lapides de torrente
qui sunt quinque vulnera Christi quia
habent peram quam debet habere secum quasi
debet homo esse dulcis cordis sui. Non
aliqua alia causa confundat quam
debet facere et voluntas quod debet
resistere peccato cum autem temptat a
dyabolo debet accipere unum lapidem
id est unum vulnus Christi. Quia non virtute
potest vincere qualibet peccatum. Unde
sicut David fecit et percussit philisteum
ita quod cecidit in faciem suam et prevaluit
adversus eum in funda et lapide. Sic
homo dyabolum per Christi passionem et volunta-
tem unum vulnus. Sic tu temptatus de
multis ante tenearis. Sic precede

Tercio pu^c le eff. — te respice tuis. Ecce. Tertio est
quod humilis peccatum vos video, ex
hominibus quod frequenter fit si quis offendit
aliquem magnum et potentem tamen potens
movet contra illum bellum non solum
ut illum ledat in rebus sed etiam ut
extinguat personam. Sic in Christo offen-
dentis de offensa humiliter doleat et
gratiam petat. Offensus non solum

offensam remittit sed offendentem ut
illum qui offenderat in vita conservat.
Sic tu bonus deus magnus non est finis.
Si tu peccatum offendit quod Christi unum mi-
nimum peccatum mortale dampnabit corpore
et anima si hic primus non fecerit.
Deus non videre dimissionem et infinitum
rigorem non peccatum dimittit in primi
tu Christi peccatum non angelorum dampna-
vit et in infernum precipitavit.
Tanta non sit angelorum multitudo
malorum quod numquam sequitur fuit quo
nimis eorum fieret et Christi peccatum
homines de paradiso deiecit et mundi
diluvio delevit et Sodomam et
Gomorram igne et sulphure de-
struxit et homines quantum ad corpus et
animam interfecit. Econtra ergo o homo
cor tuum ex cogitatione peccati et
age humiliter penitenciam et contritionem quia
tunc bonitas non dei humiliter peni-
tentibus numquam defuit quia in pun-
cto contritione adeo benignus est quod non
est homo adeo magna peccata
facere qui remittit ei. Etiam dico
quod homo per tantam contritionem habere
in hora mortis quod statim fieret salvus
deus quam prius fuerat filius eterne
dampnationis et insuper per intentionem
illius contritionis omne purgatorium am-
debet possit in quo debet per plures
annos puniri ut patet in Maria
Magdalena que totaliter per humilem
et vehementem contritionem que cecidit
ad pedes domini meruit remissionem
omnis culpe et pene et et latro
qui per humilem verbum quod dixit
memento mei domine cum veneris in
regnum tuum factus est heres para-
disi. Ita statim est ei remissio a Christo
dicente: Amen dico tibi hodie mecum eris
in paradiso. Cui ergo vult a morte
eterna liberari faciat humilem penitenciam
cum cordis contritione et absque du-
bio liberabitur. Iuxta illud psalmiste
humiliatus sum et liberavit me
a morte eterna. Sed autem illa
humiliatio sit perfecta tria requi-
runtur. Primo requiritur quod sit corde
vehementer per contritionem ut homo in se ipso
confundatur et humilietur et doleat quod
deum offendit. Unde Mathei penitens

No^a 6

In bibliotheca ... bibliotheca

Demens in babilone utique libe
rabeis Babilon hic interpretatur
confusio que erubescencia de peccato // Vi
det enim in confessione appellata un
aug. super orationes dominica bene in
peccatum quod tres silbas que potest
padisci apparuit Et dicere peccavi
non te teneat pudor hominis non
timor dyaboli non desperacio potre
ndimus Ipso in naqui juda non
scelus quod commisit sed desperatio venie
condempnavit Sed [illegible] puero Ho
minem liberabit eos in puteis avul
pit in fito a pena eterna // Pro
det enim opus satisfactionis in pena
Hic in puere castigatur ut corrigatur
virga ita peccator corrigitur pena
Quia dicit aug. Omnibus defectibus
vnoca ~~[illegible]~~ adpositum Et in
pena vitam mortuo impetrat
et in fine a morte liberat non tamen quod
omnino ullam penam sentiat nisi
tanta fuerit vehemencia contritionis
que sufficit addelere commissioem
Cum dicto requiritur etiam ut bene
sit ut hoc opus possit sine solla
hominum prangibus et cum trangit
et vim ce comparatur Nos videmus
inceptioribus quod si est princeps
nobilis cum officiales aliquem capit de
licitum vel debitum captivum tenent
qui captivus si facit aliquibus ex
pibus ferens dilectus ipsius principis
ualle non potibus in te una vice
sollenassent et ipsum per vicarios suos
suos finita confracta peticio dubio
princeps qualitate respiciens qua
captivus iste et dilectus suus fecerit
fecisset uxorem ipsum libertati reddet
et placeam in vita pabet Ita deus
est princeps ipse tunc qui habet
dilectos suos i. tria ipsa peregrinat
hanc illud ~~[illegible]~~ ovite Et vim quod
ferbus mundus fecisti in pectus
Et in hic est virtus [illegible]
non est dubium quin deum peccator
vita vincerit et veniat et ipsum
a morte eterna liberet et ipsum a
potestate sui officialis hoc est dyabuli

virtu libet legitur de quodam imperatore
qui adeo tenerus erat quod nulla bona
impiis per libertate committeret Unde sic
habet non de alia causa facere in ut eum
videre si tunc de et ipsum a illorum
peccatus vita uo n per est ut qui hic
pauperibus et tunc et eis subvenit
quod dum tunc non veniat Quia dicitur
Thob Bona est oratio cum ieiunio et
etiam a morte liberat et facit invenire
vitam eternam Quale ergo numquam
dites illos in venire apud deum in no
vissimo die qui non per avariciam illorum
tunc ergo pauperes sunt Heu quid
dicent quando rex statuet eos ad sini
stram partem suam et dicet eis Esu
rivi et non dedistis michi manducare
Sitivi et non dedistis michi bibere Nudus
fui et non operuistis me Ite ergo ma
ledicti in ignem eternum qui paratus est
dyabolo et angelis eius Non mirum
ergo non hoc quod mali hic affluunt
~~mala~~ deliciis mundi quoniam pau
peribus non subvenerunt sunt eternis
sed potius eos deriserunt et contempserunt
dicentes credere a nobis qui non
opprimunt viduas et pupillos quia non
sit deus qui non velit divites vi
dicare Non mirum quam hic ipsis
prospera omnia succedunt quibus negabitur
eterna vita Nolo ergo miremini sed
attendite quoddam mirabile et horri[bile] ⁎ Nolo ergo miremini si deus illis zeris hic quod eterna vita puniri
Ita si mali homines non in cordes
avari fuerint in ista vita omnes vo
luntate et cum consolationes et delecta
tiones omnium qui sunt fuerunt et adhuc
erunt per multa milia annorum Si etiam
quod possent auri et argenti commede
et potus sui balsamum bibere quod plus
vestire nil esset respectu future tribula
tionis que superveniet eis Veniet ergo
eis una dies mortis et dampnationis
eternitate amarissima que una hora
oblivisceretur omnium habundancie quod
unquam habuerunt in mundo tunc erit
tunc cum confusiones et maledictiones velut
vestimentum induent quando corpores
carnes lacerabuntur lamentum et

et dentes lingwa pre dolore commedent
qui maledicent deo quod eos creavit ma
tres quod eos conceperunt dies in quo nati
sunt. O mors quam dulcis omnibus eris
hiis quibus in ista vita tam amara
fuisti. Sed heu hec erit sua miseria
maxima quod optabunt mortem et non
invenient sed sine fine morientur.

Dominica in passione [illegible] — Dominica in passione sermo

Emundavit conscientias nostras ab operi
bus mortuis. Hebr. nono.
Nos videmus ad sensum quod infirmus
aliquis perfecte curetur et sanetur primo
cibandus est a medicis sicut dicitur quod si
bonis prepositis vel datis cibos sumeret
tunc posset maiorem infirmitatem incur
rere et eciam mortem. Tale quid facit
apostolus Paulus considerans peccatores in
infirmitate [illegible] laborantes. Non
vult ipsos cibum sacratissimi corporis
et sanguinis Christi sumere nisi prius
dum fuerint sanati a peccato. Sicut in
bona parte et bene disposito sanus in vita
et via [illegible] eius mundo et eis in morbido
peccato et non dum tanto etiam ne desperacio
occasio. Unde dicit apostolus Qui manducat
et bibit indigne iudicium sibi
manducat et bibit. Et ideo
vult nos totaliter conscientia a contagione
et dicit emundavit id est mundari voluit
conscientias nostras ab operibus mortuis id est peccatis.
1 Distinctio 2a [illegible] Circa quod tria sunt advertenda. Primo
3. doctrina quod ipse cor eorum debemus conscientias
[illegible] nostras mundare. Secundo ut in corde quod
et de corde nostri gratiam divinam reci
piamus. Nos videmus ad sensum quod un
guentum preciosum requirit vas mundum
quia nemo fundit balsamum in vas
contagiosum. Tunc quia cor nostrum est
quoddam vas divine gratie aptum quia
ad hoc est creatum ut divina gratia reple
atur. Unde dicit Augustinus [illegible] et anima
vasa que tanta sapientia formata ut sit
adiutorio repleta gratia ne vacua sint

si sterum operarum in venies ve
hera sterninus operatus est ille qui
tantis visceribus die studet con
scientiam suam mundare a crimine. Unde
cor suum possit recipere divinam
gratiam. Si in vasibus vina non sunt
et vacuum multo magis deo nature
non sunt et vacuum in spiritualibus.
Ideo cor ergo mundam conscientiam sui
quoddam vas spirituale creatum ad gratiam
recipiendam non dubium quin repleatur
divina gratia. Unde apostolus ad Titum
Omnia munda mundis. Sed inquinatis
autem et infidelibus nihil mundum quia
inquinata est eorum mens et
conscientia. Et in talibus non dat divina
gratia cum sit quoddam [illegible] sinceri
tatis. Quamvis in interiori fun
dat unguentum preciosum in vas con
tagiosum. Deus eciam non infundit suam
gratiam in cor immundum. Unde dicit Bernardus
Balsamum est divina gratia nam vas mun
dissimum requirit. Quid ergo dulcius
quam [illegible] quod homo mundat conscientias
et ut cor suum divina gratias digne po
ssit recipere quam vicissim [illegible]
in vita hominibus est. Sed ne [illegible]
[illegible] divina gratia quia facit te libe
rum esse a peccato. Talem a morte
liberos facit te gratum deo quia assimilat
te deo et reformat ymaginem eius
mente. Ipsa eciam facit te participem
omnium bonorum que sunt in ecclesia. Facit
et divina gratia ut tue virtutes et tua
bona opera [illegible] possit vocari
[illegible] virtutes et bona opera. Ipsa est
in corona et ornamenta virtutum
et bonorum operum tuorum quia per ipsa sunt
meritoria eterne vite. Quamvis ergo
nollet libenter conscientias suas mundare
ut tam excellentem donum [illegible] cor
suum possit recipere ex quo si tam
magna bona pervenirent. Sed
tamen est notandum quod perfecte possumus
mundare conscientias nostras sine [illegible] est tibi

nutricum ut habeas contra primo et viva aqua hec est sanguine qui effluxit de isto flumine et dulci fonte ihesu christi. Hec aqua est tam fortis efficacie quod mundi contagiosum mittit in contra quia tollit ab ea maculationem peccatorum tam mortalium quam venialium lavet vel ab eo cordis malarum cogitationum. De ista aqua dicit dominus per ezechielem 36 Effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris. Sed dicis quomodo potero hanc aquam obtinere. Certe videos tu vero et si vis eam habere ut facias vere primus cum cordis contritione et spiritus devotione et me revereris habere benedictam aquam hec est sanguinem christi qui te abluet ab omni contagione peccati. Et est notandum quod hic sanguis christi benedicta aqua quia passio christi tres effectus habet de quibus primo in aqua vere sue clarissime est reputatur in tenentium. Et inquit passione et sanguine christi possumus videre magnitudinem peccatorum nostrorum. Bernardus. Apperire homo quam gravia sint vulnera peccatorum pro quibus necesse fuit christum perforari; vulneraci si non essent ad mortem eterna nunquam cor in medio filius dei moreretur. Et ideo primum ergo dicitur in aqua id est in sanguine christi resplenduit vultus penitentium. Secundo aqua vere frigiditatis est refrigerativa estuantium. Sicut non est tam ardens et tam inflammatus ardore libidinis vel cuiuscumque temptationis qui visa passione et sanguine non refrigesceret. Bernardus. Visa passione christi quis tam delicatus quod non abstineat. Tertio aqua frigida anime sitienti id est sicut aqua frigida refrigidat ardorem sic passio christi et sanguis peccati. Tertio aqua vere puritatis est munditia sordidorum. Et erat sanguis qui emanavit de isto mundissimo corpore ihesu christi emundat nos ab omni contagione peccati. Et idem apostolus lavit nos in sanguine suo. Et hic est iste [quo eos] virtute solis elevatur et in medio nubium aeris convertitur in aquam et pluviam convertitur et effunditur super terram. Et hic magis pretiosa aqua malis quorum elevata in cruce super humeros christi est sanguis eius fusus. Sed super nos qui nos lavit ab omni contagione peccati et mundos nos facit. Et ideo demum mundare conscientias magis ut perfectius deo serviamus. Nos videmus exemplum quod isti nobiles principes volunt habere cancellarios et servitores mundos et sine macula. Huius exemplum habemus in nabuchodonosor rege qui pueros habere voluit mundos et sine macula qui starent in conspectu eius et ministrarent ei ut fuit daniel sine macula et filii eius. Ita certe ipse deus conscientiam inquinatam contagione peccati deo perfecte servire non potest quia servitium non est deo gratum et acceptum. Non qui vult deo perfecte servire studeat habere mundam conscientiam et servitium sunt deo gratum et acceptum. Ita faciebat apostolus paulus et ideo agebat deo gratias dicens. Thessalonicenses 1o Gratias ago deo meo cum servio apparentibus meis in pura conscientia. Ideo non est decentius et mirabilius quam quod ille deo serviat in pura conscientia et munda quam deus ad suam ymaginem confirmavit et pro dignitatis meliori pergit. Creaturas superiores scilicet angelos ad custodiendum homines deputavit omnes creaturas homini subiecit Psalmus. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Solum non homines inter ceteras creaturas sic nobilitavit et liberavit ut ei tamquam suo creatori et liberatori in pura conscientia serviat. Et hoc est propter servire servire. Hoc est propter lucem et lucem ... ipso sit filius dei et a deo est creatus et redemptus. Ideo debet habere mundam conscientiam ut cum interiori cordis devotione soli deo possit servire. Est non conscientia nisi aliud nisi contritio sui ipsius. Et ideo sic lucis

Spum e psicat et calefacit et colo-
rat. Sic spus e hois qui vt ex sp
dei ut se ipm mundu senciens et
cognoscens pt sit i affectoe et gratoe
caladis diuina gstioe e dilcoe et celestis
coloris i gustatoe Sicut sit celum
et elemeta sit oia corlia separatu sup
oia transitoria et locus e ipsius dei Sic
ho celestis gustacionis det cuilibet
omne qd corpale et temporale totu
qd transitorium et et illi intende
et dsiue que i celis grnat et fini-
re. Sz Sz dicis qui ms hoc facit stul
tus et quod bta stulticia e q se hois
elevat ad illud sumu bonu iquo
sua vbtata gsistit perfcto et hoi cui
deus pfcte dulcessit cu deo sit totu
quod delectabile et aiale. Sz ipse spum
i putat omne qd corpale et transitoriu
sz qd talis pparat eme qd deus no e
qz deus illi oma sunt e qd Ecco
dicitur mundu gstias mas ut adquie-
tudies i kore mtts ire pstigatur
Nos adsp spiritu l si sunt ut
aquis put ds humor mm offendit
ochij odis nr nuq e iquiete n
abillis fuerit mundatis Consimilit
sn mundicia pietate e gsta spualis
quiete ho hre no pt Ergo si
haut quiete hre vt ntcsse ut
studeat hre munda gstias et tranquil
la Ecco petiuit dus dns Cor mu
du cra i me deus Et adhaut ge
ta ut munda gstias habundet ta sit
uercia spmo ut ho caine spui
sbitiat qz qua diu caro i pugnat
spm ta diu aia spual quieste no
pot qz ergo gstia ot bat et ipa
tbata no dat pfcta quies aime
put possibile e i hac uita Sz qu
pfcte caro subiat spui spum est
spualis quies aie Ultio requirit
qd pondus petors abiciat qz qua
diu grauat gstia pondere petoru
ta diu aia quiescere i se no pt
quia ex hoc sibi penosa efficit
Ecco no solu det abice ho pods

mortaliu si eta uenialiu qquia
uident ppa multiplicata sz ma
gis grauant gstias legit n qd ci
nifes egipti adeo minute quod
uix videntur et tn uehementissime
affligebant egipcios eo ppter
magias eos mlti Sic pcta
uenalia lz dse sint pua tn affli
gunt gstias si multiplicant et quadiu
gstia hois affligit ta dm aia
i se spualit quieste no pt Au
augs Nolite gtepue uenalia
qz minima sunt si timete qz pla
sunt Et iterum augs Timenda est
minima multitudo et si no magnitudo
Tercio n requit qd oma transitoria
dspiciat ut sunt diuicie delicie et
honores huius seculi qz i hijs e ma-
gna solliciudo cordis et non gstia
hois hijs magis grauat Unde
homo qui vt pfectas mentis gtte
in sua gstia posside put possibile
sz i ista uita det ista oia gtep-
ne Un det corpalit mortuus
ee mundo Sic i mortuus ualet
ut hre i mundo gsolabile et nil
gstabile Sic ho spual mortuus
mundo nl det si ee corp nec
aquid gspalis qz ab oi gstitia
huius mundi det libe ee et
poterit quiete spualem obtine
Est tn nondu qd quamus ho ista
tria pficiat et pfecta teneat put
sz possibile i ista uita pfcte tn
quieste no pt donec gsecutus
illud eternu bonu ad qd factus
sz no e aie Vo et pfcta quies
Un augus Fecisti nos dne inge
tu et cor nrm donec ueniat ad
te Quia si cera impssa claris-
simo sigillo nusqa quiescit ab
alio sigillo et si oibus sigillis ap-
tet n primo i formatur no gsesit
Sic aia in sua gstia ut aqua
alia quieste pfcte pt n adden
rfectatur adeo ymaginez et sili
e creata Unde columba i aia e
missa a noe i a po volet

vbi uolet uo[luntas] i[n] ueri t[ra]nquesce
possit p[ro]p[ter] ei[us] i[n] affect[us] ei[us] deuo
cionem i[n] ad ip[s]u[m] reportat[ur] Vnde no[n]
mirum [quod] rquiem [quam] non inuenit sola
[illegible] in illa [ver]a req[ui]es anime et non alibi.
Quarto debemus mundam conscien-
ciam ut ip[s]am p[ro]p[ter] gl[or]ia[m] tunc
deo i[n] mactata offeramus. Nos enim uide-
mus ad sensum q[uod] si quis offert alicui
nobili aliquod donum putidum et coin-
quinatum talis nu[n]q[uam] r[ecipi]etur Sed
qui uult offerre donum acceptum
non coinquinatum tagione peccati si
ille debet eligere donum mundissimum
et preciosissimum. Ita similiter qui uult
benigne recipere a suo creatore debet
studere summe in ista uita ut beat
conscienciam munda[m] et puram q[ue] in hac uita
conspicit tota uita uite spei et sa-
lutis. Quam omnia separat ab hac corrupti-
one ut Christus recipiat mundam
et puram conscienciam q[uia] talis benigne re-
cipitur. Nam nil est deo acceptius
in anima quam ut offerat sibi suam conscienciam
mundam et puram et non coinquinatam
contagione peccati. Et ideo dicit apostolus
2o Cor. 7o Mundemus nos ab
omni inquinamento cordis et spiritus.
Unde nota quod nichil in uniuerso pe-
ius i[n] quinat hominem sicut peccatum
et eius conscienciam. Et unum quodlibet peccatum
quod ipse committit in hac uita quod non
delet per confessionem penitenciam relinquit in anima
et eius conscientia cicatricem maculosam
et corruptam q[uia] sicut homo qui
mordet pomum et egreditur relin-
quit de se deforme stigma. Et licet
quod peccatum actus et delectatio eius tran-
seat si non delet penitencia tamen
relinquit in conscientia stigma adeo de-
forme quod ipse qui est fons omnis
bonitatis et dulcedinis talem stigmatis
cicatrices a se abiciat. Ita quod nunc
abscondat faciem suam plenam
gracie et gaudiorum ne uideat a-
spectum diuinitatis sue et tanto
furore excitabitur q[uo]d ipsos quod
lan[illegible] sue regni claudet contra

eos ne umquam intret in requiem
sempiternam. Illud ps[almus]: Quibus iuraui
in ira mea si introibunt in requiem
meam. Sed eos supercaeli expellent
celum et empirium cum Christo adueni-
ente et signabit malos quos inue-
nit hiis stigmatibus peccatorum signa-
natos de medio iustorum et uirtute
diuina fiat quod conscientie omnium nude et
aperte fiunt q[uia] omnia peccata que fece-
runt in conscientia eorum apparebunt et emit-
tet eos in caminum ignis
ardentis. Unde super illud Salomonis Sapi-
encie 4 Qualemcumque conscienciam tulit
talem iudicem habebit. Super quod dicit
sed et iusti uidebunt eos et eorum
turpitudinem et deridebunt eos
dicentes Ecce amici dei qui peccatis
uenerunt ymaginem dei peccata dilexe-
runt super bonitatem propterea Christus de-
struet eos et euellet eos de terra
uiuencium imo totus orbis pugna-
bit contra eos. Celi reuelabunt
iniquitatem eorum et terra tam[en]
aduersus eos surget propter defor-
mitatem talium stigmatum et pi-
ciet eos a se q[uia] sp[re]uit eos Nec
sunt quidquam ulterius poterunt dicere
quam descendit in profundum abyssi
vbi illud ps[almus]: Deus repulisti nos
et destruxisti nos iratus es no-
bis etc. Sequitur de dominica pal-
marum sermo sensatus

Hoc enim sentite in uobis quod
et in Christo Ihesu. Philippensium 2o
Videmus enim ad oculum quod facta et
probitates aliquorum sanctorum solent reci-
tari et publicari de eis. Primo ut ipsi
ualeant commendari. Secundo ut alii eos
multa ualeant amari. Tertio ut alii
ad passionem ualeant prouocari. Nichil
magis tunc summe et apte passio
inducit nos ad memoriam in hac epistola
illud magis factum et illa probitate
qua deus pater fecit filio suo Ihesu Christo
ut cor nostrum ad passionem mouet

[Dominica palmarum p[ri]mo]

et ut ho adsita dicet et ipe dei
filis gaudet dicente hoc n sentire
Circa q vni ad ma doctrina est
eciam q corporalit q spualit sentire
debemus primo dolore pcti cu con
tricione Nos videmus aduertentes q in
firmis i freneticis corporalit q signum mortis
si non sentiunt dolore suae infirmitatis
Ita spualit pessimum signum spiritualis
mortis ipsius aie et eterne dampnationis
qn peccator non sentit dolore suae spua
lis infirmitatis p contricionem Unde dicit ambrosius
Bone mortis est sentire vulnus pcti
Ita ut signum q ho prendere p an
ho dicat salvari ut dampnari certe
q ueus contricionis signum sit si non ht con
tricionem signum est q sic sine contricione moriet
Unde qn ho est grauatus in sua infirmitate pcti
mortalis statim debet sentire dolore
ipsius infirmitatis et habere de hoc contricionem
et si non ht de hoc contricionem debet
de hoc ultimum gaudere et petere deum
ut det sibi contricionem ne eterna morte
moriat quia vera eternitas est in culpa
p eternitas est in pena Circa
peccatum mortale et committit qn ho de
lectione pcti sic afficit ut delectatione
vellet adherere libenter et ideo carere
p eo ut posset ea perfrui Unde nota
q sicut quatuor requirunt ad morte
corporale Sic sex requirunt ad morte
spiritualem qui n moritur corporalit Primo
distemperatur 2o infirmatur 3o moritur
4o apportatur 5to sepellitur 6to demum
summo lapide clauditur Sic spiritualit
ho primo distemperatur i cogitatione 2o i
firmatur i delectatione 3o moritur i consensu
4to apportatur i operatione 5to sepellitur
i consuetudine 6to grauissimo lapide clau
ditur scilicet obstinatione et tunc mors spiritual
est confirmata Et forte posses querere
vtrum sic mortuus possit ne reuiuiscere
Ad hoc videos q sic quamdiu adhuc est in morte
liberum arbitrium et diuina misericordia q est in
finita quoniam sit deus tali offerat motus
motus indetestationis et mediate contricione
Unde quis diu apud impios moriti
dixit i hac vita spandum non est de eius
conuersione et emenda quia quis sit mortuus

quantu addenda iusticia addere et tu
pe reminiscere quantu addere magis Et
hoc i nuit apostolus ad philippenses 20 qu
sentire est i hoc sentite q Ordo de
mus i hoc sentire p passionem
ut ei compatiamur Nos videmus
adverte q tanta est colligatio i cor
porali int caput et membra q qn
caput debilitat sic infirmitate ma
cetera membra dolent n sunt sa
nitiva membra ut abscissa ut mo
rtua Sic est ut ee debet i corpo
re christi cuius caput est christus Nos
sumus membra eius Unde i passione capi
tis omnem dolorem sustinuit p
nobis Ideo nos si sumus membra
eius debemus compati dolori suo et ad
hoc magis debet nos mouere
ardentissimus amor quia Tota n
passio q passus est ex amore magis
ut clavi manus suas et pedes
perforassent ut lancea latus eius
aperuisset ut purpuris in resili
isset n ingens amor ad nos la
tuisset Sic bn patuit in sole
qui traxit radios suos ut
ostendit q morte filij dei sustinere
non posset Et ideo hortatur nos
apostolus ad philippenses 20 Ut eundem
amorem habeamus ad ipsum q ad nos
habuit et sic compatiamur dno de Ca
de cuius caritate Nullus adeo est ferreus
vel ferrimus n signum est q ille q
suo dolori non compatitur q sunt
tanquam membra mortua et separata a
xpo Cuius n ta dura corda
q habet dulcissimum animum qui
pre eius amore transfixit est vulnera
tus i bello et non sentires eius
dolorem compatiendo Cum ergo
nos transfixisse punctis sit vulneratus
esse ppter nostram salutem Ideo orta da
nus et lancea qui perforauerunt
corpus domini nos est perforare
vestra ad corde Et homo considera
indicibilem amorem dei Ita

dicit quod si homo non peccasset
filius dei in carne non fuisset Et
posito quod non fuisset incarnatus non
eius corpus passibile assumpsisset Et ideo
tale corpus assumpsit ut parte pati pos
set Primo parte passus est in omnibus mem
bris Passus enim fuit in capite quod
fuit coronatus corona spinea Ita
ut spine iste perforaverunt caput
usque ad cerebrum Passus enim est pro
usque in oculis effusionis lacrimas
expectatores dampnatos multo quod
licet passio sua fuisset sufficiens
pro mille mundis salvandis tamen
videt per scientiam suam quod multi erunt
dampnandi propter illorum maliciam pas
sus enim est in auditu Ita audivit
multa obprobria Dicebant enim illi
pessimi judei demonium habet
et in principe demoniorum eiicit de
monia et in cruce pendens a latro
nibus fuit blasphematus qui di
cebat iste unus cum pendens
Si filius dei es salvum te fac et
nos Etiam principes blasphema
bant eum passus enim est in olfactu
Sentiebat enim sputa iudeorum
fetentia in facie sua Primo tempore
quo fluebat ex suo vulnerato
capite et sputis iudeorum appellebat
sua gratissima facies in quam desi
derabant angeli prospicere ut facies
leprosi quia erat denigrata ex co
laphis sanguinolenta ex sputis
livida et talis est color lepro
sus Ideo de ipso prophetabat ysayas
d. Reputavimus eum quasi leprosum
non habentem speciem Passus est etiam
in suo gustu quia cum pependit
in cruce et dicebat Sitio dede
runt ei ibi pessimi iudei vi
num bibere cum felle mixtum ut
eo citius moreretur Passus etiam
est in manibus et pedibus per clavorum
asperitate qui perfossi fuerunt Passus
est in toto corpore suo quia ita a
creverit flagellatus erat quod sanguis undique
erumpebat Ita etiam quod costae mani

festa
potuissent Vincentius Ecce super dorsum
meum fabricaverunt peccatores sicut
fabri super incude Unde nota
quod clavus paradisi peccatis primorum parentum
fuit perdita et porta paradisi
erat clausa Sed nunc fuit alia
clavis fabricata super humerum filii
dei ysaias illud ysa Dabo clavem
david super humerum eius Et ut
dicta clavis paradisi non sufficiebat
Ideo necesse erat ut hostium paradisi
frangeretur Et illud hostium erat corpus
sui ipse de seipso dicit Ego sum ho
stium paradisi Illud tunc fuit fractum
cum unus militum lancea latus eius
aperuit sic ut etiam tangeret cor
Qui ergo profunde cogitaret magista
dat penam dolorem que in corde suo
et sentit compassionem Sed contra
Gravia sunt hec hominibus bruti corporis Un
de quicumque perfecte diligit christum co
gitat perfecte homo vulnera christi
et ponit ea in corde suo et sen
tit ea tamquam fuit sua propria illud
apostoli petri Qui quicumque perfecte sunt
in amore christi hoc sentiat quod christus
passus est pro nobis Et Sexto denique
sentitur eterne vite delectationes ut
ad quamlibet affectionem Nos enim experimur
ad sensum quod si abesse mente ut sitienti
ente modicum dulcedinis gustatur
sicut lactis ut mellis in re ipse
afficitur ut et habundantiore dul
cedine satiatur Sic revera eterne
vite dulcedinem gustamus et sentimus
quando de ista semper in mea devotione
cogitamus Quia dicit gregorius Cogitare
de ista eterna vita spiritu est consumatus
per tunc affectionem ydea quando eius gau
dia amplectatur que adeo magna
sunt quod omne gaudium et omnes deli
cie quas homo unquam cogitare
posset in vita presenti tamquam gutta
unius quando comparatur ad illud magnum
gaudium mare celestium gaudiorum
quod sunt in eterna vita Ibi enim deus
celi est ita plenus omnium gratiarum

q̄ quilibet cu apparebit i eius apparitu
nobilitat² ubi ē societas specialis
ubi ē concordia omnis voluntatis
et gaudij ubi corpus nostrum erit
immortale et impassibile et ita
agibile q̄ subito et i momento
in ictu oculi erit ubi uolet ubi
aia nostra d. vestiet² diuinitate
ubi nullus erit defectus ubi erit
omne desiderabile q̄ homo dicet
sine fine q̄ eadem q̄ manere
Sed dicis ne erit ubi potatio
et comestio Respondeo q̄ non quia
no esuriet neq sitiet am-
plius Quale ergo erit ibi
gaudium Certe deus infinite
tecum gaudet i deitate sua te
cum fluit et omnes deifica sua
dulcedine te influet quod am-
plius posset gaudij habere Q
si semel gustares unam guttam
illorum gaudiorum tum adeo afficer-
rem q̄ omnia gaudia mundi
q̄ nil contempnarem Unde dicit
augustinus Certe una gutta tue di-
ne dulce uis sentiet q̄ michi
lo habet omnia bona mundi et
ea contempnet et millesies
mori se tradet ut ad tuam
plenam dulcedinem perveniret
Sed tu tam dulcedinem non
senciunt qui sunt carne vi-
uentes Unde dicit apostolus Qui in
carne sunt q̄ carnis sunt
sapiunt q̄ vero spiritus q̄ spiritus
sunt sapiunt ergo in absinti sunt
absinthii tremis q̄ eorum gustatio ē
intellectus ex ~~gustatione~~ contempla
tionem eternorum gaudiorum to tam
dulcedinem solum senciunt Unde legitur
de magno q̄ ē aratis ualde si
nostre et i domitu valde q̄ in
apilis aperit os suum ad austrum et
ziphirum eo q̄ illi venti sunt
suauiores q̄ illis temporibus in
cipiunt arbores pullulare et odorem
reddunt suauissimum in quibus dul
cit delectantur Sic oes absinti
abisinio tremis decet apperire os
suum et interiores actos ad deum ut
recipiat dulcedinem eterne vite ut
ea perfrui possit quantum ē possibile
in ista vita Unde dicit basilius
exameron Angeli sentiunt² diuina
dulcedinem et beatitudinem secundum
et nos interius i nostra perfectione
quantum possibile Quanto de
deo sentire virtuosa q̄ gu-
statione ut cu secundo adipis-
cetur Nos videmus adsp q̄
isti qui i odoris flagrancia delectantur
libenter uadunt ubi flores oderi-
feri aut ubi odorifera ex eis
operta i reperiunt² Unde aperuit deo
ne flores habunt² admirabili fragrantia
Sic tota gustatio q̄ erat omni
virtutum floribus perfectissime ornata
a qua tam dulcissimus odor ema-
nebat q̄ voce deo poterant
dicere illud genesis 27 Ecce inspiciat
dixit de filio suo Ecce odor fi-
lij mei sicut odor agri pleni
quem q̄ odore q̄ deus petice
ut flores i omni virtutis expiratio
sequamur Unde notat² uos Super
post Eccle de domo i bonitate
Quatuor in fuit odor i po ondet
sua sancta gustatio q̄ erat omni
virtutum perfectione plena Primo
in fuit lilium puritatis q̄ sicut
lilium sui candoris uenustate
excellit aliorum florum candorem
Sic ipsa excellet sua sanctissima
puritate puritate omnium angelorum et
sanctorum Unde ipsa in Super Super
Lilium ē candor lucis eterne et
speculum sine macula Et quia ex
cellebat omnes i puritate primo
excellebat omnes in sanctitate q̄
quanto aliquis ē purior tanto diuinior
et sanctior q̄ perfecta puritas ē
perfecta sanctitas Et ideo etiam supra su-
periorum Secundo in fuit viola
humilitatis q̄ sicut viola inter

flores odoriferos plus caput
suum adora deposuit Unde xps inter
omnes flores magis depressus fuit hu
militate Ipse non est flos humilis.
et origo virtutum ipse tamquam perfectus magis
ter et exemplo discipulos suos docuit
dicens Discite a me quia mitis sum
et humilis corde Et quia summe grandi
humilis tenuit Ideo eum in humilitate
imitari possumus perfecte non in toto
Unde dicit Ieronimus Quanto te
deieceris tanto humilior non eris
Iunipus est erat rosa caritatis quia
sicut rosa excellit ruborem omnium
florum Ita et caritas excellit cari
tate omnium angelorum et florum Sicut
ipse de se ipso dicit Maiorem hanc
caritatem nemo habet ut animam suam
quis ponat pro amicis suis Canta
ticorum v. Ideo fuit quod dicto dicit gregorius
Ubi rex mane filius tot rubra
habuit quot sunt stelle in firmamento
celi et quibus rubeum ipsius corpus
huiusmodi omnia in morte tradidisse anti
quam illius in faucibus divina illa
beata dei virgo Unde ergo propter
dicere quibus fidelis anima Dilectus me
us Dilectus meus candidus et ru
bicundus Candidus quia est perfectissima
puritate Rubicundus ardentissima
caritate.. quia ipsum totaliter rubicundum fe
cit in sua passione et sanguinis sui
effusione Iunipus est fuit solse
quium obediens quia sicut plurimum
declinat caput suum versus sole
et ipsius cursum sequitur Unde xps
declinat caput suum celesti patri
faciendo per eius voluntate et ei perfecte
obediendo et ideo factus est obediens
usque ad mortem Iunipus fuit
flos campi perfecte pacientie quia
sicut flos campi consistit in campis
aptissimis et pedibus omnium se prebet
calcabilem Unde xps prebuit se in manus
suis ut eum flagellarent et crucifigerent
Unde de eius pacientia dicit propheta Tam
quam agnus ad occisionem ductus est et non
aperuit os suum Ipse non fuit pre
tendit pacem et ideo dicit in Canticis

Ego flos campi Et quia sanctissima vita
xpi et conversatio eius erat perfectissima ple
na omnium virtutum floribus Ideo in eorum flo
ribus sanctissime suavissime vite debemus
sentire et eius virtutes in quantum possumus
imitari Unde non valens flores sicut appe
titus attrahunt sensum quia per eorum dulcem
odorem ubique sic quanto magis flores
virtutum qui in xpo fuerunt debent attrahere
volentem appetitum anime nostre ut ipsorum
odore excedunte omnia aromata per
bona operationes delectabiliter sequamur
Felix ille qui in virtuosa conversatione
sic sentit quod dicere potest Vestigia eius
secutus est meus in affectu Vestigia
xpi sunt virtutes eius quas tamquam suaves
odores per se vulgat quos sequitur af
fectus meus quia hic imitari non cessavi
Et quia perfecte ipsum sequi non pos
sumus Ideo quilibet fidelis et devotus
dicat ab ipso auxilium petere illud
canticum Trahe me post te ut currat
in odore unguentorum tuorum id est virtutum
que hic dicuntur unguenta quia sunt omnium
virtutum vulnera sunt nobilissima me
dicamenta Rogo

Lava a malicia cor tuum Iere
mie iiii. Videmus ad sensum quod aliquis
sapiens medicus videns aliquem amicum
suum infirmari in gravi infirmitate in principio scilicet
ipsum ad procurandum salutem corporis studeat
ne post defectum incidat in graviorem
languorem vel mortem Similiter modo
videt propheta Ieremias quod infirmitas
peccati est gravior et periculosior quam sit
ista et ideo apponit remedium et clamat
ne incidat in languorem perpetuum et in
mortem eternam Et ideo nos tamquam suus
amicos ammonet ut remedium quaeramus
dicens Lava a malicia cor tuum Circa ¶ Distinctio 23a
quod verum ad maiorem doctrinam est sciendum D.
quod sicut hic apparet in expositionibus quod illud
animo nimium est maculatum et illo in
mundo sole vivit qui aliquis perdat non
sua mundicia Unde post hoc vive la
te et lavat plebes Vii et aliis in
de qui est nunc principalis hinc ergo
est quod celum principium mundi non recipit

pegnas impssiões Et q̄ patria
celest' e pfcta et i maculata p̄o nill
coīquinatu ītbit adilla ōl'd ppositu q̄
ps ē spectus sīn macla nllo maclato
ut veniret Et io qui ps p spins
baptism co'rd ē pptinus pmitti fusse
ptiōes ut veniri Secūm pcti ma
cla dz se lauāi Sicut ei' yps ps
discipuloy corda lauit qui ī pmitu
hoc sīnd mudiss̄ī corps dedit Ibi
ē adūtend ppy vm pmiss̄m q ut
ps digne venian psētmti vnio
ne sui co'rd et pagnd q a ps
maclas ul malicijs cor vnm det
lauāi sz a macla sine opatiois
Inmūdate affctios̄ aāle cogitatios̄
et Sonise intetios̄ Et primo vi
dz cor vnm lauāi amacla sine
opatiois Quia dit ecci' 13 In oibz
opibz pcellens esto ne dederis
maclam ī glīa tua Ez ēte dicas
illud ps lauabo īut ī nocentes ma
nus meas hoc ē opa mea neama
cla ul malicia ī eis ī ueniant
q̄ oīo sīt macla ī glīa tua ī īg
glīa tua Quia dt apls Glīa nrā
hc ē gstīe nre testioy sz ut nun
q et ī maculato glīas hēamy q̄
nl ī vnius mundo adeo maclat
glīas sic pctm Quodlibz n pctm
q ho fat ī hac uita p̄o se vlngt
spualiter ī glīa his acty pcti tanfeat
sic vnio qui modet pomu et eg
dit vlngt post desforme pigma
Vt ut alīd maclas vlngt ps sep
ty motale Alīd ueiale pctm mo
tale vlngt ī aīa z eig glīa maclas
ingni z tenebrā Et ueiale ob
scura qdmod hēmg qplin ī ymagīe
depicta ī pspcte q aliqn ī ty demi
sat q amo videri no pt aliqn
obscurat q vidēi pt ty no discni
Et adista duaz dit gglī Et ueiale
obscurat motale obtenebrat Et
licz ista macla pcti ueialis aīaz a
deo no sepat ty ipaz a celesti
glīa retardat si ī ipa uita no de
let et cundet q aliqn oz ut de
let et pget ī purgatorio q̄ oz

q̄ oī qlibz ita mud ce ang dinpi
dent dō no gtaz sic fuit ī ala ī no
cēdia qn gtus fuit a baptīmo Et
Pfēct dz ho a macla ueialis pcti
mudai ī ista uita p gffoī gtrios
et satisfactioī Et pfēc q̄ ueiale
quaz dispōit morle Vnd dt Augs
Disptasti grandia vide ne obrua
ris arena Et pfato dt quia
multociens d uiuiuis pctis ueniat
adimgē Sic de modica sintilla
qua incepunt ignis Et ei' q̄ ueia
le pss sīs morle sīt in uenia co
placentia Vn augs Nullū adeo
pctm ueiale q no fiat mortale
dum plag Et si possit aīg dicē quo
possu uitae ueiala q̄ sī n hoc no
deducit puo uita ut dt gglī Nō
quis no poteis uitare oīa ueia
lia pt ty aqua uitaē ē cor tuum
abiqns mudaē Exēpl de nauta qui
pt sinuflat ruina obsēe ne
aqua moret Sic ho deuoty ocultate
nimia pt sare Quia pctm ueiale
no ducat no ty pt q si no adue
niat ni hoc sole expeciali gra
dei qucrit Expl gemg ī igne quia
no fat q gutte no si ī fudant
satit ty q ī fuse caig extinguut
Sic ignis fueruetissime caritas sratī
ī flamat doce ut a uele citig pe
niteat z doleat Vn dt augs Fre
quio caritas ī nouat ē psfat q
pctā desformatia ta maiora qua
minora lapsiendo gsumit Et no
q ipse qui mundat auetalibz
primo fugat gscie tamta Et oau
git cēne uite gmitud So xp
mit damp spit Et Scdo dz
ho aīaz ē cor sīm lauāe abom
macla oīo īmūdiate affcois ī
abi mudo ī odiato amore doloē
spe ē gaudio Et io dt ps
Amplius laua me abī iqtate mea
ē a pcto meo munda me Et hū
put pdcta ē ex uocāi affcois
q affcoīalit mouet ī īclinat
hoiēs adillud quod amat ul ppt

q dolent vel de quo gaudent vel de
quo gaudet Et ille affectus est
sapiens i munde et i ordinate qu ra
b no amat qd amand e et de
illo dolz de quo no dolend e et de
illo no gaudet de quo gaudend e Et
est semper ordinate qu ergo se tenet
Et io valde dz homo videre ut ipo
affectus ipse bn ordinet nec ita
hoc mactat Unde dicit augustinus
i libro de spu et aia q sunt qui q
magis genus omn viciorum et est
virtutum Et io dicit bernardus I nescio
differentibus aia puritate et ordi
nate gloriosa i virtute reddat
coronam Inordinate autem ordinate consu
spes deserta et ignominiosa
Et io no q ipse affectus aie
est bn sapit ordinate qu aia virtu
te relicta et movetur ad
q det merito diligi et mo
veri hoc patz primo de affectu
qui dr amor q est e bona et
ordinata qu i clinat aiam et mo
vet ad aliquid summum bonum quod
ipe deus e qui super oia bona e
diligendus et ille amor e virtu
tis et virtutes Et ista
affectio aie est e male ordinata qu
i clinat et movet aiam ad mortem
huius mundi Et dicit q ipsa apponit
amorem caritatis pro amore creatoris
sui Et iste amor e origo ois
vicij et varietas et io scribit
Jo i canonica epistola sua dicit Nolite
diligere mundum neque ea que i mundo
sunt Iste n amor nullum ma
ctat ita vn dr i psalmone
Ecc ultimo qui hunc amorem hunc
q posuit mactas i gloriam suam
Et io amor ordinandus e i dign
ne aia mea isto amore polluatur
Et io dicit bernardus Domine si unquam
extra te extendero pedem
meum amor meus pollutus erit
Secundo patet de ista affectione q dr
dolor q est bn e ordinata quando
moliat aiam q dolebat propter hoc
q creatorem suum offendit peccatis

suis et se ultro bonis privat sz bonis
virtutis et gratie Et ista affectio aie est
e male ordinata qu i clinat et movet
aiam q magis dolz q offendit hominem
quam deum et q magis dolor dr i fu
nite et d sui quamquam propterea cu ty preciis
operetur peccatis i spiritualibus q naturalis i fi
nitas i corpore Et est q magis dolz
de infirmitate corporali q spirituali
Iste dolor dicit renovari et debite or-
dinari quia nullum mactat aiam q sanat
ea seneset i peccatis Unde propheta sa
tiebat qu dicebat Dolor meus reno
vatus e Ista e renovatio renovat aiam
a peccatis mactata et sanat ea innovesce
in gratia Tertio patet de ista affectione aie q
dr spes q cum est bene ordinata qu
i clinat et movet aiam q totam
spem suam constituat i illis bonis q
sunt i corruptibilia eterna q ipse deus
e et summum bonum q promisit diligenti
bus se et sperantibus i eum Et ista
affectio aie est e male ordinata qu
movet aiam ut constituat spem suam
i istis temporalibus corruptibilibus temporalibus
et bonis huius mundi Et hec i ordinata
spes nullum mactat aiam Unde dr
Ecc Beatus vir qui i ventus e sine
macula et qui post aurum non abijt nec
speravit i pecunia thesauris Jo
docet nos beatus augustinus ut no i his
q turpia et variabilia sunt spem
nostram ponamus et constituamus sed i his
q perpetua sunt et divina Quarto patet de
ista affectione aie q dr gaudium q est e
bn ordinata qu movet et i clinat
aiam ad spirituale gaudium itaq de
nulla re gaudeat nisi de illis q sunt
honesta et divina Unde i docet nos
beatus augustinus i libro confessionum dicens
Gaudeamus de bonis dni de ista
pa de confessione beata de pena digna
de luctu et una tristitia q salterium
operantur et una Et ista affectio e ma
le ordinata qu movet et i clinat
aiam ad gaudium mundiale ut gau-
deat cum amatoribus huius mundi

de quibus dicitur p[ro]v[erbiorum] 2 letantur cum male
fecerint et exultant in rebus pe
ssimis. Dicit in ordinato gaudio ala ab
hominabilis deo efficitur quia in novissimo
die privatur de eterno gaudio. Unde
dicitur ecc[lesiastici] 19 Qui gaudet iniquitate
denotabitur i. de libro vivencium de
lebitur iuxta illud ps. Deleantur de
libro viventium et cum iustis non
scribentur quia horribiliter punietur
ab eo. Unde aug[ustinus] Inepta stulti
leticia e[st] in punita [tet] neqtia
Tercio debet homo quasi tel cor
suum lavare a macula prave cogitacionis.
Et est notandum quod triplices sunt cogi
taciones. Prime sunt que cordi in
merguntur violenter absque ulla
delectatione et assensu quod totaliter contra
voluntatem. Ut cum veniunt homini
abhominabiles et turpes cogitaciones
de deo et sanctis et de sacramento
altaris. Iste cor nequaquam macu
lant. Et hoc dicit glo[sa] Cogitatio quecumque
sit in munda mente non polluit
dum ratio non consentit. 2e cogita
tiones sunt que fiunt cum aliqua delecta
tione non morosa et assensu. Et hic
aliquando colligitur quod homo cogitat cum
delectatione de mundi vanitate car
nis voluptate de delectatione peccati
antequam adverteret quod cogitet. Quia sic
quandoque homo recogitat peccata sua cum
magno dolore et prius quam advertat
tunc immisceret se aliqua delectatio
cui et consentit hec non multum ma
culat anima quia quando cogitationes ad
veniunt valde bene confitere. Ideo dicit
bern[ardus] Bona confessio e[st] que preterita peccata
punit et punienda non admittit
vel committit quia si sentit peccatum et
consentit quod si cogitatio maculat
tunc lavat. 3e cogitaciones sunt que
fiunt cum delectatione ut cum delecta
biliter cogitat de peccato et in ista delecta
tione complacet adeo quod si tempus locum et
optunitatem haberet ad actum produceret
vel perficeret. Et iste cogitaciones to
taliter cor et animam maculant. Et ideo
abhominabiles debet se homo mundare. Unde
ysa[ias] i[n] c[apitul]o Lavamini mundi estote
auferte malum cogitacionum vestrarum.
Non enim dicit quod cogitaciones non possunt
vitari sed illas que cor maculant
de quibus dicit glo[sa] Cogitationes ma
ligne comquinant homines. Sed
est sciendum quod cogitaciones contra nos
adveniunt primo propter cordis
vilitatem quia tale capitulum est quod
nisi se ipsum conficit implere
ut plus deus et iam nichil
vacuum relinquit. Ideo quod cor non est
plenum deo sed ipsum discurrit
per diversas cogitaciones et quiescere
non potest. Et ideo dicit Job Cogitatio
nes diverse et varie succedunt
michi. 2o adveniunt permissione
ne malorum spirituum. Unde dicit ps
Immissiones per angelos malos.
Totus ille aer est plenus ta
libus spiritibus qui nobis insi
diantur continue et sunt valde
astuti quia sciunt quod ad quod homo pronus
est et in isto ipsum precipitare
student. 3o ex nimio ocio Cor
enim hominis esse ociosum non potest
quin frequenter cogitat. 4to ex mala
custodia sensuum et oris et de
hiis que vident libenter videre
audire et loqui tunc libenter cogi
tamus. Contra istos sunt quatuor
sunt quatuor remedia per que potest homo
cor suum a malis cogitationibus
mundare. Primum est occupatio sancta
ut scilicet homo occupet se cum bonis
operibus. Et ideo dicit Jero[nimus] Semper aliquid
boni facito ut et te dyabolus inve
niat occupatum. Et ideo dicit aug[ustinus]
Indecens est sano si radius
solis inveniat eum in lecto
posset enim dicere sol si loqui va
leret amplius laboravi quam tu
ego iam sum operatus et tu adhuc
dormis. Et ideo debet homo cor suum
semper occupare bonis cogitacionibus
vel bonis operibus. Ocium enim causa
est multorum viciorum. Quia dicit aug[ustinus]
de civitate dei Ociositas sine timore

dei magne nequitie est. Postrema
dicitur est revelatio peccatorum. Unde
quidam senex dixit: Quid inveni
qui impugnatus fuit a spiritu fornicationis
consilium ne abscondas cogitationes
tuas. Ita enim nudatus spiritus recedet
a te confusus. Nihil enim confundit et illudit
virtute demonum qui sic tamen cogi-
3m tationes revelat sanctis patribus.
Tertium est mortificatio. Est enim ma-
num est adeo utile ad resistendum quod
ut in ipso initio quo incipiunt
esse quod te infestant. Sic legitur
Jeronimo. Tertium. Cui statim ut
incepit insurget cogitationes. Quartum
4tu est profunda humiliatio. Unde legitur de sancto
anthonio. Qui semel vidit laque-
os extentos super terram et cum suspi-
rasset dixit. Domine et deus meus
quis poterit evadere. Et sic vocem
audit et dixit. Hoc poterit sola
humilitas antonii. Et sic quarto de eo
cor et alias sancta mundare a macula
pure intentionis. Quia perversa intentio 5tu
tempore est illa que non est simplex
et recta. Et hec adeo maculat alias
et cor hominis quod omnia opera que homo
facit in tali intentione displi-
cent deo quia sunt in mundo quamvis
coram hominibus sunt recta et bona. Et
ideo dicit augustinus. Reverenter omnia opera
nostra bona et munda et placida
in conspectu dei si fiunt cum sinceritate
cordis ex ficta caritate quia virtus
et caritas munda faciunt simplex
cor. Et ideo dicit beatus. Omne opus bonum
bene operatur qui intentione caritate et
veritate munitur. Ubi non est
maligna et ficta intentio. Ubi non
est recta vestitudo in opere. Quare
illos qui exterminaverunt facies suas
ut apparerent hominibus ieiunantes
explanavit salvator quia eorum intentio
fuit corrupta. Et ideo monuit quemdam
adeptam intentionem. Unde qui adie-
cit. Tu autem cum ieiunas faciem
tuam lava, id est intentio tua sit mun-
da recta et simplex ut deo sit pla-
No. D. cida. Unde nota secundum origenem

quod quinque sunt signa recte et simplicis
intentionis. Primum si laude humana intus
non est sobrie exultans. Si te corri-
pientis. Si patiens et benignus es. Si
pacis indivisus ... Primo quod recte 1o
rectam et simplicem intentionem habere debet
laudem humanam contempnere. Unde dicit augustinus
Nemo habet simplex cor nisi transcendat
humanas laudes. Et ideo debet opera sua
occultare. Et si non potest in toto debet
tamen voluntate quod vellet libenter occultare
si posset quia si humanam laudem desiderat
perdit omne meritum suum. Et ideo dicit
augustinus. Quam miseri sunt qui affectant
laudes hominum. In se met ipsis dissipat
fructus laborum suorum dum se hominibus ostendere
appetunt damnant et agunt. Secundo debet 2o
homo sobrie gaudere et exultare. Et ideo
dicit augustinus. Nemo invenit necessitatem ...
boni cordis qui ... sentit dulce ...
ment et frequentia sobrie exultationis
et letitie. Et ideo dicit salvator. Cum ieiunatis
nolite fieri sicut ypocrite tristes. Tertio debet se 3o
ordinate corrigere sic ut homo a se primo
incipiat et postea alios corrigat. Et ideo
dicit origenes. Nichil fallor tu nichil
aliud appetis nisi apparere et superbire dum
me corrigis et te negligis. Nichil
sanum et correctum a me primo incipe
non a te. Sic faciunt illi pessimi
ypocrite quos arguit salvator in-
dicens ypocrita eice primo trabem de oculo tuo
et tunc eice primo festucam de oculo fratris
tui. Quarto debet se homo in passionibus aliorum 4to
benigne exhibere. Unde dicit augustinus
Qui bonus est corde sic est benignus
compassione. Quidam non sunt ita pessimi
corde ut ideo quod bonum operantur omnes
quos vident male agere volunt
condempnare quibus comminatur salvator dicens
mt 23. Ve vobis scribe pharisei et
ypocrite qui aliis clauditis regnum
celorum. Hoc debet patienter sustinere ...
de. Ita ut recte dicat cum beato Job.
Si bona suscepimus de manu domini
mala autem quare non sustineamus. Un-
de exponens illud Job. Iste erat

vir simplex et rectus. Simplex
est rectus est vir iste qui in adversis
non frangitur qui ad prospera non incli-
natur qui ad superiora totus erigitur
qui divine voluntati similiter subicitur

Super parasceve sermo

Christus passus est pro nobis prima petri
2o. Videmus ad oculum quando
aliquis alicui facit caritatem et iste
cui fit caritas est valens hoc tunc
solet facere quandam zor frequenter
reddit amicabiliter et familiariter etc.
Iste scilicet hoc prius et melius ut ex
hoc magis eum diligat et accepti
beneficii memor sit. Inducunt
hoc modo beatus Petrus videns tale tem-
poris quod pro nobis fecit in die ista scilicet
et nobis eius filios ad memoriam volens
illa caritate reducit ut magis ipsum
ad diligendum inflammet. Dicit in
proposito pro nobis passus est. Circa
quod unum communis doctrina est sciendum
quod convenienter dicitur post ista die qua
Christus mortuus est pro nobis specialiter
fidelibus recitari sermo ut ipsum
eo magis diligant. Nos videmus
quod nullus est aliquis ita durum cordis
quin si audiret narrare mortem sui
dilectissimi amici magne pro eius
amore in aliquo bello mortuus
est moveretur compassione ita ut fleret
et doleret et singultus emitteret. Ita
quilibet homo bonus qui modo audit
passionem Christi recitare debet flere
et dolere et in amore eius estuare et
tanta compassione corde sentire ac si vi-
deret ipsum in sua presentia crucifigi.
Unde quidam glosa super illud Cant. Dilectus
meus mihi et ego illi q.d. Dolores
dilecti mei quos pro mea salute susti-
nuit semper in memoria mea versabitur.
Dignum est ergo quod illi Christum non dili-
gunt qui in isto mundo alterius dolo-
re vel compassione vel superiorum compas-
sionis condolent. Et illi qui modo
premunt dolent et plorant et pro
compatiuntur. Et qui non vult condolere
et compati pro audeat non recitare

quod passus est in pro clamore valido
et vultu pallidus quod tunc passus est a
capite sanguinis quod plage in mani-
bus et pedibus quod passus est caput in-
clinatum et spinis coronatum et
quod horribile vulnus passus est quomodo
audiat dilecti sui amici et servum
doleant quod hec omnia passus est
inenarrabile amore quo ad eos
habuit qui adeo fortis fuerat in eo
et superhabundans quod se vult quan-
tum non poterat quod in altum
longum profundum et latum propter
altitudo in magis fuit in cruce
erexit. Latitudo amoris sui totum
corpus suum in cruce expandit. Pro-
funditas amoris caput suum in-
clinavit. Et longitudo amoris ipsum
adeo fortiter in cruce tenuit quod tamen
nequaquam descendere valuit
Ita ut voce magna clamaret
Deus quid dereliquisti me pro-
ximum et acerrissimum dolorem et
mortem sustinere debuit victus
amore. Ecce amor ipsum omnia
sustinere fecit. Ille amor tra-
xit eum de celo ad terram et ipsum
de terra ad crucem. Solus amor
ipsum spinis coronavit clavis
confodit felle et aceto potavit
et tandem ipsum occidit et ipsum
mortuum duro cuspide vulnera-
vit. Ecce totus amor fecit. Unde
potuit dicere cuilibet fideli anime
vulnerasti cor meum soror mea
sponsa mea. Et ideo modo quilibet
fidelis homo et devotus debet do-
lere et deplangere mortem Christi in
expectando quanto magis magnitudinem
amoris quod ad nos habuit. Et ideo
prima petri 4to dicitur. Christo igitur in carne passo
et vos eadem cogitatione arma-
mini. Unde dicit beatus Augustinus. Vide
homo quo amore diligat te deus
deus tuus propter te ligatus est ut te
a vinculis absolveret propter te fla-
gellatus est ut te flagellis pre-
eterne eriperet. Propter te iudicatus
est ut te a iudicio eterne dampnationis

Distinctio 20a
C.

sermo

libéaret qui te coronatus e spinea
corona ut te coronaret in celo
pro te vulneratus e ut eos tuos sana
ret pro te mortuus e ut te ab eterna
morte suscitaret Primo tantus fuit
amor xpi erga nos quod ut dicit augus
Quod si xps in die filius tot me
bratus quot sunt stelle in
firmamento celi et quolibet membro
huiusmodi corporis omnia in morte
dedisset unquam honore de potestate
te dyaboli nos liberasset Secundo pos
mus passio xpi fidelibus recitari ut
fructum et utilitatem quam nobis ex
passione sua meruit et tertius thea
mus Videns non advertens quod si ad
aliquem pauperem magnum thesaurum
offert ac bonis vultum cum dixerit
talis se ... actorem illum the
saurus bona recepta ...
Sicut dicit ita e quod eius spes et
salus mea et omne meritum meum
spes est nobis et merito dic
... ...

hic ... e

Qui meruit nobis hoc mundo in
sua sanctissima passione et mortis perpessione
suis sanctissimis operibus et sanctissima vita
et potissime in sua preciosissima morte
Secunde meritum xpi est valens pro salute tota
quod si daret totum mundum cum divitiis et
deliciis suis et eos quod omnes sancti
orarent pro te primo eos vero merito
xpi non est equalis angeli qui nunquam
peccaverunt Primo superior est sanctus
angelus ... nam pro te premeritum xpi
sanctus est ideo de nobis ... celorum
premeritum xpi est nil negociari quod ad
salutem pertineret Iste premeritum xpi
pro nobis quem maiorem specialitate dicto
sit in gratia eius sumus divina ordinatione
non potest ... quod vita eius non
... boni fecerit ... in gratia
... totum ibi ad salutem ... est
a deo (Primum diuit et dicunt) ... do
ctores ... quod xps nichil
meruit sibi ex operibus suis quod tempore
incarnationis sue dabatur sibi omne id
quod postea factus est ... totum quod me
ruit hoc meruit nobis sanctis
suis operibus Primo non fuit plenitudo
eius gratie abundante sue incarnationis
tempore ... in eo non fuit augmen
tata tamen meritum sit quod augmentatio
gratie sed tamen operibus suis meruit sunt
nobis magne cum ... meruit
sua passio nobis hec non fuit consuma
tio et perfectio eius ... Nichil
non nobis nasci profuisset si non redemi
profuisset (Unde dicit gregorius) Dubiar non pas
sione et mortis perpessione meruit no
bis liberationem a peccato et a pena et
a dyabolo (et apertionem ianue celestis
paradisi Et ideo sola spes et ... sancta
mea consistit in preciosa morte et passione
xpi Et ideo dicit apostolus 2o Cor. 1o Sicut
habundant passiones xpi in nobis ita
... habundat consolatio nostra
Unde ait augustinus ... Et totius fiducia
certitudo est in preciosa morte xpi
et in sanguine eius qui pro me effusus
est Et ideo morte et eius merito
... pone ... suos

vt sicut mihi c̄dat q [illegible] neq̄q̄
n̄ p eius morte ⁊ meritū posset
saluari vn̄ est bt̄us Anshel dc̄it
Quod ho p̄p̄ius morti dēt si i
temptari ⁊ f̄rat letari q̄ i fide ⁊ a
na moriaris Vnd' ita Iste sa
tens nō tātū vixisse sic de
buisset et penitēs te et ex vo
luntate eundē sit tpus breuis vi
uendi Et isti q̄ spiritus mortis ē
eius ⁊ agis eis gracias et c̄dis
nō te posse n̄ p morte ipius
saluari Igit̄ o homo dum es i
hac vita i hac sola morte totā
tuā fiduciā pone i nulla alia
re fiduciā habes huic morte te
totū cōmitte te totū cōtinge
huic morti te totū in volue
Et si dūs voluit te iudicare
dic sibi morte dn̄i mei ihu
x̄ obicio int̄ te et me et iu
dicium tuum Aliter n̄ tecū non
contendo Et si dixerit q̄ tu me
rers dampnacionē dic itum dn̄e
morte dn̄i mei ihu x̄ obicio
int̄ te ⁊ mala merita ipius eius
merita offero pro merito meo q̄
debuissem habere q̄ nō habeo Iterum
dic i manus tuas cōmendo sp̄m
meū Et ex s̄cd̄e moriens et nō
videbis mortē eternā Et Pro

i[illegible] ssp̄u s̄cle s̄b. pols nō passio x̄ fidelibus ēi
tāli ut arbitrari pa⁹ eius p cōpa
ssiōes i spiritūs Nos videmus
adoclis q multa gesta q deleta
sunt a memoria p i s̄mta et scrip
ta aucta r̄nouant̄ Ita passio
x̄ hen multoz cordibus ē deleta
Qz ut hoc̄ potissime p̄ oculis hēa
i cordis fidelibus r̄tat̄ vn̄ ⁊
ipe saluato nō clamat p [illegible]
pheta d. O vos omnes qui trasitis
p viā attendite ⁊ videte si est
dolor sicut dolor meus Et hoc
n̄ poterat dicē q̄ sua passio
fuit cōuissima ⁊ amarissima s̄e omnē
estimacionē hoīs q̄ i eo n̄ fuit
aliquod mēbrū qd̄ nō fuit speciali pēne

sauciatum Illud n̄ dīvinū caput
om̄ angeloz et honor eis fuit
ita p̄fissū et tam aucti p̄ ūmo di
laratū q̄ erat impossibile oculis
ad videndum Oculi sydariores sol
quibus vlla c̄ata ē in visibil
claudebat̄ i illis p̄enis forti
ssimis et amā morte ⁊ i ista
hora qua illi bndicti oculi claud'
bant̄ ⁊ tebrati sūt i c̄te et
est tenebre fc̄te sūt s̄e p̄mū
s̄i mund' Sic testat̄ ewā ta
Sol illo tpe obtenebratus ē dō
s̄ suo c̄atori cōpatet̄ q̄ p pctis
hoīm tale morte sustine voluit
q̄ om̄ c̄atūz dūs ⁊ c̄ator ē Illu
cēs ille que audiebat̄ i celis ab
angelis qui celesti choreo can
tant Scūs Scūs Scūs dūs deus
sabaoth p s r et [illegible]
Audierut a iudeis
Crucifige crucifige
[illegible] ea illud
etiā dulci
ssimus q

Nos inquo mihi a [illegible]
fuit n̄ vitas et q̄ nos
docuit vitā adeōna vita q
infirmos ⁊ mortuos reuanuit
pro dīuo colloquio Illi ori
appeata fuit amara potāo
molle ⁊ vinere Illa spe
ciosa facies p̄ filius quam q
ta affabilis ⁊ benigna fuit q
nunq ei filius i tota vita fuit
Et q̄ si deus alicui hoī q̄ visi
bilis haberet ⁊ [illegible] viuit ⁊
oculos morit̄ dat ta d'lectabile
facie ipe dei filius qui ē dūs
⁊ c̄ator om̄ rerum ⁊ c̄atura si ipsi

formauit qui no fuit tam mirabi
lis natus sic tam honestus sic tam
castissime de illa virgine benedicta matre
sua maria. Item sicut tam suaue et de
lectabile faciem formauit quam angeli
sibi clariores in illa desiderant
conspicere et quod sibi ulla creata valet
complenam intueri. Et dicit augustinus.
Quod hanc faciem iocundam sublimi
tas uellet uidere et esse in profundo
inferni quam in supremo choro
angelorum esse et non uidere. Certe
ista delectabilissima facies adeo
spectus nobis fuit conspuita dilacera
ta et percussa ut si eam illo tempore
vidissetis magis eam credidissetis
esse faciem leprosi quam faciem be
nedicti filii illius castissime virginis
marie. Et manus iste sanctissime
que fecerunt celum et terram solem
et omnes stellas et omnes creaturas
fuerunt extense in illa sancta
cruce tam fortiter fuerunt transfixe
duobus clauibus quod nulla alia pe
na comparari quam sustinuerunt
ille sanctissime manus propter nostra
immundissima peccata. Illud etiam
sanctissimum pectus in qua sunt omnes
thesauri sapientie et scientie dei absco
diti. Illud etiam est transfixum
usque ad cor diuina lancea
et quod quid fuit in eo sanguinis
dedit viuens. Et quod non poterat
dare viuens dedit mortuus
scilicet sanguinem cordis. Item pedes
sanctissimi quibus mare se calcare
prebuit et quod scabellum debet ab
omnibus adorari quia sanctum est et
crudeliter fuerant transfixi quod tale
quod prius nunquam fuit auditum quia
latrones etiam cum pendentes
fuerunt ligati. Et ipse clauus
fuit affixus ut dicunt doctores
illud virgineum corpus quod natum
fuit de mundissima virgine fuit
pro salute nostra et peccatis nostris
adeo flagellatum fractum et dilaceratum
quod a capite usque ad pedes non est
sanitas in eo quod non fuit passum pro
nobis. Unde apostolus ad hebreos. Vi
demus ihesum propter passionem mortis
gloria et honore coronatum ut gratia
dei pro omnibus gustaret mortem.
Quanto igitur sibi pro fidelibus   q tagen[...]
reddendum ne eum in peccata nostra offen
damus. Nos videmus aduersus si ab
fereat parentes aliquid pro quo sit meri
to esse debeat et non esset et ei bene
faciens merito imputaret sibi
de illa magna iniuria et diceret ego bene
feci tibi et tu primum eo uis ingratus.
Sed aut ita est quod totiens est
homo ingratus quotiens deum peccatum
offendit. O pie deus qui in sanctis tuis
sunt quod non cogitant quod pro nobis
filius dei creator omnium fecit. O pie
ihesu quod ut minus homo dicet in illo
horrendo iudicio quando uirtutes celorum
mouebuntur quando ostendes ei omnia quae pro
eo sustinuisti quasi vulnera in corpore
tuo et omnia tormenta quibus cruciatus
es. Certe tu dices cuilibet misero
peccatori. Certe ego creaui te ego re
demi te sanguine meo fundi
pro te et mortem meam sustinui
pro te et tu ardore quo te ardescat
quo peccatores quod tu dixisti. Dicit te
stat eum tam durum. Quotiens peto
caduce super nos et collibus cooperi
te nos. Est enim impossibile fieri
quia non est tu aliquo latendi locus
primo si esset locus spissus sic de
celo ad terram adeo ut dum ut ada
mas et peccator esset in clusus
opporteret ipsum exire et ipsum in
ciperem merita sua. Et non solum
eo sic offenditur verum etiam celestis
pater suus nos offenditur de offensa
ingesti huius filii sui. Genesis.
Quod vendito ioseph tam mirabilis
pater eius iacob tam clamauit et mira
biliter turbabatur. Unde legitur ibi
Quod conspiratus cuncti filiis suis

ut mitigarent dolorem patris sui, non
poterant. Secundo venerunt omnes
peccatores qui se cottidie vendunt
pro tam vili pretio peccati et veniunt
ad celestem patrem ut eum leniat
et placatum faciat si valeret. Re
vera non penas et orationes fere nun-
quam eum leniunt ut placabunt.
Sicut nec illi filii poterant patrem
suum Iacob placare ut dolorem eius
delinire. Veniunt ergo singuli
ex omnibus in mortali peccato post religiosos
baptizati et faciat alia multa bona
ta in ~~[struck]~~ electionibus dandis que
in vigiliis et castigationibus non veni-
ant ad Ioseph qui nos portat
salvatorem in ieiunio et vigilati fuerint
per veras orationes et penas nunquam
leniat ut placabunt patrem suum
celestem. Et si beata virgo Maria
pro eis intercedit cum omni celesti
curia quia nimis offendunt celestem
patrem filio quod offendunt a peccatoribus
suis dilectis unigenitis qui pro eis
nasci et mortem sustinere dignatus
est et etiam sanguinem suum fudit
ut eos a morte eterna liberaret
et gloriam eternam eis conferret.
Unde apostolus ad Hebreos 2o Decebat
patrem quod omnia et per quem omnia qui
multos filios ad gloriam adduxerat
auctorem salutis eorum per passionem
consummari. Ideo In die pasce.

Sume vas unum et mi-
tte illud in manna. Exodi 16°
Nos videmus ad sensum quod quando est
tempus vindemiarum et segetum quod
homines solent sibi de vasis providere
ad vinum infundendum et segetes
reponendum. Sic enim ita est modo ista
die specialiter faciendum quia est tempus vin-
demiarum in quo debemus colligere
vinum in sanguine domini nostri Ihesu
Christi qui in die veneris benedicti ex-
pressus fuerat in passione sua. Et hoc
debemus esse sumere illud sanctissimum
manna quod est cibus angelorum scilicet corpus
domini quod quidem in vaso sanctissime et castissime
virginis Marie fuit formatum. Ne
ergo tantum beneficium obmittamus, vos
sanctissimi hortamur ut de novo vase
in de mundo corde nobis provideamus
in quo tam excellens manna re-
cipiamus. Unde dicit Sume vas unum et
Dicitur quod verbum ad nostram doctrinam (Distinctio)
est sciendum quod ad hoc quod unum vas
sit quod in se possit corpus Christi et eius
gratiam recipere quatuor requiruntur. Et
primum est quod sit delictum per veram
penitentiam mundatum. Nos videmus
ad sensum quod nemo balsamum pre-
tiosum ponit in vase contaminato. Ita
est in vase cordis sit purum
et mundum a maculis peccatorum non
recipit gratiam nec rem sacramenti
sed tantum sacramentum. Ideo quilibet debet homo
mundare cor suum qui illud recipit
in quo sunt recollecte omnes perfe-
ctiones et nobilitates que sunt in sanctis
disperse in creaturis. Unde sicut ille cap-
sule in quibus recluduntur reliquie
sanctorum solent de auro et argento
fieri et etiam ornari. Secundo magis
cor tuum debet esse aureum perfecta
caritate et argenteum vera puritate
quando est susceptivum illud qui est
sanctus sanctorum. Unde scribitur quod illud vas
in quo erat manna erat urna
aurea. Sed istud in manna quod
habuit in se omnes sapores significat
sanctissimum corpus Christi sanctissimum in sacramento
altaris continetur. Hoc erat albissimum
in colore mellei saporis. Sic
in sacramento altaris notatur pura
et munda caritas in albedine
et divinitas in mellea dulcedine.
Qui ergo vult sumere illud celeste
manna hoc est sanctissimum corpus Christi debet
habere cor aureum perfecta caritate.
Caritas enim deaurat cor hominis
ut de eo dicatur illud Eccli l°.
Quasi vas auri solidum ornatum
omni lapide pretioso. Debet etiam habere
cor argenteum impermixta ca-
ritate. Hoc est cor purum absque

macula mundi peccati mortalis
Et io cor tuum non sit forte de
argenteum et tolle a te maculam
peccati rubiginosi et erit vas pu
rissimum argenteum propter quod dicit
vir dei hospicium Vir prudens esto
Aufer rubiginem de argento
et egredietur vas purissimum ar-
gentum in clarum et purissimum
propter animam in gratia baptismali quam
perdere vel in puritate cordis post primam
aquam baptismi ex eius fragilitate
pervenit in sterquilinium malarum de
lectationum et cogitationum Ubi contrahit
rubiginem peccatorum que ipsum adeo ma
culat et deformat quod non est vas
aptum divine mense et gracie Unde
quamvis prius erat argentea erat quasi
rubiginosa/ sed ipsa rubiginem et
aufert quam se sic purgat vera
contricione confessione et satisfactione
Ex quo eggreditur quod vas purissimum
sed male gessimus vel male affeccionis
(hos in honorem esse valde mundum et
purum et sine macula operacionis male
Ideo qui vas fit prius sine macula
locutionis male Ideo qui vas fit
purissimum sine male affeccionis vel affe
ccionis Oportet in honorem esse valde
mundum et purum qui vult sumere illud
dulcissimum sacramentum/ hoc figuratur Regum
in Reg 2o/ Ubi legitur quod david dixit
abymalech sacerdoti Cui quod admo
nebat ad manducandum da in hundt
Non habeo panes laycos admandu
candum Sed tamen panes sanctos si mundi
sunt pueri a mulieribus Hoc in presen
cium mancipie apprehensione huius
sacramenti pluribus dicuntur stabis
storum qui significat comedente Et
secundum quod erunt vasa pura puerorum sa
cerdos et dedit eis panes Sed hui
nulli faciunt de cordibus suis vasa
dyaboli qui sunt ista scilicet ira ma
datio luxuria et gula et tercio
aliis peccatis Et io est tamquam munda
pariendum in personam in fine vi
Hoc est figura Regum et tollas Rx 20/

Quod iosyas rex in quo compleret
precepit helchie pontifici in filio suo
qui est pontifex futurorum bonorum et
sacerdotibus secundi ordinis id est apostolis et mar
tiribus et confessoribus in ecclesiis suis ut
proicerent de domo domini omnia vasa que
facta fuerant Baal qui interpretatur
devorator et significat dyabolum qui de-
vorat corpus et animam et combussit ea
foris et vallem cedron Cedron interpretatur tristicia et meror et
significat infernum vel penitentia est tristicia
a nobis inseparabilis et se prociunt
illa in munda vasa peccatorum vel combu-
rent sine fine/ Unde non quod ad
statum perfectionis tria requiruntur scilicet
Castitas intellectus Cura et puri
tas maior autem horum est puritas
quod patet primo maior est castitate
quam castitas facit eos honorem ante Cum
Iuxta illud Qui diligit cordis mundi
ciam propter graciam labiorum habebit
amicum regem Item castitas donum honore
omnia propter dominum relinquere et pauperibus
dare Sed puritas facit dominum semper
honorare quoniam qua dum hoc habet homo
cor non potest dominum amittere etiam
totus mundus non possit honorem au
ferre si habet cor mundum Quia de
hoc inexpanitur Thesaurus cele
stis conservatur in vase puritatis in quo
in corde mundo Puritas est ma
ior est intellectum quia intellectus docet
nos dominum contemplari sed puritas facit
nos dominum manifeste Iuxta illud
Vir salomonis Beati mundo corde
quoniam ipsum dominum videbunt Intellectus
in doctorum nos dominum intelligere sed puritas
facit nichil preter dominum scire Quia
vel ipsum solum sciat omnia obliviscatur
ut sibi reminiscatur Nemo enim
perfecte dominum cognoscit nisi ille qui mundum
cor habet abstractum a terrenis quia
in corde mundo concluditur omnis perfectio
Iuxta illud Vir salomonis Cui quibus per
fectus esse Item puritas est maior
est gracia quia gracia facit nos liberos a
peccatis sed puritas perficit nos absolute
calumniis et venit nos creatori

vn dicit pitas qi pa vnitas
sit codis cu deo Cor aut no pt do
vniri n sit puru ad electione cha-
ritatis Ite gra nos a petis iustifi
cat et pitas nos i virtutibus stifi
cat Est eny summu virtutu sera
sciu gstie gaudiu et tote vite or
namtu Vn quto aliquis e purior
tato e sanctior qr sit pfecta pitas
e pfecta sctitas Vn dr dno dedi
uinis nostris Sctitas e alicui mu
dicia libera et tot pfecta e i i ma
culata mudicia Et Sedo requir
q sit integlit patientia gseruata
Nos vides aduxy qd vas con
fractu no e aptu ad recipiend
vinu ut aliu liquore q on
Ita ut cor hois gfractu p impa
tiez pt recipe grem q i sacrifficio
altaris sat mto gti net Et ido
det ho hre qtes ipm pfectu
patie sz ipm q d Iac sto dt Pacie
Pacia aut oy ptu ipe pfectu
patie et sumim patidi Cui go
mit d corde et aia sua vas mu
dissimu sare et i tepu ut rei
plat gras sar ti det cor sum et
aia sua solada sare p lucra
pmaz ut sit vere vas aureu
no cupreu Aa aurz pt oma
metalla e valide dustibile vn
nullis cpfundit ut ty rupit
Sic vere paties i oibs angu
stijs et adus no frangit Et
nota qp aurz pbat i fornace sey
illud Eccl 27 Vasa figuli pbat
fornax qr si pbu e solidat et
aspbu crepat Sic hoies patie
in ussos temptatio pbat tribulacio
Videmus eny qp aurz e detra sed
adhuc qp ex eamo fiat ptiosu vas
oz qp ignibs ppnat et tunc in
malleis pcuciat et eis polliat
Et ut tand vas ptiosu portum
adportamt i mesa regu ut principu
Ita ete qp ho teneus fiat vas
qp sit capax dine gre et vas
dignu ad mesa de fervi summi regis

inpalatio celesti padisi oz q
sustineat multas tribulatioes i
hac vita In cuius sia dr Paralipo
Vasa quium regis erat aurea
et no deaurata ut sz ypocrite
qui appent aurei et ty no sut
Sz aurei sut iusti et paties
i tribulatoibus suis Deiste n pe
dici illud Eccl Samqi aurum
i fornace pbauit eos Sic n
aurz quto magis pbat tato ma
gis pficit et quto magis pcuti
tanto magis solidat Sic ho
paties quto n adeo pati
tato magis i aia efficit
clarior Et quto maiores tribu
latioes sustiny adeo tato eos
solidior ad maiora sustinenda
Vn et vere efficit vas au
reu et solidu cu lapide p
tioso ornatu Vt dr Eccl
Sicud vas aureum e co hois
qd e susceptiuu ptiosu li
quore diuini sapiencie et gracie
Illud det ee solidu p gstan
det eis ee ornatu cu ptioso
lapide i diuisis gnibus virtutu
et patie Est n pacia lap
ptiosus qr lapis dr ptiosus
ppt efficacia sue virtutis Et ideo
pacia dr lap ptiosus val
de qr facit amara dulcia et a
spa mollia Vn videmus q
coronis regu ponut lapi
des ptiosi Ita ete hoies
paties nos sabcaut sibi
coronas ppetuas et tot lapi
des ptiosi imponuntur quot
tribulatioes et angustias cu
pacia sustinuerunt Et Tercio
requir qp sit copalit pde
uatioez supius aptu ut grati
na gram possit recipe Nos
uidemus ad octuy qp vas e su
pius clausu et inferius aptu
no pt recipe liquore diui
ne gre Ita eciam cor hois qd
e supius i aspiua clausu

et ad inferiora aptu no pt recipe
preciosu liquore dive gre q[uod] offert
i sac[ramen]to digne sumentibus. Cui ergo
vult digne sumere debet hre cor q[uod]
sit tanq[uam] vas p[er] devotio[n]e[m] superi[us] apertu
Cor n[on] valet e strictu et clausu
inferius et aptu et lautu superius
ad mod[um] lampadis inferius
dat e clausu ad ista inferiora ea
nequaqua diligenda ut d[icitu]r sed avida
z aptu superiora q[ue] sunt diligenda z
affectanda et q[uod] e ad mod[um] lampadis
dispositu id[e]o i se debet gr[ati]e oleu
devotio[n]is et ingenie dive ca[rita]tis
q[ui] int[er] om[n]ia magis debilitat homi[n]es
ad divina[m] gr[ati]a[m] capescenda[m] Unde
dicit aug[ustinus] i libro de sp[irit]u et a[n]i[m]a
Vasa q[uod] dat[ur] gr[ati]a so[l]um vasa sunt
ad intus gr[ati]a replent ne vacua
sint si s[unt] unu[m] operis i venerint
venerabi[li] sermo operis p[otes]t dici
ille qui tot[is] viribus corde suo sit
elevat z apit ad amplitudine dilectio[n]is
z devotio[n]is ut sit vas dignum
q[uod] gr[ati]a[m] sp[iritu]s s[an]c[t]i possit recipe
i sacr[atissi]mo altaris sacr[amen]to. Unde
sanctissimu corpus x[rist]i i mente quando
sumit[ur] transit de ore ad cor. Unde
dicit hugo d[e] sac[ramen]tis in libro ipse
a[n]i[m]e no corporis e p[er]go de ore ad cor
transit. Et nota q[uod] qn sacratissi[mum]
corpus x[rist]i sumit[ur] si cor aptum
invenerit p[er] devotio[n]e[m] z bona[m]
operatio[n]e[m] statim intrat et replet
illud spirituali gr[ati]a Unde apoc
Ego sto ad ostiu sed cordis et pul
so p[er] internam inspiratio[n]e[m] si quis
apit p[er] devotio[n]e[m] et operatio[n]e[m]
intrabo ad eu[m] g[ra]tificando ei mea[m]
gr[ati]am Unde ambro[sius] s[upe]r luc[am] Nisi
quis flagranti assumpsit devotio[n]is
sp[irit]ualia dei hre non poterit
Et id[e]o qui sumit ubi aptu
no i[n]venit indispositio[n]e[m] statim
recepit recedit ab ipso Et illi
p[otes]t dici illud Jo[hannis] 1o Ego veni
i no[m]i[n]e patris mei et non

me recepistis. Sed felix e iste
qui o[m]ne impedimentu hoc e o[mn]ia
pct[a] a suo corde sic r[e]movet
ut veracit[er] possit dice[re] illud Cant[icorum]
Ego pessulum ostii mei apperui
dilecto meo i[d est] o[mn]e impedimentu
a me reieci ut dilectus meus ad cor
meu veniret. O qua[m] felix e id
cor q[uod] sic e dispositu ad dilectu[m]
istu suscipiendu[m] Uñ d[e] illo p[otes]t dici
illud ps[almi] qq Vas admirabile
et opus excelsi Et ve mirabile
q[uod] a susceptum illu[m] q[uem] celi et
t[er]ra capere no poterant et no
claudit[ur] in vasculo cordis
Item cordato requirit[ur] q[uod] sit appodia
tu p[er] constancia[m]. Nos videmus ad
oculum q[uod] vas q[uod] no e appodiatu
bn statim cadit et co[n]teritur i se
effundit[ur] Ita cor humanu nisi
sit appodiatu sic ut no fuerit
p[er] co[n]stancia[m] no p[otes]t i se recipe di
vina[m] gr[ati]a[m] sed statim cuba[re] Unde
co[n]stancia co[n]firmat cor humanu ut
a bonis opibus p[er]severet Unde d[icitu]r
sibi sic constancia e stabilitas
animi in p[ro]posito p[er]severans Et
id[e]o multi mali hnt co[n]stancia[m] magna[m]
qui ita cuba[n]t et divina[m] gr[ati]a[m]
recipit et stabilitatem n[on] cu[m] ve do
nu ita receptu p[er] multis fragilitate[m]
i periculum i pctis effundat Et
id[e]o hortat[ur] nos ap[ostolu]s ad thessal[onicenses]
1o Orate incessa[n]ter i[d est] quilibet
magna diligencia tenere vas
suu i[d est] cor suu i sanctificatione
possidere Et nu[n]c n[on] e q[uod] sine mu
na... q[uod] ideo p[otes]t valde felix
p[er] co[n]stancia[m] qui sancta cubat re
cipit ne iteru[m] i pcta recidat
et gr[ati]am i sac[ramen]to recepta[m] a
mittat Et id[e]o constans debet e[ss]e i
bonis opibus Unde cor nrm e
tanq[uam] vas vitreum q[uod] e valde
fragile i[n] quo portamus istu[m] the
sauru[m] p[re]ciosissimu[m] Unde d[icit] ap[ostolu]s
Habemus istum thesaurum sic i vas[is]

Constancia 5ta

virtutibus et io dampna ee gstatos
i bonis opibus Melius n' eet corpus
xpi no recipe q' p' receptione
instabile ee i bonis opibus et
gstatu establire q'a ho qui semel
in pasca corpus xpi recipit non
solu debet toto illo anno stabilis
vivere i mundicia Imo etiam oibus
diebus vite sue si deceret mille
annis vivere ymo dico q' magis e
q' qui ho solu i die sel vidisse
corpus xpi debet ipa die cavere
s' a pcto cadis oris et operis Si n'
tuta virgo cu oibus sctis et angelis
videlo an te transiret et tu eos
videres velles ne eos reveri
re libent' velles Quanto in plus
velles reveri sacratissimu corpus xpi
qd omi die an oclos tuos vide
pot q'ntu cu oibus sctis q' vult sup
Un dr ymo Crede fr'es q' si ille
sicale sit ou te qui videns n'
reput' tale po indigne sumere
pixlosa e Di' n' panniculi i qbs
sel involutu e fuit corpus xpi
et crux in qua adhuc pependit
et corpale et calix in quo semel
gsecratu e corpus xpi et sudariu in q
i volutu erat et sepulchru i quo
adhuc iacuit i tanta custodia
hnt' O qua de'ns ho cor suu
custodire i quod recepit ipm xpm
vo adhuc ul adq'uo vi' eis
dico pectus Si i sctis ... pmansit
Si hic quid pctus insisto aut
p gsas et vana sermone Po
... Dnica d' corpe xpi sermo

Omni custos e dm sua gsiabit'
pu xi° In quo h'd vo copiose
sm iuxtaductu duo i venio Primo
vis officy excellentia Sco vite
necessitas habundancia Primu i Cui
custos e s' ... i gsiabit' Sco quo
ad vitaz doctrina e sciend q' re
requirunt' adhuc q' fidelis possit
ipm i hospicio cordis suscipe
Sco primo q' ho sit dispositus adhuc
ut ipm custodire valeat Illud

aut qd' hoiez adhuc disponit e mu
dicia cordis Qui n' hret co' i
mund mi' eet aptus ut illu custodi
ret in se qui e speculu sine ma
cula et candor lucis etne Und'
Bapt' filius n' dei vere amator
e mundic' No qrit aureas pixi
des n' altaria sepurea n' tem
pla diversis coloribus d'picta sed
solu sp'i et munda corda Un
aug' d' Templu scm e deo mud
purea et altare deo optimu e pu
ru cor Solu n' mund cor dispo
hoiez ut deo p'fecte diligat et in
se custodiat Sm qd' qdt sap'
Cui cordis mundicia q' ... cor
mund hoiez p'fecte deo sociat Dia
n' celestia sut cognica Et io q'nto
magis cor e mud tato magis
ho deo similis efficit' Et io dt Jo
Tanta sp'i tas dt ee int pano Cu
deus pura lux e Ut ipe dicit
Ego sum lux mundi Ite cor mund
facit dm hoi pertere Quia dt
aug' Nobilitas e p'fectissima volu
et serenissima sinitas Un q'nto
cor e purius tanto illa deo e
purior et sui ipi deo Et ho est
p'xio Iuxta illud qd' i eod libro dt
Incorruptio facit p'ximu deo
Ite cor mund facit i se xpm
dulcit' requiescere q' cor pati
facit q' i tali corde requiescit
Iuxta illud ps' In pace factus e
locus eius Quid aut mundicia
cor pacificet ite pacis q' cor
deo tribulationes n' aliud facit
n' vana occupatio et dilectio
creaturarum Eiz q' facta mundicia mudi
ficat cor ab omi i mundicia et
occupatione creaturarum et venit ipm
soli creatori ut cu isto sole sit
occupatu Et sic i eo fiat pa
cificatu Un dt saloe In mundo
p'ssura habebitis in me aut pace
Ite ipse a corde mundo attingit'
et a mundo corde custodit' q' q'
dus homo ht cor mund no p'
deru amittere nec aliqua res

Distio 24 ...
S°
Primo //

pot mundo corde deu auferre
q d' ulla iā re dici pe et cuiqz
ho hē ut hrē pe amitte pet
gt omnē uoluntē sua excepto so
pli dō q nemo amittē pe n
ipe uelit Un ipa munda pq
vite cogit manē i eode buano
q2 tale cor ē qi padisq volupt
inquo suas delicias ipe uerus
amator puritatis het Sup Cant
Delicie mee sut cu filiis hom
Ipe n· ps ē illud pq pla tatu
i medio padisi unde ceclu Juxta
q dit Gen 2° lignu ē uite
padisi Et bn ps pt dici lign
uite q2 sic lignu uite conseruat
vita nate i sio ceuli Dit ps
conseruat uita gre i deu qualis
Dudicti n sit illa q tn mud
cor hnt q2 i se digne pūt pla
tare illud lignu uite i quo quo
nat spus scs qui ē fructus et ne
vu conue pt dice pr i di uite
cuilibz aie fideli et munde
Illud Mt 15° Plantabit pla
tatioez fidele et cōme aliemi
scribis q.d. Vellet o hō qui
hes mundu cor tu i qua pla ta
bis fidele platatioēs i ps qui
ē uerus amator mudie et spe
nalis cu deuota [struck] affec
ne et mea inspiratioē cōme
aliemi ut mete comitet vir
tutes et fructu eterne uite
ppi· le pducant Sz Cordo rquit ut
sit vigilis et ipm defendat
Cat n sit lagi et tēptatioes
inimici qz no possum i code
uro bn pq custodie n ipo
potit respsem z is sim gar
niti diuisis uirtutibz Jux· d
q dr pbe Cū fortis arē mats
uenit custodit atiu sua i pace
sut oma q possidet Et io sic
hut re debem cū fortes vir
tutibz q maligno ne [illegible] suis
sugestionibus z tēptatoniibz cosen
tiem Quotiens n ipis cosentiem
totiens ps a nobis repellit
Et io dem cor nrm muniti
fitare et armare virtutibus

ut in ipo ps inpace requiescat
Vn Cā Cant 3° En lectu salomo
Glosa fortes ambiunt et fortissimi
ysrael Salom ut prat pacificus
et sigt nobis ps qui fecit pacē int
hoiez et dm Jmo ipius salois lectus ē illa
z tranquilla conscia inqua ipe solus
det quiesce Et io dr lectulo z no
lectus ut adeo sit augusta ne i ea
alq requiescat n ps ut adiq pteru
genus hane quid cosciaz tam lectu
regale det cuire Glo Fortes
i diuise uirtutes q ipaz tamqua
fortes milites custodiunt i capg
requiescat sz quis sint fortes no
tn possut hane bona consciaz cofrte
custodire n sint cofortati diuino
adiutorio Et io deut ee confortati
sicut ysrahelis Israhel inte pta
vir uidens dm q2 ho uiros
ff det dm hre p oclis ut ffe ma
qz diuino adiutorio q suis uirtutibz
confidat Sz Unde nota qz hem Nā Q.
adeo quinq adiutoria Primu est pm
diuine sapie eruditio q nos initi
tuat ut sapietes simus i quali
bello Jux illud Sap 8° Sapiens
bonus uidebor et in bello fortis
Sm ē diuina cofortatio q nos fat 2m
animosos ut triumphu obtinea
mus et corona glie Dit xpus
confortauit discipulos suos dicens
Estote fortes in bello Sm ē scdz 3m
ptectio qui nos undiqz ptegunt
sui oratibus azarcie tn ita ipgo
ipsa n potit arcet de mont
ne nos ullus noceat ut velint
Et io dr de eis Terribilis ut
castror acies ordinata Vn nota
sz demo ia acceperunt licentia
adeo ut te ra interpretat supp
cae si diceret due maria gra ple eo
Hc uirtute illius uois statim fuga
ret nec ē nocere poss in aquo
Et io dr Judic 12 Vnde pit te
deus i virtute sua qui ptecte
ad michelu erigit i inimicos suos
valebit no solu nos ptegut
sed i celo vis cos ipi angeli

2um ... Unde dicit apostolus: Spiritus Dei
3um mandauit de te. Tertium est virtutis
collatio. Unde in Sampson data fuit
virtus validis ut spiritus Dei irruit super eum
lebes ... sicut datur hoc iusto
virtus spiritualis ad resistendum malignis
spiritibus. Quartum est refrenatio hostium
ne nos impugnent quantum vellet
sicut patet in libro Iob quod dyabolus non po-
tuit impugnare donec adeo fuit
permissum. Unde Iob ... Fidelis Deus
qui non permittit. Ecce ... ergo requiritur
quod ipsum fideliter diligat ne per infi-
delitatem dilectionis se negligat et
ipsum ex corde suo excludat et ideo
debet ipsum fideliter diligere. Ille autem
fideliter diligit qui nichil aliud
preter ipsum solum diligit, ut si aliquid
diligit hoc in ipso et propter ipsum di-
ligit. Certissimum signum quod dilectionis
signum est frequens meditatio ... nobis
... Et ideo ... quia non est nisi
quando motus amantis in amatum et
ideo amor cor quiescere non sinit
sed cottidie mouet ipsum ut cogitet
de amato. Unde in ... non potest ...
obliuisci sicut ut amati. Et ideo
certissimum signum est quod hoc fidelis
ipsum diligit qui passionem et mortem
eius frequenter cogitat. Talis enim di-
lectio nullum fideliter ... in corde
... quiescere facit. Et ideo
cor est nullum bene custodiendum.
Quia si bene custoditur ... in eo
retinetur. Cor autem et bene custoditur
quando ab ipso omnis terrenus amor
excluditur et solus amor ipsius
includitur. Et ideo dicit sapiens: Omni
custodia custodi cor tuum ex ipso
... uita procedit ... qui est uita
animae sicut anima est uita corporis. Unde
nota quod ex ipsa dilectione triplex
utilitas prouenit. Prima est quod hoc
propter hanc rediligitur a Deo iuxta
illud: Ego diligentes me diligo.
Et hoc maxime debet homines mo-
uere ad diligendum Deum. Quoniam nulla
nulla sunt que possint homines ad ...
mouere nullum ... in terris ...
...ibus sicut sua redilectio ... non est
redilectio quia eius dilectio nos pre-
uenit ... quia impossibile est
nos per amorem ad ... in
nos sua dilectione preueniret. Iuxta
illud: Jo. In hoc apparet caritas Dei
nobis, non quod nos dilexerimus
eum sed quia ipse prior dilexit nos.
Secunda utilitas est quod hoc propter hanc
dilectionem ab instabili amore ... temporalium
abstrahitur, quia quando hoc animus amore
a Deo et ... ipsum conuertit ad ista
terrena et cor suum ... Sunt
in ad diuersa appetenda quia non
appetit unum bonum sed diuersa et
multa bona, quia appetitus ... habuit
propter se ... appetitum quia quod homo
appetit hoc ... diligit.
Et ideo ... instabile appetitum
instabilis efficitur ex dilectione ... Hoc
... quando hoc animus amore suo
a terrenis ... ipsum ad Deum
... ipse appetitus trahit ad
diuersa que ... et
... omnia bona ... in isto bono
... Ideo ... a aliquo
terrenis abstrahitur et solum diuino
amore ... Unde dicit Cant.:
Fortis est ut mors
dilectio. Quia ... comparatur morti
dilectio quia mortem quam semel
cepit ... a ... amore
... Tertia utilitas quod hoc propter
hanc dilectionem Deo inseparabiliter
unitur. Ipse enim amor ut dicit
beatus Dionysius: Est virtus unitiua
... amantem cum amato quia
copulat et unitiue ...
affectionis amoris quia ... copulat
... amorosum ... dulciter cum
Deo quod et in diuina ...
... sicut patet in ...
quod solaris radius penetrat
... sicut ... unitur et ... copatitur
quod ... totus est sol ... soli
similis ... est de dilectione
Unde dicit Hugo: ... anima mea
quod ipsa uita tua est dilectio.
Et ideo dicit apostolus: Qui adheret
Deo unus spiritus sit cum eo.

Quarto requiritur quod perseuerantia
custodiat quamuis cor esset vbi indutum
et virtutibus armatum et amore plenum
si tamen in hoc non perseueraret nunquam
posset christum perfecte custodire Perseuerancia
omnia opera bona et virtutes ducit ad
perfectionem et totam vitam hominis concludit
cum fine Et ideo dicit bernardus perseuerantia
est vnica filia summi regis filia finis virtutum
earumque consumatio totiusque boni
repositorium et virtutis Cum igitur perseueran-
tia tam laudabilis virtus sit ut omnium
virtutum et bonorum operum finis et consumatio
et consumatrix sit requiritur non immerito
vnica filia summi regis filia est que sola
obtinere meretur et custodire christum in
corde humano quiescentem Et ideo bene
possumus dicere illud Iudith Benedicta
filia tu a domino quia per te fructum vite
... i. christum perfecte per te habemus sicut
quidam per gratiam ... aut per gloriam
Ipsa enim perseuerantia est virtus que sola
coronatur ... Vnde si volumus
fideliter et perfecte christum custodire tunc
oportet nos virtutem perseuerantie habere
vnde dicitur abacuc Et super custodiam
meam stabo et perseuerabo Vnde nota
quod perseuerantia est ultimum quod dabit
propter quod primo quia perficit inchoata
que ita perfecte perficit quod nil imperfectum
in homine derelinquit etiam si robur
desit ut patet in istis peregrinationibus huius
simile videmus in natura que ex
modica radice facit magnam arborem
per continua opera Sic etiam iustus homo
vitam quam incepit perseuerando perficit
Et quamuis homo sibi primo graue
fiat tamen perseuerantia sibi ultimo
omnia leuia facit omnia enim continua et
assidua virtus perseuerantie facit leuia
et dulcia vnde dicit ... ... de
vmbra ad solem de otio ad laborem
graue tamen esset cum inciperetur Sed
post hec assuescendo incipit omnis tollit
difficultatem et sit facile quod prius
erat impossibile Secundo quia impetrat
postulata sicut perseuerabant sancti apostoli

in ordine et in meruerunt accipere spiritum sanctum
Sic etiam maria magdalena quia perseuerabat
quando quesiuit christum quando surrexerat
... et in ... ...
Vnde dicit gregorius Maria magdalena querit
... et non inuenit perseuerauit ut quereret
vnde accidit ut christum inueniret Et ideo debemus
perseueranter orare et sic importunitatibus adeo
... pertinaciter sic discrete et humiliter
et ... Vnde dicit saluator
luce xi Si perseuerauerit pulsans dabit ei
propter ... Tercio quia conseruat bona
acquisita sicut patet in igne qui conseruatur
et nutritur per continua appositionem lignorum
Sic homo perseuerans in bono statu et in bonis
operibus conseruat et auget nisi omnia dona
sibi adeo concessa et ... gratiam et
virtutes alias acquirit Et ideo dicit bernardus augustinus
Perseuerantia est donum quo data conseruantur
Secundo quia priuat omnia dona consumata
omnia enim dona et virtutes que homo in bona
vita perficit ipsa perseuerantia coronat vnde
dicit paulus Solis perseuerantibus promittitur
premium datur Non est bonus qui bonum
facit sed qui indefessabiliter facit Tamen perseuerandum
vsque in finem hic salus erit
vnde dicitur apoc ii Esto fidelis vsque ad
mortem et dabo tibi coronam glorie

Dominica octaua pasce
sermo

Omne quod natum est ex deo
vincit mundum Io 4 Nos
videmus ad sensum quod oppressus
a potentiore se requirit succursum et defensionem
ab aliquo qui est potentior opprimente
Sic miles oppressus a comite requirit sub-
... a rege ... ...
ac ... diabolus ... nos
opprimat ac ... nos temptet Beatus
Iohannes nos docet in nobis ... con-
fugere ad potentissimum dominum per quem vincere
possumus omnia temptamenta Dicit Omne
quod natum est et Deinde quod vincit ad
meam doctrinam est ... quod quatuor
requiruntur quod mundum dominum sed diabolum
vincamus primo requiritur ut castitatem
cordis nostri diligenter custodiamus Nos

ad oculum quod in istis castris in quibus
insultus hostium timetur ponuntur prudentes
vigiles et custodes qui portas claudant
et custodiant diligenter Ita videlicet oportet castrum
cordis nostri sit bene custoditum et clausum
fortiter per clausuram sensuum cogitationum
et affectionum ne tempore guerre aliquis
ingrediatur qui non sit amicus sed inimicus vel
proditor Et ideo debet homo primo sensus suos
prudenter tenere in disciplina ne ad illicita
evagentur quia disciplina non est nisi
morum et sensuum debita ordinatio et
omnium membrorum quedam pacifica compositio
[no 3] Duplicem autem debemus sensibus disciplinam
tenere primo ut corpus ad omnia ista que contra
deum sunt concludamus ne aures mala
audiant nec oculi inhonesta videant et sic
de ceteris Secundo ut cor ad omnia ista que ad
deum pertinent tunc quando licita sunt spiritualia
aperiamus Item ut de eius istis que ad
deum pertinent videamus Secundo etiam debemus
maculas cogitationum reprimere quamvis
enim pauci sint qui primos motus cogi-
tationum non patiantur tamen quamdiu
ratio non consentit cogitatio ista non
sic totiens movetur propter quantitatem cogitatio
ista sit immunda Et ideo quando homo motus
malarum cogitationum nisi insurgere sentit
statim debet cor reprimere nec moram in
eis facere Ambrosius primam causam peccati
fuge nemo diu fortis Et ideo ergo
in ipso initio cogitationi resiste ut evadas
[no a] certa Tertio debet homo affectiones suas
prudenter disponere quia hec sunt fontes
matrix omnium viciorum et virtutum ut dicit
[illegible] Sunt autem quatuor scilicet amor timor tristitia
et gaudium has etiam debet homo prudenter
ordinare Sunt autem ita bene ordinate
quando diriguntur ad deum Quando
autem castrum cordis nostri clausum sic est per
firmam custodiam sensuum cogitationum
et affectionum Tunc etiam primo necessarium
est ut ibi sit murus circumcingens qui
protegat et tam ab intra sic fortiter
armatum et ut alimenta habeat Et ideo
dicit bene ad custodiam cordis nostri tria

sunt necessaria Primum est muratio quia [no b]
quidam murus est continentia claudens
ne mors per fenestras sensuum intret
Ante murale autem est patientia que
primos ictus hostium excipit ut continentia
securius [illegible] velud presidium
[illegible] in concusse ut quamvis
intret continentia cum conflictat patientia
Tertio sunt arma spiritualia non tamen
ad defendendum sed etiam ad pugnandum
quia inimicum nostrum ledit nostra oratio
plus quam nos eius temptatio et nostra
simplicitas et nostra enim torquet
plusquam nos eius iniquitas et nostra
humilitas eius vanitatem non sustinet
Uritur caritate nostra mansuetudine
et nostra obedientia cruciatur Tertium sunt
alimenta sacre scripture et sacre lectiones
et spirituales gustus devotionis panis
etiam lacrime licet enim vinum sit [illegible]
[illegible] tamen confirmat cor hominis
habemus sicut enim panis [illegible]
vinum in eius fortitudine cibi [illegible]
fortitudo hominis datur Secundo [tertium [illegible] c]
requiritur quod hosti fortiter resistamus
quamvis enim homo tam sive bene custo-
diat nisi tamen fortius inimicos [illegible]
fenestra custodiat Et ideo debemus hosti
nostro fortiter resistere quia tunc quiete
possumus omnia bona spiritualia et est
nobis summe necessarium quia est
nobis fortior Dicit enim Gregorius
licet actiones sue nobis infra nostras
ceciderint [illegible] homo genus ne
angelice conditionis transcendit quamvis
enim [illegible] beatitudinis felicitatem perdidit
naturam tamen sue magnitudinis non
amittit Et ideo dicitur Danielis [illegible]
bestia terribilis et mirabilis et fortis
nimis licet tamen per naturam sit nobis
fortior [illegible] sumus
[illegible] et etiam [illegible]
[illegible] in fortitudine [illegible] quia in
huius confunduntur nobis arma in-
expugnabilia nisi homo ea sponte
abiciat Unde dicit Boecius de consolacione

pitie talia tibi contulcando arma
que nisi prius abicasses in pietate
firmitate vincerentur Tantam enim
contulit deus hanc gratiam quod quamdiu
adversarius noster sit fortis tamen nos
vincere non potest nisi volumus Unde
Ieronymus debilis est hostis qui non vincit
nisi volentem Et ideo valde timere debet
christianus qui tantam habet gratiam adeo
quod non vincat fortitudine sua quamdiu
tamen sit peccator et cecidit forte enim
est qui vincit Sed fortior qui effugit
quod quamdiu sit homo constans per temptationes
et peccata sit tamen mediante gratia divina
effugere Ideo dicit Augustinus Humanum est
peccare sed diabolicum est non effugere
et temptationibus consentire Sed heu quam multi
sunt qui ante temptationes sunt
valde audaces sed tempore temptationis
nichil faciunt sed succumbunt Et isti
similes sunt cuidam flori qui dicitur
solsequium qui ad solem se pulchre aperit
sole autem recedente clauditur et se defle-
ctit Sic multi sunt qui tempore pacis
quando nulla sentiunt adversitate et
temptationes credunt se magnos
multi esse apud deum et multa bona
faciunt Sed statim cum percutiuntur
adversa et temptationes claudunt corda
sua et nichil boni faciunt ostendentes
se esse derelictos a deo neglectos quod
tunc salus eorum instat ut dicit
Timor super hec Temptatio unde
unde demum est enim causa victorie
materia triumphorum dicit iste qui
temptationem non sensit in servulo se
pulchro est inmisero Tertio dicitur
quod passione Christi in nostro corde gerimus
Nos videmus ad sensum quod dum
milites possunt inspicere vexilla
principum suorum fortificantur et sumunt
audaciam Sic etiam per meditationem et consi-
derationem dominice passionis homo forti-
ficatur et sumit audaciam respiciendo
quo Christus triumphavit in ligno et
vicit eum qui prius puerum vince-
re vincebat Similiter cum castrum

cordis nostri esset in custodiam et quamdiu
homo fortis custodit adversario nisi per
passionem Christi et eius mortem in
corde suo portare totum nichil esset quod vincat
quod enim conscripsit donum malignum spiritus
quod homo in suis temptationibus passio-
nem Christi inspicit et meditatur quod ex in me-
ditatione passionis Christi homo magis
roboratur Dicitur enim de elephante
quando ducitur ad bellum quod de animalibus
timidus est sed tunc exponitur ei sanguinis
et eius inspectione fortificatur et roborat
et sumit magnam audaciam Sic ex inspectione
sanguinis Christi homo totaliter roborat-
ur contra malignos spiritus Unde dicit Bernardus In
omnibus adversitatibus meis non est adeo
tam efficax remedium sicut vulnera
domini mei Bernardus Christi sanguinis
timor et inspiciamus sanguinem Christi
meum et dominus libere contra demonem fugite
potes adversarium Unde dicitur Apocalypsis 12 proiectus
est accusator fratrum nostrorum qui accusabat
eos ante conspectum dei et ipsi vicerunt
eum propter sanguinem agni Unde nota
quod passionem Christi debemus specialiter
meditari propter tria Primo quia per hoc a
terrenis elevamur quia ex nimia me-
ditatione sanguinis Christi cor hominis in
amore eius accenditur Amor autem
secundum Dionysium est virtus unitiva quia
semper vult unire amatorem suo amato
Anima autem deo uniri non potest nisi
prius ab amore terrenorum sit separata
Et ideo Christus in alto mori voluit
elevatus et ibi sanguinem suum voluit
effundere ut nos ab amore terrenorum ele-
varet et omne desiderium nostrum ad se traheret
Et ideo dicit Ieremie 3 In caritate perpetua
dilexi te Secundo quia per hoc in tempta-
tionibus roboramur Dicitur enim de
elephante cum ducitur ad bellum quod
ostenditur sibi sanguis et ex hoc sumit
magnam audaciam Sic homo qui in-
cidit in temptationes statim debet
meditari passionem Christi et eius preciosum
sanguinem qui ex vulneribus suis
effluxit et statim cessabunt omnes temptationes

Unde dicit bernhardus Cum me pulsat
temptacio currere ad vulnera christi Cum
me premit caro recordor vulnere christi
Cum mei insidiantur adversarii mei
Non timeam tamen efficere Unde dicit
sicut vulnera christi in illis domino
sancte conquestio incipiendo tercio propter
hoc in tribulatione nostra consolabimur
Diverse enim sunt tribulaciones hominis in di-
e quas oportet nos intrare in regnum dei
Cum resistat homo confestim ex sua fragilita-
te non potest sufferre Sed qui videt et
meditatur christum morientem perditum et
singulorum rectum ex suis vulneribus languore
effluentem Ex hoc iam recipit dulcedinem
divine consolacionis quia tribulaciones homi-
nis quantumcumque eciam sint amare ex meditatione
dominice passionis dulcescunt Unde
dicit bernhardus Veterany miles vulnera sua
non sentit dum suspicit regis vulnera corporis
Quarto requiritur quod finaliter in pugna
persistamus Videmus enim in certaminibus
quod ante finem belli non datur corona
triumphi Unde eciam Ambrosius laudat ducem
cuius mens perducitur fide ad triumphum
Ita eciam quamvis sit homo fortis et audax
nonquam tamen se defendat et in ista de-
fensione consumit temptaciones Nunquam
negquit vincere quia dicit salvator
Qui perseveraverit usque in finem salvus erit
Et ideo qui vult temptaciones vincere debet
in pugna perseverare et nunquam securus
esse quia quicumque habet arduum bellum
nisi vincatur dampnatur eternaliter
nisi forte mediante gracia resurget Unde
apocalipsis 2 Qui vicerit non leditur
morte secunda etc. Unde nota quod isti
duo pugnant ad invicem qui vicerit
alium possidet thronum eius et regnum
Ut est de homine et dyabolo quia si
vicerit homo ascendit ad thronum ubi
ceciderunt angeli quia secundum veritatem
opinionem homines assumuntur ad ordines
super thronos ubi angeli ceciderunt Et
ideo dicit apocalipsis 3 Qui vicerit dabo
ei sedere in domo patris mei Et ideo
debemus perseverare ut vincamus et coronam
vite eterne recipiamus quia dicit apostolus
Nemo coronabitur nisi qui legitime
certaverit parum enim esset impugnare
sumere arma et in medio deponere ea
usque non leniter certaret nec recipit
coronam que solummodo in vita eterna
perseverantibus est promissa Et ideo dicit
apocalipsis 3 Tene quod habes et nemo
accipiat coronam tuam Et alibi esto fidelis
usque ad mortem et dabo tibi coronam
vite et glorie Unde nota quod quadruplex
est corona Prima est florea que
datur virginibus in sua virginitate bene
perseverantibus et hec est ex candidissimis
liliis et rubicundissimis rosis a sponso virginum
facta et hanc merentur virgines propter
singularitatem Per lilium enim quod est
candidum significatur castitas virginalis
Per rosam que est rubea significatur
caritas quam deus hec virgo quod castitas
sine caritate est sicut lampas sine
oleo Dicit bernhardus quod ista audit coronam
intimum quemdam virgo a christo Sapientia
O quam pulcra est casta generacio cum
caritate Secunda corona est aurea
et hanc meruerunt doctores portant
predicatores qui seminant verbum dei
et usque in finem attrahunt a dyabolo auferentes
sibi animas quas nititur cap-
tivare De ista dicitur ecclesiastici Corona
aurea super caput eius expressa
signo sanctitatis Et merito debet esse
aurea quia sicut inter metalla nichil
est auro preciosius Iuxta illud Sapientia
Preciosior est cunctis opibus Tercia
corona est gemma que datur sanctis
martiribus usque in finem passiones perferentes
Iuxta illud posuisti domine in capite
eius coronam de lapide precioso Nota
sancti martires merent coronam propter
inconcussa lapidum preciosi et martirii
Nam sicut lapis preciosus est durus
in tactu delectabilis autem visu Ut
martirium fuit in corpore licet durum
passionis nunc in mente delectant

cum pulc. f

No[ta]

fruitionis delectatio cum gaudio sufficientiae sunt penas. Quarta corona est stellata et haec datur omnibus sanctis in caelo ex quo fideles usque in finem perstiterunt. De ista corona dicitur in Apoc. 12. Corona duodecim stellarum quae est rotunda nec habet principium neque finem. Beatitudo intelligitur. Vel stellae duodecim vel duodecim stellas et duodecim articulos fidei qui sunt fundamentum omnium gaudiorum futurorum quos in signum suae fidelitatis portabunt in corona ex quo in fide firmiter perstiterunt. Vel duodecim stellae sunt duodecim dona quae habent in caelo. Primum donum est sanitas absque infirmitate. Secundum est iuventus sine senectute. Tertium satietas sine fastidio. Quartum libertas sine servitute. Quintum pulchritudo sine deformitate. Sextum impassibilitas cum immortalitate. Septimum habundantia sine defectu. Octavum pax sine tribulatione. Nonum securitas sine timore. Decimum cognitio sine ignorantia. Undecimum gloria sine ignominia. Duodecimum gaudium sine tristitia. Quae nobis praestare dignetur.

Dominica prima post octavas paschae sermo

Sequimini vestigia eius. 1 Pet. 2. Hoc videmus ad sensum quando homo in deserto positus est et ipse viam nequit invenire ad locum quo tendit per se, ille a veridico ducitur. Bene sequatur vestigium praecedentis quia ducit te directe ad locum quo tendis. Recte desertum audiret et praecedentem sequeretur. Sic hunc modo videt Petrus pastor ecclesiae videns nos in deserto positos itaque non potentes per nos ad viam beatitudinis invenire, dirigit nos ut sequamur vestigia Christi praecedentis ad beatitudinem aeternae vitae. Dicit: sequimini vestigia eius. Circa quod videmus ad maiorem doctrinam est sciendum quod vestigia Christi quadrupliciter sequi debemus. Primo per veram humilitatem. Nos videmus ad oculum quod qui vult sequi vestigia et etiam invenire scala profectus per gradus oportet ad hoc quod attendat in

quo suam doctrinam primo fundat et in quo talis magis plus floret et viret. Nunc autem ita est quod humilitas est fundamentum virtutum profectus. Dicta apud vitare magis est enim in quo omne aedificium consurgens crescit in templum sanctum in Domino. Ipsa etiam est ista vallis utilissima de qua dicit psalmus: valles habundabunt frumento, id est humiles bonis operibus. Est enim ipsa vallis lacrimarum in qua inveniuntur aquae gratiae. Ipsa etiam est custos omnium virtutum, quia nulla virtus in nobis radicatur permanet nisi in radice ipsa, id est humilitate, non perdurat. Unde dicit Gregorius: Haec est nobilissima virtus quam verbo et exemplo Christus semper docuit et tenuit. Haec enim in omnibus operibus humilis fuit. Fuit enim humilis quando natus fuit. Esa. 9. Parvulus natus est nobis. Bernardus super: Studeamus inquit effici sicut parvulus iste. Discamus ab eo quia mitis est et humilis corde. Ille magnus Dominus sine causa factus est homo parvulus. Item in domo humili nascitur quia in diversorio, in loco humili ponitur, vix in praesepio cum vilibus pannis involvitur, humilibus enim pastoribus suam nativitatem manifestat. Item humiliter circumciditur sicut peccator quamvis fuit sine macula. Item humiliter se subdit suae humili matri ut omnibus operibus suis nobis commendaret humilitatem. Item humilem matrem habere voluit. Luc. 1. Respexit humilitatem ancillae suae etc. Item humilibus se sociavit ut piscatoribus. Item mortem turpissimam sustinuit et humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem. Item humilitatem semper docuit ut vix dicitur: discite a me quia mitis sum etc. Et alibi: nisi quis se humiliaverit sicut parvulus iste non intrabit in regnum caelorum. Ecce Christus factus est nobis humilitatis exemplum, superbiae medicamentum, ut sequamur vestigia eius. Vere ergo is sequitur vestigia eius qui in humilitate se exercet. Et ideo dicit beatus Augustinus: Ambula per Christum hominem ut venias ad Christum Deum. Deus Christus patria est, homo Christus via est, in qua imus.

1. humilitate

Dominica prima post octavas pasche

Homo xpus via est qua homines pervenire
ad ipsum unus quia timorum et errorum
remedium ergo vult perfecte sequi xpm
in hac via debet ambulare post xpm
humilitate et se in humilitate exercere Et ideo
dicebat ipse xpus qui vult venire post me
tollat crucem suam et sequatur me abneget
se operam humilitatem et propria sequi
Nota quod humili requiruntur sex
Sed nota ad verum humilem requiruntur sex
primo ut humiles pauperes diligat quia
etsi sint pauperes sunt tamen similes nobis
simus enim omnes homines ab uno deo
creati ab uno patre nati unde inspicimus
nobiles creaturas videmus quod unaquaeque
creaturam diligit sibi similem ut dicit Cor. 3
2º unde ... diligit sibi similem Secundo requi-
ritur ut laudes et honores huius mundi
contempnat verus enim humilis laudes
et honores sicut fel et venenum et sicut
[illegible] intolerantius fugit exemplo
3º xpi qui perfectus est humilitate Tercio
requiritur ut homo sibi ipsi vilescat quia
dicit hugo humilitas est virtus qua homo
verissima cognicione sibi ipsi vilescat
ut legitur de sancto francisco quod quando
aliquid viliorem se et pauperiorem se vidit
quod talem se ipsum [illegible] edixit unde
etiam vilem [illegible] reputabat unde etiam
semel interrogatus fuit quid de se ipso
4º sentiret dixit vilem peccatorem Quarto
requiritur ut vilis reputari appetat unde
dicit ysidorus verus humilis vult vilis reputari
et humilis non predicari unde dicit gregorius
in dyalogo de quodam cui cum dixisset
quidam quod nichil honoris habet [illegible]
[illegible] in amplexum illius ruit magis
gratias agere cepit quod ei etiam indicasset
dicens ei tu solus es qui in me oculos
habuisti Sed et [illegible] humilibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] par-
5º Quinto requiritur ut ad officia humilia
[illegible] exhibeat de quo habemus
exemplo Reg. 24 de abigail [illegible]
[illegible] misisset rex david ut eam acciperet
in uxorem dixit ecce famula tua
sit sicut ancilla tua ut lavet pedes
servorum tuorum Sic etiam xpus se
humiliavit quando lavit pedes discipulorum

suorum dicit exemplum dedi vobis ut
et vos ita faciatis Sexto requiritur ut 6º
libenter obediat quia cum est humilis libenter
obedit exemplo xpi qui semetipsum
humiliavit factus obediens usque ad
mortem Nota tres gradus humilitatis
primus est subesse maiori nec preferre se
equali et hec necessaria est et sufficiens
humilitas Secundus est subesse pari
nec preesse minori et hec perfecta Tercius
gradus est subesse minori et nemini
velle preferri et hec perfectissima humilitas
Secundo debemus sequi vestigia xpi per 2º
pietatem Nota videmus ad oculum quod
si quis posset sequi aliquem per viam in
qua magnus thesaurus inveniretur stultus
esset si indigens esset et ipsum non
sequeretur [illegible] de via [illegible] et
[illegible] quia [illegible] thesaurus [illegible]
inveniuntur in ipsa unde dicit quidam
[illegible] in hoc [illegible]
[illegible] imitatur si nichil indicat
quod miseri [illegible] Primo [illegible]
nobiles virtutes [illegible] virtutes
excellentes primo [illegible] 1º
corporis ipsa [illegible] ut dicit apostolus
[illegible] ad modicum
valet tamen valet pietas ad omnia valet
[illegible] promissiones vite habens [illegible]
[illegible] est et [illegible] et hec [illegible]
est ista quam salvator [illegible] dicit
Beati misericordes quia ipsi misericordiam consequentur
hoc est [illegible] et in extremo iudicio
Ipsa etiam [illegible] caritatem [illegible] quod 2º
caritas ut dicit gregorius aliena bona
sine labore sua facit pietas aliena
mala sua facit Tollit etiam iusticiam 3º
quia [illegible] est [illegible] de iudicio divine
iusticie appellat ad iudicium divine mi-
sericordie [illegible] eius
[illegible] est dei misericordem esse sicut
[illegible] ignis calidum esse Unde vera
[illegible] nichil preciosius habuit xpus [illegible]
tenuit ubi decuit [illegible] de
celo posuit et humana fragilitate
vestivit [illegible] ad pedum [illegible]
[illegible] humiliavit in passione sua [illegible]
[illegible] pependit in cruce [illegible]

tenuit quia sua media passio maior
fuit quam omnis exterior. Item magis compaciebatur
nobis quam sibi quia maiorem sentiebat mea-
suram vnde dura fuit exterior passio
exterior que fuit lignea sed durior
interna que fuit amoris. Exterior fuit
passionis scilicet pene interior compassionis
et mentis. Et sicut dolor sue exterioris
passionis non habuit parem sic nec
dolor compassionis. Vnde Tren. 1
Attendite et videte si est dolor sicut
dolor meus. Et sicut Christus mansuetudinem semper
in vita tenuit sic semper docuit. Vnde
una fuit sua frequens lectio. Semper
docuit discipulos esse misericordes. Luce 6
Estote misericordes sicut pater vester misericors est.
Vnde semel iratis suis discipulis de in-
iuria cum quidam Samaritani eum non
reciperent et discipuli dixissent vis
dicimus vt descendat ignis et consumat
Respondit Ihesus quod nescitis cuius
spiritus estis. Luce 9. Hanc etiam mansuetudinem
dilexit ab eis specialiter in predicacione ab
homine [illegible]. Et dicit Ambrosius quia
summa Christi lectio. In hac lectione et
examinabit scolares suos in nouissimo
die. Sed tunc sunt illi qui mansuetudinem
in hac vita didicerunt vt sequantur
magistrum suum ad regnum suum sicut ille
qui dicebat Luce 9 Magister sequar te
quocumque ieris. Vnde ut possimus Christum
sequi per veram misericordiam est sciendum quod
vera misericordia siue pietas consistit in
duobus primo ut pauperibus secundum
possibilitatem nostram subueniamus vel
necessaria tribuamus quia si quis hoc
non facit tunc non adimplet preceptum
de vite qua dicit Christus quod uni hic
et indigenti te petenti negas mandatum
de vite non adimplesti hoc mandatum
beatus Iob adimpleuit qui pere-
grinos recepit et eius hostium viatori
patuit qui panem suum cum pauperibus
comedit nec pauperibus quod desiderabant
negauit. Vnde etiam dicit [illegible]
necessitates [illegible] tenuit una

Secundo consistit misericordia specialiter in debitoribus
id est qui in nos peccauerunt ex corde dimittimus.
Unde dicit Gregorius: Ve misericors est qui lu-
minis misericordie sicut deus qui solem suum
oriri facit super bonos et malos. Ecclesiastici
vere misericors libenter dimittit offensam
quam offendens velit petere quia nec offensam
vindicandi vult nec vindicare appetit.
Promptior enim est ad veniam offendenti
dandam quam offendens ad veniam postu-
landam quia magis turbatur de peccato offendentis
quam de ipsa offensa quam patitur. Vt
Christus suis ignouit crucifixoribus. Sicut
Dauid rex ignouit Semei sibi maledicenti
et suis prohibuit ne ipsum occiderent et
dixit forte deus dabit michi pro ista
maledictione bonum ut legitur ut legitur
de eo quod in uita sua constans est super
Sic Ioseph ignouit fratribus suis qui ipsum
occidere volebant et vendiderunt et io
factus est dux Egypti. Sic Moyses ignouit
ipsum offendentibus in adoracione vituli et
orauit pro eis aut eis dimitte eis
hanc noxiam aut dele me de libro vite
in quo me scripsisti. Quamuis prima misericordia
sit optima tamen ista est nobilissima. Unde
dicit Augustinus Multa sunt genera elemosinarum
sed eis nichil maius quam ex corde dimittimus
quod in nobis quisque peccauit. Tercio
debemus sequi Christum per cordis puritatem.
Nos videmus in istis temporibus quod quilibet
libenter graditur in ista via mediante qua
sit placens suo amico predilecto et diligit
ab ipso. Sic deus summe diligit munditiam
et cordis puritatem. In huius signum meam
virginem hoc voluit et propter hoc nasci voluit
ut nos inducat exemplo suo in imitacione sua
Propter ergo sacramentum ad hoc instituit ut
nos mundos faceret et in munditia conseruaret.
Vnde nichil amabilius deo in cuius signum
tamen ipse sit candor lucis eterne et speculum
sine macula. Solam Iohannem euangelistam prerogatiue
ipso erat non solum corpore sed et mente
magis diligebat. Vnde quanto enim magis
diligit se sibi similem tanto eius summe mundus
sit omnis mundus sic homo mundos corde
diligit quia munditia cordis est origo et
radix omnis munditie. Sicut radix et principium
omnis pulchritudinis in rebus et sol principium
aliorum luminum quia nulla speciositas est
in luce quin descendat a sole. Vnde munditia

cordis sunt dilecti. Unde dicit augustinus
diligit deus secundum corda i. puriciam cordis qua
perfecta cordis puritas est perfecta sanctitas. quanto
enim homo est purior tanto sanctior.
Unde christus supremum gradum puritatis habuit
Ideo etiam vocatur sanctus sanctorum. Et ideo
si volumus sequi christum et eius vestigia
studeamus habere cordis mundiciam. quia quanto
sumus magis mundi in corde tanto magis
christum sequimur. Et eo dicit augustinus. Tota
puritas debet esse in christiano. Sicut deus
purus lux est. Cum christus sit ista lux
que illuminat omnem hominem venientem in
hunc mundum. Nos debemus christum sequi ut
illuminemur. Unde de se ipso dicit Jo. 8. Ego
sum lux mundi qui sequitur me non ambulabit
in tenebris. Unde etiam virgines que sunt
non solum corde sed etiam corpore munde specialiter
dicuntur sequi agnum habere. Unde dicitur apocalypsis
14. Virgines enim sunt et sequuntur agnum
quocumque ierit. Item sicut elementa quanto
sunt puriora tanto sunt celo vicinora.
Sic homines quanto sunt puriores tanto
vicinius sequuntur christum et in eadem vita
proximius fiunt deo. ut dicitur sapientie 6. Ut igitur
christum sequi possimus cum cordis mundicia
notandum quod sex sunt utilia ad acquirendam
cordis mundiciam. Primum est verbi
dei auditio. quia dicit Jo. super isto Jo. 15.
Qui audiunt verbum dei et custodiunt
continue audiendo et custodiendo verbum sanctificat
celestiali illuminat et mundat. Dupliciter enim
mundat primo quia est speculum quod maculas
cordis ostendit. Secundo quia dat aquam
gratie que maculas cordis tergit. Illud
figuratum est per lavacrum tabernaculi
de quo legitur exo. 40. quod habebat speculum
in medio in quo ingredientes tabernaculum
videre poterant et in aqua eius lavabant
Secundum est lacrime quia ex ipsa procedit
aqua lacrimarum ex quibus tanquam torrente
anima a viciis per se ipsum inde lavatur. Unde
Gregorius. Polluta dudum conscientia lacrimis
baptizata dealbat. Tertium est frequens
confessio et perfecta purgare que cor
purgat totaliter a sordibus viciorum
et per consequens est medium quo efficitur ut
sint dignum. E. Quia. 4. Reg. 5. ipse naaman

Nota de .6. utilibus ad acquirendam mundiciam cordis

2ª

3ª

id est nichil habet peccatori vade et lavare
septies in Jordane. Septies in Jordane
lavatur qui septem vicia capitalia et mortalia humiliter confitetur. quia dicit Jo. quod
in confessorum affectus de corpore affectus et
dicitur ps. Confessio et pulcritudo in conspectu
eius i. dei. Quarto elemosinarum largitio 4ª
quod dicit salvator luce. 11. Date elemosinam et
ecce omnia munda sunt vobis. Maxime
autem mundat cor quando sit ex caritate quod
ignis caritatis est maxime purificativus.
Quintum est tribulatio quia sicut
ignis purificat aurum sic etiam et tribulacio purificat. Unde ps. psalmista Igne
me examinasti et non est inventa in me
iniquitas. Sed videat unusquisque ne
per impaciencia in igne tribulationis cremetur sicut palea. Sed gratias agendo ut probetur
sicut aurum per paciencia. patiens autem
cum timeat illud Matth. 3. paleas autem
comburet igne inextinguibili. Sextum 6ª
est devota oratio quia mundicia in ordine
acquiritur. Unde david orabat. Cor mundum
crea in me deus et salvator dicitur orans.
Species eius facta est altera et vestitus
albus et fulgens. In quo significatur quod
virtus que intus habuit in corde in orare
homo mundior efficitur. Quarto debemus
vestigia christi sequi propter eius caritatem 4m principale
Nos videmus et experimur ad sensum quod quibus
bonis discipulis libenter incedit per viam quam
sibi homo suus dilectus magister precepit. Sed
quando christus vixit semper etiam ipsum ad
caritatem verbis et exemplis suis docuit
et precepit. Unde cum discessurus erat a
discipulis dilectionem precipue commendavit.
Jo. 13. hoc mandatum novum do vobis ut
diligatis invicem sicut dilexi vos. Unde
quamvis per multas virtutes possimus sequi
christum tamen inter omnes virtutes nulla est
que ita potissime sit propria christo. quamvis
enim humilitas et alia christum maneat in
ut homo fecit non tamen tam ostendit sicut
caritas que ipsum coegit ut humanam
naturam assumeret. et alia multa pro nobis sustineret. Unde dicit hugo. O caritas quantum
potes. tu deum hominem fecisti. tu deum
multa pro peccatoribus dilectoribus tuis ipsum de
traxisti cum de celis ad terram de thro-

ad crucem de cruce ad sepulchrum et deinde de terra ad celum. Iam igitur illud mandatum implet perfecte sanctitate Christus potest dici. Michael enim vult et nichil Christo carius quam hec caritas quam sine caritate nulla virtus est perfecta. Apostoli ut se deum ostenderent diligere ad ipsum sequi volebant dicebant ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Mt 19. Nam qui Christum vere diligit omnia transitoria propter Christum dimittit. Et ut possimus vestigia sequi vestigia eius per dilectionem est sciendum quod primo deum vera et perfecta dilectione diligere ad deum que tunc est perfecta et vera quando homo toto corde et totis visceribus suis et toto desiderio se elevat in deum ipsum super omnia diligendo nec aliquid bonum propter eum vel temporale in ipso querit sed solum ipsum diligit et desiderat propter eius eternitatem et immensam bonitatem sanctitatem perfectionem nobilitatem et felicitatem. Hoc enim qui vult esse perfectus in caritate non debet nec desiderare deum propter nec diligere propter mercedis retributionem. Sed postquam homo perfecte divine caritati se infundat nichil aliud querit quam quod ipsum solummodo diligat et de sua bonitate et perfectione commendet. Secundum est cognomen imperfectum hic dilectionis et est naturalis. Nam ubi hic dilectio semper bonum querit quemadmodum suum singulare querit et hec nullum premium adeo querit quia talis dilectio ut dicit Bernardus. Nam vult esse mercedis vera enim et perfecta caritas premium non querit quia res diminuta non manet. Et dicit Augustinus Ille perfecte deum diligit qui omnia mandata custodit non propter mercedis utilitatem nec propter pene timorem. Et dicit diligam te domine propter te super omnia me. Tertium autem huius dilectionis est quod homo delectatur in omnibus operibus que ad deum pertinent et ad honorem eius fiunt quo quando et cetera et dolet de omnibus his que contra deum fiunt. Secundo vera et perfecta caritas in dilectione proximi consistit est perfecta quod homo diligit

proximum suum sicut se ipsum sed in deo et propter deum quia sicut quilibet homo sibi quod bonum appetit tam in corpore quam in anima et malum effugit. In istis tribus ergo consistit debet diligere proximum suum ut semper de bono suo gaudeat et sibi bonum appetat et de suo malo doleat sicut de proprio. Et quamvis homo ex debito non se abstineat adeo facere contra inimicos nec in sufficientiam huius dilectionis non se perfecte acquirit et proximum dilectionem inimicorum. Unde dicit salvator Si diligitis eos qui vos diligunt quam mercedem habebitis nonne publicani et ethnici hoc faciunt. Quia dilectio inimicorum est testificatio vera et perfecte dilectionis quia hec dilectio est naturalis quod homo amicum suum diligit sed alia causa et ideo cum homo non sit respectu ad istum sicut ad alium tunc facit homines perfectos in caritate. Est enim perfectior quam dilectio amicorum quia curat vulnera omnia ut dicit Augustinus Ego vos ad dilectionem inimicorum admoneo quia ad curandum peccatorum vulnera nullam medicinam utiliorem agnosco. Est etiam deo acceptior ut dicit Augustinus. Tunc debent inimici tui dei amici esse. Sed quid sunt inimici tui nisi se diligunt quod eis faveant ut ad regnum celorum perveniant quod eis nec dare nec auferre possunt et tam bene iudeo et pagano competit. Hii non cognoscunt quod filius dei etiam se ipsum pro inimicis in mortem tradidit et pro eis rogavit. Insuper quod debemus eos diligere et tamen pro ipsis orare quia hoc probato quod deum perfecte diligamus. Quia dicit Gregorius Una summa est probatio caritatis si et ille diligitur qui adversatur sicut qui bona impendit. Ut dicit Augustinus Caritas nescit inimicos.

[right margin: ... dilectio inimicorum]

[right margin: Si vos [illegible] ... sequi [illegible] penarum acerbitates et mortis amaritudine]

Dominica 2a post pascha sermo 1

Obsecro vos tamquam advenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desideriis. Petri 2o.

Nos videmus et experimur ad sensum quod si aliquis pater mittit filium suum ad studium vel ad negotiandum inter alia monita quibus eum informat monet ipsum ut

malos et societate malorum fugiat sic
quia carnalia desideria sunt mala et
animi inimica. Unde petrus in canonica
sua fideliter nos monet ut quasi fugitivos
decentes. Obsecro vos etc. Circa quod nota
ad maiorem doctrinam est sciendum quod ad hoc
quod simus boni peregrini in exilio huius
mundi quod requirunt quod vitam nostram
disciplinate ordinemus. Nos videmus quod consuetudo
est peregrinorum qui instat tempus sue
peregrinacionis quod disponunt sue ordinant
domus suas et provident sue familie.
Sic cum simus veri peregrini in hoc seculo
quando nescimus qui veniat tempus mortis
et peregrinacionis nostre ut scilicet ab hoc seculo
recedemus omnem familiam nostram
idest vires tam et corporis nostri ordinare
bene et ipsis bene providere huius figura
habemus aut ubi ubi dicunt quod homo quidam
peregre proficiscens vocavit servos suos
et tradidit illis bona sua dedit autem
uni quinque talenta alii duo alii unum
iste homo peregre proficiscens
est quilibet homo tendens ad supernam
patriam quia profecto est quando solum hoc
suspiceret eum centrum ut angeli non
proficiscuntur quia tamen sue scilicet deo iam
sunt coniuncti. Nec in purgatorio quia
nimio vero sunt ad patriam de qua
certificati sunt. Nec dampnati quia ad
appetitum contrarium elegerunt sunt nec parvuli
hic quia omne bonum consistit in appetitu
sensitivo eorum quia in sanctis continuat
quia totum bonum eorum est in spiritibus insensibilibus.
Sed solus homo peregrinus est qui alias continuus
quia adhuc non est quietus suo ultimo fini
sive bono sive malo. Unde hoc patet dicendum
convenire illud hic ubi dicit tu solus peregrinus
es in ierusalem quia in fide parit visio quia
hic homo tunc solummodo scilicet quod in
videndo deum perficietur eius appetitus.
Iste debet vocare suos servos scilicet corpus suum
racionem et voluntatem ad bonum statum ne
in aliquo fine peccati occupetur sed
solum in divino obsequio occupetur. Non
debet eis tradere bona sua collata sibi a deo
quia omne datum optimum et omne donum perfectum
desursum est descendens a patre luminum idest
iustorum qui subiciuntur sunt sibi in casu dei.

Primo ergo servo suo scilicet corpori debet dare
quinque talenta idest quinque sensus ut scilicet eos
in disciplina et spirituali custodia teneat
ne ad illicita evagentur. Disciplina
enim nichil aliud est quam quedam mo-
derata ordinacio et bona et omnium membrorum
quedam preclara composicio. Duplex
autem debemus sensus nostros in disciplina
tenere. Primo ut eos ad omnia que
dei non sunt concludamus ne auris nulla
audiat nec oculus inhonesta videat nec
os turpia loquatur etc. Secundo ut eos ad ea
que ad deum pertinet in quadam spirituali
leticia apponamus. Ita ut de hiis que
ad deum pertinet libenter audiamus et loquamur
et omnia divina oculis libenter videamus.
Secundo servo suo scilicet racioni debet dare duo
talenta scilicet scienciam et prudenciam ut bonum
eligat et malum fugiat et ista duo desi-
derat racio scilicet quod primo quod malum est dimittat
quod autem bonum est teneat. Supra illud
Duo erunt duo in lecto uno unus assu-
metur et alter relinquetur. Lectus iste est
racio bene ordinata. In ista debent esse
duo scilicet quod fugiendum dimittat quod
eligendum eligat. Tercio servo suo scilicet voluntati
debet dare unum talentum illud est amor
summi boni quia quod agit pes in corporalibus
hoc agit amor in spiritualibus ut dicit augustinus
amor meus pes meus eo feror quocumque feror.
Debet autem hoc talentum dare voluntati
ut ipsum ferat in summum bonum in quo
sunt omnia collecta quantitatibus eius alias
sensus corporis circa alia voluntas tamen
semper debet servare in deo quia nichil habet
aliud facere nisi ut se pura affectione offerat
deo. Sed heu dicitur ibi quod iste qui commissum
sunt talentum unum abiit fodit in terra
et abscondit pecuniam domini sui quod hodie
faciunt multi qui affectum suam ponunt in
terrenis sicut superbi in excellentibus et
dignitatibus superfluis vestibus fornicatores
alii ut avari in pecuniis et mercimoniis
divinis fornicatores alii ut luxuriosi qui
ponunt corpus et affectum suum in
luxuriis et delectacionibus carnis. Sed
hoc non debet fieri. Debet autem homo

cor suum et affectionem suam ponere in vero bono in quo sunt omnia bona et hoc est summum bonum et ipse solus deus est hoc bonum de quo dicitur Luce 18 Porro tamen est necessarium. Secundo requiritur rectam viam gratie observemus. Nam videmus quod ad castra quando pergunt valde solliciti sunt ut rectam viam teneant ne deviant. Sic et nos spiritualiter semper debemus viam querere [?] rectam que nos ducit ad patriam et statum gratie vel si deviamus via penitentie reducit nos ad viam ad statum gratie sicut dicit salvator Agite penitentiam appropinquabit enim regnum celorum. Debemus ergo valde solliciti esse de via gratie observanda ne erremus in via peccati que ducit ad infernum. Huius figuram habemus Genesis 26 quod dicebat dominus ad Ysaac Ne descendas ad egyptum sed et quiesce in terra quam dixero tibi et peregrinare in ea. Egyptus interpretatur tenebre et significat statum peccati in qua anima totaliter obtenebratur. Unde legitur Exodi 10 quod tenebre horribiles erant in universa terra egypti id est in anima cuiuslibet peccatoris. Et ideo bene dicit ne descendas in egyptum. Sed quiesce in terra quam dixero tibi id est permanens [?] in ea [illegible] Nota quod gratia est anime utilis sicut terra corporibus quia sicut omnis [?] creatura [?] ad vitam [?] conservandam [?] sibi proportionatum ut bestie in terra pisces in aqua aves in aere sic gratia divina anima vivit in divina gratia quia ~~[illegible]~~ est spirituale esse anime quia que gratiam non habet esse spirituale. Et ideo dicebat apostolus Gratia dei sum id quod sum. Et ideo quamdiu anima est in gratia sua opera sunt eterne vite meritoria quia sunt viva. Secundo quia animas consecrat. Nam gratia immediate datur in medicinam contra peccatum et in adiutorium ad omne meritum unde dicebat quidam sapiens Gratia nihil est preciosius et speciosius speciosior sole splendidas facit animas nihil in ea utilius in vita hominibus quia replet animas thesauro virtutum et bonis operibus. Nihil etiam ea potentius quia trahit deum invisibilem et facit eum homini obedientem. Tertio

illuminat animam ad contemplandum deum in hac vita ut dicit fulgentius in quodam sermone. Sicut radius solaris subita illustratione totum mundum illuminat Sic divina gratia subita visitatione totam mentem illustrat. Sicut enim cristallus ex ea parte sui et lucidus [?] et splendidior Sic divina gratia animam quam illustrat reddit preciosam splendidam et gratiam lucidam [?] amoris. Tunc enim est speciosior sole splendidas facit animas. Sed heu quidam nolunt huiusmodi scire statum gratie nolunt scire sed descendunt in tenebrosam vallem peccatorum ubi spoliantur omnibus spiritualibus bonis huius similia dicit salvator Luce 10 Homo quidam descendebat ab Iherusalem in Iericho et incidit in latrones qui eum spoliaverunt et plagis impositis abierunt eo semivivo relicto. Iherusalem fuit quedam nobilis civitas et significat statum gratie. In quo homo erat vel nobilem civitatem celestem ad quam homo tendebat. Cum esset inquam ab hac quando descendebat in Iericho que interpretatur defectus quia a recta via gratie distrahitur in viam peccati in qua est defectus omnis boni et bene descendit quia qui homo in peccatum labitur semper descendit quia via peccatorum semper tendit descensum sed via gratie semper in ascensum. Sic quando homo sic descendit per iniquitates peccatorum tunc incidit in latrones id est angelos tenebrarum qui primo ad animam veniunt per malam suggestionem intrant possessionem sed obsident per consuetudinem et obstinationem in peccatis que tunc spoliant omnem animam vestimenta sua spiritualia scilicet gratiam virtutes et merita et bona opera auferunt. Et non solum ipsum spoliaverunt sed etiam plagam imponunt quia duplicibus peccatis ipsum vulneraverunt. Tunc enim homo tot vulnera quot peccata. Sed abierunt ipso semivivo relicto quia totaliter non possunt occidere. Nam quantumcumque homo sit peccator non tamen privatur libero arbitrio mediante quo potest sibi conferre medicinam gratie et convertere ad gratiam. Sed si non sumit medicinam priusquam obstinatus in peccatis moritur et precipitatur in profundum inferni ubi est miseria sine fine. Ne ergo descendas in egyptum id est peccatum. Sed quiesce in terra et peregrinare in ea quamdiu

meis quia tunc audient illud quod sequitur
quod dixit dominus ad ysaac Ecce quod terra et
benedictio [illegible] illud venite benedicti patris
mei percipite regnum quod vobis paratum est
Tercio requiritur ut continue de virtute
in virtutem ambulemus Nos videmus ad
oculum quod peregrini non trahunt moram
in locis que transeunt Sed continuant
dietas suas Sic nos sumus tamquam peregrini in
hoc seculo quia non sumus certi adhuc
uno anno sive bono sive malo Ideo non
debemus trahere moram longam in hoc
seculo quia dicit apostolus [illegible] dum
sumus in corpore peregrinamur a domino quia hoc
est vite accomodatus non donatus Ideo sive
velimus sive nolimus oportet nos ultra transire
quia sicut homo mobilis est [illegible]
vel mille annos Ita si viveret homo
quamdiu mundus durabit nichil esset respectu
eternitatis quia finiti ad infinitum nulla
est proportio ut dicit philosophus Ideo debemus continue
ire de virtute in virtutem que sunt spirituales
dicte in hac vita quamdiu sumus in hoc seculo
Non enim habemus hic manentem civitatem id est
Sed [illegible] sumus donec veniemus ad patriam
Ideo dicit psalmista Ibunt de virtute in virtutem donec
videatur deus deorum in syon Unde debemus ire De
virtute in virtutem ut [illegible] virtutum
nam habet unam perfecte disponitur ad
aliam [illegible] vel una trahit ad aliam
[illegible] ad aliud vel quia [illegible]
radicantur virtus ex [illegible] virtutibus [illegible]
Sic ergo ire debemus de virtute in virtutem
quemadmodum apes non quiescunt sed transeunt
de flore in florem et in qualibet flore est
dulcis est dulcedinem trahunt Sic demum
semper debemus proficere de virtute in virtutem
ire quia ex quo post istam vitam
trahimur ad dulcedinem eterne vite Unde
dicit philosophus quod [illegible] adhoc [illegible] est corpori
ut [illegible] virtutes et scientias quas tamen
magno labore didicimus bene recipimus
a creatore suo Sed [illegible] nichil [illegible]
administra Unde nota quod virtus anime
[illegible] in corpore huius mundi multa
bona facit primo [illegible] spiritualiter ornat
ut in sua persona deo placeat Unde
dicitur de sponsa in canticis [illegible] pulcre
sunt gressus tui in calciamentis filia

principis id est xpi quia sicut calciamenta
ornant hominem in processu suo sic virtutes
animam in sua perfectione quia virtus est
quedam spiritualis pulcritudo anime Unde
dicit augustinus Est quedam intellectualis
pulcritudo quod pulcre sunt plurime quia
[illegible] non sunt Unde [illegible]
[illegible] celi [illegible] Sed ornat Unde dicit
[illegible] Est celum [illegible] sancta habens solem
intellectum lunam fidem astra virtutes
nec est hec [illegible] locus in [illegible] in mediantibus
virtutibus In hoc libere habitat celestis [illegible]
[illegible] sunt esse cum filius hominis
Ut dicitur [illegible] in isto
corpore ut in sua persona fortis existat
Primo dat ei fortitudinem ut ardua aggre-
diatur que sunt super spem ut sunt
articuli fidei que sunt supra [illegible]
humane et talis fortitudo necessaria est anime
proficienti quia sine fide impossibile est
deo placere ut dicit hebreos Secundo dat ei
fortitudinem ut adversa [illegible] quia per
multas tribulaciones oportet nos introire
regnum dei Tercio dat ei fortitudinem
ut a placitis abstineat [illegible]
[illegible] ad malum proni
sunt ab adolescentia sua [illegible] quod homo
cum quadam violentia abstinet que sibi
placent etiam si abstineat [illegible]
maxima est quia [illegible] que
non expediunt ut dicit apostolus Tercio
virtus animam in suo corpore bene ordinat
ut in sua persona [illegible]
quia in regno anime [illegible]
[illegible] regnare quia [illegible]
iudicat [illegible] tribunali que
[illegible] omnia mediante
[illegible] dissipat Unde dicit [illegible]
Rex qui sedet in solio iudicii intuitu
suo omnia mala dissipat [illegible] debita
et bona ordinacione regnum anime fit bonum
Unde dicitur [illegible] tuus rex
nobilis est quia sine racione regnum anime
est miserum sicut regnum roboam
qui postquam [illegible] consilium iuvenum
[illegible] regnum [illegible]
anime obedit stultis consiliis et non [illegible]
[illegible] regnum anime est miserum

qua enim est inordinatus Quarto requi-
ritur in suo celico desiderio eterna
spiritus sanctus certificat ne in mutuo per-
fectione deficiat quia spes similiter pre-
latus sunt labore Spiritus enim sanctus tra-
hit spiritum sanctum ad eam qui est cer-
tissimus pignus et arra hereditatis celestis
ad quam anima tamquam dilecta dei filia
est creata Sicut enim homo quibus
bonum pignus habet certus est de solucione
Sic deus habet dilectum et gracias spiritus sancti
certa fit esse de eterna felicitate vel
salvacione Unde dicit apostolus ephesi 1 Si-
gnati estis spiritu promissionis sancto qui
est pignus hereditatis nostre Quarto
requiritur ut ad celestem patriam semper
desideremus Hoc videmus quod peregrini qui
numquam etiam longe sive diu fuerint alicubi
semper desiderant ad patriam Sic etiam
quantumcumque diu debemus esse in seculo
semper tamen debemus desiderare patriam nostram
que est celestis paradisus ad istam ordine
desiderare debemus tamquam veri peregri-
ni unde Unde dicit augustinus super iohannem
tota vita hominis christiani sanctum deside-
rium est scilicet desiderat celestem patriam
Et ideo docet nos salvator ut ad istam
patriam semper desideremus in oracione ista
Pater noster Non enim docet nos desiderare
hic diu vivere qui patrem habemus in
celis qui nobis est in patre sed regnum
petimus videmus enim quod peregrini qui
aliquanto morantur tempore in aliqua
civitate non dicunt se cives esse
in ista civitate sed reputant se esse
hospites advenas sed cum veniunt ad suas
civitates Sic homo in ista vita est
peregrinus et hospes dei missus cum
ad peregrinandum quia trinitas infundit animam
corpori Unde iste tres persone in trinitate
sunt deus cui debet sancte et devote
innere id thob e Et in ista ergo peregrinamur
Et ideo quamdiu in hac vita sumus tamquam
exules et peregrini sumus Sed cum veniemus
ad patriam nostram supernam civitatem Ihe-
rusalem tunc audiemus illud verbum apostoli ad ephe
angelis iam non estis hospites et advene
sed estis cives sanctorum et domestici dei Et
ideo sumus tamquam peregrini et exules desi-
deremus patriam nostram ubi erimus

cives sanctorum et domestici dei celestis
patris quem quidem in hoc amaro exilio quod
breviter excitati sumus surgamus ergo pro
desiderio non lateamus in hoc exilio per
affectum unde dicit Ruth Noemina qui
fuit peregrinata in moabitide surrexit ad
patriam pergeret per istam noemina que
interpretatur amara potest intelligi quibus
prius cum amara est iste mundus debet
surgere pro devoto desiderio a dilectione
mundi ad alterum et pergere ad patriam
quod spei solacium quia solacium spei trahit
homines ad dilectionem patrie quam anime
desiderat Unde augustinus lactulo amore tuo domine
vulneratus sum et vehementi desiderio ad te
venire desidero et te videre cupio Et hic super
eum inspirat plus venire desiderio ardore
peregrinantem animas in corpore do-
lorat Et augustinus quod dulce est patria ama-
ra est peregrinatio tota die tribulacio et ideo
patria habitacio anime ipse qui accinit eam
unde nota homines desiderandi celestem
patriam Primo mundus deus esse credendum
sicut et est in veritate et ideo quia homo
natus est ex deo in deum et ad deum in
deo natus est sicut ars dicitur esse vita in
mente artificis unde dicit cassiodorus quod
divina sapientia est vita omnium quia in esse
ducit omnia et continet omnia Unde dicit
iohannes euangelista quod factum est in ipso scilicet deo
vita erat Et super isto verbo dicit augustinus
Quod factum est in tempore sive carens
vita sive vivens in spiritu factum com-
semper vivit et vixit Est etiam secundo ho-
natus ex deo quia ipse est pater noster qui
creavit nos Et ideo salvator noster docuit
discipulos suos sic orare pater noster qui
es in celis etc Est etiam tercio natus ad
deum et cum deus ad se fecit secundum quod
dicit augustinus fecisti nos ad te inquietum est
cor meum donec redeat ad te Et quia
homo natus est in deo ex deo et ad deum
ideo istum mundum credendum debet reputare
secundum illud apostoli quamdiu sumus in
hoc mundo peregrinamur a domino Et ideo cupiebat
dissolvi et esse cum christo Secundo deus
sibi corpus premium esse tamen sicut ere
est in re Anima enim cum sit immortalis
est deformis et supra tempus ideo ab
omni creatura libera est Et ideo quodam

no e

in corpore clauditur tamdiu est incarcerata et
posset aliquis dicere quare ergo corpori
iuncta est. Videtur propter tres causas. Prima
ut anima merenti per carnem multa merita
acquirat. plura enim sunt quibus anima per
carnem meretur in quibus sine carne
mereri non posset sicut est corporis flagellatio
domare ieiunare peregrinari et multa alia
passionum. Secunda est ut anima carnem tamquam
fidelem sponsam custodiret et omnibus insignis
fidelibus collocaret. Caro enim per se bruta
omnis non susceptiva non esset nisi
mediante anima solam immortalitatem in-
duet. Tercia est ut deus universum opus
suum compleret. Cum enim sit quedam creatura
sensibilis quedam pure spiritualis sicut an-
geli necessarium fuit ut deus universum
compleret quod aliqua creatura esset que carne
et spiritu esset composita ut est homo. Unde
peccato homine dei perfecta sunt opera. Sed
quia hec domo qua anima unitur anime
corpori impedit eam ne possit suas de-
votiones et sua exercicia tam cito et ita
expedite perficere prout libenter vellet
ideo corpus carcer sue mentis nominat.
Et eo dicit apostolus Infelix ego quis me
liberabit. Tercio debet sibi cavere intendo
in exeat istis et hoc perfecte sunt iste
dixit illa consolatio melius est deus
vere tamdeus factus est. Et quia deus
totum quod est amabile et desiderabile
unde anima ideo totum passione quod
deus non est quia ille deus tam oria fuit
est. Unde legitur de beato paulo quod semel vel
in carcere ubi cum magno honore et
diuitia fuit susceptus et fuit animi
invitatus ad convivium et cum sic inter
eos sederet inclinavit caput ad manus
suas et suspirium attrahens multum suspira-
vit. Tunc animi circumsedentes quererent
quid esset vel sue tristicie. Respondit hec
omnis consolatio melius est illi totaliter
mortuum est quicquid dicendum et totus
mundus et crucifixus est. Ideo apostolus dicit
michi mundus crucifixus est et ego mundo

Dominica 3 post pascha

3 post pascha

Abstinetes omni immundiciam
carnali. Primo nos videmus
ad oculum quod homo debit
pondere aliquo oneratus quod suas vires
excedit prudenter facit si illud abiciat. est
quia si non abiciat opprimitur necessario
et succumbit subiecto. Consimiliter bruta
iacebunt videntes quod immundicia pec-
cati gravat hominem et deprimit eum
usque ad profundum inferni. Monet
nos ut ipsum abiciamus. Dicit Abiecta id-
circo quod omnem aduersam doctrinam Heb 12
est faciendum quod peccatum est abiciendum propter
quod que facit. Hoc primo quia anima
deturpat. Nos enim videmus si
aliquis haberet pulcram ymaginem de-
pictam in domo sua que si deturparet
per immundiciam aliquam corporalem ille ho-
mo diligit istam ymaginem nec tale
immundiciam absterget. Sed anima pulcra
ymago est et nichil eam adeo detur-
pat sicut peccatum et nichil ipsius pul-
critudinem adeo ... sicut vitus. Unde
peccatum ipsam totaliter tenebrosam facit
et odiosam. Sed virtus lucidam et
graciosam. Sunt enim ista duo gracia dei
et peccatum sicut lux et tenebre. Unde sicut
recedente luce aer remanet tenebrosus
sic abeunte virtute et gracia anima remanet
tenebrosa per peccatum quia peccatum secundum beatum
Augustinum nichil aliud est quam privacio
boni. Unde hortatur nos apostolus Ro 13
Abiciamus opera tenebrarum et induamur
arma lucis. Ostenditur quod peccata dicuntur no e
tenebre. Primo quia nichil nobis
fuit clarius qui male agit odit lucem
ut dicit salvator. Sunt enim sicut
aves de nocte volantes et de die latentes
et tamquam putrida ligna de nocte luce-
ant in die sunt deformia. Secundo
quia homines cecos faciunt. Sunt enim
tenebre excecant homines et oculos
naturales sic peccatum oculos anime spirituales. Unde
dicitur de istis pessimis sacerdotibus
qui propter suam libidinem volebant dampnare
istam beatam dominam susannam
quod malicia excecavit oculos eorum
Dan 13. Sic talis delectatio huius
obscurat ut videre veri lucis claritatem
non valeant. Tercio quia ad tenebras
ducunt ad istas tenebras de quibus
dicit salvator. Mittite eum in tenebras
in tenebras exteriores scilicet in infernum

ubi erit fletus et stridor dentium Unde
etiam nota quod virtutes dicuntur lux pro
multitudine effectuum lucis primo quia
lux hic affectum directum dirigit enim
hominem ne deviat in via que ducit
ad regnum celestem Et io comparatur stelle
maris Sicut enim ista navigantes in
mari ducit ad portum sic fides ducit
ad portam celestis patrie quam etiam nemo
intrare potest nisi habeat rectam fidem
Sicut nauta respiciens stellam maris evadit
et ad portum quem tendunt non pervenit
Hec est ista splendida stella que tres
reges duxit ad Christum quando natus fuit
in bethlehem Secundo virtutes dicuntur
esse lux quia lux hic affectum letificat
sed tenebre contristant Unde quod
dicebat thobias Quale michi gaudium
in tenebris sedeo et lumen celi non video
Sic etiam virtutes specialiter tamen ista virtus
theologica scilicet spes que producit gaudium
spirituale operatur in anima iuxta exhortacionem
apostoli Ro 12 Spe gaudentes Spes enim
est quedam pregustatio future suavitatis
Unde et sancto paulo concessum est intrare
occultas voluptates celestis paradisi et inde
auferre dulces flores et aromata
eterne gaudiorum quibus posset dele
niri et temperare amaritudinem
presentis vite Quia procul dubio multi
boni homines sepissime in desperationem
caderent propter varias passiones et
tribulationes quas in mundo sustinent sed
non attendunt perfecte futura gaudia
que deus promisit diligentibus se
Unde etiam Christus discipulos suos
dulciter consolatur propter pressuras quas de
bebant pro eo pati sustinere dicens
Iterum gaudebit vos autem contristabimini
Sed tristitia vestra vertetur in gaudium
Tercio virtutes comparantur luci quia lux
hic affectum clarificat ut patet in vitro
quod solaribus radiis penetrat Sic etiam virtutes
clarificant animam maxime ista virtus
que dicitur caritas quia sicut sol suis
radiis cristallum penetrando clarificat
quod sit quasi uniformis soli ita quod habet
esse corpus solis Sic caritas que est
radius divine gratie et bonitatis animam adeo
clarificat et deo unit in deum trahit

quod deo similis efficitur per quandam caritatem
que quandam deificat non tamen quod deo similis
fiat per naturam convenientiam quod absurdum
est dicere quia non est nisi unus deus sed
fit similis deo per conformitatem spiritus
et voluntatis iuxta illud apostoli Qui
adheret deo per amorem caritatis unus spiritus
fit cum eo Secundo peccatum est abiciendum
quia animas comparatum infirmitate assignat
Nos videmus ad sensum quod homo illud quod
est causativum infirmitatis corporalis
libenter vitat et a se abicit Sicut autem
peccatum facit hominem infirmum spiritualiter Ex qua
infirmitate etiam provenit pravitas ad
peccandum et difficultas ad bene operandum
Sicut videmus in natura quod homo qui est
sanus est promptus et habilis ad omnia bona
opera facienda Sic spiritualiter quando anima est
sana et munda a peccatis prompta est et agilis
ad omnia opera bona facienda Sed quando infirmatur
languore peccatorum tunc quasi ligatur et
inclinatur ad vitia ... et procliviter ad
peccandum Et io patriarcha gen 34 abicite
deos alienos qui in medio vestri sunt et
mundamini cum tractat tractatum
potius sanitatis quam curatio Et io hec infir
mitas est abicienda per veram penitentiam
que languores sanat ut dicit augustinus Sed
heu homines non curant spirituales curare
Sed quando infirmantur corpore tunc statim
querunt medicinam quamvis autem languor spiri
tualis in anima peccati immineat cum
tamen peccatum eius operetur in spiritualibus
plus quam in corporalibus quia sicut diverse
infirmitates corporales mortem inducunt et
separantur homines a societate viventium
Sic peccatum est mors anime et separat homines
a societate dei et omnium cum deo viventium
Unde notandum quod una est infirmitas que vocatur
ethica que consumit et arefacit homines
et significat superbiam que facit homines
sine humore gratie et bona operatione
Unde de ea 18 Superborum gentium radices
arefecit et complacuit humiles hac infir
mitate periit lucifer et sui seguaces dum
sedem suam volebant ponere in superno
throno et similes esse altissimo Alia est
infirmitas que vocatur frenesis et facit
iram que facit homines rabidum Unde

cum pulte
f

1 no vj infirmitates

Vnde eo tempore quo homo est iratus prius vero bestro
in homine et fit quasi bestia quia homo
est animal mansuetum natura Vt dicit
philosophus hac infirmitate infirmabatur pes-
simus tamen qui ira occidit fratrem
suum suum Abel iustum et sanctum
Sed infirmitas adhuc multos occidit
et inficit vt dicitur Iob 5 virum stultum
interficit iracundia Alia est infirmitas
que vocatur ictericia proprie gelsucht
que decolorat hominem et significat inuidiam que
prouenit ex felle inordinate amaritu-
dinis et decolorat hominem quia inuidus
semper tristatur de bonis aliorum
et letatur de malis eorum hac infirmitate
percussi pessimi iudei qui per inuidiam
occiderunt christum Alia est infirmitas
letargia proprie schlauff sucht et significat
accidiam que facit hominem extinguere
spiritum hec est infidelis vnde quedam necat
filios suos id est omnia bona opera per nimium
amorem sui hac prius sampson fortissimus
dum pergeret in sinu dalide dormiuit
amisit oculos suos id est amiciciam vero
dei Alia est infirmitas que vocatur
bulismus proprie schwinsucht et significat
gulam que est inmoderatus appetitus
edendi et bibendi Vnde philosophus omnia nos
consumit hac prius primus parens et
dampnauit omnem posteritatem per esum
pomi vetati veteri orbis Vnde dicitur
ecclesiastici 37 propter crapulam multi perierunt
qui autem abstinens est adiicit vitam
Vnde dicit et auctor quod crapula plures
occidit quam gladius Alia est infirmitas que
vocatur ydropisis que quanto plus bibit
tanto plus sitit et significat auariciam
que nunquam satiatur diuiciis vt dicitur
eccl. 5 auarus non implebitur pecunia
hac prius pessimus fuit iudas qui pro
modico precio vendidit christum Alia est
infirmitas que vocatur acuta febris
et significat luxuriam que fere omnes
multos inficit quia est ignis consumens
ad consumacionem deuorans Vt dicit Iob
31 hec inficit istos fortissimos primum fuit
qui per luxuriam perierunt in diluuio
et istos in pentapoli quos deus igne

et sulphure interfecit propter feditatem luxurie
Adhuc est vna seu alia infirmitas que
vocatur epidimia al. pestilentia
lantsucht sch que iam diu in
mundo regnauit et significat vanam
mendacium et fraudes Vnde quod iam per
totum mundum inundauit quia
mentiri et decipere sit iam inoleuit
in seculo quod illi qui hoc faciunt iam pro
astutis et prudentibus reputantur et qui
hoc nesciunt tamquam ydeote reputantur
Sed egritudines anime quod detestabiles
sunt quam infirmitas corporis fuerit
Dicamus ergo eas per ordinem specialiter
ne in eis occupati die noctis et
nullum remedium inuenire possumus
Tercio peccatum est abiectio quia omne 3m peccatum
spirituale bonum aufert dissipat et annichilat si
Nos videmus in istis temporibus quod si
vnus ciuis vel alius spoliat bonis vel
ab eo auferre aliquid aliud quid
per sibi restituat et cum abiret et expellit
hunc a ciuitate ita est peccatum quod peccatum spoli-
at gratia et gloria futura priuat et
omnibus donis habitibus Vnde loquitur
beatus Iob spoliauit me gloria mea
scilicet veste caritatis et innocentie et
libertatis Abstulit coronam de
capite meo id est gratiam diuinam que ornauit
coronauit animam vt deo grata fiat Sine
cuius gratia gratificante nemo placet
deo Sicut corona fortitudinis amittitur per
vnum peccatum mortale tollitur amissa
aut difficulter acquiritur sicut possessiones
pecuniarum Secundo omnia opera bona
mortificat que per caritatem facienda
sunt coram deo quia sicut adam
per vnum peccatum infecit omnem posteritatem
suam Sic consensus et perpetratio vnius
peccati mortalis inficiat omnes filios
et filias bonorum operum et virtutum
quas omnia absque sancto concipit
et parit cristo Vt eodem dicit eccl.
Qui in peccauerit in vno multa bona
perdet Tercio hominem a societate
ecclesie separat quamdiu enim homo sine
peccato mortali est omnia bona et

elemosine omnia sunt ad salutem proficiunt
unde dicit david particeps ego sum
omnium timentium te et custodientium
mandata tua Sed qui est in peccato
mortalibus sicut arbor bonum fructum
quia est tamquam membrum precisum
et aridum separatum a corpore a communione
sancte ecclesie quia non recipit influxum
nam [illegible] a sancta ecclesia et ideo dicebat
apostolus non est communicandum infideli cum
impietate quia talis est opprobrium
in terra [illegible] et abiectio plebis
ut dicit psalmista unde peccatum eiecit luciferum
a societate angelorum adam a paradiso
caym a conspectu domini quia erat vagus
et profugus a terra unde etiam si peccator
in mortali decesserit et ubi notandum est
non debet sepeliri cum fidelibus nec debet
fieri oratio pro eo quia dampnatus est
unde dicit ysaias Non habebit consortium
in eis in sepultura sed cum iustis et
sanctis debet tamen modo fieri oratio
pro eis in ista vita ut deus convertat eos
unde Secundum abicimus modo peccatum
propter peccatum primum [illegible] bona per-
dimus ut ea lucrari possimus per pe-
nitentiam [illegible] est quia redeunti per
penitentiam primam non solum oblata re-
stituit verum etiam insuper bona gratie
ut dicit ambrosius quod parabolice figura-
tum est in isto filio prodigo cui
pater redeunti dedit stolam primam
Secundo non pono in sermone ut filii lucis
ambulare Ecce 19 Quarto peccatum
est abiectio hominis cum magno et
animam condempnat morte eterna Nota
videmus quod quibus homo non fugit
et a se abicit quicquid est mortis sive
corruptionis Sed peccatum animam [illegible] morte
condempnat primo morte spirituali quando
peccat mortaliter quia tunc anima amittit
deum qui est vita anime unde dicit augustinus
Sicut corpus meum vivit de anima
et ita anima mea vivit de te deus
meus et ideo dicit Job onde peccatum [illegible]
ad mortem mors est appellanda Secundo
peccatum mortale naturaliter condempnat
animam et abreviat vitam [illegible] propter
peccatum [illegible] deus onde [illegible]

Nota

[illegible]

hominem infirmitate et diversis passionibus
lepra paralisi ydropisi pestilentia et
appoplexia et morte subitanea Unde
legitur Secundo narrant post quod ad ex-
hortationem gregorii communicaverunt corpus
et sanguinem domini nostri ihesu christi qui dederunt
se ad levitates ad commessationes ad luxurias
et inter vices laudaverunt deum quod percussit
eos peste inguinaria Sed [illegible] quando
sternutabant statim expirabant et inde
venit consuetudo quod quando homines sternutant
faciunt crucem ante se et qui sternutant
dicunt eis deus adiuvet te Quare ergo fuit
causa quod deus aquis diluvii diluit
mundum universum exceptis valde pau-
cis nisi peccatum quod etiam fuit causa nisi
peccatum quod illi magni imperatores et reges
sicut Saul nero et herodes sepius inter-
ierunt Quare etiam iudas et achitophel
et [illegible] a demone apprehensi sunt se ipsos
precipitaverunt nisi peccatum suum Quare adhuc
multi sunt qui suspenduntur et decollantur
et rotantur nisi quia peccatum bonam vitam
neglexerunt etiam sine bono fine hic
moriuntur quia dicit augustinus Raro bene
moritur qui male vivit Ps Viri san-
guinum et dolosi non dimidiabunt dies suos
Tertio peccatum condempnat animam morte eterna
unde dicit anselmus Quidam nesciunt debitorum
satisfactores esse contingunt aliter inordinatum
[illegible] in regno dei quod esse non potest quia
deus nichil dimittit inordinatum in
regno suo Sed omne peccatum mortale habet quantitatem
infinitam secundum culpam tanta enim est
offensa sicut iste qui offenditur si iste qui
offenditur in peccato et per peccatum est infinitus
scilicet deus Ergo culpa est infinita et
ergo debet pena per eam mors eterna
quia moritur iste qui non est inventus
in libro vite et hec mors non habet ~~[illegible]~~
amaritudinem est enim mors corporalis quia
separat amicum ab amico socium a socio
parentem a filio animam a corpore Sed mors
eterna adhuc amarior est sine comparatione
quia separat animam a deo eternaliter unde
cum diabolo recipit in infernum mergi
totaliter quantum ad corpus et animam De ista
morte dicitur eccl O mors quam ama-
ra est memoria tua homini habenti pacem

in substanciis suis et tota abstulit in quo habuit fiduciam confugiamus ergo Secundo et abiciamus potius ne incidamus hanc tercio mortes quia scribitur Ezechielis 2 bmg[?] quis offensiones oculorum suorum abiciunt offensiones quod oculorum sunt que suo oculos actuum offendunt quod Deum essentia videre non possunt Dominica 3 post pascha

Dominica 3 post pascha sermo sufficienti

Factor operis hic b[?] ... ...
suo erit [?] videmus enim
in istis temporibus Christi
operacioni quod invenient
fideles ultra condignum sequentur remunerationem ut fideles suum in agendo meritorium bonum Secundo Iacobus primo magnum nobis promittit [?] premissum cum dicitur factor operis et cetera quod vero ad intencionem dictum est sciendum quod quod dicit mondum homo ad hoc ut bonum operetur alioquin videmus manifeste naturam quod quilibet habet proprium operacionem quod dicitur istam operacionem quod dicitur homo sicut oculos habet propriam operacionem videndi quamdiu istam exercet dicitur oculus quamvis non exercet propter non dicitur oculus et similiter est de aliis sensibus naturalibus Sic propria operacio creature racionalis bonum est operari et hoc est proprium opus hominis sicut propria operacio que competit ei secundum naturam Sed hoc non est operacio propria et ideo quamdiu operatur bonum quod opus suum dicitur homo quando aliud operatur malum non dicitur homo nisi equivoce sicut homo mortuus dicitur et ideo debemus semper bonum operari cum finis ad hoc creati preterea inferioribus creaturis Sed dicit [?] ... et ad laudem dei sumus creati in Christo ihesu in operibus bonis Sed nota quod qui bene vult operari et que opera sua sint bona debet habere Primo constantem puram ne sit pro aliquo [?] precium redempcionis quod quidem ad vel contraria est infecta aliquo modo non sit bonum operari quia bonum et malum sunt opposita et unum expellit aliud et non possunt simul esse in uno homine sicut nec in uno loco calidum et frigidum et in una arca decet duobus Secundo debet habere homo

voluntatem ordinatam id est bonam quod quicquid fit sine bona voluntate apud deum bonum esse non potest Sed ideo dicit Bernardus voluntas bona in dei est origo omnium bonorum operum et omnium virtutum et econtrario mala voluntas omnium malorum et viciorum Tercio debet habere intencionem rectam ne bonum quod facit prava intencione fiat quod quicquid homo prava intencione facit amittit Sed dicit salvator Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis Quarto debet habere discrecionem plenam quia discrecio ordinat omnes actus bonos ut ordinate fiant sed quid et ubi ne homo plura bona faciat quam facere potest possit et debilis fit Sed etiam nimis modica fiant ita quod virtutem omnem[?] excedat Sed ideo dicit apostolus Racionabile sit obsequium vestrum id est cum discrecione quod quicquid sine discrecione fit bonum esse non potest Sed dicit vos[?] ... Quinto debet habere fortitudinem perfectam ut ardua et difficilia aggredi valeat ad hoc autem tria requiruntur Primo ut homo habeat veram fidem et hoc est valde difficile quod homo credit quod est supra comprehensionem racionis sue scilicet quod virgo peperit quod deus homo factus est et que sunt de fide quia qui fidem katholicam non habet etiam nichil boni potest facere quod sibi sit meritorium quantum ad vitam eternam quia dicit Augustinus quod fides est bonorum operum fundamentum Secundo ut homo habeat bonam spem et veram et hoc valde difficile est et arduum racione[?] quod homo pro mercede eterna se teneat castigando vigilando ieiunando elemosinas dando et cetera bona faciat et est necessarium cum tamen mercedem non videat Tercio ut homo habeat veram caritatem scilicet ad deum ad proximum quod est valde difficile et arduum ut homo diligat deum quem nunquam vidit magis quam fratres quos quamvis videt magis quam se ipsum Item quod diligat hostes qui eum fortiter[?] lesit et non loquatur de eo malum

nisi in fine intendit et tamen ista tarditas
est necessaria perfecte volenti operari bonum
2m pple Secundo debet homo moveri ad operandum
bonum propter amissi recuperationem nos videmus
ad oculum quod qui amisit rem sibi dilectam
diligenter querit et facit quicquid potest
ut eam rehabeat Sed homo consentiens in
statum culpe rem habet dilectam super omnia
que possunt haberi in hac vita et est
valde dives quia omnes virtutes et
omnia opera que facit in statu gratie merentur
vitam eternam sed per mortale omnia ista
amittit scilicet gratiam virtutes et bona opera
et ideo debet se homo ponere ad statum
gratie penitentie que est via adducens ad gratiam
et tunc potest omnia amissa recuperare
unde dicit apostolus 2 ad cor. 6 vide providens
et age penitentiam et prima opera fac Ipsa
enim penitentia recuperat gratiam et quandoque maiorem
quam perdita sit per culpam sicut significatur
ultimo Iob 42 deus convertit Iob restituit
omnia que fuerunt Iob duplicia Et quandoque
bona opera sua amisit per peccatum dum agit
no penitentiam ut bona amissa recuperet Sed
nota quod ad veram penitentiam tria requiruntur
Primo vera contritio quia oportet quod peccatum
quod per delectationem in animam introducitur
per contritionem et dolorem expellatur Unde Ezechias
rex dum exspectaret dixit Ysa 38 Recogitabo tibi omnes annos meos in ama-
ritudine anime mee Phisici sive naturales quod
nichil sentit infirmus vel infirmior
sive infirmitatis est maximum signum
mortis Sed contritio qua affligitur et
amaricatur et vexatur sentit infirmitatem
suam sit versum et vitam subsequentem
Dicit enim quidam bene amara contritio de
eterna dampnacione maior de perfectione
gratie amissione amarissima de divina
offensione signum est spiritualis con-
valescentie Sed qui peccat nullam habet
contritionem de peccatis suis sciat quod coram
deo mortuus est Secundo requiritur pura
confessio videmus enim quod aliqua corpora
quanto sunt altiora tanto sunt
puriora ut in igne quia est elementum
supremum et purius et terra que est ele-
mentum infimum et impurius et fec

cum elementis Et cum igitur anima venialibus
inter omnes creaturas sit altior quo ad
statum merendi quam sunt etiam angeli
qui non sunt in statu merendi igitur
sequitur quod est purificanda per confessionem
Sed quia contritio habet ad confessionem
quendam ordinem ideo oportet quod illud
quod anima interius conteritur lingua
exterius confiteatur Psalmo 50 Sacra
scriptura habet ut in signis omnis in perfecte videatur
cum confessione statim incurrit penam
deprecantis quia sit vera contritio Tertio
requiritur iusta satisfactio Dicunt enim iura
canonica Iustum est ut equalis pena
debeatur ei qui facto consentit et ei qui
factum perpetravit et quia anima et corpus
membra actum peccandi perficiunt Iustum
est quod anima dolore contritionis interius affligatur
quod etiam corporis satisfactione exterius affligatur
In lege enim quod iubetur quod pena commissa
punietur quam nec morte nisi nullo principis
machinatur Et propter hoc etiam venerabile
est quod homo recipiat suum penam penitentie privat 4
quod eam animam recentis cupiditatibus sequitur
intoxicavit In lege etiam morsi signum
est ut qui aliquem adversum suum extrahere
mittitur lapidibus obruatur et quia
corruptibile corpus animam semper trahit
et eam carnalibus desideriis suis facit
quam tamen durius lapidibus penitentie debemus
punire quia dicit Ber[nardus] Caro vadat penitentie
laborem penitentie non abhorreret Sed inuncto
quod culpam qua adheret indignior habet
amplectitur Tertio debet homo movere ad 3m pple
bene operandum temporis velox transitus
Nos videmus ad oculum quod qui aliquis habet
aliquod opus facere et videt quod tempus est
breve multum solet festinare Sunt
autem tempus est continua successione
variatur quia nox succedit diei et hora
hore et sic semper revolvitur Sic homo
qui est in tempore semper et continue
variatur et transit cum tempore et nunquam
in eodem tempore permanet donec mors que
est mercita terminat Et ideo dicit Sapientia 2
Umbre transitus est tempus nostrum et non
est reversio finis nostri Et ideo quia tempus

penitum habemus quia mortal aliud De
tempore hemus nisi nunc et nescimus quando
mors veniet et durabit hoc nunc nobis
cum Ideo sine intermissione debemus
bene operari unde dicit apostolus ad gal. operemur
bonum in hac tempore Igitur
quilibet debet bene facere ne peccat et mors
veniat et tunc posset bene operari dum
no. tempus non habeat Unde notandum quod post
hanc vitam non erit tale tempus quia
nec prius nec presens nec futurum sicut
nec anni nec menses nec ebdomade nec
dies nec hore Sed ibi erit presto tempus
quia ibi est una dies iuxta illud psalmista
dies pleni invenientur in ea In celo non
est tempus merendi sed tempus fruendi
et gaudendi de divina contemplatione In
purgatorio etiam non est tempus merendi
sed purgandi peccatum quod in isto tempore
digna satisfactione homo non delevit
In mundo etiam non est tempus fruendi sed
tempus merendi de tempore quod nobis non
pereunt quia adeo qualiter sit expressum
In inferno etiam non est tempus merendi sed
tempus eternaliter flendi et puniendi Sunt
enim adeo obstinati in peccatis quod penitere
non possunt et ideo etiam non mereri Unde
no. q. nota quod homo quod modo potest mereri
primo per fidei illuminationem sed hoc non est in inferno
quia nulla fides erit ibi qua per fidem
deum cognoscant Inhabitat enim vita celestis
fideliter [...] adeo ~~[...]~~ vera cognitione
per lumen fidei in beata vita evacuabitur
fides quia aperte videbunt speculum
eternitatis in quo omnia videbunt In inferno
enim non est fides nec cognitio nec visio
sed tantum pene et tenebre iuxta illud sap.
terror et tenebre concreata sunt peccatoribus
tardius Secundo // potest homo mereri
per caritatis meritum quia quanto quis
deum et proximum propter deum plus
diligit tanto plus meretur Sed hoc
non erit in inferno quia damnatorum
voluntas taliter per invidiam est
corrupta quia invidia caritati opponitur
quod nec semetipsos ~~[...]~~ nec deum
nec sanctos diligere possunt Sed

perpetua abstinentia invidia ipsos et
omne bonum odiunt Tercio potest aliquis
mereri per unam operationem bonam
Sed hoc non erit in inferno quia sunt
ligati et obdurati ad omne opus bonum
faciendum sicut sancti in celo adeo sunt
sicut sunt confirmati in bono quod nunquam
possunt facere malum sic dampnati in
inferno adeo sunt obstinati in malo
quod nunquam possunt velle vel facere bonum
habent manus et pedes ligatos quod
nichil boni facere possunt Unde Mt.
22 Ligatis manibus et pedibus proicite
eum in tenebras exteriores Quarto
aliquis potest mereri in via per corporis
domationem ita quod corpus cum sensibus
racioni subiciat ne impugnet adversus
spiritum quia hoc fit cum quadam violentia
et gravitate Sed hoc non erit in dampnatis
quia semper vivunt secundum sinistram
sensualitatem in tribulatione et in ira
et amplius non habebunt spem de
venia Unde dicitur in ps. peccator videbit
et irascetur dentibus suis fremet et ta. de pec.
rit Quarto debet homines movere ad
bene operandum magna premiatio nos
videmus ad sensum quod boni et fideles Item ps. de
operarii magnam mercedem reportant
fideliter et continue laborantes Sed deus
vult habundanter premiare et mercedem
dabit dare illis qui sunt in bonis operibus
perseverant Et ideo debemus continue nos
exercere in bonis operibus ut premium et
beneficium adeo post hanc vitam depingas
suorum bonorum operum Commisisti
retinet non secundum maioritatem sed
secundum nobilitatem secundum quod aliquis
facit bona in maiori caritate per unum
ave maria nisi aliquis maiori caritate
persistens plus potest mereri quam alter
qui mille vel amplius legit in oratorio
in maiori vel sine caritate quia secundum
intentionem caritatis augetur premium
Sed propter debemus bonum operari
et quicquid operamur facere in caritate
tunc utique tale opus sit electum et
deo magis gratum et ideo dicitur Eccl. 14
Unde opus electum iustificabitur et qui

operari illud honorabitur in ipse primi bi
[S]ed nam quod tanta premia et gloria
in celo esse dicitur quod si homo posset hic
possidet scire quod esset in infimo throno
locandus sine dubio hic libenter vellet
eligere quod centum annis decies passus
servire in pluribus penis et in doloribus
carceribus que possent esse laudanda extra
ipsitate ut posset ad infimum thronum procedere
[S]ic etiam libenter vellet facere ut de secundo
throno posset procedere ad tertium et sic
et sic semper ascendendo donec posset
venire ad supremum thronum [S]ed non est
dubium quod secundum meritum suum quisque recipiet
et sedem unde nota illud primum quod
quisque secundum opera sua recipiet bene
figuratum est in evangelio Mt xx ubi
[S]alvator quibusdam operariis pro-
mittit denarium diurnum [S]unt qui
mane id est ab initio iuventutis sue inmediate
deo serviunt et debetur premium magnum
et significatur per denarium diurnum
qui ymaginem christi representat unde
melior est melior dies una super milia
[I]llis quibus promittit quod iustum est
sunt illi qui sexta et nona hora
veniunt hic secundum iustitiam premiat
quum non considerat in eis multitudinem
operis nec diuturnitatem laboris sed radicem
caritatis quia deus non respicit quid
sed quanto fecit patet in vidua que
obtulit duo minuta de qua dicit sal-
vator quod plus omnibus dedit Illis autem qui
nil promittit sunt qui hora undecima
id est in etate decrepita deo serviunt talibus
nichil datur sed quicquid dat ex
gratia donat sufficit talibus ergo quod ad suam
graciam recipit [U]nde illud ps [N]e proi-
cias me in tempore senectutis cum
defecerit virtus mea ne derelinquas
me [S]ed non quod deus quod quod homin-em
dampnat [Q]uinti sunt qui pro omnibus
bonis suis nichil recipiunt in celo ut
sunt illi qui multa bona faciunt et
tamen sunt in peccato mortali ut
cupiditate vel alio peccato hic bonum reddit
deus sed maxime hic cruciat quod homo

pro tali bono facilius conmictit vel
temporali bono remunerat vel minus
dampnat non quod totaliter penam ab eis
auferat sed quod eam bene diminuat
[S]ecundi sunt quos modicum remunerat
ut qui in morte convertunt et penitent
nec aliquid boni habent et in ista conver-
sio est periculosa et hii fere omnes id
differunt [S]ed non legimus aliquem
nisi solum latronem non in morte
conversum esse quamvis tamen plures
fuerunt et hoc ut deus ostenderet quod rara
et periculosa sit penitentia in morte [U]nde
dicit salvator [O]rate ne fuga vestra
fiat yeme vel sabbato [S]abbatum
est ultima dies [S]eptimane yemis
non est utilis ad seminandum et ad
laborandum magis [T]empus mortis
non ergo differas converti in ultimum
diem mortis tunc nichil laborare
poteris quia pena magna si non
converteris et ipsa pena si converteris
[T]ercii sunt quos multum remunerat
ut illi qui cito convertuntur in iuventute
quia iuvenes sunt fortes et fortem
possunt facere penitentiam et tales deus
feliciter remunerat quia tale obsequium
multum diligit [S]icut aliquis magis
diligit novam civitatem quam antiquam
et dissolutam [S]ic deus magis diligit
conversionem iuvenum quam senum quia est
fructuosior et ideo tales magis remunerat
[U]nde dicit apostolus [U]nusquisque propriam mercedem
accipiat secundum suum laborem [Q]ui ergo
diutius et in maiori caritate laboraverunt
in maioribus thronis collocabuntur
[Q]uarti sunt quos supra modum remunerat
ut qui numquam mortaliter peccaverunt
et tamen durissimas egerunt penitentias ut
Iohannes baptista et alii multi sancti et horum
premium tanto maior est quam aliorum quia omnia
que fecerunt vel que faciunt pure
eis proveniunt ad premium eternum
et ideo isti dicuntur cantare canticum
novum quod nullus aliorum poterit canta-
re sed In die ascensionis sermo

Ascen[sio] x[risti]

Ascensionem nostre de
suo dispositur pro Nos
videmus quod si quis haberet
dilectum amicum sub-
limatum in regem vel in magnum domi-
num in terra aliena tantum de eo ex
gaudio cogitaret et ipsum si posset vide-
re desideraret. Cuius exemplum habemus
in Iacob qui cum audisset quod suus filius
dominaretur scilicet Ioseph in tota terra
Egypti dixit sufficit michi vadam et
videbo eum antequam moriar. Cum
igitur qui nobis est amicus in dilectis-
simus hodie sublimatus est in regem
celorum. Ideo nostra post ipsum corde et
affectu debemus ascendere. Et hoc est quod
dicitur nobis presenti [illegible] ascensionis
nostre de suo etc. Circa quod verbum
ad nostram doctrinam est sciendum quod quod
faciunt spiritualiter ascendere. Primum est
cordis puritas. Nos videmus in mundi-
natura quod quanto aliqua res est purior
tanto levior et tanto facilius ascendit
ut in elementis quanto sunt puriora
tanto facilius ascendunt ut in igne
et aere et contra de gravibus. Sic est
etiam in mundo spirituali quod quanto homo
in corde est purior tanto facilius spiritualiter
ascendit. Unde psalmista Quis ascendit in
montem domini aut quis etc. Innocens
manibus et mundo corde. Sed quanto
cor est sordidius tanto promptius est ad descen-
dendum. Sed peccator moritur in
tempore non statim tempus sed puncto
iuxta illud Iob In puncto ad inferna
descendunt. Et ideo si non peccator per nostras
dei retineretur que est mediatrix inter
deum et nos statim cum peccaret
precipitaret in infernum. Sic pondus
descendendo inferius traheret infirmum
nisi retinet medio vel sustinet terra
deglutirent homines etc. Numeri 16. Cum
Dathan et Abiron corde et detractio-
nis dixit psalmista Descendunt infernum quasi
lapis. Et hoc quia tam gravi pondere premuntur
quia [illegible] non sustentabat

Act. 31
.c.

Unde debemus habere puritatem cordis
que nos facit ad deum ascendere et
non descendere ad infernum. Sed quia cordis
puritatem per peccatum amisit debet
ipsam acquirere per penitentiam. Ut
sicut per peccatum homo adeo elongatur
sic per penitentiam deo appropinquat. Unde
dicitur Abdie 1 Salvatores ascendent in
montem Syon. Salvatores sunt dicti
qui per cordis mundiciam et per veram
penitentiam student salvare animas suas quia
cor quod ante maculatum per penitentiam
emendatur et tales ascendent in monte
Syon qui interpretatur speculum id est celeste
paradisum ubi videbunt gloriam eternam.
Unde dicit salvator Beati mundo corde etc.
Ad perfectionem autem puritatis sive mundicie 110
habendam triplex requiritur mundicia. v
Primo requiritur mundicia cordis. Di-
citur cor mundum quod nullo peccato
est contaminatum nec aliqua culpa
corruptum obfuscatum. Et hec mundicia
omnes alias precedit tanquam fundamentum
et radix omnis mundicie quia sicut nulla
pulcritudo est in arbore nisi ascendat
a radice nec aliqua claritas in aere
nisi proveniat a sole. Sic nulla mundicia
est in corpore nec in ore nec in sensu
nisi descendat a cordis puritate tanquam
a fonte et origine a quo derivatur
in membrum motus et vita. Sicut etiam
in istis vigor derivatur a radice.
Et ideo mundicia cordis exteriorem corporis
mundiciam apertissime manifestat. Et
ideo dicit Augustinus impudicus oculus impudici
cordis est nuncius. Et similiter verba
impudica et immunda. Secundo requiritur
mundicia corporis quia ista dependet
totaliter a mundicia cordis. Sine enim
consensu cordis non contrahitur
immundicia corporis quia corpus coinquinari
non potest nisi cor consenciat. Unde
dicebat Lucia Si invitam me violari
feceris castitas mihi duplicabitur
ad coronam. Et ideo sine corde nulla virginitas
consistit integre si mens incorde et inde-
[illegible] virginitas est mundicia vel habitus
mundicie [illegible] abundans.

foris in carne. Tertio ostenditur
medicina operis quia ubi tunc homines [illegible]
veram medicinam quia non solum habent
mundum cor sed et verba et opera
et mundicia cordis sic foris resplen-
deat in visu auditu et tactu et
in gustu et in olfactu et necessaria esse
potest quod tales habeant corda munda
quibus munda verba et opera et hec
sunt signa certissima mundi cordis.
Unde dicebat quedam sapiens mulier: si
cor purum non est vera mundicia
quia animum secularem eo quod sunt omnes
sensus corrupti. Secundo est
[illegible] caritas nos ordinat [illegible]
quod habet ferrum de se quod deorsum tendit
naturaliter [illegible] ad animam trahit
et movetur. Ita videmus quod ipsi lapides
[illegible] licet quamodo sint pon-
derosi tamen per solem in fervore suo
attrahuntur et elevantur superius. Ita
licet homo racione corporis corruptibilis
sit ponderosus declinet ad terram tamen
per virtutem caritatis que est calor veri
solis elevatur ad superna. Unde dicit Augustinus:
Amor meus pondus meum eo feror quocumque
feror. Unde omnis qui diligit deum diligenter
semper sentitur in ipsum mediante
amore quo movetur et trahitur ab
ipso sicut ab amato quia amatum [illegible]
movet et trahit ad se amantes desiderio
maxime cum trahit ipsum sentiendo bona
eius superfluens dulcedo adeo accendit mentem
eius amore et desiderio [illegible]
quod ipsum totaliter trahit et coniungit in se
ita quod unus spiritus sit cum ipso. Unde caritas
recte potest comparari illi currui igneo
per quem Helias ascendit in celum
quia sicut currus transvehit hominem
sine contagione per vias immundas
ad finem intentum. Sic caritas pro-
vehit hominem ad deum qui est finis
totius creature per vias immundas huius
seculi contagione mortalis peccati [illegible]
[illegible] comparatur caritati. Unde in Canticis:
Que est ista que ascendit de deserto

huius seculi deliciis affluens [illegible]
dilectum suum [illegible] in quo sunt
omnes delicie innixa super dilectum suum
in tempore [illegible] desiderii et amoris.
Unde non [illegible] potuit ascendere
ad deum [illegible] caritate [illegible] no v
quinque gradus amoris. Primus est amor
inseparabilis quia [illegible]
animus deo ut eius oblivisci non possit
sed eius memoriam semper apud se
habeat. Sicut enim amanti ita deus
[illegible] est interius et ita est impressus
est [illegible] quod sive ambulet sive
sedeat sive operetur sive quiescat
loquatur vel taceat vel quicquid
faciat deus a memoria eius non recedit.
Secundus cum possit quod [illegible] r
[illegible] sensus et [illegible] que audit et videt
[illegible]
tollit quod ingerit apponit. Unde dicitur:
[illegible] meis [illegible] dilecti
mei [illegible] verba mea [illegible]
in hoc gradu amoris [illegible]
[illegible] que videt et audit [illegible]
et [illegible] dulcedine
totaliter [illegible] considerando quod
omnes perfectiones et nobilitates que
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
que sunt omnia bona tamquam in primo princi-
pio a quo est omne gaudium et hec consideracio
facit quod anima amore sic totaliter [illegible] in
deum ut dicit Hugo: Hec est dulcis
[illegible] a quo dependet tota anima [illegible]
Tercius est amor qui quadam suavitate
[illegible] adeo [illegible] animam deo amanti
quia nulli nisi deum [illegible]
istum gradum ascendit illi deo [illegible]
et [illegible] quasi [illegible] fortitudine
omnia ipsam in suo amore impedientia
suppeditat quia nec cedit temptacionibus
nec consolacionibus nec paupertati nec [illegible]
[illegible] sed hec omnia vincit per ipsum et [illegible]
ipsum quem super omnia diligit. In hoc gradu

amoris ordinatam iam perfecta adeo roboratur
ut cum apostolo dicere possit Quis nos se-
parabit a caritate christi etc. Quod huius amore
roborate fuerunt multe sancte et
tenelle virgines Katherina Cecilia et
quod non poterant emolliri hiis mundi
delectacionibus sed eciam neque tormentorum
asperitatibus nec amara nec dulcia
poterant a divino amore abstrahere
Et tunc quidam ait vincit se amor
nec mirum totus enim mundus non
posset hominem vincere quem divinus amor
roboravit Tercius gradus est amor
inseparabilis qui autem nichil aliud
sapit sentit quam deum et eo totum
affectum suum extrahit non solum in amore
habeat et hic maxime viget in virginibus
in hoc gradu anima roborata iam de amore
perficitur quia nichil aliud iam amat
preter ipsum quem super omnia amat
sibi conglutinatur et federatur
quadam singulari unione et sic ubi videtur
ut nichil preter ipsum diligat quod si
aliquid ab eius amore tenditur dicit
Hugo de sancto victore Ille christo iudicandum [?]
fuit qui inhonesta et inordinata in
societate dilectionis eius recipit Sed
tunc honeste et ordinate dum in ipsum
afficitur Diligit primo propter se et super
omnia solum deum Secundo se non ad
se sed ad deum Tercio diligit amicum
non in se sed in deum Quarto diligit
inimicum non propter se sed propter deum Quinto
diligit omnia creata non secundum se sed
secundum deum et sic omnia ordinat in deum
Quartus gradus est amor qui animam quodam
quodam insito desiderio tam suaviter
accendit ut ei nichil sufficere possit nisi
solum deus In hoc gradu anima perfecto
amore in deo totaliter unitur ut
dicat cum apostolo Vivo ego iam non ego vivit autem
in me christus et anima que istum gradum
ascendit omnia terrena contempnit mundi
solacia et delicias fugit divi-
tias et honores non curat sed suspirat
sed languet et illud deplorat quod
habuit perfecte vivere appetit cum solo
vivit quem super omnia diligit et dicit
cum apostolo Cupio dissolvi et esse cum

christo qui solus implebit desiderium
eius Secunda est via cordis humilitas 3m partem
Nos videmus in naturalibus quod quanto magis
radix arboris in terra radicatur tanto
fortius arbor a terra elevatur Unde
dicit augustinus arborem ne videns
que radicem in imo figit ut sursum
tendere possit Sic homo quanto se
magis humiliat tanto magis
ascendit et quanto magis se extollit
vel elevat per superbia deponitur Cuius
exemplum habemus de beata maria
virgine que inter puellas cunctas
se magis humilitate depressit Ideo
etiam super omnes choros ascendit
Aliud exemplum habemus de primo
angelo qui per superbiam se tantum
extollebat quod volebat esse similis
altissimo deo eo descendit usque ad
infernum Et ideo si volumus ascendere
non debemus nos extollere sed
humiliare quia quanto nos humiliamus
tanto altius in deum ascendimus
ut dicit cassiodorus Certe domine nemo ex-
se preveniat se humiliando extolli-
tur Hec est perfectionis scala qua Jacob vidit
angeli descendunt et ascendunt
descendunt quidam per contemptum
mundi sui et mundi et ascendunt per
ordinem devocionem quia oratio se
humiliantis nubes penetrat Eccl. 21
De ista via dicit ysaias Hec est via salutis
ambulate in ea ipsa etiam deinde
similis dicitur sermonis Est enim
quoddam compendium omnis iusticie
Unde omnis humilitas dicitur omnis iusticia
Math. 3 Sic nos implere decet omnem
iusticiam i. omnem humilitatem ut dicit
glosa Et ideo salvator ut tamquam
peritissimus concludit se breviter summa
tocius legis prolixitate Math. 11 Discite
a me quia mitis sum et humilis
corde Tercia autem virtus necessaria
tibi dictum fuit amice ascende
superius Luc. Tercia est perfecta bonitas
Nos videmus in natura quod omne
dulce est magis leve et omne ama-
rum magis grave Sicut patet in aqua
dulci que est levior quam aqua

salsa etc.

salsa et io aqua dulcis facilius ascendit
quando eleuatur a sole Nota secundum ar
in li metheo quod ipsa aqua dulcis natura
est ascendere propter suam subtilitatem
quia aqua salsa ponderosior est vnde
in montibus fontes et flumina dulciores
sunt quia aque dulces eleuantur propter
~~dulce~~ dulcedinem et et volubilitatem suam
Sicut aut bonitas est quedam dulcedo
animi ad deum et ad homines et io talis
dulcedo animi eleuat mentem in deum
et trahit hominem vt deo gratias agat
de beneficiis receptis et hoc non solum
corde et ore facit sed cordetenus et operibus
manifestat et qui vere bonus est non debet
solum esse dulcis ad deum vt sibi gratias
agat de beneficiis receptis verumetiam etiam
debet omnibus esse bonus vt sicut deus bene
fecit sibi et omnibus benefaciat vnde dicitur
primo regum 14 Ionathas ascendit manibus
reptans et pedibus Ionathas interpretatur
columba veniens et significat quemlibet
bonum hominem qui debet esse columba
per dulcedinem cordis Columba naturaliter
est auis dulcis quia absque felle Sic
homo bonus debet esse dulcis ad deum
et ad homines Sic tunc ascendit qui
deum laudat de beneficiis receptis Sed
reptat qui non solum laudat ore et
corde verumetiam et hoc opere manifestat
in proximo cum benefacit propter deum et
hoc perfecte bonitatis vnde dicit Seneca
Bonitas est virtus que vt prosit studet
vel virtus ex qua oritur vtilitas
vel virtus per semetipsam qui affectus
sit fons vtilitatis Si vult tunc perfecte
ad deum ascendere iste debet tres
gradus bonitatis ascendere primus est
reddere bona pro bonis Hanc bonitatis
gradum deus docuit qui animus semper
sit diligunt diligere et sunt tres sibi
in templum domini hanc bonitatem
debemus addiscere et debemus reddere bona pro
bonis primo deo postea hominibus
Sed quia deo equalia bona reddere non
possumus sibi semper gratias agere debemus corde
voce et opere pro beneficiis receptis

vnde dicit augustinus Ita sunt quie hoc est gradus
reddere deo tamquam fonti bonitatis vnde
cum habes vnde pro indignitate cottidie
debemus gratias agere corde voce et opere
laudare pro sua bonitate quod nos ad
ymaginem suam fecit et capaces
sue beatitudinis gratie et omnia necessaria
nobis dedit proprio filio etiam in dignitate deo
gratias agere et ipsum corde ore et opere
laudare quia nos suo exemplo ad viam
salutis eterne reduxit etiam nos a potestate
diaboli et morte eterna liberauit et
omnibus bonis repleuit Similiter etiam
sanctis suis pro sua bonitate qua nos
cottidie a viuis principali virtutibus
ornat et inferos eterni regis castigat
Similiter gratias hominibus agere debemus
qui nos benefaciunt sed non etiam eis sola
coram deo vt pro ipsis oremus vt deus
ipsis retribuat eterna vita que est
potissima gratitudo Secundus gradus
beatitudinis est non reddere malum pro malo
Sicut quidam sanctus magister semper
docuit xpistus in omni vita sua tenuit
quoniam quod multa a malis sustinuit non
maledixit nec tamen esse opus nec vmquam
malum reddidit sed hoc facere volentes
prohibuit vnde dicit de eo petrus Qui
cum maledicetur non maledicebat
cum pateretur non comminabat Hunc gradus
beatitudinis ascendunt apostoli marcus
et ceteri discipuli qui persequebantur
non reddebant malum et io ut ascendamus
et nos habemus hunc gradum bonitatis
Tercius gradus est reddere bona pro
malis hec bonitas est eterne salutis
signum de perfectionis culmine hanc
bonitatem nesciunt demones nec huius
mundi amatores Et hanc bonitatem
xpistus in omni vita sua tenuit verbo
et exemplis docuit promissionibus confirmauit
primo inimicos dilexit cum odientibus
benefecit pro persequentibus deum orauit
primo inimicos dilexit quod omnes eramus
inimici dei facti propter peccatum primum parentum
eterni mortis debitores sed tamen dilexit
nos quod nos prodesse sua morte pateretur

dominabant Secundo adiecit eum ad
fidem suis efficienter dilexit et eum benefi-
exemplum in dicto paulo qui persequebat
ecclesiam dei et dixit ei Saule quid
me persequeris Tercio quia pro crucifi-
xoribus suis devotissime oravit pater
dimitte eis quia nesciunt quid faciunt
et quia ista valde difficilia sunt ad
faciendum ideo xristus ea dulcia fecit suis
promissionibus diligite inimicos
vestros benefacite hiis qui oderunt vos
ut sitis filii patris vestri qui solem suum
oriri facit super bonos et malos

Dnica infra octav. ascen. (margin: Dnica infra 8 ascen.)

Dnica infra octav. ascen.

Estote prudentes et vigilate
in orationibus i petri 4
Nos videmus ad sensum quod
aliqui bona multa faciunt
sed non bene quia non debito fine vel
recta intentione sicut patet in ypocri-
tis orant et vane ieiunant et elemosi-
nas dant ideo b petrus pastor omnium universalis
et ut facta nostra bene et meritorie fiant
dicit in isto proposito Estote prudentes etc

Petri 4 d.

Circa quod notandum ad maiorem declarationem
est secundum quod homo indiget prudentia
ad quatuor Primo ad hoc quod homo in operibus
suis se ordinate habeat Nos videmus
in istis exterioribus quod homo tunc se ordinate
habet quando que agit cum prudentia perficit
et facit et ea prius in corde suo discutit
antequam faciat quia dicit philosophus vi ethicorum
quod prudentia est recta ratio agibilium Et preterea
si vir prudens diriget opera sua racio
sua tam interiora quam exteriora sit quia
divina prudentia docet quid sit agendum
quid sit agendum ipsa eciam docet qualiter
ut opera nostra sint deo grata nobis utilia
et proximo non nociva ipsa eciam docet
ordinare ab intra scilicet ordine sive
cordis quo bene ordinato omnia opera
exteriora bene et regulariter et ordinate
fiunt Requiritur autem cor tunc bene est
ordinatum quando voluntas et cogitationes
et affectiones bene ordinantur Primo
ergo voluntas debet bene ordinari
et prudenter in hoc ut bonum velit

sicut illi sunt nobiscum sunt ypocrite
qui etiam bonum volunt et tamen
propter bonum volunt propter bonum et propter
deum illud non sunt sicut nobiscum
ypocrite qui volunt bona non bona in-
tencione sed propter vanam gloriam Et ideo dicit
salvator omnia opera sua faciunt ut
videantur ab hominibus Secundo volun-
tas debet sic ordinari ita sicut sit finaliter
in bono Sed in quibusdam non est finaliter
in bono sed fragilis ut in illis qui
propter parvum commodum aut dimittunt
magnum bonum et hoc est peccatum quia quicquid
faciunt Ubi zelo non faciunt bona eciam
et perfecta voluntas est quod homo ea que
facit propter deum faciat et cum fiducia
in bono Secundo affectiones debet prudenter
ordinare Et ideo dicit bernardus attende pru-
denter quid diligas quid metuas unde gau-
deas aut contristeris ut toto corde tuo
convertaris addimus quod tunc sit cum
amor tuus non diligit nisi deum aut
proximum propter ipsum cum timor tuus cedit
ad ipsum quia perfectus est ubi timor quod
non metuit aliquid propter eum et cum gaudia
tua convertuntur ad ipsum et non nisi secundum
eum doleas quia tristitia cordis
morte equatur et eum gaudium tuum in
ipsum vertatur pessimum est letari cum
male feceris Tercio de ordinatione cogi-
tationes ut homo primo cogitet ista
que per peccatum molestant ut est
infirmitas timor et purgatorium
et infernum et miseria in medio mundi contracta Secundo ut
libenter cogitet ista que ipsum movent
ad hoc ut semper contemplatur ut qualiter
ante tempus inseparabiliter natus est ex quo
factus est quia ex vili materia corpus suum
venit quia terra est et in terram ibit
Tercio ut libenter cogitet que ipsum
ad virtutes excitant unde cogitat quod
virtuose quilibet vivat super terram et quam
indecenter et omnes sancti Quarto
ut libenter cogitet que ipsum ad divinum
amorem movent cogitet quod xristus ex
magna dilectione quam habuit ad
nos descendit de celis et factus est homo

propter quia nunquam fatigatus fuit in suis pedibus fatigari voluit propter te eciam propter te quia nunquam in merore sive in ira indiciari voluit propter te quia erat immortalis propter te mortuus pependit moriens quia non indiguit mori propter te mortuus est Sicut ergo prudens homo ordinat affectiones cogitaciones et voluntates suam in omnibus factis suis prudenter se habeat. Secundo (prudē.) homo indiget prudencia ut bona spiritualia acquirat nos videmus ad sensum quod isti mercatores indigent prudencia ad acquirendum bona spiritualia que sunt veri thezauri de quo dicitur prouerbiorum 21 Thezaurus desiderabilis et oleum in habitaculo iusti et prudens homo desiderabit illud hic est thezaurus quo emitur vita eterna Sed heu quidam magis laborant pro temporali thezauro quam pro isto qui acquirit permanentem et amittunt constanciam accipiunt aurum et perdunt eternum regnum Unde tamen dicit scriptura Beatus vir qui non abiit nec speravit in pecunia thezauri Et iterum beatus qui post ipsam non abiit sed post veras divicias que iste dicitur facit bonam constanciam quam intendit regnum perpetuum Et ideo dicit Bernardus divicie corporis non sunt quas secum conscia portat ut in perpetuum stat Vere iste divicie excellunt istas divicias transitorias Et ideo felix homo qui acquirit per ista bona quia non solum excellunt bona fortune quia hec in morte desinunt quidam virtutes autem hominem mutantur quam ad secum portat divicias spirituales Unde ergo rapitur a suo creatore sed ne relegabitur ad inferna cum divite isto de quo dicitur in evangelio quod magis acquisivit plus istas divicias Unde de eodem mortuus est dives et sepultus est in inferno Unde eciam multi gentiles qui fuerunt prudentes contempserunt magnas divicias ut eo liberius virtutibus et studio vacare possent Unde quidam habebat magnum pondus auri tulit et proiecit in mare dicens o magnum pondus ne ego demergar a te.

Secundo excellunt bona nature quia licet sint quidam nobis et vere bona tamen Sed virtutes solum donantur ab aliis Unde medicinalibus virtutibus quas primo deo assimilant que naturaliter est virtuosus primo ipse est virtus et fons omnis virtutis Unde fortitudo agilitas et pulcritudo non sunt ita bona quia mali pulcri non faciunt ut virtutes Unde dicit Augustinus hoc est laudis quoniam quod mali communia sunt Unde sicut et virtus sed hoc non faciunt bona nature primo aliquibus sunt pericula corporis et anime ut Azael qui fuit velocissimus ad modum capree et ideo cum fuit ab Abner quod continuatim persequebatur et non volebat declinare nec ad dexteram nec ad sinistram sed eciam patet in Sampsone qui fuit fortissimus et propter fortitudinem fuit oculis privatus et postea quod cecidit domum super eum occidit patet eciam in Absolone qui fuit pulcherrimus nec similis legitur ei in pulcritudine qui adeo pulcros crines habuit quod speciali circa mensuram inde faciebant cum debebat fugere preciosum suum David et cum iret subtus quercum capilli sui ipsum suspenderunt Et ideo cum nature non solum sunt pericula corporis verum eciam anime non cum dubium Tercio bona spiritualia et virtutes excedunt anime bona ut sapienciam et sciencie ista cum sunt communia bonis et malis secundum virtutes quia est solum bonis multi enim fuerunt sapientes qui nunc sunt in profundo inferni et hoc ideo quia non habuerunt virtutes nec graciam Unde multi dubitant in Salomone cum nullus similis fuit in sapiencia utrum dampnatus sit vel non Similiter eciam fuit Virgilius Aristoteles et Galienus qui multos libros composuerunt de naturis rerum et de cursu planetarum Unde dicitur multi multa bona dant virtutibus cum scilicet hoc non faciunt quod sapiencia stulticia est apud deum Tales enim sunt ligno putrido quod in tenebris lucet tamen sapiencia eorum similis est candelabro quod apparet esse aurum Sed qui vere prudens est studet esse virtuosus et

Item
in [illegible]
[illegible]

et appare deo Et io bn dicit [illegible] [illegible]
est pallens [illegible] quod latens [illegible]
Tercio homo indiget quandocumque ut cottidie
sibi de pena prouideat Nos videmus
ad oculum quod homo corporaliter infirmus sibi
prouidet prudenter de medicina ne forte
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] fiat medicina [illegible]
Sic homo qui est infirmus indiget [illegible]
ad hoc quod querat medicinam de pena [illegible]
fiat obstinatus in peccatis quod de pena non
curat Sicut ergo vis esse prudens sicut
medicinam pene [illegible] [illegible] [illegible] quod
omnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
suam habet [illegible] [illegible] et [illegible]
aquis [illegible] sacra habet efficaciam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
sua creauit medicinam Vir prudens
non abhorrebit eam Hec autem medicina
efficitur ex tribus herbis [illegible] [illegible]
contricione et satisfactione [illegible] [illegible]
medicus de celo veniens [illegible] [illegible]
bonis publicauit dicens penitenciam agite
appropinquabit enim vobis regnum dei
hec medicina nichil utilius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] enim adeo utilis est homini
quod sibi tam vale non esset [illegible] Dicitur
[illegible] nusquam legeretur pro eo quot sunt
stelle in firmamento et quot sunt in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lacrimis
orarent et quod maius est [illegible] [illegible]
si xpistus non dominus assumptus esset et
adhuc pati deberet quia [illegible] quod [illegible]
pateretur ymo [illegible] pena libenter vellet
esse [illegible] quod [illegible] [illegible] in paradiso vel in
celo si esset [illegible] de paradiso non expelleretur
sicut adam de celo caderet ut lucifer et
alii multi angeli quorum non est numerus
Item utilior esset peccatori quam quod
cottidie beata virgo descenderet de celo et
loqueretur quia multi sunt dampnati
quibus beata virgo loquebatur ut iudas
et alii multi Item utilius esset homini
penitenciam agere quam quod deus ei daret sapienciam
salomonis fortitudinem sampsonis pulchritudinem
[illegible] et potestatem alexandri quia
hec omnia concludit deus uno verbo [illegible]
penitenciam agite appropinquabit enim vobis

regnum dei In hoc regno sunt omnia
bona que desiderantur et [illegible] [illegible]
[illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad plenam [illegible] [illegible] [illegible] peccatori
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et nota
quod dicitur quatuor [illegible] quod debet nota
primo [illegible] [illegible] angelos sanctos qui
omnes [illegible] tuam [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] tuam desiderant
[illegible] [illegible] [illegible] tuis [illegible]
in extrema necessitate tibi succurrerent
et [illegible] cum aliis sanctis quod
[illegible] [illegible] [illegible] cum gaudio
in celestem paradisum ducant Et
ideo gaudium est angelis dei super uno
peccatore penitenciam agente Secundo debet
ad honorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que te sepe apud me [illegible] quod
nunquam pro te orare desinit quia ut dicit
bernardus ipsa peccatorem toto mundo [illegible]
amplectitur et defendit nec desinit
donec cum filio suo reconciliauerit ideo
debet homo et agere penitenciam propter eius
amorem quia regina adeo [illegible]
[illegible] eum omnes diligunt et honorant
qui uxorem suam honorant [illegible] [illegible]
speciale gaudium [illegible] facit in celo
de eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
homo diligit [illegible] [illegible] et [illegible]
suam et [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia
omnes sancti qui sunt in celo [illegible]
[illegible] tua et [illegible] et [illegible] tua
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
debet delectari quod omnes alios [illegible]
Tercio debet [illegible] ad confusionem de-
monum ut quos peccatis tuis letificasti
in pena tua confundas et [illegible]
[illegible] [illegible] tua facias Item [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] quia ab [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mala morte [illegible] nec [illegible]
mala morte moriatur sive in
lecto sive in mensa sive in igne
sive in aqua [illegible] sive subito
necatur Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible]

quam in medicus dempseris putrem no
hunt Et ideo ipsi primam quedam super quam
confundebat ipsa erit in medio illud
quod homines videns aliquos similiter
pauperes divites nobiles et ignobiles
Sed penitentes de et innocentes non
habent quia tales ibi videre deprecantur
Sed sunt ibi penitentes qui deponunt
fundamentum cum dolent et gemunt
Secundo debet ad hanc animam quia
te tamen non esse ad magnum
meum sanguinem meo te eterni
Et salus esset lampada tibi aqui
Et intrare posset honorabilis tempore ho
merebis coram presentia et audi
sanctis Ergo qui vult vere prudens
esse primum agat ipsa cum medicis corpore
malo et mirra cum peccatoribus et summa
medicina et ideo quod videat quam auguste
Et optima quod de te non desperabo
unde legata tu desperas unde adiutus
tu mitigat unde desperata causa et
paradisum tu aperias Tu es ventilator
animo splendidior sole / Secundo
indiget homo prudentia ad hoc ut si in statu
gratie teneat Nos videmus ad sensum
quod isti mercatores qui transeunt mare
et aridam illa que attinent ad
diligentiam que possunt conservant
sic homo in statu gratie existens
indiget dispensabili prudentia ut gratiam
acquisitam teneat ne forte per negligentiam
iterum ad peccatum redeat et fiant novissima
sua sunt peiora prioribus unde ideo
dixit Seneca Officium prudentis est
exemplo quia prudens debet tempus ad
presentia ordinare futura providere futura
Unde dico quod ad vere prudentem qui
vult se conservare in statu gratie tria requirit
primo debet videre ne preterita culpa
de displiceat et sic a statu gratie cadat
et hec magna prudentia est quia
dicit quod prima / Unde magnus et dulcedo est
voluntas confundere et corda hominum
manifesta sunt prudentibus Et si pro
dentis est cognoscere corda hominum multo
magis proprium cor ne ibi lateat culpa

pridem Et hoc est initium omnis prudentie
Unde Bernardus Unde cognosce te quia melior
et laudabilior est si te cognoscas quam neglecta
cognoscendo vapores ventis sidera herbarum
vires complexiones hominum et animalium
et notitiam habens celestium et terrestrium
Secundo debet sibi providere ne gratiam
careat quia qui gratiam dei non habet
extra statum gratie est Et ideo iste fatue virgines
fuerunt reprobate eo quod oleum divine
gratie non habuerunt in lampadibus suis
id est in cordibus quia quemadmodum lampas
superius habet latitudinem inferius strictitudinem
similiter cor ad superna debet esse
apertum et latum ut gratiam divinam possit
capere et inferius clausum et strictum
per terrenum carnalium amorem gratiam
divinam amittit Et ideo adhuc requiritur
magna prudentia ne homo eam amittat
quia prudens semper cor suum sic disponit
ut gratiam divinam obtineat primo pro 19 Tam
magna est prudentie inveniret bona sua
spe que multa bona operatur in homine
quia omnia bona hominis in ea tota sunt
Tertio debet sollicite providere ut in
futuro eternam vitam obtineat Ita ut omnia
que agit bene illa finem bonum agat
et ipsa obtineat sic semper omnia bona
exerceat ut in illis perficiat Item cum
prudentia statum gratie perficiat et conservat
quia homines in isto statu gratie custodit
Unde pro eo prudentia custodit rectorem
et perfectionem salutem ibi status gratie quod
est via perfectissima ad eternam salutem
Sed quia eam multum habet qui eam
ab hoc statu retrahere conatur Nam
tunc eam impugnat per voluptatem
carnalitatis Mundus per cupiditatem temporalium
Dyabolus per falsitatem honoris et dignitatis
Inter hos hostes est illud sicut lilium
inter spinas Ideo indiget divina doctrina
que eam viam prudentie doceat ne
eorum temptationibus consentiat et sic
a statu gratie recedat Sic dicebat sunt prophetie
propheta David cum diceret super omnes
inimicos meos prudentem me fecisti
Sic eum salvator docebat discipulos suos

Ecce mitto vos sicut oves in medio
luporum estote ergo prudentes sicut serpentes
Serpentes defendunt eius vitalia
abscondendo caput suum sub terra et aliam
partem corporis. Sic vir spiritualis debet defendere
temptaciones dyaboli abscondendo caput
suum sub terra id est in memoria
mortis. Memorare novissima tua et
in eternum non peccabis. Et aliud abscondendo
cum terra id est consideratione proprie fragilitatis
quia de terra sumus et in terram revertemur.
Petat ergo devotus homo in medio
inimicorum positus prudenciam a deo et dicat
illud O sapiencia que ex ore altissimi
prodisti attingens a fine usque ad finem
fortiter suaviter disponensque omnia veni ad
ad docendum nos viam prudencie

In die penthecostes sermo sumptus
super epistolam ut dicitur

Repleti sunt omnes spiritu
sancto actuum 2. Nos
videmus ad sensum quod
quando aliqua sunt vel
videntur quorum causa naturalis non potest assig-
nari tunc deus facit talia. Sic cum
apostoli repleti spiritu sancto loquerentur et fa-
cerent mirabilia contra naturam ex-
cedentes homines audientes et videntes
dicebant quod musto pleni sunt. Spiritus sanctus certior
quod tunc in isto spiritu [illegible] dicitur Reple-
ti sunt etc. Tercia quod [illegible] ad veram
doctrinam est sciendum quod spiritus sanctus
quinque bona operatur in homine. Primo
[illegible] animam decorat et informat. Nos
videmus ad sensum quod corpus naturale hominis
sine anima est pallidum nigrum et deforme
sine colore et gracia. Considerandum anima sine
spiritu sancto non habet decorem tamquam sine
calorem [illegible] sine commixtione [illegible]
Sed per adventum spiritus sancti ista pul-
critudo in ea anima decoratur et informatur
exemplum [illegible] ymago in ymagine
[illegible] pulcritudo [illegible] Sed attende quod
[illegible] subtilis pictor ymaginem decorat nomine
[illegible] coloribus. Sic est de anima que est
pulcra ymago facta [illegible] creatoris et est diversis
virtutibus tamquam pulcris coloribus adornata.
Sed per peccatum pulcros colores dimittit

et fit turpissima. Sed ista renovatur et
reformatur per adventum spiritus sancti quod
fecerat animam quod [illegible]
deforme in ipso esse primitivo. Unde illud
psalmista emitte spiritum tuum et creabuntur et renovabis fa-
ciem terre [illegible] peccatoris anima [illegible] bene
[illegible] peccatoris terra [illegible] terra. Secundo quod clarificat
[illegible] obscuram quia [illegible]
[illegible] clarificata. Sic est de
anima que tenebris peccatorum degrassata
[illegible] de gracia quam tota anima virtutibus
adornata. Sed tenebrositas et grossitas
totaliter tollitur ab anima per adventum
spiritus sancti et facit eam illustrari
[illegible] gracia [illegible] et illustratur deo
Et ideo dicit fulgencius sicut radius solaris
subita illustracione totum mundum
illuminat. Sic divina gracia subita illustracione
totam animam nostram illuminat quia
spiritus sanctus quicquid operatur subito
operatur. Unde illud ambrosius nescit
tarda molimina spiritus sancti gracia. Tercio
quia terra est clarificata [illegible]
et ideo dicitur esse per clarificationem
Sic etiam de anima peccatrice que diligit
mundum. Unde illud qui diligit sicut per
speculum quod [illegible] clara
tamquam [illegible] ad [illegible] ad
[illegible] illustracionibus
[illegible] Sic anima que diligit peccatum
[illegible] Unde dicit augustinus
[illegible] Quarto [illegible]
[illegible] mundi quibus deus [illegible]
[illegible] de quibus dicitur [illegible]
[illegible] quia sicut
[illegible] pollutum quod tangunt
peccatum pollunt animam qui diligit eum
quia dicit augustinus Tu [illegible]
diligit talis est [illegible] pollutum
Sed hec immundicia tollitur ab anima
et facit [illegible]
[illegible] quia sicut
[illegible] purificat. Sic spiritus sanctus
animam a [illegible] malarum cogitacionum
et affectionum purificat. Sic erant
discipuli purificati quod spiritus sanctus
in specie ignis eis missus fuit

In die penthecostes
Actu 2
c.
nota

Tertio quia recessit elongatur sinus
Sicut et alia corpora celestia composita
quanto magis habent de terra tanto
magis sunt contraria vel in plumbo quod
in ultimo est decessus non. Sic est de
peccato quanto magis anima habet de peccato
tanto est tepor et elongatur adeo
quia peccatum deprimit et dividit eam
adeo fortius quod nisi una dextera eam
teneret statim caderet in profundum inferni
sicut patet in libro. Sed dic. gratia
in nobis. Sicut omnia graviora quod sunt
super me sed caritas tollitur ab anima
per adventum spiritus sancti. Ideo dicitur amor anima
illuminat alleviat. Sed quod spiritus sanctus
eadem infundit amorem ipsam levem
facit. Augustinus: pondere suo agit omnia
amor meus pondus meum eo feror
quocumque feror. Secundum quod operatur — impulsit
spiritus in homine hoc est quod animam inflammat
ad divinum amorem. Videmus ad sensum
quod omnis ignis semper intendit sursum
pro altitudine in spera sua nullo in quo
ligatur. Exemplum huius habemus in natura
videmus enim quod ignis est natura
calidus et ideo in quo agit calorem
imprimit. Secundo in artificialibus
videmus enim quod artifex ea que
pro altitudine quam concepit in mente
imprimit in operatione. Tertio huius
exemplum habemus in moralibus
videmus enim quod quamquam animus ingenii sua
virtutem libenter imprimit in suum
discipulum. Sed nunc est quod spiritus sanctus
est amor patris et filii et ideo imprimit
in suo adventu in corde nostro simili
tudinem suum amorem. Et ideo vocatur caritas
unde caritas infundit amorem cordibus
unde apostolus Ro v: Caritas dei diffusa
est in cordibus nostris per spiritum sanctum
qui datus est nobis. Et hec caritas est
quedam vita anime sicut calor cordis vita
corporis. Unde sicut recedente calore
corpus remanet mortuum sic recedente
ab anima spiritu sancto recedit ab ea
calor amoris. Unde nota quod iste calor
divini amoris operatur quatuor in anima

primo ipsam quadam dulcedine letificat
Exemplum habemus in natura quia calor
plus facit omnia iocunda. Videmus enim
in vere quando sol magis nobis appropinquat
tunc prata virescunt herbe pullulant
flores dulcissime redolent arbores
etiam frondescunt volucres cantant
invenitur in quibus est maior calor
naturalis quam in senibus magis etiam sunt
iocundi. Sic quando calor divini amoris
tangit animam sua dulcedine ipsam
super omnia letificat. Ita quod homo in
nullis angustiis vel adversis tristari
permittit. Unde apostoli postquam receperunt
istum calorem a spiritu sancto nullis
poterant turbari doloribus vel ad
versitatibus. Unde Act. v: ibant apostoli
gaudentes a conspectu concilii quoniam
digni habiti sunt pro nomine Jhesu contu
meliam pati. Unde in patria ubi iste
calor fortius est ibi semper est iocunditas
semper canticum laudis gratiarum actio et
ideo canitur in ecclesia: In civitate domini ibi
sonant iugiter organa sanctorum
ibi cinnamomum et balsamum odor
suavissimus carmina eorum ibi angeli
et archangeli hymnum deo cantant
ante thronum dei. Secundo animam inva
lidiorem assecurat. Exemplum huius habemus
in naturalibus videmus enim quod aliqua animalia
sunt timida aliqua audacia. Ratio
huius est quia animalia habentia magna
corda naturaliter sunt timida propter
ea quia in magno corde calor
diffunditur et diffusus debilitatur.
Sed in parvo congregatur et unitur. Et
ideo virtus unita fortius operatur et vigorosa
quia habet parvum cor ... ideo
calor in eo aggregatus et ex hoc magis
vigoratur. Et nunc animalia vere ... sunt
audacior. Sic calor divini amoris
quem spiritus sanctus infundit in animam
adeo firmam et audacem efficit quod ipsam
nulla res terrere potest. Unde hunc
amorem calorem sancti patres habebant
qui nec ignem nec gladium nec
aliquod periculum timuerunt. Unde illud
apostoli: Quis nos separabit a caritate dei

ad Ro. 8 Tertio calor divini amoris mag
naliter nobilitat. Unde in naturalibus
videmus quod nobilitas rerum naturalium
procedit ex nobilitate nature. Unde res
dicuntur esse nobiles que habent nobilem naturam.
Unde videmus quod aurum est nobilius
argento et homines animalibus et angeli
hominibus quia natura eorum est amplior. Unde
etiam res que est nisi vilis quando per
transformationem in naturam rei nobilioris ef
ficitur nobilis ut humor qui est
mortuus qui transformatur in vinum. Unde
anima ipsa creata sicut sit vilis quia
creatura est quasi nichil tamen per
calorem amoris quem spiritus sanctus
infundit in eam totaliter transforma
tur in deum ita quod unus spiritus fit cum deo.
Unde dicit Augustinus Vis amoris qui transformat
amantem in amatum ipsius et ista
transformatio animam nobilitat. Quarto
calor divini amoris acuit nimio desi
derio voluntatem. Unde cum amor non sit
nisi quedam unio amantis in amatum
ideo semper movet animam ut cogitet
de amato et de eius presentia appetat.
Ideo calor divini amoris accensa semper
de Christo cogitat et eius presentiam desiderat.
Unde quia spes que differtur affligit
animam eo quia semper presentiam eius appetit
ex eius longa dilatione validioribus
sagittis amoris accenditur et voluntas.
Unde dicebat beatus Augustinus O dulcis amor
in voluntatis sum bone Ihesu et vehe
menti desiderio ad te videre desidero
et te videre cupio. Unde propterea voluntatis
sunt verba tales erant in vita sua
quod dicebat ad tuum animum immitatus
sum. Unde Christus ecce venio quia ex toto
corde te desidero. Tertio operatur spiritus
sanctus in anima quod eam fortificat.
Nos videmus ad sensum naturaliter quod corpus
non potest subsistere sine anima nec se defen
dere. Taliter sine spiritu sancto homo
non potest stare contra temptationes nec se
defendere de peccato. Sed per adiutorium
spiritus sancti anima fortificatur. Iuxta
illud apostoli Det vobis secundum divitias

glorie sue corroborari tamen continuissime
adversus spiritum et spiritus adversus carnem.
Unde per sanctum malum spiritus non volt
sed bona caro oppugnat et talis
oppugnatio est inter spiritum et carnem
et ratio huius oppugnationis et contrarie
tatis est quia caro est terrestris
et in delectationibus nutrita. Sed spiritus
est celestis quia a deo est infusus.
Et omnia quodque corpus trahit
ad suam naturam. Unde caro trahit ad
delectationes inferiores ad superbiam
avaritiam gulam luxuriam et
ad sua similia. Sed spiritus trahit
ad delectationes superiores. Et eo apostolus
ad Ro. 8 Qui secundum carnem sunt
que carnis sunt sapiunt. Qui autem
secundum spiritum sunt que spiritus sunt
sapiunt sentiunt. Sed quia anima
infusa corpori complexiones corporis
imitatur ideo bene indiget anima
fortitudine spiritus sancti ne delectationibus
corporis consentiat. Unde non est quod huius
modi tempore est status inquietus
hic bellum spirituale in quo est dolor
nec anima in bonis potest [struck] Et nunc
tempore sunt adiutorio spiritus sancti
quo in anima fortificat primus status co
nversionis quia secundum homo de corpore
peccati reditur ad deum sicut filius
prodigus ad patrem. In hoc statu
tamen consuetudo peccatorum maior est
in anima quam familiaritas quam
prius ad peccatum. Unde fit spirituale
bellum inter spiritum et carnem. Spiritus
cum vult carnem a peccatis trahere ad
deum. Sed caro retrahit quia
vult consuetudinem peccatorum sequi.
Sed tunc adest spiritus sanctus qui
semper exspirat fidem dilectam et
nutrit semper semen in nobis ut adiu
vet infirmitatem nostram et ut consoletur
nos in tribulatione nostra. Unde
vocatur paraclitus id est consolator. Et
ex ista consolatione spiritus sancti anima
exhilarescit et recipit vires ad

. no
q

Exemplu(m)
p(ro)

ad pellendum animum et recte eum
perficiendum possit dicens secundum multitudinem
dolorum meorum consolaciones tue le-
tificaverunt animam meam. Post hunc statum
sequitur status proficientium quo anima
proficit in virtutibus. In hoc statu insurgit
contra proficientem horribile bellum quia
tot adveniunt et temptaciones nec minimum
qualiter nunquam expertus miles christi
in omni vita sua fuit. Non quia deesset
ei malicia temptacionis sed quia non
sentiebat eam. Quod dicit augustinus: Dyabolus
illos temptare negligit quos quiete
iure possidere sentit. Et ideo ecclesiasticus dicit
Eccl. o mors omnibus qui ea que
mundi sunt mentem calcat et que
dei sunt plene considerant tam atten-
tam sed cecitat quia eius malicia sua
conspiracione conclamat. Cum autem eius
voluntati subiecti sunt quasi quiete
iure possidet. Sed cum deus videt
apprehendisse mox ad certamen statim
in huius comparatione dyabolus quando statim
aggressus est postquam ieiunavit qua-
draginta diebus et quadraginta noctibus.
Sed adest deus maxime qui permittit fi-
lium temptari ut id quod patet secundum apostolum
ipsum confessionem spiritus sancti qui
ipsum sustinet adversus omnes temptaciones
dyaboli. Sed post spiritus donum recipit
in semper et dat ei donum multiplex
ad resistendum inimicis corporalibus.
Post hunc statum sequitur tercius status
in statu medio insurgit aliud bellum ab
hominibus quia corpora sunt sed qui considerat
magna peccata sua et districtum iudicium
et tantum nunquam sunt ante admodum
ad oculos suos in angustia coram
appropinquante morte sua et factus in agonia
sudor eius quasi gutte sanguinis
decurrentis in terram. Ubi clamat David
formidat terribile super venerunt caligine
aut quo vigilia stabunt super pavor
tenebrarum cedens quantum in. Sed adest
pater maximus qui usque in finem filium
non deserit et mittit spiritum suum ut
ipsum consoletur ne de peccatis desperet
sed in dei bonitate confidat. Unde
cuilibet iusto filio dilecto infundit

illud dulce verbum quod dixit angelus
Tobie forti animo esto in proximo est ut
a deo cureris. Et tunc dolor eius convertitur
in gaudium et incipit dissolvi. Sanacio
quod operatur spiritus sanctus in homine e-
o quod virtutibus fecundat. Flos videtur
preter radices esse non possunt producere fructum
nisi per virtutem solis sicut videmus in
plantis que in yeme non producunt
fructum sed perdunt virtutem et folia
et videntur quasi extincta esse. Sed quam
calor solis eis appropinquat tunc in-
cipiunt flores et fructus producere sua
virtute unde videmus quod in estate plante
in quibus latent semina florum incipiunt
flores et fructus producere. Sic deus
apud ipsos peccatoris ne fecundant in
nobis semina virtutum sed in peccatoribus
non pullulant quia a frigore peccatorum
constringuntur et mortificantur. Sed cum
mittit nobis spiritum suum qui ab ipso
procedit illo calore vivificare facit
in nobis omnia virtutum semina ut tandem
producant fructus vite suavissimos
unde pater dicit celestis pro cuilibet fideli
anime illud Osee 2 plantabo plantacionem
fidelem et seminabo alienum seminabis
quasi d. vellet o fidelis anima tu plantabis
in terra devocione plantacionem fidelem
celestium desideriorum. Et tunc seminabis
tua affectione et mea inspiracione semen
alienum id est spiritus sancti a natura tibi alienum
qui in corde tuo germinat et ne vite
germinabit et fructum omnium virtutum ibi
producat. De quibus apostolus ad Gal. v fructus
spiritus sunt caritas gaudium pax paciencia
benignitas mansuetudo longanimitas
fides modestia continencia castitas.
Isti fructus producuntur ab anima per virtutem
spiritus sancti sicut occultatur medela
unde per virtutem solis. Primus igitur
fructus spiritus est caritas que hominem
bene ordinat in se metipso ad deum.
Secundus est gaudium in quo spiritus sanctus
inspiratur ut deum diligens tunc
gaudium percipiat ab peccato quia
oritur quoddam gaudium quod dicitur

mentis spirituale. Tertius est pax, scilicet
gaudium adeo proficit in aliquo quod spiritum
eius tranquillum facit de presentia spiritus
sancti quia spiritus sanctus animam quam
suo amore replet confirmat et confortat
pacificat et quietat. Quartus est
patientia que mentem adeo ordinat
in suis molestiis ut non per aliquod malum
immissum turbetur vel a mente vel
aliud. Quintus corde hic fuit simulatus
quia confirmat ipsam in vitam eternam.
Sextus est benignitas que attendit
homines bene faciendo pauperibus. Septimus
est bonitas que includit animi illos
fructus in quibus bene disponit hominem
cum quadam dulcedine ad deum
ad se ipsum et ad proximum. Que taliter
disponit hominem ut ad omnes dulcem
affectum habeat et omnibus prodesse cupiat.
Septimus est longanimitas que ordinat
mentem ut perseveret in bonis operibus
et ne tristetur de dilatione celestium
gaudiorum. Octavus est mansuetudo
que hominem adeo ordinat ut omnibus
operibus et processibus suis semper se disciplinate
teneat. Iuxta illud verbum
Eccli. fili in mansuetudine opera tua perfice.
Nonus est fides sive fidelitas que se
hominem disponit ut proximo suo fidem
teneat nec dolo nec fraude sibi
noceat. Decimus est modestia que
se hominem ornat ut in omnibus dictis et
factis suis modum teneat ne metam
virtutis excedat quia mensura deo multum
placet qui in numero pondere et mensura
condidit universa. Undecimus est continentia
que refrenat hominem ab istis que illicita
sunt. Duodecimus est castitas que
est munda et honestat totius corporis
habitudo vel utilitas. Et hii sunt fructus
spiritus quos anima sive spiritus sancto gratia
producit. Non per de hiis fructibus
quibus habes in sermone inducte
vos sicut electi.

In die trinitatis sermo

die trinitatis sermo

Hic verbum sunt de ... nobis exprimit ad sensum
quod deus aliqua nunquam nobis est loquendum
que propriis vocabulis non habundat
quod tunc ad sensum nobis condimus ut
apprehendamus nunc commotescat. Unde
audi trinitas beatissima que omnium
est creatrix a nobis in hac vita
sufficienter non potest cognosci nec
verbis exprimi declarari. Ideo etiam nos
ad notiora condescendo. Primum est | Iste 3e t
quod in istarum creaturarum invenimus quidem
pluralitatem ~~...~~ et unitatem quorum una
est formatio et hoc est tamen personarum
in una essentia vel deitate. Unde
exprimimus ad sensum quod in vita eterna
tres habemus potentias scilicet memoriam
intelligentiam et voluntatem. Unde eum
quod per primam nos anima certum
possumus memorari, per secundam intelligere,
per tertiam velle vel diligere. Prima
secunda. Tres in una essentia deitatis
est trinitas personarum scilicet pater filius
et spiritus sanctus. Tribuitur enim trinitati
patri appropriatur potentia sive omnipotentia.
Unde ille qui non timet mala
facere despiciat potentiam patris. Sed
tamen est sciendum quod pater non habet plus
de potentia quam filius vel de fortitudine
vel spiritus sanctus. Sed potentia patri
appropriatur tollendi quendam defectum
qui est in creaturis per debilitatem
que solet esse in patribus propter antiquitatem
et propter hoc appropriatur sibi potentia et
hec est prima. Tribuitur etiam trinitati
filio attribuitur sive appropriatur
sapientia non quod plus habeat de sapientia
quam pater vel spiritus sanctus. Sed sapientia
appropriatur filio propter tollendum quendam
defectum qui est in creaturis scilicet
ignorantia que solet esse in filiis
propter iuventutem. Et sibi appropriatur
sapientia quia ipse sapiens est et eius
sapientia semper est audienda et ...
Unde legitur 3 Reg. 10 c. Universa
terra desiderabat videre vultum Salomonis
et audire sapientiam eius. Nam ergo
debent audire verbum dei sapientia

eius illius verbi vel salomonis de
fuerunt. Item in hac confessiua (?) trinitate
spiritui sancto appropriatur bonitas ad
tollendum quandam deum (?) quod videtur
importare hoc nomen spiritus sanctus
scilicet timiditatem et terrorem.
Unde qui diligunt deum non deberent
timere spiritum sanctum qui suum amorem
omnibus communicat. Unde secundo
quod in hac trinitate est pluralitas personarum
que sunt et fuerunt tamen aliqui
qui posuerunt unitatem personarum
sicut sunt pagani et iudei qui
bene credunt unum deum non tamen
plures personas. Sabellius hereticus
qui fuit quondam non ponebat
nisi unam personam et dicebat quod pater
et filius et spiritus sanctus essent una
persona diuisa tamen modis nominata.
Unde qui hoc credit esset hereticus
et nunquam in tali fide posset saluari
quia sunt plures persone in trinitate.
Unde dicitur Exodi 33 tu sunt dii tui
israhel non tu unus deus dicit plures sunt
deos scilicet plures personas. Item in
hac sancta trinitate est expressa personarum
trinitas quod est contra errorem illorum
qui dicebant in trinitate duas personas
[illegible] confitendum filium esse deum non
tamen spiritum sanctum alii credidisse spiritum
sanctum esse deum non tamen filium.
Unde dicebant unum esse creatum et
inferiorem esse patre sed eo qui illud
credit soluat quod pauci dicit [illegible] plures
essent persone in diuinitate quod tres
esse heretici. Unde dicitur Io. 4 Tres
sunt qui testimonium dant in celo pater
verbum et spiritus sanctus. Item in hac
sancta trinitate est essentie unitas
quod est contra aliorum errorem qui sicut
posuit trinitatem personarum ita po-
suit trinitatem essentie. Unde posuit
filium alium in essentia a patre et minorem
quod est contra katholicam fidem
patre et spiritum sanctum utroque minorem
quod est contra katholicam fidem.

Unde quilibet debet credere quod pater filius
et spiritus sanctus sunt unum in essentia et
quod per omnia sunt equales patri nec filius
minor patre secundum diuinitatem quamuis
sit minor secundum humanitatem. Unde dicebat
christus Io. 5 Ego et pater unum sumus. Hoc
habemus Gen. 13 ubi legitur quod abrahe
apparuerunt tres viri et unum adorauit
tres apparuerunt quia fide credimus
tres personas et has adoramus una
oratione sub ratione unius maiestatis
et essentie. Sed ad hanc trinitatem
nemo debet nimis velle profundare si non
vult errare. Sicut enim in natura que deus
fecit in natura non potest perfecte profundare
quomodo profundare posset in incomprehensibilia
dei. Si quis vellet totum mare cum
manu exhaurire valde stultus esset. Sed
certe magis stultus esset qui deum
quid esset profundare vellet cum ipse sit
incomprehensibilis et infinitus. Sed enim de
nobis sicut de pueris qui primo mittuntur
ad tales scolas ubi addiscunt tunc cognoscere
litteras postea quando mittuntur ad alias scolas
cognoscere sensum et intellectum verborum.
Sic est de nobis deus enim fecit duas
scolas scilicet mundi et paradisi. In scolis mundi
vult ut addiscamus istas litteras scilicet ut pater
et filius et spiritus sanctus sunt tres persone
et unus deus. In scolis autem paradisi ibi
[illegible] sciemus per eius declarationem
quomodo iste persone sunt unus deus et hoc
potissimum gaudium erit quia hec est
vita eterna ut cognoscant te verum deum
et quem misisti ihesum christum. Secunda — Secunda pars de [illegible]
trinitas est trinitas deformata. Nos
videmus ad sensum quod homo adeo formatus
frequenter pede corporali labitur quando
transit lubrica. Sic est spiritualiter quia in
istis terrenis currens et eis adherens
cadit a diuina gratia et hoc per quandam
trinitatem deformatam que est triplex
concupiscentia que viget in hoc mundo
scilicet concupiscentia diuitiarum, concupiscentia
honorum et concupiscentia deliciarum. De hiis
dicit ... quod ab hiis tribus plagis occisa
est tercia pars hominum de igne de
fumo de sulphure. Primo de igne — ne

Ideo nimio ardore acquirendi divitias
concupiscit nec potest extingui. Unde
Prov. 33 Ignis nunquam dicit nunquam
sufficit. Sicut enim ignis infernalis
nunquam satiatur defunctorum, sic
avarus nunquam satiatur pecuniis.
Unde Eccl. 5 Avarus non implebitur pecunia
quia quanto magis acquirit divi-
tias tanto magis sitit divitias sicut
qui esset ydropicus extinguere vellet
et sal comederet. Sic cum homo esset
dominus totius mundi affectus non posset
adhuc satiari quia vellet esse deus et in-
saciabilis. Huius est secundum Augustinum de
spiritu et littera: Tante dignitatis est humana
conditio ut nullum bonum preter summum
bonum ei possit sufficere et illud semper
esuriet donec fiat illud quod dicit
propheta: Satiabor cum apparuerit gloria tua.
Secundo de fumo excellencie comparata
est terra terrena propter homines quia sicut
fumus quanto magis ascendit tanto
magis evanescit, sic superbi huius
mundi cum superbia nichil aliud sit
quam appetitus proprie excellentie ut dicit
Augustinus quanto magis exaltantur tanto
magis evanescunt. Iuxta illud Ps.
Cum honorificati fuerint et exaltati
deficient quemadmodum fumus deficient.
Tertio de sulphure carnalium deliciarum
et concupiscentiarum comparata est terra propter
homines et mundi quia sicut sulphur
quod non accenditur non fetet, sed si
accenditur quia in eo viget magis
natura ignis et statim fetet. Sic quando
accenditur mala concupiscentia non fetet
coram deo sed quando accenditur et non resistitur
tunc fetet coram deo. Ethicorum 10 quia
adheret feditati. Unde luxuriosus
peior est corvo qui evolavit de archa
Noe et adhesit cadaveribus ut dicitur
Gen. 8. Sic facit homo luxuriosus
dimissa continentia et castitate et adhe-
ret delectationibus in mundo. His
igitur tribus scilicet avaritia superbia et
luxuria comparatur terra propter homines

mundi. Sunt enim iste tres lancee nota
quas Ioab id est dyabolus infigit in
corde Absolonis id est cuiuslibet peccatoris
2 Reg. 18. Sed alias lanceas tres
pene angustias scilicet tribus carnalibus
infigit post mortem cuilibet peccatori
penam ex voluptatibus quas dimittit
aliam ex beatitudine quam amittit
tertiam ex eterna morte quam accipit.
Unde cavendum est. Sed tamen ne
tristis videatur considerandum quod
omnes homines divitie et voluptates
in morte transeunt tamquam vanitas.
Hoc patet in morte Alexandri qui cum
fuisset dominus totius orbis avarus luxuriosus
et superbus et eius ossa in vase
aureo fuissent recondita. Illic philosophi
de diversis partibus venerunt. Unus ergo
eorum suum dictum vanum esse dicebat:
Heri Alexandro non sufficiebat
totus mundus, hodie sufficit ei de-
pro sepulcro de terra quinque pedum
mensura. Alius volens ostendere
suas divitias esse vanas dicebat:
Heri Alexander thezaurum fecit de
auro, hodie aurum thezaurum fecit
Alexandro. Tertius volens ostendere
divitias Alexandri esse vanas dicebat:
Heri Alexander multos corporis
corpus suum liberavit, nunc corpus
Alexandri nulli vincit et quietum
a vinculis. Tertia trinitas est trinitas
reformata. Et hec sunt tres partes
penitentie videlicet cordis ad sensum quod
si homo cadit in profundam foveam
corporaliter adiutorio indiget ad exeundum,
sic oportet spiritualiter quod homo qui ad
ymaginem beatissime trinitatis est
factus et cecidit per malam trinitatem
scilicet peccato cogitationis delectationis
et consensionis iterum resurgat per
bonam trinitatem scilicet per cordis
confessione et satisfactione. Per istam
trinitatem homo resurgat a peccato
et restituitur ad statum gratie quia
est ista trinitas de qua dicitur sap. cap. 24

In tribus vero plantatum est spiritualis mo-
nam in hac trinitate consistit vera
prima et vera confessio peccatorum ad
deum quia quicquid hiis tribus
satisfacit secundum eius ordinationem Verum
hoc ostenditur tribus exemplis
Primum est si quis habeat aliud
instrumentum falsum scriptum contra
aliquem oportet primo ut scriptum deleat
antequam veniam requirat Sic nostra
peccata nostra sunt scripta in conscientia
tamquam in adamante qui frangi
non potest per quodcumque instrumentum
nisi per sanguinem hirci ut dicitur
Je. 17. Peccatum Iude scriptum est stilo ferreo
et ungue adamantino Non ergo
sufficit ut deum pro venia petamus
nisi primo peccatum nostrum in conscientia
nostra descripta deleamus per contritionem
Sed si quis contritionem habere non potest
inspiciat sanguinem Christi de quinque
gravissimis vulneribus manantem et
tunc dicat contritus de peccatis suis
lavabo per singulas noctes lectum
meum etc. Secundum exemplum
Si quis alium maledicit non satis
esset quod non faceret nisi eadem verba
quibus maledixit contraret et
voce clamaret Sed peccator quotiens
mortaliter peccat spiritualiter dicendo
maledicit deo in spiritu cum eius pre-
cepta facit et impedit et vilipendit
mortem Christi quam pro nobis sustinere
sustinere voluit Unde apostolus Nomen dei
blasphematur per vos inter gentes
Non ergo satis est ut homo de hiis
peccatis in quibus deo maledixit doleat
Sed eciam culpam suam per veram
confessionem recognoscat Iuxta illud
Prov. Iustus prius accusator sui est
Ysa. 43. Narra si quid habes ut
iustificeris Tercium exemplum est
quod sicut debitor a debito non
absolvitur nisi debitum debitori
persolvat Sic peccator a peccatis non

absolvitur nisi deo satisfaciat.
Quotiens enim peccamus toties debitores
dei sumus Et ideo rogamus in oratione
dominica Et dimitte nobis debita nostra
Per hanc igitur trinitatem ad deum
perfecte convertimur et ei spiritualiter magnum
festum et gaudium facimus Et sicut
uxor terrena gaudet quando filium concipit
sibi et magis gaudet quando nascitur
Sed maxime gaudet quando crescit
et ad mensam ponitur Sic celestis
pater noster gaudet spiritualiter quando concipit
sibi filius in peccatorum contritione
et bonum propositi de conceptione quia
Ysa. Contritio est dolor de peccatis cum
proposito confitendi et satisfaciendi
Sed tunc magis gaudet quando iste filius
nascitur in confessione et bonorum
operum ostensione quia in confessione
peccator nascitur deo et moritur dyabolo
De ista spirituali conceptione et nativitate
peccatorum dicit Ysa. A facie tua domine
concepimus et peperimus spiritum salutis
Sed tunc maxime gaudet celestis
pater quando iste filius crescit in satisfactione
vite emendande quia tunc tantum adeo
proficit in bona et perfecta vita quod tandem
ad mensam celestis patris ponitur et
reponitur et celestis panis angelorum
qui nisi habet saporem unde sumit
hoc est corpus sui dilectissimi filii
quod tantam habet efficaciam quod digne
manducare cum deo eternaliter perpetuat
Imprimat etiam ei bonum conditum quod
debite comitatur(?) [illegible] homo est
preciosum sanguinem filii sui qui tante
est efficacie quod ille qui digne gustaverit
mortem eciam numquam
gustabit Quarta trinitas est trinitas
conservata et ordinata Nos videmus
ad sensum quod homo in hac mortali
vita indiget cibo et aliis et in vita
conservatur per defectum cottidianum
Ita spiritualiter cum homo sit labilis
ad illicita et de annosis ideo indiget
trinitate primum in bono conservante et
primum ordinante in fidem bonum

[illegible]

hec est trinitas Catholica beatarum virtutum
catholicarum que sunt fides spes
et caritas que animam in bona vita
confirmant et propterea perfectissime in deum
ordinant. Unde de ista catholica dicit
augustinus fides nos disponit spes erigit
caritas unit. fide cognoscimus nos
sub deo esse et debitores esse eius
servicium. Spes erigit nos ad agen-
dum supra vires nostras. Caritas
facit nos esse unum cum deo. Amor
enim est vis unitiva copulans amantem
cum eo quem diligit. Unde hec
sola manebit in patria. Sed tamen
modus caritatis quem hic ad deum
habemus tolletur et perfectior modus
dabitur caritatis et augebitur. De
hac trinitate trium virtutum dicit apostolus 1
Cor. 13. Nunc autem manent fides
spes et caritas hec tria maior autem
horum est caritas. Unde sciendum
nō 3 quod tria requiruntur ad hoc quod homo
possit pertingere ad suum finem ultimum
que est deus in quo sua beatitudo consistit.
Primo primum est ut deo perfectius
inhabitet. Ex quo enim homo ad deum
creatus est et ad deum pervenire non
possit nisi ipsum diligat nec ipsum
diligere possit nisi ipsum cognoscat
quia secundum augustinum nichil amatur nisi
cognitum et ideo requiritur fides que
deum homini cognitum. Et sic ultra
Secundum est quod requiritur quod homo de eius
beatitudine confidat et sic si non deum
perfecte agnosceret quod ex fide possibile
esset nisi etiam spes veniendi ad
ipsum haberet neque bona opera faceret
ut per ipsa ad deum veniret et ideo requiritur
et ultra Tertio requiritur quod ipsum
deum ut finem perfecte diligat nichil
enim prodesset homini quod deum cognosceret
nisi in ipso confidentiam haberet nisi
eum desideraret. Vel aliter potest aliud
deduci quod ad hoc quod homo ad finem
ultimum pertingat primo requiritur quod
homo ipsum finem ut summum bonum

cognitionem habeat quia non movetur
appetitus voluntatis ad ea que sunt
omnino incognita sed ad ea que sunt
aliquo modo cognita et hoc fit per
fidem per quam licet non perfecte
cognoscimus summum bonum in quo
vita beata consistit perfecte et
completa. Sed fides per quam homo
assentit et credit ea que sunt supra
rationem prebet cognitionem. Unde
dicit ipse quod fides qua creditur
credimus quod nequaquam videmus. Unde dicit
Et ideo fides est fundamentum christiane
religionis et opera iudeorum et
paganorum nullius boni meritoria.
Tercia dicit apostolus hebr. 11. Sine fide
impossibile est placere deo. Si enim homo
omnia bona faciat extra fidem que bona
viderentur et omnes apostoli fecerunt vel
meretur talis de vita eterna. Unde
dicit augustinus super lo. Sicut in radice
arboris nullus apparet proprie species
pulcritudinis et decoris et tamen
quicquid est in arbore pulcritudinis
ex ista procedit et ex fide similiter
quicquid est verbi beatitudinis anime
susceptum procedit. Et ideo etiam necesse
est quod ista fides sit gratia et bonis
operibus. Nam fides sine operibus mortua
est. Et ideo oportet quod homo sit inculpabilis
et sine mortali peccato et quod fidem
suam ornet ex operibus quia fides
sua debeat esse. Omnia quia talis
fides est spiritualis vita anime iuxta
illud apostoli ad ro. Iustus ex fide vivit.
Secundo requiritur ad hoc ut homo
habeat certam fiduciam quod illuc
pertingere possit ne sibi impossibile videatur
quia nichil movet ad impossibile et hoc
facit spes. Et ideo dico quod spes que
hic sumitur est virtus qua homo
sperat summum bonum ex bonis operibus
et habet possibilitatem quia movet hominem
ad bene operandum itaque semper sperat

ꝯsiua bona opa et mediante quod
acquirit posse ad summum bonum
quod ipse deus est. Et ideo qui nichil
boni operatur non potest habere talem
spem quia spes est certa expectatio
future beatitudinis proveniens ex
dei gracia et ex meritis precedentibus
ut dicitur in 3° libro sententiarum. Unde spes
facit hominem libenter operari et
pacienter mercedem expectare quia
spes premii solacium facit laboris.
Sicut enim homo reficitur a dolore
suavissimo flore, ita per spem et eius
expectacione dulce fructionis que
sicut flos solet precedere fructum sic
aptet quod spes precedit celeste regnum
et premium. Tercio requiritur quod
habeat ignitum affectum in medio
ad bonum quod sperat adipisci
posse et hoc facit caritas que
semper accendit cor ad affectandum
summum bonum. Talis affectus fuit
in paulo cum dicebat cupio dis-
solui et esse cum Christo. Et huius ratio
est quia amor nichil aliud est
nisi quidam motus cordis. Sicut autem
et ideo semper cor accendit ut predictum
amati appetat nec ipsum quiescere
facit donec amato perfecte uniat.
Unde cum in amore Christi fortiter
estuans ex suo habitu magis at-
tenditur et roboratur. Ita quod etiam
suum exilium deplorat cum propheta dicens
Heu michi quia incolatus meus
prolongatus est. Quia omni deum
perfecte amanti et desideranti
amorem videtur etiam esse delicias
exilium. Et ideo semper hanc vitam
deplorat quousque perfecte Christo in
eterna vita uniatur. Et ideo dicebat
beatus augustinus Paulo amore tui
vulneratus sum unde et vehementi
desiderio ad te venire et te videre
cupio. Dominica i post trinitatis

Qui diligit deum diligat et fratrem suum.
Io. 4°. Nos experimur
ad sensum quod quando
aliqua duo sese includunt
quod unum necessario includitur in alio
uno posito vel dato ponitur et
aliquid. Sicut si datur duodecimus
et sex vel si ponitur pater ponitur et
filius vel filia. Sicut enim ita est quod
dilectio dei necessario includit dilectionem
proximi. Ideo deus non potest diligi si
proximus non diligitur. Et hoc est quod
innuit Io. in verbo proposito cum
dicat. Qui diligit deum diligat et fratrem. Quod autem
ad meam doctrinam est sciendum quod quod
a nobis sunt diliganda. Primum est
summum bonum quod nos debemus diligere
super omnia bona. Docet enim natura et experiencia
quod quivis illud semper ... bonum diligit
in quo solo est totum bonum hominis et
a quo totum bonum suum dependet. Sed
autem in ipso bono solo totum bonum
hominis est quia anima nullius boni
indiget nisi eo. Et ideo qui vult diligere
totum suum bonum oportet quod deum diligat
quia in dilectione dei totum bonum hominis
est. Unde dicit hugo in libro de laude
caritatis. Ad te me converto dulcis
Ihesu a quo dependet totum ac meum
bonum. Unde qui illud bonum amittit
amittit omne bonum. Et qui illud bonum
invenit inveniet cum Christo omnia bona.
Certe illud bonum expressit sponsa in
canticis. Inveni quem diligit anima
mea tenui eum nec dimittam. Unde
quando anima devota illud bonum invenit
sic ipsum diligit quod nichil preter ipsum
diligit quia dilectio facit electionem. In
andree quia si video duas res unam
quam magis diligo eligo pre alia. Unde
dicit sponsa cant. Dilectus meus candidus
et rubicundus electus ex milibus. Ille
est perfectus in ... qui ultra illum non
potest aliquid in ... invidere. Dicit

Dominica i post trinitatis
Glo. 74 A

ergo dilectus meus candidus est ex diuina
prudentia rubicundus ex decoloratione
in humanitate in proprio sanguine
decoloratus. In passione electus ex millibus
i. mille i. ex omnibus eligibilibus. Et
de quo dicit illud bonum diligendum. Unde
Item vult illud bonum diligere debet omnem
creaturam a suo corde excludere et illud
summum bonum includere ut ipsum ex toto
corde possit diligere. Sed quia tamen cum
diligat quantum diligibile est quia nulla
creatura homo possibilis est quia creata
dilectio finita est et ipse deus infinite
diligibilis est. Sed sic deus ipsum diligere
ut omne quod in ipso est diligat quia
in ipso nichil est quod sit diligibile
Unde ua. dicit. Iste deum toto corde
diligit cui diuina dulcedo omnes alias
dulcedines amaricauit. Unde nota quod
1º primo deus diligi est omnia nam omnes
creature ostendunt per exteriora omnia
amanda ut dicit augustinus li. confessionum
de anima amo te percussisti meum
verbo tuo et amaui te. Sed et celum
et terram et omnia que in eis sunt
dicunt michi ut amem te non cessant
dicere omnia ut inexcusabiles sint. Sed
quid est clamor creature certe viua
vox creature que omnia pulcra
deum dicunt esse dulcissimum sublimissimum
altissimum et omnes creature deo suo
consonant quia sicut in speculo [illegible]
speculum in quo relucent creature
Sic in vita cuiuslibet creature sunt spe-
culum in quo creator videtur et
amatur iuxta illud apostoli videmus
nunc per speculum [illegible] creature quia
creature sic audiunt suum creatorem
[illegible] omnia esse querendum ideo
etiam [illegible] omnia deus diligi et desiderari
[illegible] omnia que in creaturis desiderantur
videre audire et percipere [illegible] hoc est [illegible]
omne desiderium [illegible] omnis forma [illegible]
omnes sensum. Unde quando deuotus
videt pulcram creaturam aliquam statim
debet diligere diuinam pulcritudinem
que omnia pulcra facit cuius pulcritudinem
sol et luna mirantur. Unde dicit

sponsus pulcher est dilectus meus et
decorus pulcher quo ad deitatem et
decorus quo ad humanitatem. Item quando homo
dulcem sonum cithare vel alterius melodie
audit debet amare et desiderare diuinam
vocem audire. Unde Joh. euangelista
tua diuine plena suauitate melliflua
et incomparabilis allocutio tua angelorum
haurit dulcedinem. Et ideo augustinus desiderabat
quod dicebat in libro meditationum
Sic precor domine me gustare per
amorem quod gusto per cognitionem
sentiam per affectum quod sentio per
intellectum plus tibi debeo quam me ipsum
me ipsum tamen si nec plus habeo
si nec hoc per me ipsum tamen possum
reddere trahe me domine in amorem
tuum et hoc ipsum saltem quod [illegible]
sum. Item quando homo sentit dulcem
odorem debet amare et desiderare
odorem deuote gaudiorum quorum
odor super omnia aromata. Sic odorem
sponse amore desiderabat quod di-
cebat trahe me post te curremus in
odore unguentorum tuorum. Adeo esse
non tamen. Secundo deus diligi debet
in omnia ita ut omnem creaturam
diligendam secundum modum suum
in ipso diligamus quia qui aliquid
in ipso et propter ipsum non amat penitus
ab eius amore exorbitabit. Unde
si quis amat aliquam creaturam
istam non debet amare totaliter
in se sed debet amare deum in ipsa
et ipsam in deo. Alias talis amor est
impedimentum in diuino amore
Unde dicit bernardus in li. de amore dei
Amari non dignatur deus cum aliqua
re siue carnalis siue spiritualis siue
celestis siue terrestris quando non amatur
propter te. Unde omnis creatura deus diligi in
deo et propter deum. Et ipse deus diligendus
est in omni sine creatura et nichil
cum eo ipso quod propter ipsum non
amatur. Unde dicit augustinus In
more [illegible] inquit creatura
ad hoc facta est ut [illegible] secundum

consummans amet super omnia bona
primo ut nichil amet nisi illum
et propter istum que sunt bona propter se et
nichil aliud est bonum nisi per istum
3° Tertio deus debet diligi ab omni
et propter premium non amentur sed solum propter
se ipsum quia qui dona dei plus diligit
quam deum iste non sincero animo diligit
et ergo gratus deus non est dignus
quia qui plus diligit dona mea quam
me illi nunquam aliquid darem Unde
qui veraciter deum amare vult debet
ipsum diligere propter se ipsum amare et non
propter premium et hoc est ipsum ab omni
amare Unde dicit augustinus Carum est
deum gratis amare nisi ipsum velle
habere et non aliud ab ipso quam ipsum si aliquid
queret ab ipso non ipsum amaret
Unde nemo debet diligere propter bonum quale
ut eternum sed propter ipsum solum Quia deus
vult ex vero amore nobis dare se ipsum
se solum et se totum et hoc bene videmus
in exteriori amore videmus enim quod
quilibet amicus ex amore et propter amo-
rem dat omne illud quod suus amicus
dat et id maxime dat quod maxime
amat Sed quilibet maxime amat
se ipsum et ideo primo se ipsum dat amico
Item videmus quod quilibet amicus dat
se solum suo amico quia amicus
dat amico quod vult quod habeat et id
hoc maxime vult quod ipsum solum et
cum nullo alio habeat ideo dat se solum
Item videmus quod quilibet verus amicus
se dat se totum amico nichil enim
in aliquo retinet qui se ipsum dedit
Istum modum etiam invenimus in
deo quia se ipsum dat amico Nam
qui ex caritate dat primum quod dat
amor est Et secundum augustinum Amor
primum donum est quod ab liberalitate
procedit quia est donum in quo
in quo dante nulla dona
donantur Sed modo certum est quod
amor deus dei deus est Et ideo deus
dat se ipsum Item dat se solum quia
in hoc quod se dat dat etiam omnia secundum
quia ipse est omnia Patet aut quare

se solum dat est quia si donando non
posset aliquid dare prius et ideo se solo
premio dat Item dat se totum quia
simplex et impartibilis et quia deus cuilibet
vero amatori dat se ipsum solum
et totum Item debet quilibet ab
omnia diligere nec ab ipso aliquid
in premium querere Quarto deus deus 4°
diligi super omnia itaque tantaliter in
amore divino homo sublimatus est
quod taliter posset ipsum a divino amore
separare Sicut modo beatus paulus deum dilexit
qui dicebat ut legitur Ro 3 Certus
sum quia neque mors neque vita
neque angeli neque principatus neque
virtutes neque instantia neque presentia
bona vel mala neque futura poterunt
nos separare a caritate dei Ro huius
quia nullus vult a re dilecta separari
nisi propter magis dilectum quia motus
maiores expellunt minores Nunc
sic est quod summa nobilitas anime di-
ligendum et inde in quo sunt
perfectiones excellentie omnium bonorum
Et ideo anima que est in eius amore radicata
et sublimata non potest ab ipso per aliquid
nunquam bonum separari quod est infra
deum Sed modo omne creatum est infra
deum ideo nullum creatum potest ab eius amore
separare Nam amor dei fortificat animam
adversus omnia quia dicit augustinus nichil
fortius est in anima caritate ornata
Illa ergo in expositione ubi quod dicit apostolus
Certus sum quia neque mors neque etc.
quia non possunt nos separare a caritate
dei quod fortius esset vel virtuosius Sed sic
inferre nobis violentiam vel delectabilius
Sed sic aliter et ad complacentiam vel
utilius et hoc trahere propter iram indignationem
Nunc primo nichil caritate fortius 1°
quia dicit hugo O caritas quid
magnum est vinculum tuum quo et
deus ligari potuit Et augustinus Qui
diligit deum mori non potest quia
deum diligere hoc solum mors est
Secundo nichil est caritate delectabilius 2°
quia dicit augustinus dulcius dilectione
nichil est Unde exclamando dicit

Dulcissimum sancti amoris xpi suavit
capitis quia in caritate est tanta dulce
do vita prima ut paulus quod ad natale
intuitur confusionem absolui cupiebat
ut perfecte frui posset xpo dicens Cupio
dissolui et esse cum xpo Ratio sicut
piscis se super aquam elevat magis
tamen vita sua consistit per dulcedinem
solius quam propter Tertio nichil
3 caritate valentius quia in ipsa habet
omne quod desideratur et de quo indigemus
Si enim esurimus ipse dicit Ego
sum panis vivus Si sitimus ipse dicit
Si quis sitit veniat ad me et bibat
quod aquam vite quia apud te est
fons vite etc Quarta diligentibus
se non solum omnia sed se ipsum dat
ergo nil dilectione vilius Quod non
est aliquid opus dicit Certus sum
quia neque mors Quis nos separabit
a caritate xpi etc dicit pollet Primo
quia est premio infinitum et ita etiam
si infinita essent dampna non possent deo
non separarent nos a caritate xpi
et audit sebo in quo innuit dilectio
xpi nos inquantum nutria caritate
dominos nichil creatum valeo separari
sit a caritate xpi quia dicit hugo
sicut lucifer procedit solem Secundo
proximi amor dei amorem quia
non diligit fratrem dicit ergo quis
nos sed quod dicit primo fundamus caritate
proximi firmati quis separabit nos
a caritate xpi quia si forte possent corporaliter
pudita nobis possent subtrahi et a
xpo possimus corporaliter et localiter
separari non tamen a caritate xpi
quia si qua esset vel esse posset loca
non solvunt amiciciam sicut ergo
caritatis fuit dilectio que tamen posset xpi
dei possit destrui et dividi Sicut
patet in dilectione qua aliquid temporaliter
amamus hoc intuitu diligimus
inquantum placet vel utilitatem prebet
Quo bono sublato talis amor frequenter
tollitur quia nullum temporale est

perpetuum non possunt esse utilitates
per quas quod diligimus esse perpetue
quia deviata causa deviatur effectus
Non sic de amore xpi quia semper
manet motivum scilicet quo deus debet no
diligi per omnia Itaque homo inviolabili
amore deum diligit propter omnia
dona sua et gratias quas ab ipso recepit
Non enim dignus est donis et gratiis
aliquibus qui ipsum ex hoc non diligit
quamvis enim propter dona sua et
gratias equales reddere non possumus
non tamen in dictis compensare
sui amoris facere possumus quod
ipsum propter omnia dona sua et gratias
ex toto corde diligamus Nam etiam
aliud amoris non requirit ut dicit
beatus augustinus in libro de spiritu et anima
Anser ergo ipso debere diligere deum
meum qui me fecit cum non eram
redemit cum perieram de nichilo
me fecit non lapidem non arborem
non avem nec aliquid de animalibus
sed hominem voluit me esse Dedit
michi vivendi sentiendi discernendi potentiam
et ad mortalem descendit et
mortalitatem suscepit sustinuit
passionem mortem vicit redemit
me Sic tu me diligens ut salvarem
suum appendit pro me postea
dedit hec et multa alia fecit michi
deus de quibus michi erit semper
dulce loqui semper cogitare semper
gratias agere ut pro beneficiis suis
debitas possim eum semper laudare
et amare atque per omnia diligere et
magnificare Quinto quomodo est diligendus compunctio
hoc debet homo in deo diligere 4
sicut parentes et sic meliores nos
videmus ad sensum nostrum pro constanti si
non bene solidis fundatum cito ruit
Ita dilectio parentum et sui ipsius nisi
sit ordinata in deo non est meritoria
nec deo multum accepta etiam quoad
bona quia dominus precepit non
est contraria Nam tanta est ...

et cuilibet creature non solum
rationali verum etiam irrationali est innata
et propter hoc non est meritoria quia
naturalia nec sunt meritoria nec
demeritoria nisi ipsa informet
Secundo amor iste quo homo diligit
se et parentes suos si non est peccaminalis
non tamen meritorius nisi motum ne
precedat et divino amore temperetur
unde si se vel parentes suos plus quam
deum diligeret mortaliter peccaret
quia nulla creatura est preponenda creatori
divino non ideo quia homo diligit se
plus quam debet diligere unde dicit
salvator qui diligit parentem vel matrem
plus quam me non est me dignus unde
deus super omnia est amandus et omnis
creatura in suo pondere mensura
est amanda et salvator ait 22
Diliges dominum deum tuum ex toto corde
tuo et ex tota anima tua et ex tota mente
tua Tunc enim homo diligit deum
ex toto corde suo quando hec omnia in
deum refert sicut in finem qui ergo
totam vitam in deo ordinat ipsum
in toto corde diligit Tunc etiam
homo deum ex tota anima diligit quando
homo animam quam amat in deo amat
et omnem dilectionem suam in dei dilectionem
refert Tunc etiam homo deum ex tota
mente diligit quando totam intellectionem suam
et memoriam ponit in dei amore
ut eius dilectionis nunquam obliviscatur
Tunc etiam homo diligit deum
ex tota fortitudine quando omnia exercitia
sua verba et opera ex divina dilectione
ordinantur et quando sic radicantur
et fundantur in caritate quod nulla
creatura possit ipsum impedire in
eius dilectione nec parentes nec [illegible]
quos tamen debet diligere in deo
non supra deum quod est contra illos
qui propter amorem carnalium parentum
amittunt statum ~~[illegible]~~ germanum vel
intrare religionem contra quos bern-
hardus introducit Invenem parentibus

suis sic loquentem non sufficit vobis parentibus
~~[illegible]~~ meis quod me miserum in
hanc vitam miseram induxistis quod
me in peccato vos peccatores genuistis
quia me in peccato vos peccatores nutristis
nisi etiam me videndo [illegible] quam
consecutus sum ab eo qui non vult
mortem peccatoris cur [illegible] filium
fecistis Tertium quod est diligere hoc
debet homo ex deo diligere scilicet suum
amicum nos videmus ad sensum quod ubi
est pena vel transitus aque vel periculosus
quod quam aliquam profundam quod aut
aliquod lignum vel hasta pro tenaculo
vel sustentaculo ponitur ne transiens
in aquam cadat Sic ista dilectio
socialis que ad amicum est habenda
est ex deo ordinata ne deficiat et
desinat esse socialis et fiat carnalis
quia certe nisi spirituali scilicet caritate
informetur cito vertitur ad dilectionem
carnalem Nam multi homines et casti
fuerunt qui [illegible] ab ista dilectione
qui habent socialem dilectionem
primo spirituali incipiunt et deinde
cum carnali consummunt De hoc
sociali amore legitur [illegible] Jonathas
diligebat david quasi animam suam diligeret
ergo est considerandum quod hec dilectio procedat
a radice caritatis et ergo ne certe
habeat ortum ab omnibus nec ut pul-
chritudine vel naturali ipsa ut [illegible] ab eis
fortune vel divitiis sed magis ab eis
ipsis [illegible] quia diligatur quia
amicitia dei speratur et hoc est testimonium
veri amoris quia qui aliquem propter bonum
nature vel fortitudinis diligit talis
quando cito fortuna vel natura se vertit
cadit a dilectione quia amicum suum
non ut amicum diligit sed magis suum
in ipso diligit Secundo nota dilectionis
multitudinem gradum una est di-
lectio carnalis qua diligitur mundus
vel mundialia et hec infirma quia [illegible]
[illegible] Sicut diligere est initium omnis
perfectionis ita diligere mundum est

Amplius [illegible]

[illegible]

q[uod] no[n] d[e]fi[cit] ... b[ea]ti ...

fons et origo om[n]is vicii et vanitatis. Ideo
hanc prohibet s[cilicet] in co[m]ma[n]da[n]do [natura] diligere
mu[n]dum nec ea que in mu[n]do sunt. Sec[un]da
est specialis qua diligu[n]t amici et fami-
liares de qua ut d[icitu]r est l[ibr]i Regu[m] ... q[uod] Jonathas
dilexit david sicut a[n]i[m]am sua[m]. Tertia
est naturalis qua diligu[n]tur pare[n]tes ut d[icitu]r
est q[uo]d etia[m] Thobias mo[n]uit
filiu[m] suu[m] diligere pare[n]tes et notes q[uod] est
etiam q[ua]da[m] n[atur]alis dilectio qua omnia
co[n]diligu[n]t et co[n]dolent quo amore
p[ro]ue[n]itur clementia et o[mn]ia n[atur]alia. Cuius
exemplu[m] vides in corp[or]e [natur]alis in quo
om[n]ia me[m]bra sunt illo amore a deo
vi[n]cta et co[n]serta q[uod] si vnu[m] me[m]bru[m]
vulneratur totu[m] corpus co[n]tristatur. Pes eni[m]
clamat oculi lacrimantur. Vnde quod
ait ap[osto]l[u]s j Cor. 12. Si patitur vnu[m]
me[m]bru[m] co[m]patiu[n]tur om[n]ia me[m]bra. Et
ista dilectio no[n] est laudabilis nec vitu-
p[er]abilis quia ex hijs que sunt a na[tur]a
non laudam[ur] nec vitupera[mur]. Vnde ethic[orum] 2[o]
Sed tamen de hijs que ex voluntate
sunt procedit sicut ex[emplu]m ponit ph[ilosoph]us.
Si aliquis cecus nascitur et aliq[ui]s ex
ebrietate p[er]dit visu[m] suu[m] p[ri]m[u]s no[n] vitupera[tur]
quia a na[tur]a contraxit. Sed alius vitup[er]a[tur]
quia voluntarie hoc malu[m] incidit.
Vnde p[a]tet q[uod] iste dilectio[n]es nec ad alteru[m]
voluntate et opa sunt ordinate. Quarta
est dilectio hec d[icitu]r homo diligere p[ro]p[te]r
deu[m] scilicet inimicu[m] Nos videmus
ad sensu[m] q[uod] nullu[m] qui suu[m] in[imicum] p[er]
op[er]ibus in[n]itu[n]tur speciale et ordinem
sed p[ro]p[te]r suos dolores ut eis placeant
placeant ... nullu[m] sentiu[n]t ut aliq[ui]s
dilectio est p[er] qua[m] mag[is] placa[ri] posset
dilectio dei q[uam] p[er] dilectione[m] inimici quia
nullu[m] ... a[n]i[m]a s[ecundu]m ... ex g[ra]cia
Hec eni[m] dilectio qua ho[mo] diligit suos
pare[n]tes et amicos suos ac[tu] natura
homini inest. Sed hec quo ho[mo] diligit
inimicu[m] a natura no[n] est. Et id[e]o talis
dilectio maxime meritoria est et per-
fectissimu[m] signu[m] veri amoris et p[er]fecte
beatitudinis consequende. Et ideo dicit saluator
exortans p[ro]p[te]r ... sicut pater vester celestis p[er]fect[us]

est qui solem suu[m] oriri facit sup[er]
bonos et malos. Ac si dicere vellet
non solum debetis amicis benefacere
sed etia[m] inimicis. P[ro]p[te]r deu[m]. Et iteru[m]
benefacite hijs qui vos oderunt
quia hec dilectio in solis p[er]fectis
invenitur alia aut[em] s[cilicet] amicoru[m]
q[ue] ad bonos genus est non solu[m] xp[ist]ianis
sed etiam paganis et iudeis. Et
saluator Luce 6 Si diligitis eos
qui vos diligu[n]t quam mercede[m]
habebitis. Vnde no[n] ... nos
ip[s]e fallat et solu[m] sit. Quinta
d[e]fici... et occultis qua ip[s]e solus
nosc[it] occulta tu[n]c tria sunt signa
notabilia per que plura possit q[uod]
homo sit filius eterne beatitudinis.
P[ri]mu[m] est q[uod] si homo adeo castigatur
et diu[er]sis tribulacionibus ita q[uod] ho[mo]
bona op[er]a necessarie facit et vo-
luntate[m] dei implet et eu[m] a deo
castigatur et diu[er]sis tribulacionibus
punitur. Nam hoc co[n]sueuit deus
ab initio facere suis electis ut in
b[ea]to Job petro et paulo maria
in sua dulcissima ... Sicut de
ea dicitur tua[m] ip[s]i[us] a[n]i[m]am gladius
p[er]transibit et verissimu[m] signu[m] est
saluatoris. Et ideo sap[iens] In paucis 2
vexati in multis bene disponentur. Secu[n]d[u]m
est q[uod] ho[mo] nullu[m] in vitijs delectatur
ita q[uod] plus ip[s]i ... dilectoru[m] peccatu[m]
adeo abhominabile est q[uod] plus quoddam
horrorem et nausea[m] inferat
cu[m] illud ps. Iniquos odio habui
et abhominatus sum. Vnde hoc max[imum]
signu[m] est q[uod] ho[mo] est filius eterne be-
atitudinis quia dicit aug[ustinus]. Beata
delectacio est in virtutibus. Tercium 3
q[uod] homo de bono a[n]i[m]e delectatur
ita q[uod] diligit bonu[m] in aliis et de
bono a[n]i[m]e gaudet et de malo o[mn]i[um]
dolet et turbatur no[n] solu[m] amicoru[m]
s[ed] etiam inimicoru[m]. Hoc eni[m] est
optimu[m] signu[m]. Sicut talis homo cor
est angelicu[m] vnico domino et deo
sole qui solem suu[m] facit oriri sup[er]

bonos et malos et pluit super
iustos et iniustos etc.

Dominica 2a post penthecosten

Translati sumus de morte
ad vitam, Jo 3o. Nos videmus
ad sensum quod quando aliqui
evaserunt in bello fortissimo ubi
multi fuerunt mortui ad suos di-
lectos veniunt et dicunt quod mortem
misericorditer evaserunt. Sic beatus
Jo. scribit se et suos discipulos per Christum
mortem evasisse ut nos ad Christum
diligendum provocet dicit in verbo
proposito translati sumus etc. Circa quod
sciendum ad nostram doctrinam est sciendum
quod quadruplex est mors. Prima est
mors naturalis. Nos videmus ad sensum
quod quando homo senescit calor naturalis
deficitur et consumitur humidum
radicale et naturale et debilitatur natura
quod tandem moritur et hoc nobis
exprimunt primi parentes qui si non peccassent
cum tota posteritate sua transissent
de statu corporali ad statum spiritualem
quod deo placuisset. Sed quia transgressi
sunt divinum preceptum, ideo sententiam
mortis primo obligaverunt et postea
totam posteritatem suam quia pro
precepto et pro ea condempnantur.
Videmus enim quod arbore mortua in
radice moriuntur et per consequens
rami arboris quod principium habent
a radice. Sic primus homo primo mortuus
est per peccatum et per consequens transivit
in omnem posteritatem posteritatem
suam. Ro. dicit apostolus 1 Cor. 15 In Adam
omnes moriuntur et dicit Ro. 5 per unum
hominem peccatum intravit in mundum
et per peccatum mors et ita in omnes
homines transivit mors in quo omnes
peccaverunt. Unde hec mors vocatur naturalis
quia omnes nam habentes hanc
sentiunt. Nos etiam videmus quod puer
statim quando nascitur vocem doloris
emittit quasi iam sentiat mortem.
Unde Eccli 14. Unde sis memor quoniam mors

non tardabit. Est autem sciendum quod ista mors
primo est generalis quia omnes sunt sub
suo dominio et recipiunt equaliter. Omnes
sunt iudicem et non recipit alium propter suam
nobilitatem iuxta illud Eccli 10 Hodie
rex cras morietur nec propter suam sapienciam
quia dicit sapiens Moriuntur docti
pariter et indocti. Nec propter magnas
divitias iuxta illud Luce 16 Mortuus
est dives et sepultus est in inferno et
ibidem diviti avaro dictum est Stulte
hac nocte morieris. Secundo ista mors
est terribilis. Primo propter horribilem visionem
demonum qui expectant separacionem anime
a corpore. Unde dicit Job hostis meus ter-
ribilibus oculis intuitus est me. Si enim
Christo pendente in cruce affuit qui
nichil peccavit ut videret si aliquid
reprehensibile inveniret non dubium
quin in morte singulis peccatoribus assistit
qui tot peccata commisit. Tercio terribilis
est propter demonstratorem operum morientis. Tunc
enim videt quecumque fecit sive bona
sive mala. Et tunc dicunt peccata homini
et dicit Bernardus tu nos fecisti opera tua sumus
non te deseremus tecum pergemus ad
iudicium. Quarto est terribilis propter desolacionem
omnium membrorum. Oculi enim vertuntur in capite
vene rumpuntur in corpore et totum
corpus conspicitur in dolore et sic
anima separatur ab omnibus membris. Unde
dicit Eccl. 8 Non est in hominis dicione
prohibere spiritum suum in exitu suo et
sic nec sinitur quiescere eius in
urgente bello. Maxime enim fit bellum
inter mortem et naturalem complexionem.
Quinto est terribilis quia anima scit
quod amplius ad corpus numquam redibit
ut in ipso morari possit. Iuxta illud
Sap. non est reditus finis nostri. Unde Aug.
Quare ergo non disponis te omni hora
ad mortem quia de necessitate es
moriturus et amplius non redibis
ad istum statum in quo modo es. Iuxta
illud Job viam per quam non rever-
tar ambulo. Item videtur qui dicit Nunc ambulo
per viam mercandi et amodo non redibo

p[ro]m[issio] publ[icani] 11

Secunda mors e[st] mors culpe s[cilicet] qu[ando]
homo est in mortalib[us] p[e]cc[at]is quia tu[n]c
moritur sp[irit]ualiter coram deo quia p[ec]c[atu]m
mors occidit morientem s[cilicet] p[e]c[cat]um a[n]i[m]a[m]
Et io dicit salvator Jo[hannis] 8[o] In p[e]cc[a]to v[est]ro mori-
emini et c[etera] Ezechielis Anima que peccaverit ip[s]a
morietur Nos videmus ad sensum q[uod]
mors facit corpus frigidum et ponderosum
Sic p[e]c[cat]um mortale facit a[n]i[m]am frigidam
ad omne opus bonum et ponderosam s[ecundu]m q[uod]
glo[sa] s[upe]r [psalmum] peccatum q[uod] non mox non
diluitur suo pondere ad aliud trahit
ad profundum inferni Et io dicit Ysidorus
L[ibr]o 2[o] Unde peccatum quod ducit ad inte[ritu]m
mors appellatum est Item notandum
q[uod] sicut per quinque condiciones deveniatur ad
mortem corporis ita eciam p[er] q[uinque] ad mortem
anime primo enim qui corporaliter moritur
desperatur Secundo infirmatur 3[o] moritur
4[o] mortuus exportatur Quinto sepelitur Sexto
durissimo lapide clauditur Sic spiritualiter
homo primo desperatur in cogitacione sed
adhuc non est p[e]cc[atu]m mortale 3[o] moritur
in consensu quarto exportatur in operacione
quinto sepelitur in consuetudine Sexto
durissimo lapide clauditur in obdu[ra]cione
et tunc mors spiritualis est consummata Sed
posset aliquis querere utrum talis ho[mo] posset
redire ad vitam Dico q[uod] sic homo potest
viviscere spiritualiter quia manet sibi
liberum arbitrium et eciam divina m[isericord]ia que
est infinita Et io deus p[er] suam m[isericord]iam potest
tali conferre motum fidei et detesta-
cionem criminis Unde q[uam]diu manet homo
in hac vita spes salutis est de eius conversione
quia licet homo qui est in mortalibus p[e]cc[at]is
iam sit mortuus ad divinam iusticiam Et io
sciendum est q[uod] homo qui est in mortalibus
peccatis et vult deum petere ut ei dimittat
peccata sua debet ip[su]m primo admonere de
sua m[isericord]ia et bonitate et postea defectum
suum conqueri et tunc veniam de p[e]cc[at]is
suis petere Licet homo deus iusticie et in
omnibus creaturis est motor et io qui petit
ab eo contrarium nunquam p[er]mittit mori eum
sine contricione Et in libet enim creature
est aliquid proprium ut ignis est calefacere

calefacere et sol lucere Sed motorem
esse est proprium creatoris omnis creatura
q[ue] dicit illud Sap[iencie] 11 Misereris omnium et
nichil odisti eorum que fecisti Sed
nulla creatura est que sua proprietate
possit impediri ut oculus in videndo
aure in audiendo que eis sunt propria
creatis Sed sic deus in sua m[isericord]ia que
sibi est propria non potest impediri Et
io nichil adeo tangit deum sicut eius
m[isericord]ia infinita Hec enim est motoris
modo in homine magis (?) quam in purgatorio
et in inferno Et io quicumque mortuus
est in mortalibus peccatis et cupit vivi-
ficari debet dicere illud p[salmi] Reminiscere
miseracionum tuarum domine et misericordiarum
tuarum domine que a seculo sunt et c[etera]
Miseracionum tuarum deus domine mise-
rere que infinita et eterna sunt et
obliviscere p[e]cc[at]um meum quod nimis
est Ita debet quilibet dicere qui se
scit in mortalibus peccatis que mortificant
animam quantum ad divinam graciam
Sed posset aliquis dicere deus peccatores
non exaudit quid ergo valet oracio
illius qui in peccatis mortalibus est Dico
q[uod] hoc est verum simpliciter quia deus
semper exaudit cor penitens et humile
q[uod] primo impetrat sicut notat Unde Augustinus
Si deus peccatores non exaudiret frustra
publicanus ille dixisset Deus propicius
esto michi misero peccatori Et iste
tamen exauditus fuit Unde q[uod] deus aliquos
exaudit peccatores aliquos non Verum si
homo est in peccatis mortalibus non potest
adeo opus suum non dat sibi illud Sed
si dicat cum deus Ego peccator peccavi
michi et coram te clamo Augustino (?)
quia te graviter offendi meis gravissimis
peccatis Et si sic instanter petit sine
dubio deus exaudiet eum et quod iste
liber est apud tunc petit ab eo
opus suum et dabit ei Unde legitur
de quodam sacerdote In Burgundia
qui legit missam et dum tractaret illud
verbum salvatoris petite et accipietis hoc
audiens quidam miles beatus clama-
vit voce magna non est verum

no[ta]
o

quod post dictis sed medicina quia
in quartana diu fui et patui deum
ut curaret me et nichil fecit Si non
venisset me medicina plus quam decies
mortuus essem Et statim hec dicto
ignis infernalis consumpsisset eum
et audita est vox dicens Si petivisset
salutem anime sue deus utique in
corpore et in anima salvasset eum
Tercia mors est celestis qua homo
spiritualiter moritur mundo et vivit
Christo de qua morte dicit apostolus Coll 3
Mortui estis et vita vestra ab
scondita est cum Christo in deo Nam
videmus ad sensum quod homo ex habun-
dancia naturalis caloris moritur Et
ideo dicitur Canticum 8 fortis est ut
mors dilectio mea unde non dicit sicut
impressum naturalis mortis sed in ista
spirituali morte que fit per graciam
primo amor vel dilectio hominem dissipat
quia facit hominem dolere quod deum
offendit peccatis suis Secundo hominem
in lectum dimisit per desiderium de
gustacionis quanto enim magis in divino
desiderio marcescit hinc illud Canticum
[illegible] adhuc [illegible]
Tercio inducit ad pallorem pre
desiderio degustacionis quanto enim
magis quia calor quia calor hic
optimus est pallidos omnia Nam
calor confrigit ad deum valde
desideranti quia [illegible] postolare
dicit anima vel sponsa meum Nunciate
dilecto meo quod amore langueo
Quarto tollit appetitum eternorum et
exteriorum appeticionum quia gustato
spiritu desipit omnis caro secundum Gregorium
Quinto animam suam a dilectione naturali
privat per naturalis vite elongacionem
ut dicit cum apostolo Vivo ego iam
non ego vivit autem in me Christus
Sexto privat eam sensibus suis per
[illegible] consideracionem propter
unde dicit apostolus Caritas omnia suffert
non [illegible] non agit perperam
Septimo cor frangit per alienum amorem

subtraccionem unde dicit Gregorius Omnis amor
quem semel ceperit a dilectione mundi
occidit Octavo spiritum expedit sicut per
celestium contemplacionem sicut paulus qui
totus in amore Christi estuabat raptus
fuit in tercium celum ubi vidit archana
que non licet homini loqui Nono
sepelit animam per veri cordis purificacionem
et quietacionem unde Gregorius Caritas sepul-
tura perficiat [illegible] in contemplacionibus
corroborat Sic anima ipsa quietem sibi
locum preparat hec est mors spiritualis
dulcis et delectabilis qua homo moritur
mundo hinc et vivit Christo de qua dicit
Ps Moriatur homo in carne mundo ne
moriatur in anima Christo Nam tunc vere
quilibet dicitur quasi secundum spiritum mo-
riens in solo deo vivens delectatur hac
vita nichil iocundius delectabilius nichil
appetibilius nichil amabilius quam
mundo vivere quia hec nichil aliud est
quam quoddam mori a se quia dicit augustinus
[illegible] est deus Et ideo qui
sine Christo vivimus tunc in nobis deficimus
sed in ipso vivere est eternaliter vivere
Unde nota quod videndum quidam vivunt
sine deo ut illi qui vivunt sine divino
amore et sunt in mortalibus peccatis
unde statim quod homo peccat mortaliter
est extra caritatem quia qui deum diligit
per vera caritate libenter vellet centies
mori quam ipsum semel peccato mortali
offendere Alii vivunt cum Christo qui ipsum
diligunt sed tamen sunt compati ad istis
[illegible] deum sed habent quod caveat
ut custodiat se abstinendo ab omni illo quod
eos potest inducere per peccatum mortale Et
hii non perfecte deo vivunt quia non solum
deo sed etiam aliis cum deo intendunt
et quia cum aliis se se occupant ideo
in amore eius adhuc sunt imperfecti
Et ideo dicit Gregorius Huius mundi amatores
fugite et quanto quisque in eis proficit
tanto magis ab amore dei decrescit
Alii vivunt in deo ut illi qui omnia
quod nichil sentiunt propter ipsum ut eum
solum diligere possint Hinc illud
in textu Si dederit homo omnem substanciam
domus sue pro dilectione quasi nichil

Sto 36
no
7

describet eam hec est plena vita
beata et cognitio eterne vite et beati
tudinis quia dicit salvator hec est
vita eterna ut cognoscant te solum
deum et quem misisti ihesum christum
quia ex dicta cognitione procedit amor
eius qui in eandem salutem operatur
et ducit nos ad summum bonum In
quo nostra consistit beatitudo quanto enim
magis deum cognoscimus tanto magis
amamus Et ideo dicit bernardus vis scire
quare deum ardenter non diligis
quia ipsum non cognoscis quanto ergo
incognitum bonitate eius ostendit
tanto in amore eius in ardescis
Quarta mors est mors eterne pene
nos videmus ad sensum quod mors naturalis
est terribilissima omnium que sunt in hac
vita sic mors eterna est gravissima
omnium penarum et interminabilis quia
semper moriuntur et nunquam consumuntur
Nam semper quasi novam mortem inveniunt
semper enim moriuntur corpore et
anima et tamen ista mors non habet finem
Secunda mors eterna similis est umbre quia
sicut umbra habet similitudinem cum
illo a quo est Sic mors eterna habet
similitudinem cum morte temporali quia
sicut ista est terribilissima omnium que unquam
temptant sunt dicunt tamen in hoc quia
isti qui moriuntur temporaliter ultimum
non sentiunt aliquid laborem corporis
sed isti qui moriuntur eterna morte
sine fine sentiunt penas Bene enim
esset dampnatis si mori possent quia
de amissione glorie non dolerent Et ideo
dicit apostolus desiderabant mori et in morte
et fugiet mors ab eis Et igitur illud
considerate et sic ordinate vitam vestram
ne veniatis ad istam mortem et penas
que inquirunt homines Ibi nulla
erit consolatio omnes pene quas
patiuntur homines in ista vita mediantibus
interpellatoribus et redemptoribus per medicinam
vel consolatorem vel per amicos Sed
pena dampnatorum nulla penitus
habet interpellatorem vel consolationem
Item in purgatorio anime ardentes

habent elevationem per orationes sociorum
in celo per suffragia bonorum in terra
Sed in inferno nulla est penitus
redemptio nec relevatio Unde job
Sicut inscribitur tibi aut quibus
est ad rogandum pro patre tua quam
dereliquisti modo aut domino quod de nullis
Et sic nullam habebunt elevationem quia
omne quod ad vindictam est creatum
ut ignis grando tonitruum bestie
vermes serpentes gladius fames pestis
mors Ipsum vel metus esset ipsum
huius pene Unde dicit quidam glossa
super tertium Ezechielis omnis carnalia quasi
umbra est vel pictura ignis ad
ipsum ignem Et ideo quedam verbum
quod est horribile audire et audiendum
quod dampnati in inferno nunquam
dicetis ita bene habebunt quod diu
celum et regnum dei stabit quod nunquam
erit finis sicut tunc habuerunt quam
amara mors separabat animas a corporibus
suis Et si talem penam possent habere
hoc esset magnum gaudium quod de morte
unquam possent habere Et ideo dicit augustinus
Nulla maior et peyor mors quam
moritur mors Unde non quod ipse qui
vult hanc mortem vitare debet
nisi quod habere primo modo dicitur esse timo-
ratus quia timor est quasi sive
rete retrahens a peccatis Et ideo proverbiorum
Timor domini fons vite et declinet
a ruina mortis Unde quod diu sumus
in hac vita oportet nos semper timere
Sumus enim in hoc mundo quasi navis
posita in medio maris Est enim
mundus iste quasi mare in quo
navigat corpus nostrum tamquam navicula
Et in navicula est anima nostra sicut
dicit philosophus Et anima nostra est in corpore
nostro sicut sicut nauta in navicula
In mari autem huius mundi flant
venti diversorum peccatorum et procelle
et fluctus diversarum temptationum
Et navicula corporis nostri ex facili
fluctuat quod quia de facili declinat
ad peccatum Et ideo semper debemus timere

ne mare huius mundi nauiculam
corporis subiaceret submittat et eam in
profundum inferni demergat. Et ideo
exemplo nauicule ita est in periculo ideo
oportet quod habeat bonam anchoram
et fortem cordam que teneat eam
in stabilitate. Anchora ista est timor
domini. Corda vero prudencia in bono
que tenet nauiculam corporis nostri in
bono statu quia sine timore domini
et prudencia cito subuertitur a
temptacionibus et periclitatur iuxta illud
Eccli 27. Si non in timore domini te-
nueris te instanter cito subuertetur
2o domus tua. Secundo debet esse bellicosa
oportet enim quod homo sit bellicosus
et fortis ad resistendum peccato quia
quolibet peccator est malicia et fortis
aliquis atque tanto fortius debet homo [illegible]
nare rebus ad resistendum ne
ordinatibus. Sed nos certum quod valde
fortis apparet carnalis delectacionis
et mortalis peccati est mors eterna
a non est prior fortis quod iste. Et ideo
debet homo semper resistere peccatis et
temptacionibus que ducunt eam ad
eternum mortem. Et ideo Apoc. 20. Tam
viccerit non ledetur a morte secunda
id est a morte eterna qui non est scriptus
in libro vite. Sed quamuis aduersarii
nostri sunt fortes tamen cum diuino auxi-
lio possumus illos deuincere et debellare
iuxta illud Eccli 18. Deus de terra
creauit hominem et secundum ymaginem suam
fecit illum et vestiuit illum virtute. Et
ideo sicut virtus in uno modico lapide
facit ipsum preualere multis lapidibus
sic virtus quam creauit deus cum uno
homine cum sua gracia facit ipsum
vincere fortitudine omnium malorum spirituum.
3o Tercio debet penitenciosa esse quia
vera penitencia facit euadere mortem
eternam iuxta illud Luce 13. Nisi
penitenciam egeritis omnes simul peribitis.
Ipsa enim penitencia custodit hominem ad
modum libri que resistit in firmat
ipsa sicut firme quibus librum clauditur

prohibent ne liber tangatur. Sic
firme penitencie prohibent ne anima tangatur
per consensum a temptacione dyaboli.
Item penitencia custodit animam admodum
annuli. Annulus enim ponitur inter
firmas ut accipitur possit euadere.
Sic firme penitencie custodiunt animam ab
vnguibus malignorum spirituum. Quarto ·4o
debet esse erga pauperes virtuosus in
elemosina largiendo quia ei virtus
multum efficax est quia debet peccata
et eripit ab eterna morte iuxta illud
Thobie. Elemosina a peccato et morte
eterna liberat et non patitur animam
ire in tenebras. Sed non solum liberat
animam ab inferno verum eciam a purgatorio.
Et ideo debet fieri in vita quia elemosina
que fit in vita vtilior est quam que
fit post mortem. Hec enim custodit ne
ab igne purgatorii comburatur
sed alia bene adiuuat ut eo citius
eripiatur. Aliud est enim in ordo
non comburi quam post combustionem ab
igne liberari. Dominica 8 post pen-
thecosten sermo sancti [illegible]

Sobrii estote et vigilate. Primo
Petri 4. Nos videmus ad
sensum quod aliqui sunt
obsessi ab aduersariis quod
tunc sollicite vigilant ne dampnum
paciantur. Apostolus beatus Petrus sciens
quod aduersarius noster dyabolus nos obsidet
et tunc quomodo deuoret. Ideo adui-
gilandum nos amonet duobus modis.
Sobrii estote etc. Circa quod verbum
ad nostram doctrinam est sciendum quod quatuor
modis debemus spiritualiter vigilare.
Primo in recordacione diuinorum
vt sic amplius resistamus peccato.
Nos videmus ad sensum quod quando aliqui
dominus quod duobus hostibus circumuenitur tunc
multum est sollicitus et vigilat cogitando
quomodo suum campum ordinare possit
faciat. Sic nos debemus vigilare re-
cognoscendo peccata nostra per veram contritionem
confessionem satisfactionem. Et hec vigilancia
est multum efficax quia multum [illegible]

Dnica 8 p. pen. [illegible]
Sg 3 [illegible]
[illegible]

hominem a casu peccatorum et facit de in-
honesto ac deo gratum sicut patet in publi-
cano statim ut recognovit peccata sua
fuit adeo iustificatus ut dicat scriptura
Descendit publicanus qui recitando sic
negligenter recognovit peccata sua et se
iniustum in templo venit tamen iusti-
ficatus a templo rediit Et ideo debemus
vigilare in peccatorum nostrorum sedula
recognicione Et hoc est manna tanquam
salutis aree Nam per talem recognicionem
a deo iustificamur et ultra peccare
desistimus Et ideo dicit apostolus ad Corinthios Evi-
gilate iusti et nolite peccare quasi dicat
Vos qui iustificari vultis vos aperte
aliquid vigilare debetis a sompno
ignorancie et cecitatis ad recognicionem
peccatorum vestrorum et sic ultra potestis
vos tamen [illegible] Unde nota quod ex
no cognicione peccatorum provenit homini
v quadruplex utilitas Prima est dolor
quod deum offendit quia si veram recogni[tionem]
habet de peccatis sine dubio debet dolere
quod deum offendisti dolere et ideo non
debemus eum offendere aliqua dies quando
semel aliqua hora doleat de offensa Et in
illud psalmista ponam dolorem in corde meo
per diem id est qualibet die Causa autem istius
huius doloris debet esse nimia infelicitas
status mei quoniam enim peccator esse semper
qui iam est in foribus inferni quia
inter peccatorem et infernum non est
nisi fragilissimus paries scilicet quod
est incertissima vita Et quando hic fran-
gitur a morte peccator statim cadit
in profundum inferni Et ideo propter istam
infelicitatem debet peccator omni die dolere
de peccatis suis quia facit ad eos pos[t]
vulgum [?] refovet et confortat cor
Hic dolor peccatorum facit hominem securum
quia per talem adore attrahit divinam
amicitiam quia quotidie contingit
peccatori Secunda utilitas est pudor
viciorum Iste pudor in multis est ubi
peccatori facit cum sibi confessor quia
ita subditus fiet dyabolo tam vilissime
creature que abhominabilis est deo et
sanctis angelis suis Et recitat cum propheta

dicens possit Tota die verecundia mea con-
tra me est et confusio faciei mee cooperuit
me Causa autem huius verecundie debet
esse ista quod peccator abhominabilis est
omni creature quia ipsum abhominantur
tanquam fetentem diabolorum [?] Et tanquam
indignum vita et conspectu creature
terre creature Et adeo abhominantur
peccatorem quod nisi ipsum divina gracia
misericordia contineret ipsum sol
subtraheret sibi splendorem suum
ymo ipse terre devoraret eum vivum
suam et sic facerent cetere creature sibi
adeo ad consolationem date Unde Ieronimus super
die qua subtrahitur peccatori divina miseri-
cordia armabit omnes creaturas ad
ultionem inimicorum Unde dicit sapiens Et ideo
deberet cuilibet esse pudor quod
est in peccatis mortalibus quod ita abhomina-
bilis est oculis dei et creature Nichil enim
aliud abhominabiles facit sunt sicut
ea que diligerent Tercia utilitas
est timor divini districti iudicii et timor
inferni quia qui homo perfecte recognoscit
peccata sua debet recordari qualiter
ista recitabuntur coram deo et toto
mundo Et qualiter dyabolus accusabit
hominem coram sancto et ante conspectum
eorum iudicis De omnibus peccatis non confes-
satis autem cogitatio movet hominibus
timorem et facit quod homo recogitat
peccata sua in amaritudine anime
sue et ponit ea in corde suo ne
oblivioni tradat et confiteatur quia
dyabolus ea non obliviscitur Et
ideo petebat propheta Illumina oculos meos
ne unquam obdormiam in morte id est
in mortali peccato ne quando dicat inimicus
meus prevalui adversus eum Et ideo quilibet
debet diligenter discutere consciencia
suam ne aliquod peccatum ibi lateat
unde dyabolus eum possit deridere
post mortem Et ideo multum valet
quod homo quolibet mane quando surgit
commendare se deo et sanctis orationibus
ut istam diem concludat ad laudem
et sine culpa Quarta utilitas est
vigor ad resistendum peccatis qui adeo

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

roboret hominem exemplis nec proponere peccare. Causa autem nostra huius rigoris maxime prouenit ex hoc quod homo considerat quod quando facit conuinces suis ex hoc quod propter de bono proposito vadit in peccatum propter quod tribulant me ibi hostes mei qui cottidie suggestionibus suis male inquietant me exaltabit se motus suos in a bono proposito. Ego autem in mea tua speraui q. d. vellet ego de fragilitate mea diffido sed de tua virtute nemo posset preter et dyabolo quantumcumque fortis et sapiens. Vnde quando homo fortis certat contra peccatum vel dyabolum deus semper est paratus ei assistere. Vnde legitur de beato Anthonio quod cum semel vna nocte multas infestationes habuisset a dyabolo tunc quesiuit dominum et eius consolationem et non inuenit vt sibi videbatur. Mane autem facto vidit Ihesum stantem et dixit Domine vbi eras in nocte. Dominus respondit Tecum eram videns in tuo certamine. Secundo debemus specialiter vigilare in sedula circumspectione vt temptatores minima possimus detegere. Nos videmus ad sensum quod isti milites mundani multum vigilant et probant in diuersis torneamentis et bellis. Sic veri milites Christi probantur in diuersis temptationibus. Expressum quod diu enim sumus in hac mundo tam diu vita nostra patitur temptationes et pressuras iuxta illud Iob Milicia est vita hominis super terram. Ipse enim malignus spiritus qui ex sua malitia et inuidia videt illum hominem sua temptatione ad hanc posteritatem suam temptare non desinit. Inuidet enim nobis quod illuc possimus ascendere per humilitatem vbi cecidit per superbiam. Et ideo quod diu sumus in hac vita debemus vigilare et caute circumspicere ne nos suis temptationibus vincat et sic nos a superna felicitate trahat. Et ideo saluator hortabatur discipulos dicens Math. Vigilate et orate ne intretis in temptationem. Non dicit vt non temptemini. Sed ne intretis in temptationem. Sic videmus quod iste qui videt locum periculosum non est in periculo sed qui intrat in temptationem per consensum tunc primo posuit ibi pedem suum id est affectum. Et ideo petimus in dominica oratione Et ne nos inducas in temptationem et hoc non petimus vt non temptemur. Vnde dicit Augustinus periculosissima temptatio est nulla temptatione pulsari quia inueniunt multa mala vt elacio tedium transquillitatis sui in tempore temptationis contemptus aliorum ignorancia animae. Non ergo debemus petere vt non temptemur in temptatione per consensum et vincamur sed potius vincamus et accipiamus coronam vite. Quia dicit Augustinus Si non temptaris non probaris. Quidamus temptari et probari quia non temptatus probari. Ideo appropinquante appropinquat vrgent temptationes possimus contra quam sunt nobis facienda. Primum est quod debemus deuote orare vt possimus resistere temptationibus non autem debemus orare vt non temptemur quia sine temptatione nemo probatur. Et ideo dicit sapiens. Beati qui sustinuerunt temptationes quia cum probati fuerint accipient. Secundo debemus diu orare vt deus confortet nos in temptationibus. Sic Iuditha fuit ista sanctissima mulier Iudith quando volebat amputare caput Holofernis. Vnde orabat dicens conforta domine Israhel hora ista. Vnde multum vtilis est oratio illi qui temptatur quia procurat contra omnes istas temptationes. Vnde Augustinus Oratio est angelicum organum sanctis quiuis contra hostes vrgentes scutum hostibus iaculis demonis temptantibus. Sic nitimini. Et Ambrosius bonum scutum est oratio qua cuncta spicula aduersarii repelluntur. Tercio debemus mortem domini recordari. Hoc enim multum vtile est quia sicut dyabolus primo per mortem Christi fuit deuictus sic adhuc semper vincitur per illos qui suam mortem semper recordantur et sibi compatiuntur quia sicut enim vulneribus impendit nos ab omni temptatione defendimur. Vnde dicit Bernardus Cum me pulsat aliqua temptatio recurro ad vulnera Christi cum me premit recordor vulnerum.

Quid mei respicio ad vulnera tua mee dei
Cum dyabolus michi parat insidias
fugio ad vulnera mee dei et fugit a me
Si ardor libidinis commovet membra
mea recordatione vulnerum extinguitur
In omnibus adversitatibus meis non inveni
adeo tam forte efficax remedium sicut
vulnera tua. Tercio debes primos motus
temptationum refrenare quantum potes
vel illi qui motus primos non reparant
quia statim ut temptatio movet
cor eius attendit ad delectationem illius
temptationis quod dum non reo consentit
delectatio nulla licet eorum peccatum mortale
sine vel consensu venit non perficit
mortale peccatum. Et ideo qui homo
primis motibus temptationis sentit statim in
principio debet resistere nec moram in
eis facere ut trahatur ad consensum
Unde dicit Ambrosius Causam primi
peccati fuge dum nemo fortis. Et ideo dicit
ysidorus de summo bono li. 2° serpentis liberius
est si eius capiti in prima suggestione non
resistitur totus in membra cedit delectatione
dum non sentit illabitur. Secundo debes cor
tuum ab intra purificare dilectissime et custo-
dire valde quia sunt modi et explorationes
hominis et bene sunt considerare aliquo
viciorum quibus sit inclinatus. Et quamvis non
sciat cogitationes nostras directe quia hoc
solius dei est tamen habet scientiam indirecte
ex quibusdam signis ut ex delectationibus
et operibus nostris et hoc bene insidiatur
Unde dicit augustinus dyabolus inquirit causas
nocendi ubi quemlibet videt studiosius occu-
patum. Et ideo debes cor tuum ab inmundis
cogitationibus et occupationibus custodire
que pacem cordis impediunt. Unde
dicit sap. cum custodias cor tuum custodia
ut recte sit in sancte pacis ne a multi-
tudine malarum cogitationum et occu-
pationum intra pax turbetur. Et ideo dyabolus
ex quibusdam certe occultis signis sumit
occasionem temptandi. Et ideo apostolus optat
omnibus. christianis hanc pacem dicens
pax dei que exsuperat omnem sensum
custodiat corda vestra et intelligencias
vestras. Tercio debes frequenter contemplari
in virtutum exercitatione ut possimus nos

christo tamquam speculo et virtutum conformari
Nos videmus quod discipulus qui in doctrina
vult magistro esse conformis multum
vigilat et est attentus. ut magistrum
docentem intelligat. Similiter autem in
hoc adeo consistit perfectio nostra ut
ut christo magistro nostro studeamus nos
conformare in quantum possumus quamvis
hoc perfecte facere non possimus quia
in christo est plenitudo omnis gratie et
virtutum. Et ideo sibi totaliter conformari
non possumus sed in parte cum totis
conatibus nostris debet esse ut nos sibi
conformemus. Et quanto magis ad hoc
laboramus tanto erimus perfectiores. Et hec
est virtus tocius perfectionis. Unde quod
dicit eccli 38. vigilia sua perficit opus suum
Item eciam maior potest esse perfectio
quod christum imitari et se conformare
ei qui est speculum et exemplar tocius
perfectionis et virtutum. Unde christus instante
sua passione hortabatur discipulos
suos ut se studiose in virtutibus con-
formarent. Et hoc ideo quia volebat eos
esse perfectos imitatores suos. Unde dicit eis
Mt 26 Vigilate mecum. Quia vere
iste veraciter cum christo vigilat qui
totis viribus suis se semper in virtutibus
exercet ut christo se conformet. Unde
nota quod multe sunt virtutes quibus debemus — no/a
nos conformare. Primo in hoc ut ei
placere studeamus et hoc secundum posse inde
cognitionis affectionis et operationis secundum
quod ipse studuit placere celesti patri. Ita
ut ab intra tum recta intentione
et devotione filiali et ad extra cum
sancta conversatione coram hominibus
tamquam ut nobis illud verbum prolatum
quod ei dixit quemadmodum Hic est filius
meus dilectus in quo michi bene complacui
Talis homo qui sic se christo conformem
efficitur erit speculum et exemplar
omnis honeste et bene vivendi quia
tales dulcedine sui quasi pertrahit
ut in ad vita sua studeat quomodo
christo placere valeat ut recte eius dicitur
illud Iob omnes qui videbant illos
agnoscebant illos et approbabant sanctitatem
sue vite et conversationis et dicunt quia
hoc semen est cui benedixit dominus. Secundo

Rm pulc
3

Secundo debemus nos Christo conformari in
hoc ut ipsum tamquam perfectum … humilitatis
perfectus (?) habeamus et ita de collatis
beneficiis adeo receptis gratias agamus
sicut ipse celesti patri suo semper gratias
egit. Et omnia opera sua non sibi sed
patri ascripsit. In quo nobis exemplum
dedit ut de omnibus bonis gratie et virtutum
que adeo recepimus tamquam a fonte
largitatis semper gratias agamus
humiliter et nichil humanis meritis
ascribamus. Testimonium enim
vere humilitatis est quod homo nisi
sentit aliquas gratias et virtutes et eas
non ascribit sibi sed deo et in ipsum
refundit tamquam in fontem unde omnia
bona et omnia dona effluunt. Iuxta
illud Iac. i. Omne datum optimum et omne
donum perfectum id est gratie et virtutes
et omne donum perfectum id est vita eterna
que perfecta desursum est descendens
a patre luminum id est misericordiarum (?). Et dicit
Bernardus (?). Omnia divina dona quod ascribe
quia ex tali … humilitate omnia
dona gratie et virtutum in homine magis
augmentantur. Et hoc sublimius ostendit
Eccl. i. ad locum unde exeunt flumina
revertuntur ut iterum fluant. Quia
quando dona gratie et virtutum in deum humi-
liter gratiarum actione refunduntur tunc
ex maiori refluxu in homine magis
augmentantur. Tercio debemus nos Christo
in hoc conformari ut ipsum ex toto
corde et viribus diligamus sicut ipse
etiam dilexit nos. Quantum enim
dilexit nos apparet in tribus. Primo
in hoc quod tam forti desiderio salutem
nostram desideravit et cetera quod ductus
fuit ad Herodem et ipsum Herodes de
multis sermonibus interrogavit et ipsum
vellet in Herodem (?) … suo adoptare (?)
Et dicit magister Anshelmus (?) si aliquod
mirabile coram ipso faceret. Sed ad
interrogata noluit respondere ut tempus
sue passionis et nostre salutis non
protraheret. Secundo quod Christus nos dilexit
apparet in hoc quod tam magno affectu
tam lato … tam firmo amore

pro nobis passus est ut etiam attributa
penarum summas letitias reputaret. Unde
pendens in cruce clamavit sicio insignans
quod nostram salutem super omnia desideraret.
Tercio etiam quod Christus nos dilexit apparet
in hoc quod tam perseveranter dilexit nos
quod etiam vinculum sui dilectissimi cor-
poris ad tempus scilicet dissolvit quam preparavit (?)
Bene in hoc quod istam unionem quam
habuit ad humana cum anima tum corpo-
re sed et anima nec propter attributa penarum
et mortem volebat separari a divinitate
sua. Et ideo dicit Leo papa quod ista tenaciter fuit
quod nec a penis nec … potuit
diminui nec in morte dissolvi. Quoniam
Christus sic perfecte nos dilexit ideo debemus
ipsum diligere sic quod ipsum ita ardenter
diligamus sicut quod ardor sue dilectionis omnem
transcendat dilectorum transcendat et ita
dulciter quod omnis adversitas transitoria nobis
propter suam dilectionem dulcescat et ita perse-
veranter quod nichil transitorium nos ab eius
dilectione separet ut audacter cum apostolo dicere
valeamus: Quis nos separabit a caritate
Christi et cetera. Quod deus vellet nobis. Secundo debemus ser[mo] pulc[h]e (?)
specialiter … in scedula (?) perfectione
et virtutes acquisitas usque in finem possimus
conservare. Nos videmus ad sensum quod isti
mercatores … quod ipsos acquisitas
multa solicitudine et cum multis vigiliis
et laboribus conservant. Ita specialiter quanto
magnum sit virtutes acquirere tanto ample-
ius tamen magis est virtutes acquisitas perse-
veranter usque in finem conservare. Unde
dicit Bernardus: Perseverantia est unitas fortitudinis
virtutis firmitas et consummatio … Sicut
nobis virtus est perseverantia quod ea enim
omnia bono fine concludit. Iuxta illud … 46 (?)
Salvatoris: Qui perseveraverit usque in finem
hic salvus erit. Ideo ipsa est coronatrix
omnium virtutum … ergo perseveranter
virtutes nostras usque in finem custodiamus
quia dicit apostolus: Beatus qui vigilat
et custodit vestimenta sua ne nudus
ambulet. Quia sicut vestimenta vestiunt
corpus sic virtutes animam. Et sicut nuditas
corporis est confusio coram hominibus sic
nuditas virtutum est confusio in conspectu dei

et angelorum necesse ergo nobis est vesti-
mentis angelicis ne vestimenta secundum mundi ...
Sicut enim homo vestimenta corporis cum tanta
magna diligencia custodit ut pre ceteris
hominibus in splendoribus fulgeat
Tanto magis debet custodire vestita
virtutum insignibus anima sua fulgere deus
in splendore futuro que non habebit
finem Nota coparacionis anima que debet
venire ad istam futuram splendorem
debet esse vestita multiplici vestimento

Primo vestimento lucidoso hoc est
vestimento fidei de quo scribit apo-
calipsis amicta sole et luna sub pedibus
eius per istam mulierem intelligitur anima que
debet esse amicta sole et luna per veram
dicitur fidei ad cognoscendum celestia
Luna fides est illuminatio anime ad cognos-
cendum deum Et luna que est mutabilis
debet esse sub pedibus eius per defectus
omnis mutabilia mundi pedes enim
significant affectiones anime Tunc
autem anima habet lunam sub pedibus quando
ad ista temporalia non afficitur Unde
dicit gregorius considerans mentis in altitudinem
ducitur ut cuncta visibilia despiciat
mundi et ea que sunt invisibilia sub-
sequatur in celo Secundo debet esse vestita
vestimento aureo Illud vestimentum humilitatis
perfecte est vestimentum quod est humilitas
per quam dicit vestis nuptialis Comparatur enim
humilitas auro quia sicut aurum lucem
in loco humili sic in terra sic humilitas semper
querit infimum locum in hac vita Et
sicut fulgor auri non apparet quando diu
latet occultum in terra Sed tamen de terra
tollitur ad lucem tunc primo incipit
apparere Sic fulgor humilitatis non apparet
quando diu occultatur in tenebris huius vite
Sed quando deducitur in celum tunc primo
incipit apparere quia hic erit tamquam
aurum probatum spiritualiter quia vera
humilitas probatur semper in exteriori ope-
re Nobilis est ista vestis quia dicitur
animam regina ut digna sit sedere ad dexteram
dei iuxta quod dicit psalmista Astitit regina
a dextris tuis Tercio debet esse vestita
vestimento iocundo Illud vestimentum
est vestimentum caritatis de quo dicitur
Judith 10 Induit se Judith vestimento

iocunditatis sue Judith interpretatur confi-
tens deum et significat animam divino amore
estuantem que in sua devocione semper
deum glorificat ista debet se induere
vestimento iocunde caritatis ut totam
iocunditatem et delectacionem querat
in amore dei secundum illud psalmi delectare
in amore eius sic sapiens anima que
christi est delectare nesciret vindicando
specialem iocunditatem capabile
in anima experiencia amati quia facit
deum mentis presentem et ex ista presencia
sit spirituale gaudium in anima Et ideo dicitur
caritas cara virtus quia unit
amantem cum amato ut ex utroque fiat
unum unitate voluntatis secundum illud
apostoli Qui adheret deo scilicet per amorem
unus spiritus fit cum eo per unionem voluntatis
Quarto debet esse vestita veste
candida Illud vestimentum est munda
consciencia que multum ornat animam dicitur
enim consciencia quasi cordis sciencia Oportet
tamen pure mundum quia nisi nichil sit
habere per quod deo displiceat De isto vestito
dicitur ecclesiastes 10 omni tempore vestimenta
tua sint candida id est omni tempore debet
habere mundam conscienciam que tunc est
munda quando homo in corde habet pudo-
rem veritatis magis recordatione
De tali consciencia sapiencie dicitur illud sapiencie
Candor est lucis eterne et speculum
sine macula Quinto anima debet esse
vestita vestimento lapideo Illud vestimentum
stabilitas cordis ut tamquam lapis
quadratus homo sit fortis stabilitatis
in deo nec per amorem temporalium rerum
ab ipso euellatur Isto vestimento
vestiti fuerunt sancti qui propter
deum contempserunt omnia temporalia
de quibus dicitur apocalipsis 17 vestiti ingenua
erant lapide mundo et candido
Stabilitas cordis munditiam ab omni
infectione terrena amore quia cito cor
hominis polluunt Et ideo dicit gregorius Qui
semel in appetitione superne patrie
fixa stabilitate animi figitur nunquam
rerum temporalium vicariis perturbatur
Sexto debet anima esse vestita vesti[men]to

nota

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

porrigendo. Illud vestimentum debet esse paciencia que animam vestit contra omnes tribulationes. Nam purpura est sanguinei coloris in quo notatur fortitudo paciencie que usque ad effusionem sanguinis sustinet pro Christo quicquid ei adversi accidit. De isto vestimento scribitur Prov. ult. Byssus et purpura vestitus eius. Et scribitur illud de muliere forti, id est anima sancta que fortis est in tribulatione et sustinentia. Hac veste sancti vestiti sunt tempore passionis sue quia veste purpurea induti sunt et illusi a iudeis et hoc ut nobis exemplum paciencie daret. Unde dicit Bernardus: Vere dedisti michi o bone Jesu exemplum paciencie et premium patienti. Septimo debet esse vestita veste variato. Illud vestimentum est exercitium in bonis operibus ex quibus componitur ut possit ad [?] exponi illud per id [?] vestem stragulatam fecit sibi. Sicut vestis stragulata est contexta ex diversis coloribus, ita vestis anime componitur ex exercitio diversorum bonorum operum. Nobilis est ista vestis quia dicitur vestimentum charitatis. Unde dicit Gregorius: [?] est et [?] celestis est bona operatio que si forte defuerit perfecto certum est non cognovisse te deum nec penitus amasse. Octavo debet esse vestita veste odorifera. Illud vestimentum est devota oratio que multum redolet coram deo. Unde sponsa laudatur Cant. 4: Odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. Comparatur autem oratio thuri quia sicut fumus thuris est levis calidus et odoriferus sic oratio perfecta est levis maxime ad statum [?] que eam adeo levem facit quod ad celum eam perducit. Iuxta illud Eccl. 35: Oratio humiliantis se nubes penetrabit. Est etiam calida maxime quando stamen [?] igne divini amoris in quo dicitur ardere sicut thus fortiter ardet in igne sic oratio in corde divino amore pleno. Est etiam odorifera maxime quando habet secum puritatem quia maxime redolet in corde puro quod est sine macula peccati. Nono debet esse vestita vestimento longo. Illud vestimentum debet esse longitudo finalis perseverantie. De isto vestimento scribitur 2 Reg. 13: Huiusmodi filie regis scilicet David virgines vestimentis talaribus utebantur. David enim aspectu desiderabilis et significat Christum qui est rex celi et terre in quem desiderant angeli prospicere. Huius filie sunt omnes anime virtuose que bene regenerate sunt per amorem bonorum operum. Nam virgo dicitur a virore. Iste etiam debent esse indute talaribus vestimentis perseverantie. Nam talares vestes sunt iste que ad talos pertingunt et significant perseverantiam que usque in finem facit animam servare fidelitatem Christo ut ab ipso dignatur corona vite. Item ipsa perseverantia est contra [?] fidem regis et consummatio omnium virtutum que omnes virtutes coronat. Unde dicit Bernardus: perseverantia [?] omnibus virtutibus gloriam coronat. Virtutibus sine perseverantia nec pugnator palmam consequitur.

Dominica quarta post octavas pasche

Creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. Ro. 8. — Dominica 4 post pasche

Nos videmus ad sensum quod amici visitantes amicos suos oppressos et in miseriis constitutos solent eos consolari et dicere: cito melius erit et liberabimini. Per hunc modum beatus Paulus apostolus videns humanum genus multiplicibus defectibus et servitutibus subiectum in hac valle miserie verbum consolabile profert dicens: Creatura liberabitur etc. Circa quod verbum ad nostram doctrinam est sciendum quod tria requiruntur ad hoc quod homo perveniat ad eternam vitam. Primo quod sit a peccato [?] purgatus. Nos videmus ad oculum quod palacium alicuius magni domini primo est a sordibus purgandum nec permittitur aliqua immunditia — Ro. 8 c

esse in ipso Consistit palacium ubi beatitudo
celestis ipse sit omni bono repletum et in
omni perfectione perfectum iuxta illud
Beatitudo est status omnium bonorum aggre-
gatione perfectus ideo nemo potest ad
ipsum pervenire nisi ab omni infectione
et immundicia sit depuratus et liberatus
unde dicitur Apocalypsis Nichil inquinatum
intrabit in eam Cum ergo iustificatio
sit quedam depuratio et liberatio ab
infectionibus et in mundicie qua totaliter
liberatur a peccatis Ideo qui vult depurari
et liberari a peccato oportet quod prius
iustificetur et tunc potest pervenire
ad eternam gloriam Ysa 58 Iusticia
ambulabit ante faciem tuam et gloria domini
colliget te Tunc iusticia potest dici
antecedere faciem tuam cum de peccatore
iustificatum et ideo perfecte consolationem
quod dicit Aug. Quociens ubi actu
declinamus totiens demum ante nos re-
vitamus Et ideo nota quod tria requiruntur
ad veram iustificationem Primo requiritur
ad hoc perfecta humilitas Ita ut peccator
cum vera humilitate reatum suum cognoscat
et humiliter veniam petat Secundum
deus de sua potentia absoluta posset peccatorem
iustificare sine debita preparatione Sic
iustificavit apostolum paulum de quo fecit
vas electum tamen hic non sit facere
de potentia ordinata que semper debet
impetrare aliqua ordinationem ubi preparacio
quedam dispositio ad istam iustificationem
Augustinus Qui creavit te sine te non te
iustificabit sine te Taliter se disposuit
ille filius prodigus qui dicebat pater
peccavi in celum et coram te iam
non sum dignus vocari filius tuus
Ecce cognoscendo suum peccatum qualiter
se humiliavit et quo se indignum penitus
amoris recognovit quod tu tu humilite
sua prevenit se humiliavit se ille
publicanus de Luce 18 Cum dicebat deus
propicius esto michi peccatori Ideo iusti-
ficatus fuit quia dicitur de eo quod descendit in
domum suam publicanus qui videns sue neque
cognovit quasi se iniustus ad templum
venit iustificatus tamen a templo recedit Secundo
ad veram iustificationem requiritur voluntatis

debita ordinatio que tamen dicitur debite
ordinata quando se totaliter avertit a
peccatis et amplius peccare dedignatur
Ista ordinatio voluntatis necessario
requiritur ad iustificationem peccatoris quia
omne peccatum neque tamen peccatum
procedit a sola voluntate Augustinus omne
peccatum adeo est voluntarium quod si
non est voluntarium non est peccatum Ideo
necessario requiritur quod peccatum voluntati
adeo detestabile sit sicut prius fuit
acceptabile et amabile et totaliter
reducatur ad debitam ordinationem iusticie
et amplius non malum sed bonum velit
Et propter hoc dicit Aug. Sicut peccatum quod
sine voluntate non fit Ita et iusticia
ex ope non consumatur nisi et voluntas
Tertio ad veram iustificationem peccatoris
requiritur gratie infusio quia per hanc
perficitur et consumatur iustificatio peccatoris
nec humilitas nec voluntas sufficit
ad hoc quod peccator iustificetur perfecte
nisi accedat altior virtus que est
virtus divine gratie qua peccator perfecte
iustificatur Et hoc est quod dicit
Augustinus libro confessionum Vide tu domine
et unde tu dicis quod peccatum mea tamen
gratia solvisti Cum autem gratia peccatorem
iustificet perfecte patet quod ad deus pec-
catorem iustificat sibi placatur
pace autem consistit in dilectione affectus
autem divine dilectionis in nobis est gratia
Quod enim hec gratia requirit aliqualem
dispositionem in anima in voluntate
ut ista bene dispositionem gratiam suscipiat
Et ideo dicit Aug. Sicut voluntas
debet precedere ut sit sequens gratia Nam
nec gratia sine voluntate aliquid operatur
nec voluntas sine gratia Nam et terra
non gignit nisi per pluviam suscipiat
nec pluvia fructificat sine terra
Secundo quod homo pertingat ad eternam Tercio
gloriam requiritur quod diversis virtutibus sit
exornatus Nos videmus ad sensum
quod pulcritudo corporalis consistit in
debita membrorum dispositione cum

conuenientia colorum ad invicem. Iuxta
quod dicit Augustinus pulcritudo est
situacio partium cum quadam suauitate
coloris perfusa. Sic virtutes dispo
nunt animam ut a celesti sponso ame
tur. Nam pulcritudo anime consistit in
debita situacione virium ordinacione
et diuersarum virtutum depictione. Anima
sicut quidam colores corpus depingunt
et ornant sic virtutes animam decorant
que sunt quidam spirituales colores
anime de quibus Augustinus dicit ad
quod nulla virtus in anima est tam digna
ab anima sed ab isto fonte superno et
patre luminum a quo descendit omne
bonum optimum et datum perfectum. Sed anima
perfectam ordinatam vitam ad hoc sic
disponit et sic deo placet dispositiones
et virtutes in ea operatur. Et quia
virtutes tam nobiles operatur deus in anima
ut deo celesti sponso placeat et ad
eternam gloriam mediante ipsa perueniat
Ideo de tali anima potest dici illud Prover. 31
mulier gloriosa vel anima virtuosa tenet
gloriam. Et bene potest dici virtuosa
mulier gloriosa propter fecunditatem que
animam adeo gratificant ut summo sponso
Christo tamquam electa sponsa debet inter
na vita copulari. Et illud pulcre
figuratum est Hester que erat formosa
valde et incredibili animi oculis
gloriosa et amabilis que ducta est in
cubiculum regis Assueri. Hester interpreta
tur idem quod preparata et significat animam
virtuosam eterno regi Christo preparatam
Hec est enim formosa valde que de
sua conuersacione semper tenet honesta
tem iuxta doctrinam saluatoris
Sic luceat lumen vestrum coram hominibus
ut videant bona opera vestra et glorificent pa
trem vestrum qui in celis est. Est etiam incredibilis
pulcritudinis quia plenam habet in
teriorem sanctitatem sicut exterior morum
cordis puritatem veram et candi
tatem sanctitate cordis de quo multum
commendatur a sponso Sap. 4
quam pulcra et casta generacio cum
claritate. Sic ergo cum anima est tam
nobiliter decorata tunc introducitur
ad celeste cubiculum summi regis et

Assueri. Nam et Assuerus interpretatur
beatitudo vel et apud quem tunc tamquam
electa sponsa eternaliter beatificatur et
requiem habebit sempiternam. Tercio quod Tercium principale
homo pertingit ad eternam gloriam respicit
quod sicut in paradiso beatus nos videmus ad
sensum quod isti qui infirmitates et angustias
sustinent ab amicis suis consolantur qui
etiam dicunt eis quod eorum pena
debeat in gaudium conuerti consideranda
oportet nos per multas tribulationes intrare
in regnum dei. Et ideo dicit Proverb. 3 Beatus
probatus est in illo et perfectus inventus est
et erit ille regnum dei. Et qui paciens
tribulationes pro amore dei sustinet
signum est quod deus eternam gloriam obtinebit
quia non est perfectius signum vite eterne
quam esse pacientem in tribulationibus
que nobis propter eternam premissorum pre
parant salutem adveniet quia operatur
in hac spem id est certitudinem de eterna
vita beatitudine. Spes enim est certa
expectatio future beatitudinis. Et propter
hoc dicit apostolus Rom. 5 Scientes quia
tribulatio pacienciam operatur id est
paciencia vero autem probationem et cordis
purificationem, probatio vero spem id est certam
expectationem de futura visionis et
fruicionis que eam promittit illis qui
mundiciam cordis habent. Et ideo qui
ad eternam gloriam spectat venire oportet
quod prius probetur variis tribulationibus
et pressuris et sic perfectus tunc invenietur
in presenti vitam testimonium intus habet
quod sit eterne beatitudinis. Et bene dico
quod debet esse beatus in perfectus in paradiso
ita ut non sit solum paciens in una
tribulatione sustinenda sed in alia succumbat
tales non sunt perfecte pacientes. Et ideo
non sunt probati amici Christi qui est
exemplar tocius pacientie. Et ideo qui vult
esse perfecte paciens ita ut probatus sit
amicus Christi ille debet in multis tribulationibus
sic bene stare. De tali enim potest dici illud
Iudith per multas tribulationes probati
amici dei perfecti. Sed quare aliquis quereret
volt deus amicos suos pacientes tri
bulationes sustinere. Dicitur hoc ideo vult
ut magnum premium in celo acquirant

Multe enim debent esse tribulaciones nobis magna tenemur premia que tamen non sunt condigne ad futuram gloriam Et nequaquam permittit animas suas dudum tribulaciones sustinere si eos vellet eos liberare et eterna premia dare Et ideo multe tribulaciones iustorum et ex hiis omnibus liberavit eos deus Quarto quod homo pertingit ad eternam gloriam requirit quod sit in bonis operibus exercitatus Nos videmus ad sensum quod fidelibus laboratoribus consummato opere datur premium Similiter deus creavit hominem ad ymaginem et similitudinem suam ut sue bonitatis sit capax et beatitudinis per bonos labores et opera bona possit ad suam eternam beatitudinem pertingere quia nemo illuc perveniet nisi per meritum gracie aut consequitur in operacione boni Et ideo qui vult ad eternam gloriam venire debet in ista vita in bonis operibus perseveranter laborare que sunt ornamenta virtutum et augmenta meritorum Videmus enim in mundi natura quod quelibet creatura facit opus sibi a deo creatum et institutum sine intermissione ut sol et luna et cetere stelle firmamenti que continue ista inferiora illuminant et eis virtutem suam influunt ad quod a deo creata sunt Arbores et herbe et flores in tempore suo pullulant et florent et fructus dulces proferunt ut opus sibi a deo institutum impleant Et ergo deus ad hoc creavit ut per bona opera sua dulcia merita meliora acquirat Ideo sine intermissione debet opera bona facere ne illud negligat Unde Sap. Et bonorum laborum gloriosus est fructus Et homo aut multiplicem fructum ut dominus dabitur cuilibet homini pro suis operibus Nota in sermone sic tenetur ut comprehendatur eius fructus

Dominica 4a sermo

Dom. 4a

Vocati estis ut benedictionem hereditatis capiatis petri 3. Nos videmus ad sensum quod in statu filius nobilium si aliqua faciat que non decent eorum nobilitatem vel si vilibus eius dissimilibus associant statim ab eorum rectoribus vel magistris dicitur dimittite huiusmodi quia vos non decent talia Sic beatus petrus vult ut nos vanitatem et vicia dimittamus ostendit nobis quod positio aliquid tamen nobiles dei filii sumus creati et vocati de vocatis estis etc. Circa quod verbum ad maiorem doctrinam est sciendum quod quatuor sunt nobilibus specialiter facienda ut eternam beatitudinem adeo propriam premio debemus nos iustificare Primum

dño 39 c.

Nos videmus ad sensum quod ille laudatur et benedicitur qui nemini facit iniuriam sed cuilibet tribuit quod suum est Sed quia peccatum mortale facit hominem iniustum quia tollit ab eo ordinem iusticie que confertur in baptismo quod est sacramentum constitutivum originalis iusticie per peccatum mortale deletum de qua dicitur super (?) erat ad hoc solum Invenitur quod deus fecit hominem iustum et ipse se inmiscuit infinitis questionibus Et quia baptismus tollit solum ab homine actualem maculam originalis peccati fomitem autem tollere non potest Ideo semper adhuc manet in homine fomes ille qui semper inclinat hominem ad peccatum et quia ex hac inclinacione homo semper labitur in peccatum Ideo deus dedit homini graciam per quam consurgere possit scilicet per primam que est sacramentum constitutivum illa iusticia qua separatur homo a lapsu in peccatum mortale quod facit hominem iniustum Et ideo quando peccator per veram penitenciam consurgit a peccatis et ad deum convertitur penitendo quod iniustum est tunc iustificatur et fit iustus qui prius erat iniustus Et ideo gregorius in registro quando peccator in sceleribus commissis iam iustus tunc incipit eum cepit accusare quod fecit Sine enim iustus non est qui sua iusta per lacrimas delevit per istam penitenciam quasi peccator iustificatur mediante divina gracia Unde illud ecclesiastici Benedictio domini super caput

Iusti i perfecte iustificanti quia sicut
peccator per inpeniam fit maledictus
sic per penam fit benedictus Unde deus
queritur per dicendo peccatoribus quod
illud zach 8 Sicut eratis maledicti
in gentibus i angelis et domini iuda
i sanctis sicut saluabo vos et eritis
2m principale benedicti Secundo debemus subuenire
pauperibus per inopiam nostri videmus
ad sensum quod qui libenter per inopiam
dant elemosinam pauperibus laudantur
et benedicuntur ab istis Consilium quia
hoc est in corde a deo benedicitur
et talis habens compassiuum cor et eius
semper mouetur ad miseriam illorum
qui in necessitate et tribulacione
existunt Et hoc quidem verissimum
testimonium est mihi vnde dicit augustinus
in li de ciuitate dei Quid est
misericordia nisi aliene miserie quedam
de nostro corde compassio Sed ad
hoc quod compassio sit probata oportet
ut foris appareat in effectu quia
non solum sufficit quod homo habeat
compassiuum cor erga pauperes sed
etiam requiritur quod cordis affectum
ostendat per effectum ita ut eorum
necessitati subueniat inquantum sibi
possibile est et tunc perfecte meretur
a deo benedici hic quidem per graciam et
in futuro per gloriam Et ideo sapiens hortatur
quemlibet nostrum ad diuinam capiendam
benediccionem eccli 7 d porrige manum
tuam ut perficiatur propiciacio nisi sit
propria pro pauperibus eorum necessitati
fuerat inquantum tibi facultas
suppetit quia coronat deus intus
voluntatem vbi foris non inuenit
facultatem Sola voluntas optinet
meritum et ideo per modicum quilibet homo
pauper quandoque sit pauper sua beni-
uola voluntate quantum ditissimus rex
sua magna facultate quia dicit
hugo de sancto victore Totum meritum
3m principale in voluntate est Tertio debemus
nos subdi deo per obedienciam nos
videmus ad sensum quod discipuli qui

suo magistro in omnibus obedit laudatur
et ab ipso benedicitur Consimiliter inter
omnia nichil deo acceptius quam ei obedire
quia inter omnia signa que in homine
sunt maximum signum est diuine dileccionis
dicit gregorius Inter omnia opera que homo
facere potest nichil magis esse potest quam ut
deo perfecte obediat quia vere obedienti
nichil magnum graue esse potest sicut enim
omnia quia non solum pro diuino amore
sustinere verum etiam voluntarie assu-
mere Ymmo quod magis est dico quod ipsa
vera obediencia facit non solum mortem
que est maxima terribilissimum omnium desiderare
ymmo facit hanc letanter suscipere sicut
habemus et machabeorum 3 E 7 vnus de
septem fratribus quem rex anthiochus
fecit occidi dixit ad eum cum ei rex
vitam promitteret et maxima bona si qua
legem quam sustinuit inquit ad
tortores Non obediam preceptis regis
sed legis etc per omnia maior et melius
obiit Unde et ipsa sancta obediencia est
quoddam spirituale martirium obedire
deo enim quod contra se vere quia verus
obediens semper offert tamquam in
propiciam voluntatem promptam et ad
omne dei beneplacitum Et ideo dicit augustinus
Sola obediencia est excellentissima virtus
quia contra se obediens vincit Et quia
obediencia est ita excellentissima virtus
ideo maxime meretur obtinere benediccionem
a deo Est enim benediccione digna Exemplum
habemus genesis de abraham qui obediuit
deo exire in locum nesciens quo iret
et obediuit deo ymmolare filium suum
ysaac vnicum Et ideo dictum fuit ei a deo
Benedicens benedicam tibi qui bene
dixerit tibi benedictione repletur Quicumque
ergo vult a deo benedici ille debet
perceptis obedire in mandatorum obserua-
cione quia in hac obseruacione maxime
relucet obediencia hominis et voluntas
dei Iuxta illud ps Tu mandasti man-
data tua custodiri nimis Et ideo propter hoc
meretur homo maxime benedici si
ea obseruat et maledicti si ea negligit
Et ideo dicitur deutro xi Ecce propono

in conspectu vestro hodie maledictionem et bene
dictionem Benedictionem si obedieritis
mandatis domini dei vestri que hodie
precipio vobis, maledictionem si non audieritis
Patet ergo quod placabilis fit deo vero
obediencia Quarto debet spiritualis
profectus fructuosus, ut videmus ad sensum
quod isti operarii qui sunt fideles et
diligentes in suis operibus mediante
commendantur et benedicuntur Unde et
salvator dicit Euge serve bone etc.
Sic qui sine intermissione diversa bona
opera facit, proficiendo proficit et deus sibi
benedicit ac eciam beatitudine vestitur
Item sicut enim ad ymaginem et
similitudinem suam creavit hominem et per hoc
semper ex naturali inclinacione semper
tendit ad ipsum Sed quia ad hoc ex sola
naturali inclinacione non potest nisi virtute
naturali ideo ei contulit quandam aliorum
virtutum supernaturalem gratiam. Ipse non
solum ad deum nos per inclinacionem natu-
ralem sed per virtutem supernaturalem que
nostre insufficienciam suppleret et adiuvaret
quia sine gratia natura nichil facere potest
quod sit vite eterne meritorium quia
omnipotens naturalibus nichil merentur
Et ideo salvator sine me id est sine mea
gratia nichil potestis facere meritorium
vite eterne Et eius signum est quia
nulla res producit per effectum excedentem
virtutem suam activam Sed producit
per effectum sue nature proportionatum
Sic aqua non potest propria natura calefacere
nec ignis infrigidare Sic impossibile est
quod homo possit per se facere opera meritoria
vite eterne nisi assit altior virtus que
dicitur gratia Et quia dicit apostolus Gratia
dei sum id quod sum quasi diceret Totum
quod est in me bonum et virtuosum
quo ad meritum hoc totum habeo ex dei
gratia et ideo qui vult spiritualiter proficere in
bonis operibus ut etiam benediccionem
a deo recipiat ille debet videre ut anima
sua sit in statu gratie quia anima que est in
gratia est tamquam fructuosa terra
producens diversas herbas virtutum

et bonorum operum Et tali anime semper
dicit dominus iuxta illud psalmi Benedixisti
domine terram tuam id est qualibet animam
graciosam ab creatore factam que est
tamquam bona terra tunc merito
a deo eternaliter benedicitur Sed que gratia
et contrario est arida et sine gratia tunc
merito a deo maledicitur maledictione
sempiterna Et hoc est quod dicit apostolus
Hebr. 6 Terra gratiosa est facta super
venientem ymbrem bibens id est rore
divine gracie recipiens et germinans herbam
aptam eis a quibus colitur id est
a iustis et perfectis qui animas suas
colunt in diversis bonorum operum excercitiis
Et tunc contra dicit de terra ista que
accipit beneficiis ad non proferens aut
spinas et tribulos id est diversa mala
opera reprobata a deo et maledicta cuius
consummacio tunc fit quando dicetur
Ite maledicti etc.

Dominica 6 sermo

In novitate vite ambulemus
Ro. 6 Nos videmus ad sensum
quod illis qui omnia expendidit
tamen melioribus in tabernis ut ad taxillos
Sed solet dici ab annis nisi aliam
vitam vel novam incipite per in
eccius exemplum apostoli Sanctorum omnium
amicus illi qui bona gratie et virtutum
amiserunt per peccatum tamquam eorum adhuc
bona desiderant monendo sint in novitate
vite etc. Circa quod verbum ad
manum doctrina est sciendum quod quod
causant vite novitatem ut specialiter
dic necessitatem Primum est divine gracie
infusio Nos videmus ad sensum quod
semper pluvie et roris infusionem
terram ad germinandum innovat Sic
ipsa divina gratia est quedam nobilissima
pluvia et disposito que quando infunditur
anime a suo creatore statim ipsam
innovat aptius et reformat in ea
ymaginem ad quam est facta et
creata Anima sicut creacione aliquid
rei fit aliquid ex nichilo Sic infusione
divine gratie fit spiritualis nativitas et
creatio in qua anima que nichil fuit

in mortali peccato Et ideo dicit psalmista Emitte
spiritum tuum et creabuntur et ideo dico
possumus dicere quod anima recedit que ad
modum dicere est obstinata in peccato
Sed per spiritus sancti infusionem
recreatur et renovatur et tamquam
electa filia in sponsam renascitur
Christo propterea bene dicit salvator Nisi
quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto
non intrabit in regnum celorum
Et sic videmus per gratiam spiritus sancti anima
renovatur et renascitur deo quia sicut
per calorem radiorum solarium semen
quod iacet in terra mortuum renascitur
et producit fructum Sic per gratiam spiritus
sancti anima mortua renascitur deo et
fructum eterne vite producit Et sicut
in speculo novo et mundo statim apparet
ymago rei obiecte Sic in anima reno-
vata per gratiam statim tamquam in
speculo sine macula apparet ymago
sancte trinitatis ad cuius similitudinem
est facta et creata Sed est notandum (no[ta])
quod triplex est ymago quedam que vocatur
ymago similitudinis et hec est ymago
dei ad quam factus est homo qui
factus est ad ymaginem non solum
patris et filii sed etiam spiritus sancti
Nam anima per memoriam similatur patri
per intellectum filio per dilectionem spiritui
sancto Alia est ymago que vocatur
ymago creata et ymago vocatur
ratio que est superior vis anime in hac
ymagine creatus est homo Alia est
ymago creans et hec est gratia iusti-
ficans et reformans et per hanc
ymago creata scilicet ratio que est
superior vis anime iustificatur et refor-
matur et ista appellatur lumen
domini vultus et dicit Signatum est
super nos lumen vultus tui domine
quasi diceret lumen gratie tue deitatis
quo reformatur ymago tua in
nobis illud signatum est super nos
id est impressum et tamquam cera sigillo
rationi nostre que est superior vis
anime qua tibi similes sumus Sicut
enim per vultum pr aliquis cognoscitur
sic per speciem rationis pr cognoscitur

Deus et sicut per conformitatem vultus
unius alter assimilatur ita per rationem deo
similes sumus propter quod scilicet fecit deus ymaginem
ad similitudinem suam Sed quia per peccatum
ratio deformatur et ideo deo dissimilis
efficitur Ideo contulit deus homini gratiam
per quam ymago creata potest reformari
Et ideo hortatur nos apostolus dicens Renovamini
spiritu mentis vestre lumen ergo vultus
tui dei quo insignitur ymago creata
vocatur gratia que iustificat et confor-
tat hanc ymaginem et dissimilis efficitur
in peccato Et nullo lumine consistit totum
hominis bonum et per illud significatur
tamquam denarius sit ymagine cum regis
quod per peccatum deficit et delet Sed
quod deo renascitur per gratiam hanc reddita
ymagine consignatur Secundum quod
tamquam spiritualem necessitatem et bo-
nitatem est fidei predicatio Nos videmus (Item pridle 9)
quod virtus vegetativa in arboribus per calorem
radicum solarium est causa quod arbores
producunt novos fructus Sic fides in
anima procreans et et generans novas
filias spirituales que in virtutibus et gratia
spirituali proficiunt et fructus bonorum operum
producunt per virtutem enim fidei deus
intellectus hominis renovat a macula in-
fidelitatis et ignorancie iuxta illud
apostoli fide purificans corda eorum Et
ista purificatio est causa spiritualis utilitatis
iuxta illud Johannis j Dedit eis potestatem
filios dei fieri hiis qui credunt in
nomine eius Et ideo dicit apostolus fides est
fundamentum omnium bonorum fides est
humane salutis initium sine hac ad filiorum
dei numerum nemo potest venire Testis in eius
vere fidei est quod homo non solum
credit ea que pertinent ad fidem christianam
sed quod fidem suam ornat virtuosis operibus
Et ideo is qui non habet fidem in bonis operibus
certissimum signum est quod fides que est radix
omnium operum bonorum in ipsis arida est
et mortua et ideo tales sunt qui radicem
non habent humidam Sed timeo quod
multi sunt qui non habent vigorem
in radice Et ideo enim non sunt ex deo

sunt nati. Tercius modus nascendi est cum quis
facit per quod aliquis est ex deo natus est
per fidem et per opera bone vite scilicet. primo
etiam explicet opus bonum factum in fide
recta facit hominem nasci ex deo quia
talis quociens bene et virtuose agat
ex deo nascitur quia eciam per fidem
inchoavit nobis novam per vitam et
credendo et ideo origenes dicit Non dico
semel iustum ex deo natum sed per singula
virtutum opera nascitur filius dei
k^m p^n de le v Quartus quod causat similem nativitatem
et novitatem vite est divinus amor
perfectus Nos videmus quod tempore veris
sole dulciter influente nova animalia et
alia oriuntur Sic dulcis et perfectus
amor dei solus est enim causa sicut causa vita
dicitur vivificat et resuscitat amore
peccatorem et tamquam pulchram et novam
filiam et speciosam facit eam ex
deo esse natum Unde amor sic homo
nat animam ideo salvator infundit mandatum
datum novum do vobis ut diligatis
invicem sicut dilexi vos Jo 13 Et ideo illius
filie vel sponse admiratur Cant 7
O quam pulchra es et casta generacio cum
claritate caritas sibi acquirit totaliter
Ideo ista nascitur ex perfecta sponsa
et filia Caritas enim est causa huius
perfectionis in ea Ideo non mirum
si caritas quam non habet ad deum
et ad proximum est precipua est causa quod
ex deo nascitur Et ideo dicit Jo Omnis
qui diligit scilicet deum et proximum ex deo
natus est Sed est advertendum quod nasci
animam ex deo nichil aliud est quam
novitas vite qua anima non sibi sed
deo vivit amore eius perfecto hoc efficit
in amante quod hoc non sibi sed amato
vivit propter quod paulus dicit qui prius
amator dei fuit vivo ego iam non
ego vivit autem in me christus quasi dicat
vellet vivo ego nunc secundum spiritum
qui prius vixi secundum carnem Et
ideo iam non ego vivo eodem modo quo
secundum carnem vixi vivit autem in
me christus qui in me operatur quod ego
non vivo secundum carnem sed secundum
nc 8 spiritum solum Unde nota quod nec

Videtur aliqui sunt qui vivunt in
deo alii omnino alii sibi et deo Et illud
vivendi venit ex maiore vel minore
caritate ad deum quia quanto quis magis
ardet in divino amore tanto magis
vivit deo et quanto minus ardet tanto
minus vivit Illi qui vivunt in deo sunt
illi qui maxime ardent in divino amore
et isti qui nil appetunt de hiis que
sunt super terram Sed totum eorum desiderium
est esse et vivere in hiis que dei sunt
et incidentes suas vires despiciunt ea
que eos possent separare a deo tamen solo
vivendi cupiunt et ideo omnia transitoria
propter christum despiciunt unde dicit in
cantico Si dederit omnem substantiam
domus sue pro dilectione quasi nichil
despiciet eam nec mirum quia in isto
summo et eterno bono in quo vivere
cupiunt omnia que desiderant possunt
invenire Unde dicit Bernardus O bone ihesu omnis
copia que tu non es michi inopia
est michi omnia que possideo tu mee
delicie quia ego tue tu mee divitie
quia in te sunt omnes thesauri sapientie
et scientie absconditi Et quia in deo est
dulcedo omnis delectationis et bonitatis
primo isti vivunt sibi nec est eis dolor
vel labor quicquid pro eius amore
sustinent Unde dicit augustinus Cum inhesero
tibi domine ex omni meo corde non est
michi labor nec dolor sed vita mea
plena est tui te Illi qui vivunt et deo
sunt illi qui deum diligunt sed non
sunt firmi in amore sed tepidi quia
terrenis et temporalibus se involvunt
Sed tamen deum student habere sed mortalibus peccatis
ab eius gracia et mortalibus sibi cavent quod
eos ab eo separat sed quia non plenius
deo inhiant sed aliis eciam deo scilicet istis
temporalibus bonis ideo non totaliter
vivunt deo sed cum deo tamen Et illorum
vita multiplex est inquieta quia sic
viventes numquam possunt tantum habere
quod plus appetant Cuius ratio est quia
anima ad solum deum creata est qui
solus ei appetitum facere potest Et ideo certe
creatura quamvis dives ab exordio mundi

ferit non potest si simul essent non
appetitum unius hominis solummodo
satiare Et ideo dicit gregorius Cum anima
ad plenum deum non sit creata mundus ei
non sufficit quod deus non est
Item nota quod mundani nunquam possunt
anima secure esse quod possint esse absque
timore Et ratio est ista quia ista
temporalia sunt mutabilia non faciliter
amittuntur Item isti nunquam possunt ad
esse tenendi quod optat restare et
tenebare Et ideo hinc est sollicitudo quia
ubi thesaurus hominis ibi et cor suum
Illi qui vivunt sine deo sunt illi quorum
corda penitus sunt frigida in divino
amore et hoc ideo quia sunt in mortali
peccato quod ardo contrarium est amori
amori divino Et ideo non vivunt deo
sed mundo et hoc terribile est quia vivere
mundo nichil aliud est quam deo mori
et a deo separari quia sicut corpus naturaliter
vivit ab anima sic spiritualiter anima vivit
a deo Et ideo quando homo vivit mundo
moritur deo qui est vera vita anime
Et ista mors nichil aliud est quam
separatio anime a deo Secundum augustinum vera mors
est qua homo vivit et mortuus
est deo et hoc quando homo intime diligit
ista temporalia que solitudines sunt et
vanitates que dilecta sunt occupatur
qui enim in gloria est aliquid in domino
occupat Sed [?] nichil quod ceterum
in mortali sed quidquid occupant domino
Tercio quia bene cogitatori nunquam afficiatur
nec dilectione quod enim possidetur sic
affectione et amore tendit ad deum
qui in mundo vivit verus amor separat
hominem a mundo Unde dicit gregorius
Fortis est ut mors dilectio quia
mentem quam semel capit funditus
a dilectione mundi occidit Quarto
quod causat spiritualem castitatem
et vite novitatem est domini verbi
receptio Nos videmus ad sensum quod
virtute ignis cera liquescit et disponitur
ad hoc quod forma nova
sigilli possit dari Sic virtute

verbi domini quod quis posuit in
corde et ore illud audierat liquefit
anima et quod amore totaliter exprimitur
Habet enim verbum dei virtutem modi-
et per consequens liquefaciendi animam et ideo
quando anima renovat et vitam spiritualem
ut conjuncti possit deo Unde dicit petrus
Renati non ex semine corruptibili sed
incorruptibili per verbum dei vivi
et permanentis Et ideo quando verbum
dei cum devotione audimus et illud recipi-
mus tunc ut novelli filii re-
nascimur quia tunc efficimur filii vere
quia [?] generavit nos per doctrinam
sancti evangelii Unde Jacobi primo ~~voluntarie~~
voluntarie genuit nos deus verbo
veritatis sue et [?] xxj Nova ego [?]
q. d. velit [?] mea [?]
vite Et ideo semper debemus cum devotione
audire et recipere verbum dei quia valde
efficax est ad molliendum animam que ob-
stinata est in peccato nec mirum quia valde
et modicum domini liquefit anima per amorem
Tercium huius simile videmus in tedibus
quod motus tante virtutis est quod semper
generat calorem In naturalibus videmus quod
ista que valde modicum quid habent
in natura de igne tamen per minimum
motum calefiunt ut ligna et lapides
qui simul confricant Immo quod magis
est que res que sunt valde frigide
nature totaliter ex virtute motus liquefiunt
scilicet videlicet ut patet de plumbo
existenti in sagitta quod velociter transit
per arcum vel balista tunc plumbum
ex nimia virtute motus calefit quod
etiam totaliter liquescit et si illud fit
in corporalibus adhuc magis in
spiritualibus presertim quod deus ex virtute
verbi quod predicatur loco dei audiatur
anima auditoris ad dei amorem incalescat
quod pre dulcedine illius liquescat propter
quod dicit sponsa Anima mea liquefacta
est ut dilectus locutus est q. d. velut
anima mea liquefacta est in amore
et honore audiendi verbum dei quod ipse
dilectus michi per suos predicatores
locutus est et ex illo anima renovatur

vita ad spiritualem in novitatem
sanctissime vite secundum spiritum que
licet est nova vita vt homo qui per
verbum vite est renovatus apostolus
viuit secundum spiritum non secundum carnem
que dicitur Jo quod natum est ex carne
caro est et quod ex spiritu spiritus est
verbum enim dei spiritus et vita Et
ideo quod ex ipso nascitur debet esse
spiritus i. debet ducere vitam secundum spiritum
propter quod dicit saluator Jo verba
que ego loquor spiritus et vita sunt
et propter hoc verbum dei diuisiuum est
quia diuidit vitam secundum spiritum a
vita secundum carnem Vnde dicit apostolus ad
He. 4 viuus est sermo dei et efficax
et penetrabilior gladio ancipiti
et pertingens vsque ad diuisiones anime
et spiritus Dominica

Dominica 6ta sermo

Liberati a peccato serui
autem facti dei Ro 6. Nos
videmus ad sensum quod isti
famuli qui possunt transire
a seruitute domini alicuius ignobilis ad seruicium
alicuius nobilis domini vel nobilioris et
potentis multum letantur quod si deputantur
tamquam hostiarii Et consideratur apostolus
vt nos letari nobis proponat dicit
in verbo premisso quod liberati sumus a seruitute
diaboli et peccati Et serui facti sumus dei
tamquam domini excellentissimi et deliberati
Heb 4 apostoli dicentis quod verbum ad meam
doctrinam est sciendum quod si volumus perfecte
deo seruire quomodo debemus ipsi
seruire primo tamquam summo creatori
Nos videmus ad sensum quod [illegible]
libenter sunt illi a quo habent esse ut
filius patri nisi autem totum meum esse
habemus a deo quod est esse nobilissimum
ideo quia deus omnes creaturas ad
seruicium suum creauit et ordinauit
secundum quod dicit augustinus Omnia propter
se ipsum ordinauit et operatus est deus
maxime tamen rationalem creaturam
scilicet hominem suo seruitio mancipauit In
seruicio inter omnes creaturas solummodo
superiorum [illegible] est medioximum

Superiores enim creature ut angeli
[illegible] meruerunt et demeruerunt non sunt
quia summo bono sunt coniuncti et
iuncti et ideo confirmati in bono Inferiores
vero creature ut irrationabilia ad eternam
beatitudinem creati non sunt et de
eterna pena mereri non possunt Sed
media creatura vt homo ratione rationis
potens ad summam beatitudinem creata
est et ideo solus inter creaturas eternis
gaudiis et horrendis tormentis mereri
[illegible] sibi suo creatori [illegible] sunt
Et vt hoc perfecte faceret superiores
et inferiores ad suum seruicium ordinauit
Vnde dicit augustinus de vera religione
Deo [illegible] creatura [illegible] sibi suo seruiat et
perfecta est cum ei [illegible] ei seruit
Deus enim superiores creaturas
hominis ad custodiendum deputauit
Iuxta illud ps angelis suis deus
mandauit de te etc Inferiores [illegible]
ibi subiecit ibidem omnia subiecisti
sub pedibus eius etc Et ideo positus
sunt in medio paradisi vt ei seruiret
a ceteris creaturis et seruiret deo
in medio inter creaturas et deum
Et ideo sicut homo a deo accepit suam
creaturam [illegible] ita ipse tenetur seruire
ipsi creatori Vnde dicit saluator
dominum deum tuum adorabis et illi soli
seruies Sed quia multi sunt heu qui
ordinem subuertunt dignitatem de quibus
dicit apostolus Ro 1 Seruierunt creature
plus quam deo creatori qui aliquid creaturam
in suo amore preponunt deo
creatori Sed recte dicit augustinus confessionum
domine cor meum verbo tuo et audiui
te sed celum et terra et omnia que in
eis sunt vndique michi dicunt ut amem
te nec cessant enim seruicium quod deo seruire
possumus est quod ipsum amemus quia
quod perfecte amamus illi et [illegible] quod
a mundo seruimus Et ideo soli deo seruire
debemus perfecto amore quia sicut
docet [illegible] [illegible] vere
Vnde nota quod dicit hugo de archa nō

nos quod omnis creatura loquitur nobis
tribus vocibus prima vox dicit
accipe secunda redde tercia fuge accipe
beneficium redde debitum fuge supplicium
prima vox est famulantis secunda
admonentis tercia comminantis Vox
famulantis celum dicit ministro tibi
diem ut vigiles noctem ut pauses
aer dicit vitalem flatum tibi prebeo
et omne genus avium nutrio ad tuum
obsequium aqua dicit potum tibi prebeo
sordes purgo aridam riguo et omnia
genera piscium ad tuum esum ministro
Terra dicit ego te porto te nutrio
panem conforto vino letifico omni
genere fructuum oblecto te diversis carnibus
mensam tuam repleo Vox admonentis
mundus vide homo quo amavit te
qui fecit me propter te servio tibi quia
factus sum propter te ut ames illum qui
fecit me et te me propter te te propter se
Vt sentis beneficium redde debitum
accipe benignitatem redde caritatem
hoc tribuit et illud exigit deus
Vox comminantis est ignis dicit a me
comburieris aqua dicit a me dimergeris
Terra dicit a me absorberis Infernus
dicit a me deglucieris Vnde cum creatura
se ex cognicione sua homini famulatur
Dic et peccatoribus ut per maiorem modorum
consilium comminatur Secundo debemus deo
servire tamquam provisori Nos videmus ad
sensum quod quilibet illi libenter serviunt
qui singulorum defectus supplere possunt unde
cum homo inter ceteras creaturas aliter
defectus patitur ergo necesse est homo
ut suo creatori humiliter serviat ut
ex sua pietate defectus suos suppleat
quia ipse solus est qui suis servitoribus
sit providus de necessitatibus Et ideo
Dauid xx in finibus suis miserebitur
Racio huius est quia natura misericors est et
ideo misereri sibi proprium est quia sicut in
creaturis quilibet creatura habet aliquid
sibi proprium ad quod semper inclinata est
Sic visus proprium est homini et ideo semper aptus
est ad videndum Sic eciam videmus proprium
oculis et hoc ideo quia ad hoc inclinat

sunt Sic est de aliis creaturis Sic et creator
creature habet aliquid proprium ad quod semper
ex natura inclinatus est et hoc est misereri
Vnde legitur in collecta deus cui
proprium est misereri etc sed tunc misereri nihil
aliud est nisi compati aliene miserie
et homo sit in multa miseria in peccatis
propter defectus sibi accidentes Ideo deus est magis
inclinatus ad miserandum homini quam alicui
creature aliud magis tunc sibi fideliter serviendo
qui misericors suis miserebitur Vnde nota
quod quatuor sunt bona quibus deus hominem in
vita presenti infeodavit et primum ut diligenter
sibi serviret que homini sunt necessaria
primum est bonum nature scilicet anima et corpus et
propter illud corporis bonum deus deo servire et
mirum propter diligere Et oderemus illud quia
nos vita vel aliquo modo corpus privaret
Optimum est illud bonum nam animam ad suam
ymaginem creavit Corpus inter alia
corpora quantitate magis disposuit et proporcionavit
et totum hominem variis celestibus
virtutibus decoravit et illud bonum tam
nobile est quod prius decedentes in baptismo
infirmum mallet esse quam non esse quamvis diuina
visione careant Secundum bonum vocatur
bonum fortune et illud sunt omnia visibilia
que deus ex sua pietate creavit homini
ad suam utilitatem et necessitatem ut sunt ista
temporalia quorum domina est fortuna et sunt
dicta bona ut dicit beatus quod sunt temporalibus
quorum domina est fortuna deo servire non possumus
sed quanto districtius tanto melius Et ista
bona non tantum bonis sed eciam malis dantur
Et ideo quia ideo dantur bonis ne videantur
esse mala et dantur malis ne nimis esse
videantur bona Interdum ipsis deus privat
iustos ut per hoc purgentur et malos ut
per hoc cruciantur Tercium bonum vocatur
bonum nature et illud bonum defectum patitur
homo cum enim homo sit nobilior ceteris
inferioribus creaturis inducit tamen
imperfecciones sui originis habet quam alia res habent
Signum enim statim cum nascitur matrem
agnoscit Sed puer vocat omnes mulieres
matres et omnes viros patres Et huius racio
est quia anima cum infunditur corpori
est tamquam tabula rasa in qua nichil
est depictum vel scriptum et ideo necesse est

tamquam provide

nota

q(uod) quicquid in ea describi debeat et illud p(er) celebrem sp(iritu)s inspiratur. Et quia illud bonum noticie q(uod) maxime consistit in diuina cognicione non p(otest) totaliter omnino per sensus quibus ad quam cognicionem sensibilia aliqualiter nos ducunt ad dei cognicionem [illegible] ipsius dei interius illuminet. Et ideo [illegible] ex sua pietate ne illo tam maximo bono noticie careremus nos illuminat quia ipse est lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Una sicut lumine exterius manifestant nobis colores omnium rerum. Sic et lumen interius manifestat nobis omnes virtutes et illud lumen est ipsa fides que nos docet nostram salutem. Et qui illo lumine non illuminatur nichil [?] veri boni habere. Et ideo dico etiam q(uod) quibusdam [?] fideles quamuis simplices et indocti cum magna [illegible] dico q(uod) de deo q(uam) aliquis [illegible]. Et hoc considerans beatus paulus [?] [illegible] sue cognicionis d(ixit) Surgunt indocti et celum rapiunt Et nos cum doctrinis nostris mergimur in profundum. Tercium bonum vocatur bonum gracie et illud bonum consistit in septem sacramentis in quibus bonum gracie nobis a deo confertur et collatum augmentatur. illud tamen bonum procedit a deo tanquam a principio quemadmodum radius procedit a sole sicut germen a radice sicut mel a flore et sicut flumen a fonte. Sed ipsa sunt vasa in quibus recipimus [illegible] graciam tamquam medicinam necessariam que nobis a summo medico [illegible]. Primo enim medicus ille est deus et homo egrotus indigens medicamine. non [illegible] est ut ipsa medicina habeat aliquid in se secundum quod est diuinum scilicet invisibile graciam et aliquid habeat humanum scilicet visibile speciem formam ut in visibilibus sacramentis formam [illegible] invisibilis gracie medicina. Et nota q(uod) sacramenta dicuntur vasa gracie non quia gracia substancialiter in eis contineatur nec taliter efficiatur cum sola anima habeat collocari et a solo deo habeat infundi. Sed q(uia)

nullus graciam accepturus a summo medico quod ex diuino decreto per homines [?] licet deus suam graciam non alligauerit sacramentis. Sextum bonum dei sunt [illegible] consolacionis. Ut videtur ad sensum q(uod) quibus libencius sunt illi qui sibi complacent et qui sibi in sua tristicia sua consolatur. Consolatur autem omnes qui ex vero amore [illegible]. Unde dicitur et [illegible] in [illegible] suos consolatur deus. necesse enim est q(uod) deus consolet suos seruitores quia cum tribulaciones et dolores adueniunt illi qui in [illegible] dei sunt [illegible] et in creaturis nichil consolabile querunt. Talis fuit ille propheta qui dicebat Renuit consolari anima mea et ideo etiam diuinam consolacionem meruit. Unde in alio loco dicit secundum multitudinem dolorum meorum consolaciones tue letificauerunt animam meam. Nemo enim potest in suis tribulacionibus [illegible] passiones [illegible] que deus ipsum sola consolacione adeo possit confortari quod huiusmodi passiones et tribulaciones ipsum attendunt ad maiorem dilectionem. Et [illegible] sponsa in canticis consolacionem sui dilecti comparat botro cipri dicens botrus cipri dilectus meus in vineis engadi. Engaddi botrus enim cipri habet mira dulcedine et valida fortitudine et sic [illegible] diuine consolacionis que animam [illegible] afficit et confortat. Engaddi est locus ubi vites [illegible] arbores arbustulas balsamatas balsamum [illegible] homines puros qui consolacione et amore [illegible] q(uod) etiam in [illegible] consolacionem renuunt. Unde dicit [illegible] Tua [illegible] dilectio est gra[illegible] replens sine fastidio dans famem desiderio et ideo tales nullam curant terrenam consolacionem quia diuina consolacione q(uam) deus eorum corde infundit non permittit hominem deo seruientem maligna tribulacione distemperare quia nec omnes tribulaciones mundi non possunt amorem eorum

hominis adeo consolatum extinguendi
Ideo dicit in canticis Aque multe id est
tribulationes multe non potuerunt
extinguere caritatem tam hominis quia om-
nes ad peccatam illius est ignis quod sibi quanto
est magis magis excitatur et fortius
resistit sicut videmus quod ignis apponitur
aqua tanto magis inualescit et ideo sub
quis ferrum positum in ignem tunc ignis
aqua perfundit quia in aqua quo sibi
contraria est sentit tunc magis valescit
Sic homo diuina consolatione accensus
quamuis propter varias passiones et tribulationes
sustineat tamen ex hoc fidelius in diuino
amore accenditur et tribulationibus quibus
resistit Tamdiu debemus deo seruire vt
eius deuincatam nos videmus ad sensum
quod ille libenter seruiunt illi domino a quo bonam
mercedem expectant Sunt autem videns
quam deus suis seruitoribus plus dare
quam sibi ex amore seruiunt vide quales
nec transitorias sed durabiles et eterna
Ideo dicit ecc 18 Merces dei manet in
in ista mercede est illud summum bonum
et hoc gaudiorum quod datur vincentibus
fideli suo ex vero amore deseruiunt
non ex timore vel commodo quia non perfecto
in diuino amore deo non seruit quia caritas
foris mittit timorem nisi aliquem filialem
habeat timorem sicut filius timet patrem
ne ipsum offendat et ille timor pellitur
ex vero amore Et ideo dicitur in canticis recti
diligunt te i. recto amore seruiunt
quia etiam perfecti in amore non seruiunt
deo propter commodum quia caritas non querit
que sua sunt sed que ihesu christi nec
intuetur premium quia non sine premio
diligitur deus qui ergo vult deo perfecte
seruire ille debet esse perfectus in amore eius
nec seruire ex timore nec ex ratione
commodi Et ideo nota quod anselmus in libro de
similitudinibus dicit quod homines ex tribus de causis
deo seruiunt scilicet timore commodo et amore
Nam quidam sunt nonnulli qui propter penas inferni
esse non faciunt quod nulla passione
aliorum bonorum a suis voluptatibus
restringerent qui licet penis illorum qui
deum timent vitentur tamen

Nota pulchre

plenam retributionem non inueniunt Alii
deo seruiunt vt magnum inde habeant
premium siue in presenti vita siue in futuro
quibus deus dicit ... Ecce quod
commodi vos mea mandata seruastis
non quia me perfectum diligebatis sed
quia lucrum volebatis sicut illi qui deo
seruiunt non quia ipsum amant sed quia
denarios diligunt Alii sunt qui deum
vere diligunt a solo eius amore et sua
precepta custodiunt ac perfecte deo loyaliter
seruiunt at perfectam ac bonam mercedem
recipiunt Qui ergo vult perfectam mercedem
adeo recipere ille seruiet deo ex vero amore
quia tali dicit saluator Euge serue bone
et fidelis quia in pauca fuisti fidelis super mul-
ta te constituam intra in gaudium domini tui etc.

Dominica .x. sermo

Si spiritu facta carnis morti-
ficaveritis vivetis Ro 8 Nos
videmus ad sensum quod medicus
precipit infirmo monet ut ab illicitis
abstineat quod sanitatem eo melius sequatur
Sic carissimi medicus beatus paulus vt nos
saluemus sanitatem et vitam eternam consequamur
vt carnalia desideria que prius tamen
libenter desideramus et desiderauimus nos
punitat in verbo proposito cum dicit Si
spiritu etc Circa quod vim ad nostram doctrinam
est sciendum quod quatuor sunt que ostendit
in homine vitam spiritualem vel perfectorum
spiritus primum est corpus vt corpus mortificatum
Nos videmus ad sensum quod
granum frumenti iactum terra non
vivificatur ad vivificandum nisi prius
moriatur Sic nisi caro a quo vitiorum
vitiorum procedunt castigetur et in ser-
uitutem redigetur fructus ad fructum eternum
... facitudo non vivificatur Et licet
mortificatio carnis est initium perfectionis
Nam sicut in initio fuit quod spiritui obediunt
concupiscentiis carnis non obediunt
Et enim post peccatum nec ipsi nec caro
obediunt Nam sicut erant ex diuina
voluntate dei ordinate in statu innocentie
spiritui deum spiritui obediunt et concupiscentiis
carnis consenserunt nunc vero magis

Glosa

spiritum et carnem ista rebellio facta fuisset
De qua dicit apostolus ad Galatas 5 Caro enim
concupiscit adversus spiritum et spiritus adversus carnem
Et item Ro 7 Video aliam legem in membris
meis repugnantem legi mentis mee Et que
dignitatis humane est ignobilitata et
viciata est Et ideo magna dehonestacio ad
hoc devenire est quod homo sibi carnem
subiecit et insultantem spiritui rebellat
Sed quia hoc deflebile est ideo necessario
sequitur mortificacio carnis Ita quod non
deseviatur sed quod vicia carnis per debitam
castigacionem penitus desrenantur Sic faciebat
apostolus qui dicebat Castigo corpus meum
et in servitutem redigo 1 Cor 9 Ita sic
ut spiritui serviet Unde dicit augustinus super
Jo Actus domus ubi imperat et femina
obtemperat Iste est rectus homo in quo
spiritus imperat et caro servit Hoc enim bene
alias perfectionis eiusdem est ut caro spiritui
... sibi aliquo bono
resistat per hoc enim vita spiritualis melio-
ratur perficitur et confirmatur Unde dicit
apostolus Ro 8 Si spiritu facta carnis mor-
tificaveritis vivetis Hic gaudium perfectum inchoando
... ubi nulla erit rebellio inter
spiritum et carnem quia ibi cessabit motus
carnalium affectionum quia tunc corpus
meum est aliud quod quia nunc est corrup-
tibile induet incorrupcionem et mortale induet
immortalitatem Unde dicit apostolus Ro 7
Infelix ego homo quis me liberabit a
corpore mortis huius Et venit statim sed
... gracia dei Secundo quod in hoc perfectos
reddit spiritus ad vitam perfectam per
spiritualem et celestem consolacionem
amaricatis Nos videmus ad sensum quod quibus
... repletur amaritudine quod
... naturali dulcedine ...
... extra aquam ... culpa ... carnem
terram ... spiritus ... qui
ad eos et ad deum est creatus iuxta illud
Eccl 12 Et spiritus redeat ad deum qui
fecit illum Item in isto ... solacii
plene consolari non potest homo infectus
et repletus amaritudine ... donec
redeat ad illud a quo creatus est
Unde dicit augustinus Domine fecisti nos ad te
inquietum est cor nostrum donec redeat

Item vide
S

ad te Et hoc considerans propheta ... recreatur noluit consolari dicens Renuit
consolari anima mea Memor fui dei
et delectatus sum Nec mirum quia
memoria dei super omnia dulcis est
Et ideo solacia ... ipsius eius
memorie amaritudines sunt Signum
ergo perfectionis est quod homo ...
... est quod totum desiderium suum in deo
fixum est a quo et ad quem creatus
tamquam ad centrum Et tantum ...
... sunt solacia ... ...
... amorem et desiderium
patrie amaricando ...
Dicit augustinus ... amaricabis
delicias ... Sed tale desiderium
et amorem non habent illi qui solum
carnis solacia ... sed tales
quidem spiritus que sursum sunt querunt
non que super terram Unde dicit apostolus
Qui secundum carnem sunt ea que carnis
sunt sapiunt qui secundum spiritum ea que
spiritus sunt sapiunt Et racio illius est
quia caro terrestris natura est et terrenis
solaciis sive deliciis nutritur Sed
spiritus supernus est et celestis natura ideo
omnis ... trahit ad suam naturam
caro trahit spiritum ad terrestra solacia
et delicias celestium bonorum que sursum
sunt ubi christus est ... Ubi
nota quod debemus spiritum nostrum erigere
ad celum propter tria Primo quia ibi ...
est ... Secundo ... qua
ipse ... Tercio ... ad ...
ergo ... ... spiritum
... ut nobis celestia dona conferat
ab ipso enim ... quicquid
ab eo petitur ... ...
est in domo sua Et ideo ...
... est tornatiles ...
plene ... tornatura inter alias
artes promptior est manus ergo
celestis patris dicuntur tornatiles torna-
tiles quia faciles sunt ad dandum sicut
res tornatilis faciliter volvitur
Dicuntur eciam ideo tornatiles quia
prompte sunt ad dandum sicut tornatura
... artibus promptior est manus

... tornatile

Manus sue etiam dicuntur aureae quia
preciosa dona dant non vilia, dicuntur
et plene quia habundantissime dant
dona. Sed spiritualiter iacincto plenae
quia dant celestia dona. Iacinctus
enim colorem celestem habet. Xpc ergo ut
dat faciliter et prompte dat faciliter
quia manus habet tornatiles. Dat preciosa
dona quia manus habet aureas.
Dat plene quia manus habet plenas.
Dat spiritualiter celestia dona quia
manus habet iacincto plenas. Erigamus
ergo spiritum nostrum ad celestem
patrem et intendat petamus ab eo
dona celestia et sine dubio ex illis
dabit nobis alia dona bona et de quo
dicit salvator Mathei 6 primum
querite regnum dei et iusticiam eius
et hec omnia adicientur vobis, id est dona
que non sunt de primis intencionibus
2a nostris. Secundo demum spiritus ad celum
erigendus quia ibi patria nostra et quilibet
tendit ad patriam suam et ibi libenter
moratur. Non enim habemus hic ma-
nentem civitatem sed futuram inquirimus
dicit apostolus et ideo quamdiu sumus in hoc
mundo peregrinamur a domino quia spiritus
semper est erigendus. Spiritus enim naturaliter
tendit sursum et hoc sub figura
ostenditur quia inter omnia animalia homo
habet corpus erectum propter spiritum qui
semper tendit sursum. Unde dicit apostolus
contra mathematicos omnia animalia corpora
sive que magis sunt sive que mi-
[illegible] inclinata sunt ad terram
et non sunt erecta sicut homo corpus
quo significatum est tamen nostrum ad
superiora erectum esse debet. Erigamus
ergo spiritum nostrum ad istam celestem patriam
ad quam erecti sumus et suspiremus
de elongacione nostri incolatus. Unde
psalmista dicit heu michi quia incolatus meus
prolongatus est. Unde etiam dicit Augustinus
O civitas sancta celestis, o sedes
luminosa, ad te suspirat peregrinatio mea.
3o Tercio demum erigere spiritum nostrum ad
celum quia est locus quietis nostre.
Unde dicit Augustinus irrequietum est cor

meum et non invenit locum quietis nisi
in te domine deus meus. Et quia deus est
proprius locus anime ideo non potest quiescere
nisi in illo. Quelibet enim res quiescit
in loco sibi proporcionato. Sicut enim cera
impressa clarissimo sigillo non habet
locum sibi proporcionatum in aliquo alio
sigillo nisi eodem cuius forma impressa habet
reimprimatur ibi enim quiescit. Sic
enim spiritus humanus sive anima non habet
locum quietis in ullis creaturis nisi redeat
ad illum ad cuius ymaginem et simili-
tudinem est creata. Et illud bene figuratum
est per columbam Noe quam emisit ab
archa. Sed quia non invenit locum
ubi pes eius posset quiescere reversa est ad
Noe. Sic spiritus noster qui emissus est a
vero Noe Xpo non invenit locum in
creaturis ubi possit quiescere pes amoris
eius nisi reducatur ad Noe qui interpretatur
requies id est Xpm in quo est vera requies
spiritus nostri et non alibi. Unde ut dicit
Gregorius: Videnti creatorem angusta
est omnis creatura. Sed in ipsis etiam non
potest quiescere amor enim cum sursum actum
habet virtutem semper fertur sursum donec
ut in solo deo quiescat. Unde dicit Augustinus
Amor quod pondus agit in corporalibus hoc
amor agit in spiritualibus. Nam ponderibus
suis aguntur omnia et loca sua querunt.
Amor meus pondus meum, eo feror quocumque
feror. Tercium quod in homine ostenditur perfectum
spiritus nostri perfectum erectum spiritualem est
spiritualium bonorum operum exercitatio. Videmus
enim ad sensum in istis operacionibus
quod exercitacionibus crebris actibus perfecto
magisterium nostris acquiritur et etiam
augmentatur. Similiter si homo in
perfectione sui spiritus crescere debet in
virtutibus et bonis operibus se exercere.
Et ideo dicit apostolus Gal 5 Si spiritu vivimus
spiritu et ambulemus. Spiritu ambulare nihil
aliud est quam de una virtute proficere in
aliam quia virtutes sunt quedam spirituales
profectus spiritus qui tamen spirituali vita
perfectum faciunt quia sicut semina seminata
in terra continue per calorem solis crescunt
donec perfectum producant. Sic semina
virtutum naturaliter spiritui rationali insita

Tercium pondus ff

et contemplatiua per amorem caritatis continue
debet in ipso crescere donec fructum perfectionis
in ipso producat. Sed tamen non sic intelligendum
est quod virtutes innate sunt spiritualiter hu-
mane anime quia si hec essent tunc non possent
flecti ad vicia que virtutibus sunt contraria
sicut dicit philosophus secundo ~~phisicorum~~ ethicorum quod
aliquam rei in natura est anima non assuescit
in contrarium. Nos videmus in lapide quod non
potest assuesci ferri sursum propter gravitatem
sibi innatam a natura quia omne grave
naturaliter tendit deorsum. Sic etiam
ignis non potest assuesci ferri deorsum propter
levitatem sibi naturaliter innatam quia
omne leve naturaliter tendit sursum. Et ideo
si virtutes essent nobis innate a natura
tunc non possemus assuesci fieri viciosi
sed sunt quodammodo spiritualiter inserte
et complantate a deo ex naturali inclinatione
mediante qua se homo disponit se ad
earum susceptionem. Unde commentator dicit
2 ethicorum. Neque natura neque preter naturam sunt sed
innatum est nobis suscipere eas. Perficit
autem per assuetudinem quod quidem intelligitur
de virtutibus moralibus tamen sunt per assuetudinem
quam virtutes maxime tamen moralis
continuacione naturali sic sunt spiritualiter
naturaliter innate et inserte. Ideo tota sua
perfectio in hoc consistit ut in ipso opere
spirituale exercitio pullulent et fructum
boni operis interiorem producat quibus
etiam apostolus galatas 5 appellat virtutes
illas duodecim quas ibi enumerat fructus
spiritus quia per eas fructus spiritus sive
perfectionis acquiratur. Sed quia isti fructus
spiritus sine dulcedine spiritus sancti sunt
amari et insipidi et inhabiles quo-
ad meritum ideo necesse est ut suum sa-
porem a dulcedine spiritus sancti recipiat
qui cum ipse est omnis suavitas. Et ideo
dicitur sapientie. O quam suavis est domine
spiritus tuus in nobis in spiritu voluntatis. Propter
hoc nimia dilectione qua operatur in
spiritu vero voluntatis ipsa sponsa Cant.
5 dulciter invitat dicens veniat dilectus
meus in ortum suum. Tercium quod
ostendit spiritualem perfectionem in homine

ad vitam perfectam esse. Primum ordinans
Nos videmus ad sensum quod quando exercitus
bene et perfecte ordinatur sic prout ac
quiritur tendit plus si non proditur
Templis vincitur nisi bene ordinatur
Sic anima ordinatur in homine quia
tunc bene ordinatur quando subiacet
voluntati divine. Quia dicit augustinus quod
voluntas nostra est domina in regno
anime cui omnes potentie ad obedienciam
serviunt et ipsa voluntas subiacet soli
deo ut sibi soli serviat et ut deus
in ipsa possit semper operari quicquid
voluit. Et ibidem augustinus dicit. Omnis voluntas
nostra creatura debet esse subiecta vo-
luntati dei et hoc est debitum quod
debet angelus et homo deo. Sed
cum deus non requirat a nobis
ex necessitate nisi ut precepta impleamus
tamen quicquid facere possimus sibi facere
tenemur quemadmodum condecet. Unde
magnum signum perfectionis spiritualis est
quando voluntas in aliquo homine sic est
ordinata ut totaliter est subiecta divine
voluntati ut sibi omni tota libertate
spiritus serviat. Et hec est quedam novitas
spiritus qua anima et perficitur tota
vita hominis. Unde apostolus Ro. 6 In
novitate spiritus serviamus illi. Et bene
dicit in novitate spiritus quia valde
magna novitas est abnegare
propriam voluntatem affectum eius quod homo
relinquit temporalia via magis est
abnegare quod homo est quam quod homo
non est. Unde beatus petrus putans
se gradum perfectionis summum attigisse
dicebat christo. Ecce nos relinquimus omnia
et secuti sumus omnia te. Sed quia hoc
medium est et non magnum propter
assimilitate qui super omnia est
Ideo salvator volens nobis perfectum
gradum novitatis et altiorem
ordinem ostendere perfectionis dicit. Si
quis vult post me venire abneget
semetipsum id est propriam voluntatem
abneget quod illi soli cognoscunt quod
magnum perfectionis semper concupiscit

Item prole
ri

quapropter hortatur nos apostolus ephe. 4°
Ut sensu faciat dei voluntatem cum
amore et ad bona voluntate per hoc
enim spiritus renovatur et perficitur ab
antiquitate et inpositione que
originem habuit a primo homine in
paradiso qui primo se opposuit divine
voluntati et antiquitate inobedientie
ad novitatem obedientie transmutata
Primo ergo spiritus renovatur ut
dicit augustinus obedientia in ad volun-
tatem creatoris est radix iustitie origo et principio
Nam per hoc spiritus consequitur dominium
omnium creaturarum Unde dicit augustinus super
genesim Sic subicimus deo et sic si
primus homo deo obediens permansisset
omnis creatura ei obedivisset nichil enim
erat quod illum impugnare posset
qui deo perfecte sunt obedientes illos
enim sunt sicut dii sue voluntatis compo-
tentes Et ideo hortatur nos apostolus
ad hanc novitatem ephe. 4 Renovamini
spiritu mentis vestre ut natura novi-
tatem perfecte spiritus hereditur et cetera

Dominica xx

Non simus concupiscentes
malorum sicut illi
concupierunt 1 Cor. 10

Nos videmus ad sensum quod quando ex aliquo
facto aliquibus mala contingebant illi
solent amicos suos premonere ne
tale faciant ut non similiter male habeant
Sic enim fidelis amicus suus petrus
apostolus ut a malo et peccato [illegible]
sed potius bonum concupiscamus nos
monet in verbo proposito Non simus et cetera
Circa quod omnium adventum dicit
notum est sciendum quod quibus mundis
dimisso malo debet quod concupiscere
bonum desiderium in quibus perfecte sit de-
siderium concupiscit in primo creatoris sui
inhabitatore inesse Nos videmus ad sensum
quod quibus homo veniens extra
intentione desiderat in se habere suo
perfectionem ymmo dicit homines naturaliter
sicut desiderant quod propter eos creator

Ro. 13 / 4.

est verus et formator inhabitator eius.
Sed habet anima quam nulla creatura secundum
suam creaturam potest inhabitare Non
stabilis mente ille solus est persone qui
creavit eam Felix ergo qui hoc desiderium
perfecte ut in anima sua ille dulcissimus
consummator et inhabitator habitet
Unde sapiens sententia quam concupiscentia
sapientie ducit ad regnum perpetuum Talis
enim anima sit tamquam ortus deliciarum
in quo libenter delectatur ille cuius delicie
sunt esse cum filiis hominum Talem ortum
habebat sponsa amoris in quem dilectum
suum venire desiderabat Veniat dilectus
meus in ortum suum Cant. 5 In hunc
ortum sponse animarum descendit libenter
ut ibi pascatur esuriens desiderans et
lilia castitatis congregationem colligat De
hoc quidam sponsa amoris gloriatur
dicens Dilectus meus descendit ad areolam
aromatum ut pascatur in ortis et
lilia colligat Hic est iste dilectus anime
et sponsus animarum qui trahitur in
animam cuiuscunque desiderantis quia anima
quandoque ad se venire desiderat dicit hic
Ezech. 2 Ego venio et habitabo in medio
tui Nec mirum quod libenter habitat in medio
quia ubique in medio reperitur sicut ad
sedens pendens stans ambulans Iacens
inter eum iacens in medio animalium in
presepio Sedens in medio doctorum in templo
Stans in medio discipulorum in cena
celo pendens in medio latronum in patibulo
Ambulans in medio candelabrorum au-
reorum in [illegible] medio sit [illegible]
ad in quo medio habitat ille mediator
dei et hominum quia non movebitur Nam
non in commotione dominus 3 Reg. 19 Sed quot
ergo sunt que movent voces eius ad eo
scilicet error amor sapor terror Error
fidei movet eum intellectualem ad
contrarios errores Amor mali movet vo-
luntatem ad delectationem bonorum Sapor sensibilis
movet eum concupiscibilem ad concupiscentiam
spinosam Terror periculi movet eum
irascibilem ab aversione arduorum
quod sunt que inficiunt animam et movent

· no ·

a deo sed nequaquam quia dicit ps. deus in medio
eius non commovebitur. Et ideo quod deus
est in medio anime quia sicut sol in
medio celi quia sicut sol in medio celi totum
illuminat celum sic deus positus in medio anime
est ut omnes vires intellectuales
illuminet ad veram cognitionem fidei ne per
errorem infidelitatis moveatur a con-
medio veri. Et ideo dicit beatus quod deus
in anima omni luce clarior et hec fides
lux est est catholica quam deus ad-
fundit in eius medio est tamquam sol
in medio celi. Unde quod dicit Iosue 10
Stetit sol in medio et non fecit occasum
Eternus ipse est verus iste sol iusticie sol
occasum nesciens sol illuminans omnem
hominem venientem in hunc mundum
lumen vere fidei et hoc est supernatura-
lium quod quod deum cognoscere
poterit est possibile in vita. Unde dicitur Hebr.
Sine fide [illegible] nascitur in medio
fides introducitur animam ad cognitionem
dispositam dei. Secundo deus in anima sicut
imago in speculo quia sicut imago
speculum transformat in pulchritudinem
illius quod ad se tendit. Sic deus positus
in medio anime transformat ipsam in
suo amore mediante quia se ipsum dedit
ad eum nec illicito amore vult eius
voluntas moveatur ad dilectionem bonorum
et que iure diligere debet. Et ideo dicit
augustinus Creata voluntas est sicut speculum
quia natura speculi est talis quod semper
transformat in pulchritudinem eius ad
quod convertitur. Sic anima convertit se ad illud quod
diligit. Et ideo dicit hugo de sancto victore quia
amor est vita tua. Ideo quicquid
diligis in eius pulchritudinem transformaris.
Unde qui deum perfecte diligit sicut in
deum transformatur quod quemadmodum
deus cum deo efficitur. Unde dicitur
psalmo. Ego dixi dii estis. Et quod hoc
fit tunc amor illicitus in ipsum omnis
[illegible] adilectione dei in eius amore
compellet. Unde Bern. contra eos tolli non
potens in laude eius. Unde nemo te
absolvat. Nam amor est motus

amantis in amatum non unit et
transformat in amatum. Tertio deus
est in medio anime sicut centrum in
medio circuli quia sicut centrum existens
in medio circuli circulum rectificat
Sic deus existens in medio anime recti-
ficat eius omnem temporalem stabilem ne
per saporem delectationis moveatur
ad acquisitionem supernorum suprême
dulcedinis quia deus ex sua providencia
tam mirabilem dulcedinem influit
quia ex eius consensu sibi deficit omne
quod est eternum. Et hec est ipsa ineffabilis
dulcedo ad quam sapientia in ecclesiastico
capitulo nos invitat Ecc. 24. Transite
Transite ad me omnes qui concupiscitis
me et a generationibus meis adim-
plemini. Spiritus enim meus super mel
dulcis est super omnem dulcedinem
humanam. Sed quia unde dicit Aug.
Omnis suavis est deus sponsus meus in
nobis unde qui hanc dulcedinem
vere capit illi debet omnis creatura
despici quia dicit augustinus Cetera
creatura vilescat. Et creator in
corde tuo vivo talis debet esse erga
omnem dilectionem carnis abiciendum quia
dicit gregorius Si a carne quod delectat
abstinemus magis in spiritu quod
delectat invenimus. Quarto deus est
in medio anime tamquam vim inexhaustibilem
confortat ne moveatur per errorem
patiendi ab aggressione arduorum
Si sunt tribulationes temptationes
passiones quod scilicet omnem quas homo
continue debet aggredi et sustinere
propter deum nec terrorem alicuius
timeat quia talia ei inferant quia
deus in medio eius non commovebitur.
Non talis attendere debet illud Deut.
Non timebis eos quia deus in
medio tui est qui per vim inexhaustibilem
confortat quod omnia ardua sustinere
valet. Unde augustinus Omnia possum
in eo qui me confortat. Et quid
est igitur homo quod vult metuas

cum deus pro nobis sit certamus tu et
si in temptationibus ille confortat Si cum
mente nullo confidas si ceciderit levat
Si ligatus fueris solvit Si viceris
coronat Omnes sancti adiuvant ad eos
integre ubi nemo videt Secundo debet ho-
mo iustus desiderare sui corporis dissolucionem
Nos videmus ad sensum quod iste peregrinus sta-
tim sua peregrinacione inita ad patriam redire
desiderant Ita eciam iustus homo sit hic
tamquam peregrinus sponsus suus desiderat redire
ad deum qui fecit eum a quo constitu-
ta ubi data perfecto et felicitatis felix
igitur desiderium est quod homo desiderat
ab hoc corruptibili corpore ut cum illo
eterno bonis possit cum corpore in celis
Tale desiderium habebat apostolus quando dixit
Cupio dissolui et esse cum christo Unde
homines cupiunt dissolui a corpore …
est esse eternum quia conversacio sua in
celis est Et ideo nullam partem habet occupacionem
cum terrenis sed sua conversacio separata est
a terrenis Unde cupit dissolui et esse cum
christo … quia apostolus …
est non amavit divicias non amavit
honores seculi non amavit que sua sunt
… non amavit que videntur … que non
videntur non … unde … qui cupit
dissolui et esse cum christo mundus crucifixus
est Item cupiens dissolui et esse cum christo
mundus est exilium sicut terra est in ventre
quamdiu sumus in hoc mundo sumus exu-
les tamquam peregrini quia sicut peregrini non
diu manent in uno loco ita exilium sit
quamdiu sumus in hoc seculo peregrinamur a
domino non habemus hic manentem civitatem
sed futuram inquirimus que est in patria …
patria eciam a … dicta est … non
est … Et ideo non mirum quia devoti
cupiunt dissolui ab hac … possit
pervenire ad patriam Et ideo tale desiderium
aliquid vehementissime colorat animam in
suo … quemadmodum ardor decolorat
peregrinos unde dicit beatus … solis …
ardor desiderium peregrinacionis in corpore animam
decolorat Item 3o homines cupiunt dissolui
et esse cum christo debet quoniam corpus est carcer
sicut eciam est in veritate quia sicut
pulcra ymago de fulgido auro facta
non luceret tenebris inclusa Sic eciam
ymago anime quam deus fecit …

pulcra quod pulcrior forma sit ipso non luceret
quamdiu clausa est in carcere tenebroso corporis
non … Unde dicit … Margarita ex na-
tura splendorem possidet … sed si fuerit
in … luto … qua tenetur inclusa
et … velata est … Anima quamdiu
in corpore vivit non … videre …
… ne ipse homo visa cuius pulcritudine
sicut lucifer se extolleret et eciam suam
pulcritudinem amitteret qui eciam de
corporis pulcritudine superbit quid faceret
si pulcritudinem divine ymaginis videret
in se ipso Et quia non … devotus ho-
mo cupit dissolui ab hoc corpore ut visa sua pul-
critudine ac claritate deum suum possit contem-
plari Unde dicebat apostolus Infelix ego ho-
mo quis me liberabit de carcere mortis huius
Et ps. educ de carcere animam meam ad con-
fitendum nomini tuo et statim … dum …
… Quarto debet homo iustus desiderare
divine dulcedinis influxionem Nos videmus ad
sensum quod gustus appetit dulcia et fugit
amara Cervus autem … et …
fontes aquarum desiderat Sic anima …
dulcedo ab isto superno fonte divine bonitatis
… emanat omnis bonus dulcedo quam dulci
meditacione sui dilecti … cum
… devocione magis desiderio … In-
vitat sponsa in cantico Botrus cipri dilectus
meus michi in vineis engaddi quia sicut
botrus quanto altior dependet in vite tanto
dulcior est more sic dulcedo christi qui sit
altior est celis dulcior Unde dicit … perfectus
quanto est altior tanto est dulcior ipse tu
solus dulcissimus quia tu solus altissimus Et
notandum dicit botrus cipri quod cipri insula …
… et sit … vinum
una dulcedinis divine quod christus …
anime in suo amore … ut dicit dilectus
meus est michi botrus cipri quia sicut
illud vinum inter alia vina est suavissimum
sic amor … christi Unde dicit Bernardus
… Jhesus dilecto est gracia …
replendo sine fastidio dans famem desiderio
felix … qui de illo vino gustaverit
quia nichil dulcius in hac vita experiri
poterat Unde Bernardus Illis audiunt quibus
dicit christus … Transite ad
me omnes qui concupiscitis me et …
adimplemini spiritus enim meus super mel dulcis

Hanc dulcedinem gustaverat beatus Augustinus qui dicebat quid est hoc in dilecto mei recordatione tangit me spiritus sanctus et percutit me aliquo affectione vlla vino turbavit et tamen lenius ut quod a me anime ipso alienare incipiam et bid esse incipit plus quam domine sufficiat Item dicit introduxisti me domine in quadam inconsuetam dulcedinem que si perficitur in me nescio que sit vita eterna si ita non est licet ita inconsueta dulcedinem tamen nunquam introduxit anima pleno desiderio et in amore divino perficitur Introduxit me rex in cellam vinariam ordinavit in me caritatem Et ergo dicit augustinus domine piissimo Domine quam dulcis est memoria tua quanto magis inde meditor tanto magis michi es dulcior et amabilior ¶ Et ideo debet homo desiderare dei sermones Nos videmus ad sensum quod isti pisces qui sunt in aqua eius dulci quemcumque querimus magis et quemcumque et ita de aliis ad hoc

Sermo parte vi

Dicit quicumque anima impinguatur divina dulcedine repleatur tamen non quietatur perfecte eius appetitus quia solum quietabitur in fruitione et visione divine essentie Vnde dicit augustinus fecisti nos domine ad te et inquietum est cor nostrum donec redeat ad te quia ut dicit idem in libro de civitate dei Deus est finis desideriorum nostrorum qui sine fine videbitur sine fastidio amabitur sine fine laudabitur Nam in eius fruitione est summa perfecta delectatio omnium que desiderari possunt et omne quod unquam aliquis sanctus desiderari posset Et ideo tunc appetitus quietabitur quia in divina fruitione summe et perfecte delectabitur Nam de ps. 19 Desiderium suum compleatur delectet anima tunc in omnibus viribus et desideria alia quiescant quia perfecte replebitur Iuxta illud ps. Replebitur in bonis desiderium tuum tunc tanta eius suavitate anima perfundetur quod totaliter absorbetur a devotione et gaudio sicut aqua et melle nichil instruens sicut deum sed gutta aque que infunditur vino totaliter vini dulcedinem induit et in hoc gaudio tanta erit delectatio quod nichil delectabilius eo anima ex creatore vel desiderare poterit Vnde dicit psalmista Concupiscit et

Deficit anima mea in atria domini quia sicut excellit omne concupiscibile sic etiam delectat super omne quod est delectabile Vnde nota quod deus habet delectare mani fine delectare condicione Omnes enim creature que in delectant creatura inveniri potest quodcumque ut secunda gustu non visum sensorum solum auditum non gustum et sic de ceteris Sed deus qui continet in se omne bonum gustum et delectat gustum Vnde dicit augustinus si singula ¶ Delectabilia sunt cogita inde quod delectabile sit illud bonum quod continet in se omnium bonorum iocunditatem et non qualem in rebus creatis sumus experte sed tanta differentia quanta differt creator a creatura Secundo deus delectat intimius quam omnia alia delectant superficialiter nulla enim creatura tante subtilitatis est quod possit substantiam anime penetrare nisi solus deus habet potestatem sine intimatione ad inhabitare quoniam enim demones ex divina permissione possint corda humana inhabitare et sic se anime applicare Deus ipse solus per substantiam anime perfundit et ideo etiam per animam perfecte et medullitus delectare Vnde dicit Osee Domine copia quam tu non es unde michi est inopia in te uno omnia possideo Tu mihi dilecte quia ego tuus Tu mee dilecte quia in te sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi Tertio deus delectat eternaliter sed omnia alia temporaliter Omnis enim carnalis gaudium est de se mutabile et ideo etiam delectatio carnium et gaudium sunt multa et transitoria Sed delectatio ista que in deo invenitur eterna est Vnde dicit augustinus quod tam dulcis est facies dei ut ea semel visa nichil ultra delectari possit Et hoc ideo quia in ipso deo sunt delectationes infinite Vnde dicit psalmista Delectationes in dextera tua usque in finem quod dicit velut delectationes iste que nunc sunt deinde sic sunt nunc deinde sicut sunt sic et permanebunt sine fine Amen.

Divisiones operacionum sunt idem autem deus operatur omnia in in omnibus 1o Co 12 Nos

Hoc videmus ad sensum quod prudens et
fidelis negociator alicuius domini bona
vendens ex quibus ditescit aliquis [?] congregat
enim loquitur de bonis quibus utitur
dicit quod non sunt sua sed alterius domini
Unde consilio apostoli apostolus sentit quod veri
sancti virtute dei multa operantur
et ideo deo attribuuntur ista opera

pe p.

In verbo proposito 3º distinctiones operacionum
sunt et circa quod primum ad maiorem
declarationem est sciendum quod deus quod agit
in homine adque deus nec creature se non
extendit et ideo in scripturis sanctis non
habent sine operatur deus in homine bonam
voluntatem et istam operatur sine te
vel cooperatione quia aliter deus faceret
violenciam libero arbitrio quia ipsum
sit libertatem in sua voluntate quod nulla
creatura ei violenciam potest facere ut dicit
Anselmus super exponendo ista. Unde deus supra
non habet nec homo potest. Unde liberum
arbitrium domini non patitur quia violencia
ei inferre nec creatori decet nec creatura
potest. Sed quamvis homo tantam libertatem
voluntatis habeat tamen voluntatem non
potest facere bonam sine divino auxilio
qui potius est imperator bone voluntatis
et liberum arbitrium cooperatur. Et ideo
dicit Augustinus voluntas nichil boni agit
nisi divinitus adiuvetur et illud congregat
ex operatione originalis iustitie de qua
dicitur … Ratio quia deus fecit hominem
rectum ipse autem instituit se infinitis
hominibus et … ex operatione
istius iustitie homo in tota natura
a suo recto ordine destitutus est et
peioratus quia peccatum tollendo hanc
iustitiam non solum voluntatem verum
etiam omnes vires animi a suo ordine de
stituit ad delectabilia et deordinavit
ipsum fragilitate ita quod eius fortitudo
propter debitum aggrediendi ardua non vel
concupiscibilem virium animi in qua est
temperantia destituit suo ordine
delectabilia. Vero … virium anime in qua
est prudentia destituit a suo ordine
animo et decoravit et deordinavit ipsam
quadam ignorantia in cognoscendo
verum sed ipsam superbia … animi

scilicet voluntatem in qua est iustitia destituit suo
ordine ad bonum et decoravit ipsam quia
malicia que ipsam semper inclinat ad
malum et trahit a bono et sic ergo
omnia que peccatum actuale deordinat
voluntatem et inducit ipsam ad bonum
et inclinat ipsam ad malum. Ideo iste
ordo requiri non potest nisi a deo qui potest
ipsam voluntatem retrahere a malo et
excitare ad bonum. Et ideo dicit Augustinus
voluntas nichil boni agit nisi divinitus
adiuvetur. Et hoc etiam est quod dicit apostolus
philippenses 2º Deus qui operatur in nobis
velle et perficere pro bona voluntate.
Voluntas potest aliquid bonum concipere
sed tamen illud bonum quod concipit
nec magis nec perficere potest nisi ex cooperatione
dei et sua propria cooperatione. Et hoc
est quod dicit Augustinus … ad tempus
sancto … est voluntas dei posse …
liberum arbitrium operatur deus cooperatur
homo. Unde nota quod deus tria operatur in
homine quibus inducitur ad bonum et or
dinatur voluntas. Primum enim operatur
in homine ut plenius bonum velit
et ad hoc requirit mundum cor quia
mundum cor vult nisi bonum iuxta illud
psalmi. Bonus homo de thesauro cordis
sui profert bona. Sed mundum cor solus
deus operatur unde petit psalmista Cor mundum
crea in me deus. Signum quod mundi cordis
est quod voluntas nichil vult nisi bonum
quia male velle non est bone voluntatis
sed in mundi cordis quod … ordo …
radix sicut mundum cor est radix boni
boni. Unde dominus per … Dabitur mala
non procedunt nisi mala. Et ergo de
mundo corde quod est radix omnis boni
numquam venit bonum. Secundo deus operatur
in homine ut bonum velit propter bonum
id est propter deum de quo est omne bonum
propter quod voluntas dei … velle
numquam enim potest homo … facere propter deum
aliquid nisi ex speciali dono dei a quo
emanat omne bonum agendum et dandum
perfectum. Unde manifeste videmus quod
mali homines habent eandem voluntatem
cum bonis quibus volunt bonum et …

faciant licet etiam faciat aliqua bona
quantum ad apparentiam non tamen faciunt
propter hoc ut boni videantur Et ideo de talibus
ait salvator Amen dico vobis re-
ceperunt mercedem suam Operatur
deus in homine ut perficiatur Velle
bonum quia perfectio in bono velle
non est ex constantia nostre voluntatis
sed divine pietatis Unde dicit apostolus non
est volentis vel volentis sed dei miserantis
multis etiam datur bona voluntas quibus
tamen non datur perfectio in bonis voluntatis
Unde dicit Crisostomus Incipere multorum est
finire autem paucorum Tercio autem
operatur deus in homine totam meritorum
facultatem et possibilitatem et ista facultas
operatur in homine nisi per suam gratiam non
etiam nichil desit per facere et propria
virtute propter quod deus sibi constituit
remunerator mercedis magne eterne
nisi deus hoc ipsum per suam gratiam in
ipso operetur ut opera meritoria fiant
quia ipse est artifex meritorum agens
sua virtute faciens actum opera meritoria
facere Unde dicit Sapiens Artifex omnium
omnem habens virtutem Unde sine eius
operatione nullum opus quantumcumque bonum
est meritorium Et ideo dicit salvator Sine
me et sine mea gratia quia in vobis operor
nichil potestis facere id est non potestis
aliquid operari in puris naturalibus
nichil mereri possumus Et ad hoc quod
homo faciat opera meritoria mercedem
eterne vite requiritur quod deus prius
accipiat personam suam quam opera-
tionem ipsam Unde dicit nisi
bona voluntas complaceat ipse ut deus
prius respiciat ipsum quam ad munera eius
et ideo omnis radix meriti Et ideo dicit
fundator in gratia christum fundatum esse
sicut homini dignum deo Est tamen sciendum
quod ista opera excedunt facultatem nature
create cum sint quedam participacio divine
nature Et ideo ipse solus deus potest hanc
operari in homine sicut et potest hanc
mittere participacionem divine nature Sed ad
hoc quod homo gratiam suam gratiam recipiat

inicio requiritur quod dispositio et in nullo
videmus illud ante quod homini ad
perfectionem ipse disponit est vera hu-
militas que quanto est profundior tanto
magis gratia datur Unde dicit Beda
In veritate nichil comparari ita efficax
esse ad gratiam promerendam quia ut
ad tempus inveniatur humilis Unde
et dicit Petrus in sua canonica Deus
superbis resistit humilibus autem dat
gratiam Videmus quod alicubi lapidibus
preciosis cum in humilibus locis deponitur
dat mitratis nobiles comparationes
quomodo deus non dat humili sine causa
nobilissime sue gratiam Propter hoc
adeo Unde beatam virginem quia humillima
fuit inter pueras creaturas tota hu-
mana(?) placuit quod Gabriel ipsa celos undique
Gabrielis angelus nova salutatione
salutavit dicens Ave gratia plena
dominus tecum etc. Sed que fuit tam
excellentissime salutatoris ipsa mater
Dei Certe expectat humilitatis an-
te Unde Beda de humilitate dicit
humilitas non solum est vas pacis et
e vas charitatis gratie non propterea vas
sed vas admirabile et agnis(?) exempli
Unde nota quod quamvis sint que hanc
videtur dicit omnium ad humilitatem Primo
est difficultas humiliandi se ad gratiam
quia homo magis inclinatur ad
malum quam ad bonum Iuxta illud
Genesis quia in sunt sensus humani et
cogitacio cordis ad malum ab adolescentia
sua Et propter hoc homo non potest se ita
bene parare et humiliare ad gratiam
Deus etiam semper esset presto dare
gratiam si homo humilis esset ad hoc
quod possit gratiam accipere Unde dicit
Augustinus Deus semper presto est homini
dare gratiam suam Sed non invenit
obstantiam constanciam cum est superbia
Sed humilitas est ipsa humilitas Secundo
quod quod humilitas est magna virtus que
facit hominem ... ad omnia
subiri ... ordinacione et est

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

fundamentum spiritualis edificii quod tamen
expellit superbiam et reddit hominem
paratum ad influencia gracie evacuando
inflacionem superbie tamen non sit aliud
humilitas Unde thomas quod modicitas
spiritus Tamen est tarditas proficiendi
in gracia quia profectus nichil aliud
est quam profectus de bona vita ad
Sed modo videmus quod aliquis incipit
ad bonam vitam et concepit in corde
suo quod velit celestem vitam ducere
posito quod sit in gracia et aliquamdiu in tali
proposito manet decem vel triginta
annis plus vel minus et tamen est ita tardus
et ita tepidus in vita sua in illo
proposito sicut prima die fuit quando tale pro-
positum concepit De talibus dicit salvator
Nemo mittens manum ad aratrum et
respiciens retrorsum procedendo non est
aptus regno dei Item quid enim valet
bonam vitam incipere nisi apte proficere
quia in gracia et in bona vita non
proficere nichil aliud est nisi deficere
unde b[ernardus] non proficere nonne nisi de-
ficere Sed posset aliquis dicere quid
sit homo verus profectus in deo Dicitur
breviter quod profectus hominis consistit in
contemptu terrenorum odio peccatorum De-
siderio celestium Secundus enim non
sit tamen vere proficere vel non quamvis
aliquibus hominibus videtur a deo
ut eo magis proficiant ...
tamen sicut homo sentit quod aliqua pena
vel quid de die in diem crescit
... et concepit sic delectare in
bonis et plus odio habet peccatum hodie
quam heri et cras plus quam hodie et
tamen non est sibi consciencia peccati mortalis
signum est et augmentum profectus Sed
tamen istud signum est incertum quod nullus
defectus suos plene cognoscit Et eo
ista incertitudo magnum motivum
est homini quod se humiliat coram deo
Item est in gracia nullus debet homo ...
... ad humilitatem est difficultas
standi in gracia facilius est cadere.

et de facili resurgere et tamen hoc multiplex
est casus quia homo habet de se quod
cadit sed non habet nisi ut resurgat
Nam dicit salvator septies in die cadit
iustus quanto magis ergo peccator in anno Et
absque dubio horribile est quod aliquis
pro certo sciat se tradidisse et nescit et
scit utrum veram penitentiam egisse vel
resurrexisse Sed nota quod duplex est
casus in gracia Casus in gracia est casus
a gracia Sicut alius est casus in monte
alius a monte Venialis cadit per veniale
in gracia cadit tamquam qui cadit in monte
Sed qui cadit per mortale cadit a gracia
quia cadit tamquam qui cadit a monte
et utrumque verum est Sed casus a gracia
... est quia difficilius est resurgere
a mortali Et illud figuratur in Iere 38
Ubi dicitur quod cum esset in lacu misso
nisi fuerit hominibus vel clamaret eum
de lacu in quo proiectus fuit Dicit gregorius
quod triginta ... et amplius sunt
laboratum habent antequam unum peccatorem
extrahunt De lacu miserie et de lacu
fecis unius mortalis peccati Sed de veniali
etiam resurgere a veniali quod figuratum
est ubi ... et Ioseph faciliter
miserunt ... et difficulter eduxerunt
Dicit modica ...
... et propter illud debet sic homo
maxime humiliare Tercium est de-
bilitas manendi in gracia nullus enim fuit
in inferno ceterum dampnati ... qui non
fuerunt in gracia sed non manserunt sed in
... enim datur gracia quibus non
datur perseverare in gracia Iste enim quod
homo sit in gracia et perseveret in gracia et
cetera sciat se esse in gracia Nescit tamen an ad
utrum sua ... debeat manere in gracia Et
ideo dicit ... quod nescit homo utrum
amore vel odio dignus sit et illud nullum
debet hominem movere ad humilitatem et ad
humiliandum se Nescit enim quid de eo fieri
debeat unde quod dicit ... Nescit homo
finem suum Nam qui ... est actu bonus

nota b

in providencia dei que esse voluit iudicavit de ho-
stibus et bonus quod de hornuddo dictus fuit in
apostolus Sed postea conversus invenit et factus
est pessimus traditor Christi Sic eciam
maria magdalena erat mala quia erat
peccatrix septem demonibus obsessa et
tamen erat sancta in providencia dei quia deus
providit et prestituit quod postea laudabilem
penitenciam debebat facere omnibus peccatoribus
exemplar spei et speculum penitencie
et illud vicio debent homines mouere
ad laudandum Tercio operatur deus per omnes
virtutes in nobis nulla enim virtus in
homine est quin adeo et opera dei in hac
vita Augustinus virtus est bona qualitas mentis
qua recte vivitur qua nullus male utitur quam deus in nobis
sine nobis operatur Et illud intelligitur de virtutibus
infusis et non moralibus acquisitis que
actibus nostris generantur Et licet dicatur quod
quod deus operatur in homine alias virtutes
a caritate tamen a radice procedit Unde
Sicut deus est fontale principium omnium
inicium sic caritas est radix omnium virtutum
et propter hoc bene dicit ysaias xi Si opera nostra
operata sunt vel opera virtuosa operatus est dominus sed mediante
caritate vnde sponsa in canticis Tercio
de aliis virtutibus de sola caritate clamare
videtur de celo sponso ordinavit in me
caritatem Et qua quidem caritate eciam
quilibet homo operatur gaudenter quia dicere
illud Sapientie Venerunt michi omnia bona
opera pariter cum ista quia operando in hac
caritatem operatur similiter cum ipsa debet
virtutem quia sic ipse deus quod dat
esse creature dat et naturam omnia ista que
ei necessaria sunt ad naturales operaciones
suas exercendas quamvis prius infunt
naturam Unde videmus quod dando esse
animalibus dat eis eciam organa necessaria
quibus possunt suas naturales operaciones
exercere Sic eciam deus dando homini esse
caritatem que est principium omnium virtutum
dat ei eciam cum ista omnes alias virtutes
quibus homo possit perficere singula opera
bona Et tamen sicut secundum thomam licet
virtutes morales acquisite vt iusticia
fortitudo prudentia temperancia possunt
esse sine caritate tamen caritas actibus
videtur non tamen infusse que virtus

moralis infusa vt prudentia sine
caritate non habetur ad prudenciam
enim requiritur quod homo bene se habeat
ad vltimum finem hoc autem est per caritatem
Unde virtutes morales infuse non habentur
sine caritate nec caritas sine virtutibus
moralibus nam deus infundendo
caritatem infundit simul omnes virtutes
morales Nota eciam secundum eundem
doctorem quod fides et spes secundum quod
inchoate possunt esse sine caritate
tamen vt sunt perfecte non possunt
esse sine caritate nec caritas sine
ipsis Nam caritas dicit amorem dei et
amiciciam quandam ad ipsum et ad
eius societatem sed enim nullus per eum
diligit de quo desperat et cum se desperat
sperare Sic nullus per hoc amiciciam et
societatem cum deo per caritatem nisi cum
credat et cum per hoc ponit sperat
Quarto operatur deus in hac vita
salutem et istam salutem tunc operatur deus
in homine quando se ille miser homo per
ipse spiritus sanctus totaliter a peccato
et avertitur et omnes vires suas
interioribus virtutibus potest convertit ad
deum ita quod ipsa rationalem vim per
fidem convertit in deum tamquam in summam
veritatem irascibilem vim suam convertit
in deum per spem tamquam in summam
largitatem et concupiscibilem vim
convertit in deum per caritatem tamquam
in summam bonitatem et non solum hoc
per rectam compositionem omnium virium suarum
sed sic se convertit in deum tunc deus
operatur in ipso quandam salutem spiritualem
per spiritus sancti donatoris iuxta illud
ysa Respice tua domine condonas et
perdonas spiritum salutis Sed quia
ista salus spiritus sancti salutem datur
spiritui sancto mediante qui tamquam bona dea
est virtutibus virtuosa vel secundum
moralem exposicionem dici potest anima illud
quod Deus autem rex noster ante secula operatus
est salutem in medio terre id est virtutibus
fructuose quam ipse eciam de ista
salute testificat Iuxta illud apostoli
ipse enim spiritus sanctus testimonium
reddit spiritui nostro quod filii dei sumus
in hoc autem testimonio sunt omnia spiritualia

Nam spiritus est qui testificat quod spiritus qui
testificatur spiritualem de quo testificat
et qui testem hoc habet nisi dubio deus
in ipso spiritualem salutem operatur quod quilibet
anima de eterna salute certificatum
est quod bene salvator ait de zacheo
dicens hodie salus domui huic facta est
eo quod ipse sit filius abrahe Unde filii
enim tamquam de eterna salute esse possunt
quoniam esse filii dei quia si filii dei
sumus tunc etiam eius heredes sumus
perpetuis iuxta illud apostoli ad romanos 8
Si filii et heredes heredes quidem dei coheredes
autem christi etc. dominica iii

Dominica iii post penthecostem

Novissime omnium visus est
michi i Cor. xv Nos videmus
ad sensum quod si contingit
aliquem ire ad romanam
curiam et ibi videre papam qui presente
sermone loquitur et bene sibi facit
licet ad hoc sit indignus talis tamen
redeundo cum magno gaudio refert
amicis suis Sic apostolus licet
christum sibi fuisse persecutus et post que
fuit indignus multum et tamen quia
se christus sibi ostendit refert ad gaudium
nobis suis amicis in verbis premissis
Novissime etc. Circa quod verbum
ad nostram doctrinam est sciendum quod ad
hoc quod homo deum in sua eternitate
videat requiritur quod primum est
consistentia pacificata Nos videmus ad
sensum quod in aqua non apparet ymago
nisi sit in tranquillitate et quiete
Sic consistentia tranquillitatis ordinat
totam vitam hominis et tranquille
vivat et ad visionem dei se disponat
Et ideo quicumque cupit deum in sua eternitate
videre debet habere cor paratum quod
non solum sit paratum et tranquillum
in se sed etiam quo ad alios Ita quod
aliis pacifice et iuste vivat Et ideo
hortatur nos apostolus dicens pacem sequimini
et cum omnibus pacem habete et sanctimoniam
sine qua scilicet pace sanctimonia nemo
videbit deum Sed quia homo per hec exteriora
pacem perficere non aliter
nisi prius habeat interiorem pacem
in se ipso Ideo etiam requiritur interna

pax que est radix et origo exterioris
pacis Ideo velle enim ad alios procedere
qui non potest cum se ipso concordare
Similiter autem sunt dispositi qui pacem
interiorem habent dicit augustinus pacifici
sunt in se ipsis qui omnes animi motus
componentes et supponentes rationi i. spiritui
carnales concupiscentias habentes edomitas
quodammodo enim caro spiritui contraria
non est sua vinculo et regimine spiritus
tamdiu consistentia vera in se non est pacifica
quia ut dicit apostolus Caro concupiscit adversus spiritum et spiritus adversus
carnem Unde quamdiu inferior appetitus
scilicet carnis repugnat superiori appetitui
scilicet rationis tamdiu non est pax in
consistentia Item ubi duo appetitus sunt
inter se repugnantes ibi est dualitas que
est vera vituperabilis quia se ab unitate
dividit et per quod non est ibi pax que
in unione vera consistit Unde enim
omnia inter se ut ordinate se habeant
Et ideo dicit hylarius Tunc est vera pax hominis
et vera libertas quando caro spiritui subicitur enim
et anima ratione deo gubernat Talem
pacem non habent peccatores Unde enim in
se quiete ratione consistentia mordentur
semper Unde dicit eorum prius opera dubia
enim Beda in quibusdam dicit Dicit quod
consistentia alia bona et non tranquilla alia
et alia tranquilla et non bona alia
nec tranquilla nec bona alia tranquilla
et bona Tranquilla et non bona est
eorum qui in ipse spectant et dicit in
corde suo quod deus non requireret et ita
maxime est adolescentium Bona et
non tranquilla est eorum qui iam
conversi ad deum bona cogitant dolores
suos in amaritudine Nec bona nec
tranquilla est eorum qui multiplicia peccata
desperant Bona et tranquilla con
est qui carnem spiritui subdiderunt qui ad
litteras qui odiunt pacem sunt pacifici
hoc est ubi in quo requiritur caput aliud
Secundum quod requiritur est cordis mundicia
Nos videmus ad sensum quod in mundicia
et macula modo aliquo ipsum limpide
videre non permittit sed omnem oculum
esse mundum quod videre debet illud mundissimum

speculum in quo macula nascitur unde mundicia
cordis necessaria est ad istam visionem quia
sicut mundicia est quedam effectus vite active
disponens hominem in se ipso ad virtutes
et dona et ad vitam contemplativam unde
dicit salvator Beati mundo corde quoniam
ipsi deum videbunt Et beati mundo corde
quia ipsis eterna visio promittitur quia
mundicia oculi disponit hominem ad
clare videndum unde totis viribus
debemus laborare ad mundiciam cordis quia
quanto sic homo christo per mundiciam quam
sedule elegit conformat tanto eum
familiarior erit in patria et ipsum clarius
videbit quia dicit sapiens Proverbiorum [?] proximus
factus deo quod est aut magis purus
clarius videtur Sed possit aliquis
dicere quid faciam ut mundum cor habeam
Certe nichil adeo utile est ad mundiciam cordis
sicut aqua vere contricionis quia dicit
Augustinus Una lacrima de corde puro
producta plus valet et plus purgat
quam decem annorum manifestatio Lacrima
nichil abluerat a peccatore purificat et ma
culas ad deformationem omnes deformatas
abstergit et hominem ita humilem facit
ad videndum deum sicut aqua amare
contricionis Cum ergo vos deum videre
post hanc vitam studeat oculum cordis
lacrimis mundare quia illi qui in
mundo corde sunt visio dei promissa est
Sed posset aliquis dicere non posset
semper habere aquam contricionis quid ergo
faciam ut ipsam habeam Certe nichil
utilius ad contricionem habendam quam semper
considerare propriam infirmitatem et co
gitare quod brevis est ista vita et incerta
sit hora mortis et quod dubiosum est utrum
homo sit in gratia vel extra gratiam et tunc
mala que preterierunt per modicum sunt
[illegible] et tunc mala [illegible] que
primo peccavit et [illegible] et quod
in utilibus expendit tempus de quo
deo racionem reddere debet et quanta bona
neglexit et quantas penas promeruit
et christum redemptorem et creatorem offendit
quod homo ista in sua sollicitudine et
devocione cogitat nisi ipse amarescit
et ingemiscit et internum dolorem cordis
foris lacrimando manifestat et sic oculos
cordis sui lacrimis penitus clarificat

et emundat Tercio requiritur ad [illegible] 3m puncte
cum deo quietatio Nos videmus quod
quiescens a tumultu se subtrahentis
melius veritatem speculatur iuxta
illud philosophi Anima sedendo et quiescendo
fit sapiens prudens Constat quod
anima omnes exteriores sensus trahit
ab omnibus occupacionibus exterioribus
et solitudine delectatur in deo cum de
lectacionem suam abinterra querit in
meditatione sui dilecti in quo omnes
vires sue conquiescunt quod homo
sic est abstractus et in deo delectatur
tunc videtur deum [illegible] Illud signatum
est genesis per Iacob qui dormiebat in
itinere fugiens fratrem suum quod exponit
Augustinus dicit in itinere dormire est in
vita huius peregrini ad impedimenta
secularium actionum quiescendo in deo
Sic qui vult venire ad dei visionem
oportet quod claudat omnes sensus suos ab
omnibus terrenis occupacionibus et
amicorum [illegible] sua hec possim
cum deo [illegible] Nam sensus [illegible]
sine [illegible] homo semper inclinatur
ad malum illud signatum est
exodi 3 ubi dicitur de Moyse quod gregem
suam minabat ad interiora deserti
et venit ad montem dei oreb ubi
apparuit sibi dominus per istum gregem
intelliguntur sensus qui tamquam bestie
sunt vagi et insolentes a regimine
[illegible] et ideo debet minari ad interiora
deserti ut [illegible] eos ad se trahat et
regat suo imperio ut se cum domino
occupet Et quod illud sic est [illegible] deo
homini apparet eo propter talibus
dominus qui se cum domino occupant
aliquid apparet etiam in forma [illegible]
ad timorem incutiendum Sic apparuit
Iob 4 Cum diceret Iob Horror eius
turbatus sum et considerans eum
timore sollicitor aliquis in forma
[illegible] [illegible] Mane [illegible]
[illegible] auream ut tamquam [illegible]
cum audiat Venit in forma pedis
familiaris Unde in anima disponit
Iuxta illud attingit a fine usque

infirmum fortiter disponens omnia
Aliquid etiam apparet in forma
sponsi sed ad amicabiliter exhibet
iuxta illud Cant. Leva eius sub capite
meo et dextera illius amplexabitur
me. Unde 20 cum apparet angelus pro
dicto illud Hester Vidi te domine quasi
angelum dei et conturbatum est cor
meum pre timore glorie tue mirabilis
es domine et facies tua plena gratiarum
Nota ergo quod deus est plenus gratia
interest angelorum sunt eius gratia hinc
enim omnes chori angelorum dulciter
laudant eum non cessant gemitum
tamquam columba tristissimum petivit primo etiam
libentius audit gementem vocem
peccatoris quam gemitum omnium angelorum
Unde in ps. In tribulatione sua mane vigilabunt
clamaverunt misericordiam et consolationem
vocem gementem infirmorum la-
crimis audivit adeo libenter ut ei solvit
suspensus manere respondet ac si
michael aliud ... et magna audivit
dicens hodie mecum eris in paradiso
id est in clara visione dei. Item
oculi sunt pleni misericordia nam statim
cum oculis vidit petrum venit
ad indulgentiam peccatorum suorum. Legitur
Unde de apostolo Iohanne Oculi eius ut stella
quia animam respicit oculis videre
illudet et attendit et omnia peccata comburit
igne contritionis et statim consumit
omnia peccata semper ad ignem convertit
vel ad purgatorium vel infernalem
Unde dicit psalmista transivimus per ignem
et aquam et eduxisti nos in refrigerium
Sic dominus respexit petrum et flevit. Sic
maria magdalena quia dimissa sunt
ei peccata multa. Item os eius plenum est gratia
quia adhuc mortalis ita graciose loquebatur
ut etiam inimici fatebantur quod numquam homo
sic locutus est. Luc. 20 mirabantur omnes
de hiis verbis gratie et veritatis que
procedebant de ore dei. Unde canticorum dicit
Sonet vox tua in auribus meis vox tua plena
suavitate melliflua et incomparabili
allocutio tua eloquium angelorum
O quam dulce erit audire illud dul-
cissimum verbum Venite benedicti patris

mei percipite regnum quod vobis paratum est
ab origine mundi. Item Bernardus dicit
quod dulce erit illud verbum audire
immo nec angelicum audire hoc valet
Quarto representatur vir dilecto Nam videns
adversus quod res dilecta ad se videtur
trahit oculum diligentis. Sic sine
dilectione impossibile est deum videre Nam
si possibile esset quod aliquis omnia bona videt
que omnes sed qui mali sunt videant
et deum non nisi numquam deum posset
videre. Et ideo qui vult deum videre necesse
est ut ipsum diligat. Nam suis di-
lectoribus se semper manifestat. Iuxta
illud Sapientie appetit hiis qui diligunt
eum in visione ut cognoscatur in habi-
ta cius. Nam pro dono amore ho-
devenit imaginatur dei. Sicut enim in
creatura cepto magis diligit tanto
perfectius ipsum videntur et nihil spe-
rabat unum propter secundum amorem meum
erit et ipsum videre oculis corporalibus
Sic illis quibus visibiliter apparuit ut
marie magdalene que ita dulciter
dilexit quod tamen nec ab angelo consolari
voluit. Et ideo primo cum ipsum videre
meruit nec mirum quod ab angelo consolari
non poterat quia anima deum perfecte di-
ligentis nullam creaturam invenit solamen
quod bene psalmista attendit cum dixit
renuit consolari anima mea memor
fui dei et delectatus sum. Et propterea bene
dicit quidam doctor dulce verbum. O bone
Ihesu non solum memoria absentie tue
tantam anime confert suavitatem qualis
est contemplatio presentie tue. Si gutta
modica sic letificat, quid faciet
unda torrentis voluptatis tue. Felix
ergo qui deum sic diligit quod nullius
creature solatium admittit. Talis utique
deum videbit. Et quanto perfectius in hoc
consistit tanto limpidius ... du-
bio deum videbit secundum quod dicit enim
amore deus videbitur clarius. Et enim
eum habemus in sole qui licet ... omnibus
sit ubique ad videndum tamen quanto
sanior et prudentior est oculus tanto
efficacius intuetur solis radium

Item pulchre

Item qui ad divinitatis fontem pervenit
tanto perfectius et delectabilius bibit quanto
fortius eius amore exarsit secundum
eundem gradum amoris dabitur claritas
nota visionis. Unde nota quod novem sunt
gradus amoris comparati novem choris
angelorum. Primus est amor inchoativus
et pro eo vocatur amor inchoativus quia primo
inchoat vitam spiritualem in anima et
iste gradus comparatur primo choro sive
ordini angelorum qui angeli vocantur
et vocantur ideo angeli quia mit-
tuntur et sunt nuncii divine voluntatis
dei. Sic est de amore dei qui in suo
principio primo non cadit super altiorem
gradum amoris quam minus statim cadat
altissimi amoris. Et in quod ipse met
deus est homo. Exemplum enim in isto
gradu primo incipit deum diligere
sed cum difficultate ab isto quod divino
amore combatur contradicat hoc si
abstrahat. Unde super [illegible] collocavi etiam
anima mea eius ista secundum sapientiam que d
amor displicens ea quibus colligitur
deus ab hiis qui divino amore [illegible]
Unde adhuc quod homo sit velud imperator
in regno sed quod laboribus pro ambitus urbibus
capiendis et destructibus excludendis. Unde
sed quod primo laboret contra vanas veritates
secundo contra voluntatis cupiditatem 3° contra
mundicie impuritatem 4° contra vere
tribus in probitatem quinto contra bone
operandi infirmitatem 6° quam virtutum
instabilitatem. Secundus gradus est amor
proficiens quia ideo dicitur profectus quia iam
continuum amor vincit et ideo delectabilem
facit animam in vita spirituali proficere ut
tandem ad perfectum gradum perveniat. Iste
comparatur secundo choro qui dicuntur
archangeli quia secreta misteria divini
beneplaciti solent nunciare. Sic alacer
profectus divini amoris recens solet
cum tedio devote anime dulcissima
divinorum misteriorum et carismata intrare
propter hunc anima istum gradum ascendit
et operari sine intermissione. Unde
dicit glosa Amor dei nunquam est ociosus
operatur enim magna si est Sed cetera.

virtutum operatur amor non est. Tertius gradus
est amor calefactivus qui amor
facit animam calidam sua igneitate.
Sicut enim ignis maxime est activus
et virtutis in hoc quod agit. Sic iste
gradus maxime est virtutis in anima
in hunc gradum ascendit. Unde comparatur
3° choro angelorum qui dicitur ordo
virtutum et hoc ideo quia angeli illius
chori operantur virtualiter virtutes
divinas miraculorum. Sic anima que hunc
gradum amoris ascendit virtualiter
operatur mirabilia divinitatis virtutum
in se ipsa quod per virtutem divini amoris
omnes carnales cupiditates in ipsa
consumuntur. Unde dicit augustinus Scintilla
divini amoris de qua dominus dicit ignem
veni mittere in terram. Cum venit
et flamma dignissima robur fecerit
omnes cupiditates carnales consumuntur.
Quartus gradus amoris vocatur amor
fortificativus qui ideo amor fortificativus
dicitur quia fortificat animam in
adversis et ut potenter possit resistere
omnibus temptacionibus inimici. Iste gradus
amoris comparatur quarto choro id est choro
vel ordini angelorum qui dicuntur
potestates quia habent potentiam cohibendi
et repellendi malignos spiritus. Sic iste
gradus amoris habet potentiam resistendi
et repellendi omnes adversitates et
temptaciones inimici. Unde sicut en
[illegible] ad penuriam sui tamen magis
excitatur et fortius operatur sicut ignis
qui aspergitur aqua quia dum aquam
que sibi contraria est sentit fortius resistit.
Sic caritas quanto [illegible] tribulaciones
et temptaciones sustinet tanto hoc [illegible]
ad resistendum fortius excitatur. Unde in
Canticis aque multe non potuerunt
extinguere caritatem neque flumina
obruent illam. Quintus gradus est amor
ordinativus quia ordinat in anima modum
amandi quo unumquodque requirit
amandum ideo ordinate et [illegible]
deum et ad deum diligat secundum quam
super omnia diligat. Iste gradus amoris
comparatur quinto choro sive ordini
angelorum qui dicitur principatus qui

secundum ipsum predicatorum vocabulum accipi-
unt preco eo quod sunt subditi angelis
ad excellentiam divinam nunciandam dis-
ponunt et ordinant. Sic iste gradus
amoris disponit et ordinat in anima
modum amandi et quomodo mandatum
de dilectione dei et proximi et totius vite
impleat. Istum tamen gradum amoris
anima non perfecte ascendit nisi prius ducatur
ad cellam vinariam divine dulcedinis
ubi videat et gustet quam suavis est
dominus. Subiit ... cellam introducta fuit
sponsa ista Can. 2o Introduxit me
rex in cellam vinariam ordinavit
in me caritatem. De hac dulcedine
dicit augustinus Intus ... me domine in
quadam inconsuetam dulcedinem
que si perficiatur in me nescio quid sit
vita eterna si ista non est. Sextus gradus
amoris vocatur activus amor qui ideo
vocatur activus amor quia trahit animam
super se et supra omnes creaturas. De isto
dicitur Tren. Sedebit solitarius et
elevabit se supra se. Et iste gradus
amoris comparatur sexto choro sive
ordini angelorum qui vocantur dominationes
quia habent dominium super omnes
inferiores choros. Sic iste gradus dat
anime dominium et libertatem super omnes
inferiores creaturas ne ipsa desiderat
in suo attractu de isto. De quo deus
dicit ad animam Jer. 31 In caritate
perpetua dilexi te et ideo attraxi te.
Sit autem iste attractus quod anima divinis
inspirationibus et instillationibus sequitur
sicut aries sequitur magnetem. Et quia
iste attractus est multum dulcis et
desiderabilis ideo sponsa petit a sponso
dicens trahe me post te. Septimus
gradus amoris vocatur amor pacificatus
quia ... anime ab omnia pa-
cificat ut in ea requiescat iste verus
rex salomon id est xpistus. Salomon
interpretatur id est pacificus et factus
xpistus cuius locus in pace factus est. Et
iste gradus amoris comparatur septimo
choro sive ordini qui vocantur
throni a throno quod est sedes et sedet
deum in se requies tenent sedentem. Sic

iste gradus amoris facit divinis in anima
tamquam in speciali throno sedere et quiescere
unde homo qui istum gradum amoris as-
cendit dicit illud Can. Inveni quem
diligit anima mea tenui eum nec dimittam.
Hunc gradum tunc apostolus ascenderat quando
dicebat illud Ro. Certus sum quia nec
mors nec vita etc. Octavus gradus
amoris vocatur amor illuminatus et
vocatur ideo illuminatus quia quadam mira
claritate illuminat animam quod deum in se ipsa
et in omnem creaturam cognoscit perfecte
non solum in infimis et intermediis
creaturis sed etiam in supremis. Et iste gradus
amoris comparatur octavo choro sive ordini
angelorum qui vocantur cherubin eo quod
deum et omnia in se ipso limpidissime
videant et ipsum magis quam alii cognoscant.
Unde cherubin interpretatur idem quod latitudo
plenitudo scientie. Sic iste gradus amoris
facit animam plus scire de deo et de divinis
unde quod anima hunc gradum ascendit prius
in suo intellectu illuminatur ut deum plus co-
gnoscat et plus cognitum plus diligat.
Sed nota quod intellectus et amor sunt duo
spirituales oculi anime in quibus ipsa deum
trahit ad se et ad omne eius desiderium
unde dicitur per sponsum animam In Can.
Averte oculos tuos a me quia ipsi me
avolare fecerunt. Et isti duo oculi sunt
multum utiles anime amorose quia oculus
amoris per deum vulnerat in eius dilectione
secundum quod dicitur Can. Vulnerasti cor meum sponsa
in uno oculorum tuorum. Sed oculo intellectus
per eius bonitatem plene dicit et cognoscit.
Sed tamen ista cognitio est imperfecta nisi alicui
concedatur ex speciali gratia deum perfecte cognoscere
in se ipso sicut concessum fuit paulo qui
in raptu vidit divinam essentiam. Nonus
gradus amoris vocatur amor perfectivus
et ideo perfectivus quia ex sua impetuositate animam
in dei amore perficit. Et iste gradus comparatur
nono choro angelorum qui vocantur
seraphin. Et ideo vocatur seraphin
quia igne divini amoris totaliter sunt
accensi et in eius amore perfecte ardent.
Seraphin interpretatur idem quod accensi et ideo
quia magis sunt in divino amore accensi.

quod etiam magis deo sunt vniti sicut iste
gradus amoris perfecte accendit animam vi
delicet amore dei. Vnde quando anima hunc gradum
ascendit tunc totaliter deo vnitur ita quod
iam non sibi sed amato vivit. Et tunc cum
apostolo dicit. Vivo ego iam non ego vivit
in me christus. Et ideo dicit augustinus Caritas vt
perficiatur nascitur cum nata fuerit nutri
tur cum nutrita fuerit roboratur Cum roborata
fuerit perficitur cum ad perfectionem venerit dicit
michi vivere christus est. Et cetera. ii

Dominica ii sermo

Non sumus sufficientes aliquid
cogitare ex nobis sed sufficien
tia nostra a deo est. 2 Cor. 3. Nos
videmus ad sensum quod homo virtuosus et per dei
gratiam recipit magna dona et bona ab aliquo
quod est sibi multum gratum. Et dicit quidquid
habeo totum recepi. Sic bene paulus quicquid
gratie habuit a deo recepit. Et ideo hoc recognoscens
deo prosit et omnibus nobis generaliter dicit
sufficientia nostra ex deo est. Et sicut dicit magister
Circa quod notandum ad nostram doctrinam est
sciendum quod quadruplex est sufficientia
quam a deo habemus. Primo habemus a deo
sufficientiam bonorum naturalium que deus
sufficienter cognoscit contulit nobis hominibus
et sic bona sunt anima et corpus et que
corpori sunt attinentia ut pulchritudo sanitas
harum sufficientiam habemus a deo et debemus
ipsum propter ista bona diligere. Sic obseruemus
illum qui nobis vitam in medio cordis plantat
Et hec bona bene possunt esse sufficientia bo
norum animam ad ymaginem et similitudinem
suam creavit. Corpus nobilissima dispositione
et pulchritudine decoravit. Et ideo dicitur Gen.
1° ymaginem suam formavit illud scilicet fecit
illum et vestivit eum virtutibus. Et quia sufficientiam
huius boni magnam delectationem. Ideo dicitur Eccl.
vita operarii illi sufficientis indulcorabitur
quemadmodum dicit per quodlibet homo qui nascitur
ad laborem sicut avis ad volandum. Cum da
sufficientia omnium bonorum tam anime quam corporis. Et ideo
tunc vita indulcorabitur quod sic videt et con
siderat huius bonis talibus creatura sublimata
maxime quod procedit pulchritudine sue anime ad
ymaginem et similitudinem dei creata. Nonne quod
sicut ymago dei patris filius in deitate est
ymago patris vnde dicit augustinus. Sicut ymago
regis aliud est in nummo aliud in filio

Sic ymago christi aliud est in filio quod in
sua substantia genuit aliud est in anima hominis
quam de nichilo creavit. Itaque ymago
dei est tamquam ymago dei sculpta in
claro et purissimo auro et propter istam
claritatem et puritatem quam anima habet
ex hoc quod est ymago vocatur a christo
sponsa et amica vnde dicitur Cant. 4. Tota
pulchra es amica mea et macula non est
in te. Et quia anima non solum est ymago patris
et filii sed etiam filii in deitate. Et ideo
de ea potest dici illud Sap. 7 Candor est lucis
eterne. Nam sicut illius quod anima est ymago filii
dicitur etiam eterne et etiam inspiratio filius
vocatur splendor lucis eterne. Et ideo anima
illius quod anima est ymago patris vocatur speculum
sine macula dei maiestatis. Nam magistri
probant magis est apparata inspectio. Et
secundum maiorem apparentiam et gratiam potest anima
virtuosa vocari spirituale speculum quia in
anima spirituali tamquam in speculo apparet
ymago trinitatis. Nota ergo quod tria requiruntur
ad hoc quod ymago appareat in speculo — Nota
speculo primo requiritur quod ipsum speculum
sit bene pollitum vel bene planatum
sine tanto perfectius forma quecumque in
ipso apparet. Sic etiam est de anima. Nunc
quanto est mundior et clarior tanto per
fectius in ipsa relucet ymago trinitatis
Oportet ergo quod sit valde munda et pura si
debet esse speculum. Vnde non solum debet
esse depurata a macula mortalis peccati
sed etiam venialis quod possibile est quod ideo dico
quia peccatum veniale quamuis non tollit ab
anima totaliter nitorem sue puritatis tamen
ipsam quodammodo obscurat. Sic videmus
in speculo quod aliquis nitrum obtenebrat
quod forma sue ymaginis sibi opposita omnino
non apparet aliquis autem. Sic obscuratur
quod ymago opposita quodammodo apparet
sed tamen perfecte discerni non potest. Sic etiam
est de anima et propterea dicitur glosa quod
veniale obscurat mortale vero obtenebrat
Secundo requiritur quod sit firmiter situatum
ita vt non moveatur quia motus speculi
confundit inspicientis vultum. Sic qui
vult esse speculum trinitatis debet esse
stabilis ita ut non moveatur de vna
bonitate ad aliam et timeo quod multi sunt

qui nunc ardent in inferno nec pallia
quaerendo pro via ardore sed solummodo
propter instabilitatem vite vel asso sunt
similes lune que mutatur per mutaciones
vnde dicitur Eccl. 27 Stultus vt luna mutabi-
tur quandoque enim luna est propinquius maxime
claritatis eo quia maxime stabilita
est ideo sit totaliter splendore aliena
et propter ista instabilitatem aufert nobis claritatem
solis et facit nobis videre eclipsim
sic multi per instabilitatem priuant se
claritate diuine gracie ita quod eadem visio
diuine trinitatis in ipsis nequit apparere
Exemplum de aqua que propter
nimium moueri nullam nisi turbulentam
faciem ostendit Tercio requiritur quod sit tamen
speculum speciem de vitro quod non
est perforatum et ideo tegitur plumbo sic
ad hoc quod macula tamen in speculo
appareat visio trinitatis necessario requiritur
quod non sit perforatum ista enim anima dicitur
perforata que opera sua coram hominibus pub-
licat de talibus dicit saluator Nolite vobis
scribere qui faciunt opera vestra vt videamini
ab eis et tales similes sunt vitro
quod plumbum dispiciat eo enim vitrum
erat ita quod imago solis in eo apparere
nequit Sed speculum quod non est
perforatum sed plumbo obtectum ideo recipit
ymaginem solis in se recipit Sic qui
vult de anima sua facere speculum trinitatis
iste debet eam tegere plumbo humilitatis
ne opera sua ponat ante oculos hominum
Sed posset aliquis dicere quare dicit
saluator Sic luceat lux vestra coram
hominibus etiam ecce dicit quod dependeo
bona opera vestra dicit esse eo ad gloriam
dei augendam multa per hanc cautelam
vitanda Secundo publicare bonum est quod
agit qui propter humilitate fundatus
nulla vana elacione quatitur ista a
qui mittit amare laudis peccari
facta sua in occulto agat ne forte
quod expulit subdatur Secunda sufficientia
quam adeo homo est sufficiencia
bonorum temporalium que sunt ista
bona visibilia ad hominis vtilitatem

et necessitatem sunt data Prima dicitur
verum sine bonis temporalibus quorum via
fortuna est non possumus viuere Sed
quanto districtius quanto melius quia
deus dedit nobis ista bona temporalia
ad sufficientiam vt eis vtamur ad necessitatem
non vt eis seruiamus ad superfluitatem per
mali faciunt qui ipsis sunt bonis
seruiunt ita vt eis omnes delectationes in hiis
querunt in mundo et ideo in ipso clamant
Sap. 2 vadamus et fruamur delicijs et seruiamus
bonis et hec pessima paupertas boni est
quia carere non est seruiendum sed ponendum
vtendum vnde dicit augustinus sola paupertas hominis
est seruiendo et vti fecundos Sed re ista
qui audiunt consilium prophete inquid Diuicie
si affluant nolite cor apponere aliter enim
sunt sic ponunt cor ad diuicias quod obliuis-
cuntur deo et credunt se posse saciare
in rebus insaciabilibus et ideo de corde
auari sic dicitur igne de quo dicit Sap. pro
30 lignis nunquam dicit sufficit quanto enim
plus ligna recipit tanto plus ardet
vnde dicit gregorius auaricia desideratis rebus
non extinguitur Sed more ignis ligna
que capit consumit vnde videmus ad mo-
mentum flamma crescere de inde paulo post
cinere delatam vnde certum est quod quanto
res alicui crescit homini magis crescunt
tanto magis enim eo auaricia crescit
vnde auarus semper est in egestate quia ille
plus diues est cui sufficit non ille qui
diuicijs addit sed ille qui auaricie subtrahit
vnde dicit Eccl. pro 12 Melior est pauper
sufficiens Et quod gloriosus indigens pane
quod dicitur vellet Melior est iste cui sufficit
quam ille cui non sufficit quia sola sufficiencia
diuicias facit et propter illud petiuit salomon
pro 30 Duo rogaui te domine antequam
moriar vanitatem et verba mendacia longe
fac a me mendicitatem et diuicias ne
dederis michi ne forte saciatus alliciar
ad negandum te dicam quis est deus Egestate
compulsus furer et periurem nomen dei mei
vndique enim apte quo filius huius seculi
prodit ad dampnationem eternam quo diuites
comparantur in mendacijs latronibus et
[illegible] rapinis [illegible] sunt vere vt pueri
qui cottidie currunt post papiliones

pueri enim laborant currunt et cadunt et se
volutant et tamen cum parietibus rapiunt
fodiunt manus. Sed etiam est de pluribus hominibus qui
vadunt currunt emunt vendunt dispensant
et in fine nihil remanet eis in manu
sicut patet in consuetudine illud ps. Nihil
invenerunt viri divitiarum. Tercia sufficientia
bonorum spiritualium ut sunt bona gratie
et ista bona deus ideo dedit ad sufficientiam nobis
necessaria proficiendo in bono. De hac sufficientia dicit
apostolus 2 cor 9 potens est autem deus omnem
gratiam habundare facere in vobis ut in
omnibus semper omnem sufficientiam habentes
habundetis in omne opus bonum. Hanc sufficientiam
receperat paulus a deo post suam conversionem
ut dictum est supra 2 cor 12 paule sufficit
tibi gratia mea. Unde quod homo habet divinam
gratiam et est in gratia semper inclinatus ad
proficiendum in bono et tendere in gratia
ad maiorem. Gratia enim qua homo deo gratificatur
non tam parva potest esse magnus
quod sibi sufficiat [illegible] ad altiorem
gradum gratie. Nam ex gratia divina [illegible]
[illegible] libertas [illegible] nulla creatura in
voluntate proficiendi potest impedire. Et autem
hoc verum est quia ubi gratia dei est
ibi spiritus domini est libertas est ut dicit
apostolus et hac libertate [illegible] spiritus [illegible]
homines [illegible] illud quod est carnale et [illegible]
[illegible] qua [illegible] hanc libertatem soli deo
est subiectus et ideo [illegible] nulla creatura
in sua libertate [illegible] ad desiderandum volendum
proficiendi potest impediri. Et propter hanc libertatem
homo in gratia existens semper debet proficere
et affectum numquam cessare. Sexta dicit
[illegible] [illegible] religionis
est ut quandoque homo in hac vita proficit
semper putat sibi supra esse quod querit
[illegible] ut dicit leo papa. Tamen estimat se
venisse ad hoc quod [illegible] non quesita
recepit sed inquisitione defecit. Et ex istis
[illegible] error illorum qui dicunt quod
homo in [illegible] vita possit attingere
[illegible] perfectionis ita quod amplius in gratia
et caritate proficere non possint [illegible]
inveniret aliquis plus [illegible] gratia
sunt infinita. Sed illud [illegible] deo
[illegible]. Nam [illegible] que [illegible] sunt
ita sunt in eo quod [illegible] esse [illegible]

quia sicut aliis lux [illegible] in istis inferioribus
non adequat lucem solis ita nec aliis
[illegible] homines potest adequari
perfectionem gratie que fuit in [illegible]. Sed
modo possit aliquis quod [illegible]
perfectus potest necessarium homini ad salutem
[illegible] non [illegible] si hoc esset [illegible]
nullus homo non salvaretur qui [illegible]
in uno statu bone consuetudinis
puta in [illegible] [illegible] vita
finiret. Sed sciendum quod duplex est perfectus
quidam qui vocatur perfectus quo ad opera
exteriora et iste non est homini necessarius
ad salutem. Alius est perfectus quidam qui
vocatur profectus [illegible] ad desiderium
et iste necessarius est ad salutem quod potest omnis
possunt quidem homo in hac vita
[illegible] perfectus debet dicere cum psalmista
Ego dixi nunc cepi [illegible] p. 18.
Cum consumaverit homo tunc incipit
[illegible] debet se homo estimare
[illegible] proficere [illegible]
et in bonis operibus. Sed videndum non
[illegible] quod ibi dicitur [illegible]
in desiderio ut dicit [illegible] est perfectio
[illegible] ut se [illegible] esse
[illegible] ne ibi deficiendo [illegible] in
periculum proficiendo deponit appetitum
et [illegible] appetitum [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] est desiderio. Quarta sufficientia
quam ad habendum sufficientia bona
eternalia que sufficientia consistit in visione
et fruitione dei [illegible] ad ista bona disponit
sufficientia divine gratie quia sine hac
nemo potest venire ad ista bona eterna. Ubi
est illud [illegible] quod petebat [illegible] philippus
dicens Unde nobis patrem. Et ideo moyses
quamvis esset [illegible]
tamen invenit veram sufficientiam [illegible]
[illegible] dominum videt. Unde cum loquebatur
cum domino tamquam amicus cum amico dicebat
unde dominus [illegible] faciem tuam
[illegible] ego unde tibi omne
bonum. Et hoc vere dicere potuit quia in
deo est congregatum omne bonum. Et hoc
ideo quia in sunt perfecti in eo et nobi
[illegible] omnium creaturarum. Nam si [illegible]

bonum maligna creatura quam in deo non
esset aut alia creatura utique esset nobilior
creator deo esset quod illius boni sit hoc
simul Et hoc quod possumus videre in ad
inde creatura quia illa creatura est tanto
nobilior quanto ceteras in quibus earum creatura
vilioris excedit quam non excedatur in
aliquo Unde videmus quod aurum nobilius
est plumbo sed tamen pluribus excedit aurum
in aliquo quia cadit obtegitur ferrum
quod non potest fieri cum auro Sic leo
nobilior est agno quia excedit ipsum
in fortitudine sed agnus excedit ipsum
~~in fortitudine~~ mansuetudine et aliis
quibus creatura Et ideo hinc est
quia nulla creatura est ita perfecta quod
in se includat omnium perfectionum et ideo si in
aliqua perfectione esset maligna creatura
que non esset in deo ita bene illius
perfectionis esset nobilior deo quod ab
hominibus [illegible] est de deo cogitare
Cum igitur deus in se contineat omnium
perfectionum et omne bonum ideo ut ad perfectum
vadamus hic solus est qui cordi
creature sufficere potest Unde dicit
Aug[ustinus] [illegible] bone Jesu indeficiens
[illegible] cordis [illegible] ad te creo
[illegible] tu solus [illegible] est
sufficiens Et [illegible] tu solus non es
sufficiens quare [illegible] et nec alia
creatura est [illegible] sufficiens tante
capacitatis est anima quod et omnium desiderare
[illegible] quod [illegible] et omnes creature
habeat Et ideo [illegible] anima ipsa
suo desiderio non transcendit Unde
temporale bonum tamen dum non est
digna quam [illegible] ad illud eternum bonum
ubi omnia sufficientia [illegible] cuius [illegible]
Unde dicit Aug[ustinus] [illegible] anima mea
trahitur ad temporalium amorem non
invenit [illegible]
[illegible] ad deum [illegible] debet
qui solus potest sufficere tibi et tu sola
sua ineffabili dulcedine [illegible] 12

Dominica 12 sermo

B[illegible] unio est [illegible] 12
nos videmus ad sensum
[illegible] sponsa copulata
viro dilecto illum solum amat omni potest
Sic dicit apostolus Cum sponsus unum viro solo
[illegible] deo desponsata illum solum debet
diligere. Nos enim diligit in verbo proposito
Cum dicit deus unus est et Circa quod
verbum sciendum quod quod sunt que faciunt
deo hominem unum perfecte primum est recte
voluntatis ordinatio Nos videmus ad sensum
quod quando aliqua duo sunt bene ordinata
et iuncta quod tunc dicimus bene unita
sicut patet de duobus lignis per capitaturam
apte iunctis sic si voluntas enim mea
tunc dicitur recte ordinata quando ad hoc se
habilitat ad quod est ordinata Nunc
autem sic est quod voluntas hominis ad hoc est
ordinata ut suo creatori se subiciat et
semper in omnibus sue voluntati se conformet
Voluntas autem dei maxime in hoc consistit
ut quilibet homo bona sua voluntate mandata
custodiat iuxta illud psalmi Tu mandasti
mandata tua custodiri nimis Nam posset dici quilibet
homo ut omnia ista que facit se deum
velle velit et que scit eum non velle etiam
nolit et quando voluntas hominis isto modo est
ordinata tunc fit unio inter deum et animam
hominis iuxta illud apostoli Qui adheret deo
fit unus spiritus cum eo Et hoc exponit Augustinus dicens
Semper dei voluntate faciens unus spiritus est
cum sponso suo Nam sicut dulcis odor
trahit ad florem ipsum Sic bona et ordinata
voluntas trahit deum ad animam ut per suam
dulcissimam inhabitatorem et unitur quod
talis etiam anima quoddam speciale signum
dei efficitur Unde dicit deus per illud [illegible]
salvatoris regnum inter vos est Luce 17
Signum est hoc regnum sane libera voluntas
hominis ita se conformans voluntati dei
ut nichil velit quod sciat ei displicere Et
talis conformitas voluntatis nostre ad
divinam voluntatem facit unionem inter deum
et animam Unde ubi non est ista conformitas
ibi non potest esse ista unio Ideo quod ubi due
voluntates ibi dualitas ubi dualitas ibi
multiplicitas ubi multiplicitas ibi nulla conformitas
Ubi ergo est vera unio ibi est contrarietas in
~~[illegible]~~ volito unio adeo fortis fit ex isto hec
unio inter deum et animam quod nulla
creatura deum ab anima separare potest nisi sola
voluntas propria aut exteriora incenti auferri
possunt sed non eternaliter Unde dicit [illegible]
homo amittet temporalia nunquam nisi volens

amittit eterna. Unde cum deus sit eternus non potest
in tempore auferri nec loco elongari cum
sit ubique et sine loco nec per inimicum im-
pediri cum sit intimior et intimior omni
rei et ideo inter ipsum et animam non potest
inimicus venire medius. Et ideo dicit Augustinus
Unde te nemo amittit nisi qui sponte te
dimittit. Nemo te dimittit nisi volens.
Unde non est quod nichil ita difficulter potest amitti
sicut deus qui nunquam nisi voluntate amit-
titur. Omnia enim alia ut divitie sanitas
fortitudo etiam contra voluntatem amittuntur.
Sed solus deus non amittitur nisi quando voluntas
sua ab eo recedit. Item considerandum quod nichil
ita faciliter potest retineri sicut deus et hoc
possumus triplici modo ostendere quia si creaturam
vult aliquis habere non potest nisi in
tempore vel in spacio quia essentiam creature non
potest quis nisi habere. Prima in centrum lapis-
... auri non est anima ... Deus
autem deus secundum suam essentiam est
in anima et ideo ipsum solum potest homo habere
essentialiter. Unde dicit Augustinus Illabi inti-
... est que causam creavit. Item si ho-
mo vult creaturam et si habere non potest nisi in
tempore sed quicquid in tempore habetur
etiam in tempore amittitur quia omne quod
in tempore instat est quia tempus nichil aliud
est quam motus mutabilium rerum. Sed solum deum
potest homo sine tempore et mediante
habere. Item si homo vult creaturam habere nisi
hoc non potest habere nisi eam medio habeat
quia qui si vult creaturam habere non debet
in ipsa stare sed eam medio ordinare
et per ipsam transcendere. Sed solum deum
potest homo ... in se est habere et sine aliis
donis etiam ipsum solum omnia alia bona
habet. Tertio ergo vult esse ... habere debet
spiritum dimittere. Item vult ipsum mediante
habere debet omne temporale postponere. Item
ipsum solum habere debet omne creaturale
[illegible]. Tertium quod facit homi-
nem deo uniri est perfecta depuratio. Nos
videmus ad sensum quod cristallus purus
et clarus depuratus solares radios sibi in-
corporat quod recte unum videntur ra-
dius ipse et facies ... sicut incorporat
speculum quod videtur unum cum illo ...
tium ... Et tandem lu-

cetur et speculum sine macula. Sed non
est quod anima que sibi uniri appetit sit
ab omni defectu culpe totaliter depura-
ta nec in ea sit aliqua macula que
impediat hanc unionem. Intelligo autem
sit animam esse depuratam non quod
se sit immunem esse ab omni defec-
tu cum nullus fiat nisi singulariter dotatus
adeo certificatus an odio vel amore
dignatus sit. Sed ut homo fugit ullo
defectu sua conscientia deprehendebat sua
puritate pollebat Iob qui dicebat
Non reprehendit me cor meum in
vita mea. De ista puritate hortatur
nos et apostolus ... Cor. 13 ... glo-
ria ... testimonium conscientie nostre. Et
ista puritas maxime necessaria est
ad hanc singularem unionem anime cum
deo. Nam hoc sine necessarium est
cuilibet accedenti in gratia. Ez. nunquam
aliquid velit quod divinum honorem
acceptaret. Unde ipsum sua conscientia
posset arguere homo eum dignatus
in suo corde et conscientia. Semper dominum
a mundialibus vanitatibus esse
abstractus nec conscientia sua ex hac
turbida fuit. Et sic ista unio inter
deum et animam redundat. Videmus
enim quod omnia celestia quanto magis
sunt a terra elongata et ideo ...
mora tanto sunt puriora et ...
... In primis eciam quod anima que
deo debet esse proxima vere etiam
unita in sua puritate debet comparari
esse virginea. Prima dicit Bernardus In
tempore ... facit deo unio quanto
magis est maior puritas tanto
perfectior erit. Exemplum homo in cristallo
quanto ... magis clarus et transluci-
dus tanto ... radiis solaribus
unitur et ... effectus unde
quanto anima est purior tanto eius
unio cum deo est perfectior. Impossibile
esset enim ... esse et ...
deum puritatem vel unitatem non esse
Et impossibile est purum et clarum

peccatum et oppositum sibi propter non capere
quia virtus puritatis et perfectionis quamvis
deum cogit eius desiderare unionem unde
dicit sponsa que dicitur una sua columba
illud cant. 4. aperi michi mea soror
mea et sponsa mea amica mea
columba mea immaculata mea quia
non decet sponsum esse castissimum de
salomone tuo Quartum in sponso tuo
et sponsa dicitur unita possessione re
rerum quietatis unde dicit bernardus
non sunt inventa nova eque dulcia
sicut sponsus et sponsa quibus sunt
omnia comunia et nichil proprium desiderant
namque hereditatis una domus una mensa
unus thorus sicut bene decet ut istis
omnia sint comunia qui unum sunt unum
propter quod etiam dicit apostolus despondi
vos uni viro virginem castam
exhibere christo Tercium quod facit
hominem deo uniri est amabilis copula
quod fit per igneum amorem Nos videmus
ad sensum quod ignis in omne quod agit
unit sicut ferrum et ignis uniuntur
complete amor nichil aliud est quam unio
et nexus inter duos scilicet amantem et
amantem unde qui vult deo uniri iste
debet deum ardenti amore de hoc simulitudinem
amore sicut expressum illud. 1 Reg. 16. Conglu
tinata est anima Ionathe anime david
quia dilexit eum quasi animam suam per
istum david qui interpretatur desiderabilis
appareat possimus intelligere xpistum in quem
desiderant angeli prospicere Ionathas
interpretatur columba unde qui vult
habere veram unionem cum david scilicet
xpisto debet esse Ionathas pro columbina
simplicitate ne amor suus sit divisus
quia verus amor habet unam unitatem Et
ideo amor verus est qui solo amato unitur
est et ab ipso non divisus facit unum
unde testimonium veri amoris quod amans
amato se unit quod ab omnibus aliis se
separat et dividit igitur qui amat quod
divinum est id est totaliter post post illud
quod carnale est et qui vero amore
amat amatum eternum separat se ab ad
illo quod transitorium est et qui vero
amat quod est felix separat se ab ad

ab ad eo quod est vanitas Et ideo quamdiu
homo vocat istis medicaliter suo quod cor
eius plenum est vanitate nec deo unitur
vere per simplicitatem amoris amor
enim unita dividit unit amato dividit
ab ad alio Et ideo dicitur in cant. una est
matris sue electa unde talem unionem
habuit etiam sponsa cum suo dilecto
quando dicebat dilectus meus michi et ego
illi quasi diceret vellet dilectus meus vero amor
est in unitate et ego ei vera dilectione unita
sum Nam talis anima que deo sic unitur
ex vi ardentissimi amoris totaliter transfert
in deum sicut ferrum in igne totaliter
transformatur Et hec quidem transformatio
facit quandam inseparabilem ad unionem
sic dicit bernardus Amor tolli non potest
thesaurus meus quibus Cum cor meum
abstuleris transit cor amatum in amatum
O quam felix et amabilis est ista unio
quando per virtutem veri amoris anima totaliter
in deum unitur Nam sicut ignis
naturalis in sua vi omne illud in quod
agit sibi assimilat Ita amor sua vi sibi
assimilat omne quod amat unde augustinus tale
est unusquisque qualis est sua dilectio Si ingrediendum
terram diligit terra est Si celum diligis
quid es si deum audeo deus es Sed audio
prophetam dicentem Ego dixi dii estis Unde nota
aliqua signa amoris primum est semper de
deo cogitare quia amor te quiescere
non sinit sed cottidie monet ipsum ut
de amato cogitet et vigilet unde dicit
sponsa in cant. Ego dormio et cor
meum vigilat semper cogitando de amato
et ubi est illud quod amatur ibi etiam
amor cor figit iuxta illud verbum sal
vatoris ubi thesaurus tuus est ibi et cor
tuum erit Thesaurus cordis est quod
homo principaliter diligit unde quod homo pre
omnibus diligit semper habet cor suum in eo
fixum ideo quia amor est motus amantis
in amatum ideo necesse quod continue cogi
tatum Cum ergo vult scire quid plus
aliis diligat diliget consideret de quo
magis cogitet et tunc poterit scire de
quolibet re homo magis cogitat magis
amat unde qui deum vere amat continue de
eo cogitat Sicut etiam dicit ysidorus

Notandum

Tam deum perfecte diligit unde qui numquam de deo non cogitat cantat sicut innsisse Secundum signum est libenter orare quia qui aliquem diligit libenter loquitur cum illo et ei secreta sua dictat Sed qui deum vere amat libentius loquitur cum eo in oratione sua quam Bernardus Tantum homo cum deo loqui qui cogitat dubitat Tertium signum sequitur ex 2o quod homo loquitur de deo quia sicut quis cum dilecto suo quando presens est loquitur quando absens de eo libentius loquitur Quartum signum est ad sollicitudinem domini quod qui enim veraciter deum diligit per sollicitudinem quo ipsum querat quia ait textus Cor amantis interiorum intrinsecus inquirendo quia quando verus amor cor accendit sic sollicitum animum facit ut etiam quiescere non possit ita ut etiam de immodo de amato sermonat prodiit sponsa in cantico quando gaudia sui dilecti perdidit Cantici 3 Surgam et circuibo civitatem per vicos et plateas queram quem diligit anima mea Surgit anima mea quando ad contemplationem supernorum se erigit Circuit civitatem quando investigat supernorum civium unitatem sed qualiter ipsi sancti angeli sunt in desideriis suis coniuncti, circuit et vicos et plateas id est cantibus insolitis et singularibus Tertia in cantibus maxime investigat sui dilecti potentiam in creaturarum pulchritudine sui dilecti sapientiam in creaturarum congruitate sui dilecti bonitatem Sed in hac consideratione magis in amore sui dilecti accenditur ad hoc ut ipsum querat Unde dicit Augustinus Cives celestium videntur ad unam vocem non fuimus deus tuus quare super nos id super sit et super omnes celestium se erigit ut dilectum querat Unde dicit paululum cum pertransissem istas creaturas inveni quem diligit anima mea tenui eum nec dimittam De hac dulcissima inquisitione dicit Bernardus dulce satis est te bone Ihesu libere sed dulcior tene labor in alio perfecta letitia Quintum signum est puritas affectus ad deum Unde affectus tunc dicitur pura quando ad solum deum est inclinata quia affectio nichil aliud est quam quedam dulcis et spontanea inclinatio anime ad deum inter alias alias affectiones Amor potentissima quia ab ista tamquam a radice omnes affectiones procedunt ut spes timor et gaudium Et ideo amor maxime debet esse pura Quomodo purum est aliud quod in permixtum est illi quod est sibi contrarium ut aurum dicitur purum quando non est alio metallo permixtum Sic amor dei purus quando nullo amore transitorio est permixtus quia dicit textus quod perfectus amor eternitatis qui vanitatem aspernit expellit et temporalium iocunditatem Et ideo signum eius amor est quod homo cum deo non amat quod propter ipsum non amet qui ergo vult deum vere amare debet cor suum ab omni transitorio amore evacuare et replere divino amore cor suum occupare Sextum signum amoris est conversatio Nam unum signum dei amoris est quod sic amat deum quod omni tempore malum odit et peccatum quod a deo divino amore est contrarium et diligit bonum quod est deo placitum iuxta illud psalmus Qui diligitis deum odite malum Nam naturale est quod qui delectatur in uno quod contristatur in eius contrario sicut gustus qui delectatur in dulci et ideo contristatur in amaro Et qui amat sanitatem et sanitatem odit infirmitatem sic per apostolum qui diligit deum odit peccatum Septimum quod facit hominem deo unitum est celestis panis manducatio Nos videmus ab sensum ex pane vel quocumque cibo vivendi cum cibo unum efficitur Sic est apostolus panis celestis qui est panis angelorum in omni fidelium virtutis est namque perfectissima unionem facit anime ad deum nam omne gravamen et vitium gratia anime replet Unde dicit Hugo in libro altarium non solum augmentatur bonum et gratie fundatur sed totus ille funditur qui est fons et origo omnis gratie et ideo quicquid dici potest conferre hoc in presenti vita hoc confert ei quod sic

digne preparat ad hoc sacramentum suscipiendum
Et hoc est quod dicit apostolus Ro viii°
non tamen illo nobis omnia donauit
maxime est quod homo nichil vita
potest dare ad illam dulcissimam vnionem
qua se vnit ei et hic fit quod homo
se per preparauit ut corpus suum suscipiens
digne in sacro altaris sicut digne
vnus panis et vnum corpus multi
sumus omnes qui de vno pane et de
vno calice participamus i cor x Ubi
enim vnus est deus et homo cibator
et cibatus Istud autem quod anima ad hoc
preparat ut digne recipiens se sumat et
vt anima domine vt anima domini voluntati sit
conformata et ipsi quasi obiectum in
quantum dignitate cum deo delectabiliter
copulata Nam illud sacramentum nemo digne
sumit nisi prius sit virtutibus deificatus
quia deificatio vt dicit dionysius de ecclesiastica
ierarchia est assimilacio et vnio ad deum
secundum possibilitatem creature et hoc oportet
fieri per virtutes maxime per has virtutes
vnitiuas Et ideo quanto est deificatus
tunc per suscipiens huius sacramenti magis
deificatur et deo magis vnitur quia
est sigillatiuum et confirmatiuum deificationis
et vnitiuum anime cum deo non digne
sumitur totaliter mutat in deum nam cum
anima concepta verbum dictum sunt ab
augustino crede et manducasti Ubi enim
me mutaberis in te sed tibi in me
tu sed in mutaberis in me Illa corporis
sanctissimi non quidem in naturam manducantis
sed manducantem in se quidem Et
io dicit hugo de medianibus quod deus
factus est homo sed in receptione sacramenti
altaris fit homo deus nec mirum quia
hoc sacramentum est ignis infinite
virtutis iuxta illud deu° Deus meus
ignis consumens est Et ideo sicut ignis
omnia in qua agit in suam naturam conuertit
Sic homo sacramentum omnes vere digne
sumentes in se conuertit Secundum tamen
quod non omnes in corpore suo deificat
quia ad hoc quod aliquis sumit dei
fratris vel deiformius et vita viuat
vite dei necesse est quod vt primo moriatur
vita propria qua viuit vel presentis no

promittens in mea nam et vitam vnde qua
ego vmo nisi prius moriatur vita qua
viuit ensipso et propter hoc dicit apostolus primo
ego iam non ego viuit vero in me xpus
ad galathas ii
Dominica · 17 sermo
Spiritu ambulate Gal. v.
Nos videmus ad sensum quod
omnis labor qui non fit libenter
et voluntarie tedium efficit
abstrahentibus igitur ne labor et exercitium
in diuino officio nos tedio afficiat hortatur
nos apostolus In hoc proposito vt spiritu amorose
et voluntarie laboremus et indefessiuo
proficiamus dicit spiritu ambulemus etc
Circa quod primum ad maiorem doctrinam est
sciendum quod ad spiritualem profectum tria
requiruntur primo quod homo sit leuis per
contemptum terrenorum nos videmus ad
sensum quod homo volens cicius ambulare
pondus suum deponat ne impediatur
solet deponere et alleuiare Ad istum
et exemplo ex quo amor terrenorum de
primit animam ne in via spirituali proficiat
ideo necesse est ad hoc quod homo possit
proficere ut deponat terrena quorum
contemptus alleuiat animam vt proficere
possit vnde dicit gregorius Cum multi
onus diuiciarum absoluit mentem terrenorum
tenentes expediunt Et bernardus dicit quod potestas
honor cautissime in contemptu terrenorum
vdis peccatorum deponendo terrenorum Cum quoque
vos studiose proficere in bona vita debetis
inter diuicias et delicias contemnere
que deprimunt hominem ne via voluntaria
possit ad regnum celi celorum tendere
vnde dicit Ecclesiasticus ad extremum proficiendum
spiritualiter non queras que cancellorum diuersis
tantibus cognoscuntur vndique et leuius ad
alium volo ne onus Istud tuarum
anime deprimat ponderis Nam impossibile
est diligentibus habere diuicias in spirituali
vita proficere et per omnes Istud regnum
celorum intrare vnde dicit saluator
19 Amen amen dico vobis quod difficile
diues intrabit in regnum celorum et iterum
dico vobis quod facilius est camelum
per foramen acus transire quam diuitem
in regnum celorum Et ideo si vis in spiritu

tabire secundo quod impossibile invenit hunc
stantem splendidum et preciosum et g-
patum ad ambulandum fuit enim petendum
per quod illustres et principes per suppositum
temporalium abiectos et sic paratus ad ambu-
landum tum profundum spiritualis Sed possibile
aliquis dicat Si impossibile est camelum per foramen
acus transire et sic facilius est per foramen
acus pertransire quam divitem regnum celo-
rum intrare tunc nullus spes est de divite quia
est ei impossibile regnum celorum intrare Sed ad hoc
illud verbum salvatoris non est intelligendum
de omnibus divitibus quia rex David et
multi alii divites et nobiles et ignobiles
regnum celorum intraverunt Sed intelligendum
de illis avaris divitibus qui divicias
iniuste acquirunt contra deum et
amant quorum publicani et mercatores
perdunt vero regnum celorum Unde etiam
dicit dicit facilius est camelum etc. per istud
acus secundum aliquos non debet intelligere
instrumentum quo consuuntur vestes quia
hoc esset impossibile quod magnum animal
camelus possit illud transire Sed sic est
intelligendum quod erat quedam porta in
Ierusalem que vocabatur acus vel porta
acus que habuit quoddam foramen adeo
parvum quod cameli portantes onera non
poterant intrare sed onera ab ipsis de-
poni Sic nec dives potest intrare regnum
celorum nisi prius deponat onera diviciarum
sic quod eas a se proiciat per contemptum ut
sibi eas subiciat Itaque in eis non confidat
sed pauperibus communicat Sed quia hoc
avaris divitibus difficile est facere
no q ideo dicebat salvator Sed notandum quod quidam
sunt qui valde honorati in hoc mundo sunt
qui nec divicias habent nec amant quia
eas propter deum contempserunt quales sunt re-
ligiosi pauperes De quibus salvator
ait Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum
est regnum celorum Isti sunt qui regnum
celorum cum violentia intrant Unde de
talibus etiam dicit salvator Regnum
celorum vim patitur et violenti i(d est) volun-
tarii pauperes rapiunt illud scilicet cum
violentia Secundi sunt qui divicias

non habent sed bene amant Ipsi enim
eas affectant Et pauperes illi qui
divicias non habent sed de paupertate sua
qui aliquid propter paupertatem sue magne
et defectus quam sustinent divicias
affectant Isti tamen possibile est intrare
in regnum celorum Sed nihilominus propter
penuriam eam divicias appetunt sed
quia deus divites adversitatibus in hac
vita affligit ideo eas sic abstrahit et
quasi invitos in regnum dei celorum intrare
compellit et hoc figuratum est Matth. 22
per illos quibus precepit dominus suo ut
compelleret intrare Dicitur enim exi cito in
vicos et plateas et sepes et compelle
intrare ut impleatur domus mea
Tertii vero sunt illi qui divicias
habent sed non amant quia eas dis-
pergunt in pauperes et ideo eas habent
ut per eas opera misericordie exerceant Ideo dicit
ergo quod illi misericordia non prodest
apud deum qui sine misericordia vivunt
Iacobi 2 Iudicium sine misericordia fiet illi
qui non fecit misericordiam Unde ille dives
epulo guttam aque frigide habere
non potuit in flamma ignis quia
Lazaro pauperi negavit micam
panis et ille facile intrat regnum
celorum Unde dicit salvator Matth. 19 Et
intuitus deus quid te Quartum genus est
illorum qui divicias habent sed eas
amat itaque eas contra deum acquirit
iniuste et cum usura vel rapina
et eas non dividunt cum pauperibus
et hiis est difficile intrare in regnum
celorum quia contra eos deus disputabit
in extremo iudicio de operibus misericordie
que non habent Unde dicit eis Matth. 25
Esurivi et non dedistis mihi man-
ducare Tunc videbunt et dicunt quando
vidimus te esurientem Tunc respondebit
eis dominus Amen amen dico vobis quod
cum non fecistis uni ex minimis meis nec mihi fecistis
Et ibunt hii in supplicium eternum
Iusti autem in vitam eternam Quintum
genus est illorum qui divicias habent
et amant eas supra deum quia

totam spem in eis ponunt non curantes
quomodo eas acquirant dummodo eas
habeant sive per usuram sive per
rapinam. Talis erat ille dives de
quo dicit salvator Luce 12. Qui
[illegible] vanam spem fecit de bonis suis
dixit anima mea habes multa bona
in annos plurimos. Requiesce comede
bibe epulare. Dixit autem illi deus
stulte hac nocte repetunt a te animam tuam
est in [illegible] [illegible]. Et tales
[illegible] iudicio omnes [illegible] et omnes [illegible]
deridebunt secundum illud psalmi videbunt
iusti et [illegible] super eos ridebunt et
dicent ecce qui non posuit deum
adiutorem suum sed speravit in
multitudine divitiarum suarum et
prevaluit in vanitate sua. Et hec due
que divites sunt de quibus dicit
salvator facilius est camelum etc.
Nota etiam quod habentes adhuc temporales
divitias afficiuntur quatuor [illegible] [illegible]
quidam tenent [illegible] collocant in infimo
[illegible] in igne purgatorio [illegible]
medio [illegible] vero in [illegible] collocantur et
[illegible] in [illegible] [illegible] ante a [illegible]
[illegible] celestis [illegible] est cum aliquis tanto
amore afficitur ad hec terrena
vel temporalia quod propter habendum vel
acquirendum vel retinendum etiam si alio
[illegible] vellet transgredi dei mandata
et certum est talem non esse in caritate
cum diligat illud plus quam deum. Omnis
enim qui non est ex [illegible] [illegible] secundum
illum statum. Secundus status est non
transitorium sine dolore amitti non
[illegible] cum electione de [illegible] et
de minimo dei mandata [illegible] et
[illegible] infinita multa amittere quam
minimum mandatum transgrediendo amittere
deum aliter enim non haberet deum
maiorem pro fundamento. Et ideo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod per ignem [illegible]
est cum aliquis afficitur ad ista
temporalia quod omnia [illegible] sine dolore
amittere et sine [illegible] possidet. Et iste
[illegible] [illegible] quod ignis [illegible]. [illegible]

etiam hic accipiunt hoc premium quod a illo
[illegible] [illegible] tristitia. Unde sunt de quibus
salvator ait [illegible] non contristabitur
quicquid acciderit ei. Quia tales non
[illegible] in aliquo temporalium. Vo-
[illegible] in solo deo et tanto [illegible]
quod sunt [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] in maiore etiam pena [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] aristoteles
qui dixit [illegible] [illegible] [illegible]
expellit tristitiam. Tertius gradus est non
[illegible] afficitur ad temporalia quod nolunt
ea possidere in aliqua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et iste gradus [illegible]
quia quidam non [illegible] [illegible] volunt sed
etiam sibi [illegible] appetunt pro [illegible]
et hec alii [illegible] [illegible] alii [illegible]
et [illegible] et isti ultimi sunt [illegible]
[illegible] paupertatis. Ista omnia dimittunt
et omnia possidebunt quia illo [illegible]
qui omnibus [illegible] est sunt [illegible] [illegible]
et omnia possidentes et quia omnia [illegible]
dabitur ei quicquid [illegible] debitur [illegible]
[illegible]. Tales erant apostoli quotquot enim
possessores erant aut agrorum aut domorum
[illegible] vendentes afferebant precia eorum
que vendebant [illegible] non [illegible]
in possessiones domos aut agros sed ante
pedes apostolorum ponebant et dividebant
singulis prout opus erat. Et hec pauper-
tas summa est domus quas habuisset
in paradiso si stetisset et quas habebit in celo
[illegible] [illegible] nulla est [illegible] [illegible]
[illegible] omnia fuissent communia et ibi nulla
fuisset [illegible] aut [illegible] alius alteri quod
quia omnium possessio deus qui erit et
est anima amantibus. Secunda [illegible]
profectum requiritur quod homo sit
agilis per fugam peccatorum. Nam videmus
ad sensum quod quando homo [illegible] sanus tunc
est agilis ad omnia opera. Secundo quando
est infirmus tunc est quasi ligatus quia
membra [illegible] non [illegible]. [illegible]
homo est sanus [illegible] non [illegible]
[illegible] tunc est agilis ad omnia opera [illegible]

[illegible] [illegible]

iucunda et potest in ad bono proficere Sed qui
est spiritualiter infirmus in aliquo peccato
mortale tunc est quasi quasi ligata et
incarcerata nec potest se mouere ad opera virtuosa
quam nulla virtute et bono opere potest
proficere quia ex caritate non est Unde
dicitur 1 Cor. 13. Si caritatem non habuero
nichil michi prodest quia omnia opera
facta in mortali peccato sunt extra graciam
et caritatem nec remunerabunt propter pec-
ceptum primum per quam caritas debet
perire Sola enim ista opera remunerantur
que prius viua fuerunt Sed mortificata
sunt viuificari non possunt qui mortificata
fuerunt Et ideo intelligo quilibet homo qui
nescit se in mortali peccato se sperauerit
se in caritate esse debet se adiuuare peccatum
et ipsum fugere quasi a facie colubri et
quasi a facie gladii Unde dicitur Prov. Tamquam dili-
gentis domum odire malum propter illud eciam
sit homo agilis ad hoc quod peccatum fugiat
et impita spiritualiter efficiat Unde de Cant.
2 Vox dilecti mei ecce iste venit saliens in montibus transiliens colles
et quod ad eum sponsus per Christum scilicet mens
ecclesie ad quelibet hominum fidelem scilicet de peccatis
dilecte mi et assimilare capreo hinnuloque ceruorum
super montes aromatum capreo etiam
videret hinnulus saltusque hec velocius Ut
quilibet homo hec acutissimo visu et asperi-
et velocissimo spiritualiter profectu fugere peccatum
et saltare de virtute in virtutem de bona vita
ad meliorem de bona morte ad eternam
vitam Sic sollicitus debet homo fugere
supra montes aromatum hoc est supra
ex sanctorum quorum enim sunt montes celsi
multi non tamen qui ipsi montes aromatum
quia eorum exempla replent corda fidelium
et desiderabilia omnium virtutum fragrancia Ita
eorum sanctissima conuersacio vita est nobis
data pro exemplo et doctrina Unde de talibus
sic ambulantibus in profectu spiritualiter et
peccatum fugientibus ysaias prophetauit ysa. 40
Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem
pennas et aquile currerent et non labora-
bunt ambulabunt et non deficient
Nota ergo quod nullo domine fugere peccatum
Nam videmus quod quilibet fugit inopiam
egritudinem inimiciciam et infamiam
et mortem que sunt quasi tribulia et

nocent corpori et anime nec tamen offenditur
deus Sed modo peccatum magis fugiendum
quia inducit quinque mala hiis similia
hora et peiora Primum est summa magna
caretia et inopia omnium quia enim
virtutem caritatis non habet nichil habet
quia nec deum nec seipsum habet nec
aliquid bonum Unde dicit Basilius in
exameron Thanes indeficiens amor
diuinus est quem qui habet diues est quo
quicumque caret pauper Secundum est egritudo
quia peccator infirmus est et ad quodcumque
opus meritorium faciendum Nam eius
opera eciam si sunt bona ex quibus nullo
tamen meretur vitam eternam Tercium
est mortalis inimicicia quia deo irato
nullus est qui diligat te nullus est qui
ledet te Unde Jerem. 1 Omnes amici eius spreuerunt
eam et facti sunt ei inimici ymo autem
et ipse cogitaciones inimice accusantes
consciencia et angeli subtrahunt ei consilia
quia rerum conspirator amisit solius
spiritum sanctum ymo omnia creata
sunt peccatoribus hostes quia offensa
creatore ordinatur omnis creatura et suo
vastitur et ad vindictam armatur
Unde in nouissima die celi contra peccatores
emittunt sulphura ignes quod totum destruet
aer refrigerium subtrahet aqua potum
non porriget et terra pascua non producet
Et post hoc benedixit pater amet oracionem
lancea et purgatum sedis trauin
contra insensatos Quartum est pessima
infamia quod in facit peccatum peccator enim
seruus demonum custos stabulum
porcorum inimicus dei infamis odibilis
accatarius non est dignus videre eciam
panem comedere non habet peccatum cum
hijs que fuit fidele sale in ita ecclesie
Est enim tamquam mortuum in domo et ad
lectum ad ecclesiam Inde si notorium
est quod aliquis in peccato mortali decedit
nec signum contricionis reliquit non
debet sepeliri cum fidelibus nec debet fieri
oracio pro eo quia dampnatus est Unde
dicit ps. Non habebit consorcium cum
eis i. cum sanctis et iustis in scriptura
Quintum est mors eterna talia enim
morte moritur mortaliter peccans

Nota
.c.

sicut licet modo corporis mortem aut morte
corporis et animae simul. Haec est ista 3a mors
quae super est nova mors quae non moritur
nisi etiam unde apocalypsis desiderabunt
homines mori et fugiet ab eis mors
unde qui damnantur in inferno talis poenae
conditio quod una gutta non tolleretur
de mari singulis annis et quod mare
sic guttatim exhaustum esse quod tunc
deberent liberari a poenis absque dubio
cum gaudio vellent istas horribiles
poenas sustinere. Sed in inferno nulla est
redemptio ideo nullam spem liberationis ergo
habere poterunt. Unde dicit Innocentius: Haec
est consummatio doloris quod postquam
in hiis poenis fuerint per tot milia annorum
quot sunt stellae caeli et guttae aquarum
maris et arena supra litus non poterunt
de tantis cruciationibus redimi quia dicitur
Act. 21. Sic adest in supplicium aeternum et quod
est aeternum numquam habebit finem. 3o ad hoc
quod homo in vita spirituali proficiat vel
ambulet requiritur quod homo sit abilis
per necessaria provisus. Nos videmus ad
oculum quod quidam homo qui vellet recipere
viam prolixam et non haberet provisionem
de illis quae sibi necessaria essent ad perficiendum
iter suum certe quamvis esset levis et
agilis tamen inabilis et indispositus esset
ad ambulandum viam prolixam ut in
Romam si careret necessariis. Sic etiam est
de isto spirituali profectu in quo est vere
prolixitas quia adhuc semper liberum in
infinitum quanto magis proficit tanto perfectio
via agam augetur et in infinitum tendit
et ideo quia beatus. Nam numquam finem
nescit tempore non claudetur. Cum ergo
vita coniunctionis adeo sit prolixa ideo ait quod ille
qui in ea proficere intendit quod habeat
ista quae sunt ad istum profectum necessaria
alioquin non esset abilis vel dispositus ad
proficiendum. Nos ergo quod deus ex sua bo
nitate dedit homini tres nobilissimas
dispositiones quae ipsum perfecte ad hoc abili
tant ut ad ipsum per spiritualem vitam
proficere possit. Prima est altitudo
sive libertatis secunda est amplitudo
sive capacitatis 3a est aptitudo.

sive caritatis per altitudinem sive libertatis potest
omne creatum transcendere per amplitudinem
sive capacitatis potest deum in se capere per
aptitudinem sive caritatis potest semper in
eo bono proficere divina. Ergo dispositio
qua homo semper ad deum proficere
meretur spirituali vita est altitudo sive libertatis
per quam libertatem potest homo transcendere
omne creatum. Amor enim nimius creaturae
impedit hominem in applicatione cordis
sui ad divina quia retrahit a dilectione
summi boni per libertatem suam et per ordinem
creaturarum tamquam quoddam impedimentum
transcendere et ideo ista libertas est valde
multum necessaria in spirituali profectu quia
si homo vult aliquam creaturam diligere
non debet ipsam nisi diligere sed eius dilectionem
ad deum ordinare et sic ipsam sua liber
tate transcendere et in hoc consistit vera
libertas spiritus inchoat vita ut omnem amorem
creaturae transcendit. Unde augustinus de vera
religione: Neminem delectat vera libertas
ab amore rerum temporalium mundanarum libera
esse appetunt. Secunda dispositio quam homo
etiam est amplitudo sive capacitatis
per quam potest deum in se capere quia
enim est ut dicitur in libro de spiritu et anima
creata ad imaginem dei facta cuncta terrena orbis
occupare potest impleri non potest. Capax enim
dei ideo est quidquid deo minus est eam
non implebit. Unde est quod naturaliter quodam
desiderio semper perpetuatur appetere bonum
nullo nisi adepto eo requiem habetur
unde maximus profectus spiritualis vitae est
illud summum bonum desiderare quod solum
amplitudinem capacitatis potest implere. Unde
dicit augustinus: Tota vita boni christiani sanctum
desiderium est quod autem desideras nondum
vides capax efficeris ut cum venerit
impleat. Sicut enim si velis sinum
alicuius implere et nosti quod magnum
est quod dabitur sinum extendis et ex
tendendo facis capaciorem. Sic deus
differendo suum bonum extendit desiderium
et homo desiderando extendit animam
desideriis ergo sanctis qui implendi sumus
Nam appetitus etiam est extensio desi
deriorum. Tertia dispositio est aptitudo
sive caritatis per quam potest in omni

Amore ordinato ad deum proficit quia
totus profectus hominis sive ad bonum sive
ad malum provenit ex amore suo a
quo totum bonum et malum hominis est
et hoc ostenditur per augustinum in libro de modo
recte vivendi qui dicit sicut unus fons de corde
meo saliens duos rivos diffundit unus
amor dei alius amor mundi Amor
dei caritas et ex eo est totum quod bonum
est Ex rivo vero mundano amore provenit
omnis profectus ad malum qui tamen proprie
dicendo non est profectus sed magis
defectus Sed ex rivo divini amoris provenit
omnis profectus ad bonum Qui enim deum
diligunt semper proficiunt in bono et
numquam tepescunt sed semper quantum
in ipsis est gradum amoris tendunt
ad maiorem gradum amoris Nemo enim
quantumcumque proficiens in divino amore
debet cessare sed semper ad altiorem gradum
anhelare unde dicit apostolus ephesios 4 Ambulate
in dilectione ille bene in dilectione
ambulat qui in ea proficit et non tepescit
quia testimonium verissimum amoris
est quando quis in caritate existens non
tepescit sed continue secundum amorem operatur
Unde dicit Bernardus ad fratres de monte dei
bone ihesu non est amor tuus otiosus
qui te diligunt non tepescunt Secundo
huius est quia assiduitas inducit otium
amor autem otiosus fieri non potest quia
amor amantis si verus est tunc quanto
plus amat tanto plus illud quod
amat sibi delectabilius efficitur et propter
talem dilectionem eius amor ad suum amatum
et augetur nec cessatur et per consequens non
potest fieri otiosus sed continue in bono operatur
Procedit gregorius Numquam est amor dei otiosus
operatur enim magna si est Si autem operari
renuit amor non est Amor enim
sicut naturalis calor cordis numquam sinit
quiescere Et hoc quod agit calor naturalis
in corde hoc amor agit in anima Sed nos
videmus quod calor naturalis existens in corde ipsum
cor numquam sinit quiescere hoc maxime
apparet in sompno quia etiam omnia membra
corporis quiescunt et non moventur Solum
autem cor quod est plenum calore nullo
tempore in tota vita hominis quiescit Sic
Amor divinus cum sit quidam naturalis
calor cordis numquam cor nostrum sinit quiescere
sed semper movetur ipsa ad optandum
secundum amorem et ut in divino amore
semper proficiat Et ideo augustinus in libro
confessionum dicit O amor qui semper
ardes et numquam extingueris Caritas
deus meus attende me Secundo ad hoc
quod homo in vita spirituali proficiat vel
spiritualiter ambulet requiritur sicut dicit
in inchoatione consideratione ita quod sit
vivilis et constans in perseverando quod
sibi profectus nec quantumcumque potest sit
profectus si non perseveret in perfectione valde
modicum valet imputatur unde nec
quantumcumque profectus et quantumcumque perfectus
in virtutibus et bonis operibus dicat quod
satis perfecit talis enim non procedit
sed remanet semper in via ut numquam
perveniet ad finem virtutum Unde homo
enim quantumcumque perfectus et sanctus et quantumcumque
perficit in via virtutum dei dicere cum propheta
in psalmo Ego dixi nunc cepi quia dominus cum
consumaverit homo tunc incipiet et hoc
est quod etiam intendit beatus Ieronimus
ubi legitur ad pelagium cum me
putavero ad summum pervenisse tantum
tunc habeo principium Hec enim est in
ter omnis sola perfectio si imperfectus se agnoscit
esse Unde in isto consistit totus profectus
hominis ut numquam credat se culmen perfectionis
apprehendisse sed semper proficiat et
quanto magis proficiat tanto minus
reputat se profecisse Et hoc requiritur
ad veram perseverantiam quia qui putat
pervenisse ad illud ad quod nondum
pervenit talis numquam perveniet ad
finem nec premium adeo deperit quia sit
perseverantibus promissum iuxta illud verbum
salvatoris Qui perseveraverit usque in finem
hic salvus erit quia ipsa virtus perseverantie
est finis virtutum et consumatio Unde dicit
Bernardus in epistola ad lamnum perseverantia
et vigor virium consumatio virtutum
nutrix ad meritum mediatrix ad premium
soror patientie constantie filia amicaque
modo vinculum victorie expugnatrix
fortitudinis Nota ergo triplex genus hominum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quorum unum genus inde excipit premium
Primum genus est illorum qui bonam
vitam non incipiunt nec perficiunt
ut omnes infideles et pessimi christiani
qui non curant implere mandata
domini nec odiunt peccata et sic in malicia
sua moriuntur. Unde de quolibet illorum
dicit psalmista noluit intelligere ut bene ageret
maliciam vult non odivit et isti non
recipiunt premium. Secundi sunt qui
bonam vitam incipiunt sed non
perficiunt et ideo eciam premium a deo
non recipiunt quia dicit versus Premium
perseverantibus datur. Non enim beatus
est qui bonum facit sed qui inseparabiliter
facit unde multi sunt homines qui
longo tempore in sanctitate vixerunt ita
quod eciam miracula fecerunt et tamen in
fine de gracia ceciderunt et ideo eternaliter
dampnati sunt qui eciam apud homines
iusti et sancti reputabantur. Unde tales
sunt multi ut dicit salvator in Matheo
qui dicent qui [in] sua nomine demonia
super eos datur unde in ... in
nomine tuo demonia eiecimus et post fecimus
Tercii sunt qui bonam vitam incipiunt
et perficiunt hii premium a deo recipiunt
Talis enim vita deo solummodo est pla-
cabilis que bono fine sit conclusa
unde dicit versus Tunc deo placet nostra
conversacio cum bonum quod inchoamus
bono fine perficiendo implemus. Sed multi
illorum sunt quorum conversacio manet
occulta et tales adhuc apud homines
mali reputantur nescientes quod coram
deo sunt sancti unde multi sunt qui
apud homines sancti putantur eciam qui in
eterna dampnacione sunt et multi
apud homines mali putantur esse et
in vita salvacionis sunt locati. Dominica 12

Si spiritu vivimus spiritu et
ambulemus. Galatas 5. In
verbis propositis apostolus nos
excitat ad duplicem perfectionem. Primo ad
sufficientem mediocrem perfectionem ibi cum dicit
Si spiritu vivimus. Secundo ad perfectionem extendit per-
fectionis ibi spiritu et ambulemus etc.

Circa quod notandum ad maiorem doctrinam
est sciendum quod quilibet iustus debet proficere si sciret perficere
in quo plenius debet proficere in debita voluntatis
ordinacione. Tunc enim voluntas bene
ordinatur quando dei voluntati conformatur
et hoc oportet fieri per iusticiam que ordinat
mentem ad deum et tunc reddit voluntatem
que deo sunt et omnes alias vires animi
ordinat ad deum. Unde dicit augustinus iusticia
iusticia est qua ad ordinandum que nullius
sunt nisi deo unde qui vult divino amore
semper spiritualem vitam proficere debet volun-
tatem suam per iusticiam ad deum ordinare
ita ut in omnibus divine voluntati sit conformis
Et talis ordinacio voluntatis est radix iusticie
radix que pullulat germina virtutum et flores
bonorum operum procedunt. Unde proverbiorum 12
Radix iustorum proficiet quia qui taliter
sunt radicati in iusticia semper stant
in profectu spiritualis vite quia qui sic
sunt in floribus virtutum et donorum operum
Unde dicit augustinus Iusticia est perfectio vite
qui enim radicati sunt bene iusti germinabit
sicut lilium et florebit in eternum ante dominum
Nam hoc est de perfectione vere iusticie ut
numquam proficere cesset sed in perpetua florido
virtutum subsistat quia iustus ut palma
florebit nunquam non est semper florida unde
dicit bernardus in epistola Nunquam arbitretur
se comprehendisse numquam dicat satis est sed
semper esuriat sitiatque iusticiam. Ita ut si
semper vivet semper quantum est in se iustior
esse contendat semperque de bono ad melius
proficere conetur. Nota ergo quod primo quod
iusticia ordinat hominem ad ea que deo
debemus. Primum quod debemus deo est
subiectio et ad hoc ordinat hominem. Nam
iustum est ut illi subiecti simus a quo
creati sumus et a quo omnia habemus. Unde
dicit augustinus Omnis creatura subiecta
debet esse deo et hoc est debitum quod
debet angelus et homo deo et in hac
subiectione consistit tota perfectio voluntatis
sive nobilitas unde videmus in creatu-
ris quanto magis aliqua res inferior
subicitur suo superiori tanto nobilitatur
et perficitur. Sed tota nobilitas aeris
consistit in hoc quod luci subicitur

quo absque ponderatur lucis aer manet te-
nebrosus. Sic tota perfectio voluntatis in hoc
consistit quod divine voluntati subiciatur
quia deo semper adherere est. Unde dicit
Augustinus de vera religione: quem adherere
delectat unum omnium rerum et deo subiectus
adhereat. 2m quod debemus deo est dilectio
27 et ad hoc ordinat hominem iustitia. Secundum
Anselmus: iste iustus est qui amanti se deo
devote rependit amorem; tunc enim iusta
remunerative, tunc unaquaque res est quod esse
debetur ad illud ad quod facta est. Sicut
vestitus ad hoc factum est ut induatur
et ideo iniustitia fieret ei si combureretur
vel destrueretur. Sic homo factus est
ad hoc ut deum diligat et ideo iniustitia
esset qui secus faceret. Et hoc est quod dicit
Augustinus in meditationibus: Rationabilis creatura ad hoc
facta est ut summam essentiam amet super
omnia bona, immo et nihil amet preter
illam et propter istam, quia nihil ad
57 est bonum nisi propter istam. 3m quod debemus
deo est laudare et ad hoc ordinat hominem
iustitia. Nam iustum est istum laudare
quem etiam laudat universitas creaturarum.
Propter quod dicit propheta: Laudationem domini loquetur
os meum. Ratio huius est quia omnis pars
turpis est que suo toto non congruit. Sed
tota universitas creature invitat ad laudandum
deum. Sicut patet in isto psalmo: Laudate dominum
de celis, in quo psalmo ibi invitant angelos, solem,
lunam, celum et terram et omnes creaturas a
summa creatura usque ad infima ad laudandum deum.
Turpe enim esset quod homo qui est deo
carissimus inter omnes creaturas non
laudaret, quia quasi rebella qui hoc taceret
et deum non laudat post hanc vitam
estimatur. Unde Augustinus in libro confessionum: Ve
tacentibus de te, domine, quia loquaces muti
sunt qui tuas laudes non dicunt. Vere
felix esset qui posset domine laudi semper
3m puritate v. insistere. Secundo iustus homo debet
semper proficere in vera cordis puritate
ita ut semper habeat cor purificatum et nihil
impuritatis in ipso committat. Nam
perfecte cordis puritas est fundamentum
et tota structura edificii in anima. Unde dicit
... fundamenta eius etc. quod ... vellet

fundamenta sanctissime vite et spiritualis
edificii sunt in purissimis cordibus
sine quibus altitudinem soliditatis dei
contemplabitur, iuxta illud Salvatoris: Beati
mundo corde etc. Sicut ergo perfecte
vite et spiritualis edificii initium
fundamentum cordium, quia sicut in edificiis
est magna firmitas, sic in perfectione
sancte vite semper ... puritas
cordis, quia fundamentum sancte vite
nemo potest aliud ponere preter puritatem
cordis, quia sicut ex Christo ...
qui hoc posuit ...
peccato alicui ... puritas
sumpsit ...
puritatis in hoc est quod homo sit
... in hoc quod non ...
consentit peccato mortali ...
peccatum non committit. Qui ergo vult in
tali puritate proficere semper debet odio
peccatum propter amorem puritatis quod libidinem
debet sustinere mortem ... omnem
passionem quam omnes sancti passi
sunt antequam unum peccatum mortale
vellet committere, per quod suum creatorem
offenderet et puritatem cordis ...
in qua puritate proficiebat iste sanctus doctor
Augustinus. Unde dicit in libro de ... Sic
qui peccata ... et illic ... horrorem
... et ...
in me quod ... in infernum ...
quod peccatum committeret ...
... quod peccato sorde pollutus
... regnum ... qui se
propter amorem puritatis proficiunt in
spirituali vita et in ...
non esset aliquem ... illos perfecte
absque cordis puritate. Unde I Reg. 2:
Puer Samuel crescebat et proficiebat
tam deo quam hominibus. Puer dicitur ...
quia purus et sic pueri ... qui
semper crescunt et proficiunt in spirituali
vita et sanctitate que sanctitas potissime
consistit in mundicia carnis et spiritus.
Unde Damascenus in libro ... Sanctitas est ab
inquinatione carnis et spiritus libera ac
perfectissima vita. Vita est puritas. Tertio 3m ... 3
... iustus homo debet proficere
in deo seu in divini amoris perfectione

Iste profectus inter consistit ut homo in diuino amore non tepescat sed semper quantum in ipso est ad ardorem feruoris diuini amoris tendat. Homo enim quandocumque profectus in diuino amore debet crescere sed semper proficere. Unde apostolus ephesios 4 Ambulate in dilectione. Ille bene in dilectione ambulat qui in ea proficit et non tepescit sed cottidie secundum amorem operatur. Bernardus O bone Ihesu non est amor tuus otiosus qui te diligunt non tepescunt. Et huius est causa quia spiritus sanctus inducat eum amor autem fieri [illegible] non potest quia amans quanto plus amat tanto plus illud quod amat sibi delectabilius efficitur. Et sic per talem dilectionem animo feruor ad amandum crescit et augetur nec sedatur et per consequens non potest fieri ociosus sed continue in homine operatur. Item amor dei non est otiosus amor enim ex hoc quia est spiritualis calor naturalis spiritus anime ideo quando non sinit quiescere quia hoc quod agit amor in anima eodem modo videmus quod calor qui in corde et quando [illegible] quiescere sinit quod magis apparet in sompno quando cerebrum et alia membra quiescunt et non mouentur solum autem cor quod completum est calore nullo tempore in tota vita hominis quiescit Sed est in continuo motu. Sicut amor domini cum sit quidam spiritualis calor naturalis mentis anime, ideo quando numquam quiescere sinit sed semper mouetur quando ad operandum [illegible] amorem et ut magis in caritate proficiat. Et ideo dicit sanctus augustinus in libro confessionum O amor qui semper ardes et numquam extingueris caritas deus meus accende me. Nota hic posset aliquis querere utrum caritas possit augeri in infinitum. De isto sunt diuerse opiniones quidam dicunt quod sic et probant hoc per tales rationes quia ipsa caritas potest in infinitum augeri cum sit quedam participatio infinite caritatis que est spiritus sanctus deus potest etiam eam in infinitum infundere tamquam infinite virtutis sit anima etiam potest eam in infinitum recipere quia semper crescente caritate semper crescit capacitas et habilitas anime ad caritatem gradum gratie illum dicunt gradum quem caritas possit augeri et tamen anima haberet gradus infinitos et esset infinita in sua essencia quod non potest concedere alicui creature et tunc aliquis proficere posset ultra caritatem christi et beate virginis quod est absurdum etiam capacitas anime non potest esse infinita cum ipsa anima nisi sit finita. Alii dicunt quod caritas est spiritus sanctus sed quod et ille quantum est ex se posset infinite illabi anime cum sit infinitus tamen quia illabitur mensure receptacione anime et virium eius que non extenditur in infinitum ideo non illabitur infinite sed finite quantum est ex parte recipientis. Sed quomodo ista opiniones se habeant in veritate hoc committimus deo. Secundo in isto homo debet proficere in laudabili spirituali conuersacione quantum conuersacio iusti hominis semper sit in celis [illegible] dum vivit in terris debet sua conuersacio tamquam lucem diffundere coram omnibus. Homo enim compositus est ex duabus naturis scilicet spirituali quo directe est ut est spiritus hominis et corporali natura que de terra est ut est corpus suum unde secundum istam naturam que de celis est semper debet habere conuersacionem in celis ita ut per spiritum spiritum non terrena sed celestia sapiat ita ut cum apostolo veraciter possit dicere nostra conuersacio in celis est philippenses 3. Sed secundum istam naturam que de terra est quamuis in terra viuat oportet nec tamen debet tamquam terrenus homo [illegible] corporis sed tamquam celestis angelus racione spiritus qui debet laudabilem conuersacionem inter homines ostendere ita ut quamdiu viuit in terris sit speculum et exemplar omnium in [illegible] dei videndum. Ita ut interiorem conuersacionem spiritus sui foras ostendat in exteriori conuersacione corporis ut dicit saluator Mathei 5 Sic luceat lux vestra coram hominibus etc. Talis autem conuersacio facit homines multum proficere et in meliorem [illegible] celesti in hac quod non solum sibi proficit sed etiam aliis quos sua bona conuersacione illustrat. Unde hortatur nos apostolus 1 petri Conuersacionem vestram inter gentes bonam et specialiter dicit conuersacionem bonam propter bonum quod est sui ipsius diffusiuum. Tercio

[illegible]

Nota

dicit Aug(ustinus). Prima sicut bonitas lucis solaris
se diffundit ubique sic bona conversatione boni
hominis se diffundit ad videntes et audientes. Secundo quia vult
proficere in bona vita quo ad mundum et quo ad proximum
nunc ille debet habere lucidam conversationem interius
et exterius / unde predicta. Instar stelle quia
lux splendida per lucidam conversationem predicta
sit proficiendo usque ad statum diem i. ad deum
celum ubi recipiet sue lucide conversationis
premium. Nota quod quia conversatio iusti hominis debet
debet esse similis luci in eo quod lux est
sine hoc est in subtilitate agilitate claritate
et impassibilitate homo debet esse similis luci in
subtilitate que tanta est quod vitrum penetrat
tamen ipsum non violat et crystallum ingrediens
et egrediens dimittit integrum et inconfractum.
Sic etiam conversatio iusti hominis debet esse subtilis
subtilitate que facit hominem humilem et
esse quasi in occultis suis ne se iactat de
sua conversatione nec sua virtutum ostendat
per appetitum vane glorie. unde quamdiu homo
vivit conversatio sua debet esse plena timore
quia qui caret timore est prope ruina
sue conversationis semper est humilis quia facile
violatur integritas bone conversationis. Nam
modico deficitur appetitu laudis. Nam
paucissimi inveniuntur in seculo.
Unde timeo quod pauci sint religiosi
qui in sua conversatione et in suis factis
non querant vanam gloriam et in laudibus
non delectentur hominum. Tales si de vita sua
dubitant utrum sint boni vel mali ipsi
sibi indices sunt. Secundum quod dicit Gregorius quod boni
et mali si quo destinguntur laus propria du[illegible]
iustos exaltat et iniquos [illegible]. Sed
iustos dum exaltat purgat dum iniquos
letificat reprobos demonstrat. Secundo quod
iusti hominis debet esse similis luci in
agilitate lux enim adeo agilis est ut
videmus in sole quod quando sol oritur
in oriente tamen cito resplendet in occidente.
Sic conversatio iusti hominis debet esse velox
et agilis ad bona sicut sol in suo cursu
quia de eo dicitur Eccl. [illegible] Omnia
opera sicut sol in conspectu eius. Tertio
enim perfecte conversationis maxime in hoc apparet
quod homo est agilis in bonis operibus
quia dicitur Jac. 3 Qui sapiens et disciplinatus
est inter vos ostendat ex bona conversatione
sua quia certum est quod ille qui bone
conversationis est eam hoc ostendit in bonis
operibus quia bona conversatio facit hominem
agilem ad omnia bona opera facienda
et illi qui sic agiles sunt pigritiam exclu-
dunt [illegible] iuste habent / unde dicitur Prov. 22
Vidisti hominem velocem in opere suo
coram regem stabit hoc est coram patre
et filio et spiritu sancto. hic quidem per
gratiam et in futuro per gloriam. Tertio
conversatio iusti hominis debet esse similis
luci in claritate que tante est claritatis
est quod etiam transiens per immunda [illegible]
immunda sunt nobis tamen sua munditia
quicquam inquinatur. Sic conversatio iusti
hominis debet habere claritatem quamdiu vivit
in hoc mundo neque in peccatum mortale
[illegible] unde dicitur 1 pe 1 in ad conversationem
sancti spiritus quod eum sanctum [illegible]
est talem claritatem habuit Paulus
qui dicit Ego in bona conscientia et
conversatione conversatus sum vobiscum et ad
deum. Tunc enim conscientia bona dicitur quod
quando in tanta claritate se conservat quod
nullum peccatum in se sit vel [illegible] Bern.
Bern. bona conscientia est que peccata preterita
punit et puniendum non committit que si
peccatum peccato non tamen non consentit. Quarto
conversatio iusti hominis debet esse similis luci in
passibilitate que adeo impassibilis quod tangendo
opera dura vel amara non leditur nec
aliquod incommodum ex hoc patitur in
suo splendore. Sic iustus homo debet
habere impassibilitatem pati ut quod nulla
adversitas perturbet sed omnia propter deum
sustineat et in hoc apparet [illegible]
pati et quod conversatio hominis [illegible]
quod nichil adversitatis vel amaritudinis
sentit [illegible] a quo perturbari possit.
Sed [illegible] dicit [illegible]
vero [illegible] turbetur in [illegible]
viribus superior tamen vis [illegible]
[illegible] pax et tranquillitas
patitur. Tale [illegible] est quia tunc [illegible]
sunt [illegible] nichil amaritudinis sentit
[illegible] de [illegible] possunt
dicere illud Prov. [illegible] non est amaritudinis

tonitrua eius nec te coniectus eius lo deus
dicit de eo ad te Sancti viri patres
diligunt confessiones et expedit vita
dixerunt scientiam ut dicit augustinus in
meo confessionum nunquam te ad dei
nos adducere et aliis bonis Dominica 14

Dominica 14

Bonum facientes non defi
ciamus 1 Gal. 6 Nos videmus
ad sensum quod isti operarii
qui vident aliquod opus
fore mitius se exhortatur ad laborem
ut opus perficiant quod inceperunt
Consimiliter hortatur apostolus nos in opere
spirituali incepto ne deficiamus in bo
no proposito cum dicit bonum facientes Circa
quod verbum ad nostram doctrinam est
sciendum quod quadruplex est bonum
virtutis quod bonum sed omne bonum utile
est primum bonum est humilitas primus liber
sacrificium deo spiritus contribulatus etc.
unde dico quod nichil in celo nec in terra
aliquid invenire potest quod adeo bonum
et utile sit peccatori sicut penitentia que fit
cum vera humilitate cordis quia in
tota universitate sacre scripture non
aliud consilium peccatori invenitur in sola
humilem penitentiam que sibi gratiam divinam
acquirit et ipsa facit ex inimico amicum
dei et de filio dyaboli filium dei et eius animam
sole clariorem quia nullum peccatum a
deo excidit quin possit de eo veniam
consequi per veram penitentiam quia eius
efficaciam recepit a virtute passionis
christi cuius meritum excedit omne demeritum
quorumcumque peccatorum unde dicit Aug.
unde peccatum per penitentiam recipit velocem
sanitatem unde ego ut dicit chrisostomus
dico quod vera penitentia adeo magne virtutis
quod per deum virtutis nulla creatura tam
potens quia ipsa penitentia potest omnia in celo
et in terra potest quod primum est quod non
1. potest opera in peccato mortali facta vivificare
2 secundum est quod non potest in utilius expensum
3 restituere tertium est quod non potest virginitatem
4 semel amissam restituere Quartum
est quod non potest damnatum de penis in
ferni liberare Tertia omnia potest humilis
penitentia peccatrix ista et tamen licet non possit
opera de genere bonorum vivificare in ea
existentes ita ut in caritate unde fiant et eo
quod vivificentur et licet non possit
illud in utilius expensum restituere potest tamen
pro eo satisfacere et licet non possit vir
ginitatem semel amissam reddere tamen
potest peccatorem equalem vel maiorem facere
merito et licet etiam non possit damnatum
de penis inferni liberare in aperitione mise
ricordie ubi non vivit etiam vide post etiam
O penitentia quid dicam de te laudare te non
valeo et volo quod predicator et auctor
quod te in morte destruitur dyaboli fugatur
per te vita invenitur et deus placatur per
te inferni clauditur et celum aperitur
Secundum bonum quod hodie super omne
bonum virtutis utile est est pietas liberalitas
et hoc bonum maria magdalena in christo
operata est unde dominus ea dixit bonum opus
operata est in me primo et hoc bonum adeo
bonum et utile est quod pro eo deus vult
homines habundare divitiis tam in presenti
vita quam in futura in presenti quia vita non
solum spiritualibus bonis sed in temporalibus
quia dicitur Prov. 10 alii dividunt propria et
ditiores fiunt alii rapiunt non sua et semper
in egestate sunt et non solum deus vult
tales divitias dare temporalibus et spiritualibus
bonis sed etiam eternalibus bonis quia
tunc centuplum accipiet et vitam
eternam possidebit Tertio vide de Prov. 11 bene
facit anime sue qui misericors quia dicitur
vos non merui nec male moriemur
qui cum libenter opera exercent talis
enim tot intercessores habet quod male mori
non potest difficile enim est multorum preces
non exaudiri vide de 1 Tim. 4 Exerce
te ipsum ad pietatem et ad opera tunc et
quod utile et quod bonum hoc sit vult audire
3. nam exercitatio corporis modicum
valet utilis est non quod velit dicere quod
exercitatio corporalis omnino sit inutilis vel
ieiunare vigilare sed quod respectu pietatis
modica utilis est propter quod duo fuerunt
homines qui ambo fuerunt in penitentia perfecti
et ex grandi unus exercet se in vigiliis
et ieiuniis et eum damnat perdit enim
eum totum quia dum est in precepto mortali
vide etiam de sola quia si ceciderit non
habet sublevantem se Quintus aut ceciderit

se in operibus misericordie et salvatur quia beatus
qui intelligit super egenum et pauperem
nam inter eos sunt adiutores et intercessores
et ideo non potest fieri ut dixi ut misericordium
preces non exaudiantur Et ideo apostolus addit
quod exercitatio corporalis ad modicum utilis
est Statim postea dicit quod pietas autem
ad omnia utilis est promissionem habens vite que
nunc est et future quia hic accipit mer-
cedem et in futuro Sed quis est hodie
qui opera pietatis libenter exerceat magis
enim regnat crudelitas quam vera pietas
videamus verum est illud psalmista Sustinui
qui mecum simul contristaretur et non fuit
qui consolaretur et non inveni quis
hodie cum propheta dicere possit flebam super
eo qui afflictus erat et compaciebatur anima
mea cum paupere Sed ecce veniet dies
horrenda et tunc implebitur illud quod de-
(Jacobi) la in canonica sua Iudicium sine misericordia ei
Sunt autem septem misericordie opera corporalia que
tamen dixi in hoc versu visito poto cibo
redimo tego colligo condo Primum ergo (prima)
opus misericordie est visitare infirmos
quod deo est multum acceptabile quia
in novissimo die suis dicet infirmus fui (Math 25)
et visitastis me et non solum sunt infirmi vi-
sitandi sed etiam eis ministrandum unde de-
la Religio munda et immaculata apud
deum et patrem hec est visitare pupillos
et viduas si scirent homines quid ex illo
opere eis proveniret multum se in hoc
exercerent et ideo dicit sapiens Non te pigeat
visitare infirmos in hoc enim in dilectione
dei firmaberis unde legitur quod in vita
patrum quod quidam interrogaverunt senem
patrem dicentes duo fratres sunt quorum
unus libenter ieiunat alius libenter et
multum servit infirmis Sed multi sunt
in isto opere valde negligentes qui numquam
visitant infirmos immo multi sunt qui
istos qui eis serviunt quando fiunt infirmi
[illegible] vel [illegible] eiciunt eos de domo sua
et permittunt eos fame mori nisi eos
[illegible] subtrahere [illegible] eos
tamquam canes [illegible] locant eos [illegible]
[illegible] Sed hoc est quod domini qui
deberent [illegible] tamquam
[illegible] esset Immo tamquam deo.

quia hic in persona pauperum dicit
infirmus fui et non visitastis me
Secundum opus misericordie est potare sitien- 2)
tem et valde gratum est deo quia
meditur [illegible] unde salvator
Math x Quicumque dederit calicem
aque frigide in nomine meo amen dico
vobis non perdet mercedem suam
[illegible] et [illegible] et gaudia
celestia cumulat unde [illegible]
De [illegible] [illegible] [illegible] volunt accipit
[illegible] mansura [illegible] est
[illegible] eo quod salvator dicit talibus ex
Tercium opus misericordie est pietatis est 3)
cibare esurientem Luc 3 Qui habet
escas det non habenti et hoc est multum
utile quia [illegible] peccatorum [illegible] et
[illegible] et etiam intercessores
[illegible] unde dicit Gregorius Erga diem
iudicii querendi sunt pauperes ut
[illegible] ergo quos pauperes
[illegible] quos foris despicis despicitur
huius seculi [illegible] arbitramur amicos
dei unde carissimi quod pauperes [illegible]
[illegible] eos non solum ut [illegible] sed
ut [illegible] qui vobis in iudicio
[illegible] dicet Esurivi et de [illegible]
immo tales pauperes querent in iudicio
et pro eis intercedant apud deum unde
dicit Gregorius de quodam milite [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
ab eo [illegible] illi dixit
tu nos [illegible] et nos te in die
iudicii [illegible] et quicquid potes
[illegible] tibi et hoc dicto dis-
paruerunt immo [illegible] est
[illegible] legitur de
[illegible] [illegible] dabat
[illegible] quos [illegible]
ante [illegible] et cum illorum unus nollet
[illegible] aquam [illegible] ad
[illegible] dixit [illegible]
me aquam [illegible] nolens [illegible] ego
sum [illegible] et [illegible] tibi quod me
[illegible] pauperibus
Quartum opus est redemptio captivorum 4)
et opus hoc [illegible] utile est quod
salvator in persona talium dicit sive
electis In carcere eram et visitastis
me unde qui in carceribus [illegible] sunt

visitandi sunt et consolandi sunt
sine sint domi sive male et dz aqua
in festis p domu possit liberari dom
Tum eius sua creatio de quo q̄us deus
quis similis tibi erit exceptis in quo
demanu fortior contrari ergo liberandi
sunt et visitandi si eius mali sunt
det ad contrarium movere maxime cum
ad similitudinem ducantur viri ergo vi
sitandi et liberandi sunt si possunt
adiuvari vis d. exemplum Thobie dege
le 7 a duce qui erant in captivitate
posti medita salut dabat. Ca
.47. Sextum opus misericordie est vestire nudos
quod hoc opus deo placet patet in beato
martino cui dominus nocte apparuit vestitus
veste quam quondam egeno pro eius
amore tribuit hoc etiam patet in beato
francisco cum adhuc esset secularis
videant ergo divites qui habent diversa
genera vestimentorum et permittunt pauperes
mori frigore non dubito quod oportebit
eos de hoc reddere rationem in iudicio cum
quibus dicet eis nudus fui etiam hodie
multi sunt hodie qui vestimenta sua
libentius dant gratia vane glorie quam pauperibus
pro misericordia. Et eo etiam non dicitur
solum ysaie sed dicetur eis Ite maledicti
.67 in ignem eternum. Septimum opus est illud
utile et bonum Nam sepius accidit quod quidam
etiam recepti sunt hospites ab aliis probis
ut abraham et loth et aliis quam pluribus
primo aliquid accidit quod ipse deus in forma
pauperis unde dicit gregorius de quodam monacho
qui leprosum deficientem in via in
venit quem proprijs humeris ad aptandum
duxit cum monasterio appropinquaret
abbas illius claustri cepit clamare
currite ad ianuas monasterii venit su
portans dominum. Mox qui leprosus
apparuit redemptor humani generis sunt
illud christus recedens ad celum dixit ei
Tu me non erubuisti super terram ego
te non erubescam super celos. Abbati
autem querenti ubi esset quod portasset
Fratri ergo si fuissem quis fuisset
pedes eius tenuissem unde dominus habitavi
dicit hospes eram et collegistis me
v. Septimum opus unde est sepultura mor
tuorum de illo opere dicitur ecclesiastici .x.

Hoc etiam non prohibeat quando adolescen-
tium sepultura dicit ysaias de isto opere
multum commendatur ille bonus thobias
cui ad iudicandum esset ei quod unus de
filiis israel iugulatus iaceret in via
statim exsiliens de accubitu suo relinquens
prandium pervenit ad corpus et portavit
in domum suam caute ut ad solis occasum
sepeliret corpus quia prohibitum erat
a rege ne quis corpus sepeliret de
filiis israel misso opere multum magna
commendatur a christo quod effudit unguentum
in manus super caput eius unde dicit
bonum opus operata est in me preveniens
ergo ungere corpus meum in sepulturam
meam illud etiam opus commendatur nobis
exemplo brutorum quia mortuo delphino
convenient alii delphini comedant quando
alii pisces et deferunt in profundum
et sepeliunt eum ibi. Tertium opus quod c. 37 psal.
hoc utile est est prudentia corporalis sed
prudentia que est prudentia corporis et
hoc bonum adeo magnum est quod quando
homines in sua sanctitate perficit Nam
prudentia est primum virtutum scia sunt
consilia gaudium vite ornamentum
et totius sanctitatis complementum. Pudico
etiam aliquis est maior prudentia tanto
maior est etiam sanctitate unde dicit dominus
li x. Oratio est ab eo inquinato et non
et similis libido ac pessima prudentia
Adverte ergo magnum dicam post vide prudentia
Et quia magnum bonum est eo suadet
nobis apostolus illud habere .i. cor. x. Dico
non nuptis et viduis bonum est eis
si sic permaneant sicut ego. Quamvis
prudentia fuerit sic bona tamen perfecta prudentia
habet non sit sine prudentia non solum
spiritus sed etiam corporis unde apostolus
prudentiam corporis habet suadet dicens
monialium ad veram prudentiam. Idem
cor. vii. Bonum est homini mulierem non
tangere unde credo nihil vilius esse
homine in ordine ypo redundanti quod habet prudentiam
perfectam que extollit eum bonum virtus
quia sicut sol excellit eum luna celi

sua claritate et splendore et sicut lignum
vite superat superat omnia ligna paradisi sua
virtuositate et sicut aurum excellit omnia metalla
sua preciositate et sicut balsamum excellit omnia
unguenta et liquores sua nobilitate Et
sicut voluntas est super omnes vires anime
imperio et potestate Sic ista puritas vite
excellit omnem hominum vitam sua perfectione
videre virginitas in qua plures perfectiones
puritatis continentur de supremis continentie statibus
unde Iohannes in omni continentia et precipue virginitatis
puritatem tenet tamen dignitatem virginitatis
quamvis non de tantum virtutis sed supremi
status virtutis unde etiam virginitas propter
suam singularem dignitatem exprimere
sunt similiter et ita dicit Augustinus perfecte
habebunt aliquid propter omnium ceterus
insita quod in mortalibus que habent aliud
tamen non ceteris inerit Nota ergo quod
virginitas habebunt tres singularia in
ceteris virtutibus in gloria scilicet amorem
et claritatem fructum Item tercium tempore
status que habebunt similiter in tribus
quos status nullus salvatur primus status
est castitas virginalis secundus status
vidualis tercius coniugalis et in istos tres
status unde nascuntur diversi fructus
Primi de quibus dicit vidualis tercius
decima nobilior nascitur ubi dederit nobiliorem
fructum sexagesimum et aliorum et perfectior
dignitatis gradus de castitate dicit virginali
velut de terra optima nascitur singulariter
fructus maiorum qui de fructu centesimo
excellentissimus dividimus status
virginis inter viduas et coniugatas sunt
intra supremum statum nam Et supremo
statui convenit supremus fructus primus
aureola vero que debetur debetur decori
virginitatis non distinguitur propter hoc
status quia aureola et fructus non sunt eadem
in omnibus Secundo virgines habebunt
aureole specialem quod in pro dicitur sertum
quia sicut sertum quod est in festis et
deliciis communis non sunt magni precii respectu
corone que est communis et in lapidibus
preciosis est tamen mirabile decoris Sic
aureola quamvis non sit de primo celi
est tamen de primo actu et tanti decoris
quod omnes ad istam paradisi et in illa michi est
quod preciositatis aureole comparari omnis quod
sit singularis decor qui debetur
virginibus de corona quod precipue et quod
in redemptione fuerunt doctoribus quia
diversam aspectu et aliorum corporibus
repellerent que pro ipso corpore suo abstinuerunt
vestimenta multi Sicut sunt in vitris ac
teneris vulnera et stigmata propter
passiones propter que fuerunt in patria
ad decorem sicut dicit Augustinus de civitate
dei Et sic dicitur quod virgines sunt et decore
dicitur habebunt quemdam singularem in
corporibus mirabili decore per que
distinguuntur et cognoscuntur alacris
spiritus dei et dicitur aureola quasi
aurea coronula Aurea propter excellentiam
primi Corona propter gaudium carum et
commodum etc et hoc est disposicio corona
dicit Augustinus Gaudium virginum est de Christo
in Christo cum Christo post Christum per Christum
propter Christum sed tamen magis proprie sertum
aureola pro dicitur decor quia gaudium
quia etiam ceteri sancti gaudebunt in
celo de corone aureole et quamvis eius
decorem non habeant unde Augustinus vir
ginibus non loquuntur videbit vos
insita sed destructas etiam multitudo
fidelium gaudebit et non videbit quod vos
vobis quod ipsi non habebunt in vobis
gaudium sed non decorem Sed forte
vere est dicendum quod aureola sit gaudium
de decore non decorum gaudio Et hec aureola debetur
virginibus continent et virgo qui
intrant religionem et ibi promittunt
servare suam puritatem Secundo datur
virginibus que deo perpetuo suam virginitatem
fecerunt ad inferiorem promittunt ut velut
esse quamvis illud proprium ad
necessitate tamen carnis manet ad
tamen in vite sed ad illud propositum debetur
aureolam respondit Tertio datur virginibus
per oppressionem ut si aliqua virgo corrupta
carne violenter non tamen aureolam
amittit quia dicit Augustinus de civitate dei
virginitas est virtus mentis et ideo per
ardorem mentis Quarto virgines habebunt
specialem sui dulcedinem de quo dicit Apocalypsis
14 Hii sequuntur agnum quocumque ierit
Augustinus item virginalis gloria dicit cantare

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

xpm in integritate mentis et corporis nam
virginale id est perfecta unitas ad agnum
xpm scilicet deum sponsum quod perfecte est
uniri in via nisi xpo unde dicit sap.
Incorruptio proximum facit deo. Et ideo
beata et gloriosa virgo maria pro integritate
incorruptionis quam habuit xpo magis
appropinquabit et accepit apud et super om
nes matrem attigit et illic ubi nunc
super choros angelorum est exaltata
Intelligentes virgines virtutem sic. Et id
gaudent felices virgines et nunc semper
eo ardentius quia post agnum currunt
eo velocius unius volunt aliis virginibus
aliis quia quanto mente et corpore fuerint
puriores tanto erunt agno xpo vi
ciniores. Unde dicit aug. de virginibus
Sequimini agnum virginitate mentis
et corporis. Cuius caro utique virgo hoc
inserunt cordibus et corporibus vel
quem iam non abstulit conceptus et
natus. Secundum quod habent virgines
est novum canticum quia dicit integritate
corporis et adeo exultabunt quod gaudium
vetustatis sed semper erit novum. Canticum
est laus et gratiarum actio quia lauda
bunt agnum xpm pro eo sicut dicit glo.
quod sic [illegible] me eis meruit ut essent
virgines incorrupte. Et sicut quidam
dicunt quod non omnes virgines cantabunt
hoc canticum scilicet illi que nec corpore
nec mente aliquando fuerint corrupte
Iuxta illud apoc. Nemo poterat dicere
canticum nisi ista centum quadraginta
saltem adhuc nemo cantabit hoc
canticum quadraginta quattuor nisi mente
et corpore fuerint incorrupti. Hoc autem canticum
tam mirande dulcedinis est quod nunquam
melius vel plus auditum est. Sicut dicit
hoc canticum nemo dicere posset quia nec
adam prothoplasma nec abraham
fidei patriarcha nec david prophetarum
eximius nec petrus apostolorum princeps
cantare potuit unde ait Io. apoc.
Vocem quam audivi sicut erat
sicut citharedorum citharizantium in
citharis suis. Citharedi sunt qui

mentem suam insignat dulcedine spiritus
docunt quod canticum dulcissimum est
melos et qui membra corporis sui super
equuleum castitatis et super lignum crucis ex
tenderunt. Hii coram agno xpo dulciter
etiam citharizant qui per tam singulari
dono demerentur et filius eius unigenitus
ihesus xpus in gaudio ipsius sancti laudent
et glorificent sine fine. Unde dicit aug.
sacris virginibus vos canticum novum
excellens vestrum beatum dicetis et gaudete
quia illud quod dicetur a nobis audietis
felicius exultabit [illegible] nullus erit merito
illis quibus hoc dicetur. Sana agnum qui
vos sequimini illos non deserit vos tran
sibit et abiens non abibit quia erit deus
omnia in omnibus amen. Secundum bonum quod
hoc bonum utile est, est caritas sine qua
nullum valet bonum et per ipsam participatur omnia
alia bona iuxta illud sap. venerunt omnia
bona pariter cum illa quia omnium bonorum mater
est unde aug. tunc laudare dicit ...
est quod est quod possit obesse. Nam sine
ea fides mortua, spes vana est, de
structio nichil est, prudentia inutilis
est, nullum opus bonum sufficit, humilitas
non exaltat, sine caritate pacientia sufficit
nisi deficit scientia inflat ...
sine caritate debita et si non penitus
est tamen non est meritoria est paupertas
et si voluntaria tamen non est. Virginitas
tamen vacua foris manet cum fatuis
virginibus que non habuerunt oleum
caritatis in lampadibus id est cordibus. Unde
breviter sine caritate nichil valet omnia
unde dicit apost. Si distribuero etc. Ipsa enim
est omnium bonorum principium quia ad deum
omnium bonorum ... quia scilicet
deum omnium bonorum finis quia per deum
unde ipsa est illud nobile aurum quod omnia
alia metalla virtutum precellit. Ipsa est
fons dulcedinis qui aliis virtutibus dulcedinem
influit. Ipsa est purpura quod ... per ...
operit. Ipsa est planeta venus que iocun
ditatem amoris influit. Ipsa est
celestis clavis que celum reserat. Ipsa
ipsa est illud notabile nostre signaculum
quod deus ... infundit illo

singulari signaculo et magnam appeti-
tum cant. quare mo sunt signaculum sig-
nare dicitur felix homo qui habet tale singulare
signaculo et sedulus bono magnum appeti-
tum ... dicit fac me tuum signum in bono
Ubi nota quod caritas signum fidelitatis exterius
signum bonitatis interius et signum fidelitatis
1° exterius primum ergo signum est fidelitatis
exterius unde videmus quod iste religiose
virgines velantur et coronantur tunc
imponitur quedam candidissima coronula
de serico vel ~~...~~ de bysso facta crucem
signum continens habens in fronte quod signat
... insignum quod Christum sponsum suum
diligat et cor suum debeat immaculatum
fideliter custodire ne alieno amore umquam
maculetur ut sic ab ipso recipiant coronam
immortalitatis unde dicit eis Christus illud
verbum apoc. Esto fidelis usque ad mortem
et dabo tibi coronam vite. Item etiam virgines
sancte que sunt cum tali corona signate
dicunt quod beata agnes dicebat fili
prefecti qui ipsam a suo amore retrahere
volebat. Ad suum amorem posuit signum
in faciem meam ut nullum amatorem
2° preter eum admittam. Secundo caritas
est signum bonitatis interne quia cor quod
illo signo signatur fit fons vel fluvius
effundens rivulos totius bonitatis se-
cundum amorem aque procedit unde bern.
De isto fonte dicitur in cant. 4. Et sunt
sponsi ad sponsam ortus conclusus soror
mea sponsa ortus conclusus fons signatus
per ortum sponse possumus intelligere
cor virginibus iustum quod sit ad modum
orti debet habere flores diversarum virtutum
et herbas sanctas cogitationum et affectionum
Et iste ortus tunc dicitur conclusus hic quando
mens in domo bene constituta est firmatur
et foris per disciplinam spiritualis conversationis
tunc dicitur fons signatus quando cor signatum
est caritate aqua diffundendo et effluit
fons et rivulus divini amoris qui adgrati-
tatum quod bonum est unde augustinus de
3° moribus eccl. Tertio caritas est signum
filiationis eterne quia cum hec caritate recipimus
signum hoc quod est filius dei unde augustinus
filii distinguit a filiis dyaboli non tamen
habitum non tonsura non corona sed sola
caritate qua tamquam signaculo id est

deo placentium unde dicit glossa super illud
Io 3 Videte ... sunt filii dei quia
dilectio est certum signum quo distinguuntur
filii dei a filiis dyaboli alia signa
sunt communia bonis et malis. Item Io 3
Nos scimus quod translati sumus de
morte ad vitam hic est de non esse
quia ducit hominem a non esse ad esse
humanum angelicum et divinum. Primo ducit 1°
hominem ad esse humanum quia sine caritate
homo mortuus est. Ut dicit apostolus Si caritatem
non habeo nihil sum. Item Io 3 Qui
non diligit manet in morte. Unde
resurrectio anime de morte educendo de
non esse ad esse / ad constituendum nobilissime
vite. Secundo ducit hominem ad esse ange- 2°
licum quia homo natura angelo
minorem facit angelo superiorem
secundum perfectionem caritatis per homo
ascendit superiorem. Item cherubim quia sola
caritas auget meritum et reddit premium
secundum excellentiam meriti unde dicit augustinus
non multitudo scientie non divitiarum
sed sola caritas auget meritum secundum eius
quantitatem nobis datur premium cum quo
vocamur esse angelici quia sic erimus
equales angelis dei. Tertio ducit hominem 3°
ad esse deificum quia deus producens
effectum nobilissimum sic produxit aliud
... melius sed magis effundit sua virtute
Sed caritas deo hominem facit qui est
effectus nobilissimus unde dicit hugo de
sacramentis ... causam quare deus
homo fieri voluit nullam preter dilectionem
invenimus et hoc perfecit caritas tunc etiam
per hominem deificare secundum quod magis et
minus ~~deificari~~ participat de virtute sive
caritate unde augustinus talis est unusquisque
qualis est sua dilectio. Dominica 10

Dominica 10

In caritate radicati et fundati
ephe. 3. Nos videmus ad sensum
quod qui vult edificare edificium
forte et permanens primo ~~...~~ ponit
fundamentum ... cum radice sic fixa
arbor est ruinosa. Spiritualiter quia caritas
est fundamentum et radix fundamenti
omnis spiritualis edificii permanentis unde dicit
bern. Io apostolus hortatur nos fundare

ipsa dicat in verbis propositis in caritate
radicati etc. Circa quod verbum
ad maiorem doctrinam est sciendum
quod ad hoc quod homo in caritate sit
perfectus vel perfecte radicatus vel
fundatus quatuor requiruntur. Primum
est quod amor hominis sit studiosus quod
vero [illegible] ad se aliquid sui amoris eliciat.
Nos videmus ad sensum quod apis mel
congregat desiderare ad florem vel ad ea et
se ad florem dulcem [illegible] semper ad dulcedinem
eliciat quod tamen diu congregat donec suum
alveum totum dulcedine repleat. Mel
Sic etiam qui vult habere dulcedinem ad
perfecti oportet quod se divinis floribus divi-
narum doctrinarum aliquam dulcedinem
divini amoris eliciat. Unde dicit [illegible]
latus et immensus est divine legis eloquium
et velud quibusdam celestibus floribus
ornatum mira oblectatione legentis
animum pascit et reficit quod ipse [illegible] inspiciens
quod meditando semper aliquid invenimus de quo
perfecte laudare possumus et amare.
Unde dicit Augustinus in simili de Trinitate
Non erat segnis ad aliquid dum substan-
tiam dei per creaturas que utique adeo non
[illegible] intuendo ut ipse queratur que
quoddammodo ipse delectatur qui etiam
[illegible] invenit et quod filius
[illegible] creavit invenitur [illegible]
[illegible] triplicem amorem [illegible]
tivitate nobis potest in hac vita
f. 1 primus est amor liber qui dicitur amor sine
initio. Secundus est amor decens qui
dicitur amor recompensationis. Tertius est
amor laudabilis qui dicitur amor fluens.
Primus amor dicitur amor patris ad filium
Pater enim [illegible] habet liberum [illegible]
amorem ad filium sine initio. Sed filius
habet decentem amorem ad patrem et dicitur
amor recompensationis. Unde Io. 3 pater
diligit filium [illegible] que [illegible] tradidit
ei et ea retribuere et ego diligo patrem
ut faciat recompensationem amoris prout ad eum
sicut decet. Sed Spiritus habet quendam
amorem laudabilem quia quasi fluit
in patrem et filium eos connectendo. Unde

dicitur sic Io. x. Ego et pater unum sumus scilicet in
spiritu sancto qui est amor patris et filii.
Sicut triplicem amorem distinguimus habere
quia illum quemlibet primum etiam se extendit
ad inimicos et ignotos. Secundus ad [illegible]
primo etiam debemus habere amorem liberum [illegible]
gratuitum et sine initio qui tunc liber
est quando illos diligimus qui nos adhuc
nec illos qui nobis nihil boni fecerunt
quia talis amor non habet initium per quod
tales amorem nostrum meruerunt. Unde iste
iste amor liber potest dici quia quadam
constricta libertate super egreditur natu-
ralem vel etiam ultimus modus est iste
amor quia dicit Salvator. Si diligitis
eos qui vos diligunt qualem mercedem habebitis. Natu-
rale est quod homo diligat suum amicum
et sibi benefacientem. Sed supernaturale est
et arduum est quod homo diligat qui ipsum
odit et malefacit. Secundo etiam debemus f. 2
habere amorem decentem qui est amor
recompensationis et hunc neque est. Nam sicut
decet ut ei recompensationem faciamus de amore
qui nobis amicitiam ostendit sive sit per donum
sive per amorem. Et si non possumus ei equale
reddere pro suo dono saltem per amorem
nostrum faciamus ei recompensationem quia dicit
Augustinus de [illegible]. Non maius aut
decentius [illegible] est quod dilectione quadam
dilectionis dandum est. Tertio debemus habere lau- f. 3
dabilem amorem qui dicitur amor fluens
et hunc illum laudabilem est et utilis
quia multum venit coram deo. Nunc autem
amor hic est laudabilis et fluens quod
recte cum quadam interna dulcedine
cordis facimus nostrum amorem per fontem
ad omnes fluere sicut omnibus bonis
ut deus eos in bono conservet et perficiat
vel orando pro malis ut deus convertat
eos sicut in [illegible] existentibus compa-
tiendo nunc per in [illegible]
ardentibus orando. Hunc fluentem
et laudabilem amorem apostolus
habuit de quo [illegible] in modum credentes
qui divisa vivere consueverant ex parte
[illegible] quod multa comparabant dum
omnibus prodesse conceperunt. hinc amor

Con[tra] pusil-
l[animitatem]

quanto in deo ardencius colligit tanto latius
conferta desideria porrigit / et quanto amplius
sic inter diffluit tanto minori modo
se unum ad te colligit Deo latet in deo. Ite[m]
amor non debet esse affectuosus ut se
proficiat. Nos enim quicquid quisque
diligit aliquid eius amore nequaquam
saciatur sed semper proficit in suo amore
desiderio / iuxta illud Ecc[lesiastici] Qui me
edunt adhuc esurient / esta esuries
nichil aliud est / quam cordis desiderium.
Secunda causa vere deum amantis cuius amor
non saciatur. Secundo amor eius qui tanto culpabilius
minus fuit non est et hec est ratio quia
dicit Leo papa in sermone Si deus dilectus est
nullum debet habere terminum caritas / quia
nullo potest claudi dei caritas quia causa divino
amore estuans / tamen libenter vellet habere
dediciam dilectionem quam angeli seraphin
ut in eius amore semper arderet / tamen
libenter habet / dediciam dilectionem quam angeli
cherubin ut deum cognoscendo plene et
cognitum plus amarent. Item tamen libenter
haberet desponsionem quam omnes angeli / ut ipsum
tantum quantum angeli laudare possent
tamen libenter haberent devotionem quam omnes
homines habent ut ei tamen quam omnes homines
servire possent. Cum hoc libenter haberet
tantam fortitudinem quam plus habent causa
aliqua in mundo ut haberet in dei servicio
exponendo possent. Tercio causa est quia modus
amandi deum est modus sine modo. Vnde dicit
augustinus libro confessionum modus est deum diligere
sine mensura debere laudari et amari
ab hominibus quos ipse fecit in gloria sua. Bernardus
Tercio causa huius amoris est quod homo
faciat bona opera sine intermissione. Sicut
Secunda dicit Gregorius amor dei non est ociosus
operatur enim magna si est Si autem operari
renuit amor non est. exhibicio enim
operis est probacio amoris. Vnde nota quod
talis debet operari quantum homo debet operari
bona et iusta et reputare indigna
attendendo illud salvatoris Luce
Cum feceritis omnia que precepta sunt vobis
dicite servi inutiles sumus quod debemus
facere non fecimus quia et si nichil
nobis conscii sumus tamen in hoc non iustificati
quia adhuc aliquid esse in nobis

post quadraginta annos quia dicit ipse omnes
iusticie nostre tamquam pannus menstruate
magnum enim deducere sunt ad eternam
domine iusticiam / et valde tamen pudet
qui peccatores iustificant Id est non sunt
sicut erant et Secunda dicit augustinus super
illo verbo Si deponi custodiunt iudicium
semper in iudicium comprehenditur / quia vere
ad iudicium putabatur et tamen expectabatur
propter merita operis que deesse supplicando
sequuntur iusti ultimos Homo enim
sibi sufficiens est ad salutem Secundo talis 12
debet operari multa et reputare pauca. sicut
fecit iste patriarcha Iacob qui serviit pro
uxore rachel septem annis et vi-
debantur sibi dies pauci pre magnitudine
amoris quando iste vero diutius et
pro hoc [illegible] Cum enim amanti que
volumus tarda videantur Et hec est ratio
quia adhuc septem annos pro ea
servivisset sicut eciam fecit antequam
ea traxisset / vel dies vocat duos
labores / quia ibi labor fuit eis parvus
et levis / eo quod laborem levat amor
quia dicit beatus Ber[nardus] Vbi amor non difficultas
exhibetur Tercio debet operari magna 15
et putare pauca et modica ita quod
dicat illud sap[iencie] Modicum laboravi
et inveni michi multam requiem
quia dicit Gregorius amanti nil magnum
Bene magnus nichil magnum Item
qui magnam habet caritatem magnus est
et qui modicam modicus est et qui nullam
nullus. Augustinus nichil magis amicicie
caritati contrarium quam id quod caritatem
ipsam iam iusti deserunt quia caritatem
deserunt faciunt modica et reputant
valde magna Breui tempore deo
serviunt et reputant longum et parum
indigna / et reputant dignatione hii
sunt qui serviunt deo in modo paucum
et modicum / in modo dicendo tot missas
audivi hodie tot panes pro deo dedi
hodie tot pauperes dixi hodie Tot
peccata feci in paucio serviunt hec
propter deum dimisi et propter deum feci
et hoc propter deum sustinui In mensura

tot annis deo servivi sed ipsi non habent
amorem ad deum sicut habent amorem
ad deum sibi videntur unde amorem ad
deum cum quo possunt ipsum facerent non
computarent ¶ Quarto ostenditur quod si amor
habens sit saporosus ut ei nichil nisi
deus sapiat nota videamus ad oculum
quod rivulus emanans a fonte propinquius
delectabilior est Unde ait [illegible]
quod emanans sincerior et emanavit
a fonte divine dulcedinis et ideo propinquius
prefatus amoris quo homo qui deum diligit
nichil aliud nisi deus sapit unde
dicit Augustinus ¶ O dilecte anime mee si
flumen esset a fonte divino derivatum sapore
ut nichil sapiat nisi deus ¶ Quanto
eum aliquis deum perfectius amat tanto
magis eum amor eius [illegible] et
quanto magis [illegible] tanto magis
suavius deum amarem [illegible] unde
dicit Richardus de sancto Victore Amor est dulcedo
[illegible] intimi et quanto ardencius
amat tanto suavius [illegible] unde dico
quod talis homo qui dulcedinem divini
amoris degustavit illi deus adeo
[illegible] quod nichil ei sapit nisi
deus et ex illo procedit quod homo
[illegible] in divino amore radicatur et [illegible]
[illegible] quod [illegible] omnium [illegible]
unde deus dicit Sapiencia ¶ [illegible]
[illegible] in me [illegible] et ego
transiens per te [illegible] ad me et
[illegible] aliud in vita [illegible] laudabile
nec amabile preter me [illegible]
sit [illegible] tunc [illegible]
apostolo Nulla creatura poterit nos separare
a caritate Christi ¶ Et ideo [illegible] qui nullus
vult a re dilecta separari nisi per
magis diligibile Unde ait [illegible]
quod summa perfectio nobis [illegible] diligenda
est in deo qui est summum bonum [illegible]
nisi [illegible]
bonum Et ideo homo qui dulcedinem divini
amoris degustavit perfecte non vult
ab eo per aliquod magis bonum separari
[illegible] divini amoris dulcedine [illegible]
ut dicat illud Canticorum [illegible]

me rex in cellam vinariam ordinavit
in me caritatem ¶ Quarto ostenditur quod
amor habens sit [illegible] ne mercedem
inspiciat perfecte cum amor [illegible]
se [illegible] exhibet et ostendit quia sic diligit
deum [illegible] se diligit quod ab ipso non querit
sed semper ipsum non propter mercedem sed
propter se ipsum gratis colit unde dicit Augustinus
¶ [illegible] deum diligit nisi ipsum
velle [illegible] non aliud ab ipso quam ipsum
[illegible] quod ipsum ipsum non diligendo
¶ [illegible] dilectionis [illegible]
apparet quod homo toto corde tota virtute
et toto desiderio se in deum erigit ¶ Et tunc
ipsum propter se diligit quod nec aliquod
temporale bonum [illegible] regni eius [illegible]
querit sed ipsum solum propter summam [illegible]
et [illegible] bonitatem et [illegible]
ipsum diligit unde dicit Augustinus super [illegible]
Non est castus amor quando deum ab
mercedem diligit [illegible] ipsum aliquid
querere [illegible] tibi sufficit quod [illegible]
sufficit tibi deus ¶ In ipso enim tota
bona inveniuntur que in amato querit
[illegible] ¶ Aliqui enim [illegible]
querunt sapienciam et [illegible]
aliqui [illegible] delectationes
aliqui potestatem [illegible] aliqui
[illegible] divicias [illegible]
aliqui [illegible] ut sublimentur
¶ Sed hec omnia perfecte in deo reperiuntur
[illegible] unde ¶ Si homo querit sapienciam
[illegible] est plena sapiencia quia est fons
sapiencie [illegible] ¶ Si querit
pulchritudinem ipse est pulchritudo omnium
Nam pulchritudinem [illegible]
[illegible] ad plenum admirari non sunt
¶ Si divicias homo querit [illegible]
eius divicie et gloria unde dicit psalmus
¶ [illegible]
[illegible] deus
[illegible] omnes condiciones [illegible]
que desiderantur et queruntur [illegible]
[illegible] nichil aliud
ab ipso debet querere quia in ipso sunt
omnia que queri possunt [illegible]

sine primo diligitur unde dicit Hugo de s. Victore
in libro de amore dei Veraciter perfecta
caritas premium non requirit ex quo vindicta
non manet Unde nota quod totum premium
provenit ex amore quia deus amorem
remunerat cum amare remunerat
1° primo dico quod deus amorem remunerat
quia opus eternum quod est deus non
meretur nisi merito amore qui dicitur
caritas vel nisi spirituali amore confor-
metur qui non est aliud quam deus
quidsicumque aliquid ut tamen quodquam
eius opus fiet deo accepta quia opus
quodcumque est de se transitorium et non
meretur aeternum nisi aliquo aeterno hoc
autem aeternum est caritas deus enim caritas
dicit apostolus Caritas nunquam excidit
quia ceteris virtutibus deficientibus sola
caritas manebit in patria et ratio huius
est, quia eius dileccio sicut ut dicit augustinus
Vita copulans amantem cum amato
Ubi magis copulabitur ibi magis
amabimus Sed hoc erit in patria igitur
2° pro de caritas nunquam excidit Secundo deus
ex amore remunerat nam caritas qui
cum cuncta bona facere cogit eum
cogit ut eum amore remunerat quia
quod diligit unde dicit augustinus Deus
quoniam ab eterno habuit omnem sufficientiam
et nullius indiguit sed quia naturalis
bonitas que in se influens est omnis
boni bonum sed infinita dileccione qua
homines dilexit quod cogit ut omnia
creaturam quantum infinitatem vidit
careret et hominem quem propter eam causam
dilexit in se et non daret et hoc non
fecit ut homo quodcumque dilecti in libertate
sui spiritus sequeretur totum cum omnibus viribus
animam et corpus deo daret et offerret
in vera caritate et sanctitate ad finem
in hac vita et ut sic premium amoris
post hanc vitam ex amore suo reciperet
3° Tertio eum amore remunerat premio quod
amor sive caritas consistit in unione
quia caritas vel dileccio est in unione
et fruicione summe bonitatis et possessione
eternitatis Sed possumus aliquem dici

Nos amore mentis quod ego quo primabimus
terrestris est de amore quo ludimus et
quo primabimus quia amorem quo nunc
nunc sequimur ipso palliata quia
videmus per speculum et ymaginem in
enigmate sequitur ex primo ideo
quia unum meritum quo perfidem et spem
deo meditare Sed tamen possumus ipsum
non sunt data quia licet in hac vita
sperat non tamen tenetur Unde illud
possidebimus hostis mei apprehendi dilecto meo
at ille declinaverat et transierat sed in
amore quo primabimus ipso demitur
quia videmus facie ad faciem in
essencia deitatis omnino immediabiliter
quia tollitur omnem mediantis hanc
communionem Et fides spes et sola remanebit
caritas que nos cum meritis coniunget deo
possessione eterna stabili quod sicut deo cum
tenebimus quod nunquam amabimus scribitur
Tunc quibus beati dicere sed inveni
quem diligit anima mea
textum cum in ... dileccione ...

Dominica xi sermo

Videlicet obsecro vos comi-
tacione spiritus Ephesios 4°
Nos videmus adhesionem
quod creatum deum bene conciliatur ne
sed bene disperare ad aduersarios
Consilio sanctis applicat quod ad
inveniendum ordine tempus loco inquisitis
tenent quoniam donaret Unde et
in unitate spiritus colligamini nos suadens
in verbo predicto et. Colli et Circa h. vi
quod verbum ad meam doctrinam
est sciendum quod caritas hic vocatur unitas
spiritualis propter quod primo unit homines
in se ipso colligit cor in se ipso Et
manet individua nec amplius in
diversum vertitur Tercia quoniam cor
dividitur tenens a deo amore
sed dividit et ad mutabilem amorem
temporalem sic quod dividit et sic necesse
dividitur quia hominem ad diversa
desideria trahitur quia non apparet
quod bonum sed multum unde augustinus
12 de confessionum ab uno te
deviando et diversa evanui et secundo cor quod

in se illa non habet veram unitatem .
quia caritas dividitur quatenus
ad illud quod amat tendit et trahitur
Vnde eciam dicitur ... conceptum est
unum vincit quia primo ab homine
recedit Vnde Boecius tercio de consolacione Quod autem
unum non est bonum quia se primo
ab unitate dividit Sed quia ipsa
caritas cor possidet tunc intra colligit
et unit a carnali amore evellit et ad
unum summum bonum convertit et quia cor
illud unum solum bonum diligit tunc
appetitus ad multa appetenda non trahitur
quia in hoc uno bono omnia appetenda
invenit et sic in isto uno cor indivisum
efficitur de hoc uno dicitur luce 10 porro
unum est necessarium et vere illud unum bonum
est necessarium quia ex ipso dependet tota
vita Vnde Salomon omni custodia custodi
cor tuum quia ex ipso vita procedit
Vnde totaliter michi debet esse ad hoc omnium
et non dividatur ad multa transitorum amorem
creaturarum quia ex hac divisione mors anime
procedit Vnde dicitur Osee 10 de amatoribus
mundi Divisum est cor eorum propterea
peribunt Si enim homo mitteret manum
vel pedem in aliquo [illegible] non moreretur
sed Sic male scinderetur tunc cor suum
divisum gladio mordaci amoris huius
vite post tardius huc alia illuc et ex hac
inordinate peccatorum et per se penosum
efficitur Augustinus 1o confessionum Iussisti
domine et ita est ut pena sua sit sibi
Exemplum 1o. inordinatus animus Secundo caritas unit
hominem cum suo amico et hec quedam
unitas omnibus hominibus dulcis est Vnde
dicit Augustinus 3o confessionum Amicicia hominum
caro ~~dulcis~~ nodo dulcis propter unitatem
de multis animis est ... dulcis . Et
quilibet homo propriam appetit et contristatur
de illo quod hanc unitatem dissolvit Vnde
videmus ad sensum quod amicus tristatur
quando ab amico dilecto separatur quia
dicit philosophus ethicorum 9 amicus est alter
ipse huius cognicio est quia caro cum
abscinditur homo contristatur quia
ubi fit unitas divisio hanc unitatem
corrumpere consuevit Caritas que est virtus
unionis amantis cum amato sicut
narrat Augustinus 4o libro confessionum Et

quidam homo sic dilexit suum amicum
ut sibi videbatur tamquam in eo Itaque videbatur
ei quod una tantum anima esset in ambobus Vnde
dicit ad suum amicum dimidium anime mee
Vnde amicus quia sic fuit ad finem ergo
sentiebam animam meam et illius
unam fuisse in duobus corporibus Ideo michi
horror est vita quia nolebam dimidius
vivere et mori metuebam ne totus ille
moreretur quem multum amaveram et
per hoc factum patet quod amor naturalis qui raro
stat sine amore carnali qui est falsus
amor et adeo est malus Seneca dicit
dyonisius in libro de divinis nominibus amor car-
nalis non est verus amor sed longinquum
ydolum veri amoris et causa est [illegible]
quia quia quod homo magis diligit
hoc sibi ydolum est dicit Augustinus Tale
unitatem sic ideo amor naturalis facere
quia raro stat sine inordinato amore
Secundo ergo sic facit amor spiritualis qui
caritas dicitur quem illum longe antecedit Nam
amor naturalis corporis unit suo amico temporaliter
Et ideo dicit Augustinus 4 libro confessionum
... animas ... unitur amicicia re-
mortalium dilaniantur cum eam amittit
et non sentit miseriam quod miser est antequam
eas amittit Sed certe amor spiritualis qui
vera caritate unit suo amico unit eternaliter
et ideo nunquam amittit sicut fuit prius
modo Vnde in libro confessionum dicit Augustinus Solus
ille nullum carum amittit qui omnes
in illo caros habet qui nunquam amittitur
Et addit ibi Augustinus Beatus qui te amat domine et
amicum in te et inimicum propter te non
amittit Vnde notandum dicit Fulgentius in quodam
libro de gestis Romanorum quod antiqui
Romani depinxerunt amorem Sic
enim fuit depicta eius ymago ad modum
iuvenis pulcherrimi induta erat veste
viridi faciemque et caput huius
discoopertum In fronte huius ymaginis
scripta erat [hiems] yemens et estas Lateri
huius ymaginis erat apertum ut cor videretur
In corde autem scriptum erat longe et
prope In fimbria autem vestis huius ymaginis
scriptum erat mors et vita Et pedes
huius ymaginis erant nudi et calciati
Ecce hec descripcio veri amoris quia

continet in se octo que dicuntur hic verus amicus
1m primum est ergo quod dicitur hic verus amicus
est verus amor inter amicos nunquam
deficit senescit. Et hoc bene figuratur in isto
quod ymago ista erat depicta ad modum
iuuenis pulcerrimi quia amor qui nunquam
senescit nunquam est verus ut dicit sapiens Ecclesiastici
9. non derelinquas amicum antiquum
2m nouus enim non erit similis illi. Secundum quod
verus amor videlicet hoc est quod semper
in honesta conuersacione debet versari
quod bene figuratur quod ymago erat vesti-
ta tunica viridi que significat in rebus letis
3m et honestis. Tertium est quod verus amor debet
hoc in se in opere ostendere quod bene figuratur
in illo quod ymago ista habuit faciem et
caput discoopertum. Insignum quod verus
amor non diu potest in corde latere sed se
pandit in opere. Unde dicit Gregorius Exhibicio
4m operis est probacio dilectionis. Quartum est quod non dicitur
in prosperis nec in aduersis deficit quod bene
figuratur in isto quod in fronte huius ymaginis
scriptum erat yemps et estas id est aduersitas
et prosperitas. Insignum quod amor si est
verus semper est quietus tam in prosperis
quam in aduersis. Et ideo dicit sapiens Omni tempore
5m diligit qui verus amicus est. Quintum est
quod verus amor facit secreta cordis
detegere et hoc figuratur in isto quod latus huius
ymaginis erat apertum ita ut cor videre-
tur insignum quod corda verorum amicorum debent
esse denudata. Itaque vnus alteri sua secreta
que in suo corde clausa habet reuelet et
cum eo deliberet quid agat. Unde Seneca
Omnia cum amico delibera sed de ipso
amico primum quia nocuum est omnia
secreta mea mille reuelare vix enim vnus
inuenitur qui seruat amici secreta celata
Unde verus amicus id est dicitur potest cui quis
tute suum reuelare potest. Et hoc dicit Augustinus
in libro de vbius(?) apud illud manimenta
secreta passionis duo cum corda consilia
6m mea confundo audiens. Sextum est quod
absencia amicorum non debet tepescere
quod bene figuratur quod in corde huius
ymaginis scriptum erat longe et
prope. Insignum quod verus amicus diligere
debet amicum siue presentem siue longe

absentem. Nam verus amicus qui non
potest videre amicum presenciam fungit sibi
amicum silencium. Canonica in quod est ne
habeat fiat ex amore naturali vel carnali
amore quia talis amor nocuus est
Nam homo ex tali amore fuit ergo
in ydolatre. Septimum quod verus amor dicitur 7m
hec est quod in morte et in vita debet
perseuerare quod bene notatur quod in fimbria huius
ymaginis erat scripta mors et
vita insignum quod verus amor debet esse
perseuerans et constans non solum in
vita sed eciam in morte quia quod
iam est mortuum adhuc in corde
amantis viuum est quia amoris quasi
vitalis est et illud quod iam sit mortuum
est in amatore viuit. Octauum est quod 8m
amor semper debet esse diligere absque
mala intencione insisto quod bene
figuratur in isto quod pedes huius ymaginis
erant nudi et eleuati a terra insignum
quod affectiones amicorum debent esse nude
sine mala intencione id est amore et ele-
uate a terrenis ut quod affectio amoris
illorum sit celestis et diuina ut ipsa in deo
incipiat et cum deo semper finiat et
hec est conuersacio veri amoris. Tercio 3m pu[n]c[tum]
caritatis qualiter vnit hoc in suo
processu quia quando mens diuisa
vniat tunc cor in se vnitum dimidia
corporis dulcedine quia cordibus propriis
sic cordibus vnum efficitur desiderat et
cordibus perfectus sic coaptat Itaque gaudet
cum gaudentibus et flet cum flentibus
non ut solum sit socia in tribulacione
in presenti vita sed eciam socia in consolacione
quia sicut socii estis tribulacionum eritis
et consolacionum. Talem vnitatem facit
caritas cum apostolo cum processu suo
de quo dicit Ieronimus(?) ... candidis
que diuisa vnum conficient vnum
cor Pauli prima diuidi appellabat
dominus multa produxisse incipiebat. Cum
tu autem in deo colligit quanto latius
profecto desideria spargit vnde videmus
quod quanto magis caritatis cor in se
cum deo vnit tanto magis procedit

dividit quod in persone dicendo non est sed
magis vera unio Namque hec temporis
ubique quod omnis dividit amor in deo
corde unit enim personas affectu dividit
quia unum est una et eadem anima
cordium unire unde de ea potest dici
illud Actuum 4 Cum esset una anima et
permanens unum animam invenit talem
unionem fecerunt inter illos perfectos homines
de quibus legitur Actuum quod multitudinis
credentium erat cor unum et anima una
quia nec voluntatum varietas nec rerum
proprietates corda et animas dividebat
quos caritas uniebat in unum quando
perfectionis vinculo quod membra capiti
communicant cum suo quaerit
in unum corpus in mutuo per capo
Ita quod quilibet fidelis dicere posset per prophetas
ego sum omnium timentium te Et ex
ista unione fit iste funiculus de
quo dicitur Ecclesiastes funiculus triplex difficile
disrumpitur

Sicut nos unum sumus et ergo inceptus
quid nunc ut sint unum consuetudine
i. d. vellet valde ut sic nos in ista
natura et eadem trinitate tribus unimur
amore absque confusione et divisione
sic ut nec unitatem essentie dividat
personarum multiplicitas quae non multiplicat
naturam nec unitas contrahit distinctio
trinitatem personarum Sic et ipsi unici
in nobis nostra caritate non solum eandem
unitatem sed quemadmodum solum equalem
similitudinem Quanto caritas unit
homines spiritualiter in deum licet vera et
perfecta quod caritas unit homo deo et homines
deum non solum ita in effabili unitate
qua una unitas est eius ubi unitate
persone sed etiam purissima unione de
qua dicit apostolus qui adheret deo unus spiritus
est cum eo Certe licet unio est unio
veri amoris quo homo totis viribus
et precordiis eius voluntati conformis
efficitur et sic unus cum spiritu divino unitur
voluntate Unde dicit augustinus libro de
verbo domini per amorem deo coniungimur
Amor facit unum spiritum de duobus Ista
unione eadem beatus augustinus deo unitus
Unde legitur quod dixit semel quod sunt

ab ipso quod cadit in contemplatore quantum
diligat eum Fertur dixisse sanctus Augustinus
nisi esset claverum daturum tibi cuncta in
potestate et dixit non diligis me magis
Fertur utique dixisse Si tu velles me magis
esse deum et tu velles esse augustinum ego vellem
esse augustinum et tu deberes esse deus nichil
magis mee dilectionis possum tibi ostendere
hanc dilectionem deus in eo probavit
et per hunc ut autem hec unio amoris
fiat in hoc necesse est ut cor amantis
liquefiat ut impressionem possit in amato
hoc autem solum liquidum dico In quo
omnis forma imprimi potest et hoc caritate
cordi amato convenit propter quod quomodo
iste propheta dicebat factum est cor meum
tamquam cera liquescens in medio ventris
mei Tale quod cor abile est impressionis et
unire similitudine forme divini amoris Unde
etiam tali cordi potest imprimi Sumus
iste sponsus in cantico Pone me
ut signaculum super cor tuum et super brachium
tuum quia fortis est ut mors dilectio
tua Sed tamen advertendum est quod unio
non potest esse perfecta in ista vita sed post
hanc vitam quod propheta eorum gloria
dei tunc enim divina gloria penetrabit
totum hominem et faciet ipsum quod unum esse
non per naturam sed per participationem gratie
Nam magna est passio cor amantis et
intus sic erit ostendimus quod homo trans
formabitur in deum Dominica 18

Dominica 18.

In omnibus divites facti estis in illo
1 Cor 1 Nos videmus ad sensum
quod qui vult aliquem inducere ut in
amicitiam et amorem illius a quo intendit
recepit fixius permoveat bona recepta ad
memoriam ipsius reducat Sic beatus apostolus
ait facit in verbo proposito dicit in ad Ro
Circa quod primum ad meam doctrinam
est sciendum quod adeo recepimus et recepimus
Certe divitias prime sunt dicte divitie
naturales et hec divitie sunt potentie anime
que tam bona sunt quod sine eis recte
vivi non potest ut dicit augustinus de libero arbitrio
Virtutes quibus recte vivitur magna
bona sunt species quorumlibet corporum sine
quibus recte vivi non potest minima bona
sunt potentie vero anime sine quibus recte

Rom 42 — quod prime divine

veri non sunt media bona sunt et quia
sine hiis homo recte vivere non potest. Tercio
dantur deus homini preciosis bonis que aliis
infidelibus ditavit. Nam infinitus est
thesaurus est in potentiis anime accumulatus
quo qui anima bene utitur hoc thesauro incom-
parabili sibi apud deum acquirit. Unde ta-
le illud Sapientie: Infinitus est thesaurus hominibus
quibus qui usi sunt participes amicitie dei facti
sunt. Unde dico quod anima infinitis virtutibus
infinita est non quod vires eius infinite sunt
tamen nulla creatura infinita potest implere. Quod quo-
modo sit sic capacitas apparet nobis quod anima
infinita est quia a nobis capacitatis adeo
ad plenum profunditatem non potest quia sicut mare
nunquam impletur nisi quid aliquid creatum propter
potuit plene profunditatem quod possit aliquis
naturales virtutes tam nobilissime creature
profunditatem. Nam libertate voluntatis superat
omne creaturale transcendit amplitudine
immediate capacitatis. Sed deum capere qui
infinitus est nobiliter. Item voluntas superat
omne motum sibi oppositum et bonum eligere
et per alias virtutes suas potest ac infinita
facere. Unde dicitur ipsa de summo bono creatum
mirari. Item altitudinem et magnitudinem profunditatis
et abyssi terrea et mirari virtutes eius
potest tantum enim naturalibus bonis eam deus
ditavit in virtutibus suis quod sub celo non est creatura
que eam assimilari possit. Unde de ea dicitur
Trenorum: Cui te assimilabo virgo filia Syon. Na-
turam creatura nobilior est quia dicit Augustinus
super Genesim quod omnem corpoream creaturam nulla
excellit dignitate. Et multo enim deus tantis
naturalibus bonis animam sublimavit quam
sibi specialis creature in sua civitate in
sponsam predestinavit. Unde Bernardus in
sermone: O anima munda unde tibi tanta hec gra-
cie sponsa nupta esse ... quod deputavit
angelis proprium. Unde tibi hec ut ipse sit
sponsus tuus cuius pulchritudinem sol et
luna mirantur cuius bonitatem dando per
oblivionem que dederunt tibi ut ipsis scia
mensa eius denique thalami sponsi
ut introducat te rex in cubiculum suum.
Nota ergo quod anima inter alia dona recipit
adeo adeo tam specialia dona. Primo

naturalem pulchritudinem per hoc quod ymaginis
impressionem. Et quia impressio ymaginis
similitudinem ponit terra imprimitur sigillo
et licet cera sit aliquid non quod sigillum
amittat recipit tamen aliqualem similitudinem
sigilli sic etiam anima licet sit aliquid non
quod deus recipit tamen in se aliqualem
similitudinem divine ymaginis. Unde
dicit Bernardus: Filii tui sunt melius anima tua
ipsa est ymaginis nobilissime similitudinem et
ex hac impressione divine ymaginis anima
recipit tantam pulchritudinem quod ex hac
excellit omnem formam corpoream quamlibet
pulchram. Unde dicit Bernardus in libro de laude
divina: O felix passio ut corporalibus omnibus
magnitudine eius pulchritudinibus preferens
omnibus hiis que sunt ... subscripta de-
corata et esse videntur. Secundo anima
recipit dignitatem naturalem quod etiam
inflante corpore quamdiu est in corpore
se facit bene animale delectabile et perpetuale
bene facit per suum benefactum fortitudinem
quia corpus motum suum nec potest eorum
deportare hoc de sua virtute quod dum
in corpore est diffunditur usque ad ultima
loca facit etiam corpus de sua virtute animale
quamdiu in corpore est. Unde videmus quod
anima separata a corpore per corpus datur
in palorem et in omnem deformitatem
facit etiam corpus sua virtute delectabile.
Hoc enim videmus aperte quia quamdiu corpus
sub delegatione ab anima et mundicie tantum quod
moderatur sit abhominabile adeo ut
nunc sanctum aliquod fiat et corpus
etiam corruptum putrescibile. Unde videmus
quod quis dicitur anima a corpore corpus eo
corrumpitur quod est in putrida multe
animalis inpulchritudine recipiant. Tercio
recipit anima adeo specialem naturalem
claritatem nam anima habet adeo
lumen quo ipsum cognoscit naturaliter et
quo ad ipsum naturaliter appetit etiam qua
bonum et malum discernit naturaliter. Primo
dico quod anima habet naturalem claritatem a deo
qua ipsum naturaliter cognoscit. Unde dicit
Boecius libro de consolacione: Deum omnium
rerum principium et bonum esse [illegible]

concepto probat auarum in creatore per
distinctionem rerum deuenit ad vnum
ingenitorum creatorum considerans quod omnis
aqua ab vno emanat fonte Sic ad
creatura ab vno emanat creatura et licet
quidam adorent solem quidam lunam
quidam arbores vel alias creaturas
sciunt tamen ista non esse verum principium
sed magis principiata Secundo habet a
deo naturalem claritatem qua unum naturaliter
appetit vnum deum tamen nunquam tamen aliquem
hominem paganum tam peruersum quod animam
suam in manu faceret hoc appetitum Vnde
omnes homines bonum appetunt quamuis
huiusmodi homines in appetitu suo nimis boni
exorbitent vnde boecius 3o libro de conso
latione philosophie quamuis hominum natura infirma
est vestigium boni nequiuitatis Sed ad
fallacem error adducit Quia licet
paganum licentia inde deum appetunt
non tamen vero modo quia in fide deficiunt
Tertio habet a deo naturalem claritatem qua deo
naturalem intelligit bonum et malum quod
distinguit vnde si nunquam predicarent veritatem
doctores ad hunc tamen quodam naturali lumine ad
inspiciendum sicut sunt [illegible] agnoscet homo ista esse
bona et esse facienda et ista esse mala
et esse dimittenda hinc est quod mala
paganum ad quos nullus propheta vnquam
predicauit peruenit de bonis agendis et
malis vitandis Deprehenderunt aliquid
faciendum tamquam bonum et aliquid di
mittendum tamquam malum propter consideraciones
et hoc quod detestantur aliis prohibuerunt
et legem inter se fecerunt Secundo dic
dicuntur diuicie temporales et esse diuicie
temporales quia transeunt et a natura
homini aliena quod alienum quicquid homini
scilicet preter naturam homines est et est contra
illud ad quod homo creatus est Homo enim
ad hoc creatus est vt deum cognoscat
cognitum diligat et dilectum fruatur ad
firmitatem [illegible] videmus enim
homo nascitur nudus intrat in mundum
Nam videmus quod terra vestita est herbis
vegetantibus et floribus arborum tectis
et foliis pecora lanibus et aues plumis
et pennis Sed solus homo in creaturis
nudus nascitur et nudus in terra dicitur
Vnde apostolus thimo 6 Nichil intulimus in

hunc mundum quod si diuicie essent a natura
homines nam verum nos diuites crearet
vt esse ambo de naboth historia Non sunt a natura
diuites quia omnes pauperes crearet Neque
eundem vestimentis nascimur neque auro
neque argento nascimur neque cum auro
vel argento creauit Vnde nos sicut
in lucem exiens [illegible] Vnde
nos recepit terra quos edidit Certe quo
triplices iste diuicie sunt preter naturam hominis
et ideo multo deberent homines attendere
ne apponerent cor suum ad diuicias Et
iuxta quod dicit propheta Diuicie si affluant
nolite cor apponere Cor suum ad diuicias
apponunt qui non curant quomodo eas
acquirunt dummodo eas habeant quia dicit
philosophus decima ethica largitas diuiciis habet
debemus Deus non dampnat Sed ne
cor illis apponatur vetat [illegible] o bone
conseruato diuicias iusta si affluant dist
[illegible] longa Sed hoc multi inueniuntur
qui mundum eciam appetunt et apponunt cor
suum istis temporalibus diuiciis quod non
curant quod contra deum accidunt contra
deum eciam sunt de quibus illorum quod
qui summam beatitudinem credunt consistere
in diuiciis de quibus dicit propheta Beatum
dixerunt populum cui hec sunt Sed vtique
hii semper errant cum quia omnis
temporalis beatitudo falsa est et inferna est
Nam cum labore acquiritur cum timore
possidetur et cum dolore amittitur et [illegible]
temporalis quia hodie extollit et cras
non inuenitur quod omne quod in tempore
acquiritur et in tempore amittitur Sed
vnde dicunt illi qui modo sunt in inferno
illud Sap 5 Quid nobis profuit superbia
diuiciarum iactancia quid nobis profuit
transierunt omnia Nota igitur quod beatitudo Nota
temporalis est falsa et inferna quod per
quedam triplicem probo quia in celo
non acquiritur Nam si modo esset aut
vel deus indigeret vel angeli vel sancti
Sed modo deus non indiget quia dicit
augustinus in quodam sermone dei beatitudo
non minor fuit sine nobis nec maior
fuit ex nobis nec exaudiuit nostri
bonis Item angeli non eam quia non
sunt spiritus immortales et incorruptibiles

Bona corporalia [illegible] ad vitam corporalem
sunt corruptibilia et non possunt animam satiare
[illegible] sed potius inflare. Unde dicit [illegible]
ad [illegible] [illegible]. [illegible] quod
nobis [illegible] et bibent sed ergo [illegible]
invisibili utor qui ab hominibus videri
non potest. Item sed mortuo non indigent [illegible]
[illegible] quia tamen [illegible] divitias
contempserunt [illegible] propter deum [illegible]
apostoli [illegible] sunt ut [illegible]
[illegible] et ideo quia [illegible]
mortuo non inveniuntur ideo non [illegible]
falsa et infecta. Secundo dico quod sunt
et infecta quia animalis [illegible] ac
[illegible] quia etiam [illegible]
[illegible] et ideo dicit [illegible] Tertio ipsa [illegible]
et habundantes in seculo obtinuerunt divitias
carnales et valde magni sunt [illegible]
[illegible] qui hodie non sunt in puncto
veniunt in profundum inferni. Et hoc est
quod dicit beatus Iob ducunt in bonis
dies et in puncto ad infernum descendunt
Et quia ista [illegible] temporalis [illegible]
est [illegible] [illegible]
[illegible] tanto aliqua bona spiritualia
despicienda sunt [illegible] quanto [illegible]
quidam esse mala. Tertio dico quod temporalis
[illegible] est falsa et infecta quia
tamen ubique loquitur. Nam mundus
laudat pulchritudinem corporis et nobilitatem
[illegible]. Sed scriptura dicit quod [illegible]
sunt [illegible] dona [illegible] Proverbiorum 2
fallax gratia et vana est pulchritudo
Unde [illegible] absalon [illegible] filius
regis et pulcher valde quod [illegible]
[illegible]. Unde [illegible]
Iezabel quod erat filia regis et dilatata
valde quod [illegible]
eum. [illegible] dicens quod [illegible] pulchritudo
[illegible] quod dilicate [illegible]
quod [illegible] est [illegible]. Item mundus
laudat temporales divitias et carnales delicias. Sed scriptura [illegible]
dicit ve vobis divitibus qui habetis
hic consolationem vestram. Unde eum
[illegible] ille dives [illegible] divitiis suis [illegible]
[illegible] Regum [illegible] quod dicit
[illegible] Stulte hac nocte repetent

[illegible] a te que autem parasti cuius
erunt. Item mundus laudat mundi
[illegible] et dicit [illegible]. Sed contra
hoc scriptura dicit [illegible]. Que est vita
[illegible] ad modicum parens et [illegible]
dicit. Unde valent omnia ista [illegible]
sine gratia nichil quia [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et causa dampnationis eterne
Tertie divitie dicuntur divitie spirituales
et iste divitie sunt virtutes [illegible] bone
possunt dici divitie spirituales quia [illegible]
divitem faciunt [illegible] est
[illegible] ut has divitias [illegible]
acquirat et [illegible] divitias
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] Proverbiorum 8 [illegible]
[illegible] et [illegible]
quia [illegible] obtinentur
divitie temporales [illegible] virtutibus eternales
divitie. Unde dicit [illegible]
[illegible] divitie non [illegible] virtutes [illegible]
[illegible] portat [illegible]
[illegible] ergo [illegible] et has divitias [illegible]
[illegible] divitias acquirere
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad virtutes. [illegible] ad hoc [illegible]
[illegible] acquirat [illegible] nulla
[illegible] sunt [illegible]
et [illegible] homo [illegible]
ad [illegible] natura
est [illegible] 2 [illegible]
[illegible] virtutes [illegible]
[illegible] est nobis [illegible]
aut [illegible] ista [illegible]
[illegible] ad virtutes quia nobis
naturaliter et equaliter inserte sunt
[illegible] nobis [illegible] sumus
[illegible] [illegible]
[illegible] sunt virtutes et [illegible] et
equaliter nobis insunt [illegible] equaliter
[illegible] insunt
Nam [illegible] insita
inserta sunt naturaliter et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

fructum producunt sic similiter diuine
gracie et feruore deuocionis interne
caritatentur Vnde dicit gregorius in
libro de gracia et de libero arbitrio
catholicis que aditum eum videre non
possunt ut appetitu ante deo sunt excitati
In exemplo nature habemus simile exemplum
in sole enim qui non radiis suis splen
doris et feruoris terram penetrant
semen quod in ea latet mortuum et
occultum non excitatur nec viuificatur
nec producit fructum sic non nisi
diuine gracie cum feruore interne deuo
cionis corde penetrant semen virtutum
et iusticia non excitantur nec viuifi
cantur nec fructum virtutum faciunt
Animarum diuine dicuntur celestes quia
ibi dicuntur celestes quia in celo [illegible]
et celestis prodit Saluator Math. 6.
Thesaurizate vobis thesauros in celis ubi nec
erugo nec tinea felix ergo qui thesau
rizat ibi congregat ubi tales sunt que
non sunt transitorie sed eterne Vnde
magister docet quomodo homines thesaurizant
thesaurum in celo Simile est regnum celorum
negociatori querenti bonas margaritas
mercator Da quod non potest retinere
ut sequaris quod non potest amittere
Da modicum ut consequaris centuplum
Da rem alienam ut consequaris eternam
hereditatem Ecce qui hanc hereditatem
consequuntur sed omnes diuicias que
excogitari possunt non tales quales
huius mundi sunt quia hec sunt magne
magne valde et vix possunt verus sed
digna mundi decet homo gerendum per
mundum gaudium melius perficit Ubi
enim est affluencia diuiciarum infini
cium deliciarum confluencia omnium bonorum
Vnde augustinus in libro de li ar Tantum
iocunditatis habens eterne vite ut si non
liceret in ea amplius manere quam vnius diei
horam per hoc solum innumerabiles anni
huius vite pleni deliciis et confluencia
omnis temporalium bonorum recte merito
contempnuntur De hiis dicit appostolus

I Cor. 3 Oculus non vidit nec auris
audiuit nec in cor hominis ascendit que
preparauit deus hiis qui diligunt eum
dico quod illud quod deus in paradiso dat
suis sanctis ipse et dulcedinis totum est
quasi gutta ad illud magnum mare celestium
deliciarum et gaudiorum Hoc ergo illis qui
adherent huius mundi temporalium bonorum
et contempnunt illud magnum mare eternorum
bonorum Tibi tante sunt delicie quod etiam
ibi existentes erunt potentes reges
vno magis modus sanctus et quilibet
pauper qui in mundo despectus ut hodie pro
habebit ibi prelatus quod omnes reges et principes
terre Vnde deus dicit per prophetam de
quolibet paupere et despecto excelsum
ponam illum pre regibus terre
et ibi aderit eius imperium timentes
plures angelorum et sanctorum obediat quia
ibi regnabunt omnes cum Christo et Christus ad
eis qui cum eis ibi tradet regnum et dabit
cuilibet coronam regiam Super caput
eorum de corona et accipient regnum
decoris et dyadema de manu domini Dominica 19

Dominica 19 post trinitatem

Renouamini spiritu mentis vestre
et induite nouum hominem
Ephesios 4 Nos videmus ad sensum
quod in vere sole attendente ardore renouat
et etiam sollicitate noue vestes preparantur
Consilium cum sol iusticie semper paratus
est ad nos attendere et sua gracia nos
renouare Vnde appostolus nos ad hanc nouam re
citat mirabo preparato Renouamini Et
Circa quod verbum ad maiorem doctrinam est Dominica 43
sciendum quod quatuor sunt que nouitatem
spiritus sine corde faciunt Primum est baptismi 9 primum principale
aque ablucio que abluit istam ve
tustam maculam originalis peccati
que animam sua feditate inficit et deformat
que aqua corporis tangit animam
abluit non tamen quod fames sine
pronitas peccandi corporaliter tollatur
ab anima quia ibi remanent post baptismum
nisi aliter fiat quod singularis gracie quod
quidem per beatam virginem dico In

qua fames corporalis fuit ablatus per
singularem [illegible] quod concepit dei
filium quia tunc peccare non potuit
quia nullum pruritum peccandi habuit
in se. Unde dico quod baptismus non tollit
fomitem penitus ex quo ista que ibi
datur remittatur et mitigetur. Sed
tamen [illegible] tollit originale et mortale
que si non tolluntur ab adulto per baptis-
mum regno dei privabitur unde dicit
Ioh. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua
et spiritu sancto non intrabit regnum dei
Et notanter dicit ex aqua et spiritu sancto
quia dicit Innocentius in sermone sicut homo
secundum naturam nascitur ex femina sed de viro
qui fecundat feminam ut concipiat Ita
secundum gratiam homo nascitur ex aqua
et spiritu sancto qui fecundat aquam sanctificando
ut purificet et quia baptismus habet virtutem
sanctificandi et innovandi hominem ideo dicitur
spiritualis regeneratio unde signum regenerationis
et innocentie datur puero vestis alba
in capite et significat mundiciam [illegible] et solam
innocentiam que sibi in baptismo resti-
tuitur Item candela datur puero ad
manum et significat lucem bonorum operum et
conversationis quam habere debet quando provectus
ad annos discretionis Oleum significat
claritatem conscientie in qua debet vivere
Balsamum significat odorem [illegible] et sic in
baptismo homo regeneratur totaliter in spirituali
vita et renovatur unde dicit dam. ho. [illegible]
1o Baptismus est principium spiritualis vite
sigillum et custodia et illuminatio mentis
Sed nota de baptismo [illegible] caracterem bap-
tismalem sive signum quod in baptismo
imprimitur quod est signum spirituale dis-
tinctivum indelebile et hoc quidem caracter
dicitur principium spiritualis vite in quantum
[illegible] ad vitam spiritualem disponit dicitur
sigillum in quantum [illegible] dei ab infi-
delibus distinguit dicitur custodia in
quantum [illegible] dicitur illuminatio mentis
in quantum mentem ad fidem disponit sed
[illegible] sive [illegible] dis-
ponat vitrum ut [illegible] ad radii solis
susceptionem Secundum quod [illegible]
spiritus sive [illegible] facit esse [illegible] [illegible]

contrito [illegible] vera penitentia totaliter mundat
animam a maculis peccatorum illorum que
homo post baptismum recepit quia
sicut sacramentum baptismi mundificat
hominem a macula peccati originalis
Sic sacramentum penitentie mundificat non solum
a maculis peccatorum venialium sed etiam
mortalium que ambo separant hominem
a dilectione divine essentie sed tamen non
equaliter quia peccatum mortale separat
animam adeo eternaliter sed veniale temporaliter
Exponitur enim quibus ita mundum esse
aliquando videat divinam essentiam sicut
fuit in ista hora quando exivit fuit a
baptismo Unde peccata venialia nisi
deleantur in ista vita oportet quod deleantur
in purgatorio cum illis mortalibus
peccatis de quibus homo penituit sed
non satisfecit quod quidem purgatorium
adeo horribile est quod dicit [illegible] augustinus
Nescit quid petat qui purgatorium
petit. Dico vero difficilius est esse
in purgatorio tam diu oculis [illegible]
[illegible] et [illegible] quod nulla pena quam
laurentius sustinuit in craticula
Et dicit [illegible] O homo quam dulce est
in hoc seculo satisfacere quia una
lacrima que de contrito corde producta
fuit dicit plus purgat quam decem anni
in purgatorio. Omnes aque non extin-
guerent una scintilla in purgatorio
inferno et una lacrima de contrito corde
prolata totum ignem infernalem
Et quia vera penitentia sic mundificat et
purificat animas spiritualiter de maculis
peccatorum Ideo qui novitatem
spiritus [illegible] vult habere et sic potest in
suo spiritu dulciter renovari Unde
apos. [illegible] licet [illegible] qui deforis
est noster homo corrumpatur sive
corpus quod dedit in die etate vel
infirmitate corrumpitur enim dicit
is qui intus est id est renovatur spiritus
renovatur de die in diem id est assidue
penitentie efficitur vel indutus tribulationis
vel lacrime contritionis Item [illegible]
[illegible] sic spiritus ille eximius [illegible]
[illegible] adeo sciens quod vera contritio

est contra infirmacionem divina. Tercio induratio
cordis ... in me de eius et ps. x in invi-
niciis id est in meroribus procedunt
... Nam per veram penitenciam homo
totaliter innovatur et ab omni peccati
qualitate sic ... reparatur. Felix
ergo qui per veram penitenciam deponit
ab cor induratum peccatis ...
que in peccatis perseverat. Deterior est
omni malo. Unde nota quod obstinatio in
peccatis ... est pessima quia
talis obstinatio tam adeo feda est
et viciosa ... dulcedo divine bonitatis
que sua largissima affluencia replet
omnes creaturas in celo et in terra per
modum loquendi non potest eam a ... fedi-
tate mundare quia sicut apostolus Ad Cor.
Contempnunt divinitatis bonitatem illius
ymmo adeo deformis et turpis est quod
illi gutte vini qui fluxerunt de corde
... Christi filii benedicti ipsam mundare
nequeunt ... ad eius mundiciam
... et ... originaliter processit
Iuxta illud Hebr. ix Sanguis Christi
... dabat constanciam ab operibus
mortuis ad serviendum Deo vivo. Secunda
causa quare ... obstinata ... mala
est peior omni malo quia talis obstinatio
facit tam adeo duram et impenitentem
quia ... mors Christi qui sua virtute
... et movit ... mundum
qui solem obscuravit ...
... scindit ipsam ... ad veram
contricionem et ... non potest ymmo
nec ... Christi nec mors martirum
nec ... nec promissiones eterna-
rum ... nec terrores infernalium ...
... nec exempla nec doctrina
predicatorum potest de malo eam que
indurata nec vult dimittere peccata
Tercia causa est quia adeo ... et
ponderosa est quod deus nec angeli
nec celi nec terra possunt eam diu portare
Iuxta quod dicit Job in persona talis
... posuisti me contrarium tibi et factus
sum michi ... met ipsi gravis
Ymmo adeo odiosa est omnibus creaturis
quod ipsam abhominantur tanquam

... ipsum cum ... et tanquam
indignam vita et consorcio ... et
nisi divina pietas ... et sustineret
eam per ... nequaquam posset
eam portare. Ideo quod tempore Moysi
terra semel deglutivit multa milia
hominum cum domibus et substanciis eorum.
Quarta causa est quia talis obstinatio
facit ... tam ... et ruinosam
quod ... et tota passio Christi ymmo in ea
perditur et omnia bona que fuerunt facta
et erunt in eternum nichil prosunt
ei quia est ... ut dicit apostolus ...
si notorium esset quod aliquis mortaliter
decederet nec ... contricionis ...
non debet sepeliri cum fidelibus in
cimiterio quia dampnatus est. Unde
legitur de quodam religioso qui habuit
... defunctum de quo multum dolebat
qui male vite fuerat hic deum suppliciter
invocabat ut ei ostenderet utrum pater eius
esset salvus vel dampnatus. Accidit quadam
nocte cum ... sopori dedisset quod venit
angelus et vocavit eum et dixit veni
et ostendam tibi ... patris tui. Et
deduxit eum ad diversa loca tormentorum.
Tandem duxit eum in quendam locum
horribilem et ibi vidit demonem horribilem
sedentem super puteum ... ut
... ibi ... demon
... in quo sedit amovit
et tubam eneam ... in puteo
que ita valide ... quod ille
... videbatur ... et ...
totus mundus. Et cito post ...
... inter scintillas
ardentes ascendit et miserabili voce
dixit Ego inquit sum iste miser
pater tuus ... fili potes ne ...
aliquo remedio ... non possum
ullo remedio et modo iuvari. Sed tamen
peto ... ut corpus meum de
cimiterio ... Secundo ut nomen
meum in libro ... deleatur. Tercio
ut omnes sacerdotes et religiosi ... sup-
plicare ... quod nomen meum ...
et orationibus ... et nullam
... faciant et max in

4°

Sed utrum dimissum est. Secunda ca-
talis est quod obstinatos facit circa malefacta
quia ad nichilum valet nisi ut mittatur
foras extra omne gaudium et conculcetur
a demonibus. Neque enim terra neque in
sterquilinium utile est. Quid ergo detestabilius
et miserius esse potest quam peccatoribus quia
deus negabit iuxta illud salvatoris: Nescio
vos. Et quilibet christianus ore proprio maledicetur in
novissimo die coram omnibus angelis
et sanctis suis et dicet: Ite maledicti in
ignem eternum. Tertium quod novitatis
ad finem spiritus facit est salutaris spiritus
sancti illustratio. Septima enim pro novitate
quam homo potest acquirere in presenti vita
provenit ex illustratione spiritus sancti
qui animam semper magis illustrat et clarifi-
cat. Quia hoc quod facit volens spiritus
in corpore hoc facit spiritus in spiritu volens.
Sed modo videamus quod spiritus volens corpus
naturaliter vivificat quia naturalem eius de-
corem et calorem conservat quod corpus
sine spiritu est pallidum nigrum et deforme
et absque colore. Ideo sicut sine spiritu sic
spiritus volens non habet splendorem vitam
nec decorem bone conversationis neque
decorem divine dilectionis quam spiritus semper
anima pulchrificat. Unde dicit Richardus libro 6
de trinitate: Est spiritus humanus qui procedit
de corde vita est corporis. Sic spiritus est
vita spiritus, ista est vita purificans, ista
vita sanctificans. Ardenter ergo spiritus de-
siderare quo nullus spiritus sanctus efficitur
bene quia spiritus volens renovatur et purificatur
spiritus sancti. Quod verbum sic propheta
considerans petivit deum dicens: Emitte
spiritum tuum et creabuntur et renovabis
faciem terre, i. conscientiam peccatoris que est
quasi terra immunda et obscura quam ipse
spiritus sanctus in suo adventu. Unde sue
claritatis innovat et illustrat et plus
sui amoris transformat quia sicut
radius solaris cristallum ab omni parte
eius penetrat et ipsam in splendorem
sue claritatis transformat ita quod totus
apparet sicut sol. Sic spiritus sanctus animam
quam illustrat ex omni parte omnem
eius penetrat et ipsam in splen-
sui amoris transformat. Itaque tota

apparet esse spiritus sanctus. Unde apostolus: Ca-
ritas dei diffusa est in cordibus nostris per
spiritum sanctum qui datus est nobis. Ultima
sicut videmus in naturalibus quod omne
agens naturale imprimit similitudinem suam
in id in quod agit sicut videmus in
igne. Cum ergo spiritus sanctus sit
amor patris et filii ideo applicat eum
animam in quam agit et diffundit
suo amore quare etiam vocatur
ignis et caritas. Unde dicit Richardus de trinitate
libro 2 quod est spiritus sanctus datus vel missus
debiti amoris infusio. Tunc enim
divinitus datur hominibus quando amor debitus
divinitus menti humane inspiratur.
Tunc enim spiritus sanctus spiritum volentem
quando affectum divino amore inflammat et
ardore et perpetuat sui plenitudinem in-
format ut actor suo amore quem
dei exhibeat. Quartum quod novitatis Christi
spiritus ad se facit est exemplar Christi
unitatis. Christus enim [illegible] forma specu-
et exemplar perfectionis est quod quilibet
qui perfectam vitam vult inde debet
habere formulas perfecti. Hoc enim intelligit
homo spiritus in [illegible] colore Christi
depingitur et a vestibus maculis viciorum
renovatur et alacriter perfecte vite deducitur.
Quare dicit apostolus Eph. 4: Renovamini
spiritu mentis vestre et induite novum
hominem id est Christum per conformitatem suarum
virtutum qui secundum deum creatus est non
secundum naturam humanam sed dei potentiam.
Hunc ergo novum hominem debemus
induere. Ita ut dicatur per ornatum induitur
quia qui habet ornatum. Secundum ille Christum
per ornatum. Unde dicit apostolus Ro. 13: Indu-
imini dominum nostrum Ihesum Christum, i. virtutibus
Christi conformamini. Unde induere Christum
nichil aliud est quam ad exemplar et
similitudinem eius vivere. Sed ad hoc quod
homo Christum induat oportet quod deponat
vetustatem vestem malorum morum quia
sicut pictor non potest novam ymaginem
depingere in pariete nisi deleat vetus-
tatem maculatam prioris ymaginis.
Sic nemo potest se conformare novitati
exemplis Christi nisi prius deponat vetusta-

vestem proprium malorum morum et time-
at se recte conformare xpo qui est
summum exemplar virtutum et morum
cui se quilibet fidelis conformare
debet unde exodi .14. Inspice et
fac secundum exemplar quod tibi
in monte monstratum est xpus
enim de monte per eminentia virtutum
et sanctitatis qua omnes creaturas excellebat
Istum recte exemplar tamquam speculum
debemus inspicere ut per se exemplum xpo
conformemur ut in actibus operibus
nos xpum imitemur. Unde dicitur
1 petri 2 xpus passus est pro nobis vobis
exemplum relinquens eum ut
sequamini vestigia eius unde qui ad
tale exemplar vult conformari vult videre
debet in actibus virtutibus et moribus
semper proponere illud clarissimum speculum
sanctitatis et exemplar virtutum ut suo
exemplo doceret nos leges vite et
discipline ut se ad eius ymaginem conf-
ormemus ita ad morum pulchritudinem et virtutum
ymitationem cum per vitam suam quod se vigeret
in nobis quam per patrem conformemus
Et ideo ut nos ad sue sanctissime vite imi-
tatorem induceret non solum viam vitam vir-
tutum et morum docuit verum etiam
exemplo quod docuit conformavit
unde ergo per mox luce 14 Incarnatus dominus
memet ipso quod nobis inspiraverit cum
ut qui precepto dicit exemplo doceret
Felix ergo qui se xpo conformat et
eius exempla imitatur quia quanto
xpus magis in virtutum imitatione
imitatur tanto ei in celis proximior
clarior et splendidior erit. Nota ergo quod qui
xpum tamquam speculum et exemplar vult
spectare debet in corde suo describere
suas admirabiles virtutes quam virtuosus
fuit in actibus operibus suis quam humilem
se habuit in tota vita sua quam benignum
se habuit inter discipulos suos quam modestus
fuit in comedendo et bibendo quam miseri-
cors fuit erga pauperes quibus se
similem fecit et quecumque sua specialis
familia fuit. Item quam verecundus in
visu quam patiens ad omnia sustinenda
quam mitis in responsionibus quia non

vindicabat se verbis amaris sed humili
responso aliorum maliciam vincit. Sed quis
omnes admirabiles virtutes xpi enarrare
sufficeret etsi vel linguis hominum et
angelorum loqui possem suas virtutes
enarrare non possem quia plenus
fuit omni gratia et virtute itaque de eius
plenitudine ut dicit apostolus omnes accepimus
Secundo debet homo describere in corde
suo suas gloriosas conversationes et
mores quia moderatus in actibus
gestis suis et quam sanctus fuit in conversacione
sua quia ita disciplinatus fuit qui
se actibus probavit exemplum omni bono et
simplicitate custodivit neque quod scandalizaret
unquam eciam mulierum familiaritatem ad-
vitavit quod etiam discipuli sui vel
admirabantur quod solus sedens cum
samaritana se parte loquebatur
eo quod hoc quam insolitum in ipso videbat
Item homo debet considerare quam promptus
fuit in ministrando sicut ipse dicit ego
in medio vestrum sum sicut qui ministrat
Sed quis totum enarrare posset quam obediens
fuit omnibus qui se totaliter subdidit quam
dulcis fuit peccatoribus quos nunquam
sprevit quam compaciens infirmis quia nec
leprosis abhorruit quam studiosus in oratione
et predicatione et quam dulcis et ineffabilis
in sua vita sua unde dicit Bern. O bone
ihesu quam dulcis inter homines conversatus
es. Tercio debet homo in corde suo describere
ineffabiles labores et dolores quos ipse
dicit per prophetam pauper sum ego et
in laboribus a iuventute mea Et hoc
quidam verum fuit quia in paupertate nutritus
educatus fuit in summa paupertate toto
vite sue vixit quia tantum duabus
tunicis contentus manibus pedibus disco-
operto capite incedebat in frigore et
calore siti et esurie ambulabat de
civitate in civitatem ut nomen patris sui
actibus electis manifestaret quia in
tanta paupertate etiam vixit quod habere
non potuit ubi suum caput
reclinaret. Sed quis explicare posset
sollicitudines et tribulationes quas pro
nostra salute sustinuit de horrendis

morte tacto et penis quam ipse tempore
unde redempcionis fuit passus. Unde
Bernardus homo fateor et ve recognosco
si in me essent vite filiorum adam
omnes dies seculi et labores omnium
qui sunt fuerunt et erunt nichil essent
ad comparationem illius quod pro meis
peccatis filius dei tolleravit. Ideo ego ei
donare quicquid sum quicquid possum
ponere nisi stilla ad flumen pluvias
ad montem certe qui christus se proponit
pro speculo et exemplar ponit ante
oculos cordis sui magis cum diligere
et maiorem familiaritatem cum eo
contrahere. Dimica 20.

Videte quomodo caute am
buletis. Ephe. 5. Nos videmus
ad sensum quod parentes cum
filios suos mittunt alium
ad studium informant eos quod sint cauti
et caveant sibi ne a malis seducantur.
Simile cum in medio simus malorum
apostolus monet nos ut caute ambulemus
et videte quomodo caute ambuletis. Circa
quod verbum ad nostram doctrinam est
sciendum quod quoddam fuit quod dicit mo
nendo ad hoc quod continue in virtutibus et bonis
operibus proficiamus sive ambulemus primo
est temporis congruitas quod velocissime
transit. Nam tempus cursum ex
motu celi quod velocissime currit et transit.
Sic tempus nec est aliqua sagitta que
ita velociter exiat a balista sicut tempus
et ideo non est negligendum quia ad mo
mentum oculi non manet sed semper
influens est et quod semel fluit in
tempore amplius inde non redit. Se
cundum patitur ad vergendum ad sanitatem
ad quemdam profectum transire sed
nam idem tempus non revertitur et ideo
salvator Jo. 12 ambulate dum lucem
habetis vid. quia tempus sic transit et
non redditur. Ideo hoc modo debet homo
monendo ut semper proficiat in virtutibus
et bonis operibus. Et ideo christus suam
sponsam sive animam ad profectum dulciter
hortatur. dicens: Cant. 2. Surge propera dilecta
mea columba mea formosa mea.

Et veni sed ad continuum profectum in vir
tutibus et bonis operibus et statim dat
ei rationem quare continue debet proficere. Iam
enim hiems transiit. Gloss. infidelitatis imber
i. peccatorum fidelium recessit. Flores
virtutum et bonorum operum apparuerunt.
Tempus putacionis imputandi scilicet
peccata et vicia propinqua advenit. Surge
ergo o anima mea sponsa mea dilecta surge
a sompno ab hiemalibus ad dilecta a terrenis
ad spiritualia a terrenis ad celestia a pravis
ad virtutes a tenebris ad lucem a sordibus
ad munditiam propera non tardes quia via
longa brevis hora et mora periculosa sarcina
gravis status mutabilis propera ut laqueos
fugias adversitates ad etiam pericula mundi
sponsam mittas mundi mittas. Clamans
amica mea quia tecum michi consideravi
desponsavi ad me et fidem secretorum. Et ista
columba mea in foraminibus sunt apta
que turtes stille in fide que amore
simplicia mecum est associata ut nichil
preter me diligas formosa mea quia
sanguine meo te ornavi et virtutibus
decoravi et veni ad patrem filia ad dominum
ancilla ad sponsum sponsa protribunda ad
fontem famelica ad panem pauper ad
thesaurum exul ad patriam veni. Quia
modo est tempus congruum ad omnem
spiritualem profectum. Est enim clarum tale
mundum clarum quia illustrat intellectum
ad cognitionem veri boni et facit despicere
falsitatem mundi et eligere veritatem
eterne vite. Est etiam tempus calidum
quia inflammat affectum ad dilectionem
summi boni ne veniat frigiditas pigritie
impediat. Est etiam tempus mundum et floridum
quia ornat animam diversis floribus virtutum
et bonorum operum ne imber diversorum
ventorum deformaretur. Et cum igitur tempus
primum sit congruum et acceptabile nunc est quod homo
quando tam inutiliter negligit de quo in novissimo
die reddenda est ratio. Aug. in meditationibus
o lignum aridum et inutile eternis ignibus
dignum quid respondebis in illo die cum
exigitur a te usque ad ictum oculi tempus
omne tibi impensum qualiter a te fuit
expensum. Si homo bene consideraret utique
deberet semper proficere in virtutibus et bonis

Eccl 4 c
R.

Nota quod sicut quod monemur
dum ut in virtutibus ambulemus
Ps. Domini.

opidum et tempus non neglexit quod
sibi ad hoc datum est. Legitur enim in
cronica romano de tito vespasiani
filio romanorum imperatore qui dum vltor domini
sanguinis sibi ierosolimis romanus
fuisset victor ingressus quod tempore
dum in ecclesia recordatur quod nichil
boni ista die fecisset dixit amici sine
hodie diem perdidi. Certe si illud fecit talis
homo sine lege sine doctrina christi et
apostolorum quanto magis nos. Iste
fuit homo infidelis et tamen conquerebatur
quod semel tempus neglexit a benefacto
et nos non credimus tempus negligere
de quo in novissimo die sumus racionem
reddituri. Sed posset aliquis dicere quid
profuit illi quod bona opera fecit quia in-
fidelis fuit et tamen erat nichil propter fidem
si in mortali peccato aliquid boni facit
tamen quia ex tunc et in peccato mortali quedam
valent ad ea de quibus dicit Ieronimus in
sermone Ecce nunc tempus acceptabile. Secundum
quod debet homines movere ad ambulandum
et proficiendum in virtutibus est itineris prolixitas.
Nam via virtutum adeo dulcis est et longa
quod nemo etiam quantumcumque perfectus et sanctus
plene perficere potest. Quia dicit Augustinus super Io-
nem Iusti inquit magis quanto
magis proficiunt tanto eis via perfeccionis
augetur et in melius tenditur. Racio
huius est quia via virtutis finem nescit
tempore non clauditur. Unde nullus homo
quantumcumque perfectus et sanctus tamen proficit
quod ultra potuisset proficere nisi ho-
misset ex speciali gracia dei sicut fuit in
Maria. Est enim triplex gradus virtutum
quia omnis homo aut est incipiens aut pro-
grediens aut in summa perfeccione ultra quam
non posset proficere. Ad hunc gradum
sola virgo beata pervenit inter puras
creaturas nulla enim alia sanctitas quamvis
sancti et virtutis extitit ut proficeret
in gracia et virtutibus quod amplius potuisset
proficere sola virgine gloriosa excepta
que in omni gracia et virtute et bonis operibus
tamen profecit quod summum gradum perfeccionis
obtinuit. Unde dicit de ea prouerbiorum ultimo in spe-
ciali velud. Multe filie id est multe
anime beate congregaverunt divicias scilicet
graciarum et bonorum operum. Tu scilicet virgo
gloriosa supergressa es universas id est super
omnes profecisti in ascensionibus spiritualibus divi-
tiis quia ipsa sola in summas creaturas
pervenit ad summum gradum perfeccionis.
Unde et omne quod est infra graciam
eius est enim a quo est omne quod est. Unde di-
cit Bernardus de conceptione virginis Virgo tibi domina
est equale nichil quod comparabile. Unde quod
est aut supra te est aut infra te est.
Quod supra te est solus deus est. Quod
infra te est est omne quod deus non est.
Quia igitur via virtutum et bonorum
operum adeo prolixa est quod nemo ad eius
finem perfecte attingere potest. Ideo certe
quamvis ad eius finem pertingere non
possimus tamen continue debemus proficere et
nullo modo deficere iuxta illud Ysa. xl°
Qui sperant in domino ambulabunt et non
deficient quia quanto magis proficimus
tanto perfeccius eximus non tamen ad summum
summe perfeccionis pervenire possumus cum
tamen ultra proficere non possumus sed
quanto magis laboramus et quanto magis
studemus proficere tanto perfecciores efficimur
apud deum. Unde Bernardus in quadam epistola
perfecti non sunt qui proficere et qui
proficit caveat quia proficit id est perfec-
cionis via virtutum finem nescit tempore
non clauditur. Unde iusto arbitratur
se comprehendisse nequaquam dicit satis est
sed semper esurit sitit iusticiam ut si
semper viveret semper quantum in se est
iustior esse contenderet semper de bono
in melius proficere conaretur viribus
itaque indefessum studium et maior
conatus ad perfeccionem spiritualis profectus. Tercium
quod debet homines movere ad hoc ut ipse
ambulet et proficiat in bonis operibus
est iter ducatus boni. Nos videmus
ad sensum quod quando homo bonum ductorem
habet qui ipsum precedet et ducit per rectam
viam multum movet eum ad ambulandum
quia habemus bonum ductorem scilicet christum
qui nos precessit via virtutum et bono-
rum operum et reliquit nobis exemplum
ut sequamur ipsum. Unde illud multum
debet nos movere ut sequamur ipsum.

2m principale

3m principale

ad ambulandum per quem profectum vero
prebitur ipse Christus passus pro nobis passus
est nobis relinquens exemplum ut
Nota ¶ 4° no sequamini vestigia eius. Dico non primo
quare Christus sequendus sit. Dico quod primo
quia ipse est aquila nos dirigens
1° iuxta illud salvatoris [illegible] Extendens
hanc aquilam secuti fuerunt pax super
2° illos. Item est lux illuminans iuxta illud
Io. 8 Ego sum lux mundi qui sequitur me non
3° ambulat in tenebris. Item quia ipse est magister
erudiens iuxta illud Mt. 8 Magister
sequor te quocumque ieris. Discipuli sequuntur
4° libenter secuntur dominum magistrum. Item
quia ipse est pastor reficiens iuxta
illud Ieremie Non sum turbatus te pastorem
sequens. Oves sequuntur pastorem
2° no Secundo notandum ad sequendum Christum
a quos impellit cupiditas sicut illos
qui intrant religionem ut habeant
isti signati sunt per Giezi qui secutus
est Naaman ut reciperet ab eo munera
alios impellit necessitas ut sunt illi
qui querunt eum in infirmitate de
quibus Io. 6 Sequebatur eum multitudo magna
quia videbant signa que faciebat his qui
infirmabantur. Mt. 27 Sequebantur
eum mulieres et ministrabant illi
3° Tertio notandum quod bona que homo sequitur
Christum sunt munditia per castitatem Apoc. 14
hi sunt qui cum mulieribus non sunt
coinquinati virgines enim sunt et
sequuntur agnum quocumque ierit
2° Item mundi per paupertatem Mt. 19
ecce nos reliquimus omnia et secuti su-
3° mus te. Item proprium per obedientiam et
humilitatem Mt. 16 Si quis vult venire
post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et
4° sequatur me. Quarto notandum quod triplex
premium consequuntur qui Christum sequuntur
1° nam habebunt primo bonorum cognitionem
iuxta illud Mt. 19 Vos qui secuti
estis me sedebitis et cetera. Secundo
2° honoris dignitatem iuxta illud Mt. 19 Vos
qui secuti estis me sedebitis super duodecim thronos
3° [illegible]. Tertio vite eternitatem iuxta
illud Io. 10 Cognosco oves et sequuntur me ergo
talis homo est qui tale fidele et bonum

doctorem primo conductorem et doctorem
sequitur qui nos viam virtutum et bonorum
operum sua doctrina et exemplo docuit
et Io. de Baruch 4 ambula per
viam ad splendorem eius. Cui etiam
sui adversarii dicebant Mt. 22 Magister
scimus quia verax es et viam dei in
veritate doces. Et quia ipse verus auctor
virtutum via perfecte devocionis ideo petebat
psalmista dicens Vias tuas domine demonstra
michi et semitas tuas edoce me. Unde qui ad culmen
vel perfeccionis vult pervenire eum quod peregrinus
est homo viator iste debet in ambulando
bonis operibus et virtutibus doctrinam tam
excellentis doctoris. Sicut ergo homo
debet mane ut semper proficiat est
mercedis suavitas. Nos videmus ad
sensum quod odor diversarum specierum apotheca
trahit ad se appetitum cordis et odor
florum apum. Sic odor celestium gaudiorum
trahit ad se appetitum anime ut semper proficiat
donec ad eius suavitatem perveniat
unde sponsa in Cant. petiit suum
sponsum dicens Trahe me post te et cetera
unde qui vult ad mercedem huius suavitatis
pervenire continue debet in virtutibus et bonis
operibus proficere et tunc post hanc
mercedem suavitatem obtinebit quod dicit propheta
28 Qui ambulat simpliciter salvus erit
simpliciter ambulat qui semper corde non
diviso deo virtuose in omnibus operibus servit
et talis tandem suavitatem salutis et
mercedem obtinebit talem qualem nos
in hac vita comprehendere vel exprimere possumus
quia nec plene cognoscit. Sed cum dicit
sponsa ad dilectum Trahe me post te in
odorem suavitatis quod te sequitur non tamen
plene cognovit quia deus in ista eterna
suavitate non solum replebit olfactum
verum etiam omnes sensus ineffabili suavitate
reficiet quia ipse sensibus spiritualibus est
futurus est [illegible] deus speculum visui
cithara auditui mel gustui balsamum
olfactui flos tactui. Quarto autem quare
eterne suavitatis in hac vita perfecte non potest
cognosci est quia taliter aliquid cognoscitur
primo per experientiam sed suavitatem illius
eterne nemo potest perfecte experiri nisi
qui ea fruitur. Unde Paulus qui se[...]

Subdita raptus fuit quod redire ex sensu
ea non potuit Sic qui transit per
apothecam licet sentiat odorem specierum
sed nescit dicere qualis fuit vnde vnde
dicit paulus nec oculus vidit nec auris
audiuit quod deus ibi diligentibus videre
certum in gaudio illud solum non potuit
exprimi sed etiam intellectu non potuit
comprehendi vnde dicit si quero si quo
.2º. comprehendam Secundo cognoscimus
aliqua signa sicut cognoscitur solium
per acrem turbidam et fructum per radicem
florem Sed quantitatem mercedis eterne
non possumus cognoscere per aliquod signum
temporale quia nullum eternum et futurum
potest reputare incertum et infinitum quia
nichil certum et incertum finitum et infinitum
non potest inuenire aliqua comparatio nec
3º. aliquod signum equale Tercio cognoscimus
aliqua per capacitatem nec per inuestigacionem radicis
Sed quantitas mercedis eterne capi nec
inuestigari non potest quia est supra omnem
racionem humanam et etiam in hac vita
cognosci non potest vnde dicit gregorius in omni
Si ue aut lingwa dicere nec quis intellectus
capere sufficit illius ciuitatis quanta sint
gaudia angelorum choris interesse
beatissimis spiritibus gloriam conditoris
dei vultum visum delectant in medium

Dominica 21 sermo

Induite vos armatura dei ephesios 6
Sicut videmus ad sensum vt qui
aliquod bellum habent atque ne
aduersariis ledantur vestes et armaturas
induunt quodammodo Consilio beati apostoli
vt contra insidias dyaboli stare possimus
hortatur nos vt armis spiritualibus induamur
et munda(n)t dicit Induite etc. Circa illud
verbum ad nostram doctrinam est sciendum
quod anima vt sponsa christi sit quadruplici
veste debet esse ornata vt contra aduersarios
possit ambulare Primo veste nobilissima
perfectissime humilitatis ipsa enim vera
humilitas est ista nobilissima vestis que
ornat diuerso ornatu virtutum quibus
enim humilitas cuncta alia omnia ornat ipsa
enim est ordo morum line(a) decorum gradus
honorum Secundo etiam est vestis salutis

sunt dominat et radix omnium virtutum
vnde dicit gregorius Ergo omnis virtutum humilitas
ipsa est etiam scala perfectionis via eterne
salutationis et quedam formula diuine
perfectionis quia ipsa tamquam formula
concluditur omnis iusticia Sicut quod glo
super illud Math 3 Sic nos decet implere
omnem iusticiam et omnem humilitatem hominem
christus doctor et magister veritatis sublimem
summa humilitatis contraxit plenitudinem
tocius legis Math 9 d. Secundo est anime
quia est Sicut qualis humilitas ornat
animam abiuncta veste nobilissima
salutis et iusticie Beatus ergo homo
qui tali veste induitur assiduus deo
decorat talis homo certe gaudent
potest dicere illud ysa 61 gaudens gaudebo
in domino et exultabit anima mea in deo quia induit me
vestimentis salutis et indumento iusticie
circumdedit me Iste est ornatus
quem christus querit in anima vt sit
humilis abiectus non vero quia dicitur
omnis gloria eius filie regis ab intus habet
que est vestis salutis et iusticie quia
sicut tota vita et tota salus arboris
latet intus in radice sic quicquid est
virtutis et salutis in anima totum est
intus non foris in radice humilitatis
quia dicit gregorius Illa virtus de nobis
veraciter pullulat que in radice propria
in humilitate perdurat Sed heu hodie
recessit a cordibus hominum Secundo quasi
sit iam ad opus nostre humilie quia
pauci inueniuntur iam inter populo
Primo de nullis qui appetat corpore
non laudari virtus quod et non sublimari
Nam de toto mundo cum honore
appetit extolli Sed quod stultus eo
patet quod qui extollitur in hac
vita quia omnis qui cadit cadit
ab alto Sed nemo ruit ab ymo per
cadunt montes Sed in ymo stant
sine valles igitur qui caput extollit
nichil aliud facit nisi quod parat casum
vnde dicitur super de in abdita quod dicatur
mordere quod que detrahat me in
ruinam Si autem exaltatus fuerit vt
aquila et inter sydera posuerit nidum

Secundum principale

tendit/ unde et habetur dicitur dominus Secundo debet
homo ornatus esse veste mundissima
clarissime castitatis que animam munde
exornat/ ipsa enim est preciosa donum
dei dilecta filia Christi sponsa sponsus sui
ipsa est aurora celi flos paradisi/ lumen
mundi ipsa est decus electorum dignitas
omnium religiosorum ipsa est summa huius
corona ipsa etiam est ornatus interior
et exterior ipsa est ista sponsalis corona
que ab angelis est indicata ab omnibus
sanctis collaudata ipsa est imperialis
thesaurus cui nichil potest comparari
quia non est digna ponderatio continentis
anime Eccl. 26 ipsa est gloria unde
gloria virtutis et gratia ipsa est ornatus omnium
statuum quia non solum omnes virgines
viduas et coniugatos ornat sed etiam omnes
celestis sponsus Christus tamquam sponsas
subarrat De quibus dicit apostolus despondi
enim vos uni viro virginem castam
exhibere Christo Secundo enim [illegible]
tam [illegible] esse potest sicut est ipsa
castitas que animam tam munde exornat
veste virtutis quod in eius flagrancia ipse
summus sponsus et amator castitatis Christus
unde dicit sic sponse illud Cant.
odor vestimentorum tuorum sicut odor
thuris Certe ad ipsum ornatum hortatur
nos Sap. Eccl. 9 omni tempore vestimenta
tua sint candida quod ad tempus durat
castitatis nec sit flaccida et clarens
munditia vite Testimonium huius videre
est autem quod homo habens puritatem cogitationis
affectionis et dilectionis [illegible]
puritatem [illegible] in ore et puritate
actionis in opere Talis autem puritas
facit animam pulchram admodum Nam
ita pulchram facit eam quod nulla
ponderatio [illegible] sit ei adequare
Unde dicit Sap. 4 O quam pulchra est
casta generatio cum claritate Tercio

Tercium principale

debet esse ornatus vel indutus veste
preciosissime altissime paupertatis que
est una specialissima virtus professionis
ornatu [illegible]
ipsa est enim altissimi [illegible] ipsa
et singularis gratie privilegium ipsa est

virtutum perfectionis fundamentum et hereditas
Christi castitatis ipsa est thesaurus absconditus
et perfecta libertas spiritus ipsa est ista nobilis
virtus que in Christo singularis enituit
que discipulos Christi et alios suos perfectos
post Christum unde relinquentes eam varijs
donis gratie decorauit sicut legitur
de beato Francisco qui tam magnus
paupertatis amator fuit quod non poterat
pati aliquem pauperiorem quod se de hoc
reprehendit ita quod unquam nullus fuit ita
auri cupidus sicut ipse paupertatis que
sibi tam dulcis fuit quod ipse nominabat
dominam de paupertate quia et sic dilectam
nimis cogitauit ipsius paupertatem
esse dignam virtutem omnium que in regno
dignum et meum unde digna [illegible]
[illegible] Et quia paupertas est virtutum
dignus et tanta ideo etiam sibi a Christo est
promissa dignitas assessoria et potestas
iudiciaria ut tamquam digna iuxta
regem eternum in eternum sedeat iuxta
illud Ps. Astitit regina a dextris tuis in
vestitu deaurato circumdata varietate Unde etiam
dicit Job 36 Non saluat impios sed
pauperibus iudicium tribuet Unde Christus petro
dixit Ecce nos reliquimus omnia et cetera quid ergo
erit nobis Ait amen amen dico vobis quod vos qui re-
liquistis omnia et secuti estis me in regeneratione cum sederit
filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis
et vos super sedes iudicantes duodecim tribus Israel
Unde apostoli et omnes vere perfecti qui apostolorum
vestigia sunt secuti erunt Christo assessores
in extremo iudicio Nam Christus tamquam principalis
iudex iudicabit sententiam dampnationis
proferet Sed pauperes iudicabunt cum
hoc quia talem sententiam dampnationis
innotescent nam ipsos ducet magister
diuina iusticia ut sciant quod iuste per diuinam
sentenciam dampnantur ut sic ipsa diuina
iusticia iudicium dicatur Nota quod iudicio nota
pauperibus attribuitur potestas iudiciaria
primo racione conformitatis voluntarie cum Christi
paupertatis eorum qui omnia que sunt in
mundo relinquentes et sequuntur Christum in
paupertate et amore Et ideo nichil in
eis est per quod eorum iudicium possit
flecti a iusticia et ideo sunt ydonei

ad indicandum que dibus tamque iste
qui veritatem pro dibus diligunt
.2a. Secundo racione utilitatis quia humilitati cor-
respondet exaltacio prudens quia in
omnia que homo despectum faciunt
hoc mundo precipue est paupertas unde
et pauperibus in dicto potestas iudiciaria
promittitur ut sic qui sicut christo humiliet
.3. exaltetur. Tercio racione disposicionis quia
paupertas disponit ad iudicium pauperum
est enim illud quod homo primo disponit
ad perfectionem vite ad dei graciam veritatis
iudices dicitur libere et iudicandi manifestum
nota Nota ergo quod non quorumque pauperum promitti-
tur potestas iudiciaria. Sunt enim tria genera pauperum
4 mi Quidam sunt pauperes dyaboli de quibus
dicit spiritus sanctus Eccli 25 Tres species
odivit anima mea et aggravor valde anime
illorum pauperem superbum divitem
mendacem et senem fatuum et insensatum
dyabolus qui superbia et invidia pauper est
... sibi dicitur et quasi pauperes
superbos quorum superbia in hoc cognoscitur
quia tales blasphemant deum in suis
necessitatibus invident divitibus ...
et amictum ... scandalum ...
quando non prius ... nec ... voluntatem
dei nec paupertatem christi. Sed dicitur quod
pauperes sua pacientia plus possunt mereri quam
divites non attendunt negligentes quod
deus subtrahat bona temporalia ut amplius
optent eterna et ipse deus accepta ...
det eis bona spiritualia que temporalibus
comparata sunt quasi tantum ad unum. Secundi pauperes
dyaboli plurimum cupiunt prandia ut ventrem
repleant quibus similes porcorum et ideo dicit
eis deus Mal 2o et vos in penuria
maledicti estis et infra dicit maledicti
qui pauperes sunt in hoc seculo pau-
peres in inferno pauperum nimis pro
vere summa egestas est carentia beatitudinis
nichil preparare cum dicitur de eterna
pro eorum non habere sanctorum ... qui enim
caritatem non habet unde paulus dicit autem cari-
.2i. non habeo nichil sum. Secundi sunt
pauperes mundi qui libenter essent divites
sed contra voluntatem dei volunt habere
bona mundi sed hoc ... homines
Tercii enim qui ex pauperibus mundi semper ...

sunt mali transeunt in sortem dyaboli. Tercii
autem pauperes sunt et bene placent ad ...
christi dei. Tales enim diligit et dicit utrisque
spiritualibus divitiis unde dicit propheta dei
pauperem facit se rebus ex ... bus
et ditat se virtutibus spiritualibus et subli-
mat in eternam beatitudinem unde gregorius in 3o
dyalogorum aliquid omnes in consolatione
aliquando qui in tribulacionibus huius vite
magis ... sunt dulcedine deus laudes
immittit ut amaritudinem non sentiant
mortis. Tercii sunt pauperes qui ... .3a.
... omnia diligunt
et dum ... in suis actibus imitati
sunt ut ipsi apostoli et ipsi ... et ...
apostoli de quibus beatus petrus dicit domino
ecce nos relinquimus omnia ... dicit ...
amen dico vobis quod qui secuti estis me. Tales
sunt isti de quibus dicitur beati pauperes
spiritu Sed illi tamen qui ...
... et ceteri ...
Tales sunt tamquam nichil habentes et
omnia possidentes. Hii sunt quasi christo
loco suo in hoc mundo diligunt ... pauperes
semper habetis vobiscum pro quibus
... agitur in ... dicitur ...
tamquam ... dicitur quod ... nunc in
... iudicariam tribuit potestatem ... emp...
Tercio dicitur esse induta ... veste
dulcissime ... que est ista dulcissima
vestis que ... virtutibus dulcissime
... est aurora ...
... ista beatissima dicta
eternitas ... est spiritualissima corona
... et ... corona
... confortat ... est fons vivus
qui ... tamquam medula
omnibus ... dulcedine ... et in
... virtutum et bonorum operum ...
... est dulce ... descendens
in spiritualibus ...
... est ... latens ...
... vita eterna ... est vestis ...
... qua ...
iocunditas sine quibus nullus intrat
ad nupcias eternitatis. De ista veste
dicitur Judith 10 induit se Judith veste
iocunditatis sue Judith que interpretatur
glorificans significat animam amorosam que
... glorificare
deum et totam dileccionem suam querere

debet in dulcorem. Idem amor iuxta quod in
Cant. primo h. in amore enim sponsi perseve-
rantie que per patrem est delectare inquit
quia tunc delectatio semper noua semper condit
sit in acta quia dicit augustinus quod amor
est causa omnis iocunditatis quia omnia
amara huius mundi vertit in dulcedinem
et spiritualem iocunditatem unde quod dicit
apostolus Ro 8 Omnia quod diligentibus deum
omnia cooperantur in bonum sicut enim ignis
sua virtute naturali mutat liquidum dulcis
ciues in petram et sol mutat aquam
in vinum et vinum mutat cor hominis
Item sicut lux mutat aerem in fortitudinem
quare ergo diuinus amor qui dicitur
caritas non potest omnia mala huius
vite quidem in ipsum dulcorem et iocundi-
tatem transire ad sensum quod mel mutat
amaritudinem in dulcedinem Unde dicit
Rich. Amor diuinus est ignis lux mel
vinum sol. Ignis in meditatione purifi-
cans mentem a sordibus viciorum
lux in oratione mentem irradians
claritate virtutum. Vel in gratiarum
actione mentem dulcorans dulcedine
diuinorum beneficiorum. Vinum in contemplatione
inebrians suaui et iocunda dilectione
Sol in eterna beatitudine mentem clarificans
serenissimo lumine suauissimo calore
mentem exhilarans ineffabili gaudio
et perhenni iubilatione. Dominica

Dominica 22 post penthecosten

Repleti fructu iusticie per ihesum
christum in laudem et gloriam dei
phil. 1. Nos videmus ad sensum
quod quilibet homo cui beneficium aliquod
ab aliquo recipiens ipsi tali benefactori
debet esse et etiam ipsum de hoc quidem laudare
Consequenter paulus apostolus sciens quod cetera
dona a deo et beneficia accepimus
hortatur nos ut meminerimus illorum simus
et inde laudem et gloriam tanquam gratias
in verbo proposito cum dicit repleti fructu
Circa quod videamus ad maiorem doctrinam
est sciendum quod quadam genera hominum sunt
in mundo qui sunt diuisimode repleti
Primi sunt qui in bono deficiunt ut
peccatores qui nichil boni faciunt diuersis
autem vanis et malis multis deficiunt
et replentur ut superbia invidia avaricia
cum malis affectibus quia
faciunt de oculis in mundum conducuntur
ad cor per aures et oculos peccatis Et
ideo dicitur cuilibet peccatori Ezech. 28 Repleta
sunt interiora tua iniquitate et cor
tuum in igne Et quia isti repleti
sunt viciis suis et peccatis ideo enim
inhabiles sunt ad infusionem gratie quia
sicut vas suo contento plenum non potest recipere
aliud contrarium Sic peccatores qui sunt
pleni diuersis peccatorum immundiciis
ideo non possunt aliquid recipere de dona
gratia que non infunditur nisi mundis-
simo vasculo cordis Unde dicit bernhardus
Balsamum est diuina gratia que vasculum
mundum requirit ipsa enim diuina gratia
est quedam fructissima irradiacio
lucis diuine et quidam riuulus a fonte
summe bonitatis emanans Et sic riuulus
acquirit quod fons non fluit Sic impossibile
est ut gratie a deo peccatum aufert
quod recipiat infusionem diuine gratie quia peccatum
solum obstruit Et sicut aer obtenebratur
quod aliter absentatur Sic anima per peccatum
adeo ausa manet in peccatis tenebrosa
Videmus quod nunc et patres speculum quod
vertitur ad solem recipit solis radios
sed ausa quantumcumque sit in se mundum
solares radios non recipit Sic est de
anima que de sua proprio origine et
tamquam speculum mundum et purum quod
quando se vertit ad solem iusticie christum statim
recipit magis radios ut sunt gratie caritas
et alie virtutes Sed quando se auertit a deo
quantumcumque sit munda contra suos natura-
les radios amittit Et hoc dicit quod est
quod dicit augustinus genesis li. 8 homo
deo presente illuminatur absente tamen
obumbratur et obtenebratur a quo
non locorum internallis sed voluntatis auersione
discedimus nichil ergo laudabilius est
et alia esse potest quod homini per peccatum ab isto
bono esse auersum a quo per tantum
bonum est et sine quo nichil habet
bonum est quia a deo auersus est intenebratus
mortuus est Unde petebat psalmus Illumina
oculos meos ne umquam obdormiam
in morte id est in mortali peccato quod
mortem inducit quia auersio a deo ab illo
in quo enim vera consistit Unde

Sermo 46

Unde nota tres fortissimas penalitates
quas peccatum infert peccatori prima est
conscientie obstinatio que semper peccatorem
pungit de vitio quod perpetravit Na-
talem unicuique licet quilibet in conscientia
sua quamvis indicet peccator que semper reddit
ipsum de peccato quod commisit de quo
eciam timor oritur peccatori quia nunc
mortem nunc iudicium nunc eternum
supplicium timet unde Sap. 17 Semper
presumit seva perturbata conscientia unde
vina sunt semper amaricata et non
delectamenta illis qui verum iudicium
sciunt Romanis dicit Seneca ad omne
peccatum erubescimus et timemus ut subito
facti sumus rubere modo palere
monstremus Quere igitur per singula
et invenies tot adesse conscientia quot
vicia et econtrario in omni bono Ratio huius
unde quia peccatum semper perurgetur
timore ad iudicium semper et ideo
huic concordat illud quod Macrobius
libro 3o dicit Narrat Tullius de Dionisio
tyranno qui semel cuidam qui ipsum
beatificavit fecit apponi delicias in
copia et desuper posuit gladium pendentem
filo tenui capiti eius cumque ille
cum summo timore non contingeret
delicias sibi appositas ait rex sic
est vita mea quam tu beatam putas
esse quomodo enim videtur esse pene qui
timere non desinit Valerius Maximus libro
de casibus et divitiis affluat et
honoribus flagrat in amaritudine
tamen vita sua vexetur nichil prodest affluere
nisi pena [illegible] unde vitam sunt
pendula ipsi peccatoribus et nequaquam
delectabilia quia dicit Avicenna
unius sue delectatio est ex apprehensione
convenientis eius vero Nunc autem huius
natura naturali quadam inclinatione
abhorret vicia et peccata id planum est
quoniam est aliqua vera delectatio in
ipsis sed magis forte afflictio ex
apprehensione rei disconvenientis et unde
est distractivum ipsius ut unde dicit
Augustinus 1 confessionum in quo [illegible] est pena
poena sua Et ideo peccatum dicitur venenum
quod omnis mala [illegible] bibit Secunda
penalitas est peccatum [illegible]
[illegible] super omnes morientes cum separatur
a corpore tunc cadunt super eam omnes

male affectiones male locutiones male
cogitationes male operationes et confusio
omnium deprimunt et obruunt eam et hoc
propheta lamentatur dicens Iniquitates mee
supergresse sunt caput meum et sicut
onus grave gravate sunt super me Sed
heu quid accidit tunc quando [illegible] anima
per nimia angustia undique ad organa
corporis in quibus antiqua sepe delectabatur
et gemit et [illegible] Sed non nisi
[illegible] conspectu oculos clausos et alia
membra corporis mortua Et tunc ingenti
dolore [illegible] tam habitaculum egressus [illegible]
et ibi non promittit aliquam quietem Et
bene dicit Eccl. [illegible] Non est in homine
cohibendum spiritum suum nec potestatem in die mortis
nec sinitur quiescere etiam ac si diceret
non est in iure [illegible] sine [illegible] homo
[illegible] possit exhibere spiritum suum exeuntem
de corpore [illegible] de tacere et de
[illegible] condicionem indiget [illegible] a
quo recipere mercedem [illegible]
opera que fecit in corpore Nemo autem
tunc potentem in corpore remedii [illegible]
suam nec potentem super diem mortis
[illegible] ut audiat pro sua vo-
luntate [illegible] Sed potentem ipse
disponendi sua propter [illegible] morbi et
debilitatem corporis nec etiam sinitur
quiescere ingruente bello quod destruit
naturalem complexionem et quod patitur
[illegible] horribiles visiones demonum unde dicit
Beda Hostium mortis [illegible] maligni
spiritus et ad [illegible] iste maligne
[illegible] postulantur et hoc maxime in
die mortis unde [illegible] Martinus dum
moreretur vidit sibi assistentem
demonem dixit quid hic stas cruenta
bestia nil in me funeste invenies
Tercia penalitas est dolor [illegible] unde
magna enim est ibi pena quod omnis pena
temporalis est quasi nulla respectu eius
[illegible] enim esset adeo [illegible] quod abhorrebat
[illegible] tam parva quod ei
comparatur Inferi [illegible] clavos
per alia membra transfigerent [illegible]
et ut ferrum in igneo fornace videt
iste pene essent adhuc [illegible]
et gaudium respectu pene inferni [illegible]

videant oculi tui et videbunt oculi
libros scripture legant penas dampna-
torum in inferno pro quibus tam possibile est
eis numerare quot gutte sunt in mari
et possibilibus quod penas dampnatorum
que sunt eterne numerare. unde dicitur prov. 19
Parata sunt derisoribus supplicia. Unde
impiis continuus videtur decet penitenciam
agere et peccata sua deflere quia si hoc
in ista vita non faciunt unde tu dicis
veniet eis quod eis erit tamquam fletus
quod modo pro lana vel panno [illegible]
subditis [illegible] corum ubi incideret
et pro lapides in via acciderent [illegible]
ut nil esset ad futuram carem [illegible]
unde Beda de pena dampnatorum in
sermone singulis excessibus et malis que
acta fuerunt iniquitatis sua debetur
pena pro qualitate vel quantitate et
quantitate criminis commissi in quo inde
creator plus offenditur peccator gravius
torquebitur. Secundo qui sua explent
sunt qui bonum incipiunt et penitenciam
agunt de peccatis redeunt ad deum sicut
filius prodigus ad patrem. Hii qui primo
incipiunt consuetudinem peccatorum se volunt
retrahere et ideo oportet quod inde incipiunt
magna amaritudine et multo labore
ex vinculo delectabili consuetudine quod
continuum bellum [illegible] inter spiritum et
carnem [illegible] sed caro [illegible]
non vult spiritui obedire qui vult sequi
suam consuetudinem delectationis
et affligitur in se amaritudine et
contritione itaque dicitur Baruch 2°
Amaritudine valde me replevit omnipotens
amaritudo ista non est ad mortem
sed in ista [illegible] peccatorum et salute
necessarium est ad hoc ut [illegible] consuetudinem
peccatorum devitat ut se primo amaritu-
dinis contritione affligat et postea
corpus [illegible] rigore discipline
penitencie subiciat. Iustum est enim
quod [illegible] repleatur [illegible] ut
etiam corpus exterius satisfactione
peniteat. Iustum est etiam [illegible]
[illegible] petiit [illegible]
et [illegible] quod ipsum [illegible]
[illegible] penitencie premit. Iustum est
est ut [illegible] corpus quod [illegible]

Con [illegible] 3

1°

spiritum [illegible] trahit ut ipsum etiam
ipsum [illegible] discipline plus subiciet ut
amplius sibi obediat ut delectationibus
[illegible] quia contraria plus mutuo
expellunt. Et enim quod homo corpus casti-
gat quod ipsum ad peccatum trahit quia
hec ordo [illegible] postulat ut qui deliquerunt
secundum mensuram delicti puniantur unde
dicitur [illegible]. Iustum est ut peccator [illegible]
maiora sibi infligat per penitenciam quam
maiora sibi [illegible] digna per culpa
eo quod contraria [illegible] curantur. Sed
quis est hodie qui dignam agat penitenciam
[illegible] est qui castiget corpus suum et
non parcit deliciis iam pauci [illegible]
qui non abhorreant [illegible] penas [illegible]
[illegible] enim [illegible] amaritudine.
Nam videmus quod amara [illegible] sunt utilia
quam dulcia. Sicut patet in amigdalo dulci
que non est tanti efficacie in medicina
sicut amarum. Item videmus quod [illegible]
est valde amara sed tamen oculis est valde
[illegible] et stomacho valde sana et contra
veneno [illegible]. Unde et mustela videns
basiliscum vadit et comedit rutam et vadit
et [illegible] ipsum. Sed pena hec amara
tamen utilis est. Tercio qui suos [illegible]
sunt qui in bono proficiunt ut [illegible]
[illegible] in se [illegible]
[illegible] in quo [illegible] flores bonorum [illegible]
in quibus [illegible] delectatur [illegible] de hac
sunt [illegible] hodie floribus bonorum operum
pleni unde de quibus pleno bonis operibus
[illegible] per illud Gen. 27 Ecce
filii mei sicut odor agri pleni. Cui be-
nedixit dominus quia [illegible] per
[illegible] benedicit ille dominus [illegible]
operibus repletur cum quibus eternam
vitam [illegible] unde prov. 3°. Unusquisque
[illegible] bonis operibus suis quibus
[illegible] multa [illegible] acquirit eterne
[illegible] est quia omnia opera bona
faciunt vite eterne digna unde [illegible]
ad [illegible]. Sed bonum meritum
in nobis fiat [illegible]. Et ideo qui [illegible] gratia
est non [illegible] in bonis operibus [illegible]

[illegible] Ca

quia non potest plus de premio celesti acquirere nam vitam eternam plus nemo potest acquirere cum hec sufficit possidere nec nisi pro grandi quam amisit in mortali existens vnde debet mortale proficere dicitur quod peccatum lacrimis grande et quodvis nemo licet in gratia existat possit de condigno mereri vitam eternam suis bonis operibus quia inter talia opera et vitam eternam non est equalis proportio quia vnum est finitum et aliud vero infinitum finiti autem ad infinitum nulla est proportio vt boecius de consolacione probat vnde tamen congruum est et decens quod homo fatetur quod ipse est quod hec deus pro suis bonis recompensat quia nichil boni dimittit irremuneratum et ideo homo quamvis sit ex mortalibus gratis non tamen cessare a bonis operibus faciendis quia deus cuius bonitas infinita est non dimittit quod in aliquo non remuneret quamvis opera sua non valeant directe ad vitam eternam obtinendam valent tamen ad multa alia specialia ad quorum primo valent ad specialem prosperitatem obtinendam quia talem hominem deus in presenti vita facit feliciorem per amorem deo acceptiorem et tenent sibi isti quibus ista dantur Secunda dicit quod ... presentis temporis certum indicium esse damnacionis Secundo valent ad hoc quod si talis homo est de dampnandis faciliorem penam habebit ex hoc in inferno Tercio valet ad hoc quod si talis homo est de salvandis deus citius dat sibi gratiam ut convertatur Quarto valet quod talis mereatur assuescit intrare in bonis operibus quod per talem consuetudinem a peccato cessat puto enim quod deus tempore habeat in eo quando habet si talia opera non faceret vnde dicitur tamen quod licet opera talia in mortali facta non mereantur premium celeste eterne mereantur tamen aliquod premium ad ... disponunt hominem ad gratiam acquirendam que acquisita vitam eternam in qua non solum de bonis operibus in caritate factis premiantur sed etiam de aliis

gaudet que non ad peccatum detestandum induxerunt Quarto quia sancti suo desiderio repleti sunt qui iam suum boni operis premium receperunt et qui cursum suum consummaverunt et celestem patriam invenerunt ubi omnis boni replebit desiderium eorum iuxta illud psalmi replebit in bonis desiderium suum tamen quia secundum bernardum deus continet totalitatem omnium bonorum ideo inveniuntur in eo quod delectat per singulos sensus et animam et totum corpus et postquam homo obtinuit quicquid anima et corpus desiderat iam desiderium suum quiescit et quia totum in eo invenitur quicquid desiderare potest et amplius quod creatura angelica vel humana desiderare possit ideo qui deum habet in futura vita quiescit et quia nullum creaturale potest ipse habere omne suum desiderabile Ideo qui sanctus delectatur ponit

inde quod quiescit quoniam talis homo postquam obtinuit quod delectat visum laborat vltra quod delectat auditum quia vna eadem res non potest sibi simul duobus sensibus satisfacere Sed pono quod fiat adhuc non quiescit sed laborat vltra quod abiciat quod delectat gustum et postea quod delectat olfactum Sed quare hoc quod dicit breviter quod nulla res creata habet omnia que a singulis sensibus appetuntur Sed pono adhuc quod aliqua res ipse habeat omnia ista adhuc non quiescit Tercio huius est quia res create destruuntur et pereunt et ab adversario tolluntur Et ideo destructis ipsis et ablatis rursum laborat homo cum sint vt ... et ideo nunquam quiescit et propter hanc causam dicebat salomon Ecclesiastes 2. Cum me vertissem ad omnia opera que fecerant manus mee et ad labores quibus frustra desudaveram vidi in omnibus vanitatem et afflictionem spiritus et nichil permanere sub celo Et ideo vanum est ... quod sequitur ... Quinti dies hominis de laboribus

nota

et eterni sunt nec in nocte nec in die
homo quiescit Sed talem quietudinem
non habent illi qui deo serviunt
sed in superna sunt quiete Unde nota
quibus sensibus delectantur in dulcedine
sui abiecti et secundum hoc deus amor
(?) delectabitur in patria
Primo enim delectatur sensus auditus
in dulci audibili et secundum hunc modum
deus perfectissime delectabit auditum
in patria audiant enim ibi vocem filii
dei qui tante erit dulcedinis quod omnibus
sanctis gaudium suum desiderio dicet illud
Cant Sonet vox tua in auribus meis
vox tua dulcis dulcissime in patria canti
ca angelorum et sanctorum omnium musicorum
instrumentorum Haec vox erit iste dulcissi
mus sonus admirabilis Unde Nec dul
cedine omnes sancti angeli et (?)
non possunt dulcedine (?)
sicut maria magdalena Ista delectabat
in dulcedine verbi xpi dum esset in
terris et mortalis itaque aliquis (?)
in (?) nec curabat
quicquid sed sedebat ad pedes domini et
cum magna delectacione audiebat
verba xpi dulcissima quia dicit augustinus
mira dulcedine tenebatur o pie deus
si tam dulcia fuerunt verba tua in terra
dum adhuc mortalis eras quam dulcia
erunt tibi verba nunc immortalis rex
regnas in patria unde legitur de beato Jo
anne qui vocatus fuit a xpo ad
convivium celeste dixit vox tua domine
plena est suavitate melliflua et
comparabilis allocucio tua eloquiis
angelorum Secundo delectatur sensus visus
in pulchro visibili et secundum hunc modum
deus perfectissime delectat sensum visus
in patria quod videbit illud pulcrum
bonum pulcrum omnium pulcrum Quod
tam pulcrum est quod angeli conspicere
nequeunt quidnam plus quam quidem mille
annis in ipso erunt quod tam pulcher
est ipsa mallem esse in inferno et
illum videre quam esse in celo et sine visione
eius Ipse est enim iste formosus Joseph
de quo dicitur in psalmo Et fuerunt

verba pharaonis ad Joseph quod in inde
cum benediccione filius crescens Joseph
filius crescens et decorus aspectu filie
discurrerunt ibi super murum ubi dicit glossa
quod Joseph fuit tam formosus quod
mulieres ubi fuit (?) regem
ascenderunt murum ut eum viderent
iste formosus Joseph interpretatur
ihesus salvator secundum quod dicit et fuit
ab egyptiis vocatus xpus salvator
mundi qui est speciosus forma pre
filiis hominum Mulieres vero hunc videre
cupientes sunt adeo beate quod de eius
pulcritudine satiari non possunt videre
eius divinitatem suam et humanitatem
adeo quod contemplantes
admirando dicunt illud Quam
pulcra et decora in et decorus
pulcher ad divinitatem et decorus quoad
ad humanitatem Tercio delectatur sensus
gustus in dulci delectabili et secundum hunc
modum deus perfectissime dulcis est
quod ipse plus delectabit gustum in
patria quia tam dulcis erit quod ipse
plus est in dulcedinis et leticie omnium
angelorum et sanctorum Et quam magna sit
multitudo illius dulcedinis nemo
scire potest nisi eius gustare gaudet
De ista dulcedine dicit basilius
in exameron O dulcedo
melliflua dulcedo mitanda quia
dulcis es in meditacione sed dulcior
in oracione et dulcissima in contemplacione
Sed super dulcissima in beatitudine
degustanda huius dulcedinis dicit augustinus
Cum vnam guttam tue dulcedinis
sentiret dixit quod ubi omnia bona
terrena mundi contempnit et mellifluis
si morti traderet ut ad tuam plenam
dulcedinem perveniret Quarto
delectatur sensus olfactus in dulci
odorabili et secundum hunc modum deus
perfectissime delectabit sensum olfactus
in patria Nam tantus erit iste odor
quod expellet a sanctis omnem dolorem et
vitam eorum sine fine perpetuat beatissi
mum in vita et passione beate cecilie
quod angelus domini duas coronas

beate cecilie et suo viro valeriano in
testimonium coronas attulit de
paradiso Quarum flores ex mira
odorem sue suavitatis nunquam
minuebat Cum autem frater valeriani
tiburcius superveniret et huiusmodi odorem
sentiret dixit ad eos miror hoc
tempore roseus hic odor et liliorum
unde appareret Et postea dicebat
confiteor ita ut sim refectus ut
putem me subito renovatum Si ergo
deus rosis et liliis paradisi tantam
virtutem contulit ut homines subito
possint renovari quanto magis est tunc
iste odor qui procedit ab isto dulcissimo
deo omnium bonorum et creatore omnium
et auctore Certe iste odor tam dulcis
est quod differt ab omni dulci odore quantum
differt creator a creatura Et de eius odore
dicit ecclesia sancta odor tuus super omnia
aromata Quinto delectatur sensus
tactus in dulci tangibili eodem huiusmodi
modum deus perfectissime delectabit
sensum tactus in patria qui tam delecta-
biliter ipsum reficiet et perficiet quod
nequaquam possit amplius tangi ab aliquo
sibi contrario quod non tanget illos
tormentum mortis ut dicitur Sap 3 quia
quicquid est suavitatis et lenitatis
deus ibi tactui applicabit quia
tolletur ab eo omne quod potest contristare
et dabitur omne quod potest delectare et
eternaliter confortare quia deus ipse preda-
cet dulcissimum obiectum sensibus Erit
enim speculum visui cithara audi-
tui mel gustui balsamum olfactui
flos tactui Dominica vicesima quarta

Dominica 24a sermo

Observate eos qui ita
ita ambulant sicut
habetis formam nostram
Phil 3 Nos videmus quod
qui vult ambulare per aliquam viam
sibi incognitam libenter sequitur illum
cui via nota est Sic beatus paulus ad
viam eterni regni et via veritatis
illustratus et viam ab ipso traditam
ambulemus hortatur nos in verbis propositis

Observate eos qui ita ambulant etc
Circa quod sciendum ad nostram doctrinam
est sciendum quod quadruplicem viam
debemus ambulare qui volunt spiritualiter
proficere Primo debemus ambulare viam primam
que est via bene probata quia potest tutior
et certior via quam omnes precedunt quia deducit
eos ad eternum regnum Et de hoc dicit sapiens
Eccl 7 cum lugentibus ambula Deus
enim tunc bonitatis infinite proposuit
homini qui fragilissime nature est
et magis inclinatus ad malum quam ad bonum
per originale peccatum quod totam naturam
hominis viciavit et a suo debito ordine
destituit viam primam que est via iustitie
qua in ipsam vitam suam iustificat
et ad rectam et bone vite deducat
Unde Eccl 15 petentibus dedit deus viam
iustitie Et hec via tres habet dietas
scilicet cordis contritionem oris confessionem operis
satisfactionem Et ista via dicitur via
iustitie quia soli iusti ambulant per
eam Unde qui in hac perseveranter non
profecerit non debet presumere penitentiam
facere sicut multi faciunt qui semper
proponunt facere penitentiam et interim venit
mors que preoccupat eos viam primam
quia penitentia que in fine vel in morte agi-
tur raro est vera quia ut Augustinus dicit penitentia vera
nunquam est sera sed sera vix est vera
quia quod tunc videtur quod potius est ex neces-
sitate ad mortem Attendatis quod
possumus probare quod tribus
primo quia in articulo mortis propter
est tantus dolor in parte sensitiva
quod in prudente impedit usum rationis
ne possit bene deliberare et per consequens
impedit ne possit bene displicentiam
sufficientem concipere Secundo quia quod
talis penitentia ut frequenter magis fit
ex timore pene quam ex amore
quia tales plus timent iudicium
quam peccatum diligant Tertio quia in
tali statu habitus [illegible] ut plurimum
impedit hominem ab actu penitendi
[illegible] huius oppositus habitus [illegible] nota

magnum conatum ad penitendum qui cotti-
die non est per aggravantem infirmitatem
Secundo quando in ista puncto raro habet
sufficientes motus de se in detestacionem
peccati iste enim requirit maiorem mo-
dum quam si esset sanus quia corporis et supremis
passionem doloris insurgentem et
ita secundum quod tercium minus deprehendi
potest. Tercium igitur est quod homo quando
dum est sanus peniteat quamvis etiam
in quocumque statu non sit desperandum
quia sancta scriptura dicit peccata semper
prodest ad salutem deus in omni tempore
potest facere opus suum prima autem opera
certo quodam tempore et quasi minimo
deus potest infundendo primam. Secundo
debemus ambulare viam sapientie quoniam via
bene ordinata. Et hoc potest dici ornata
quia est diversis virtutibus floribus plena
ad quam invitat Ysa(ias) 2 Venite ascendamus
ad montem dei et ad domum Iacob docet
et ambulemus in semitis eius. Secun-
dum via sapientie est via regis pulcerrima
quam rex regum in [illegible] docuit
que de bonis eternum specialiter affluit
quesivit in delectabilissimi (?) ...
ducit ad regnum eternum hoc est ista
serenissima via que plena est splendore
[illegible] et [illegible] delectacionis
quia dicit Greg(orius) serenissima ac
suavissima. Hec est sapientia celestis
que intellectum suo splendore illustrat
et affectum mellifluo amore inebriat
hec est ista regina [illegible] et domina omnium
scienciarum et artium que sua virtute
omnium philosophorum scientiam transcendit quoniam
enim docet scientia omnium philosophorum id est eam
agnoscere creaturam non creatorem
docet enim confusionem hominibus per eos
non dyabolo docet enim acquirere
virtutes morales sed non theologicas. Sapientia
vero que nobis tradita est a Christo docet
non solum cognoscere creaturam sed
etiam creatorem et de creaturis enim
enim accipit quod probat de eis speciem sat
magno creatorem suum videt propter.

In psalmo (?)

Et vere semper deinde Sapientia est ymago
celestis splendoris in speculo cordis et
lux est quoniam veritatis quedam omnium totum
totum mundum irradians ad contemplandum
deo docet etiam non solum contemplandum
hominibus sed dyabolus [illegible] pro simplicem
veritatem spiritus sancti enim nos hoc ipse
est dyabolus pro bonam vitam et oracionem. Secundum
docet eos non solum acquirere virtutes
morales sed etiam virtutes theologicas que
habita habentur omnes virtutes. Virtus
ergo iste qui habent viam sapientie quam
Christus docuit ambulat quia tale
Christus non solum in presenti dat vitam spiritualem
sed etiam in futuro dat vitam specialem
unde habetur Sapientie 2 quod vie eius vie
pulcre et omnes vie eius pacifice id est
omnes doctrine et omnes actiones que
in eternum gaudere pulcre sunt quod
[illegible] et quia sua perfectione antiquis legis
[illegible] et ordinem transcendunt et
omnia iussa eius ad eternam patriam
ducunt et post hoc lignum vite est
hiis qui apprehenderint eam et qui
tenuerint eam. Ergo quia sicut
vita in medio paradisi consistat vita
[illegible] in suo esse naturali. Sic sapientia
quam Christus docuit consistat in suo
esse supernaturali hiis qui viam eius
sequuntur est vita. Unde [illegible] enim
corpus suo corpore et sanguine in patria
[illegible] infundendo vitam eternam et ideo
bene dicitur esse lignum vite plan-
tatum in paradiso deliciarum cuiuslibet
devote anime in qua sunt delicias
[illegible] sponsi animarum quia tales
consistat a morte et senio id est ab omni defectu
temporali et eternali. Unde non tenetur effectus
sacramenti. Prima est qui corpus domini digne
sumunt illud bona conducit in [illegible]
et illud mala facit id est mala quia sola
venialia tollit et ab eo ducit enim [illegible]
Eukaristia liberat a malo conservat in
bono delet venialia cavet mortalia
Et quia hoc sacramentum valde bonum pro
bonis enim valde malum est malis. Est

Nota

eciam cibus vite quo ad vitam eternam
digne sumentibus et mortis cibus
quo ad mortem eternam hunc qui indig-
ne sumunt ut quia iustus est in hoc iusto
iustificetur et qui in sordibus est
magis sordescat Et hoc nam videmus
in natura quod eadem dulcedo unius eiusdem
floris facit mel uel fit mel in
apibus et in aranea fit venenum
Sic eciam dulcedo huius sacramenti quando
in peccatoribus in venenum quia in
mortem eternam iuxta illud apostoli
Qui manducat et bibit indigne eciam
quando mentem excecat demum vexat
et vitam temporalem finiat et ultimo
dampnat Qui enim indigne sumit
hoc sacramentum similis est iude qui
postquam cum christo cenavit ipsum
tradidit Similis est eciam absolon qui
invitavit fratrem suum amon ad convivium
et postea eum occidit Secundus effectus
est quod graciam et virtutes auget Unde
dicit Innocencius quod huius sacramenti effectus
caritatem eciam unionem et virtutes
augmentum et omnis spiritualem fructus
exhibeat quia ex isto sacramenti
participacione homo magis in caritate
radicatur et firmiter deo per graciam
unitur nam sicut cibus naturalis
prodest viribus et conservat vitam naturalem
Sic ille cibus solum prodest illis
qui spiritualiter vivunt in deo et conservat
vitam spiritualem unde Iohannis Caro mea
vere est cibus cuius virtus talis est
quod animam saciat et vitam eius confortat
et virtutes augmentat et delectaciones spirituales
conservat Tercius est effectus quod omnem malum
bone mortis conficit quippe sacerdos
semper debet habere hostiam vel consecratam
aliquid infirmorum ut statim sciat
cum communicari nec sine communione moriatur
Et unus quisque homo sanus semper debet
se disponere ad sumendum corpus christi
sanctissimum propositum tum in magnis
festivitatibus In principio enim sancte
ecclesie populus christianus cottidie communicabat
in innocencia quam in baptismo receperant
et propter fervorem caritatis et devotionis
et devotionem spiritus sancti Sed quia
postquam caro refrigiscit et in pluribus
innocencia baptismalis decrevit ideo
tunc statuit dominus papa anacletus
ut tociens homines communicarent quociens
ad celebrandum venirent Sed quia in illo
frequentabat qui se ad communicandum non
parabant Ideo instituit papa fabianus
quod ter in anno communicarent saltem
si non frequencius scilicet in pasca in pentecoste
et in nativitate domini Et quia in huius
temporibus homines negligentes et
pigri erant Ideo statuit innocencius
ut homines saltem semel in anno vel
se predictos receptos affectus in sacratissimi
sacramenti Tercio dico homo ambulat
viam discipline que est via ordinata

3m principale
R

qua homines ordinat non solum ab
intra sed eciam ab extra in bonis moribus
et actionibus ut homo recte fiat similis
et quia celestis angelis in sua conversacione
ita ut cum apostolo dicere possit nostra
conversacio in celis est i. celestis et angelica
est Unde et apostolus ad se ambulandum
hortatur Ephesios 4 Sic ut filii lucis
ambulate quia talis homo non solum
interiores vires ad se rectificat et eciam
exteriores sensus corporis sui bene
ordinat ut se spiritualiter habeat et ut
exemplar lucem faceret ut ab eo motu illecto
se gerat et hoc est de racione spiritualis
discipline Unde dicit hugo disciplina
est omnium membrorum motus ordinatus et
dispositio decens in omni habitu et actione Et
ideo qui in vita spirituali vult proficere
debet ambulare viam spiritualis discipline
que est ordinata via spiritualis vite
iuxta illud proverbiorum 10 via vite custodienti
disciplinam et hoc ideo inducit hominem
de vita activa ad vitam contemplativam
quando enim magis se ipso ordinatur
per spiritualem disciplinam magis extendit
se sursum et ipsum trahit a terrenis .

delectacionibus tanto magis mediocribus
sensibus disponitur ad contemplandum
deum unde augustinus in soliloquiis Secun-
dum talis vel talis est vel decor te delectet
crede michi eodem momento eodem
puncto temporis videbis quod cupis et
non opinio est aliud quam homo veniat
ad vitam contemplativam quam quod a sensibus
corporeis trahat ab exterioribus ad interiora
spiritualem cultum itaque quicquid Contra
contempcionem ipsos curando se tamen contempnat
et vilipendat ut se tamquam mortuum mundo
quia sensus non habet quamvis dici possit
qui ab aliis causatur splendoribus oculos
non aperit Quodque dici potest quia strepitum
et clamorem huius mundi non audit
gustum non habet cum mellis temporalis
dulcedinis sapit Tactum non habet qui
omnem carnalem delectacionem tamquam mortem
fugit unde talis homo sint mundo
mortuus est qui ab omnibus exterioribus
se abstrahit et de carne ad spiritum transit
ubi se tollit misterio intelligit ut
creatorem suum contemplari possit
Cum quo solitudo esse cepit unde augustinus
in persona christi dicit Cuilibet devoto
hoc dico ut vir progrediar cum me ex se deus
et ego transferens per te ducam te ad
me et nocte ne aliquid in illa re
amabis nec laudabis propter me Unde
nota quod homo per spiritualem disciplinam
debet ordinare debite omnes sensus primo de
debito ordinando sensum visus Cuius debita
ordinatio in hoc consistit unde homo
oculos suos ab omni mundi vanitate avertat
unde dicitur in epistola tempore semper
aspiciat tempore pellitate custodiat
ut alibi tempore custodiat ab omnibus
oculis tuos aliis longius Cum est ut
homo oculos ad libenter ad terrena
convertat et quod corpus suum mortuum ab omnibus non
deputat Nam oculi sunt maxima
via ad peccandum Unde petebat psalmista
averte oculos meos ne videant vanitatem
hoc ideo dixit quia bene sciunt quicquid
oculus libenter videt hoc cor libenter concupiscit

vir non licet videre quod non licet concupiscere
Si enim primo sicut dina non vidisset utique
non concupivisset Et si dyna filia Iacob
pulcherrime ad videndum vadata non
ivisset violata ab homine non fuisset
Secundum autem quod iste sensus visus per
perfecte ordinatus est ut homo propter amorem
sui creatoris ab omni carnali desistat et
oculum mentis sui ad ipsum convertat
quia ubi amor ibi oculus unde
augustinus in libro confessionum Resisto seductionibus
oculorum meorum ne implicentur
pedes mei quibus ingredior viam
tuam domine meus et erigo ad te in
visibiles oculos meos ut tu evellas
de laqueo pedes meos etc Secundo debet
homo spiritualem disciplinam debite ordinare
sensum auditus quod tunc bene habet ordinatum
quando ipsum ad omnia impudica obturat
Ita quod nec in verbis inutilibus nec in verbis
mundanis delectatur Talibus enim
verbis cor cito polluitur maxime in
cantibus secularibus quia talibus carnalibus
impudicis cor hominis cito movetur ad
malum quia unusquisque plus delectatur
in suo plus et quia tunc sensus auditus
est corporalis et dextrus ne in carnalibus
et delectamentis cantuum multum delectatur
nisi fiat destructio per rancorem unde dicit
augustinus de cordis Sunt carnalia
delectamenta vermis carnalibus nulla re-
spectu ad tempus dulcedinis postea
amaricantur quando eandem et
deducit audite defluencium et in
amaritudine dirigunt quandoque temporali
delectacione et dulcedine bibuntur
Secundum modum autem quod iste sensus auditus
sit debite ordinatus et ut homo aures
suas ab omnibus impudicis tollat
avertat et ad verbum dei totaliter convertat
quod est quoddam suavissimum cantus
canticum et quoddam dulcissona ar-
mania omnes voces ante efficiens
et perficiens unde dicit Bernardus super cantica
verbo Ad qui audiunt volentes nostri
quod bene per quandam sonans in
auribus ante vox divina conturbat et
ferat dimidiatur Sed quamvis tunc per no

Ro de v sensib[us]
[illegible]

Da vectis aurem vinificat lignefacit
elefant illudit mediatque de medicis
nibus absque est et gladius et medicina
et depurat et confirmat et consummat
vita est. Secundo debet homo per spiritualem
disciplinam debite ordinare sensum
gustus ut homo modum in edendo
et bibendo teneat ne nimiis ab illis
licentiis delectationibus captivetur quia
per hoc homo in corpore deordinatur et
in libidinem fit efficacior ad gustum eterne
dulcedinis. Unde Bernardus de diligendo deum
gustatum spiritum necesse est dispositio tamen
afferrimi ubi celestia decenter [illegible] sapiunt
terrenis bibant fastidio sunt nemo tur
rida videt testimonium quod iste sensus gustus
sic debite ordinatus est quando homo divinam
dulcedinem adeo gustavit. Seneca enim
semel dulcedine divini amoris degustat
et sciat quam suavis est dominus iste nec in mobis
creatis inveniat magnam delectationem possit
unde dicit Bernardus Seneca [illegible] tunc amor
inebriat nam et quod ille sapiat scilicet
quem sciat non est ultra quod cupiat.
Quarto debet homo per spiritualem disci-
plinam debite ordinare sensum olfactus
qui tunc bene est ordinatus quando ipsum
modificat ita quod non excessive delectatur
in rebus redolentibus quia nichil
tamen mediam inhecerint delectationibus
quod est bene medium etiam impeditiva
inhecerunt delectationibus odor enim specierum
aromatarum quid sit quod relevamen cordis
et capitis non multum nocet ut [illegible]
dicit Bernardus sed quando homo nimia delectatione
querit in ipsis ita quod etiam per carnem
odorem cupiat alicuius placitum et quod alii quidam
delectamine et quidam [illegible]
rei sic bene tunc ex hoc interdum plus
mundicie sentiuntur quia etiam peccata
venialia preparant viam ad mortalia
unde dicit Augustinus super [illegible] peccatum
adeo parvum quod non crescat negligentia
non est timendum quod sciat homo quod
quem offendit quam bonum quam
benignum quam pius. Testimonium autem quod
iste sensus sit debite ordinatus est quando
homo sic ardet in divino amore quod nullus
cum in ista vita delectatur quod iste
spiritualis ardor virtutum et celestium gaudiorum
qui ab isto virginitatis flore procedit quod
suo dulcissimo odore omnes sanctos et
angelos reficit in celo. De tunc odore
dicit sponsa in Canticis .1. odor
unguentorum tuorum super omnia aromata. Unde
dicit Crisostomus in epistola [illegible] que
plena est divino amore flagrat
desiderio eternorum et super omnia odo-
aromata virtutum et celestium gaudiorum.
Quinto debet homo per spiritualem disciplinam
debite ordinare quintum sensum tactus
qui tunc bene ordinatur quando homo
in debita puritate conservat ne carna-
libus immundiciis maculetur. Unde
quando ipse spiritus tale donum et libertatem
super corpus optinet. Ita quod ipse spiritus
imperat et caro obedit tunc homo
in corpore est bene ordinatus quia tunc
caro per libertatem spiritus ab omni illicito
tactu conservatur. Et ideo dicit Augustinus
ad [illegible] caro data est nobis quasi
ad bellum. Si modificatur adducit
vitam si vitatur privat sic ad bellum
laudabo autem illum qui tenuis fuit [illegible]
pietatem. Testimonium autem quod iste sensus
tactus sit bene ordinatus est quando homo
corpus suum in vera castitate custodit
et quod talis castitas corporis a vera
radice interioris [illegible] puritate
mentis spiritus procedat. Nam hec castitas
nobilitat totam naturam hominis et ipsam
de suo [illegible] esse in gradum angelicum
super naturale esse conducit. Unde Crisostomus super
Matheum omnes virtutes spirituales res sunt
angelice nature tamen castitas res est
angelica propter quam homines sunt
angelis assimilantur etiam vincantur
naturam virtutibus. Cyprianus autem [illegible] quod
homo habeat in se castitatem est quando sentit
spirituales influentias et dei [illegible] ad tactum
nam talibus quasi solummodo pietas et non
aliis intendunt ut Bernardus amator pietatis
et largus donorum attrahi per [illegible]
spiritualem immittit. Et propter hoc dicit
sponsa castitatis sponso suo Christo in Canticis
dilectus meus misit manum per foramen
et venter meus tremuit ad tactum eius

Ac si diceret vellet dilectus meus mihi ma-
nifestare dulcedinis et consolationis
spiramen sue occulte inspirationis
et instillationis venit meus hoc est ipsa
mea memoria anima mea timuit
amicali timore ad tactum sue dulcis
sime inspirationis et flationis. Quarto
debet homo ambulare viam perseverantie
que est via consolata qua finitur et
consumatur omnis boni labor. Unde dicitur
est non primum inchoantibus sed perseveran-
tibus premissum est. Unde dicit salvator
Mathei 10. Qui autem perseveraverit usque in finem
hic salvus erit. Unde etiam in figurum
scribitur de helia quod ambulavit in
fortitudine cibi illius usque ad montem
dei 3 Regum 19. Tunc enim placet deo nostra
conversatio et actio quando bonum quod
inchoamus perseveranti fine complemus.
Et ideo perseverantia dicitur virtus perfec-
tissima quia est omnium bonorum operum
et virtutum finis et consumatio. Et hoc
pro eventu illud. Unde nulla virtus tantas
sustinet insidias a dyabolo quemadmodum
perseverantia que omnibus virtutibus
coronam meretur. Unde dicit Bernardus
Currunt omnes currunt ad stadium sed sola
perseverantia accipit bravium. Et ideo qui
vult coronari et a deo premium recipere
usque in finem a via perseverantie procedat.
Et quando a via perseverantie desistit
a via eterne vite desistit. Et ideo dicitur
[illegible] de hiis qui perdiderunt sustinentiam
et perseverantiam boni operis non comple-
verunt et delinquerunt vias rectas
secundum mandatorum dei exorbitaverunt perseverantiam
et elongaverunt. Et nota quod sunt duo
genera hominum in mundo quibus nullum
nullum premium datur merita vita
et est unum genus quod plurimum incipiunt
premium recipere sed primum qui incipiunt
et non perficiunt. Secundum qui nec
incipiunt nec perficiunt. Sed econtra
plurimum qui incipiunt et perficiunt
debet nos primum Apocalipsis 2 que
incipit quomodo ambulare et hoc in
quarto principali Dominica 21.

Dominica 21 sermo

Non cessamus orare pro
vobis et postulantes
ut impleamini agnitione
voluntatis Colossenses 1. Nos
videmus ad sensum quod
amicus acceptus apud aliquem principem
sepe pro amico suo intercedit
ut aliquod bonum temporale a principe
consequatur. Sic apostolus omnium fidelium
amicus ut a summo principe bonum
spirituale consequantur sic intercedit
pro nobis orando in verbis propositis. Cum
dicit Non cessamus etc. Circa quod
verbum advertimus doctrinam exten-
dere oratio nostra quomodo debet esse disposita
ut deo placeat et ab eo exaudiatur.
Primo debet esse serena ut ex corde
puro procedat. Nos videmus ad oculum
quod rivulus emanans a fonte non potest
esse serenus nisi fons a quo emanat
sit purus. Sic oratio nostra procedens a fonte
cordis non potest esse serena nisi ipsum
cor a quo emanat sit purum a
mala intentione a mala actione et ideo
quando cor ab hiis est purificatum et
oratio nostra sit serena et a deo exauditur.
Unde propheta orabit ad te omnis sanctus in
mundus et purus quia sanctus idem quod
mundus et ideo in sua contra dicit
Sed non ascenderit cor meum serena
hec ad deum quia quicquid
petiverimus accipiemus. Sed si cor meum
conscientia tunc oratio nostra non exaudit
ut dicit propheta Iniquitatem si aspexi
corde meo non exaudiat dominus et
Augustinus dicit nisi sit sic oratio nostra et
confessio nostra pura a petitis a deo non
exaudiretur. Munda tunc cubiculum
cordis et inde est quod exaudiat. Secundo — nota
nota eaque faciunt cor purum primum
est fides illuminata quia sicut dominus hoc
sue fidei cor illuminat tunc ipsum ab
omni nubilo erroris purificat. Unde
dicit apostolus Actuum 15 fide purificans
corda eorum. Talis autem purificatio
multum disponit hominem ad hoc ut
a deo exaudiatur quia qui hesitat
in fide non est dignus exaudiri. Unde

Exemplum

Vnde dicit Iacob postulet in fide nihil
hesitans et subditur de hesitante non
estimet iste quod aliquid accipiet a deo
Secundum quod cor facit purum est
proprii defectuum consideracio Talis
autem consideracio ad modum specule
maculas ostendit et dat aquam gratie
que cordis maculas tergit Et illud
figuratum est in veteri lege de lavacro
tabernaculi de quo scribitur exodi
30 quod habebat specula in circuitu ut
ingredientes tabernaculum immundiciam
suam videre possent et intus aquam
ut eam lavarent quia sepe fit quod
homo defectus suos in speculo considerat
quod tunc de corde dolet quia aquam lacrimarum
effundit quibus maculas peccatorum
abstergit talis enim purificatio ultimo
disponit oracionem meam ut a deo exaudiatur
Sicut homo de thobia Cui dicit angelus
quando orabas cum lacrimis ego obtuli
oracionem tuam coram deo Item
homo de ezechia qui oravit cum
lacrimis et exauditus est vnde dominus dixit
sunt ei per ysaiam ut legitur ysaie 38
audivi oracionem tuam et vidi
lacrimas tuas Tercium quod cor purificat
est pia compassio vnde quando homo compatitur
pauperibus et eis est misericors in
elemosinarum largitione Talis autem
compassio cor hominis purificat a peccatis
de quibus homo non perfecte satisfecit
et a pena purgatorii ad quam obligatus
fuit quia sicut ignem extinguit
aqua ita elemosina peccatum vnde dicit
salvator date elemosinam et ecce omnia
munda sunt vobis id est omnia peccata
de quibus non satisfecistis deo munda
fiuntur in vobis talis autem purificatio
multum disponit oraciones vestras ut exaudiantur
a deo vnde ysaie 58 frange
esurienti panem tuum et tunc invocabis
et dominus exaudiet te quia non est
dignus exaudiri qui non exaudit
pauperes vnde dicitur proverbiorum 21 Qui
obdurat aurem suam ad clamorem
pauperis clamabit ipse et non exaudietur

Secundo ut oracio nostra exaudiatur debet
esse discreta nos videmus ad sensum
ut qui indiscrete petunt ut frequenter
non exaudiuntur Sed si vult exaudiri
oportet ut discrete formet suam peticionem
Licet enim actus et operacio debent fieri
cum discretione quia omne quod fit
sine discretione est intimandum vicinum
et animarum destructivum vnde dicit ysidorus
Quicquid bonum cum discretione feceris
virtus est virtus enim indiscreta pro vicio
reputatur Cum ergo omnis virtus et
omnis bona operacio discrete debeant fieri
cum discretione sine qua nulla virtus
vera est et sine qua nullum opus bonum
ideo nunc respondetur ad hoc quod oracio nostra
sit bona et virtuosa quod fiat cum discretione
quia sine discretione oracio nostra nullius
efficacie nec virtutis est quia oracio
iustorum exaudiatur proverbiorum 15 hec est
iustorum qui iuste et discrete petunt et
ideo multorum oraciones non exaudiuntur
quia sine discretione fiunt vnde salvator
duobus discipulis nescitis quod petatis
ipsi dixit scilicet et sine discretione petunt
et quia sic petebant salvator non
annuit precibus eorum statim vnde si
volumus a deo exaudiri tunc debemus
cum discretione petere Circa dicit damascenus
quod oracio est peticio decentium a deo Et ideo
quando petimus ista que dicit petere tunc
cum discretione petimus et exaudimur
Non quod multis modis non exaudimur
cum petimus primo quando petimus palliata
nobis non expedientibus ut quando petimus
ut deus eripiat nos a malis temptacionibus
et tribulacionibus et illorum peticio non est
discreta quia sunt nobis interdum utilia
quia dicit Iero Sepe quod nos petimus
que pro nobis esse estimamus Sicut
fecit apostolus 2o non exauditur sicut quod
petimus pro istis temporalibus et hoc ideo quia
sine discretione petimus quibus enim rebus
bene et male uti possumus non debemus
determinate petere quia ista sunt illi committenda
qui bene novit quod melius nobis
expediat Si volumus discrete petere tunc
debemus pocius determinate petere quibus semper
bene uti possumus ut est eterna beatitudo
et istam esse unica nostra peticio vnde

Unde dicit primus unus peccator petens a
deo hanc graciam ut habitet in domo
dei. Multa alia debemus petere quibus
semper bene uti possumus ad eternam
beatitudinem acquirendam ut sunt virtutes
et dona spiritus sancti et alia dona conser-
vatorum. Temporalia autem non debemus
petere nisi prout per ea solummodo possimus
sustentare naturam et prout sunt quedam
instrumenta que nos disponunt ad
virtutes itaque in omnibus istis petitionibus
semper discretionem habeamus. Unde
Beda. Tria tantum postulare debemus deo
scilicet huius temporis bona quantum ad corpus
et ad animam. Vero eterna beatitudinem.
In prima scilicet petitione utilium pro bonis
corporis cavenda est superfluitas. In
secunda petitione scilicet pro bonis anime cavenda
est impudentia ne scilicet quis petat ante virtutes
ad culturam. In 3a petitione scilicet pro
beatitudine cavenda est elacio ne scilicet
vita creatoris inquinetur confidentia
priore meliorem. Ideo non exaudimur quando
voluntas nostra est corrupta malis
intencionibus et hoc ideo quia tunc oracio nostra
est ita ubi non est bona voluntas
et bona intencio. Et ideo tunc oracio non impetrat
quod postulat sed magis iram dei
provocat. Unde dicit Crisostomus vidisti aliquem
[illegible] ad [illegible] orare deum ut
prosperitate [illegible] quod si fiat non
[illegible] non admiratur sed animus dicit
quia nescit ista provenire [illegible]
omnibus. Quarto quando petunt indiscrete
qui sunt in peccatis mortalibus multi
enim sunt valde [illegible] peccatis [illegible]
et tamen majorem confidenciam habent de
orationibus suis quam valde boni et iusti
homines sed deus non exaudit oraciones
eorum quia sunt in peccatis mortalibus
ut dicit ysaias. peccata vestra absconderunt
faciem eius a vobis. Certe si quis in peccatis
mortalibus est et petit a deo regnum
suum non dabit sibi eciam mille annos
cum lacrimis petens quia deus peccatores
non exaudit. Sed si vis ut
deus te exaudiat tunc cum
discretione petas ut scilicet primo petas

ut tibi peccata dimittat dicendo. O summe
deus ego peccavi peccavi in celum
et coram te fiat hodie michi tuam
misericordiam et da michi veram contricionem
de peccatis meis. Et instanter petere non
dubites quod exaudiat te. Et quod aliud
libere et aperte petes a deo regnum suum
et dabit tibi illud unde dicendum sit
quod deus peccatores non exaudit sed
exaudit tam tantum et hucusque
unde augustinus super deus peccatores non ex-
audit sed fuisset ille publicanus pec-
cator [illegible] deus propicius esto michi
peccatori. Quinto quando indiscrete petunt
quod non dimittunt nisi peccatoribus
et non merentur exaudiri. Ideo ut
oracio exaudiatur debet esse ordinata.
Nos videmus ad sensum quod si oraciones
ordinate [illegible] sua [illegible] videmus
eciam quod ignis in se ipso calescit quam
aliis calorem tribuat. Sic quod
nostra sit debet exaudiri igitur caritas
debet attendi et ordinari quia si
caritas est bene ordinata tunc ora-
cio nostra bene ordinatur. Et ideo dicit
[illegible] sponsa dicit ordinavit in me caritatem
d. ordinavit in me caritatem quia
ipse deus hanc caritatem plenarie in
[illegible] Et ideo qui vult ut
oracio sua exaudiatur videat quod caritas
in ipso sit ordinata quia oracio
nostra [illegible] meritoria et impetrandi
ex radice caritatis que in hoc consistit
ut mandata dei custodiamus quia
dicit Jo. Hec est caritas dei ut mandata
eius custodiamus. Unde et salvator dicit
Jo. 15. Si manseritis in me et verba
mea in vobis manserint
quodcumque volueritis petetis et fiet vobis
[illegible] Omnis qui procedit
ex vera caritate unius hominis deo obe-
dientis magis meretur exaudiri quam
si infinita essent absque caritate
homines deo non obedientes. Unde
Augustinus Citius exauditur una oracio obedientis

quod deum nulla contingunt. Un-
Nota de nota quod caritas in vera oratione debet
esse triplex. Primo debet esse extensa
ut non solum orent pro amicis et
benefactoribus sed etiam pro inimicis
et malefactoribus. Quia vera caritas
ad omnes se extendit. Unde Aug. Caritas
nescit inimicitias sed quantum credimus
caritatem erga istos qui predestinati
sunt. Unde quia nescimus de ista
predestinatione ideo non solum debemus
orare pro nostris sed etiam pro inimicis
omnibus eorum statum ut obtineatur
predestinata sunt. Unde Greg. Obtineri
non possunt que predestinata non sunt
sed ea que sancti viri orando efficiunt
ita predestinata sunt ut precibus ob-
tineantur. Secundo debet esse continua
quia caritas si vera homini nequaquam
tepescere facit videtur. Unde dicit
Bern. dilige qui te diligunt non
tepescunt. Unde sine intermissione
debemus deum orare. Iuxta quod dicit
salvator oportet semper orare.
Semper orat qui deum sine intermissione
amat. Unde dicit glossa super ps. Ille quando
desinit orare qui non desinit
amare. Caritas enim amor est. Tertio
debet esse fervida. Caritas enim fer-
vida facit. Et ideo quod oratio vera fervida
est signum est quod caritas in nobis vera
est. Et ideo propheta deprecabatur eam esse
fervidam id est dirigatur domine ad te
oratio mea sicut incensum in conspectu
tuo. Et notat dicit sicut incensum.
Incensum enim insensibiliter ita fit leviter
in fumo ardorem et odorem.
Sic fervida oratio debet inesse levi-
tatem in humilitate quia sic
facilius ad deum ascendit. Unde facit
caritas quia sicut in corporalibus quanto
magis habet de igne tanto magis
sunt levia quia ignis semper
est ascendens et movetur sursum.
Sic in spiritualibus ista que magis
habent de caritate spiritualiter sunt levia.

Unde Aug. Amor meus pondus meum
eo feror quocumque feror. Secundo
debet habere ardorem in desiderio
quia talis deo nichil offerre est
que procedit ex ardenti desiderio.
Unde dicit Aug. Velociores voces
apud sanctissimas aures dei non
faciunt verba nostra sed desideria.
Tertio debet habere internum odorem ita ut
ex sua devotione et intencione pro-
dat et sic quod interna oratio det
odorem suavitatis coram deo. Unde
dicit Cass. Sicut timiama bene
confectum delectat homines adorante
sic oratio iusta suavis est apud deum
dicit autem sed digne orantis ma-
nus ut orare presertim suscipiunt eam
angeli manibus suis et offerunt
eam ad deum. Quarto ut oratio
nostra exaudiatur debet esse quieta
ita ut a quieta conscientia procedat.
Nos videmus ad sensum quod sicut turba-
ta aqua se movetur et nil quiescit
nec imaginem ... debet representare.
Sic quia sensus exteriores frequenter
impediunt animam quietem conscientie
quia sunt fenestre per quas mors
et motus malarum cogitationum et
delectationum intrant. Ideo sunt clau-
dendi per custodiam disciplinae et humilitatis
ut quiescant ne se ad vanitates
et illicita moveant et sapiendo
contendant. Unde dicit Ysa. 26. Intra
cubiculum tuum et claude hostia tua
id est exteriores sensus tuos et quod ista
sunt bene clausi quietem ad exteriores
temporalia tunc homo sit habere
internam quietem conscientie
et cum deo loqui in sua oratione.
Unde salvator Math. 6. Tu autem
cum oraveris intra in cubiculum
tuum id est conscientiam tuam et cum
pulsis est habet devotio. Quod quieta conscientia
quia ipsa est ista dulcissima cella
in qua volat ad deum devota oratio
gratissima spiritus sancti columba

impedit

quia ordo deuota a spiritu sancto est
Unde et quod dicit apostolus Spiritus pos
tulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus
i. postulare facit Et ideo ita ad deum
volat et pacem eis impetrat
eternam Unde in signum huius gen.
8. c. Noe emisit columbam de
archa et ista venit ad vesperum
portans ramum oliue virentibus
foliis in ore suo per ipsam Noe
qui mistatiue quiescens passus
intelligere quem hominibus deuotis hora
media quietem habere Sed
tunc dimittit columbam de archa
quia deuotam ordinem emittit
de sua conscientia que tunc portat
ramum oliue virentibus foliis in
ore suo quia interiorem pacem in ore
portat in signum pacis eterne quia
non est verum signum pacis Sed
media pax bone conscientie quia
gladius hec est testimonium conscientie
Sed conscientia perfectam pacem non
potest habere in hac vita licet ad pulses
motus et alios qui quiescant in
deo sunt tamen aliqua contingentia motus
et cetera que perturbant hanc
pacem Et ideo dicitur quod columba redijt
ad vesperam quia ordo media perfectius
pacem competere non potest nisi
post vesperam mortis quia tunc liberabitur
homo ab hiis adhuc que
hanc pacem impediunt Iob 5
.ij. In sexta tribulatione liberabit et
in septima non tanget te malum
Iste sex tribulationes sunt bien per
turba con carnis carnis et
corporis despecta et quod per sensum
voluptatis perpetua mortis et hec
est ultima tribulatio in septimo in qua
non tanget eos malum hoc est
timor eterne dampnationis sed perpendit
pacis eterne de qua dicitur psalmus 32
Sedebit populus meus in pulchritudine
pacis quam pacem nobis concedat
Ihesus christus marie filius rex
eterne Amen

Nunc sequitur registrum seu tabula
Nota duas distinctiones sub numero
.xy. Et iterum duas sub numero dein
ceps folijs Et cetera require in folijs
(In tabula post hoc)